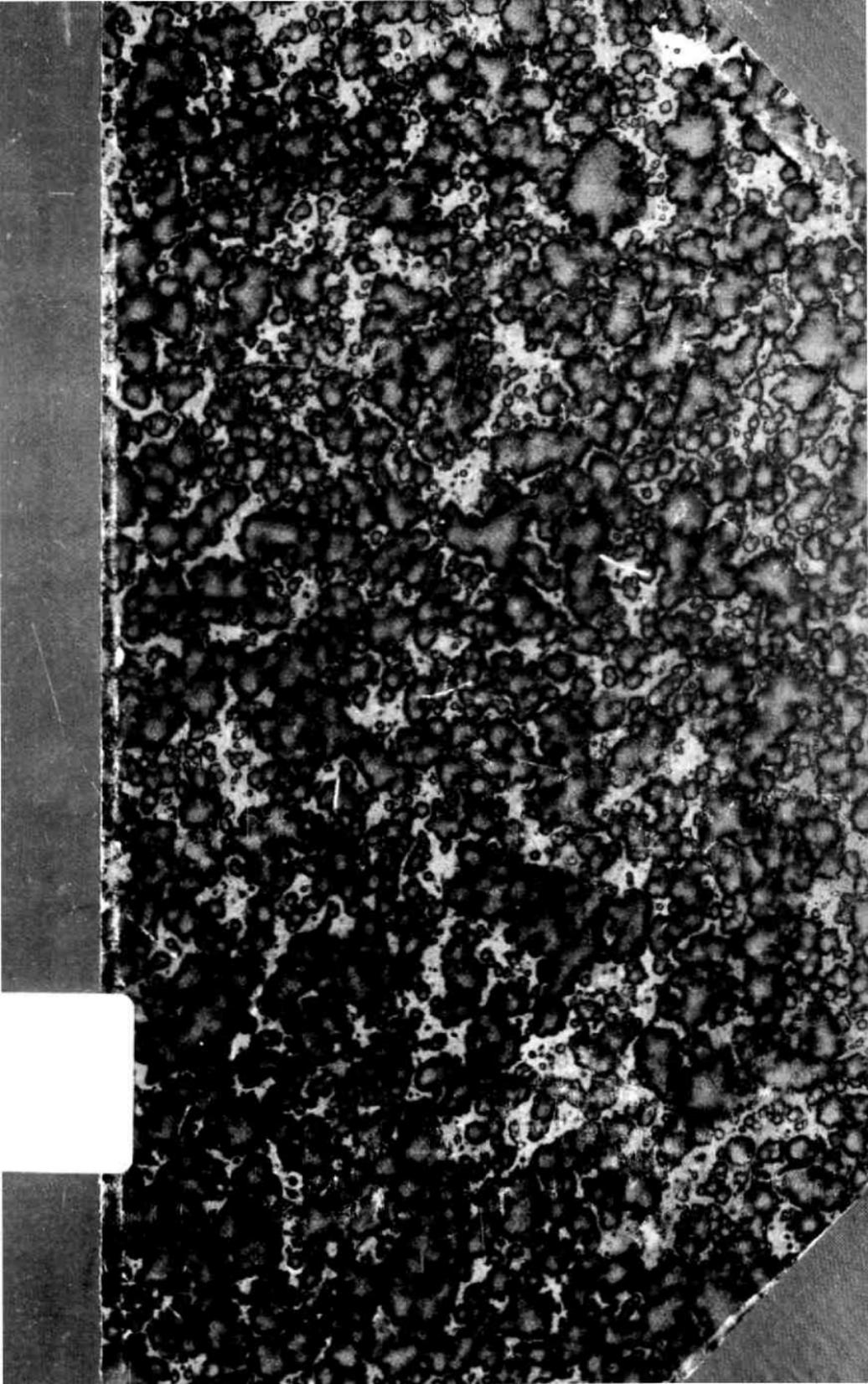

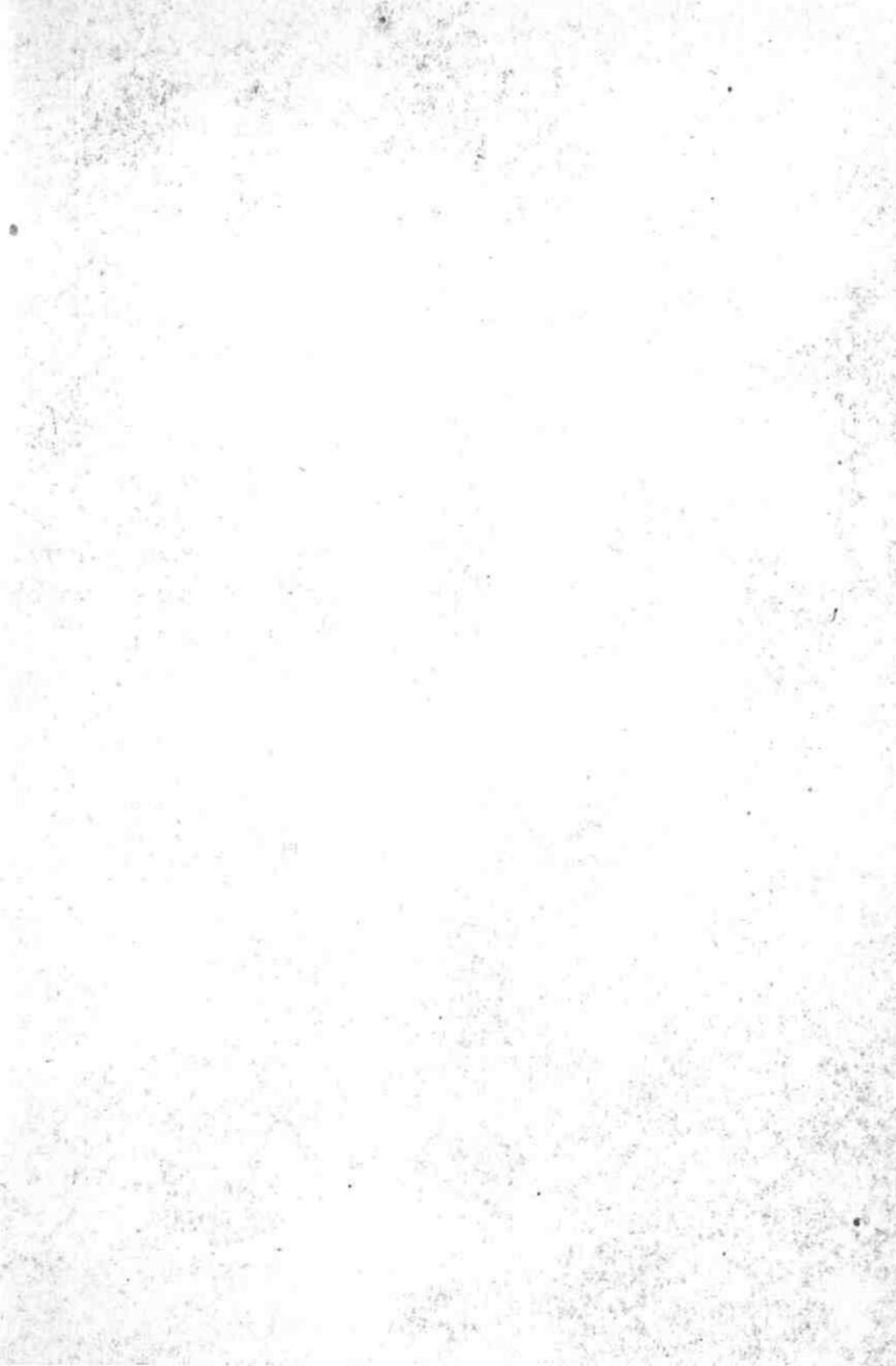

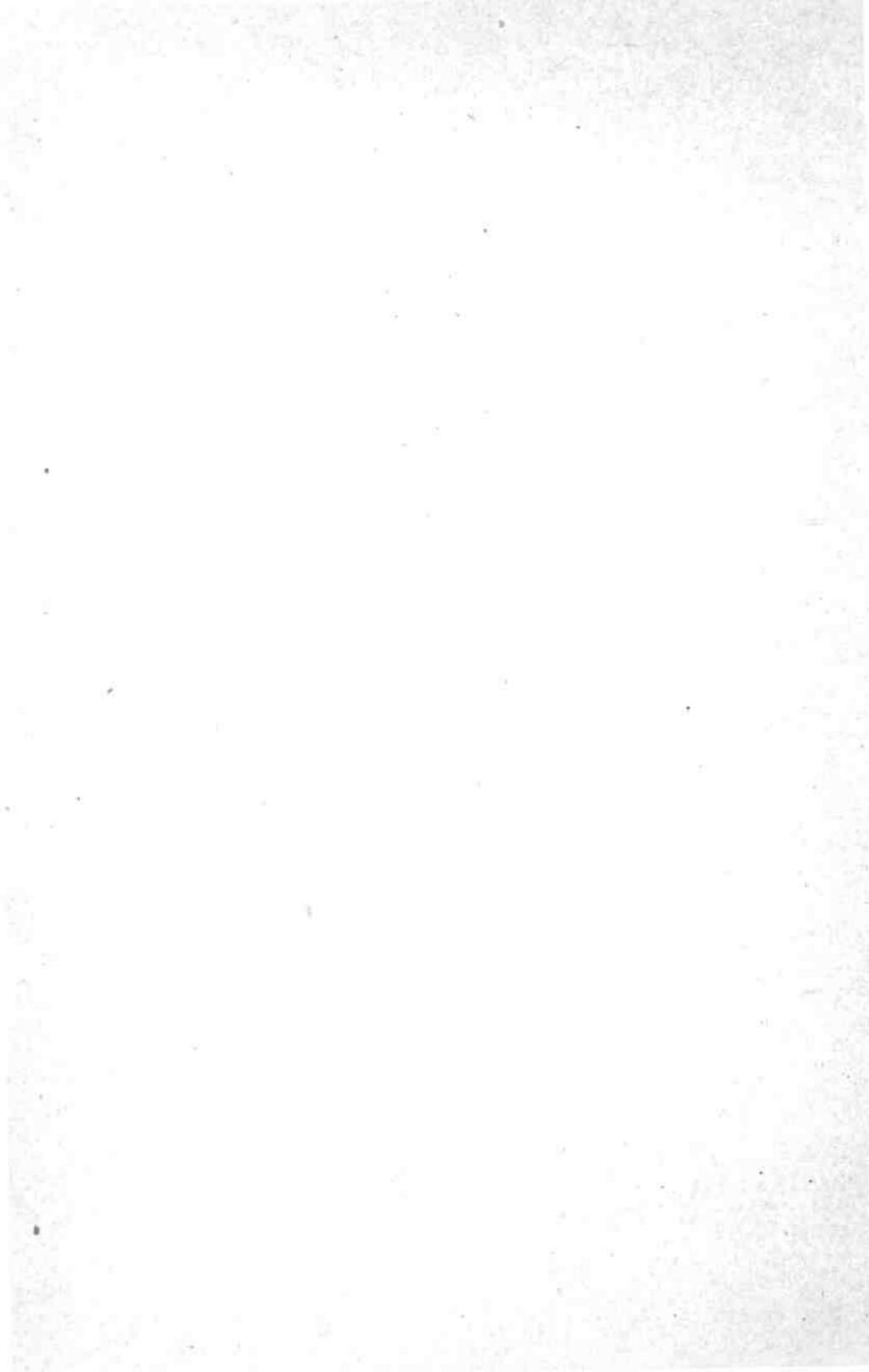
Lysiae Orationes et fragmenta

<https://hdl.handle.net/1874/234034>

mm 10506

LYSIAE
ORATIONES

ET

FRAGMENTA.

RIKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0628 4354

ACA
3895
U. B. UTRECHT
ASA
4538
L Y S I A E

O. R A T I O N E S

ET

F R A G M E N T A.

IN USUM STUDIOSAE IUVENTUTIS

TEXTUM CONSTITUIT

C. G. COBET.

EDITIO TERTIA QUAM CURAVIT

J. J. HARTMAN.

LUGDUNI-BATAVORUM

E. J. BRILL.

MDCCCXCI.

PRAEFATIO.

Post Xenophontem iis qui Graecas litteras docent vel docentur Lysiam in manus trado quo nullum alium oratorem studiosae iuventuti aut iucundiorum lectu esse arbitror aut utiliorum.

Est enim Lysias primum, iudice Dionysio Halicarnassensi (V. p. 452), καθαρός τὴν ἑρμηνείαν πάνυ καὶ τῆς Ἀττικῆς γλώττης ἄριστος κανών. Deinde quis scriptor ad intelligendum apertior est quam Lysias? Est operae pretium ipsum Dionysium Halicarnassensem eruditissimum Criticum Augusto aequalem audire de ea re dicentem: τῆς μὲν Θουκυδίδου λέξεως καὶ Δημοσθένους πολλὰ δυσείκαστά ἐστιν ἡμῖν καὶ ἀσκαφῆ καὶ δεόμενα ἐξηγητοῦ, ἡ δὲ Λυσίου λέξεις ἅπασά ἐστι Φανερά καὶ σαφές. Praeterea utitur oratione et verbis simplicissimis quae ex vitae quotidianae usu sumta et toti populo communia sunt, καὶ σεμνὰ καὶ μεγάλα φαίνεσθαι τὰ πράγματα ποιεῖ τοῖς κοινο-

•

τάτοις χρώμενος ὀνόμασι καὶ ποιητικῆς οὐχ ἀπτόμενος κατασκευῆς, ὅμως (imo vero ὁμοίως) δὲ τοῖς ἰδιώταις διαλέγεσθαι δοκῶν πλεῖστον ὅσον ἰδιώτου διαφέρει, ut verissime iudicat Dionysius II.

Neminem igitur Lysiae anteponas in eligendis scriptoribus Graecis, quorum lectione et interpretatione studiosa iuventus ad accuratam et solidam Graecitatis intelligentiam informetur, nisi his bonis infortunium quoddam ex hominum negligentia natum vehementer officeret. Quod nuperrime Peerlkampius ad Horatii Satyras pronuntiavit: „*Omnia omnino veterum librorum Mss. per indoctos, et, quod longe peius, per semidoctos librarios modis infinitis turpissime corrupta sunt,*” id in paucis scriptoribus Graecis manifestius apparet quam in Lysia, cuius unus tantum Codex Ms. ex communi monumentorum veterum naufragio ad nos pervenit isque infinitis modis tam turpiter corruptus ut praeter Theophrasti Characteres et particulam e Dicaearchi libro, quem βίον τῆς Ἑλλάδος inscripsit, nullum Codicem Ms. Graecum deteriorem et omni genere mendorum et vitiorum inquinatiorem superesse existimem quam Codicem Palatinum sive Heidelbergensem, quo reliquiae orationum Lysiacarum continentur.

Itaque qui olim fuerat καθαρὸς τὴν ἑρμηνείαν πάνυ καὶ τῆς Ἄττικῆς γλώττης ἄριστος κανὼν, nunc passim uti videtur iis verborum formis, quibus numquam Atticos Lysiae aequales usos esse constat inter omnes. Quamobrem sedulo dedi operam ut Lysiam inducerem ἄττικιστὶ λέγοντα nihil curans in re certa et manifesta futilem auctoritatem unici testis sexcenties in talibus omnium consensu fallentis et mentientis.

Facturus operae pretium mihi videor si potiora quaedam et insigniora de genere hoc collecta et

certo ordine disposita sub unum conspectum posuero. Ponam in prima serie pervulgatos quosdam et tralaticios librarii errores contra Atticorum usum in unico Lysiae Codice commissos, quibus emendatam scripturam ubique a me restitutam opponam.

VITIA CODICIS PALATINI.

LECTIO EMENDATA.

ἀθῶος.	ἀθῶος.
ἀκαδημία.	Ἀκαδήμεια.
ἀκρίτως, ἀκριτί.	ἄκριτος, ἀκρίτους.
ἄλλου γέ που.	ἀμουγέπου.
ἀμωσγέπως.	ἀμωσγέπως.
ἀποδράσας.	ἀποδράς.
ἀσμένως.	ἄσμενος, ἀσμένους.
γίνομαι cum compos.	γίγνομαι.
γινώσκω, καταγινώσκω cet.	γιγνώσκω, καταγιγνώσκω.
διητώμην, διητᾶτο.	ἔδιητώμην, ἔδιητᾶτο.
δώη.	δοίη.
ἔδεδίεσαν.	ἔδέδισαν.
εἵνεκα.	ἔνεκα.
ἐλαία.	ἐλάα.
ἐλεινός.	ἐλεινός.
ἐνεπέπληντο.	ἐνέπληντο.
ἐξεκκλησιάζετε.	ἐξεκκλησιάζετε.
ἐξηλεγμένοι.	ἐξεληλεγμένοι.
εὐχόμεν.	ἠὺχόμεν.
ἑώρακα.	ἑώρακα.
ἤεσαν, προσῆσαν.	ἤσαν, προσῆσαν.
ἡμφισβήτει.	ἡμφεσβήτει.
ἡντιβόλει.	ἡντεβόλει.
ἡντιδίκει.	ἡντεδίκει.
καθιστάνειν.	καθιστάνειν.
καίω.	κάω.

VITIA CODICIS PALATINI.

LECTIO EMENDATA.

κατεάξαντες.	κατάξαντες.
Κηφισίου.	Κηφισίου.
Κιτιέων.	Κιτιέων.
κλαίω.	κλάω.
ληΐζομαι.	λήζομαι.
λοιδοροῖμι.	λοιδοροῖην.
λούεσθαι.	λουῦσθαι.
Μιτυλήνη.	Μυτιλήνη.
παρηνόμουν.	παρενόμουν.
Πειραιέα, Πειραιέως.	Πειραιᾶ, Πειραιῶς.
πειθόμενος.	πιθόμενος.
Πλαταιέα, Πλαταιέας.	Πλαταιᾶ, Πλαταιᾶς.
πλέον (πλεῖον) ἢ τρία, πέντε, πεντήκοντα et sim.	πλεῖν ἢ τρία cet.
προσενθυμηθῆναι.	πρὸς ἐνθυμηθῆναι.
πρυτανεύσιν.	πρυτάνεσιν.
πρώην.	πρῶην.
Συρακούσιος.	Συρακόσιος.
σῶον.	σῶν.
τεθνεϊότης.	τεθνεῶτος.
Φιλόνεικος, -ία, -εῖν.	Φιλόνικος, -ία, -εῖν.
Φράτορες.	Φράτερες.
χρέως.	χρέους.
ἄνούμην.	ἔωνούμην.
ᾠφειλεν.	ᾠφλεν.

Praeterea restitui passim formas Atticas veteres δείξειαν, ἀποδείξειαν, εἰσαρπάσειαν, τελευτήσειαν, ubi Palatinus exhibet δείξειεν et sim. et revocavi ἐπεδείκνυ, ἀπώλλυ, ᾤμνυ pro vulgatis ἐπεδείκνυε, ἀπώλλυε, ᾤμνυε, quae ex sequioris aetatis usu irreperant,

similiterque ἐπιδεικνύασι pro ἐπιδεικνύουσι. Δεικνύω, δμνύω, ἀπολλύω sunt aetatis Menandreae, inaudita veteribus. Multo etiam foediora sunt ψηφίσομαι, ψηφίσεσθε, ψηφίσονται, ἀγωνίsetai, χαρίsetai, quibus nemo umquam Atticorum usus est pro ψηφιοῦμαι, ἀγωνιεῖται, χαριεῖται, sed saepe ex vulgi συνηθείᾳ apud Graeculos sero natos in scripta veterum se insinuarunt. Tum passim e longo exsilio reduxi in suam sedem formas secundae personae in -ει exeuntes ut μαχεῖ pro μαχῆ, ceterasque ad unam omnes ἡγεῖ, αἰσχύνει, προσποιεῖ, φοβεῖ, προθυμεῖ, cet. et, in qua re scribae omnes propemodum constanter peccant, crases Atticas dedi in iis omnibus vocabulis, quae certa Atticorum consuetudine et frequenti usu in unum coalescere constat ut θοιμάτιον, θαιμάτια, θάτερον, μέντᾶν, κᾶγῶ, κᾶγαθοί, κᾶκεῖνο, κᾶτα, κᾶπειτα, et praesertim in articulis τάνδράποδα, τᾶπιτήθεια, τᾶπόρρητα, τᾶπινίκια, τᾶριστεῖα, τᾶναντία, τᾶργύριον, τᾶδελφοῦ similibusque nonnullis. Eadem plane ratio est in elisione, quam librarii inepte explere solent etiam in poëtis. Quo magis miror Editores et lectores Lysiae aequo animo ferre vel potius aequis auribus audire posse scripturas istiusmodi οὐκ οἶδα ὄπως, ἦκιστα ἐχρῆν, σφέτερα αὐτῶν, δεῦρο ἴτε, δύο ἔτη, τρία ἔτη, ἑπτὰ ἔτη. Sat scio esse nonnullos, praesertim iuniores, qui in ea re modum servare nequeant et quidquid ullo modo elidi possit confidenter expungant. Consulenda in talibus auris est et natura non hebes et longo legendi usu subacta. Certissima est elisio in iis quae crebra omnibus solent esse in ore, quale est οὐκ οἶδ' ὄπως, ἦκιστ' ἐχρῆν, δεῦρ' ἴθι, δεῦρ' ἴτε, et in particulis quibusdam praepositionibusque quae millies in loquendo scribendoque recurrunt, ut in δέ, τε, γε, οὔτε, μήτε, ὥστε, τότε, μηδέ, οὐδέ, εἴτα, ἔπειτα,

ἵνα, et in κατά, μετά, παρά, ἀπό, in quibus sexcenties peccatur, quasi vero quisquam veterum παρά Ἀθηναίοις, μετά Ἀλεξάνδρου, κατὰ Ἀλκιβιάδου aut similia dicere potuerit.

Verbo monere satis esto me i exemisse ex infinitivis τιμᾶν, νικᾶν, τολμᾶν, σιωπᾶν, ζῆν, cet.

Vitiorum, quibus Lysiae orationes in unico Codice inquinatae sunt, pars vel certa emendatione vel probabili coniectura tolli potest, pars non potest. In integrum restitui non possunt loci ubi aut pars verborum interiit aut ubi reliquiae veteris scripturae ab aliquo correctore interpolatae sunt. Multae sunt apud Lysiam lacunae, quarum plerasque hians et imperfecta cuiusque loci sententia arguit, nonnullae melius latent aut temeraria correctione deletis antiquae lectionis vestigiis certis legentem ludificantur. In his omnibus emendandi opera luditur et sollertia Criticorum omnis sine fructu perit, quae contra loculenter apparet in aliis locis, quorum vera scriptura quamquam olim obscurata et extincta scribarum oscitantia et stupore tamen felici εὐστοχίᾳ veluti ex Orco in vitam lucemque rediit. Nihil est studiosae iuventuti salubrius et fructuosius quam videre veteres errores certa et evidenti emendatione in perpetuum sublatos, ut simul discant et coniciendo verum reperiri posse et ridiculum esse interpretari velle eos locos quorum scriptura vitium aliquod conceperit. Primum mihi duo huius rei exempla cognoscant. In codice Palatino legitur XII. 86: ἀλλὰ καὶ τῶν συνεργούντων αὐτοῖς ἄξιον θαυμάζειν πρότερον ὡς καλοὶ ἢ ἀγαθοὶ αἰτήσονται τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντες τῆς πονηρίας. ἐβουλόμην μέντ' ἂν αὐτοὺς οὕτω προθύμους εἶναι σώζειν τὴν πόλιν ὥσπερ οὗτοι ἀποδοῦναι. Adolescens paullo acutior statim sentiet in συνεργούντων se

haerere. Idem statim sentiet quid loci sententia necessario requirat, et ubi audiverit Bekkerum pro *συνεργούντων* de suo *συνερούτων* reposuisse, veritas huius scripturae animum eius feriet. Quid si meminerit didiceritve verbi *συναγορεύω* futurum vetus et Atticum *συνεῶ* apud sequiores Graecos, qui *συναγορεύσω* dicebant, plane esse obsoletum et inauditum, atque ita factum esse ut saepe in libris Mss., ubi *συνερεῖν* necessarium sit, *συνεργεῖν* appareat, ut demonstravi in *Novis Lectt.* p. 779. Nunc eum iube sprete coniectura, ut quae contra veterum librorum fidem recepta sit, vetus illud *συνεργούντων* interpretari: nullo modo induci poterit ut in clara luce caecutiat. Simul etiam ex reliqua parte loci librorum fidem aestimabit. Facile videbit pro ἡ ἀγαθοὶ verum esse κἀγαθοὶ et pro τῆς πονηρίας Lysiam scripsisse τῆς τούτων πονηρίας. Deinde μέντ' ἂν nihil esse adimadvertet et μέντ' ἂν pro μέντοι ἂν Attico more coaluisse, ut sexcenties. Sed superest absurdissimum vitium, cuius causa hunc potissimum locum ex omnibus delegi. Quid sibi vult ἀποδοῦναι? Nihil prorsus: sed parata est evidens emendatio quam paulo ingeniosior iuvenis, dummodo hoc agat, nullo negotio ipse reperiet. Opposita esse inter se videt σώζειν et ἀποδοῦναι, absurde, ut nihil supra. Si non est in Graecitatis usu plumbeus, commode recordabitur inter se opposita esse σώζειν et... quid putes? In bello, in praelio, in iudicio capitali opponuntur inter se *salus* et *exitium*, ἐσώθη et ἀπόλετο, σωτηρία et ὄλεθρος, itaque σώζειν et ἀπολλύναι, veluti apud Lysiam XIX. 54: βούλεσθε ἡμᾶς δικαίως σῶσαι μᾶλλον ἢ ἀδίκως ἀπολέσαι, et passim alibi. Hoc ipsum ΑΠΟΛΛΥΝΑΙ fuerat in libro vetusto, quem quum librarius vecors describeret alias res agens ἀποδοῦναι dedit pro ΑΠΟΛΛΥΝΑΙ et lo-

cum pessumdedit. Mirum est tam facilem emendationem omnes ante Marklandum fugisse. Dabo alterum exemplum. Legitur in Codice Palatino VI. 4. ἄν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἔλθῃ κληρωσόμενος τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ λάχῃ βασιλεύς, ἄλλο τι ἢ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ θυσιάσουσι καὶ εὐχὰς εὔχεται κατὰ τὰ πάτρια. Recte olim pro εὔχεται corrector nescio quis εὔξεται de suo substituit. Res est manifesta. Sed quid eo homine facias qui θυσιάσουσι confidenter refinxit in θυσιάσει? Ludificatus est impune omnes, namque ad hunc diem Lysias dixisse creditur: ἄν νυνὶ Ἀνδοκίδης λάχῃ βασιλεύς ὑπὲρ ἡμῶν καὶ θυσιάσει καὶ εὐχὰς εὔξεται. Sed malum factum quod verbum θυσιάζειν veteribus inauditum est. Sequiores Graeculi quemadmodum pro ἀροῦν dicebant constanter ἀροτριᾶν et pro καθαίρειν καθαρίζειν, sic pro θύειν coeperunt θυσιάζειν dicere. Absurdum est inducere Lysiam θυσιάσει dicentem, quod verbum multis post Lysiam aetatibus natum est. Quid igitur? Cedo mihi iuvenem emunctae naris et cum eo Lysiae manum eruat ex καὶ ΘΥΣΙΑΣΕΙ καὶ εὐχὰς εὔξεται. Requiritur numerus singularis, utendum est verbo θύειν. Itaque quemadmodum dicitur εὐχὰς εὔχεσθαι eodem modo dicitur . . . quid? Nempe θυσίας θύειν. Quid igitur dederat Lysias? Iam tu vides: nempe καὶ θυσίας θύσει καὶ εὐχὰς εὔξεται. Satin certum videtur esse? Notabis O et Θ confundi, ut saepe in οὐσία et θυσία et apud Plutarchum *de audiendis poëtis* p. 20 D. in Euripidis senario exaratum esse

τί δῆτα ΟΥΣΙΑ δεῖ σε κατανοούμενον;

pro

τί δῆτα ΘΥΣΙΑ δεῖ σε κατανοούμενον;

ostendimus in Annot. ad Orationem *de Arte Interpretandi* p. 80.

Quoniam iuvenilibus ingeniis saluberrimum esse arbitror, vetustos librariorum errores et Criticorum ingenio repertas veras lectiones inter se componere et sic doceri quid distent aera lupinis certo iudicio distinguere, subiungam locos quosdam Lysiae in Palatino codice male habitos et Criticorum acumine in integrum restitutos:

VITIA CODICIS PALATINI. CRITICORUM EMENDATIONES.

I.

20 προσθείη. πεισθείη. Reiske.

II.

35 σαλαμίνις. Σαλαμῖνι; οἷς Markland.
59 * ἐγκαθιστᾶσιν. ἐγκαθεστᾶσιν Stephanus.
67 * κοινοί. καινοί Taylor.

IV.

18 ἔστι μὲν ὑπὸ λόγῳ. ἔστιν, ἐν ὑπολόγῳ Markland.
19 ἀλλὰ λόγῳ τὸ τῶν. ἀλλ' ἀλογώτατον Sluiter
et Coraës.

VI.

18 * ἀπάγοντι. ἀγαγόντι Dobree.
21 ** ἐπιβουλής. ἐπιβολῆς Taylor.
22 μηνυτής. μὴ μηνυτής H. Stephanus.
22 μαρτυρίου. ἢ ἀργυρίου Taylor.
33 τῇ πόλει καὶ πράττει. τὰ πολιτικὰ πράττειν
Valcken.

VII.

17 εἰκότων. οἰκετῶν Palmerius.
40 * ἤδη. ἤδιον Taylor.

VIII.

11 * ἐφ' ὧν. σφῶν Dobree.
19 μὴ συνῶ Markland.

VITIA CODICIS PALATINI. CRITICORUM EMBENDATIONES.

IX.

2 εὐνοϊαν. εὐήθειαν Jacobs.

X.

12 ** δείξαντα. δόξαντα Reiske.
23 * κατεσκευάσται. κατεσκευάσται Reiske.

XII.

52 συνουσίαν. εὐνοϊαν Markland.
81 κατηγορεῖται. κατηγορήται Bake.
81 γινομένων. κρινομένων Reiske.
86 * συνεργούντων. συνεργούντων Bekker.
86 ἀποδοῦναι. ἀπολλύναι Markland.
89 ** ἴδιον. ἴδιον Stephanus.
96 ἀφελόντες. ἀφέλκοντες Reiske.

XIII.

23 διαιρεθέντες. αἰρεθέντες Reiske.
24 ἐκείνησαν. ἐκεῖ ἦσαν Taylor.
34 καὶ τοιοῦτον δεινῶν. καὶ τί οὐ τῶν δεινῶν
Sauppe.
55 * εὐρίσκων τε. εὐρίσκοντα Reiske.
56 δήμῳ. δημίῳ Schotus.
59 οὐ καλῶς. οὐ καθαρῶς Taylor.
66 κακῶς. ἱκανῶς Bekker.
67 αὐτός. ἀστῆς Graecus corrector
Codicis Florentini C.
69 ὑπὸ τοῦ. ἦπου τοῦ Correct. Cod. C.
81 Φυλαῖς. πύλαις Palmerius.
88 * γράμματι. πράγματι Reiske.
92 βραχύ. ἔμβραχυ Dobree.

XIV.

10 ἵππου ὄντες. ἵππεύσαντες Stephanus.
14 * Φίλοι. ψилоί Markland.
25 ἔτι μὲν. ἔπινε Reiske.

VITIA CODICIS PALATINI.

- 29 τῶν εἰδῶν.
43 εἴσεσθε.

XV.

- 4 δεήσει.
5 Φένων.
11 * ἐλαττόνων.

XVI.

- 16 ἀποχωρίσαι.
18 τολμᾶ.
19 * ἀπερχόμενοι.

XVII.

- 7 ἐπικηρυχθέντων.

XVIII.

- 7 ** πολιτείας.
22 ἀθλιοθεάτους.

XIX.

- 6 δεινότατον ὅταν.
10 μὴ δῶσιν.
18 ἦν.
29 διαχορηγήσαι.
34 ** ἀπολέσθαι.
41 ἦσθετο.
42 καὶ οὐσίαν.
46 ἐνειμάσθη δὲ τῷ υἱεῖ.

XX.

- 18 ** ὄφειλε.
20 * ἀπνυτες.

CRITICORUM EMENDATIONES.

τῶν ὄνειδῶν Markland.
ἴστε Reiske — ἦσθησθε Dobree.

διοίσει Bekker.
ἀΦαιρῶν Correct. Cod. C.
ἐλάττονος Markland.

ἀποκληρῶσαι Markland.
κομᾶ Hamaker.
ἀμπερχόμενοι Dobree. Male
alii περιερχόμενοι, quod
non est Atticum, sed
περιμόντες.

ἀποκηρυχθέντων Corr.
Cod. C.

πόλεως Dobree.
ἀθλιωτάτους Stephanus.

ἰδεῖν, ὅταν Markland.
λάβωσιν Correct. Cod. C.
ἤρκει Jakobs.
δις χορηγήσαι Reiske.
ἀπολέσαι Bergk.
διέθετο Taylor.
καὶ οἰκίαν Markland.
ἐνειμάσθη δὲ τῷ υἱεῖ Correct.
Cod. C.

ὄφλε Correct. Cod. C.
ἀπόντες Markland.

VITIA CODICIS PALATINI.	CRITICORUM EMENDATIONES.
24 ἠλπίζομην.	ἐλπίζομην Taylor.
32 λεγόντων.	λόγου τόν Markland.
XXII.	
9 ἐπίτηδες	ἐπὶ τῆσδε Bekker.
21 ** ἐκπλέουσιν.	εἰσπλέουσιν Reiske.
XXIV.	
8 ἐχόμενα.	ἐπόμενα Correct. Cod. C.
20 * ἄλλου γέ που.	ἀμουγέπου Bekker.
XXV.	
3 χρηματίζειν τό.	χρηματίζοιντο Coraës.
11 δεδωκότες.	ἐαλωκότες Emperius.
34 κατηγορῆσαι.	κατανοῆσαι Corr. Codd. C.
XXVI.	
7 * ἀξιοῦσαν.	ἐξιοῦσαν Scaliger.
10 ἄρμα.	τοῦνομα Reiske.
XXVII.	
6 ἀδικημάτων.	λημμάτων W. A. Hirschig.
16 τιμωρήσατε.	τιμήσατε Stephanus.
XXVIII.	
13 * ἴσχειν.	ἰσχύειν Markland.
XXIX.	
3 πολιτῶν.	πωλητήν Dobree.
XXX.	
2 * ἕξ ἔτη.	ἕξέτη Taylor.
17 εὐπλων.	στηλῶν Taylor.
XXXII.	
13 ἐξέλιπε.	ἐξέπλει Taylor.

In his notavi uno asterisco errores, quos saepe librarii committere solent quique in Codicibus Mss. tantum non omnibus frequenter recurrunt. Duobus asteriscis notavi vitia tralatitica, quibus scribae dor-

mitantes fere constanter impingunt. Perutile est etiam adolescentibus harum rerum veluti gustu quodam imbui et simul veri inveniendi facultatem aliquam adipisci et a temerariis correctiunculis absterri. Saepe videas in libris contra loci sententiam inter se permisceri *ἐστᾶσιν* et *ιστᾶσιν*, *κοινόν* et *καινόν*, *ἀπάγων* et *ἀγαγών*, caeteraque omnia quae * praefixo notavimus. Pervulgati autem et tralaticii errores sunt omnes, quos duplici asterisco insignivimus, veluti *ἐπιβουλή* pro *ἐπιβολή*, *δείξαι* pro *δόξαι*, *βῆδιον* pro *βῆρον*, *πολιτεία* pro *πόλις*, *ἀπολέσθαι* pro *ἀπολέσαι*, *ᾠφειλε* pro *ᾠφλε*, *ἐκπλεῖν* pro *εἰσπλεῖν*, cet. quorum in tempore meminisse saepe iuvabit.

Commemoravimus aliquot emendationes repertas ab nescio quo Graeco correctore, qui Codicem Florentinum C scribens quoties excogitare aliquid potuit ad expediendos locos vitiosa scriptura corruptos audacter et confidenter in textum recepit. Is homo quisquis fuit neque ingenio neque Graecitatis intelligentia pro captu illorum temporum erat destitutus, sed nulla ars aut ratio in eo emendandi impetum regebat et coercebat: itaque reperit is quidem subinde aliquid veri, sed in plerisque aberravit, cuius rei unum luculentum exemplum expromam. Legitur in Palatino Codice XVIII. 9 *εἰς τοῦτ' ἀρετῆς ἦλθεν ὥστε μᾶλλον ᾠργίζετο τοῖς εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκόσιν ἢ τοῖς αὐτῷ τῆς καθόδου αἰτίοις γεγενημένοις*. Locus lacuna mendosus est. Interiit verbum verbo *ᾠργίζετο* contrarium, unde dativus *τοῖς* — *γεγενημένοις* pendebat. Itaque Graeculus de suo interposuit *ἔχαιρε*. Non poterat infelicius. Non multo melius rem gessit Scheibe, vir doct., quum pro *ἔχαιρε* substitueret *ἐχαρίζετο*. Ex ipsa rei natura sequitur inter se opposita fuisse *ᾠργίζετο* et *χάριν ἦδει* sive *χάριν εἶχε*, quorum hoc reposui. Quemadmodum igitur hoc loco

ἔχαιρε nullam habet auctoritatem vel fidem sed e Graeculi coniectura natum est eaque perinfelici, sic quidquid ex Codice Florentino C prodiit novi, nisi ex se spectatum probari poterit, melius contemnetur.

Superest ut reddam rationes eorum locorum, quos in Codice Palatino mendosos et nondum a quoquam probabiliter correctos ipse meo arbitrato ita constitui ut mihi a Lysiae manu profecti esse visi sunt, aut certe ita ut pro lectione Codicis, quam aliquid vitii alere satis constaret, id reponeretur quod a Lysiae oratione et stilo non abhorreret.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

I.

9 * λούεσθαι.	λοῦσθαι.
16 ἐγγύς [ἢ ἄνθρωπος]
τῆς οἰκίας.	delevi ἢ ἄνθρωπος. Eodem modo [] notabo si quid expunxi.
20 κατηγορεῖ.	κατηγορεῦε.
22 οὐδὲν [ἄν] καταλήψοιτο.	
26 ὃν σὺ [παραβαίνων].	
40 * εἰσαγαγεῖν.	εἰσάγειν.
41 εἰς οἰκίαν τῶν Φίλων
τῶν ἐγγυτάτω.	delevi οἰκίαν, et dedi του pro altero τῶν.
49 ὃ, τι ἄν [οὔν].	

II.

6 ἀθάνατον (τὴν) μνήμην.	Inserui τὴν. Notabo sic () si quid de meo interposui.
7 δοῦναι [τὴν] τῶν νεκρῶν
ἀναίρεσιν.	
10 * ταῦτα (δὴ) διανοηθέν-
τες.	
16 * εἶδον.	ἐπεῖδον.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

21	** δουλώσασθαι.	δουλώσεσθαι.
21	στρατιάν.	στρατιᾶς.
26	* οὐδείς — ἔδεισεν.	οὐδένες — ἔδεισαν.
28	* αὐτῷ πολλήν.	οὕτω πολλήν.
31	interposui ἐδυστύχησαν	
35	ὑπὲρ τῆς Φιλότητος τῶν ἄθλων τῶν ἐν Σαλα- μῖνι.	ὑπὲρ τῶν Φιλτάτων τῶν ἐν Σαλαμῖνι.
49	ἄξιειν.	ἀπάξιειν.
58	διανοίᾳ.	δυσνοίᾳ.
70	* κατέστησαν.	μετέστησαν.
80	τιμαῖς.	τιμαῖς αἷς.

III.

2	* τύχαι.	τέχναι.
4	ἀνοητότερον [πρὸς τὸ μειράκιον].	
4	τὰς συμφοράς.	τὰς (τοιαύτας) συμφοράς.
8	ἡμυνάμην ἐνστάς.	ἡμυνάμην, ἐκστάς.
10	ἀποδημῆσαι [ἐκ τῆς πόλεως].	
11	Φύλακας δὲ κατέστησαν.	Φύλακα καταστήσαντες.
12	ἤδη μεθύοντες οὗτοι.	οἱ δὲ μεθύοντες.
19	ἀδικούμενοι.	ἠδικημένοι.
24	πλειόνων ἐμισθώσατο	πλειόνος ἐμισθώσατο.
35	ἀπελθὼν [ὀδόν].	
38	γεγενημένων ἦν εἰ.	γεγενημέν' ἦν καί.
42	τό γ' ἐκείνων.	τό γ' ἐπ' ἐκείνοις.
45	κοσμιώτατος.	ἀκολαστότατος.

IV.

7	* ὄστρακον ἢ οὕτως.	ὄστρακόν τι ὄτω.
11	οὐδὲν ἦν ὅ τι οὐ ῥάδιον.	οὐδὲν ὅ τι οὐ ῥάδιον ἦν.
13	expunxi ἔδωκα τὸ ἄρ- γύριον post σώματος	

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

interpolatum et ad-
didi εἰ in (εἰ) εἰς
μὲν λύσιν.

15 * πότερον πρότερον.

πότερον πρότερος.

VI.

- 4 θυσιάσουσι.
14 ἐν Ἀρείῳ πάγῳ [ἐν] τῷ.
14 ὁμολογῶν μὲν (τις) ἀδι-
κεῖν.
23 * [ἔσχατα καὶ τὰ] αἰσ-
χίστα.
26 ζῶντος.
30 ἠσέβησεν.
31 τὸ τὸν βίον ἀβίωτον.
32 ἀγόμενος ἀνάγκης.
35 ἀναγκαίως γὰρ ἔχω.
35 Φήσι.
38 τῶν πρὸς Λακεδαιμο-
νίους ἅς ὑμεῖς.
42 ἔξει ὃ τι λέγειν.
45 Βάτραχος πλὴν τούτου.
51 οὗς ἡμεῖς [θεοὺς] νο-
μίζομεν.
52 ἐπὶ τῶν βωμῶν (ἐφ') ὧν.
54 εἰπεῖν.

θυσίας θύσει.

ζῶν.

ἠσέβηκεν.

τὸ ζῆν βίον ἀβίωτον.

ἀγόμενος ἀνάγκη.

ἀναγκαίως γὰρ ἔχει.

Φήσει.

ὧν πρὸς Λακεδαιμονίους
ὑμεῖς.

ἔξει ὃ τι λέγειν.

πλὴν τούτου Βάτραχος.

ἔτι εἰπεῖν.

VII.

- 4 δημευθέντων τῶν ὄντων
δ' ἐκείνου.
4 ὠνούμην.
8 * ἀφ' ὑμῶν ἀζημίους.
11 Φανερώς.
12 μᾶλλον . . . ὡς.
14 ὄντος.

δημευθέντων δὲ τῶν ἐκείνου.

ἐώνημαι.

ὑφ' ὑμῶν ἀζημίους.

Φανερώτερον.

μᾶλλον . . . ἢ ὡς.

ἐόντος.

LECTIO CODICIS PALATINI.

- 16 οἶόν τε ἦν δίκην με.
 17 * σῶν.
 19 βοηλάτης.
 23 * γε λόγων ἀπορήσει.
 31 ὡς.
 35 κατηγοροῦσιν.

VIII.

- 1 τιμήσειν.
 2 ** πρότερον.
 4 ἂν ... λέξαιμι.
 5 οἴεσθε ... ἀποφαίνετε.
 5 οἵτινες μὲν ὑπὸ τὸν αὐ-
 τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν
 ἄνδρα.
 7 ὑμᾶς (μὲν) σοφωτάτους.
 7 ἄχθεσθαί μοι συνόντι.
 8 ὅτι ... ἔλεγεν οὐς ᾤεσθε.
 18 καὶ νῦν.
 19 με μόνον.

IX.

- 1 λήσειν.
 5 ἐνδημοίη.
 6 λοιδοροῖμι.
 16 ἐξ ἅπαντος λόγου.
 17 [τὸ] πέρας.

X.

- 6 εἰάν τις εἶπη.
 9 τὸ αὐτό ἐστι.
 20 ἔγνωον γεγονέναι.
 29 τὰς δὲ ψυχὰς.
 30 ** ἀποβάλλουσι.

XI.

- 3 εἰάν τις.
 11 ** ἀποβάλλουσιν.

LECTIO A ME REPOSITA.

- οἶός τε ἢ δίκην.
 σῶν.
 ὀνηλάτης.
 τε λόγων εὐπορήσει.
 ἢ ὡς.
 καταγορεύουσιν.

- προτιμήσειν.
 πρότερος.
 αὐ ... διέξειμι.
 ᾤεσθε ... ἀπεφαίνετε.
 dedi me pro μὲν et exrunxi
 τὸν αὐτὸν ἄνδρα.

- ἄχθεσθαί μοι συνόντας.
 ὅτε ... ἐλέγετε οὐκ ᾤεσθε.
 ἀλλὰ καὶ νῦν.
 με μόνοι.

- λήσειν περί.
 ἐπιδημοίη.
 λοιδοροίην.
 ἐξ ἅπαντος τρόπου.

- εἰάν τις τιν' εἶπη.
 τὸ αὐτὸ εἶναι.
 νῦν γ' ἐγνωκέναι.
 ψυχὰς δ'.
 ἀποβαλοῦσι.

- εἰάν τις τιν'.
 ἀποβαλοῦσιν.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

XII.

5	καὶ τοιαῦτα.	καίτοι ταῦτα.
12	τὰ τοῦ ἀδελφοῦ.	τὰδελφοῦ.
15	ἡγούμην μὲν εἰ.	ἡγούμην εἰ μὲν.
17	ὑπ' ἐκείνων.	ἐπ' ἐκείνων.
18	οὐδεμιᾶς.	ἐξ οὐδεμιᾶς.
19	* ὦντο κτήσασθαι.	ὦντο κτήσεσθαι.
22	ἀπολογησόμενοι [καὶ λέγουσιν].	
26	δοῦναι.	δεῖν δοῦναι.
27	ἀντειπών γε καὶ γνώ- μην.	ἀντειπών τε καὶ γνώμην (ἐναντίαν).
34	τί ἂν ποτε ποιήσαις.	τί ἂν ποτε ἐποίησας.
37	(ἱκανὴν) δίκην.	
40	οἷα (τὰ) τῆς ἑαυτῶν πατρίδος.	
44	ὅπως . . . ψηφίσαισθε.	ὅπως . . . ψηφιεῖσθε.
48	ἄλλων δὲ πολλῶν.	κακῶν δὲ πολλῶν.
53	* ἔδοξαν.	ἔδειξαν.
67	διὰ δέ.	ἅμα δὲ διά.
72	μηδὲ ἀπειλοῖτο.	μηδὲ διαπειλοῖτο.
76	* παρηγγέλλετο.	παρήγγελλτο.
78	ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ πονηρίας.	ὑπὸ τῆς αὐτοῦ πονηρίας.
81	οἷς.	εἰς οὓς.
84	τοσοῦτον.	τοσοῦτον οὖν.
89	** ῥᾶδιον.	ῥᾶον.
90	* δείξατε.	δείξετε.
99	τῶν ἱερῶν ᾗ.	τῶν ἱερῶν ὧν.

XIII.

5	λόγοι . . . περὶ [τῆς] εἰρήνης.	
6	* καταστήσασθαι.	καταστήσεσθαι.
12	* ἐν τῇ προφάσει.	ἐπὶ τῇ προφάσει.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

13 * εὐνοοῦντες.	εὔνοι ὄντες.
13 ἦν ἡμεῖς.	οἶαν ἡμεῖς.
15 * οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι.	οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψειν.
19 ** ἐκπέμπουσι.	εἰσπέμπουσι.
31 κατηγορηκέναι.	κατειρηκέναι.
37 δύο δὲ τράπεζαι ...
ἐκείσθην.	δύο δὲ τραπέζα ... ἐκεί-
σθην.
47 * ἐπιτρέψαι.	ἐπιτρέψειν.
66 * ὠφλησεν.	ὠφλεν.
67 ** ἐξαγαγών.	ἐξάγων.
74 ἡ βουλὴ ἢ τότε [ἐπὶ
τῶν τριάκοντα] βου-
λεύουσα.	
80 ** πολιτῶν.	ὀπλιτῶν.
95 ἐγένοντο.	ἐγένετο.

XIV.

7 ** λειποταξίου.	λιποταξίου.
30 διδάσκαλος δὲ (πάντων)
τῶν ... κακῶν.	
35 πάντων (τῶν κακῶν αἴ-
τιος).	

XVI.

2 ἀηδῶς [ἢ κακῶς].	
3 περὶ τὰ ἄλλα.	καὶ περὶ τὰ ἄλλα.
6 * ἐπιγεγραμμένοι.	ἐγγεγραμμένοι.
6 ἀναπράττειτε.	ἀναπράξητε.
7 γινῶναι διότι.	γινῶναι ὅτι.
11 περὶ τὰς τοιαύτας.	ἐτέρας τοιαύτας.
13 εἶναι [δὴ].	
15 τῆς πρώτης (τάξεως)
τεταγμένος.	
15 ἐνθανόντων.	ἀποθανόντων.
15 * ὕστερον.	ὕστερος.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

* Στεριέως.

Στεριῶς.

20 τῶν τῆς πόλεως.

τὰ τῆς πόλεως.

21 ἀξίους.

(πολλοῦ) ἀξίους.

XVII.

1 ἔστιν [λέγειν] ἀδύνατος.

δεδήμευται.

4 δημεύεται.

4 οὐκ ἂν παραλιπόντες...
πάντα τὰ Ἐράτωνος
ἀπέγραφον καὶ λέγω.οὐκ ἂν παρέλιπον... οἱ πάν-
τα τὰ Ἐράτωνος ἀπο-
γράφοντες καὶ ἃ ἐγώ.

Reiskii emendatio est

ἃ ἐγώ pro λέγω.

5 τὴν ἀμφισβήτησιν.

τὴν (αὐτὴν) ἀμφισβήτησιν.

7 τετίμηται.

τετίμηται.

9 ἢ τῷ.

ἢ (ἐν) τῷ.

XVIII.

1 [περὶ τῆς πολιτείας] εἰ
χρῆ.

2 καὶ (μεγάλων) ἀγαθῶν.

5 [δυστυχοῦντος τοῦ δή-
μου] οὐκ ἀπελαυνό-
μενος.7 προσέταξεν [ἀλλὰ προ-
θύμως λειτουργοῦσιν].9 γεγενημένοις (χάριν
εἶχεν).

11 προσῆκον.

προσῆκεν.

13 τοὺς ξένους.

πρὸς τοὺς ξένους.

20 ἑωρᾶτε.

ἑωρᾶτο.

20 * πείθησθε... ὠφελή-
θήσεσθε.

πίθησθε — ὠφελήσεσθε.

24 ἀναβιβάζομαι.

ἀναβιβάζωμαι.

24 * παρασχόντες.

παρέχοντες.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

27 τούτων παρ' ὑμῶν τυγ-
χάνειν.

τοιούτων ὑμῶν τυγχάνειν.

XIX.

1 ἐγὼ [μὲν] μή.
4 ὑπὲρ πάντων τῶν πε-
πραγμένων.
4 οὐδὲν ἦν πλέον.
6 * θέλοντες ἀποδέχεσθε.
12 τὴν ἀδελφὴν.
13 γεγονότας τε ἐπιεικεῖς.
22 μνᾶς εἰπών.
25 ὡς ἔχοι.
34 διὰ τοῦτο ἤξιοῦτε.
34 ἀλλὰ μὴν τοῦτό (γε).
36 ἱκανὰ μὲν.
36 ὁμῶς . . . εἶναι ἴσα.
38 * ἕνεκα ἤξιοῦτε.
45 καὶ ζῶντες.
46 πλέον ἢ πενήντα
ταλάντων.
47 καταλιπεῖν.
48 ὡς Φησι.
48 ἀποθανόντος δ' [αὐτοῦ].
51 ** ἀπολέσθαι.
57 οὐ μόνου τούτου ἕνεκεν.
62 ταῦτ' ἐστὶν (ὑμέτερα).

ὑπὸ πάντων τῶν παραγενο-
μένων.
οὐδὲν (ἔτι) ἦν πλέον.
ἐθέλοντες ἀποδέχεσθαι.
τὴν ἀδελφὴν (τὴν ἐμὴν).
γεγονότας τε ἐπιεικῶς.
μνᾶς ἔχων.
ἴν' ἔχοι.
διὰ τοῦτ' ἤξιοῦτ' ἄν.

καὶ τὰ μὲν.
ὁμοίως . . . εἶναι σᾶ.
ἕνεκ' ἄν ἤξιοῦτε.
οἱ ζῶντες.
πλεῖν ἢ πενήντα τά-
λαντα.
καταλείπειν.
ὡς Φησι.
ἀπολέσαι.
οὐ μὴν τούτου γ' ἕνεκεν.

XX.

2 * ἄριστα διαγνοῖεν.
12 τῷ τρόπῳ τῷ ἀλλήλων.
14 ἐπιβολὰς ἐπιβάλλοντες
[καὶ ζημιοῦντες].
23 ὄσων.
24 * ἐν τοῖς πολεμίοις.

ἄριστ' ἄν διαγνοῖεν.
τῷ τρόπῳ ἀλλήλοιον.
νέος ὄν.
ἐπὶ τοῖς πολεμίοις.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

26 συλλογὴν.	σύλλογον.
30 πάσχειν.	κακῶς πάσχειν.
31 χρημάτων γε ἕνεκα [ἵνα
λάβοιμεν].	
33 ἡμῖν Φανερά οὐσία.	ὕμῖν ἦν Φανερά ἡ οὐσία.
33 οὐκ εἶη πόθεν.	οὐκ ἔστιν ὁπόθεν.
33 ἀξιοῦμεν.	ἄξιοί ἐσμεν.
35 ἐν τῷ αὐτῷ ὄντες ὑμῶν
τε ἀνάξιοι.	πεπονθότες ἡμῶν τε ἀνάξια.
36 ἡλικιώτης.	ἡλικιώτης ὢν.

XXI.

10 Φαντίαν.	Φιντίαν.
10 * παρεσκευασάμην.	παρεσκευάσμην.
18 τοῦτο δ' οὐκ ἄν.	καίτοι τοῦτό γε οὐκ ἄν.
19 διὰ τέλους [τὸν πάντα
χρόνον].	
21 δι' ἃ ἐγώ.	ἃ ἐγὼ λαβῶν.
22 οὔστινας.	οὔστινας ἄλλους.
23 δέον (ἐφρόντισα).	

XXII.

2 τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι
[θανάτῳ ζημιῶσαι].	
4 δεδιῶς δὲ τὰς αἰτίας.	(οὐ) δεδιῶς δὲ τὰς αἰτίας.
7 μακρότερον εἶπεῖν.	μακρότερα εἶπεῖν.
11 οὐκ ἐλεύσεσθαι.	οὐ τρέψεσθαι.
15 ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς.	ἐν τοῖς αὐτοῖς καιροῖς.
17 * δεινὰ ἂν δόξαίτε.	δεινὰ δόξετε.
19 πεύσσονται.	(πάντες) πεύσσονται.
19 * ἐψηφισμένοι ἔσεσθε.	ἐψηφισμένοι ἔσεσθαι.
20 οὕτω γάρ.	καὶ οὕτω γάρ.
21 δικαίως ἂν . . . ἐλεή-
σαιτε.	δικαίως . . . ἐλεήσετε.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

XXIV.

1	ἐπαίνου.	recepī Hamakeri emendationem ἐλέου.
2	εἰ μὲν γὰρ . . . εἰ δὲ . . .
τιμωρεῖται ψεύδεται.	οὐ μὲν γὰρ . . . οὐδὲ . . .
τιμωρεῖται expuncto ψεύδεται.
3	ἰᾶσθαι [καλῶς].	
9	σαφέστατα μόνος ἀνθρώπων.	σαφέστατ' ἀνθρώπων.
9	καὶ πῶς οὐ.	καίτοι πῶς οὐ.
16	πενομένους.	τοὺς πενομένους.
26	ὁμοίως ὑμῶν τύχοιμι.	ὁμοίων ὑμῶν τύχοιμι.
27	τούτων ὑμῶν τυχῶν.	τοιούτων ὑμῶν τυχῶν.

XXV.

7	καὶ δημοκρατίας.	καὶ (οὐς) δημοκρατίας.
10	δικαιοτάτην τήν.	δικαιοτάτα τήν.
11	τὰς τούτων . . . διαβολάς.	τὰς κατὰ τούτων . . . διαβολάς.
12	ἀπαλλαγήναι ἐτέρων.	ἀπαλλαγήναι νεωτέρων.
21	ὅτε . . . ἀκούοιτε.	ὁπότε . . . ἀκούοιτε.
26	* εἰς ὑμᾶς εἰσιόντες.	εἰς ὑμᾶς εἰσάγοντες.
27	διὰ τοὺς μὲν.	διὰ μὲν τοὺς.
30	εὐθύνην.	εὐθύνας.

XXVI.

5	ὅτ' [αὐτὸν] οὐκ ἔξεστιν.	
6	* οὐκ ἐγχωρεῖ.	οὐ συγχωρεῖ.
6	πάλαι ὁ χρόνος [ἤδη] παρελήλυθεν.	
9	[περὶ] τῶν ἐν ὀλιγαρχίᾳ.	
9	κατελύετο.	κατελύθη.
11	[μόνος] αὐτὸς καθ' αὐτόν.	

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

15 μηδὲ τόνδε.

μὴ τόνδε.

21 ἄρχων.

τριηραρχῶν.

XXVII.

14 σφόδρα δεήσεσθαι.

σφόδρα δεδεῆσθαι.

16 εἰθισμένοι ἐστέ.

εἰθισμένοι ἦστε.

XXVIII.

4 πάντας (ἄν) ὑμᾶς.

4 * ἐπηγγέλλετο.

ἐπήγγελλτο.

7 * ἕξειν.

ἄξειν.

10 δίκαιοις . . . ὑφελομέ-
νοις.

δικαίους . . . ὑφελομένους.

11 ὅστις.

ὅτι ὅστις.

12 τοιαύτην γνώμην.

τὴν αὐτὴν γνώμην.

17 [τὴν] δίκην λαβεῖν.

XXIX.

1 οἱ ἀπειλοῦντες [καὶ οἱ
Φάσκοντες].

2 εἰ [γὰρ] παρά.

2 χαλεπῶς.

χαλεπῶς γάρ.

6 ὄργην [τιμωρεῖσθαι βου-
λομένην].

6 * μηνύειν ἔφη.

μηνύσειν ἔφη.

8 τὰ ὑμέτερα ὑμῖν αὐτοῖς.

τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ὑμῖν.

10 * κακνοοῦντες.

κακόνοι ὄντες.

11 ἐνέχοντο.

ἐνέχονται.

11 οὐσίαν [ἀντὶ] τῆς.

12 τὰ αὐτῶν.

διὰ τὰ αὐτῶν.

XXX.

3 * ἐπὶ τοῖς.

ἐν τοῖς.

6 ἀπάντων γε αὐτῶν.

ἀπάντων γε ἀθρώπων.

7 ἐνθυμεῖσθε (ὅτι) τούτων.

10 δὲ Κηφισιεύς.

δ' ὁ Κηφισιεύς.

LECTIO CODICIS PALA'TINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

- 14 κατέλυσαν.
 15 εἰ μὴ ἤσθανόμην.
 18 τὴν πόλιν (ἡμῖν) παρ-
 ἔδοσαν.
 19 αἴτιος γεγένηται (τοῦ)
 τὰ προσιόντα.
 20 οὐχ ἱκανὰ εἶναι.
 21 καὶ πὶ τούτοις.
 21 * οἴεται πείθειν.
 28 αὐτοῖς δὲ τούτοις.
 32 δεῖσθαι [ὡς χρῆ].

- κατέλυσον.
 εἰ μὴ ἐπυθόμην.
 οὐχ ἱκανὰ εἶη ἄ.
 καὶ πεῖθ' οὗτος.
 οἴεται πείσειν.
 αὐτοὶ δὲ τούτοις.

XXXI.

- 1 * ὡς ὑμᾶς ἐλθεῖν.
 2 ** ἀποφαίνειν.
 3 ὃ τι ἱκανῶς.
 4 εἰσὶ τῷ λόγῳ.
 9 ἐνθάδε.
 10 ὡς μὴ βουλόμεθά γε.
 18 οἱ νῦν αὐτόν.
 21 ** ἂν ποιήσουντα.
 22 ἀπὸ τεθνεώσης φέρειν.
 24 τί οὖν βουλευθέντες.
 25 τιμηθήσεται.
 26 ἀπορίας ἐκκλησιάζεσθαι.
 27 εἰ τι ἦν ἀδίκημα.
 28 σφόδρα γ' ἂν.

- εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν.
 ἀποφανεῖν.
 εἴ τι ἱκανῶς.
 εἰσὶ λέγειν.
 ἐνθένδε.
 ὧν μὴ βουλόμεθά τι.
 οἱ νῦν αὐτῶ.
 ἂν ποιήσαντα.
 ἀπὸ τεθνεώσης ἀφαιρεῖν.
 τί οὖν διανοηθέντες.
 τιμηθήσεται.
 τιμωρίας ἀγωνίζεσθαι.
 εἰ ἦν ἀδίκημα.
 ἢ σφόδρα γ' ἂν.

XXXII.

- 14 * διοικίσει . . . διωκίζετο.

- ἐξοικίσει — ἐξωκίζετο.

XXXIII.

- 2 * ἐκόλυσεν.
 3 περὶ [τῶν] ὀνομάτων.
 3 ταῦτα ἔργα μὲν.

- ἐκόλασεν.
 ταῦτα μὲν ἔργα.

LECTIO CODICIS PALATINI.

LECTIO A ME REPOSITA.

- 4 ἔστιν εὖ πραττόντων . . . ἔστι τῶν εὖ πραττόντων . . .
 τῶν αὐτῶν. τῶν κακῶς.
 8 * κωλύσαι. κολάσαι.
 9 ἐνορῶν. ἐνορώη.

XXXIV.

- 4 βεβαίως. βεβαιότερον.
 4 * ἔχοντας τὴν πόλιν. σχόντας τὴν πόλιν.
 6 εἰ ποιήσαιμεν. εἰ ποιήσομεν.

FRAGMENTA.

- Fr. 1 § 2 τουτουὶ [Αἰσχίνην].
 § 2 Σωκράτους γεγονέναι. Σωκράτους γεγονότα.
 § 4 διαφθείρονται. περιφθείρονται.
 Fr. 4 ἔφαντο δύνασθαι. ἐφάτην δύνασθαι.
 „ 7 πλειστηριάσαντες
 [πλείστου ἀπέδοντο].
 „ 10 δραχμάς. δραχμαῖς.
 „ 11 παθόντες. εὖ παθόντες.
 „ 16 ἄπει λαβῶν [ἐπὶ] τὰ
 σαυτοῦ.
 „ 30 ἐτῶν γεγονώς. ἔτη γεγονώς.
 „ 34 ἔλεγεν ἤ. ἔλεγέ τι ἤ.
 „ 55 εἴ τις εἰσποίητος εἴ τι ὁ εἰσποίητος πάθοι.
 πάθοι.
 Fr. 75 § 1 ἀπεδύσατο. ἀπεδύετο.
 „ 75 § 3 εἰς τοῦτο μανίας . . . εἰς τοῦτο μανίας . . . ἀφί-
 καθίστατο. κετο.
 ib. τῶν οἰκετῶν πιέτω. τῶν οἰκειῶν πιέται.
 Fr. 78 § 1 περὶ τῆς Φιλίας τῆς
 ἐμῆς καὶ [τῆς]
 Φερενίκου.
 Fr. 88 * ἀκριτὶ ἀποθνήσκειν. ἀκρίτους ἀποθνήσκειν.

Haec ferme sunt, quae apud Lysiam aliter quam vulgo solet constituenda esse arbitratus sum, in caeteris Scheibium secutus potissimum virum doctissimum et in textu Lysiae constituendo diu et multum versatum. Plurima agenda et corrigenda supersunt et hac ipsa de causa ingenioso et acuto iuveni utilissimum erit Lysiacas orationes lectitare quoniam, si quis hoc agat, hic illic et ipse aliquid feliciter excogitabit quo Lysias fiat emendatior. In quo natura inest insignior quaedam iudicandi facultas et ingenium ad verum inveniendum idoneum, is aliorum exemplo incitatus experietur mox ipse ingenium et sic certe sibi, fortasse et Lysiae, facturum est operae pretium. Pervelim et eos qui iuventutem patriam Graecas litteras docent et eos qui Graeca legendo se ipsi exercent sedulo inter se componere lectiones librorum ab aliis et a me repudiatas et illas lectiones quas in earum locum substituímus, et in singulis locis causas et argumenta exquirere cur Codicum Mss. fides deserenda fuisse videatur. Quaerant (ut in ultimis subsistam) cur ἀκριτί in ἀκρίτους converterim, cur articulum in τῆς ἐμῆς καὶ [τῆς] Φερενίκου expunxerim, cur οἰκετῶν in οἰκείων, πίετω in πίεται mutaverim. Quaerant quid causae sit quare εἰς τοῦτο μανίας ἀφίκετο scribatur pro καθίστατο, quare ἀπεδύσατο convertatur in ἀπεδύετο, quare εἴ τι ὁ εἰσποίητος πάθοι reponatur pro εἴ τις εἰσποίητος πάθοι, quare ἔλεγέ τι requiratur pro ἔλεγεν et ἔτη γεγωνώς pro ἐτῶν, et sic in caeteris omnibus. Eadem opera animadvertant mihi quam lubrica sit librorum Mss. fides vitiis et erroribus omne genus oppletorum et simul palaeographicam aliquam notitiam sibi colligant in origine cuiusque erroris investiganda notandisque quae per-vulgata et tralaticia librorum omnium menda sunt,

quibus unum asteriscum addidi si saepius alibi reperiuntur, duos si passim committuntur apud omnes.

Multum gaudebo si me sic solida litterarum Graecarum studia apud nostrates adiuvisse intellexero et sic augeri numerum eorum qui probent τοῦτο τὸ Μενάνδρειον.

πολὺ κρεῖττόν ἐστιν ἐν καλῶς μεμαθηκέναι
ἢ πολλὰ Φλαύρως περιβεβλησθαι πράγματα.

Restat ut tibi iterum agam gratias, senex venerabilis, optime VAN HENGEL, qui mihi ut antea in Xenophonte emendando sic nunc in Lysia numquam defuisti. Callimacho iudice

γηράσκει ὁ γέρων κείνος ἐλαφρότερον
ὄν κοῦροι Φιλέουσιν,

id est, ut CATO id aetatis qua Tu nunc es, annum octogesimum quartum agens, apud CICERONEM interpretatur, *levior fit eorum senectus qui a iuventute coluntur et diliguntur*, sed quis Te fortunatior est et θεοφιλέστερος, quem ὤμογέροντα (ut Homerus appellat) in senectute vegeta et operosa et semper agente aliquid et moliente omnium aetatum homines colunt et amant? Equidem te si pater meus fores non plus diligerem quam nunc te diligo, et si quid mea vota valebunt praeter LYSIAM etiam alios Oratores Atticos tecum recognoscam.

Scribebam
Lugduni-Batavorum
d. 30 m. Maii
MDCCLXIII.

Accedunt his post annos propemodum viginti αὶ
 δεύτεραι Φροντίδες.

Restitui ubique formas Atticas veteres, quibus Ly-
 siam et aequales constanter usos esse nunc quidem
 satis inter omnes constat. Itaque ubique dedi ἦ (*eram*)
 ante consonantem, et ἦα, ἀπῆα, εἰσῆα et in tertia
 ante vocalem εἰσῆειν, ἀπῆειν cet. in plurali ἦμεν, ἦτε,
 ἦσαν, ἐξῆσαν, κατῆσαν cet.

Plusquamperfecti prima persona exit in — Η, ἦδη,
 συνῆδη, προῆδη, παρειστήκη, in tertia ante vocalem
 ἦδειν, συνῆδειν, παρειστήκειν.

Scripti ubique:

κλήω, ἀπέκλησα, κέκλημαι, ἐκλήσθην, ἀποκλήθειν cet.
 ἐπιμέλεσθαι pro ἐπιμελεῖσθαι.

Revocavi futuri futuri formas breviores ζημιώσομαι, τι-
 μήσομαι, ὠφελήσομαι et sim.

Dedi ubique ψευδομαρτυρίων, quia ψευδομαρτυρίαί
 non est Graecum sed (τὰ) ψευδομαρτύρια.

Scripti ἱππῆς, Δεκελῆς, Ἀλικαρνασῆς, συναγωγῆς
 pro ἱππεῖς cet.

Sicubi esset scriptum θαῦσσον, κρεῖσσον, θάλασσα,
 τεσσαράκοντα, τέσσαρες, substitui θαῦττον, κρεῖττον cet.

Imperfectum verbi ἐκκλησιάζω est ἠκκλησιάζετε,
 ἠκκλησίαζε, non ἐξεκκλησιάζετε.

Ubique reposui εἰάν pro εἰν, et ξύν pro σύν.

Revocavi ἀπέδωσαν, παρέδωσαν pro ἀπέδωκαν, παρέ-
 δωκαν.

Minerva apud veteres cives suos non Ἀθηνᾶ voca-
 batur, sed Ἀθηναία, quod reposui.

Θέλω sicubi legebatur rescripti ἐθέλω.

Passim crases et elisiones, quibus Attici constan-
 ter utebantur, a scribis obscuratas revocavi: δεῦρ'
 ἴτε, ταῦτ' εἰπών, et crases κάγώ, κάκεῖνος, κάμοί,
 οὐμὸς πατήρ, θοιμάτιον, θαιμάτια, τούναντίον, τάναν-
 τία, τὰμά, τὰργύριον, καλὸς κἀγαθός, et his similia.

Enumerabo nunc ordine locos omnes, quos aliter ac vulgo fit constituendos esse existimavi. Apponam lectiones, quas vulgatis potiores esse iudicavi:

I.

7. delevi ἀγαθή post Φειδωλός.
 9. ἡ μήτηρ αὐτῆ ἐθήλαζεν. Bake.
 20. καὶ τὰς προσόδους οἷς τρόποις ποιοῖτο.
 23. receptam oportuit Reiskii emendationem: τοὺς μὲν (οὐκ) ἔνδον κατέλαβον.
 33. ὁ τὸν νόμον θείς.
 34. πότερον χρὴ τούτους ἰσχύειν.
 42. ἴν' ὡς ἀσφαλέστατα μὲν αὐτὸς εἰσηῆα.

II.

7. πέμψαντες κήρυκα.
 13. ὁποῖοί τινες ἄνδρες γενόμενοι ἔσονται.
 31. (ἐδυστύχησαν).
 58. εἴτε ἡγεμόνων κακία.
 62. τοὺς (τε) πρότερον ὑπάρχοντας.

III.

13. ταῦτα (δὴ) διανοηθεὶς ἑτέραν [ὀδὸν] ὠχόμεν ἀπιών.
 Si quid addendum est sic notabo (δὴ), si quid delendum sic [ὀδόν].
 20. ἐπειδὴ δέ (με),
 33. οὐκ [ἄν] ἠδύνατο.
 42. ἀποκτεῖναι τινΑ.

IV.

2. καὶ τὴν ἀντίδοσιν δ' ἐκείνην.
 16. εἰ ἐβασανίζομεν εἰκότως ἄν τι.

V.

1. βοηθῆσαι [Καλλιᾶ] τὰ δίκαια.

VI.

4. ἐν τῷ Ἐλευσίῃ [ἱερῷ].
 5. οἱ ἕνεκα ταύτης τῆς ἑορτῆς (ἐπιδημοῦσιν).
 8. νῦν οὖν ὑμῖν ἀνάγκη ἐστί.
 11. ἔλαχεν [Ἀνδοκίδης].
 13. καίτοι (οὕτως) οὐχ ὑπὲρ αὐτοῦ.
 15. οὐτ' αὐτὸν κωλύσετε τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνειν οὐτ'
 εἰσιόντα τιμωρήσεσθε.
 20. — αὐτὸν (αὐτίκα) δώσειν δίκην.
 20. θαυμάσιον δ' οὐδὲν ἂν μοι γένοιτο (εἰ νῦν ἀποφύγοι).
 36. χάριν εἰδέναι [ὅτι ἐμήνυσεν].
 36. αὐτὸ [τούτου] τὸν ἀντίον.
 39. τῶν ἐξ ἄστεος καὶ (τῶν) ἐκ Πειραιῶς.
 44. τοῖς ἡδικοημένοις πονηροὶ [δόξειν] καὶ ἀσεβεῖς [εἶναι].
 48. — γενόμενος (καὶ οὐδὲν συμβαλλόμενος) εἰς τὴν σω-
 τηρίαν.
 49. σῆτον εἰσάγων ὠφελῆσαι.
 54. κρίναι (μὲν) τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα.

VII.

1. καὶ τοὺς μηδὲν κακὸν πεποιηκότας ἤδη δεδιέναι.
 12. ἡγανάκτουν [ἂν].
 36. τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν.

VIII.

1. οἷς ἐγκαλῶ.
 7. πολυφίλους (μὲν ὑμᾶς).
 7. πλουτοῦντας (μὲν ὑμᾶς).

X.

7. ἀλλὰ (περὶ) τῆς τούτων διανοίας.
 9. ἐξήρκει ἂν σοι (πρὸς τὸν) ἔρριφέναι (σε) τὴν ἀσ-
 πίδα (εἰπόντα) λέγειν ὅτι οὐδὲν σοι μέλει.
 12. ἄτοπον ἂν εἶη (μὴ τιμωρεῖσθαι) τὸν δόξαντα κτεῖναι.
 27. οὐδεμίαν πώποτε ὤφλεν εὐθύνας.

XI.

1. πολλοὶ συνίσασιν ὑμῶν.
2. δωδεκέτης.
3. περὶ τῆς τούτων διανοίας.
9. οὐθ' ὑμῖν εὐθύνας ᾤφλεν.

XII.

5. χρῆναι τῶν ἀδικούντων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν. Bake.
38. πολεμίας οὔσας Φιλίας ἐποίησαν.
59. οὐ δυνάμενος τούτου τυχεῖν.
84. δίκην (ἱκανὴν) — λαβεῖν.

XIII.

37. τὴν μὲν (σώζουσιν) ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ καθαιροῦσιν ἐπὶ τὴν ὑστέραν.
65. συκοφαντίαν αὐτοῦ κατέγνωτε.
91. Φησὶ μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου (ποιηθῆναι).
93. ἀφείναι Ἀγόρατον.
97. οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε (τοῖς τῆς πατρίδος ἀλιτηρίοις).

XIV.

28. ὡς ἀδελφὸν [αὐτῆς].

XV.

11. τὰς τούτων δεήσεις περὶ ἐλάττονος (τῶν νόμων) ποιησάμενοι.

XVI.

13. τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον [ἡγουμένους].
19. μικρὰ διαλεγόμενοι.

XIX.

7. τὰ σώματα αὐτῶν ἀπέδωσαν.
30. ἃ (τῶ) κτησαμένῳ — ἡδονὴν ἂν παρέχοι.

31. Φύλακα κατεστήσαμεν.
 33. ἀθλιώτεροι εἰ οἱ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπολωλεκότες.
 48. προτεδοκᾶτο πάμπολλα — ἔχειν.
 49. οὐ γὰρ (ἄν) — ἐξελεγχθεῖεν [ἄν].

XX.

14. εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον.
 16. παρέδοτε τοῖς πεντακισχιλίοις (τὰ τῆς πόλεως
 πράγματα).
 24. καὶ διεσώθην εἰς Κατάνην.

XXI.

13. Διαρπάζεταιται.
 24. οὐδ' ὁπότε κινδυνεύειν μέλλοιμι.

XXII.

15. συναρπάζουσιν οὗτοι.
 19. ἔχετε. (Νῦν τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων τιμήσατε) ἡγούμενοι.

XXIV.

1. ὀλίγου δέω.
 4. ὡς [ἄν] οἶόν τε.
 15. ὥσπερ εἰ φοβεροῖς ὀνόμασι χρήσαιτο μέλλων δόξειν
 ἀληθῆ λέγειν.
 18. κωμωδεῖν [βουλόμενοι].

XXV.

1. τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν.

XXVI.

13. ὅταν γένωνται (τῇ διανοίᾳ).
 15. οὐδ' ἐκεῖνον [δικαίως].

XXVII.

6. μέρει τῶν ἀδικημάτων. Vulgatam lectionem restitui,

cf. Hertlein ad Iulianum pag. 354. *d*: κοινωνεῖν ἐξὸν τῶν ἀδικημάτων.

15. ἢ χρήματα παρὰ τούτων λαβόντες.

XXIX.

6. μεσεγγυωθέντα, quia μεσεγγυοῦσθαι Graecum est, non μεσεγγυᾶσθαι.

XXX.

1. παμπονήρους ὄντας.

4. ὅσα (ἐβούλετο χρήματα) διαχειρίσας.

XXXI.

6. παρέντες ἄν.

30. τοὺς ἀνδρας ἀγαθοὺς γενομένους.

XXXII.

13. τὸν βίον ἐκλιπεῖν.

Non infitior me in Lysia emendando non semper anxie literarum apicibus adhaesisse. Sumsi mihi hic illic aliquid ut ingeniosa iuventus pro male sana oratione haberet quod plane intelligi posset. Dabo unum et alterum exemplum. Legitur VII. 1: δοκεῖ μοι δεῖν καὶ τοὺς μὴ γεγονότας ἤδη δεδιέναι περὶ τῶν μελλόντων ἔσσεσθαι. Ain' vero? *Etiamne QUI NATI NON SUNT futura reformidant?* Insanientis ac delirantis haec oratio est, et Lysias optimo iudice Cicerone (Orat. 29) „*nilhil habet insolens aut ineptum.*” Itaque substitui quod sana ratio suggerebat.

Sumam alterum exemplum ex Orat. XIII. 97: ἐὰν οὖν τὰναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίσησθε, πρῶτον μὲν οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε. Comica haec sunt et scurrilia et multum ab iudiciorum severitate abhorrentia, quale est illud Plautinum:

Quoi homini dii sunt propitii, ei non esse iratos puto.

et similia a Mureto collecta in *Var. Lectt.* XIV. 5. Substitui autem de meo id quod commodam et sanam sententiam praebet.

Aliquanto etiam difficilior res est in lacunis, quibus totus scatet unicus Lysiae Codex. Pars earum ἀνηκέστως ἔχει, quas satius est non tangere. Aliae sunt sanabiles ubi ἐκ τῶν συμφραζομένων et ex imo sententiae fundo si non ipsa Lysiae verba, at sententia certe erui potest.

Etiam in his fateor me nonnumquam fuisse audaciorum nec me eius rei poenitet. Non enim criticos irritabile genus ob oculos habebam, sed generosi pectoris iuvenes, quos summa cura assuefacere debemus ut quae legant intelligant.

Non est huius loci suspiciones meas argumentis et exemplis stabilire. Partim id iam feci in nostra *Mnemosyne*, partim primo quoque tempore σὺν θεῶν faciam.

Scribebam
Lugduni-Batavorum
d. I. m. Septembris
MDCCLXXXII.

C. G. COBET.

PRAEFATIO EDITIONIS TERTIAE.

Quum a me peteretur ut Cobeti Lysiam, cuius iam divendita essent exemplaria, denuo edendum curarem, laetus lubensque honorem ad me delatum accepi: *ἐγὼ γάρ*, ut Xenophontis verbis utar, *ἡδομαι τιμώμενος εἴπερ ἄνθρωπός εἰμι*; mox tamen metus quidam me incessit quo laetitia mea haud leviter perturbabatur. Sic enim mecum loquebar: novam parare editionem id est efficere ut liber melior evadat quam antea fuit; ergo mihi Cobeti, viri praeclari, opus emendandum est, augendum, explendum. At vereor ne, quidquid ex eo genere tentem, risum moveam odiumque et indignationem prudentum in me convertam. Quid ergo agam ut promisso stem neque tamen in suspicionem ineptissimae arrogantiae incurram? Diu me haec tenuit cogitatio; tandem aliquando *εὕρηκα* exclamavi: indicem nominum adiiiciam; eo enim nemo, qui sedulo operam dare Lysiae vult, carere potest. Neque quisquam tam lividus erit obtrectator qui me propter illud supplementum laesae verecundiae accuset. In eo autem indice conficiendo si etiam fragmenta respexero, nova libro accesserit virtus qua ceteris omnibus Lysiae editionibus praestet. Iam hoc labore feliciter peracto cir-

cumspiciebam possetne et aliis nominibus externa libri forma mea diligentia paulo fieri emendatior. Videbam autem Cobeti praefationem tum demum lectu iucundam et tironibus utilem fore si errores, quos per multos operarii in numeris locorum citatorum commisissent, sustulissem. Postremo hoc quoque intelligebam, si quis sibi plenam perfectamque Lysiacae artis notitiam comparare vellet, nihil ei prodesse posse fragmenta nisi simul oculis eius subiiceretur quidquid scriptores qui ea servassent addidissent quo dubitationem suam de auctore ceteraque eiusmodi significarent. Sed vel sic primaria pars laboris restabat: in ea autem mihi accidebat contrarium eius quod Nicomacho evenisse narrat Lysias. Is enim sex sibi annos ad leges Solonis recognoscendas sumsit, quo officio (ut L. ait) intra duos menses perfungi poterat, mihi vero paulo plus quam duo menses dabantur ad Lysiae textum recognoscendum; ad eum autem laborem, *εἰ ἐν εὐχαίς τὸ πρῶγμα ἦν*, sex mihi annos petiissem. Nam diu quidem et multum in Lysia versatus eram, multum tamen aberat ut iam mea commenta proferre auderem. Quidquid enim in scriptoribus antiquis legendis mihi suspicionum et coniecturarum nascitur anxie condere soleo, deinde post sat longa intervalla iterum iterumque promere ut integra mente et libero iudicio quae semel mihi placuerint examinare et ponderare possim: alia tum proiiciuntur, alia mutantur, pauca accedunt. Quae post saepius repetitam censuram vera mihi videntur ad aliorum virorum doctorum scripta, quae quidem mihi innotuerint, exigo; exacta, limata, argumentis stabilita tandem aliquando in lucem edo, sed plenus timoris dubitationisque, neque ut alios doceam sed ut aliorum sententiam de rebus obscurioribus eliciam. Et ne eo quidem maturitatis meae de Lysia lucu-

brationes pervenerant. Opus tamen erat nova editione et cito opus erat ne Gymnasiorum praeceptores ab exteris opem peterent. Deponenda ergo in tempus erat verecundia, viaeque compendium quaerendum. Igitur aliquoties Lysiam e Cobeti editione ita perlegebam ut canone uterer Protagoreo: me ipsum enim τῆς ἀληθείας μέτρον esse fingebam. Ergo quidquid mihi aut vitiosum esse videretur aut nimis arcessitam requirere explicationem — nam Lysiae orationes tam lacerae ad nos pervenerunt ut iis sanandis ne divinum quidem illud Cobeti acumen suffecerit — aut emendabam aut, si emendatio non suppeteret, notabam; postremo alias editiones inspiciebam. Videbam autem — id quod singulari me afficiebat gaudio — mearum coniecturarum multo maiorem partem summorum virorum auctoritate probari; eas ergo omnes haud gravatus in textum recepi; permultos quoque locos, de quibus emendandis ipse desperaveram, feliciter vel probabiliter ab aliis sanatos inveniebam; coniecturarum, quae mihi primo in mentem venerant, eas admisi quae maxime necessariae minimeque audaces essent. Restabant aliquot loci quos corruptos esse sentirem, emendare neque ipse possem neque quemquam potuisse crederem: eorum unum alterumque cruce apposita aliove modo indicavi.

Iam absoluto hoc labore ut iucundissimo ita difficillimo viros doctos, qui hac editione usuri sunt, rogo ut non solum quid neglexerim omiserimque quaerant, sed etiam quid fecerim et quid omnino tam brevi tempore fieri potuerit. Ita spes est fore ut agnoscatur Summi Viri, cui quidquid in his literis profeci acceptum refero — non enim solum praeceptis me formavit Cobetus, neque exemplo suo incitavit, sed etiam, quod multo pluris est, quum

probare conamina mea soleret, sustentabat, confirmabat, erigebat — imaginem mihi in Lysia quoque edendo semper stetisse ante oculos. Sed ut laboris quem Lysiae impenderim aequus esse iudex possit lector inspiciat mihi annotationum seriem, quam huic praefationi subiiciendam ratus sum.

L. B. Mense Septembri 1890.

J. J. HARTMAN.

I.

9. Hirschigio auctore glossema inclusi.
 12. pro *ἐκέλευον αὐτήν* legendum esse *ἐκέλευον αὐθις* admonuit me amicus B. Kruytbosch.
 18. E lepida Damstéi coniectura (Mnem. 16, 398) pro *τινα* scripsi *ἕνεκα*.
 23. Obtemperavi Bakio ante *ἔνδον* inserenti *οὐκ*, deinde pro *οὐκ ἐπιδ.* conieci *οὐδ' ἐπιδ.*
 24. Cum Kaysero vocabula *ἀνεωγμένης* et *καί* inclusi.
 31. *τιμωρίαν* — *ἐποίησεν ἄν.* Recepi interpunctionem quam Frohbergerus habet. Vocabula *ἐπ' ἐκείναις*, quae ante *ἐξευρεῖν* legebantur, addito *τε* post *τὴν αὐτήν* posui.
 32. In loco desperato, ut aliquid fieret, medelis a Kaysero et Halbertsma propositis usus sum.
 36. Scripsi *τοσαύτην* pro *τοιαύτην*.
 37 et 38. post *σωφρονεῖν* deleui *ἐμαυτόν* (cum Weidnero) inserui *ἄν* (cum Herwerdeno); deinde, ut illius particulae ratio constaret, utrobique *ἡγοῦμαι* scripsi pro *ἡγούμην*.
 40. Inclusi vocabula *ἐνθυμήθητε ὅτι*.
 45. *ἐορακῶς ἤ*, scripsi *ἐοράκη*.
 47. Insulsum emblemata inclusi.

II.

2. *παρέσκευακεν* scripsi pro *παρεσκεύασεν*.

23. pro *εἰδότες* scripsi *δεδιότες* cum G. Wissowa (Herm. XIX p. 650).
 24. Inclusi *διὰ τὸν θάνατον*.
 33. Inclusi *καὶ Φυγῆς*.
 38. Inserui *οὔσης* post *μεστῆς*.
 67. Delevi *βοηθήσαντες* quod ante *Κορινθίους* legebatur.
 71. Inserui *τάς* ante *γυναῖκας*.

III.

6. *αἶ* inserui post *αἶ*.
 17. *οὔτοι δέ*. Legebatur *οὔτοι δή*, errore tythetetae, ut videtur.
 18. Cum Scheibio plurimorum librorum lectionem *τυπτόντων*, quamquam corrupta est, revocavi: nihil enim opis ei attulerunt coniecturae a vv. dd. hucusque prolatae.
 23. Inserui *μέν* post *τοιούτον*.
 26. Inclusi *τὸ μεираκιον*.
 41. Post *ὑπ' αὐτοῦ* addidi praepositionem.
 42. *μέν* post *ἔτρωσαν* addidi.

IV.

17. Vocabula *ἀλλ' ἀπεκινδύνευον τοῦτο* inclusi.

V.

3. Post *ἐνεκάλεσεν* inserui *οὐδέν*.

VI.

10. Virgulam post *ἀσεβούντων* delevi et vocabula *περὶ αὐτῶν* inclusi.
 pro *οὐδὲ αὐτὸν τὸν θέντα* scripsi *οὐδὲ τὸν θέντα αὐτούς*.
 11. vocabula *μᾶλλον ἢ ἤττον* Tayloro auctore delevi.
 13. *τοὺς μὲν οὖν ἄλλους — αἴτιοι ἔσονται*. Locum quamvis corruptum tangere ausus non sum.

15. Laetus arripui Dobrei emendationem οὗτος pro αὐτός.
19. Kayseri coniecturam προσκλήσει, incertam quidem sed utilem, recepi.
20. Cobeti supplemento εἰ νῦν ἀποφύγοι post γένοιτο opus esse non videtur.
Sententiam corruptam ὁ δὲ θεὸς . . . ἐπέθηκεν, cui nemodum mederi potuit, ne negotia exhiberet legentibus inclusi.
25. οὐδεις γὰρ πω. Pro γὰρ scripsi δέ.
33. τῶν ἀρχόντων τισὶ καὶ ἀποδοκιμάζει. Reiskianam vocabulorum transpositionem recepi. Vulgatae lectioni in Lobeckii ad Soph. Ai. 475 annotatione nihil est subsidii.
38. οὐδενὶ γὰρ ὑμῶν. Praetuli Scheibii lectionem ἡμῶν. τῶν αὐτῶν ἡμῶν scripsi cum Scheibio.
39. ἐν δέει haud inepte, ut opinor, conieci pro ἐνδεεῖς.
43. Ante κολάζητε inserui αὐτόν.
Scripsi διὰ τοῦτον pro διὰ ταῦτα.
45. Pronomen αὐτόν transposui.
51. Post θύομεν inserui αὐτοῖς.
54. Post ἕνεκα et κεκρικότα virgulam posui; post ἕκαστον et παθεῖν deleui.

VII.

3. Includi verba περὶ τοῦ πράγματος.
6. Pro τῇ πόλει edidi πάλαι.
7. ὅσῳ scripsi cum Meutznero pro ὅσοι.
12. Saupprii coniecturam ita recepi ut μᾶλλον ante αἰρούμενος ponerem.
In sequentibus bis auctore Dobreo articulum inclusi.
14. εἴ τι τούτων — ἀποφύναίμι. De emendatione huius loci desperavi; virorum doctorum conamina intactum relinquunt, id quod vel molestissi-

- mum est, particulam *ἄν* simul cum *ἀποφύ-
ναιμι* et cum part. *γενομένης* iunctam.
22. *εὐθύς μ' ἰδών* cum Fuhrio pro *Φήσας μ' ἰδεῖν*.
25. *παρέχομαι* cum Weidnero pro *παρέξομαι*.
27. *ἔξόν* scripsi pro *ἔξῃν* multis vv. dd. praeceuntibus.
37. Verba *ἄ οὗτος ἐβούλετο* eo loco posui ubi Bekkerus iussit; nescio tamen an praestet Meutneri ratio *τι* post *εἰ* addentis.
41. *οὔσης* adiectivo *ἐνδεοῦς* addidi cum Frohbergero.

VIII.

Orationem hanc obscurissimam prorsus ita edidi ut apud Cobetum inveni; ingentem enim ad eam coniecturarum, quae iam exstat, copiam novis et inutilibus augere nolui.

IX.

21. *παραχθείς* cum Marklando edidi pro *πραχθείς*.
Inclusi vocabula *με χρή* cum Rauchensteinio.
22. *δι' ἰδίας ἔχθρας* a Scheibio sumsi, idque post *περιίδητε* posui.

X.

2. *ἡγοῦμαι* edidi pro *ἡγούμην*.
5. *γάρ* post *σχεδόν* inserui.
12. *τὸν Φεύγοντα* inclusi praeceuntibus multis v. v. d. d.
13. Post *δοῦναι δίκην* interrogationis signum posui.
15. Vocabula *ἐγὼ μὲν* inclusi.
16. Dedi *νομίζοιμεν* pro *νομίζοιεν*.
21. Lacunam, quam statuit Cobetus, meo Marte supplevi.
26. *μὴ τοίνυν* . . . Dedi hunc locum e Frohbergeri emendatione. (cf. tamen XI, 9 quo loco Scheibii ci. *μήδ' ὑβρίζοντι* defenditur).

28. Post *παίδων* mihi quidem infin. ἀνυμῆσθαι minime omitti posse videtur: illum ergo e XI, 10 revocavi.
29. Post longam deliberationem Frohbergeri lectionem praetuli Hirschigii coniecturae νεανικώτεροι.

XI.

5. Marklandi lectionem ἐκδεδυμένος εἶη (pro ἔξω θέμενος) recepi.

XII.

7. ὡσπερ κτέ. crucem apponere malui quam ullam coniecturam recipere vel tentare.
16. ταῦτα dedi pro τοιαῦτα.
19. οὐδέποτε legendum esse ratus sum, non οὐδεπώποτε.
20. πάσας μὲν τ. χ. Addidi μὲν Reiskio auctore.
31. ἔχει scripsi pro εἶχεν.
35. Recte Fuhrius inter σφᾶς et αὐτούς inseruit γ'.
43. Adverbium ὅθεν eo loco posui ubi recte possit intelligi. Verba autem δ. εἰ. οὐ. haud scio an olim a magistro, metuente ne temporum ratio a discipulis perturbaretur, sint addita.
50. Certam Lipsii emendationem ἐν τῷ λόγῳ recepi.
51. πάντα cum Marklando dedi pro ταῦτα.
68. τᾶλλα cum Weidnero cf. XIII, 9.
74. παρέχομαι recte emendavit Weidnerus.
81. αὐτός ex Marklandi emendatione.
84. τοσοῦτον ἢ Reiskius pro τ. οὖν.
85. Expulso τῶν τε πεπραγμένων coni. καί ante σφίσι ponenda videtur.
90. ὡς post δῆλοι ἔσεσθε delevi.
93. Adiectiva εὖρους et πιστούς inter se sedem mutare iussi.
95. Vocabula τὰ ὄπλα inclusi.

97. διεφύγετε dedi pro διέφυγον.
 100. Ineptam personarum varietatem sustuli, et Kayseri ci. κατεψ. έσ. recepi. Ita nihil est quod in fine periodi desideretur.

XIII.

8. Ineptum emblemata π. τ. τ. τ. κ. Herwerdeno auctore deleui.
 11. Obtemperavi Kaysero adverbium απόρως post διαθείη ύμᾶς damnanti.
 12. Participium αναπαυτόμενος quomodo sit accipiendum me ignorare fateor.
 15. Rectius Weidnerus γιγνομένην quam alii γενομένην.
 16. Languidum additamentum άλλ' αίσθόμενοι — καταλυθησόμενον inclusi.
 17. ύπερ τ. ε. auctore Marklando pro περι τ. έ.
 26. ᾧ έπίστευες dedi pro και έπ.
 30. ή δ' άρχή αύτη. Verba corrupta videntur; neque recte mendum sustulisse Weidnerum, virum acutissimum, puto.
 35. έφήφιστο pro έψηφίσατο duce Nabero.
 42. Ne in articulo mortis ridiculus esset Dionysodorus, voc. άρρεν addidi.
 46. Coniunctionem ώς Rauchensteinio auctore delere malui quam lacunae signum huic sententiae addere.
 51. Vocabula ούδ' άν post αύτόν posui.
 54. Lacunae signum a Cobeto post ούτω positum sustuli. Ante έδόκει pronomen εκείνοις restitui sed vel sic de sinceritate sententiae 'Αγόρατος — πεποιημένοι dubito.
 69. Pronomen αύτοῦ, quod verbum καταψηφίσασθαι praecedebat, auctore Herwerdeno eieci.
 77—79. Ter auctore Rauchensteinio έπι Φυλή dedi pro έπι Φυλήν.

XIV.

2. Praeunte Frobergero *πατέρων* scripsi pro *πατέρας*, et praecedentem articulum *τοῦς* sustuli; de voc. *πρότερον* dubito.
6. Non solum cum Cobeto post *ἔχωσιν* alterum *ὠκ* sed etiam interrogationis signum sustuli.
7. Cum Frobergero *στρατοπεδευσόμενος* scripsi pro *στρατοπεδεύόμενος*.
18. Particulam *ἄν* (*μηδένα ἄν*) a Cobeto proscriptam in integrum restitui.
26. Frobergeri coniecturam *ἀπεπέμφθη* (pro *μετεπέμφθη*) quamvis incertam tamen non potui non recipere.
29. Reiskio auctore post *ἔσεσθαι* addidi *μέλει*.
42. Auctore Bekkero participia *διακείμενοι* et *πολιτευόμενοι* sedem inter se mutare iussi.

XV.

9. Pro *κινδυνεύειν* scripsi *κινδύνοις*, quod non improbat Frobergerus; ceterum in oratione hac satis obscura nihil novi tentare vel ab aliis sumere ausus sum, nisi quod 10 vocabula *τῆ ψήφῳ* ante *κρύβδην* expunxi.

XVI.

Neque in hac neque in sequenti oratione quidquam mutandum duxi; oratio enim pro Mantitheo e Cobeti recensione satis facile legi posse videbatur; orationis XVII argumentum obscurius est quam ut locis dubiis impeditisve quidquam pro certo statui possit.

XVIII.

1. Ne prima orationis sententia inepte claudicaret pro *ἄν προσήκοντες* edidi *οἱ προσήκοντες ἡμῶν*.

9. Edidi οὔτε Φεύγων οὔτε κατελθών: „neque quamdiu exsul erat, neque post reditum.”
15. Cobeto (v. Scheibii praef.) obtemperavi pro ὀργί-
ζοισθε legendum esse ὀργίζεσθε monenti.
16. Edidi e Scheibii ci. τὰ τῆς πόλεως διάκειται pro
οἱ τῆς πόλεως πράττοντες διάκεινται.
22. Pronomen ἡμᾶς ante παιδας sustuli cum Schei-
bio, pro παρέδωκε verbum simplex edidi.

XIX.

- 2—5. Locum tralaticium per opificem indicavi.
15. Post πένητι addidi μέν, et vv. Φαίδρω ἔντι auc-
tore Tayloro transposui.
25. τὴν τριηραρχίαν cum Fuhrio edidi pro τὰς τριη-
ραρχίας.
- Recepi Blassii emendationem γάρ (post πολλῶν) in
δέ mutantis et verborum καὶ χρημάτων loco αὐτόν
ponentis. Certe istud γάρ minime ferri poterat.
26. Pro ἐπειδή scripsi ἐπεί.
post ἄξιειν cum Weidnero addidi μέν.
37. αὐτῷ pro αὐτοῦ cum ceteris omnibus editoribus.
48. Ante κατέλιπεν auctore Emperio inserui ἄν.
50. ταλάντοις auctore Franckenio pro τάλαντα.
61. Pro νομίσατε edidi νομίζετε.
62. Dobrei supplementum τῆς πόλεως recepi, et
ἀφηρημένος (ante ἀδικεῖσθαι), quod absurdum
videtur (quis enim bonis suis spoliatus non
putat se iniuriam accepisse) deleui.
64. Inclusi vv. τῶν εἰρημένων.

XX.

8. οἱ ὅμῃν μὲν εὔνοι ἦσαν dedi pro εἰ ὁ. μ. ε. ἡ.
9. Sententiae ὥστε - ἀπεκτίνυσαν crucem apposui,
prior enim eius pars sensu cassa est, altera
inepta repetitio.

14. Corruptum locum sanasse mihi videor αὐτός
scribendo pro οὔτος et καταλέγεσθαι pro κατα-
λέγειν.
16. ὀκτὼ ἡμέρας dedi pro ἐν ὀκτὼ ἡμέραις.
19. Scheibii ci. ἀστούς ὄντας (pro αὐτούς) et Reiskii
ἐν ὑμῖν pro ὑμῖν recepi.
24. Omissis vocabulis ὥστε (ante εἰδέναι) et τοὺς ἰππέας
melius narrationi consultum erit quam recepto
Rauchensteinii supplemento πρὶν ἐμὲ καταλεγῆ-
ναι εἰς τοὺς ἰππέας εἰδέναι οἶος ἦν, quo altera
tantum pars eius quod desideretur continetur.
30. Ante prius ὧν inserui ἤ.
31. Verba γιγνώσκοντας — ὠφελήσετε, quibus pertur-
batur demonstratio, inclusi.

XXI.

3. εἰσφοράς edidi pro εἰσφοράν.
5. Excidisse videtur verbum unde accusativi ἀρχιθεω-
ρίας κτέ. penderent.
12. Ante ὀρθῶς expunxi δοκεῖν quod post παραστῆναι
moleste abundare videbatur.
17. Ante σώζεσθαι Reiskio auctore ἄν inserui.
Edidi ταύτην τὴν χάριν cum Westermannō.
22. ἀνήλσκον edidi pro ἀναλίσκοιμι et βουλευθείην ἄν
pro ἐβουλήθην.

XXII.

7. ἀνάγκη μοι dedi pro ἀνάγκη καί.
18. Post αἰτίαν Rauch. inserit ἀλλ' ἀρνούμενων. Mihi
part. ἐχόντων corruptum videtur.
20. Auctore Carolo Graux inclusi νν. παραδείγματος
ἕνεκα.
ἀλλ' οὕτω μεγάλα dedi pro καὶ οὕτω μεγάλα.

XXIII.

3. Verbum ἡρώτων (post προσφοιτῶσιν) et particulam τε (post οὗς) deleui, illud praeunte Halbertsma.
7. Post δοῦλον μέντοι verbum ἔφη deleui.

XXIV.

5. οἶος ἂν τυγχάνει dedi pro οἶος τ. Lysiam enim hoc uno loco a constanti usu abiisse mihi non persuadetur.
8. Pro Φαινοίμην edidi Φαίνομαι. Hertleinius ἐφαινόμην coniecerat; recte quod ad indicativum pertinet; frustra enim Cobeti (N. L. 361) de huiusmodi locis sententiam, dudum ab omnibus receptam, labefactare recentiores quidam conantur: quod enim illi observasse sibi videntur „aequabilitatis studium” non Lysiae fuit Isaeive sed librariorum.
12. σιωπᾶν ἄν pro σιωπᾶν cum Scheibio.
δυνατός εἶμι cum Kaysero pro δ. εἶην.
14. πιστεύσατε dedi pro πιστεύσετε (ceteri editores πιστεύετε).
15. οὐκ, ἂν πάνυ πράχονως ψεύδεται, τ. π. delete μηδέ cum Weidnero.
21. τῶν εἰρημένων ὑμῖν pro ὑμῖν τῶν εἰρ. posui.
23. ἀπεστερημένος εἶμι edidi pro ἀ. εἶην.

XXV.

5. ἐμοί post ἡγοῦμαι inserui auctore Franckenio.
10. πολιτευόμενοι dedi pro ἐν τῇ δημοκρατικῇ πεπολιτευμένοι praeunte Franckenio.
15. οὐτ' ἀπαχθεῖς et alterum οὐδεῖς inclusi.
17. διδομένης dedi pro δεδομένης.
20. περὶ τῶν ἄλλων pro περὶ αὐτῶν cum Weidnero.
33. παύσεσθαι auctore Herwerdeno dedi pro ἐπιλύσεσθαι.

35. Lacuna quomodo sit explenda non video. Frankenii lectione τῆ αὐτῆ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑποψίαν καταστήσετε vix quidquam lucratur; indicandae enim sunt duae res diversi generis, quae ex uno iudicio simul nascentur v. 30, 23.

XXVI.

14. ἀγών pro ἀγών dedi cum Turicensibus.

XXVII.

2. Omisso τοσοῦτον (post ἤττον) et recepta Saupprii ci. ἔχθος (pro πληθος) locus sanus et minime lacunosus evadere videbatur.
3. Vocabula οἱ τῶν ἀδικούντων κολαπταί inclusi.
14. ῥᾶον ἂν edidi pro ῥᾶον.

XXVIII.

9. διαφθείροντας cum Bekkero e cod. C. dedi pro διαφθείρειν.

XXIX.

2. Inclusi vv. ἢ πῆ ζητῆσαι τὰ χρήματα.
5. δεδόχθαι an ὑμῖν δεδόχθω?
9. Cobetiani praecepti (N. L. 361) memor fui, hic ὀργίξεσθε et δημεύετε, non ὀργίξοισθε et δημεύοιτε legendum esse.
11. An legendum: εἰ οἱ μὲν τοῖς τὰ τῶν ἰδιωτῶν κλέπτουσι συνειδότες?
13. οὐδεμίαν edidi pro μηδεμίαν.

XXX.

2. ἐταμιεύομεθα cum Kaysero pro τεταμιεύομεθα.
11. Νικόμαχον auctore Palmerio pro Νικομαχίδην edendum erat etiamsi demonstrari posset ipsum Lysiam hoc scripsisse.

16. οὐδέν — τοῦτο cum Bekkero pro οὐδένα τούτου.
 23. Sublato lacunae signo cum Sauppio δέ verbo προσέχουσι addidi.
 33. Auctore Dobreo vv. οὔτε Νικόμαχος οὔτε inclusi.
 35. αἰτούμενοι pro ἀξιούμενοι edidi cum Rauchensteinio.

XXXI.

3. ὅμως δέ pro ὅμως cum Weidnero.
 4. μόνου Dryandro auctore participio λεγομένων addidi.
 6. ὅσοι δέ pro καὶ γὰρ οἱ cum Scheibio.
 16. Lacunae signo post ἐλέγχειν αὐτόν opus non esse videbatur.
 22. Pro ἀΦαιρεῖν restitui vulgatam lectionem φέρειν.
 29. οὐ ante κατὰ τὸ προσῆκον delevi cum Rauchensteinio.
 31. Ut saltem ineptum istud συντιμηθῆναι tolleretur Rauchensteinii lectionem recepi.
 33. ἀτιμάσετε edidi cum Frohbergero pro ἀτιμάζετε.

XXXIII.

9. ἀγανκκτήσειεν ὀρῶν dedi cum Baitero pro ἐνορῶη ἐν.

XXXIV.

8. καταδουλώσασθαι dedi pro καταδουλώσεσθαι.

FRAGM.

- 1 § 2. τῆς μνᾶς τόκον dedi pro τόκους. Vide, si in talibus etiam exemplis opus est, XIX, 26.
 1 § 4. Includi τοῦ τεθνεῶτος.
 4. Vocabula χρῶτο inclusi cum Meinekio.
 75, 4. τὸ σῶμα dedi pro τοῦ σώματος.

Λ Τ Σ Ι Α Σ.

1.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΟΝΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, ὧ ἄνδρες, τὸ τοιούτους ὑμᾶς ἐμοὶ δικάστας περὶ τούτου τοῦ πράγματος γενέσθαι, οἷοίπερ ἂν ὑμῖν αὐτοῖς εἶητε τοιαῦτα πεπονθότες· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων ἔχετε, ἤνπερ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, οὐκ ἂν εἶη ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη, ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεούντων τὰς ζημίας μικρὰς ἠγοῖσθε. Καὶ ταῦτα οὐκ ἂν εἶη μόνον 2 παρ' ὑμῖν οὕτως ἐγνωσμένα, ἀλλ' ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι· περὶ τούτου γὰρ μόνου τοῦ ἀδικήματος καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἢ αὐτῇ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ μέγιστα δυναμένους ἀποδέδοται, ὥστε τὸν χειρίστον τῶν αὐτῶν τυγχάνειν τῷ

- βελτίστῳ· οὕτως, ὦ ἄνδρες, ταύτην τὴν ὕβριν ἅπαντες
 3 ἄνθρωποι δεινοτάτην ἠγοῦνται. Περὶ μὲν οὖν τοῦ με-
 γέθους τῆς ζημίας ἅπαντας ὑμᾶς νομίζω τὴν αὐτὴν
 διάνοιαν ἔχειν, καὶ οὐδένα οὕτως ὀλιγώρως διακεῖσθαι,
 ὅστις οἶεται δεῖν συγγνώμης τυγχάνειν ἢ μικρᾶς ζη-
 μίας ἀξίους ἠγεῖται τοὺς τῶν τοιούτων ἔργων αἰτίους·
 4 ἠγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες, τοῦτό με δεῖν ἐπιδείξαι, ὡς
 ἐμοίχευεν Ἐρατοσθένης τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ ἐκεί-
 νην τε διέφθειρε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἥσχυνε
 καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιῶν,
 καὶ οὔτε ἔχθρα ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ οὐδεμία ἦν πλὴν ταύ-
 τῆς, οὔτε χρημάτων ἕνεκα ἔπραξα ταῦτα, ἵνα πλού-
 σιος ἐκ πένητος γένωμαι, οὔτε ἄλλου κέρδους οὐδενὸς
 πλὴν τῆς κατὰ νόμους τιμωρίας.
- 5 Ἐγὼ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἅπαντα ἐπιδείξω τὰ
 ἐμαυτοῦ πράγματα, οὐδὲν παραλείπων, ἀλλὰ λέγων
 τᾶληθῆ· ταύτην γὰρ ἐμαυτῷ μόνην ἠγοῦμαι σωτηρίαν,
 6 ἐὰν ὑμῖν εἰπεῖν ἅπαντα δυνηθῶ τὰ πεπραγμένα. Ἐγὼ
 γὰρ, ὦ ἄνδρες, ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκα
 ἠγαγόμεν εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτω
 διεκείμην ὥστε μήτε λυπεῖν μήτε λίσαν ἐπ' ἐκείνη εἶναι
 ὃ τι ἂν ἐθέλῃ ποιεῖν, ἐφύλαττόν τε ὡς οἶόν τε ἦν,
 καὶ προσεῖχον τὸν νοῦν ὥσπερ εἰκός· ἐπειδὴ δέ μοι
 παιδίον γίγνεται, ἐπίστευον ἤδη καὶ πάντα τὰ ἐμαυ-
 τοῦ ἐκείνη παρέδωκα, ἠγούμενος ταύτην οἰκειότητα
 7 μεγίστην εἶναι. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ χρόνῳ, ὦ
 ἄνδρες, πασῶν ἦν βελτίστη· καὶ γὰρ οἰκονόμος δεινὴ
 καὶ Φειδωλὸς καὶ ἀκριβῶς πάντα διοικοῦσα· ἐπειδὴ
 δέ μοι ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε, πάντων τῶν κακῶν
 8 ἀποθανοῦσα αἰτία μοι γεγένηται. Ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ

αὐτῇ ἀκολουθήσασα ἢ ἐμὴ γυνὴ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὀφθεῖσα, χρόνῳ διαφθείρεται· ἐπιτηρῶν γὰρ τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ λόγους προσφέρων ἀπώλεσεν αὐτήν. Πρῶτον μὲν οὖν, 9
ὦ ἄνδρες, (δεῖ γὰρ καὶ ταῦθ' ὑμῖν διηγῆσασθαι) οἰκίδιον ἐστὶ μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω. [κατὰ τὴν γυναικωνίτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνίτιν] Ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἐγένετο ἡμῖν, ἢ μήτηρ αὐτῆ ἐθήλαζεν· ἵνα δὲ μή, ὁπότε λουῖσθαι δεοί, κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν ἄνω ἐδιητώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω· καὶ οὕτως ἤδη συνειθισμένον ἦν, 10 ὥστε πολλάκις ἢ γυνὴ ἀπῆει κάτω καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον, ἵνα τὸν τιθὸν αὐτῷ διδῶ καὶ μὴ βοᾷ. Καὶ ταῦτα πολὺν χρόνον οὕτως ἐγίγνετο, καὶ γὰρ οὐδὲν πάποτε ὑπώπτευσα, ἀλλ' οὕτως ἡλιθίως διεκείμην ὥστ' ὤμην τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα πασῶν σωφρονεστάτην εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, 11 ὦ ἄνδρες, ἤκου μὲν ἀπροσδοκῆτως ἐξ ἀγροῦ, μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον τὸ παιδίον ἐβόα καὶ ἐδυσκόλαιεν, ὑπὸ τῆς θεραπαίνης ἐπίτηδες λυπούμενον, ἵνα ταῦτα ποιῇ· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἔνδον ἦν· ὕστερον γὰρ ἅπαντα ἐπυθόμην. Καὶ γὰρ τὴν γυναῖκα ἀπιέναι ἐκέλευον καὶ δοῦ- 12 ναι τῷ παιδίῳ τὸν τιθόν, ἵνα παύσῃται κλαῖον· ἢ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελεν, ὡς δὴ ἀσμένῃ με ἑορακυῖα ἤκοντα διὰ χρόνου· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ὠργιζόμενῃ καὶ ἐκέλευον αὐτῆς ἀπιέναι, „ἵνα σύ γε,“ ἔφη, „πειρᾶς ἐνταῦθα τὴν παιδίσκην· καὶ πρότερον δὲ μεθύων εἶλκας αὐτήν.“ Καὶ γὰρ μὲν ἐγέλων, ἐκείνη δὲ ἀναστᾶσα καὶ 13 ἀπιούσα προστίθησι τὴν θύραν, προσποιουμένη παίζειν, καὶ τὴν κλεῖν ἐφέλκεται. Καὶ γὰρ τούτων οὐδὲν ἐνθυ-

- μούμενος οὐδ' ὑπονοῶν ἐκάθειδον ἄσμενος, ἤκων ἐξ
 14 ἀγροῦ. Ἐπειδὴ δ' ἦν πρὸς ἡμέραν, ἤκεν ἐκείνη καὶ
 τὴν θύραν ἀνέφξεν. Ἐρομένου δ' ἐμοῦ τί αἱ θύραι νύ-
 κτωρ ψοφοῖεν, ἔφασκε τὸν λύχνον ἀποσβεσθῆναι τὸν
 παρὰ τῷ παιδίῳ, εἶτα ἐκ τῶν γειτόνων ἀνάφασθαι.
 Ἐσιώπων ἐγὼ καὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν ἠγούμην. Ἐδοξε
 δὲ μοι, ὦ ἄνδρες, τὸ πρόσωπον ἐψιμυθιῶσθαι, τοῦ
 ἀδελφοῦ τεθνεῶτος οὐπω τριάκονθ' ἡμέρας· ὅμως δ' οὐδ'
 οὕτως οὐδὲν εἰπὼν περὶ τοῦ πράγματος, ἐξελθὼν ὠχό-
 15 μην ἔξω σιωπῆ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ ἄνδρες, χρόνου
 μεταξὺ διαγενομένου καὶ ἐμοῦ πολὺ ἀπολελειμμένου
 τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν, προσέρχεταιί μοί τις πρεσβυτίς
 ἄνθρωπος, ὑπὸ γυναικὸς ὑποπεμφθεῖσα ἦν ἐκείνος ἐμοί-
 χευεν, ὡς ἐγὼ ὕστερον ἤκουον· αὕτη δ' ὀργιζομένη καὶ
 ἀδικεῖσθαι νομίζουσα, ὅτι οὐκέτι ὁμοίως ἐφοῖτα παρ'
 αὐτήν, ἐφύλαττεν ἕως ἐξεῦρεν ὅ τι εἶη τὸ αἴτιον.
 16 Προσεληθούσα οὖν μοι ἐγγυὲς τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς ἐπι-
 τηροῦσα, „Εὐφίλιτε,” ἔφη, „μηδεμιᾶ πολυπραγμο-
 σύνη προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς σε· ὁ γὰρ ἀνὴρ
 ὁ ὑβρίζων εἰς σὲ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα ἐχθρὸς ὢν ἡμῖν
 τυγχάνει. ἔὰν οὖν λάβῃς τὴν θεραπείαν τὴν εἰς ἀγο-
 ρὰν βαδίζουσιν καὶ διακονοῦσιν ὑμῖν καὶ βασανίσῃς,
 ἅπαντα πεύσει. Ἔστι δ',” ἔφη, „Ἐρατοσθένης Οἰθηβεν
 ὁ ταῦτα πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέ-
 φθαρκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλὰς· ταύτην γὰρ τέ-
 17 χνην ἔχει.” Ταῦτ' εἰπούσα, ὦ ἄνδρες, ἐκείνη μὲν
 ἀπηλλάγη, ἐγὼ δὲ εὐθέως ἐταραττόμην, ἐνθυμού-
 μενος μὲν ὡς ἀπεκλήσθην ἐν τῷ δωματίῳ, ἀναμι-
 μνησκομένος δὲ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐψόφει ἢ μέτ-
 αυλος θύρα καὶ ἢ αὐλειος, ὃ οὐδέποτε ἐγένετο, ἔδοξέ

τέ μοι ἢ γυνὴ ἐψιμυθιῶσθαι. Ταῦτά μου πάντα εἰς
 τὴν γνώμην εἰσῆει, καὶ μεστὸς ἦν ὑποψίας. Ἐλθὼν 18
 δ' οἴκαδε ἐκέλευον ἀκολουθεῖν μοι τὴν θεράπαιναν εἰς
 τὴν ἀγοράν, ἀγαγὼν δ' αὐτὴν ὡς τῶν ἐπιτηδείων ἕνεκα
 ἔλεγον ὅτι ἐγὼ πάντα εἶην πεπυσμένος τὰ γιγνόμενα
 ἐν τῇ οἰκίᾳ· „σοὶ οὖν,” ἔφην, „ἔξεστι δυοῖν ὀπότερον
 βούλει ἐλέσθαι, ἢ μαστιγωθεῖσαν εἰς μυλῶνα ἐμπεσεῖν
 καὶ μηδέποτε παύσασθαι κακοῖς τοιοῦτοις συνεχομένην,
 ἢ κατειποῦσαν ἅπαντα τᾶληθῆ μηδὲν παθεῖν κακὸν
 ἀλλὰ συγγνώμης παρ' ἐμοῦ τυχεῖν τῶν ἡμαρτημένων·
 ψεύσῃ δὲ μηδὲν, ἀλλὰ πάντα τᾶληθῆ λέγε.” Κἀκείνη 19
 τὸ μὲν πρῶτον ἔξαρκος ἦν καὶ ποιεῖν ἐκέλευεν ὃ τι
 βούλομαι, οὐδὲν γὰρ εἰδέναι· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ἐμνήσθην
 Ἐρατοσθένους πρὸς αὐτὴν, καὶ εἶπον ὅτι οὗτος ὁ Φοι-
 τῶν εἶη παρὰ τὴν γυναῖκα, ἐξεπλάγη ἠγησαμένη με
 πάντα ἀκριβῶς ἐγνωκέναι· καὶ τότε ἤδη πρὸς τὰ γό-
 νατά μου πεσοῦσα καὶ πίστιν παρ' ἐμοῦ λαβοῦσα
 μηδὲν πείσεσθαι κακόν, κατηγόρευε πρῶτον μὲν ὡς με- 20
 τὰ τὴν ἐκφορὰν αὐτῇ προσίοι, ἔπειτα ὡς αὐτὴ τελευ-
 τῶσα εἰσαγγεῖλειε καὶ ὡς ἐκείνη τῷ χρόνῳ πεισθεῖη,
 καὶ τὰς εἰσόδους οἷς τρόποις ποιοῖτο, καὶ ὡς Θεσμοφο-
 ρίοις ἐμοῦ ἐν ἀγρῷ ὄντος ὥχετο εἰς τὸ ἱερὸν μετὰ τῆς
 μητρὸς τῆς ἐκείνου, καὶ τᾶλλα τὰ γενόμενα πάντα
 ἀκριβῶς διηγήσατο. Ἐπειδὴ δὲ πάντα εἴρητο αὐτῇ, 21
 εἶπον ἐγὼ, „ὅπως τοίνυν ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύ-
 σεται· εἰ δὲ μή, οὐδὲν σοι κύριον ἔσται τῶν πρὸς ἔμ'
 ὁμολογημένων· ἀξιῶ δὲ σε ἐπ' αὐτοφῶρῳ ταῦτά μοι
 ἐπιδείξαι· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι λόγων, ἀλλὰ τὸ ἔρ-
 γον φανερὸν γενέσθαι, εἴπερ οὕτως ἔχει.” Ὡμολόγει 22
 ταῦτα ποιήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα διεγένοντο ἡμέραι

τέτταρες ἢ πέντε . . . ὡς ἐγὼ μεγάλοις ὑμῖν τεκμη-
 ρίοις ἐπιδείξω. Πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ
 πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι
 ἐπιτήδειος καὶ φίλος· τούτῳ ἡλίου δεδυκότος ἴοντι ἐξ
 ἀγροῦ ἀπήντησα· εἰδὼς δ' ἐγὼ ὅτι τῆνικαῦτα ἀΦιγμέ-
 νος οὐδὲν καταλήψοιτο οἴκοι τῶν ἐπιτηδείων, ἐκέλευον
 συνδειπνεῖν· καὶ ἐλθόντες οἴκαδε ὡς ἐμέ, ἀναβάντες
 εἰς τὸ ὑπερῶν ἐδειπνοῦμεν· ἐπειδὴ δὲ καλῶς αὐτῷ εἶ-
 23 χεν, ἐκεῖνος μὲν ἀπιὼν ᾤχετο, ἐγὼ δ' ἐκάθευδον·
 ὁ δ' Ἐρατοσθένης, ὃ ἄνδρες, εἰσέρχεται, καὶ ἡ θερά-
 παινα ἐπεγεύρασα μέ εὐθύς φράζει ὅτι ἔνδον ἐστί·
 κάγω εἰπὼν ἐκείνη ἐπιμέλεσθαι τῆς θύρας, καταβάς
 σιωπῇ ἐξέρχομαι καὶ ἀΦικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν, καὶ
 τοὺς μὲν οὐκ ἔνδον κατέλαβον, τοὺς δ' οὐδ' ἐπίδημούντας
 24 εὔρον. Παραλαβὼν δ' ὡς οἶόν τε ἦν πλείστους ἐκ τῶν
 παρόντων ἐβάδιζον· καὶ δᾶδας λαβόντες ἐκ τοῦ ἐγγύ-
 τατα καπηλείου εἰσερχόμεθα, [ἀνεφυγμένης] τῆς θύρας
 [καὶ] ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου παρεσκευασμένης. Ὡσαντες δὲ
 τὴν θύραν τοῦ δωματίου οἱ μὲν πρῶτοι εἰσιόντες ἔτι
 εἶδομεν αὐτὸν κτακείμενον παρὰ τῇ γυναικί, οἱ δ'
 25 ὕστερον ἐν τῇ κλίνῃ γυμνὸν ἐστηκότα· ἐγὼ δ', ὃ ἄν-
 δρες, πατάξας καταβάλλω αὐτόν, καὶ τὴν χεῖρε πε-
 ριαγαγὼν εἰς τοῦπισθεν καὶ δῆσας ἡρώτων διὰ τί ὑβρί-
 ζει εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιῶν. Κάκεῖνος ἀδικεῖν
 μὲν ὡμολόγει, ἠντεβόλει δὲ καὶ ἰκέτευε μὴ αὐτὸν κτεῖ-
 26 ναι ἀλλ' ἀργύριον πράξασθαι· ἐγὼ δ' εἶπον ὅτι „οὐκ
 ἐγὼ σε ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος, ὃν σὺ
 περὶ ἐλάττους τῶν ἡδονῶν ἐποίησα· καὶ μᾶλλον εἴλου
 τοιοῦτον ἀμάρτημα ἐξαμαρτάνειν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν
 ἐμὴν καὶ εἰς τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἢ τοῖς νόμοις

πειθεσθαι καὶ κόσμιος εἶναι." Οὕτως, ὧ ἄνδρες, ἐκεῖ- 27
 νος τούτων ἔτυχεν ὧνπερ οἱ νόμοι κελεύουσι τοὺς τὰ
 τοιαῦτα πράττοντας, οὐκ εἰσαρπασθεῖς ἐκ τῆς ὁδοῦ,
 οὐδ' ἐπὶ τὴν ἐστίαν καταφυγών, ὥσπερ οὗτοι λέγουσι·
 πῶς γὰρ ἂν, ὅστις ἐν τῷ δωματίῳ πληγεὶς κατέπε-
 σεν εὐθύς, περιέστρεψα δ' αὐτοῦ τὸ χεῖρε, ἔνδον δ'
 ἦσαν ἄνθρωποι τοσοῦτοι, οὓς διαφυγεῖν οὐκ ἠδύνατο,
 οὔτε σίδηρον οὔτε ξύλον οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔχων, ὧ τοὺς
 εἰσελθόντας ἂν ἠμύνετο. Ἄλλ', ὧ ἄνδρες, οἶμαι καὶ 28
 ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι οἱ μὴ τὰ δίκαια πράττοντες οὐχ ὁμο-
 λογοῦσι τοὺς ἐχθροὺς λέγειν ἀληθῆ, ἀλλ' αὐτοὶ ψευ-
 δόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα μηχανώμενοι ὀργὰς τοῖς ἀκού-
 ουσι κατὰ τῶν τὰ δίκαια πραττόντων παρασκευάζουσιν.
 Πρῶτον μὲν οὖν ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

NOMOS.

Οὐκ ἠμφεσβήτει, ὧ ἄνδρες, ἀλλ' ὠμολόγει ἀδικεῖν, 29
 καὶ ὅπως μὲν μὴ ἀποθάνοι ἠντεβόλει καὶ ἰκέτευσεν,
 ἀποτίνειν δ' ἔτοιμος ἦν χρήματα· ἐγὼ δὲ τῷ μὲν ἐκεῖ-
 νου τιμήματι οὐ συνεχώρουν, τὸν δὲ τῆς πόλεως νό-
 μον ἡξίου εἶναι κυριώτερον, καὶ ταύτην ἔλαβον τὴν
 δίκην, ἣν ὑμεῖς δικαιωτάτην εἶναι ἠγησάμενοι τοῖς τὰ
 τοιαῦτα ἐπιτηδεύουσιν ἐτάξατε. Καὶ μοι ἀνάβητε τού-
 των μάρτυρες.

MΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἄνάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον τὸν νόμον ἐκ τῆς στή- 30
 λης τῆς ἕξ Ἀρείου πάγου.

NOMOS.

Ἀκούετε, ὧ ἄνδρες, ὅτι αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἕξ

Ἄρειου πάγου, ὃ καὶ πάτριόν ἐστι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἀπο-
 δέδοται τοῦ Φόνου τὰς δίκας δικάζειν, διαρρήδην εἴρη-
 ται τούτου μὴ καταγιγνώσκειν Φόνον, ὅς ἂν ἐπὶ δά-
 μαρτι τῇ ἑαυτοῦ μοιχὸν λαβῶν ταύτην τὴν τιμωρίαν
 31 ποιήσῃται. Καὶ οὕτω σφόδρα ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς
 γαμεταῖς γυναιξὶ δίκαια ταῦτα ἠγήσατο εἶναι, ὥστε
 καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττους ἀξίαις τὴν
 αὐτὴν δίκην ἐπέθηκεν. Καίτοι δῆλον ὅτι, εἴ τιν' εἶχε
 ταύτης μείζω τιμωρίαν, ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς ἐποίησεν
 ἂν· νῦν δὲ οὐχ οἷός τε ὦν ταύτης ἰσχυροτέραν ἐξευ-
 ρεῖν, τὴν αὐτὴν ἐπ' ἐκείναις τε καὶ ἐπὶ ταῖς παλλα-
 καῖς ἠξίωσε γίγνεσθαι. Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον
 τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

32 Ἄκούετε, ἄνδρες, ὅτι κελεύει, ἂν τις ἄνθρωπον ἐλευθέ-
 ραν ἢ παῖδα αἰσχρῆν βία, διπλὴν τὴν βλάβην ὀφείλειν·
 οὕτως, ὡ ἄνδρες, τοὺς βιαζομένους ἐλάττους ζημίας
 ἀξίους ἠγήσατο εἶναι ἢ τοὺς πείθοντας· τῶν μὲν γὰρ
 33 θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ διπλὴν ἐποίησε τὴν βλάβ-
 βην, ἠγούμενος τοὺς μὲν διαπραττομένους βία ὑπὸ
 τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως
 αὐτῶν τὰς ψυχὰς διαφθείρειν ὥστ' οἰκειοτέρας αὐτοῖς
 ποιεῖν τὰς ἀλλοτρίας γυναικας ἢ τοῖς ἀνδράσι, καὶ
 πᾶσαν ἐπ' ἐκείνοις τὴν οἰκίαν γεγονέναι, καὶ τοὺς
 παῖδας ἀδήλους εἶναι ὀποτέρων τυγχάνουσιν ὄντες,
 τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν μοιχῶν· ἀνθ' ὧν ὁ τὸν νόμον θεῖς
 34 θάνατον αὐτοῖς ἐποίησε τὴν ζημίαν. Ἐμοῦ τοίνυν, ὡ
 ἄνδρες, οἱ μὲν νόμοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες εἰσὶ μὴ

ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κεκελευκότες ταύτην τὴν δίκην λαμβάνειν· ἐν ὑμῖν δ' ἐστὶ πότερον χρὴ τούτους ἰσχύειν ἢ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι 35 πάσας τὰς πόλεις διὰ τοῦτο τοὺς νόμους τίθεσθαι, ἵνα, περὶ ὧν ἂν πραγμάτων ἀπορῶμεν, παρὰ τούτους ἐλθόντες σκεψάμεθα ὅ τι ἡμῖν ποιητέον ἐστίν. Οὗτοι τοίνυν περὶ τῶν τοιούτων τοῖς ἀδικουμένοις τοιαύτην δίκην λαμβάνειν παρακελεύονται· οἷς ὑμᾶς 36 ἀξιῶ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν· εἰ δὲ μή, τοσαύτην ἄδεικνυ τοῖς μοιχοῖς ποιήσετε, ὥστε καὶ τοὺς κλέπτας ἐπαρεῖτε φάσκειν μοιχοὺς εἶναι, εὖ εἰδότας ὅτι, ἔαν ταύτην τὴν αἰτίαν περὶ ἑαυτῶν λέγωσι καὶ ἐπὶ τούτῳ φάσκωσι εἰς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας εἰσιέναι, οὐδεὶς αὐτῶν ἄψεται. Πάντες γὰρ εἴσονται ὅτι τοὺς μὲν περὶ τῆς μοιχείας νόμους χαίρειν ἔαν δεῖ, τὴν δὲ ψῆφον τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γὰρ ἐστὶ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει κυριώτατον.

Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες· κατηγοροῦσι γὰρ μου ὡς 37 ἐγὼ τὴν θεράπαιναν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετελθεῖν ἐκέλευσα τὸν νεανίσκον· ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, δίκαια μὲν ἂν ποιεῖν ἠγοῦμαι ὥτινιοῦν τρόπῳ τὸν τὴν γυναικῆ τὴν ἐμὴν διαφθείραντα λαμβάνων· εἰ μὲν γὰρ 38 λόγων εἰρημένων ἔργου δὲ μηδενὸς γεγενημένου μετελθεῖν ἐκέλευον ἐκείνον, ἠδίκουν ἂν· εἰ δὲ ἤδη πάντων διαπεπραγμένων καὶ πολλάκις εἰσεληλυθότος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν ὥτινιοῦν τρόπῳ ἐλάβανον αὐτὸν σωφρονεῖν ἂν ἠγοῦμαι. Σκέψασθε δέ ὅτι καὶ ταῦτα ψεύδονται· βραδίως δὲ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. Ἐμοὶ γάρ, 39 ὦ ἄνδρες, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, Φίλος ὧν Σώστρατος καὶ οἰκειῶς διακείμενος ἀπαντήσας ἐξ ἀγροῦ περὶ

ἡλίου δυσμὰς συνεδείπνει, καὶ ἐπειδὴ καλῶς εἶχεν
 40 αὐτῷ, ἀπιὼν ὄχρητο. Καίτοι πρῶτον μὲν, ὧ ἄνδρες,
 [ἐνθυμήθητε ὅτι,] εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐγὼ ἐπεβούλευον
 Ἐρατοσθένει, πότερον ἦν μοι κρεῖττον αὐτῷ ἐτέρωθι
 δεῖπνεῖν ἢ τὸν συνδειπνήσοντά μοι εἰσάγειν; Οὕτω γὰρ
 ἂν ἤττον ἐτόλμησεν ἐκεῖνος εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν.
 Εἶτα δοκῶ ἂν ὑμῖν τὸν συνδειπνοῦντα ἀφείς μόνος
 καταλειφθῆναι καὶ ἔρημος γενέσθαι, ἢ κελεύειν ἐκεῖνον
 41 μένειν, ἵνα μετ' ἐμοῦ τὸν μοιχὸν ἐτιμωρεῖτο; Ἐπειτα
 ὧ ἄνδρες, οὐκ ἂν δοκῶ ὑμῖν τοῖς ἐπιτηδείοις μεθ'
 ἡμέραν παραγγεῖλαι καὶ κελεῦσαι αὐτοὺς συλληγῆναι
 εἰς τῶν Φίλων του ἐγγυτάτω, μᾶλλον ἢ ἐπειδὴ τά-
 χιστα ἠσθόμην τῆς νυκτὸς περιτρέχειν, οὐκ εἰδὼς ὄν-
 τινα οἶκοι καταλήψομαι καὶ ὄντινα ἔξω; Καὶ ὡς Ἄρ-
 μόδιον μὲν καὶ τὸν δεῖνα ἦλθον οὐκ ἐπιδημοῦντας (οὐ
 γὰρ ἤδη), ἐτέρους δὲ οὐκ ἔνδον ὄντας κατέλαβον, οὐς
 42 δ' οἶός τε ἢ λαβῶν ἐβάδιζον. Καίτοιγε εἰ προῆδη,
 οὐκ ἂν δοκῶ ὑμῖν καὶ θεράποντας παρασκευάσασθαι
 καὶ τοῖς Φίλοις παραγγεῖλαι, ἵν' ὡς ἀσφαλέστατα
 μὲν αὐτὸς εἰσῆα (τί γὰρ ἤδη εἴ τι κακείνος εἶχε
 σιδήριον;), ὡς μετὰ πλείστων δὲ μαρτύρων τὴν τιμω-
 ρίαν ἐποιούμην; Νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς τῶν ἐσομένων ἐν
 ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ, οὐς οἶός τε ἢ παρέλαβον. Καὶ μοι
 ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὧ ἄνδρες· σκέψασθε
 δὲ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς οὕτω περὶ τούτου τοῦ πράγματος,
 ζητοῦντες εἴ τις ἐμοὶ καὶ Ἐρατοσθένει ἔχθρα γεγέ-
 νηται πάποτε πλὴν ταύτης· οὐδεμίαν γὰρ εὐρήσετε.

Ούτε γὰρ συκοφαντῶν γραφάς με ἐγράψατο, οὔτ' ἐκ- 44
βάλλειν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεχείρησεν, οὔτ' ἰδίας δίκας
ἐδικάζετο, οὔτε συνῆδει κακὸν οὐδὲν ὃ ἐγὼ δεδιῶς μὴ
τις πύθεται ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι, οὔτ' εἰ ταῦτα
διεπραξάμην, ἤλπιζον χρήματα λήψεσθαι· ἔνιοι γὰρ
τοιούτων πραγμάτων ἕνεκεν θάνατον ἀλλήλοις ἐπιβου-
λεύουσιν. Τοσούτου τοίνυν δεῖ ἢ λοιδωρία ἢ παροιμία 45
ἢ ἄλλη τις διαφορὰ ἡμῖν γεγονέναι, ὥστε οὐδὲ ἐοράκη
τὸν ἄνθρωπον πῶποτε πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί· τί ἂν
οὖν βουλόμενος ἐγὼ τοιοῦτον κίνδυνον ἐκινδύνευσον, εἰ
μὴ τὸ μέγιστον τῶν ἀδικημάτων ἦν ὑπ' αὐτοῦ ἡδίκη-
μένος; ἔπειτα παρακαλέσας αὐτὸς μάρτυρας ἡσέβουν, 46
ἐξόν μοι, εἴπερ ἀδίκως ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι,
μηδένα μοι τούτων συνειδένα;

Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἰδίαν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ 47
νομίζω ταύτην γενέσθαι τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
πόλεως ἀπάσης· οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττοντες, ὄρων-
τες οἷα τὰ ἄλλα πρόκειται [τῶν τοιούτων ἀμαρτημά-
των], ἦττον εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτήσονται, ἐὰν καὶ
ὑμᾶς ὄρωσι τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας· εἰ δὲ μὴ, 48
πολὺ κάλλιον τοὺς μὲν κειμένους νόμους ἐξαλείψαι,
ἑτέρους δὲ θεῖναι, οἵτινες τοὺς μὲν φυλάττοντας
τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ζημιώσουσι, τοῖς δὲ βουλομέ-
νοις εἰς αὐτὰς ἀμαρτάνειν πολλὴν ἄδειαν ποιήσου-
σιν. Πολὺ γὰρ οὕτω δικαιότερον ἢ ὑπὸ τῶν νόμων 49
τοὺς πολίτας ἐνεδρεύεσθαι, οἱ κελεύουσι μὲν, ἐὰν τις
μοιχρὸν λάβῃ, ὅ τι ἂν βούληται χρῆσθαι, οἱ δ' ἀγῶ-
νες δεινότεροι τοῖς ἀδικουμένοις καθεστήκασιν ἢ τοῖς
παρὰ τοὺς νόμους τὰς ἀλλοτρίας καταισχύνουσι γυ-
ναῖκας. Ἐγὼ γὰρ νῦν καὶ περὶ τοῦ σώματος καὶ περὶ 50

τῶν χρημάτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων κινδυνεύω, ὅτι τοῖς τῆς πόλεως νόμοις ἐπειθόμην.

2.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ.

ΤΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ ΒΟΗΘΟΙΣ.

Εἰ μὲν ἠγούμην οἶόν τε εἶναι, ὃ παρόντες ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ, λόγῳ δηλῶσαι τὴν τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀρετὴν, ἐμεμφάμην ἂν τοῖς ἐπαγγείλασιν ἐπ' αὐτοῖς ἐξ ὀλίγων ἡμερῶν λέγειν· ἐπειδὴ δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ πᾶς χρόνος οὐχ ἱκανὸς λόγον ἴσον παρασκευάσαι τοῖς τούτων ἔργοις, διὰ τοῦτο καὶ ἡ πόλις μοι δοκεῖ, προνοουμένη τῶν ἐνθάδε λεγόντων, ἐξ ὀλίγου τὴν πρόσταξιν ποιῆσθαι, ἠγουμένη οὕτως ἂν μάλιστα συγγνώμης αὐτοὺς παρὰ τῶν ἀκουσάντων τυγχάνειν. Ὅμως δὲ ὁ μὲν λόγος μοι περὶ τούτων, ὁ δ' ἀγὼν οὐ πρὸς τὰ τούτων ἔργα ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρότερον ἐπ' αὐτοῖς εἰρηκότας. Τοσαύτην γὰρ ἀφθονίαν παρεσκεύακεν ἡ τούτων ἀρετὴ καὶ τοῖς ποιεῖν δυναμένοις καὶ τοῖς εἰπεῖν βουλευθεῖσιν, ὥστε καλὰ μὲν πολλὰ τοῖς πρότεροις περὶ αὐτῶν εἰρῆσθαι, πολλὰ δὲ κακείοις παραλελειφθαι, ἱκανὰ δὲ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἐξεῖναι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ γῆς ἀπειροὶ οὔτε θαλάττης οὐδεμιᾶς, πανταχοῦ δὲ καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις οἱ τὰ αὐτῶν πενθοῦντες κακὰ τὰς τούτων ἀρετὰς ὑμνοῦσιν.

3 Πρῶτον μὲν οἶν τοὺς παλαιοὺς κινδύνους τῶν προγόνων δίδειμι, μνήμην παρὰ τῆς Φήμης λαβών· ἄξιον

γὰρ πᾶσιν ἀνθρώποις κάκεινων μεμνήσθαι, ὑμνοῦντας μὲν ἐν ταῖς ᾠδαῖς, λέγοντας δ' ἐν ταῖς τῶν ἀγαθῶν μνήμαϊς, τιμῶντας δ' ἐν τοῖς καιροῖς τοῖς τοιοῦτοις, παιδεύοντας δ' ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων ἔργοις τοὺς ζῶντας.

Ἄμαζόνες γὰρ Ἄρεως μὲν τὸ παλαιὸν ἦσαν θυγα- 4
τέρες, οἰκοῦσαι δὲ παρὰ τὸν Θερμῶδοντα ποταμὸν, μόναι μὲν ὀπλισμέναι σιδήρῳ τῶν περὶ αὐτάς, πρῶται δὲ τῶν πάντων ἐφ' ἵππους ἀναβάσαι, οἷς ἀνελπίστως δι' ἀπειρίαν τῶν ἐναντίων ἤρουν μὲν τοὺς Φεύγοντας, ἀπέλειπον δὲ τοὺς διώκοντας, ἐνομιζοντο διὰ τὴν εὐ-
ψυχίαν μᾶλλον ἄνδρες ἢ διὰ τὴν φύσιν γυναῖκες· πλέον γὰρ ἔδοκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν ἢ ταῖς ιδέαις ἐλλείπειν. Ἄρχουσαι δὲ πολλῶν ἐθνῶν, 5
καὶ ἔργῳ μὲν τοὺς περὶ αὐτάς καταδεδουλωμένοι, λόγῳ δὲ περὶ τῆσδε τῆς χώρας ἀκούουσαι κλέος μέγα, πολλῆς δόξης καὶ μεγάλης ἐλπίδος χάριν παραλαβοῦ-
σαι τὰ μαχιμώτατα τῶν ἐθνῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν· τυχοῦσαι δ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοίας ἐκτή-
σαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει, καὶ ἐναντίαν τὴν δόξαν τῆς προτέρας λαβοῦσαι μᾶλλον ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωμάτων ἔδοξαν εἶναι γυναῖκες. Μόναις δ' 6
αὐταῖς οὐκ ἐξεγένετο ἐκ τῶν ἡμαρτημένων μαθού-
σαις ἄμεινον περὶ τῶν λοιπῶν βουλευσασθαι, οὐδ' οἴ-
καδε ἀπελθούσαις ἀπαγγεῖλαι τὴν τε σφετέραν αὐ-
τῶν δυστυχίαν καὶ τὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀρετὴν· αὐτοῦ γὰρ ἀποθανοῦσαι, καὶ δοῦσαι δίκην τῆς ἀνοίας, τῆσδε μὲν τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον τὴν μνήμην ἐποίησαν, τὴν δ' ἑαυτῶν πατρίδα διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἀνώνημον κατέστησαν. Ἐκεῖναι μὲν

οὖν τῆς ἀλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσασαι τὴν αὐτῶν
δικαίως ἀπώλεσαν.

- 7 Ἐδράστου δὲ καὶ Πολυνείκους ἐπὶ Θήβας στρατευ-
σάντων καὶ ἠττηθέντων μάχῃ, οὐκ ἐώντων τῶν Καδ-
μείων θάπτειν τοὺς νεκροὺς, Ἄθηναῖοι ἠγῆσάμενοι ἐκεί-
νους μὲν, εἴ τι ἠδίκουν, ἀποθανόντας δίκην ἔχειν τὴν
μεγίστην, τοὺς δὲ κάτω τὰ αὐτῶν οὐ κομίζεσθαι,
ἱερῶν δὲ μαινομένων τοὺς ἄνω θεοὺς ἀσεβεῖσθαι, τὸ
μὲν πρῶτον πέμψαντες κήρυκα ἐδέοντο αὐτῶν δοῦναι
8 τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν, νομίζοντες ἀνδρῶν μὲν ἀγαθῶν
εἶναι ζῶντας τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι, ἀπιστούντων
δὲ σφίσι αὐτοῖς ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων σώμασι τὴν
εὐψυχίαν ἐπιδείκνυσθαι, οὐ δυνάμενοι δὲ τούτου τυ-
χεῖν ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς, οὐδεμιᾶς διαφορᾶς πρό-
τερον πρὸς Καδμείους ὑπαρχούσης, οὐδὲ τοῖς ζῶσιν
Ἄργείων χαριζόμενοι, ἀλλὰ τοὺς τεθνεώτας ἐν τῷ πο-
9 λέμῳ ἀξιοῦντες τῶν νομιζομένων τυγχάνειν πρὸς τοὺς
ἑτέρους ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἐκινδύνευσαν, ὑπὲρ μὲν τῶν,
ἵνα μηκέτι εἰς τοὺς τεθνεώτας ἐξαμαρτάνοντες πλείω
περὶ τοὺς θεοὺς ἐξυβρίσωσιν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἑτέρων, ἵνα
μὴ πρότερον εἰς τὴν αὐτῶν ἀπέλθωσι πατρῖου τιμῆς
ἀτυχήσαντες καὶ Ἑλληνικοῦ νόμου στερηθέντες καὶ
10 κοινῆς ἐλπίδος ἡμαρτηκότες. Ταῦτα δὲ διανοηθέντες,
καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ τύχας κοινὰς ἀπάντων ἀν-
θρώπων νομίζοντες, πολλοὺς μὲν πολεμίους κτώμενοι,
τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμαχον ἐνίκων μαχόμενοι.
Καὶ οὐχ ὑπὸ τῆς τύχης ἐπαρθέντες μείζονος παρὰ
Καδμείων τιμωρίας ἐπεθύμησαν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν ἀντὶ
τῆς ἀσεβείας τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο, αὐτοὶ
δὲ λαβόντες τὰ ἄλλα ὧν περ ἕνεκεν ἀφίκοντο, τοὺς

Ἄργείων νεκρούς, ἔθαψαν ἐν τῇ αὐτῶν Ἐλευσίῃ. Περὶ μὲν οὖν τοὺς ἀποθανόντας τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας τοιοῦτοι γέγονασιν.

Ἐστέρῳ δὲ χρόνῳ, ἐπειδὴ Ἡρακλῆς μὲν ἐξ ἀνθρώ- 11
πων ἠΦανίσθη, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ ἔΦευγον μὲν Εὐ-
ρυσθέα, ἐξηλαύνοντο δ' ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων,
αἰσχυνομένων μὲν τοῖς ἔργοις, Φοβουμένων δὲ τὴν Εὐ-
ρυσθέως δύναμιν, ἀΦικόμενοι εἰς τήνδε τὴν πόλιν ἰκέ-
ται ἐπὶ τῶν βωμῶν ἐκαθέζοντο· ἐξαιτουμένοι δ' αὐ- 12
τοὺς Εὐρυσθέως Ἀθηναῖοι οὐκ ἠθέλησαν ἐκδοῦναι, ἀλλὰ
τὴν Ἡρακλέους ἀρετὴν μᾶλλον ἠδοῦντο, ἢ τὸν κίνδυνον
τὸν ἑαυτῶν ἐφοβοῦντο, καὶ ἠξίουσαν ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέ-
ρων μετὰ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς
δυναμένοις χαριζόμενοι τοὺς ὑπ' ἐκείνων ἀδικουμένους
ἐκδοῦναι. Ἐπιστρατεύσαντος δ' Εὐρυσθέως μετὰ τῶν 13
ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ Πελοπόννησον ἐχόντων, οὐκ ἐγ-
γὺς τῶν δεινῶν γενόμενοι μετέγνωσαν, ἀλλὰ τὴν αὐ-
τὴν εἶχον γνώμην ἤνπερ πρότερον, ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν
ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν πεπονθότες, ἐκείνους τ'
οὐκ εἰδότες ὁποῖοί τινες ἄνδρες γενόμενοι ἔσονται, δι- 14
καιον δὲ νομίζοντες εἶναι, οὐ πρότερας ἔχθρας ὑπαρ-
χούσης πρὸς Εὐρυσθέα, οὐδὲ κέρδους προκειμένου πλὴν
δόξης ἀγαθῆς, τοσοῦτον κίνδυνον ὑπὲρ αὐτῶν ἤραυτο,
τοὺς μὲν ἀδικουμένους ἐλεοῦντες, τοὺς δ' ὑβρίζοντας
μισοῦντες, καὶ τοὺς μὲν κωλύειν ἐπιχειροῦντες, τοῖς
δ' ἐπικουρεῖν ἀξιοῦντες, ἠγούμενοι ἐλευθερίας μὲν ση-
μεῖον εἶναι μηδὲν ποιεῖν ἄκοντας, δικαιοσύνης δὲ τοῖς
ἀδικουμένοις βοηθεῖν, εὐψυχίας δ' ὑπὲρ τούτων ἀμφο-
τέρων, εἰ δέοι, μαχομένους ἀποθνήσκειν. Τοσοῦτον δ' 15
ἐφρόνουν ἀμφότεροι, ὥσθ' οἱ μὲν μετ' Εὐρυσθέως οὐδὲν

- παρ' ἐκόντων ἐζήτουν εὐρέσθαι, Ἀθηναῖοι δ' οὐκ ἤξιουν Εὐρυσθέα αὐτὸν ἱκετεύοντα τοὺς ἰκέτας παρ' αὐτῶν ἐξελεῖν. Παραταξάμενοι δ' ἰδίᾳ δυνάμει τὴν ἐξ ἀπάσης Πελοποννήσου στρατιὰν ἐλθοῦσαν ἐνίκων μαχόμενοι, καὶ τῶν Ἡρακλέους παίδων τὰ μὲν σώματα εἰς ἄδειαν κατέστησαν, ἀπαλλάξαντες δὲ τοῦ δέους καὶ τὰς ψυχὰς ἠλευθέρωσαν, διὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετὴν ἐκείνους
- 16 τοῖς αὐτῶν κινδύνοις ἔστεφάνωσαν. Τοσοῦτον δ' εὐτυχέστεροι παῖδες ὄντες ἐγένοντο τοῦ πατρὸς· ὁ μὲν γάρ, καίπερ ὢν ἀγαθῶν πολλῶν αἴτιος ἅπασιν ἀνθρώποις, ἐπίπονον καὶ Φιλόνικον καὶ Φιλότιμον αὐτῷ καταστήσας τὸν βίον τοὺς μὲν ἄλλους ἀδικοῦντας ἐκόλασεν, Εὐρυσθέα δὲ καὶ ἐχθρὸν ὄντα καὶ εἰς αὐτὸν ἐξαμαρτάνοντα οὐχ οἷός τε ἦν τιμωρήσασθαι, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ διὰ τήνδε τὴν πόλιν τῇ αὐτῇ ἐπεῖδον ἡμέρα τὴν τε ἑαυτῶν σωτηρίαν καὶ τὴν τῶν ἐχθρῶν τιμωρίαν.
- 17 Πολλὰ μὲν οὖν ὑπῆρχε τοῖς ἡμετέροις προγόνοις μιᾷ γνώμῃ χρωμένοις περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι· ἢ τε γὰρ ἀρχὴ τοῦ βίου δικαία· οὐ γάρ, ὥσπερ οἱ πολλοί, πανταχόθεν συνειλεγμένοι καὶ ἑτέρους ἐκβαλόντες τὴν ἀλλοτρίαν ᾤκησαν, ἀλλ' αὐτόχθονες ὄντες
- 18 τὴν αὐτὴν ἐκέκτηντο καὶ μητέρα καὶ πατρίδα. Πρῶτοι δὲ καὶ μόνοι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκβαλόντες τὰς παρὰ σφίσιν αὐτοῖς δυναστείας δημοκρατίαν κατεστήσαντο, ἡγούμενοι τὴν πάντων ἐλευθερίαν ὁμόνοιαν εἶναι μεγίστην, κοινὰς δ' ἀλλήλοις τὰς ἐκ τῶν κιν
- 19 δύνων ἐλπίδας ποιήσαντες ἐλευθέραις ταῖς ψυχαῖς ἐπολιτεύοντο, νόμῳ τοὺς ἀγαθοὺς τιμῶντες καὶ τοὺς κακοὺς κολάζοντες, ἠγησάμενοι θηρίων μὲν ἔργον εἶναι ὑπ' ἀλλήλων βίᾳ κρατεῖσθαι, ἀνθρώποις δὲ προσήκειν

νόμῳ μὲν ὀρίσαι τὸ δίκαιον, λόγῳ δὲ πείσαι, ἔργῳ δὲ τούτοις ὑπηρετεῖν, ὑπὸ νόμου μὲν βασιλευμένους, ὑπὸ λόγου δὲ διδασκομένους.

Τοιγάρτοι καὶ Φύντες καλῶς καὶ γνόντες ὅμοια, 20
πολλὰ μὲν καλὰ καὶ θαυμαστὰ οἱ πρόγονοι τῶν ἐν-
θάδε κειμένων εἰργάσαντο, ἀείμνηστα δὲ καὶ μεγάλα
καὶ πανταχοῦ οἱ ἐξ ἐκείνων γεγυυότες τρόπαια διὰ
τὴν αὐτῶν ἀρετὴν κατέλιπον. Μόνοι γὰρ ὑπὲρ ἀπά-
της τῆς Ἑλλάδος πρὸς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρ-
βάρων διεκινδύνευσαν. Ὁ γὰρ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ 21
ἀγαπῶν τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς, ἀλλ' ἐλπίζων καὶ
τὴν Εὐρώπην δουλώσεσθαι, ἔστειλε πεντήκοντα μυριά-
δας στρατιᾶς. Ἠγησάμενοι δέ, εἰ τήνδε τὴν πόλιν ἢ
ἐκοῦσαν Φίλην ποιήσαιντο ἢ ἄκουσαν καταστρέψαιντο,
ῥαδίως τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἄρξειν, ἀπέβησαν εἰς Μα-
ραθῶνα, νομίσαντες οὕτως ἂν ἐρημοτάτους εἶναι συμ-
μάχων τοὺς Ἕλληνας, εἰ ἔτι στασιαζούσης τῆς Ἑλ-
λάδος ᾧ τινι χρῆ τρόπῳ τοὺς ἐπιόντας ἀμύνασθαι,
τὸν κίνδυνον ποιήσαιντο. Ἐτι δ' αὐτοῖς ἐκ τῶν προτέ- 22
ρων ἔργων περὶ τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα παρειστήκειν,
ὡς εἰ μὲν πρότερον ἐπ' ἄλλην πόλιν ἴασιν, ἐκείνοις
καὶ Ἀθηναίοις πολεμήσουσι· προθύμως γὰρ τοῖς ἀδι-
κουμένοις ἤξουσι βοηθήσοντες· εἰ δ' ἐνθάδε πρῶτον ἀφι-
ξονται, οὐδένας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων τολμήσειν ἐτέ-
ρους σώζοντας Φανεράν ἔχθραν πρὸς ἐκείνους ὑπὲρ
αὐτῶν καταθέσθαι. Οἱ μὲν τοίνυν τοιχυῖτα διενουῶντο· 23
οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι οὐ λογισμῶ δεδιότες τοὺς ἐν
τῷ πολέμῳ κινδύνους, ἀλλὰ νομίζοντες τὸν εὐκλεᾶ
θάνατον ἀθάνατον περὶ τῶν ἀγαθῶν καταλείπειν λό-
γον, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ

- τῇ αὐτῶν ἀρετῇ μᾶλλον ἐπίστευσαν· καὶ αἰσχυρό-
 μενοι ὅτι ἦσαν οἱ βάρβαροι αὐτῶν ἐν τῇ χάρᾳ, οὐκ
 ἀνέμειναν πυθέσθαι οὐδὲ βοηθῆσαι τοὺς συμμάχους,
 οὐδ' ᾤθησαν δεῖν ἑτέροις τῆς σωτηρίας χάριν εἰδέναι,
 24 ἀλλὰ σφίσι αὐτοῖς τοὺς ἄλλους Ἑλληνας. Ταῦτα
 μιᾷ γνώμῃ πάντες γνόντες ἀπήντων ὀλίγοι πρὸς
 πολλούς· ἐνόμιζον γὰρ ἀποθανεῖν μὲν αὐτοῖς μετὰ
 πάντων προσήκειν, ἀγαθοὺς δ' εἶναι μετ' ὀλίγων, καὶ
 τὰς μὲν ψυχὰς ἀλλοτρίας [διὰ τὸν θάνατον] κεκτῆ-
 σθαι, τὴν δ' ἐκ τῶν κινδύνων μνήμην ἰδίαν καταλεί-
 ψειν. Ἡξίουσαν δ', οὐς μὴ μόνοι νικῶεν, οὐδ' ἂν μετὰ
 συμμάχων δύνασθαι· καὶ ἠττηθέντες μὲν ὀλίγοι τῶν
 ἄλλων προαπολεῖσθαι, νικήσαντες δὲ καὶ τοὺς ἄλλους
 25 ἐλευθερώσειν. Ἄνδρες δ' ἀγαθοὶ γενόμενοι, καὶ τῶν
 μὲν σωματῶν ἀφειδήσαντες, ὑπὲρ δὲ τῆς ἀρετῆς οὐ
 φιλοψυχῆσαντες, καὶ μᾶλλον τοὺς παρ' αὐτοῖς νόμους
 αἰσχυρόμενοι ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον φο-
 βούμενοι, ἔστησαν μὲν τρόπαια ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος
 τῶν βαρβάρων ἐν τῇ αὐτῶν, ὑπὲρ χρημάτων εἰς τὴν
 26 ἀλλοτρίαν ἐμβαλόντων, παρὰ τοὺς ὄρους τῆς χώρας,
 οὕτω δὲ διὰ ταχέων τὸν κίνδυνον ἐποίησαντο, ὥστε οἱ
 αὐτοὶ τοῖς ἄλλοις ἀπήγγειλαν τὴν τ' ἐνθάδε ἀφίξειν
 τῶν βαρβάρων καὶ τὴν τῶν προγόνων νίκην. Τοιγαρ-
 τοι οὐδένας τῶν ἄλλων ἔδεισαν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος
 κινδύνου, ἀλλ' ἀκούσαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας
 ἤσθησαν· ὥστε οὐδὲν θαυμαστόν, πάλαι τῶν ἔργων
 γεγενημένων, ὥσπερ καινῶν ὄντων ἔτι καὶ νῦν τὴν
 ἀρετὴν αὐτῶν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ζηλοῦσθαι.
- 27 Μετὰ δὲ ταῦτα Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς,
 καταφρονήσας μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς

ἐλπίδος, ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγενημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ συμφορᾷ, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθῆς δ' ὢν κακῶν καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν, δεκάτῳ ἔτει παρασκευασάμενος χιλίαις μὲν καὶ διακοσίαις ναυσὶν ἀφίκετο, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς οὕτως ἄπειρον τὸ πλῆθος ἦγεν, ὥστε καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετ' αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα πολὺ ἂν ἔργον εἶη καταλέξει· τὸ δὲ μέγιστον σημεῖον τοῦ πλῆθους· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ χιλίαις 28 ναυσὶ διαβιβάσαι κατὰ τὸ στενώτατον τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν πεζὴν στρατιάν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, οὐκ ἠθέλησεν, ἠγούμενος τὴν διατριβὴν οὕτω πολλὴν ἔσεσθαι· ἀλλ' ὑπεριδὼν καὶ τὰ φύσει πεφυ- 29 κότα καὶ τὰ θεῖα πράγματα καὶ τὰς ἀνθρωπίνας διανοίας ὁδὸν μὲν διὰ τῆς θαλάττης ἐποιήσατο, πλοῦν δὲ διὰ τῆς γῆς ἠνάγκασε γενέσθαι, ζεύξας μὲν τὸν Ἑλλησπόντον, διορύξας δὲ τὸν Ἄθω, ὑφισταμένου οὐδενός, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκόντων ὑπακουόντων, τῶν δ' ἐκόντων προδιδόντων. Οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἱκανοὶ ἦσαν ἀμύνασθαι, οἱ δ' ὑπὸ χρημάτων διεφθαρμένοι· ἀμφότερα δ' ἦν αὐτοῦς τὰ πείθοντα, κέρδος καὶ δέος. Ἀθη- 30 ναῖοι δ' οὕτω διακειμένης τῆς Ἑλλάδος αὐτοὶ μὲν εἰς τὰς ναῦς ἐμβάντες ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἐβοήθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ τῶν συμμάχων ἔνιοι εἰς Θερμοπύλας ἀπήντησαν, ἠγούμενοι διὰ τὴν στενότητα τῶν χωρίων τὴν πάροδον οἷοί τ' ἔσεσθαι διαφυλάξει. Γε- 31 νομένου δὲ τοῦ κινδύνου κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀθηναῖοι μὲν ἐνίκων τῇ ναυμαχίᾳ, Λακεδαιμόνιοι δέ, οὐ ταῖς ψυχαῖς ἐνδεεῖς γενόμενοι, ἀλλὰ τοῦ πλῆθους ψευσθέντες καὶ οὐς φυλάξειν ᾤοντο καὶ πρὸς οὐς κινδυνεύσειν ἔμελλον, (ἐδυστύχησαν) οὐχ ἠττηθέντες τῶν ἐναν-

- τίων, ἀλλ' ἀποθανόντες οὐπερ ἐτάχθησαν μάχεσθαι.
- 32 Τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῶν μὲν δυστυχησάντων, τῶν δὲ τῆς παρόδου κρατησάντων, οἱ μὲν ἐπορεύοντο ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν, οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι πυθόμενοι μὲν τὴν γεγενημένην Λακεδαιμονίοις συμφορὰν, ἀποροῦντες δὲ τοῖς περιεστηκόσι πράγμασιν, εἰδότες δ' ὅτι, εἰ μὲν κατὰ γῆν τοῖς βαρβάροις ἀπαντήσονται, ἐπιπλεύσαντες χιλίαις ναυσὶν ἐρήμην τὴν πόλιν λήψονται, εἰ δ' εἰς τὰς τριήρεις ἐμβήσονται, ὑπὸ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ἀλώσονται, ἀμφότερα δ' οὐ δυνήσονται, ἀμύνασθαι τε
- 33 καὶ Φυλακὴν ἱκανὴν καταλιπεῖν, δυοῖν δὲ προκειμένοι, πότερον χρὴ τὴν πατρίδα ἐκλιπεῖν ἢ μετὰ τῶν βαρβάρων γενομένους καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγησάμενοι κρεῖττον εἶναι μετ' ἀρετῆς καὶ πενίας [καὶ Φυγῆς] ἐλευθερίαν ἢ μετ' ὀνείδους καὶ πλούτου δουλείαν τῆς πατρίδος, ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τὴν πόλιν, ἵν' ἐν μέρει πρὸς ἑκατέραν ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀμ-
- 34 φότερας ἅμα τὰς δυνάμεις κινδυνεύσωσιν· ὑπεκθέμενοι δὲ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ μητέρας εἰς Σαλαμίνα συνήθροισον καὶ τὸ τῶν ἄλλων συμμάχων ναυτικόν. Οὐ πολλαῖς δ' ὕστερον ἡμέραις ἦλθε καὶ ἡ πεζὴ στρατιὰ καὶ τὸ ναυτικόν τὸ τῶν βαρβάρων, ὅ τις ἰδὼν οὐκ ἂν ἐφοβήθη, ὡς μέγας καὶ δεινὸς τῆδε τῆ πόλει κίνδυνος ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας
- 35 ἠγωνίσθη; Ποίαν δὲ γνώμην εἶχον ἢ οἱ θεώμενοι τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐκείναις, οὔσης καὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἀπίστου καὶ τοῦ προσιόντος κινδύνου, ἢ οἱ μελλοντες ναυμαχήσειν ὑπὲρ τῶν Φιλτάτων τῶν ἐν Σα-
- 36 λαμίνοι; οἷς τοσοῦτον πανταχόθεν περιειστῆκει πλῆθος πολεμίων, ὥστε ἐλάχιστον μὲν αὐτοῖς εἶναι τῶν παρ-

όντων κακῶν τὸ τὸν θάνατον τὸν αὐτῶν προειδέναι, μεγίστην δὲ συμφορὰν, ἃ ὑπὸ τῶν βαρβάρων εὐτυχησάντων τοὺς ὑπεκτεθέντας ἤλπιζον πείσεσθαι. Ἡ που διὰ 37 τὴν ὑπάρχουσαν ἀπορίαν πολλακίς μὲν ἐδεξιῶσαντο ἀλλήλους, εἰκότως δὲ σφᾶς αὐτοὺς ὠλοφύραντο, εἰδότες μὲν τὰς σφετέρας ναῦς ὀλίγας οὖσας, ὀρῶντες δὲ πολλὰς τὰς τῶν πολεμίων, ἐπιστάμενοι δὲ τὴν μὲν πόλιν ἠρημωμένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην καὶ μεστὴν τῶν βαρβάρων, ἱερῶν δὲ καομένων, ἀπάντων δ' ἐγγυς ὄντων τῶν δεινῶν, ἀκούοντες δ' ἐν ταύτῳ συμ- 38 μεμιγμένου Ἑλληνικοῦ καὶ βαρβαρικοῦ παιᾶνος, παρακελευσμοῦ δ' ἀμφοτέρων καὶ κραυγῆς τῶν διαφθειρομένων, καὶ τῆς θαλάττης μεστῆς οὔσης τῶν νεκρῶν, καὶ πολλῶν μὲν συμπιπτόντων καὶ Φιλίων καὶ πολεμίων ναυαγίων, ἀντιπάλου δὲ πολὺν χρόνον οὔσης τῆς ναυμαχίας δοκοῦντες τοτὲ μὲν νειικηκέναι καὶ σεσῶσθαι, τοτὲ δ' ἠττῆσθαι καὶ ἀπολωλέναι. Ἡ που διὰ τὸν 39 παρόντα φόβον πολλὰ μὲν ᾤήθησαν ἰδεῖν ὧν οὐκ εἶδον, πολλὰ δ' ἀκοῦσαι ὧν οὐκ ἤκουσαν. Ποῖται δ' οὐχ ἰκετεῖται θεῶν ἐγένοντο ἢ θυσιῶν ἀναμνήσεις, ἔλεός τε παίδων καὶ γυναικῶν πόθος οἰκτός τε πατέρων καὶ μητέρων, λογισμὸς δ', εἰ δυστυχῆσειαν, τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν; Τίς οὐχ ἂν θεῶν ἠλέησεν αὐτοὺς 40 ὑπὲρ τοῦ μεγέθους τοῦ κινδύνου; Ἡ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἂν ἐδάκρυσεν, ἢ τίς τῆς τόλμης αὐτοὺς οὐκ ἂν ἠγάσθη; Ἡ πολὺ πλεῖστον ἐκείνοι κατὰ τὴν ἀρετὴν ἀπάντων ἀνθρώπων διήνεγκον καὶ ἐν τοῖς βουλευμάσι καὶ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις, ἐκλιπόντες μὲν τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς δ' ἐμβάντες, τὰς δ' αὐτῶν ψυχὰς ὀλίγας οὖσας ἀντιτάξαντες τῷ πλήθει τῷ τῆς Ἀσίας.

- 41 Ἐπέδειξαν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις, νικήσαντες τῇ ναυμα-
 χίᾳ, ὅτι κρεῖττον μετ' ὀλίγων (πολιτευομένων) ὑπὲρ
 τῆς ἐλευθερίας κινδυνεύειν ἢ μετὰ πολλῶν βασιλευο-
 42 μένων ὑπὲρ τῆς αὐτῶν δουλείας. Πλεῖστα δὲ καὶ
 κάλλιστα ἐκείνοι ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας
 συνεβάλοντο, στρατηγὸν μὲν Θεμιστοκλέα, ἰκανώτατον
 εἰπεῖν καὶ γνῶναι καὶ πρᾶξαι, ναῦς δὲ πλείους τῶν
 ἄλλων ἀπάντων συμμάχων, ἀνδρας δ' ἐμπειροτάτους.
 Καίτοι τίνες ἂν τούτοις τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἤρισαν
 43 γνῶμη καὶ πλήθει καὶ ἀρετῇ; ὥστε δικαίως μὲν ἀναμ-
 φισβήτητα τᾶριστεῖα τῆς ναυμαχίας ἔλαβον παρὰ τῆς
 Ἑλλάδος, εἰκότως δὲ τὴν εὐτυχίαν ὁμοουσαν τοῖς
 κινδύνοις ἐκτίσαντο, γνησίαν δὲ καὶ αὐτόχθονα τοῖς
 ἐκ τῆς Ἀσίας βαρβάροις τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδεί-
 ξαντο.
- 44 Ἐν μὲν οὖν τῇ ναυμαχίᾳ τοιοῦτους αὐτοὺς παρα-
 σχόντες καὶ πολὺ πλεῖστον τῶν κινδύνων μετασχόντες
 τῇ ἰδίᾳ ἀρετῇ κοινὴν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἐκτίσαντο· ὕστερον δὲ Πελοποννησίων διατειχιζόντων
 τὸν Ἴσθμόν, καὶ ἀγαπόντων μὲν τῇ σωτηρίᾳ, νομι-
 ζόντων δ' ἀπηλλάχθαι τοῦ κατὰ θάλατταν κινδύνου,
 καὶ διανοουμένων τοὺς ἄλλους Ἕλληνας περιδεῖν ὑπὸ
 45 τοῖς βαρβάροις γενομένους, ὀργισθέντες Ἀθηναῖοι συνε-
 βούλευον αὐτοῖς, εἰ ταύτην τὴν γνῶμην ἔξουσιν, περὶ
 ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον τεῖχος περιβαλεῖν· εἰ γὰρ
 αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων προδεδομένοι μετὰ τῶν βαρ-
 βάρων ἔσονται, οὗτ' ἐκείνοις δεήσειν χιλίων νεῶν οὔτε
 τούτους ὠφελήσειν τὸ ἐν Ἴσθμῳ τεῖχος· ἀκινδύνως
 46 γὰρ ἔσσεσθαι τὴν τῆς θαλάττης ἀρχὴν βασιλέως. Δι-
 δασκόμενοι δὲ καὶ νομίζοντες αὐτοὶ μὲν ἄδικά τε

ποιεῖν καὶ κακῶς βουλευέσθαι, Ἀθηναίους δὲ δίκαιά τε λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα αὐτοῖς παραινεῖν, ἐβοήθησαν εἰς Πλαταιάς· ἀποδράντων δ' ὑπὸ νύκτα τῶν πλείστων συμμάχων ἐκ τῶν τάξεων διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Τεγεᾶται τοὺς βαρβάρους ἐτρέψαντο, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Πλαταιῆς πάντας τοὺς Ἕλληνας ἐνίκων μαχόμενοι τοὺς ἀπογυόντας τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπομείναντας τὴν δουλείαν. Ἐν ἐκείνῃ 47 δὲ τῇ ἡμέρᾳ καλλίστην τελευτὴν τοῖς προτέροις κινδύνοις ἐπιθέentes, βέβαιον μὲν τὴν ἐλευθερίαν τῇ Εὐρώπῃ κατειργάσαντο, ἐν ἅπασι δὲ τοῖς κινδύνοις δόντες ἔλεγχον τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς, καὶ μόνοι καὶ μεθ' ἑτέρων, καὶ πεζομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες, καὶ πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὑπὸ πάντων ἠξιώθησαν, καὶ μεθ' ὧν ἐκινδύνεον καὶ πρὸς οὓς ἐπολέμουν, ἡγεμόνες γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος.

Ἰστέρῳ δὲ χρόνῳ Ἑλληνικοῦ πολέμου καταστάνας 48 διὰ ζῆλον τῶν γεγενημένων καὶ φθόνον τῶν πεπραγμένων, μέγα μὲν ἅπαντες φρονοῦντες, μικρῶν δ' ἐγκλημάτων ἕκαστοι δεόμενοι, ναυμαχίας Ἀθηναίους πρὸς Αἰγινήτας καὶ τοὺς ἐκείνων συμμάχους γενομένης ἐβδομήκοντα τριήρεις αὐτῶν ἐλάμβανον. Πολιορκούντων δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Αἴγυπτόν τε καὶ Αἴγιναν, καὶ τῆς ἡλικίας ἀπούσης ἐν τε ταῖς ναυσὶ καὶ ἐν τῷ πεζῷ στρατεύματι, Κορίνθιοι καὶ οἱ ἐκείνων σύμμαχοι, ἡγούμενοι ἢ εἰς ἔρημον τὴν χώραν ἐμβαλεῖν ἢ ἐξ Αἰγίνης ἀπάξειν τὸ στρατόπεδον, ἐξεληθόντες πανδημὴν Γεράνειαν κατέλαβον· Ἀθηναῖοι δὲ 50 τῶν μὲν ἀπόντων, τῶν δ' ἐγγύς ὄντων, οὐδένα ἐτόλμησαν μεταπέμψασθαι· ταῖς δ' αὐτῶν ψυχαῖς πιστεύ-

σαντες καὶ τῶν ἐπιόντων καταφρονήσαντες οἱ τε γε-
 51 ραίτεροι καὶ οἱ τῆς ἡλικίας ἐντὸς γεγονότες ἤξιουν
 τὴν ἀρετὴν, οἱ δὲ Φύσει κεκτημένοι· καὶ οἱ μὲν αὐτοὶ
 πολλαχοῦ ἀγαθοὶ γεγενημένοι, οἱ δ' ἐκείνους μιμούμε-
 νοι, τῶν μὲν πρεσβυτέρων ἄρχειν ἐπισταμένων, τῶν
 δὲ νεωτέρων τὸ ἐπιταττόμενον ποιεῖν δυναμένων, Μυ-
 52 ρωνίδου στρατηγούντος ἀπαντήσαντες αὐτοὶ εἰς τὴν
 Μεγαρικὴν ἐνίκων μαχόμενοι ἅπασαν τὴν δύναμιν τὴν
 ἐκείνων τοῖς ἤδη ἀπειρηκόσι καὶ τοῖς οὐπω δυναμένοις,
 τοὺς εἰς τὴν σφετέραν ἐμβαλεῖν ἀξιώσαντας εἰς τὴν
 53 ἀλλοτρίαν ἀπαντήσαντες, τρόπαιον δὲ στήσαντες καλ-
 λίστου μὲν αὐτοῖς ἔργου, αἰσχίστου δὲ τοῖς πολεμίοις,
 οἱ μὲν οὐκέτι τοῖς σώμασιν, οἱ δ' οὐπω δυνάμενοι,
 ταῖς δὲ ψυχαῖς ἀμφότεροι κρείττους γενόμενοι, μετὰ
 καλλίστης δόξης εἰς τὴν αὐτῶν ἀπελθόντες οἱ μὲν πάλιν
 ἐπαιδεύοντο, οἱ δὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἐβουλεύοντο.

54 Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν οὐ βῆδιον τὰ ὑπὸ πολλῶν
 κινδυνευθέντα ὑφ' ἑνὸς βῆθῆναι, οὐδὲ τὰ ἐν ἅπαντι τῷ
 χρόνῳ πραχθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δηλωθῆναι. Τίς γὰρ
 ἂν ἢ χρόνος ἢ λόγος ἢ ῥήτωρ ἱκανὸς γένοιτο μνηῦσαι
 55 τὴν τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν ἀρετὴν; Μετὰ πλεί-
 στων γὰρ πόνων καὶ Φανερωτάτων ἀγώνων καὶ καλ-
 λίστων κινδύνων ἐλευθέραν μὲν ἐποίησαν τὴν Ἑλλάδα,
 μεγίστην δ' ἀπέδειξαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ἐβδομή-
 κοντα μὲν ἔτη τῆς θαλάττης ἄρξαντες, ἀστασιάστους
 56 δὲ παρασχόντες τοὺς συμμάχους, οὐ τοῖς ὀλίγοις τοὺς
 πολλοὺς δουλεύειν ἀξιώσαντες, ἀλλὰ τὸ ἴσον ἔχειν
 ἅπασας ἀναγκάσαντες, οὐδὲ τοὺς συμμάχους ἀσθε-
 νεῖς ποιοῦντες, ἀλλὰ κακείνους ἰσχυροὺς καθιστάντες,

καὶ τὴν αὐτῶν δύναμιν τοσαύτην ἐπίδειξαντες, ὥστ' ὁ μέγας βασιλεὺς οὐκέτι τῶν ἀλλοτρίων ἐπεθύμει, ἀλλ' ἐδίδου τῶν ἑαυτοῦ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐφο- 57
βείτο, καὶ οὔτε τριήρεις ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπλευσαν, οὔτε τύραννος ἐν τοῖς Ἑλλησι κατέστη, οὔτε Ἑλληνὶς πόλις ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠνδραποδίσθη. Τοσαύτην σωφροσύνην καὶ δέος ἢ τούτων ἀρετὴ πᾶσιν ἀνθρώποις παρεῖχεν· ὧν ἕνεκα δεῖ μόνους καὶ προστατάς τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡγεμόνας τῶν πόλεων γίγνεσθαι.

Ἐπέδειξαν δὲ καὶ ἐν ταῖς δυστυχίαις τὴν ἑαυτῶν 58
ἀρετὴν. Ἀπολομένων γὰρ τῶν νεῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ εἴτε ἡγεμόνων κακίᾳ εἴτε θεῶν δυσνοίᾳ, καὶ συμφορᾶς ἐκείνης μεγίστης γενομένης καὶ ἡμῖν τοῖς δυστυχῆσασιν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν, ἐδήλωσαν οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ὅτι ἢ τῆς πόλεως δύναμις τῆς Ἑλλάδος ἦν σωτηρία. Ἐτέρων γὰρ ἡγεμόνων γενομένων ἐνί- 59
κησαν μὲν ναυμαχοῦντες τοὺς Ἑλληνας οἱ πρότερον εἰς τὴν θάλατταν οὐκ ἐμβαίνοντες, ἐπλευσαν δ' εἰς τὴν Εὐρώπην, δουλεύουσι δὲ πόλεις τῶν Ἑλλήνων, τύραννοι δ' ἐγκαθεστᾶσιν, οἱ μὲν μετὰ τὴν ἡμετέραν συμφορὰν, οἱ δὲ μετὰ τὴν νίκην τῶν βαρβάρων, ὥστ' 60
ἄξιον ἦν ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ τότε κείρασθαι τῇ Ἑλλάδι καὶ πενθῆσαι τοὺς ἐνθάδε κειμένους, ὡς συγκαταθραπτομένης τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας τῇ τούτων ἀρετῇ· ὡς δυστυχῆς μὲν ἢ Ἑλλὰς τοιούτων ἀνδρῶν ὄρφανῆ γενομένη, εὐτυχῆς δ' ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἐτέρων ἡγεμόνων λαβόμενος· τῇ μὲν γὰρ τούτων στερηθείσῃ δουλεία περιέστηκε, τῷ δ' ἄλλων ἀρξάντων ζῆλος ἐγγίγνεται τῆς τῶν προγόνων διανοίας. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν 61

ἐξήχθην ὑπὲρ πάσης ὀλοφύρασθαι τῆς Ἑλλάδος, ἐκεί-
 νων δὲ τῶν ἀνδρῶν ἄξιον καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ με-
 μνησθαι, οἱ Φεύγοντες τὴν δουλείαν καὶ περὶ τοῦ δι-
 καίου μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας στασιάζ-
 σαντες, πάντας πολεμίους κεκτημένοι εἰς τὸν Πειραιᾶ
 κατῆλθον, οὐχ ὑπὸ νόμου ἀναγκασθέντες, ἀλλ' ὑπὸ
 τῆς φύσεως πεισθέντες, καινοῖς κινδύνοις τὴν παλαιὰν
 62 ἀρετὴν τῶν προγόνων μιμησάμενοι, ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς
 κοινὴν τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἄλλοις κτησάμενοι, θάνατον
 μετ' ἐλευθερίας αἰρούμενοι ἢ βίον μετὰ δουλείας, οὐχ
 ἤττον ταῖς συμφοραῖς αἰσχυρόμενοι ἢ τοῖς ἐχθροῖς
 ὀργιζόμενοι, μᾶλλον βουλευθέντες ἐν τῇ αὐτῶν ἀποθνή-
 σκειν ἢ ζῆν τὴν ἀλλοτρίαν οἰκοῦντες, συμμάχους μὲν
 ὄρκους καὶ συνθήκας ἔχοντες, πολεμίους δὲ τοὺς τε
 πρότερον ὑπάρχοντας καὶ τοὺς πολίτας τοὺς ἑαυτῶν.
 63 Ἄλλ' ὅμως οὐ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων φοβηθέντες,
 ἀλλ' ἐν τοῖς σώμασι τοῖς ἑαυτῶν κινδυνεύσαντες, τρό-
 παιον μὲν τῶν πολεμίων ἔστησαν, μάρτυρας δὲ τῆς
 αὐτῶν ἀρετῆς ἐγγύς ὄντας τοῦδε τοῦ μνήματος τοὺς
 Λακεδαιμονίων τάφους παρέχονται. Τοιγάρτοι μεγά-
 λην μὲν ἀντὶ μικρᾶς ἀπέδειξαν τὴν πόλιν, ὁμοιοῦ-
 σαν δ' ἀντὶ στασιαζούσης ἀπέφηναν, τείχη δ' ἀντὶ
 64 τῶν καθηρημένων ἀνέστησαν. Οἱ δὲ κατελθόντες αὐ-
 τῶν, ἀδελφὰ τὰ βουλευόμενα τοῖς ἔργοις τῶν ἐνθάδε
 κειμένων ἐπίδεικνύντες, οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τῶν ἐχθρῶν
 ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν τῆς πόλεως ἐτρέποντο, καὶ οὐτ'
 ἐλαττοῦσθαι δυνάμενοι οὐτ' αὐτοὶ πλέον ἔχειν δεόμενοι
 τῆς μὲν αὐτῶν ἐλευθερίας καὶ τοῖς βουλομένοις δου-
 λεύειν μετέδοσαν, τῆς δ' ἐκείνων δουλείας αὐτοὶ μετέ-
 65 χεῖν οὐκ ἤξιωσαν. Ἔργοις δὲ μεγίστοις καὶ καλλίστοις

ἀπελογίσαντο, ὅτι οὐ κακίᾳ τῆ αὐτῶν οὐδ' ἀρετῇ τῶν πολεμίων πρότερον ἐδυστύχησεν ἢ πόλις· εἰ γὰρ στασιάζαντες πρὸς ἀλλήλους βίᾳ παρόντων Πελοποννησίων καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν εἰς τὴν αὐτῶν οἷοί τ' ἐγένοντο κατελθεῖν, δῆλον ὅτι βραδίως ἂν ὁμονοοῦντες πολεμεῖν αὐτοῖς ἐδύνατο.

Ἐκεῖνοι μὲν οὖν διὰ τοὺς ἐν Πειραιεῖ κινδύνους 66 ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ζηλοῦνται· ἄξιον δὲ καὶ τοὺς ξένους τοὺς ἐνθάδε κειμένους ἐπαινέσαι, οἳ τῷ πλήθει βοηθήσαντες καὶ περὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας μαχόμενοι, πατρίδα τὴν ἀρετὴν ἠγησάμενοι, τοιαύτην τοῦ βίου τελευτήν ἐποιήσαντο· ἀνθ' ὧν ἡ πόλις αὐτοῦς καὶ ἐπένησε καὶ ἔθαψε δημοσίᾳ, καὶ ἔδωκεν ἔχειν αὐτοῖς τὸν ἅπαντα χρόνον τὰς αὐτὰς τιμὰς τοῖς ἀστοῖς.

Οἱ δὲ νῦν θαπτόμενοι, Κορινθίοις ὑπὸ παλαιῶν Φίλων 67 ἀδικουμένοις καινοὶ σύμμαχοι γενόμενοι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην Λακεδαιμονίοις ἔχοντες (οἳ μὲν γὰρ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς ἐφθόρουν, οἳ δ' ἀδικουμένους αὐτοῦς ἠλέουν, οὐ τῆς προτέρας ἐχθρας μεμνημένοι, ἀλλὰ τὴν παροῦσαν Φιλίαν περὶ πολλοῦ ποιούμενοι) πᾶσιν ἀνθρώποις Φανεράν τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο. Ἐτόλμησαν γὰρ μεγάλην ποιῶντες τὴν Ἑλλάδα 68 οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πολεμίων ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν· τοῖς γὰρ Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις περὶ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας ἐμάχοντο. Νικήσαντες μὲν γὰρ ἐκείνους τῶν αὐτῶν ἠξίουσαν, δυστυχήσαντες δὲ βέβαιον ἂν τὴν δουλείαν τοῖς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατέλειπον.

- 69 Ἐκείνοις μὲν οὖν οὕτω διακειμένοις ὁ βίος οἰκτρὸς καὶ ὁ θάνατος εὐκτὸς· οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες ζηλωτοί, παιδευθέντες μὲν ἐν τοῖς τῶν προγόνων ἀγαθοῖς, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τὴν τ' ἐκείνων δόξαν διασώσαντες καὶ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξαντες.
- 70 Πολλῶν μὲν γὰρ καὶ καλῶν αἴτιοι γεγένηται τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, ἐπηνώρθωσαν δὲ τὰ ὑφ' ἐτέρων δυστυχηθέντα, πόρρω δ' ἀπὸ τῆς αὐτῶν τὸν πόλεμον μετέστησαν· ἐτελεύτησαν δὲ τὸν βίον, ὥσπερ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἀποθνήσκειν, τῇ μὲν πατρίδι τὰ τροφεῖα
- 71 ἀποδόντες, τοῖς δὲ θρέψασι λύπας καταλιπόντες, ὥστ' ἄξιον τοῖς ζῶσι τούτους ποθεῖν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ὀλοφύρεσθαι καὶ τοὺς προσήκοντας αὐτῶν ἐλεεῖν τοῦ ἐπιλοίπου βίου. Τίς γὰρ αὐτοῖς ἔτι ἡδονὴ καταλείπεται τοιούτων ἀνδρῶν θαπτομένων, οἳ πάντα περὶ ἐλάττονος τῆς ἀρετῆς ἠγούμενοι αὐτοὺς μὲν ἀπεστέρησαν βίου, χήρας δὲ τὰς γυναῖκας ἐποίησαν, ὀρφανοὺς δὲ τοὺς αὐτῶν παῖδας ἀπέλιπον, ἐρήμους δ' ἀδελφοὺς καὶ πατέρας
- 72 καὶ μητέρας κατέστησαν; Πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν ὑπαρχόντων τοὺς μὲν παῖδας αὐτῶν ζηλῶ, ὅτι νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστ' εἰδέναι οἷων πατέρων ἐστέρηνται, ἐξ ὧν δ' οὗτοι γεγόνασιν, οἰκτεῖρω, ὅτι πρεσβύτεροι ἢ ὥστ'
- 73 ἐπιλαθέσθαι τῆς δυστυχίας τῆς ἑαυτῶν. Τί γὰρ ἂν τούτων ἀνιαιρότερον γένοιτο, ἢ τεκεῖν μὲν καὶ θρέψαι τοὺς αὐτῶν, ἐν δὲ τῷ γήρῳ ἀδυνατοὺς μὲν εἶναι τῷ σώματι, πασῶν δ' ἀπεστερημένους τῶν ἐλπίδων ἀφίλους καὶ ἀπόρους γεγονέναι, ὑπὸ δὲ τῶν αὐτῶν πρότερον ζηλοῦσθαι καὶ νῦν ἐλεεῖσθαι, ποθεινότερον δ' αὐτοῖς εἶναι τὸν θάνατον τοῦ βίου; Ὅσῳ γὰρ ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν, τοσούτῳ τοῖς καταλειπομένοις

τὸ πένθος μείζον. Πῶς δ' αὐτοὺς χρὴ λῆξαι τῆς λύ- 74
 πης; Πότερον ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς; Ἄλλὰ
 τότε αὐτῶν εἰκὸς καὶ τοὺς ἄλλους μεμνήσθαι. Ἄλλ'
 ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς κοιναῖς; Ἄλλ' ἱκανὸν λυπῆσαι,
 τῶν μὲν σφετέρων τέκνων τετελευτηκότων, τῶν δὲ
 ζώντων ἀπολαυόντων τῆς τούτων ἀρετῆς. Ἄλλ' ἐν τοῖς
 ἰδίοις κινδύνοις, ὅταν ὀρῶσι τοὺς μὲν πρότερον ὄντας
 φίλους φεύγοντας τὴν αὐτῶν ἀπορίαν, τοὺς δ' ἐχθροὺς
 μέγα φρονούοντας ἐπὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τούτων;
 Μόνην δ' ἂν μοι δοκοῦμεν ταύτην τοῖς ἐνθάδε κειμέ- 75
 νοις ἀποδοῦναι χάριν, εἰ τοὺς μὲν τοκέας αὐτῶν ὁμοίως
 ὥσπερ ἐκεῖνοι περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα, τοὺς δὲ παῖδας
 οὕτως ἀσπαζοίμεθα ὥσπερ αὐτοὶ πατέρες ὄντες, ταῖς
 δὲ γυναιξίν εἰ τοιοῦτους βοηθοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς παρέ-
 χοιμεν, οἷοίπερ ἐκεῖνοι ζῶντες ἦσαν. Τίνας γὰρ ἂν 76
 εἰκότως μᾶλλον τιμῶμεν τῶν ἐνθάδε κειμένων; Τίνας
 δ' ἂν τῶν ζώντων δικαιότερον περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα
 ἢ τοὺς τούτοις προσήκοντας, οἱ τῆς μὲν τούτων ἀρε-
 τῆς τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις ἀπέλαυσαν, ἀποθανόντων δὲ
 μόνοι γνησίως τῆς δυστυχίας μετέχουσιν.

Ἄλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι· 77
 οὐ γὰρ ἐλαυθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὄντες θνητοί· ὥστε
 τί δεῖ, ἃ πάσαι προσεδοκῶμεν πείσεσθαι, ὑπὲρ τού-
 τῶν νῦν ἄχθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ
 ταῖς τῆς φύσεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους ὅτι ὁ θά-
 νατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις;
 Οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς
 θαυμάζει, ἀλλ' ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. Εἰ μὲν 78
 γὰρ οἶόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους
 διαφυγοῦσιν ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον

τοῖς ζῶσι τὸν ἅπαντα χρόνον πενθεῖν τοὺς τεθνεῶτας·
 νῦν δὲ ἢ τε Φύσις καὶ νόσων ἤττων καὶ γήρως, ὅ
 τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰληχῶς ἀπαραίτη-
 79 τος· ὥστε προσήκει τούτους εὐδαιμονεστάτους ἡγεῖ-
 σθαι, οἵτινες ὑπὲρ τῶν μεγίστων καὶ καλλίστων κιν-
 δυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐκ ἐπιτρέ-
 ψαντες τὰ περὶ αὐτῶν τῇ τύχῃ, οὐδ' ἀναμείναντες
 τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλι-
 στον. Τοιγάρτοι ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν αἱ μνήμαι,
 80 ζηλωταὶ δ' ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαί· οἱ πεν-
 θοῦνται μὲν διὰ τὴν Φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται δ'
 ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετὴν. Τοιγάρτοι θάπτονται
 δημοσίᾳ, καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς βῶμης καὶ
 σοφίας καὶ πλούτου, ὡς ἀξίους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πο-
 λέμῳ τετελευτηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς αἷς καὶ
 81 τοὺς ἀθανάτους τιμᾶσθαι. Ἐγὼ μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ
 μακαρίζω τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ, καὶ μόνοις τούτοις
 ἀνθρώπων οἶμαι κρεῖττον εἶναι γενέσθαι, οἵτινες, ἐπειδὴ
 θνητῶν σωμάτων ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν
 ἀρετὴν αὐτῶν κατέλιπον· ὅμως δ' ἀνάγκη τοῖς ἀρχαίοις
 ἔθεσι χρῆσθαι καὶ θεραπεύοντας τὸν πάτριον νόμον
 ὀλοφύρεσθαι τοὺς θάπτομένους.

3.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΣΙΜΩΝΑ.

Πολλὰ καὶ δεινὰ συνειδῶς Σίμωνι, ὃ βουλή, οὐκ ἂν
 ποτ' αὐτὸν εἰς τοσοῦτον τόλμης ἡγήσάμην ἀφικέσθαι,
 ὥστε ὑπὲρ ὧν αὐτὸν ἔδει δοῦναι δίκην, ὑπὲρ τούτων
 ὡς ἀδικούμενον ἔγκλημα ποιήσασθαι καὶ οὕτω μέγαν

καὶ σεμνὸν ὄρκον διομοσάμενον εἰς ὑμᾶς ἔλθειν. Εἰ 2
 μὲν οὖν ἄλλοι τινὲς ἔμελλον περὶ ἐμοῦ διαγνώσεσθαι,
 σφόδρ' ἂν ἐφοβούμην τὸν κίνδυνον, ὄρων ὅτι καὶ πα-
 ρασκευαὶ καὶ τέχναι ἐνίοτε τοιαῦται γίνονται, ὥστε
 πολλὰ καὶ παρὰ γνώμην ἀποβαίνειν τοῖς κινδυνεύ-
 ουσιν, εἰς ὑμᾶς δ' εἰσελθὼν ἐλπίζω τῶν δικαίων τεύ-
 ξεσθαι. Μάλιστα δ' ἀγανακτῶ, ὧ βουλή, ὅτι περὶ 3
 τοιούτων πραγμάτων εἰπεῖν ἀναγκασθήσομαι πρὸς
 ὑμᾶς, ὑπὲρ ὧν ἐγὼ αἰσχυρόμενος εἰ μέλλοιεν πολλοὶ
 μοι συνείσεσθαι, ἠνεσχόμην ἀδικούμενος. Ἐπειδὴ δὲ
 Σίμων με εἰς τοιαύτην ἀνάγκην κατέστησεν, οὐδὲν
 ἀποκρυψάμενος ἅπαντα διηγῆσομαι πρὸς ὑμᾶς τὰ πε-
 πραγμένα. Ἀξιῶ δέ, ὧ βουλή, εἰ μὲν ἀδικῶ, μηδε- 4
 μιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν· ἐὰν δὲ περὶ τούτων ἀπο-
 δείξω ὡς οὐκ ἔνοχος εἰμι οἷς Σίμων διωμόσατο, ἄλ-
 λως δ' ὑμῖν φαίνωμαι παρὰ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμαυτοῦ
 ἀνοητότερον διατεθείς, αἰτοῦμαι ὑμᾶς μηδὲν με χεῖρω
 νομίζειν, εἰδότας ὅτι ἐπιθυμῆσαι μὲν ἅπασιν ἀνθρώποις
 ἔνεστιν, οὗτος δὲ βέλτιστος ἂν εἴη καὶ σωφρονέστα-
 τος, ὅστις κοσμιώτατα τὰς τοιαύτας συμφορὰς φέρειν
 δύναται· οἷς ἅπασιν ἐμποδῶν ἐμοὶ γεγένηται Σίμων
 οὗτοςί, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω.

Ἡμεῖς γὰρ ἐπεθυμήσαμεν, ὧ βουλή, Θεοδότου, 5
 Πλαταϊκοῦ μεираκίου· καὶ ἐγὼ μὲν εὖ ποιῶν αὐτὸν
 ἠξίου ἐῖναι μοι φίλον, οὗτος δ' ὑβρίζων καὶ παρανο-
 μῶν ᾤετο ἀναγκάσειν αὐτὸν ποιεῖν ὅ τι βούλοιο. Ὅσα
 μὲν οὖν ἐκεῖνος κακὰ ὑπ' αὐτοῦ πέπονθε, πολὺ ἂν
 ἔργον εἴη λέγειν· ὅσα δ' εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐξημάρτηκεν,
 ἠγοῦμαι ταῦθ' ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι. Πυθόμενος γὰρ 6
 ὅτι τὸ μεираκίον ἦν παρ' ἐμοί, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν

τὴν ἐμὴν νύκτωρ μεθύων, ἐκκόψας τὰς θύρας εἰσῆλθεν
 εἰς τὴν γυναικωνῆτιν, ἔνδον οὐσῶν τῆς τ' ἀδελφῆς τῆς
 ἐμῆς καὶ τῶν ἀδελφιδῶν, αἱ αἰεὶ οὕτω κοσμίως βεβιώκασιν
 7 ὥστε καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀρώμεναι αἰσχύνεσθαι. Οὐ-
 τος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἦλθεν ὕβρεως ὥστ' οὐ πρότερον
 ἠθέλησεν ἀπελθεῖν, πρὶν αὐτόν, ἠγούμενοι δεινὰ ποιεῖν
 οἱ παραγενόμενοι καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐλθόντες, ἐπὶ παῖ-
 δας κόρας καὶ ὄρφανὰς εἰσιόντα, ἐξήλασαν βία. Καὶ
 τοσοῦτου ἐδέησεν αὐτῷ μεταμελῆσαι τῶν ὕβρισμένων,
 ὥστ' ἐξευρὼν οὐ ἐδειπνοῦμεν ἀτοπώτατον πρᾶγμα καὶ
 ἀπιστότατον ἐποίησεν, εἰ μὴ τις εἶδειν τὴν τούτου
 8 μανίαν. Ἐκκαλέσας γάρ με ἔνδοθεν, ἐπειδὴ τάχιστα
 ἐξῆλθον, εὐθύς με τύπτειν ἐπεχείρησεν, ἐπειδὴ δ' αὐ-
 τὸν ἠμυνάμην, ἐκοτὰς ἔβαλλέ με λίθοις. Καὶ ἐμοῦ
 μὲν ἀμαρτάνει, Ἀριστοκρίτου δέ, ὃς παρ' ἐμὲ ἦλθε
 9 μετ' αὐτοῦ, συντρίβει τὸ μέτωπον. Ἐγὼ τοίνυν, ὦ
 βουλή, ἠγούμενος μὲν δεινὰ πάσχειν, αἰσχυνόμενος
 δέ, ὅπερ ἤδη καὶ πρότερον εἶπον, τῇ συμφορᾷ, ἠνει-
 χόμην, καὶ μᾶλλον ἠρούμην μὴ λαβεῖν τούτων τῶν
 ἀμαρτημάτων δίκην ἢ δόξαι τοῖς πολίταις ἀνόητος
 εἶναι, εἰδὼς ὅτι τῇ μὲν τούτου πονηρίᾳ πρέποντά ἐστι
 τὰ πεπραγμένα, ἐμοῦ δὲ πολλοὶ καταγελάσσονται τοι-
 αῦτα πάσχοντος τῶν φθονεῖν εἰθισμένων ἐάν τις ἐν
 τῇ πόλει προθυμῆται χρηστὸς εἶναι. Οὕτω δὲ σφόδρα
 10 ἠπορούμην ὅ τι χρῆσαιμην, ὦ βουλή, τῇ τούτου πα-
 ρανομίᾳ, ὥστ' ἔδοξέ μοι κράτιστον εἶναι ἀποδημῆσαι.
 Λαβὼν δὴ τὸ μεираκίον (ἅπαντα γὰρ δεῖ τἀληθῆ λέ-
 γειν) ὠχόμην ἐκ τῆς πόλεως. Ἐπειδὴ δ' ὤμην ἱκανὸν
 εἶναι τὸν χρόνον Σίμωνι ἐπιλαθῆσθαι μὲν τοῦ νεανί-
 σκου, μεταμελῆσαι δὲ τῶν πρότερον ἠμαρτημένων,

ἀφικνοῦμαι πάλιν. Καὶ γὰρ μὲν ὠχρόμην ἐς Πειραιᾶ, 11
οὗτος δ' αἰσθόμενος εὐθέως ἤκοντα τὸν Θεόδοτον καὶ
διατρίβοντα παρὰ Λυσιμάχῳ, ὃς ᾤκει πλησίον τῆς
οἰκίας ἧς οὗτος ἐμεμίσθωτο, παρεκάλεσέ τινας τῶν
τούτου ἐπιτηδείων. Καὶ οὗτοι μὲν ἡρίστων καὶ ἔπινον,
Φύλακα καταστήσαντες ἐπὶ τοῦ τέγους, ἴν', ὅποτε
ἐξέλθοι τὸ μεिरάκιον, εἰσαρπάσειαν αὐτόν. Ἐν δὲ 12
τούτῳ τῷ καιρῷ ἀφικνοῦμαι ἐγὼ ἐκ Πειραιῶς καὶ
τρέπομαι παρὶν ὡς τὸν Λυσίμαχον· ὀλίγον δὲ χρόνον
διατρίψαντες ἐξερχόμεθα. Οἱ δὲ μεθύοντες ἐκπηδῶσιν
ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ οἱ μὲν τινες αὐτῷ τῶν παραγενομέ-
νων οὐκ ἠθέλησαν συνεξαμαρτεῖν, Σίμων δ' οὕτως καὶ
Θεόφιλος καὶ Πρώταρχος καὶ Αὐτοκλῆς εἶλκον τὸ
μεिरάκιον· ὃ δὲ ῥίψας θοιμάτιον ᾤχετο Φεύγων.
Ἐγὼ δ' ἠγούμενος ἐκεῖνον μὲν ἐκφεύξεσθαι, τούτους 13
δ', ἐπειδὴ τάχιστα ἐντύχοιεν ἀνθρώποις, αἰσχυνομέ-
νους ἀποτρέψεσθαι, ταῦτα δὴ διανοηθεὶς ἐτέραν ὠχό-
μην ἀπιών· οὕτω σφόδρ' αὐτοὺς ἐφυλαττόμην καὶ
πάντα ταῦτα ὑπὸ τούτων γιγνόμενα μεγάλην ἐμαυτῷ
συμφορὰν ἐνόμιζον. Κάνταῦθα μὲν, ἵνα Φησὶ Σίμων 14
τὴν μάχην γενέσθαι, οὔτε τούτων οὔτε ἡμῶν οὐδεὶς
οὔτε κατεάγη τὴν κεφαλὴν οὔτ' ἄλλο κακὸν οὐδὲν
ἔλαβεν, ὧν ἐγὼ τοὺς παραγενομένους ὑμῖν παρέξομαι
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἔστι μὲν τοίνυν οὗτος ἦν ὁ ἀδικήσας, ὃ βουλή, καὶ 15
ἐπιβουλεύσας ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐγὼ τούτῳ, ὑπὸ τῶν πα-
ραγενομένων μεμάρτυρηται ὑμῖν. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸ
μὲν μεिरάκιον εἰς γναφεῖον κατέφυγεν, οὗτοι δὲ συν-

εισπεσόντες ἦγον αὐτὸν βία, βοῶντα καὶ κεκραγότα
 16 καὶ μαρτυρόμενον. Συνδραμόντων δ' ἀνθρώπων πολλῶν
 καὶ ἀγανακτούντων τῷ πράγματι καὶ δεινὰ Φασκόν-
 των εἶναι τὰ γιγνόμενα, τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν
 ἐφρόντιζον, Μόλωνα δὲ τὸν γναφέα καὶ ἄλλους τινὰς
 17 ἐπαμύνειν ἐπιχειροῦντας συνέκοψαν. Ἦδη δ' αὐτοῖς
 οὔσι παρὰ τὴν Λάμπωνος οἰκίαν ἐγὼ μόνος βαδίζων
 ἐντυγχάνω, δεινὸν δ' ἠγησάμενος εἶναι καὶ αἰσχρὸν
 περιδεῖν οὕτως ἀνόμως καὶ βιαίως ὑβρισθέντα τὸν
 νεανίσκον, ἐπιλαμβάνομαι αὐτοῦ· οὔτοι δέ, διότι μὲν
 τοιαῦτα παρενόμου εἰς ἐκεῖνον, οὐκ ἠθέλησαν εἰπεῖν
 ἐρωτηθέντες, ἀφέμενοι δὲ τοῦ νεανίσκου ἔτυπτον ἐμέ.
 18 Μάχης δὲ γενομένης, ᾧ βουλή, καὶ τοῦ μειρακίου
 βάλλοντος αὐτοὺς καὶ περὶ τοῦ σώματος ἀμυνομένου
 καὶ τούτων ἡμᾶς βαλλόντων, ἔτι δὲ τυπτόντων αὐτὸν
 ὑπὸ τῆς μέθης, καὶ ἐμοῦ ἀμυνομένου, καὶ τῶν παρα-
 γενομένων ὡς ἀδικουμένοις ἡμῖν ἀπάντων ἐπικουρούν-
 των, ἐν τούτῳ τῷ θορύβῳ συντριβόμεθα τὰς κεφαλὰς
 19 ἅπαντες. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οἱ μετὰ τούτου παροινή-
 σαντες, ἐπειδὴ τάχιστα με εἶδον μετὰ ταῦτα, ἐδέ-
 οντό μου συγγνώμην ἔχειν, οὐχ ὡς ἠδικημένοι, ἀλλ'
 ὡς δεινὰ πεποικότες· καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τετ-
 τάρων ἐτῶν παρεληλυθότων οὐδὲν μοι πώποτ' ἐνεκά-
 20 λεσεν οὐδεὶς· Σίμων δ' οὕτως, ὁ πάντων τῶν κακῶν
 αἴτιος γενόμενος, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἦγε
 δεδιῶς περὶ αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲ με δίκας ἰδίας ἤσθετο κακῶς
 ἀγωνισάμενον ἐξ ἀντιδόσεως, καταφρονήσας μου οὐ-
 τωσὶ τολμηρῶς εἰς τοιοῦτον ἀγῶνά με κατέστησεν.
 Ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς
 παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύ- 21
 ρων ἀκηκόατε· ἐβουλόμην δ' ἄν, ᾧ βουλή, Σίμωνα
 τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ ἔχειν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῶν
 ἀκούσαντες τᾶληθῆ ῥαδίως ἔγνωτε τὰ δίκαια. Ἐπειδὴ
 δ' αὐτῷ οὐδὲν μέλει τῶν ὄρκων ὧν διωμόσατο, πει-
 ράσομαι καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται διδάσκειν ὑμᾶς.
 Ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν ὡς αὐτὸς μὲν τριακοσίας δραχ- 22
 μὰς ἔδωκε Θεοδότῳ, συνθήκας πρὸς αὐτὸν ποιησά-
 μενος, ἐγὼ δ' ἐπιβουλεύσας ἀπέστησα αὐτοῦ τὸ μει-
 ράκιον· καίτοι ἐχρῆν αὐτόν, εἴπερ ἦν ταῦτ' ἀληθῆ,
 παρακαλέσαντα μάρτυρας ὡς πλείστους κατὰ τοὺς
 νόμους διαπράττεσθαι περὶ αὐτῶν. Οὗτος δὲ τοιοῦτον 23
 μὲν οὐδὲν πώποτε φαίνεται ποιήσας, ὑβρίζων δὲ καὶ
 τύπτων ἀμφοτέροισι ἡμᾶς καὶ κωμάζων καὶ τὰς θύρας
 ἐκβάλλων καὶ νύκτωρ εἰσιῶν ἐπὶ γυναῖκας ἐλευθέρας.
 Ἄ χρῆ μάλιστα, ᾧ βουλή, τεκμήρια νομίζειν ὅτι
 ψεύδεται πρὸς ὑμᾶς. Σκέψασθε δὲ ὡς ἄπιστα εἶρηκεν. 24
 Τὴν γὰρ οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἄπασαν πενήκοντα καὶ
 διακοσίῳ δραχμῶν ἐτιμήσατο· καίτοι θαυμαστὸν εἶ-
 τὸν ἑταιρήσοντα πλείονος ἐμισθώσατο ὧν αὐτὸς τυγχά-
 νοι κεκτημένος. Εἰς τοῦτο δ' ἤκει τόλμης ὥστ' οὐκ 25
 ἐξαρκεῖ περὶ τούτου μόνον αὐτῷ ψεύσασθαι, περὶ τοῦ
 δεδωκέναι τὰργύριον, ἀλλὰ καὶ κεκομίσθαι Φησί.
 καίτοι πῶς εἰκὸς ἐστὶ τότε μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα ἐξα-
 μαρτάνειν οἷα κατηγόρηκεν οὗτος, ἀποστερηῆσαι βου-
 λομένους τὰς τριακοσίας δραχμάς, ἐπειδὴ δ' ἀπεμα-
 χετάμεθα, τηνικαῦτα ἀποδοῦναι τὰργύριον αὐτῷ,
 μήτ' ἀφειμένους τῶν ἐγκλημάτων μήτ' ἀνάγκης ἡμῖν

- 26 μηδεμιᾶς γενομένης; Ἀλλὰ γὰρ, ὦ βουλή, πάντα αὐτῷ ταῦτα σύγκειται καὶ μεμηχανῆται, καὶ δοῦναι μὲν Φησιν, ἵνα μὴ δοκῆ δεινὰ ποιεῖν, εἰ μηδενὸς αὐτῷ συμβολαίου γεγενημένου τοιαῦτα ἐτόλμα ὑβρίζειν [τὸ μειράκιον], ἀπειληθέναι δὲ προσποιεῖται, διότι Φα- νερός ἐστιν ἐγκαλέσας οὐδέποτε ἄργύριον οὐδὲ μνεῖαν περὶ τούτου οὐδεμίαν ποιητάμενος.
- 27 Φησὶ δ' ἐπὶ ταῖς αὐτοῦ θύραις ὑπ' ἐμοῦ δεινῶς δια- τεθῆναι τυπτόμενος. Φαίνεται δὲ πλεῖν ἢ τέτταρα στάδια ἀπὸ τῆς οἰκίας διώξας τὸ μειράκιον οὐδὲν κακὸν ἔχων, καὶ ταῦτα πλεῖν ἢ διακοσίων ἰδόντων ἀνθρώπων ἔξαρνός ἐστιν.
- 28 Λέγει δ' ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τού- του ὄστρακον ἔχοντες, καὶ ὡς ἠπέλουν αὐτῷ ἐγὼ ἀποκτενεῖν, καὶ ὡς τοῦτό ἐστιν ἡ πρόνοια. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι, ὦ βουλή, βέβδιον εἶναι γινῶναι ὅτι ψεύδεται, οὐ μόνον ὑμῖν τοῖς εἰωθῶσι σκοπεῖσθαι περὶ τῶν τοι- 29 ούτων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. Τῷ γὰρ ἂν δόξειε πιστὸν ὡς ἐγὼ προνοηθεὶς καὶ ἐπιβουλεύων ἤλθον ἐπὶ τὴν Σίμωνος οἰκίαν μεθ' ἡμέραν, μετὰ τοῦ μεираκίου, τοσούτων ἀνθρώπων παρ' αὐτῷ συνειλεγμέ- νων, εἰ μὴ εἰς τοῦτο μανίας ἀφικόμην ὥστ' ἐπιθυμεῖν εἰς ὃν πολλοῖς μάχεσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰδὼς ὅτι ἄσμενος ἂν με εἶδεν ἐπὶ ταῖς θύραις ταῖς αὐτοῦ, ὅς καὶ ἐπὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν Φοιτῶν εἰσῆει βίβη, καὶ οὔτε τῆς ἀδελφῆς οὔτε τῶν ἀδελφιδῶν Φροντίσας ζητεῖν με ἐτόλμα, καὶ ἔξευρὼν οὐ δειπνῶν ἐτύγχανον, ἐκκα- 30 λέσας ἔτυπτέ με. Καὶ τότε μὲν ἄρα, ἵνα μὴ περι- βόητος εἶην, ἠσυχίαν ἤγον, συμφορὰν ἑμαυτοῦ νομί- ζων τὴν τούτου πονηρίαν· ἐπειδὴ δὲ χρόνος ἐνεγένετο,

πάλιν, ὡς οὗτός Φησιν, ἐπεθύμησα περιβόητος γενέ-
 σθαι. Καὶ εἰ μὲν ἦν παρὰ τούτῳ τὸ μεिरάκιον, εἶχεν 31
 ἄν τινα λόγον τὸ ψευδὸς αὐτῷ, ὡς ἐγὼ διὰ τὴν ἐπι-
 θυμίαν ἠναγκαζόμεν ἀνοητότερόν τι ποιεῖν τῶν εἰκό-
 των· νῦν δὲ τούτῳ μὲν οὐδὲ διελέγετο, ἀλλ' ἐμίσει
 πάντων ἀνθρώπων μάλιστα, παρ' ἐμοὶ δ' ἐτύγχανε
 διακτώμενον. Ὡστε τῷ ὑμῶν πιστὸν ὡς ἐγὼ πρότερον 32
 μὲν ἐξέπλευσα ἐκ τῆς πόλεως ἔχων τὸ μεिरάκιον, ἵνα
 μὴ τούτῳ μαχοίμην, ἐπειδὴ δ' ἀφικόμεν πάλιν, ἦγον
 αὐτὸν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν Σίμωνος, οὗ πλείστα ἔμελλ-
 λον πράγματα ἔξειν; Καὶ ἐπεβούλευον μὲν αὐτῷ, 33
 οὕτω δ' ἦλθον ἀπαράσκευος, ὥστε μήτε Φίλους μήτ'
 οἰκέτας μήτ' ἄλλον ἄνθρωπον παρακαλέσαι μηδένα, εἰ
 μὴ τοῦτό γε τὸ παιδίον, ὃ ἐπικουρῆσαι μὲν μοι οὐκ
 ἠδύνατο, μνηῦσαι δὲ ἱκανὸν ἦν βασιανίζομενον, εἴ τι
 ἐγὼ ἐξημάρτανον; Ἄλλ' εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας ἀφι- 34
 κόμην, ὥστ' ἐπιβουλεύων Σίμωνι οὐκ ἐτήρησα αὐτὸν
 οὗ μόνον οἶός τ' ἢ λαβεῖν, ἢ νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν,
 ἀλλ' ἐνταῦθα ἦλθον οὗ αὐτὸς ἔμελλον ὑπὸ πλείστων
 ὀφθήσεσθαι τε καὶ συγκοπήσεσθαι, ὥσπερ κατ' ἐμαυ-
 τοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξευρίσκων, ἵν' ὡς μάλιστα ὑπὸ τῶν
 ἐχθρῶν ὑβρισθείην; Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, καὶ ἐκ τῆς 35
 μάχης τῆς γενομένης ῥᾶδιον γινῶναι ὅτι ψευδεται· τὸ
 γὰρ μεिरάκιον ὡς ἔγνω, ῥῖψαν θοιμάτιον, Φεῦγον
 ᾤχετο, οὗτοι δ' αὐτὸν ἐπεδίωκον, ἐγὼ δ' ἐτέραν ἀπελ-
 θῶν ὠχόμεν. Καίτοι ποτέρους χρὴ αἰτίους τῶν γεγε- 36
 νημένων εἶναι νομίζειν, τοὺς Φεύγοντας ἢ τοὺς ζη-
 τοῦντας καταλαβεῖν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι πᾶσιν
 εἶναι δῆλον ὅτι Φεύγουσι μὲν οἱ περὶ αὐτῶν δεδιότες,
 διώκουσι δὲ οἱ βουλόμενοί τι ποιῆσαι κακόν. Οὐ τοί- 37

νυν ταῦτα μὲν εἰκότα, ἄλλως δὲ περὶ αὐτῶν πέπρα-
 κται, ἀλλὰ καταλαβόντες τὸ μεираκίον ἐκ τῆς ὁδοῦ
 ἤγον βία, ἐντυχῶν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἠπτόμην,
 τοῦ μεираκίου δ' ἐπελαμβάνομην· οὔτοι δ' ἐκείνόν τε
 ἤγον βία καὶ ἐμὲ ἔτυπτον. Καὶ ταῦθ' ὑμῖν ὑπὸ τῶν
 παραγενομένων μεμαρτύρηται. Ὡστε δεινὸν εἰ περὶ
 τούτων ἐγὼ δόξω προνοηθῆναι, περὶ ὧν οὔτοι τυχαί-
 38 νουσιν οὕτω δεινὰ καὶ παράνομα πεπονηκότες. Τί δ'
 ἄν ποτε ἔπαθον, εἰ τάναντία τῶν νῦν γεγενημέν' ἦν
 καὶ πολλοὺς ἔχων τῶν ἐπιτηδείων ἐγὼ, ἀπαντήσας
 Σίμωνι, ἐμαχόμεν αὐτῷ καὶ ἔτυπτον αὐτὸν καὶ ἐδίω-
 κον καὶ καταλαβὼν ἄγειν βία ἐζήτουν, ὅπου νῦν
 τούτου ταῦτα πεπονηκότες ἐγὼ εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα
 καθέστηκα, ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς πατρίδος καὶ τῆς οὐ-
 39 σίας τῆς ἐμαυτοῦ ἀπάσης κινδυνεύω; Τὸ δὲ μέγιστον
 καὶ περιφανέστατον πάντων· ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς καὶ ἐπι-
 βουλευθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, ὡς Φησιν, οὐκ ἐτόλμησε τεττά-
 ρων ἐτῶν ἐπισκήψασθαι εἰς ὑμᾶς. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι,
 ὅταν ἐρῶσι καὶ ἀποστερῶνται ὧν ἐπιθυμοῦσι καὶ συγ-
 κοπῶσιν, ὀργιζόμενοι παραχρῆμα τιμωρεῖσθαι ζητοῦσιν,
 οὗτος δὲ χρόνος ὕστερον.

40 Ὅτι μὲν οὖν, ᾧ βουλή, οὐδενὸς αἰτίος εἰμι τῶν γε-
 γενημένων, ἱκανῶς ἀποδεδείχθαι νομίζω· οὕτω δὲ διά-
 κειμαι πρὸς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων πραγμάτων διαφοράς,
 ὥστε καὶ ἄλλα πολλὰ ὑβρισμένος ὑπὸ Σίμωνος καὶ
 καταγείς τὴν κεφαλὴν ὑπ' αὐτοῦ οὐκ ἐτόλμησα αὐτῷ
 ἐπισκήψασθαι, ἠγούμενος δεινὸν εἶναι, εἰ ἄρα τι περὶ
 παιδικῶν ἐφιλονικήσαμεν ἡμεῖς πρὸς ἀλλήλους, τούτου

41 ἕνεκα ἐξελάσαι τινὰ ζητῆσαι ἐκ τῆς πατρίδος. Ἐπειτα
 δὲ καὶ οὐδεμίαν ἠγούμην πρόνοιαν εἶναι τραύματος,

ὅστις μὴ ἀποκτεῖναι βουλόμενος ἔτρωσεν. Τίς γὰρ οὕτως ἐστὶν εὐήθης, ὅστις ἐκ πολλοῦ προνοεῖται ὅπως ἔλκος τις ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἐχθρῶν λήψεται; Ἀλλὰ δῆλον 42 ὅτι καὶ οἱ τοὺς νόμους ἐνθάδε θέντες, οὐκ εἴ τινες μαχεσάμενοι ἔτυχον ἀλλήλων κατὰξαντες τὰς κεφαλὰς, ἐπὶ τούτοις ἠξίωσαν τῆς πατρίδος φυγὴν ποιήσασθαι· ἢ πολλοὺς γ' ἂν ἐξήλασαν· ἀλλ' ὅσοι ἐπιβουλεύσαντες ἀποκτεῖναι τίνα ἔτρωσαν μὲν, ἀποκτεῖναι δ' οὐκ ἠδυνήθησαν, περὶ τῶν τοιούτων τὰς τιμωρίας οὕτω μεγάλας κατεστήσαντο, ἡγούμενοι, ὑπὲρ ὧν ἐβούλευσαν καὶ προνοήθησαν, ὑπὲρ τούτων προσήκειν αὐτοῖς δίκην δοῦναι· εἰ δὲ μὴ κατέσχον, οὐδὲν ἤττον τό γ' ἐπ' ἐκείνοις πεποιῆσθαι. Καὶ ταῦτα ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις ὑμεῖς 43 οὕτω διέγνωτε περὶ τῆς προνοίας. Καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἶη, εἰ ὅσοι ἐκ μέθης καὶ Φιλονικίας περὶ παιδικῶν ἢ ἐκ λοιδορίας ἢ περὶ ἐταίρας μαχόμενοι ἔλκος ἔλαβον, εἰ ὑπὲρ τούτων ὧν, ἐπειδὴν βέλτιον Φρονήσωσιν, ἅπασι μεταμέλει, οὕτως ὑμεῖς μεγάλας καὶ δεινὰς τὰς τιμωρίας ποιήσεσθε, ὥστ' ἐξελαύνειν τινὰς τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς πατρίδος.

Θαυμάζω δὲ μάλιστα τούτου τῆς διανοίας· οὐ γὰρ 44 τοῦ αὐτοῦ μοι δοκεῖ εἶναι ἐρᾶν τε καὶ συκοφαντεῖν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν εὐθεστέρων, τὸ δὲ τῶν πανουργοτάτων. Ἐβουλόμην δ' ἂν ἐξεῖναι μοι παρ' ὑμῖν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιδειξαι τὴν τούτου πονηρίαν, ἵν' ἠπίστασθε ὅτι πολὺ ἂν δικαιότερον αὐτὸς περὶ θανάτου ἡγωνίζετο ἢ ἐτέρους ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς κίνδυνον καθίστη. Γὰρ μὲν οὖν ἄλλα εἶσω· ὁ δ' ἡγοῦμαι ὑμῖν 45 προσήκειν ἀκοῦσαι καὶ τεκμήριον ἔσεσθαι τῆς τούτου θρασυτήτος καὶ τόλμης, περὶ τούτου μνησθήσομαι. Ἐν

Κορίνθω γάρ, ἐπειδὴ ὕστερον ἦλθε τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχης καὶ τῆς εἰς Κορώνειαν στρατείας, ἐμάχετο τῷ ταξιάρχῳ Λάχῃτι καὶ ἔτυπεν αὐτόν, καὶ πανστρατιᾷ τῶν πολιτῶν ἐξεληθόντων, δόξας ἀκολαστότατος εἶναι καὶ πονηρότατος, μόνος Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξεκηρύχθη.

- 46 Ἐχοίμι δ' ἂν καὶ ἄλλα πολλὰ εἶπεῖν περὶ τούτου, ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν οὐ νόμιμον ἐστὶν ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε· οὗτοί εἰσιν οἱ βίβη εἰς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν εἰσιόντες, οὗτοι οἱ διώκοντες,
- 47 οὗτοι οἱ βίβη ἐκ τῆς ὁδοῦ συναρπάζοντες ἡμῶς· ὧν ὑμεῖς μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε, καὶ μὴ με περιίδητε ἐκ τῆς πατρίδος ἀδίκως ἐκπεσόντα, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ πολλοὺς κινδύνους κεινδύνευκα καὶ πολλὰς λειτουργίας λελειτούργηκα, καὶ κακοῦ μὲν αὐτῇ οὐδενὸς αἴτιος γεγένημαι, οὐδὲ τῶν ἐμῶν προγόνων οὐδεὶς,
- 48 ἀγαθῶν δὲ πολλῶν· ὥστε δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλεηθῆην, οὐ μόνον εἴ τι πάθοιμι ὧν Σίμων βούλεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἠναγκάσθην ἐκ τοιούτων πραγμάτων εἰς τοιούτους ἀγῶνας καταστῆναι.

4.

ΠΕΡΙ ΤΡΑΤΜΑΤΟΣ ΕΚ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΠΕΡΙ
ΟΤ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΝ [ΑΔΗΛΟΝ].

Θαυμαστόν γε, ᾧ βουλή, τὸ διαμάχεσθαι περὶ τούτου, ὡς οὐκ ἐγένοντο ἡμῖν διαλλαγαί, καὶ τὸ μὲν ζεῦγος καὶ τάνδράποδα, καὶ ὅσα ἐξ ἀγροῦ κατὰ τὴν ἀντίδοσιν ἔλαβε, μὴ ἂν δύνασθαι ἀρνηθῆναι ὡς οὐκ

ἀπέδωκε, Φανερῶς δὲ περὶ πάντων διαλελυμένον ἀρ-
 νεῖσθαι τὰ περὶ τῆς ἀνθρώπου, μὴ κοινῇ ἡμᾶς χρῆσθαι
 συγχωρῆσαι. Καὶ τὴν ἀντίδοσιν δ' ἐκείνην Φανερὸς 2
 ἐστὶ ποιησάμενος, τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν ἀπέδωκεν ἂ
 ἔλαβεν, οὐκ ἂν ἄλλην ἔχοι εἰπεῖν (βουλόμενός γ' ἀληθῆ
 λέγειν) ἢ ὅτι οἱ Φίλοι περὶ πάντων ἡμᾶς τούτων συν-
 ἠλλαξαν. Ἐβουλόμην δ' ἂν μὴ ἀπολαχεῖν αὐτὸν κρι- 3
 τὴν Διονυσίοις, ἴν' ὑμῖν Φανερὸς ἐγένετο ἐμοὶ διηλλα-
 γμένος, κρίνας τὴν ἐμὴν Φυλὴν νικᾶν· νῦν δ' ἔγραψε
 μὲν ταῦτα εἰς τὸ γραμματεῖον, ἀπέλαχε δέ. Καὶ ὅτι 4
 ἀληθῆ ταῦτα λέγω, Φιλῖνος καὶ Διοκλῆς ἴσασιν· ἀλλ'
 οὐκ ἔστ' αὐτοῖς μαρτυρῆσαι μὴ διομοσαμένοις περὶ τῆς
 αἰτίας ἧς ἐγὼ Φεύγω, ἐπεὶ σαφῶς ἔγνωτ' ἂν ὅτι ἡμεῖς
 ἤμεν αὐτὸν οἱ κριτὴν ἐμβαλόντες καὶ ἡμῶν ἕνεκα ἐκα-
 θέζετο. Ἄλλ' ἦν, εἰ βούλεται, ἐχθρὸς· δίδωμι γὰρ αὐ- 5
 τῷ τοῦτο· οὐδὲν γὰρ διαφέρει. Οὐκοῦν ἤλθον αὐτὸς αὐ-
 τὸν ἀποκτενῶν, ὡς οὗτός φησι, καὶ βία εἰς τὴν οἰκίαν
 εἰσῆλθον. Διὰ τί οὖν οὐκ ἀπέκτεινα, ὑποχείριον λαβὼν
 τὸ σῶμα καὶ τοσοῦτον κρατήσας ὥστε καὶ τὴν ἀν-
 θρωπον λαβεῖν; Φρασάτω πρὸς ὑμᾶς. ἀλλ' οὐκ ἔχει
 εἰπεῖν. Καὶ μὴν οὐδεὶς γε ὑμῶν ἀγνοεῖ ὅτι θᾶπτον ἂν 6
 ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν ἢ πύξ παιόμενος. Φαίνε-
 ται τοίνυν οὐδ' αὐτὸς αἰτιώμενος τοιοῦτόν τι ἔχοντας
 ἡμᾶς ἐλθεῖν, ἀλλ' ὀστράκῳ φησὶ πληγῆναι. Καίτοι
 Φανερὸν ἤδη ἐξ ὧν εἶρηκεν, ὅτι οὐ πρόνοια γεγένηται.
 Οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἤλθομεν, ἀδήλου ὄντος εἰ παρὰ τούτῳ 7
 εὐρήσομεν ἰστρακόν τι ὄψω αὐτὸν ἀποκτενοῦμεν, ἀλλ'
 οἴκοθεν ἔχοντες ἂν ἐβαδίζομεν. Νῦν δ' ὁμολογούμεθα
 πρὸς παῖδας καὶ αὐλητρίδας καὶ μετ' οἴνου ἐλθόντες·
 ὥστε πῶς ταῦτ' ἐστὶ πρόνοια; Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι οὐ-

- 8 δαμῶς. Ἄλλ' οὗτος ἐναντίως τοῖς ἄλλοις δύσερός ἐστι καὶ ἀμφοτέρα βούλεται, τό τ' ἀργύριον μὴ ἀποδοῦναι καὶ τὴν ἀνθρώπου ἔχειν. Εἶτα ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου παρ-
 ωξυμμένος δέξυχειρ λίαν καὶ πάροινός ἐστιν, ἀνάγκη δ' ἀμύνασθαι. Ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἐμὲ περὶ πολλοῦ, τοτὲ δὲ τοῦτόν Φησι ποιεῖσθαι, βουλομένη ὑπ' ἀμφοτέρων ἐρᾶ-
- 9 σθαι. Καὶ ἐγὼ μὲν ἐξ ἀρχῆς εὐκόλως εἶχον καὶ νῦν ἔτι ἔχω· ὁ δ' εἰς τοῦτο βαρυδαίμονιός ἦκει, ὥστ' οὐκ αἰσχύνεται τρυμάτ' ὀνομάζων τὰ ὑπώπια καὶ ἐν κλί-
 νῃ περιφερόμενος καὶ δεινῶς προσποιούμενος διακεισθαι ἕνεκα πόρνης ἀνθρώπου, ἣν ἔξεστιν αὐτῷ ἀναμφισβη-
- 10 τήτως ἔχειν ἐμοὶ ἀποδόντι τ' ἀργύριον. Καὶ Φησὶ μὲν δεινῶς ἐπιβουλευθῆναι καὶ πρὸς ἅπανθ' ἡμῖν ἀμφισβη-
 τεῖ, ἐξὸν δ' ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασιανισθείσης τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι οὐκ ἠθέλησεν· ἢ πρῶτον μὲν τοῦτ' ἂν κατεῖπε, πότερα κοινῇ ἡμῖν ἦν ἢ ἰδίᾳ τούτου, καὶ πότερα τὸ ἡμισυ τοῦ ἀργυρίου ἐγὼ συνεβαλόμην ἢ οὗτος ἅπαν ἔδωκε, καὶ εἰ διηλλαγμένοι ἢ ἔτι ἐχθροὶ
- 11 ἦμεν, ἔτι δὲ εἰ μεταπεμφθέντες ἦλθομεν ἢ οὐδενὸς καλέσαντος, καὶ εἰ οὗτος ἤρχε χειρῶν ἀδίκων ἢ ἐγὼ πρότερος τοῦτον ἐπάταξα. Τούτων καθ' ἐν ἑκάστων καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ὅ τι οὐ βῆδιον ἦν αὐτῇ τοῖς τε ἄλλοις ἐμφανὲς καὶ τούτοις ποιῆσαι.
- 12 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε πρόνοια ἐγένετο οὔτε ἀδικῶ τοῦ-
 τον, ᾧ βουλή, ἐκ τοσοῦτων τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν ὑμῖν ἐπιδέδεικται· ἀξιῶ δ' ὅσον ἂν ἐγένετο σημεῖον τούτῳ πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν Φυγόντος ἐμοῦ τὴν βῆσανον, τοσοῦτον ἐμοὶ τεκμήριον γενέσθαι ὅτι οὐ ψεύδομαι, διότι οὗτος οὐκ ἠθέλησεν ἐκ τῆς ἀνθρώπου ποιήσασθαι τὸν ἔλεγχον, καὶ μὴ τοσοῦτον ἰσχυῖσαι

τοὺς τούτου λόγους, ὅτι Φησὶν αὐτὴν ἐλευθέραν εἶναι·
 ὁμοίως γὰρ προσήκει κάμοι τῆς ἐλευθερίας, τὸ ἴσον
 καταθέντι ἀργύριον. Ἀλλὰ ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ 13
 λέγει. Ἡ δεινὸν γε εἰ εἰς μὲν λύσειν τοῦ σώματος ἐκ
 τῶν πολεμίων ἐξῆν ἂν μοι χρῆσθαι αὐτῇ ὅ τι ἐβου-
 λόμην, κινδυνεύοντι δέ μοι περὶ τῆς πατρίδος οὐδὲ
 πυθέσθαι παρ' αὐτῆς τάληθῆ ἐκγενήσεται περὶ ὧν εἰς
 τὴν κρίσιν καθέσθηκα. Καὶ μὲν δὴ πολὺ ἂν δικαιο-
 τερον ἐπὶ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ βασανισθεῖν ἢ ἐπὶ τῇ ἐκ
 τῶν πολεμίων λύσει πραθείῃ, ὅσω παρὰ μὲν ἐκείνων
 βουλομένων ἀπολύσαι ἔστι καὶ ἄλλοθεν εὐπορήσαντι
 κομισθῆναι, ἐπὶ δὲ τοῖς ἐχθροῖς γενόμενον οὐ δυνατόν·
 οὐ γὰρ ἀργύριον λαβεῖν προθυμοῦνται, ἀλλ' ἐκ τῆς
 πατρίδος ἐκβαλεῖν ἔργον ποιοῦνται. Ὡσθ' ὑμῖν προσ- 14
 ἕκει μὴ ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ διὰ τοῦτο οὐκ ἀξιοῦντος
 βασανισθῆναι τὴν ἀνθρωπον, ὅτι αὐτὴν ἐλευθέραν ἐσκή-
 πτετο εἶναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον συκοφαντίαν κατα-
 γινώσκειν, ὅτι παραλιπῶν ἔλεγχον οὕτως ἀκριβῆ ἐξα-
 πατήσειν ὑμᾶς ῥαδίως ᾤθη. Οὐ γὰρ δήπου τὴν 15
 γε τούτου πρόκλησιν πιστοτέραν ὑμᾶς νομίζειν δεῖ τῆς
 ἡμετέρας, ἐφ' οἷς τοὺς αὐτοῦ οἰκέτας ἡξίου βασανίζε-
 σθαι. Ἄ μὲν γὰρ ἐκεῖνοι ἤδεσαν, ἐλθόντας ἡμᾶς ὡς
 τοῦτον, καὶ ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν· εἰ δὲ μεταπεμφθέντες
 ἢ μὴ, καὶ πρότερον πρότερος ἐπλήγην ἢ ἐπάταξα,
 ἐκεῖνη μᾶλλον ἤδειν. Ἐπι δὲ τοὺς μὲν τούτου οἰκέτας 16
 ἰδίους ὄντας τούτου εἰ ἐβασανίζομεν, εἰκότως ἂν
 τι τούτῳ χαριζόμενοι καὶ παρὰ τὴν ἀλήθειαν ἐμοῦ
 κατεψεύσαντο· αὕτη δ' ὑπῆρχε κοινή, ὁμοίως ἀμφοτέ-
 ρων ἀργύριον κατατεθεικότων, καὶ μάλιστα ἤδει. Διὰ
 ταύτην ἅπαντα τὰ πραχθέντα ἡμῖν γεγένηται, καὶ

- 17 οὐ λήσει οὐδὲν ἐν ταύτῃ. Ἐγὼ γὰρ ἂν ἄνισον εἶχον βασιανισθείσης, [ἀλλ' ἀπεκινδύνευον τοῦτο] πολὺ γὰρ περὶ πλείονος τοῦτον ἢ ἐμὲ φαίνεται ποιησαμένη, καὶ μετὰ μὲν τούτου ἐμὲ ἡδίκηκυθα, μετ' ἐμοῦ δ' οὐδεπώποτε εἰς τοῦτον ἐξαμαρτοῦσα. Ἄλλ' ὁμως ἐγὼ μὲν εἰς ταύτην κατέφυγον, οὗτος δ' οὐκ ἐπίστευσεν αὐτῇ.
- 18 Οὐκ οὖν δεῖ ὑμᾶς, ὦ βουλή, τηλικούτου ὄντος τοῦ κινδύνου, βραδίως ἀποδέχεσθαι τοὺς τούτου λόγους ἀλλ' ἐνθυμουμένους, ὅτι περὶ τῆς πατρίδος μοι καὶ τοῦ βίου ὁ ἀγὼν ἐστίν, ἐν ὑπολόγῳ ταύτας τὰς προκλήσεις ποιεῖσθαι. Καὶ μὴ ζητεῖτε τούτων ἔτι μείζους πίστεις· οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ ταύτας, ὡς οὐδὲν εἰς
- 19 τοῦτον προϋνοήθην. Ἀγανακτῶ δ', ὦ βουλή, εἰ διὰ πόρνην καὶ δούλην ἄνθρωπον περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθέστηκα, τί κακὸν πώποτε τὴν πόλιν ἢ αὐτὸν τοῦτον εἰργασμένος, ἢ εἰς τίνα τῶν πολιτῶν ὀτιοῦν ἐξαμαρτῶν; Οὐδὲν γὰρ ἔμοιγέ ἐστι τοιοῦτον πεπραγμένον, ἀλλ' ἀλογώτατον πάντων κινδυνεύω πολὺ μείζω συμφορὰν ἐμαυτῷ διὰ τούτους ἐπαγαγέσθαι.
- 20 Πρὸς οὖν παίδων καὶ γυναικῶν καὶ θεῶν τῶν τότε τὸ χωρίον ἐχόντων ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ, ἐλεήσατέ με, καὶ μὴ περιίδητε ἐπὶ τούτῳ γενόμενον, μηδ' ἀνηκέστῳ συμφορᾷ περιβάλητε· οὐ γὰρ ἄξιός οὗτ' ἐγὼ Φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ, οὔτε οὗτος τσοαύτην δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ὧν Φησιν ἡδίκησθαι, οὐκ ἡδίκημένος.

5.

ΤΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥΤ.

ΓΕΡΟΣΥΛΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Εἰ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ σώματος, ᾧ ἄνδρες δικασταί, Καλλίας ἠγωνίζετο, ἐξήρκει ἂν μοι καὶ τὰ παρὰ τῶν ἄλλων εἰρημένα· νῦν δέ μοι δοκεῖ αἰσχρὸν εἶναι, κελεύοντος καὶ δεομένου, καὶ Φίλου ὄντος καὶ ἐμοὶ καὶ ἕως ἔζη τῷ πατρί, καὶ πολλῶν συμβολαίων ἡμῶν πρὸς ἀλλήλους γεγενημένων, μὴ βοηθῆσαι τὰ δίκαια, ὅπως ἂν δύνωμαι. Ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτω ² μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὥστε πολὺ πρότερον ἀγαθοῦ τινος τεύξεσθαι παρ' ὑμῶν ἢ ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις εἰς τοσοῦτον κίνδυνον καταστήσεσθαι· νῦν δὲ οἱ ἐπιβουλεύοντες οὐχ ἤττον ἐπικίνδυνον ποι- οῦσι τὸν βίον τοῖς μὴδὲν ἀδικοῦσιν ἢ τοῖς πολλῶν κακῶν αἰτίαις οὖσιν. Ὑμᾶς δ' ἄξιον μὴ τοὺς μὲν τῶν ³ θεραπόντων λόγους πιστοὺς νομίζειν, τοὺς δὲ τούτων ἀπίστους, ἐνθυμουμένους ὅτι Καλλία μὲν οὐδεὶς πώποτε οὔτ' ἰδιώτης ἐνεκάλεσεν οὐδὲν οὔτ' ἄρχων, οἰκῶν δ' ἐν ταύτῃ τῇ πόλει πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ὑμᾶς ἐποίησεν, οὐδεμίαν δὲ σχῶν αἰτίαν εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφί- κται, οὔτοι δ' ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μεγάλα ἡμαρτηκό- τες καὶ πολλῶν κακῶν πεπειραμένοι, ὥσπερ ἀγαθοῦ τινος αἴτιοι γεγενημένοι περὶ ἐλευθερίας κινῶνται τοὺς λόγους. Καὶ οὐ θαυμάζω· ἴσασι γὰρ ὅτι, ἐὰν ⁴ ψευδόμενοι ἐλεγχθῶσιν, οὐδὲν μείζον τῶν ὑπαρχόντων πείσονται, ἐὰν δ' ὑμᾶς ἐξαπατήσωσι, τῶν παρόντων κακῶν ἔσονται ἀπηλλαγμένοι. Καίτοι τοὺς τοιούτους

οὔτε κατηγοροῦς οὔτε μάρτυρας πιστοὺς χρὴ νομίζειν εἶναι, οἵτινες αὐτοὶ μεγάλα κερδαίνοντες περὶ ἐτέρων ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι τῷ δημοσίῳ βοηθοῦντες εἰς κινδύνους σφᾶς αὐτοὺς καθ-
 5 ιστᾶσιν. Ἄξιον δέ μοι δοκεῖ εἶναι οὐ τούτων ἴδιον ἡγεῖσθαι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ κοινὸν ἀπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει· οὐ γάρ τούτοις μόνοις εἰσὶ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, οἱ πρὸς τὴν τούτων τύχην ἀποβλέποντες οὐκέτι σκέφονται ὅ τι ἂν ἀγαθὸν εἰργασμένοι τοὺς δεσπότας ἐλεύθεροι γένοιτο, ἀλλ' ὅ τι ψεῦδος περὶ αὐτῶν μινύσαντες.

6.

ΚΑΤ' ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ ΑΣΕΒΕΙΑΣ.

. . . . ἔδησε τὸν ἵππον ἐκ τοῦ βόπτρου τοῦ ἱεροῦ ὡς ἀποδιδούς, τῇ δ' ἐπιούσῃ νυκτὶ ὑφείλετο. Οὗτος οὖν ὁ ταῦτα ποιήσας θανάτῳ τῷ ἀγλίστῳ ἀπώλετο, λιμῶ· πολλῶν γὰρ καὶ ἀγαθῶν αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν παραιτιθεμένων ὄζειν ἐδόκει τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάξης κάκιστον, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐσθίειν· καὶ ταῦτα πολλοὶ
 3 ἡμῶν ἤκουον τοῦ ἱεροφάντου λέγοντος. Δίκαιον οὖν μοι δοκεῖ εἶναι νῦν ἐπὶ τούτῳ τὰ τότε λεχθέντα ἀναμνησάει, καὶ μὴ μόνον τοὺς τούτου Φίλους ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τούτου λόγων ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον ὑφ' ἐτέρου. Ἀδύνατον δὲ καὶ ὑμῖν ἐστί, περὶ τοιοῦτου πράγματος φέρουσι τὴν ψῆφον, ἢ κατελεῆσαι ἢ καταχαρίσασθαι Ἄνδοκίδῃ, ἐπισταμένοις ἐναργῶς ὡς τὴν θεῶν τούτων τιμωρεῖσθον τοὺς ἀδικοῦντας. Ἐλπίσαι οὖν χρὴ πάντα ἄνθρωπον ὄντα καὶ ἑαυτῷ καὶ ἐτέρῳ ἔσεσθαι

Φέρε γάρ, εἰν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἀθῶος ἀπαλλαγῆ 4
 ἡμῖν ἐκ τοῦδε τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔλθῃ κληρωσόμενος τῶν
 ἐννέα ἀρχόντων καὶ λάχῃ βασιλεύς, ἄλλο τι ἢ ὑπὲρ
 ἡμῶν καὶ θυσίας θύσει καὶ εὐχὰς εὔξεται κατὰ τὰ
 πάτρια, τὰ μὲν ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ, τὰ δ' ἐν
 τῷ Ἐλευσίνι, καὶ τῆς ἑορτῆς ἐπιμελήσεται μυστη-
 ρίοις, ὅπως ἂν μηδεὶς ἀδικῆ μηδὲ ἀσεβῆ περὶ τὰ ἱερά;
 Καὶ τίνα γνώμην οἴσθε ἔξειν τοὺς μύστας τοὺς ἀφι- 5
 κνουμένους, ἐπειδὴν ἴδωσι τὸν βασιλέα ὅστις ἐστὶ καὶ
 ἀναμνησθῶσι πάντα τὰ ἠτεβημένα αὐτῷ, ἢ τοὺς ἄλ-
 λους Ἕλληνας, οἳ ἕνεκα ταύτης τῆς ἑορτῆς (ἐπιδημοῦσιν)
 ἢ θύειν εἰς ταύτην τὴν πανήγυριν βουλόμενοι ἢ θεωρεῖν;
 Οὐδὲ γὰρ ἀγνῶς ὁ Ἀνδοκίδης οὔτε τοῖς ἔξω οὔτε τοῖς 6
 ἐνθάδε διὰ τὰ ἠτεβημένα. Ἀναγκαίως γὰρ ἔχει ἀπὸ
 τῶν πολὺ διαφερόντων ἢ κακῶν ἢ ἀγαθῶν ἔργων τοὺς
 ποιήσαντας γιγνώσκεισθαι. Ἐπειτα δὲ καὶ διώχληκε
 πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σικελίαν, Ἰταλίαν,
 Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἐλλάσποντον, Ἰωνίαν, Κύ-
 προν· βασιλέας πολλοὺς κεκολάκευκεν, ᾧ ἂν συγγέ-
 νηται, πλὴν τοῦ Συρακοσίου Διονυσίου. Οὗτος δὲ ἢ 7
 πάντων εὐτυχέστατός ἐστιν ἢ πλεῖστον γνώμη διαφέ-
 ρει τῶν ἄλλων, ὃς μόνος τῶν συγγενομένων Ἀνδοκίδῃ
 οὐκ ἐξηπατήθη ὑπ' ἀνδρὸς τοιοῦτου, ὃς τέχνην ταύτην
 ἔχει, τοὺς μὲν ἐχθροὺς μηδὲν ποιεῖν κακόν, τοὺς δὲ
 φίλους ὃ τι ἂν δύνηται. Ὡστε μὰ τὸν Δία οὐ βῆδιόν
 ἐστὶν ὑμῖν αὐτῷ οὐδὲν χαρισαμένοις παρὰ τὸ δίκαιον
 λαθεῖν τοὺς Ἕλληνας. Νῦν οὖν ὑμῖν ἀνάγκη ἐστὶ 8
 βουλευσασθαι περὶ αὐτοῦ. Εὖ γὰρ ἐπίστασθε, ᾧ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστὶν ἅμα τοῖς
 τε νόμοις τοῖς πατρίοις καὶ Ἀνδοκίδῃ χρῆσθαι, ἀλλὰ

δυσὴν θάτερον, ἢ τοὺς νόμους ἐξαλειπτέον ἐστὶν ἢ ἀπαλακτέον τοῦ ἀνδρός.

- 9 Εἰς τοσοῦτο δὲ τόλμης ἀφίικται, ὥστε καὶ λέγει περὶ τοῦ νόμου, ὡς καθήρηται ὁ περὶ αὐτοῦ κείμενος καὶ ἔξεστιν αὐτῷ ἤδη εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὰ ἱερά.....(ἐστικηυ)αν ἔτι καὶ νῦν Ἀθηναίων ἐν τῷ
- 10 βουλευτηρίῳ. Καίτοι Περικλέα ποτὲ Φασι παραινέσαι ὑμῖν περὶ τῶν ἀσεβούντων μὴ μόνον χρῆσθαι τοῖς γεγραμμένοις νόμοις [περὶ αὐτῶν], ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγράφοις, καθ' οὓς Εὐμόλπιδαι ἐξηγοῦνται, οὓς οὐδεὶς πω κύριος ἐγένετο καθελεῖν οὐδὲ ἐτόλμησεν ἀντειπεῖν, οὐδὲ τὸν θέντα αὐτοὺς ἴσασιν· ἠγεῖσθαι γὰρ ἂν αὐτοὺς οὕτως οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς
- 11 διδόναι δίκην. Ἀνδοκίδης δὲ τοσοῦτον καταπεφρόνηκε τῶν θεῶν καὶ ὧν ἐκείνοις δεῖ τιμωρεῖν, ὥστε πρὶν ἢ ἐπιδεδημηκέναι δέκα ἡμέρας ἐν τῇ πόλει προσεκαλέσατο δίκην ἀσεβείας πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔλαχεν, καίπερ πεπονηκῶς ἃ οὗτος πεποίηκε περὶ τοὺς θεοὺς, καὶ ἵνα μᾶλλον πρόσσχητε τὸν νοῦν, Φάσκων τὸν Ἀρχιππον ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν
- 12 αὐτοῦ πατρῶον. Ὁ δ' Ἀρχιππος ἠντεδίκει ἢ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὄλον εἶναι, καὶ μηδὲν παθεῖν ὧνπερ οἱ ἄλλοι Ἑρμαῖ· ὅμως μέντοι ἵνα μὴ ὑπὸ τούτου τοιοῦτου ὄντος πράγματ' ἔχοι, δοὺς ἀργύριον ἀπηλλάγη. Καίτοι ὁπότε οὗτος παρ' ἐτέρου ἠξίωσε δίκην ἀσεβείας λαβεῖν, ἢ που ἐτέρουσ γε παρὰ τούτου λάβεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές ἐστίν.
- 13 Ἀλλὰ λέξει δεινὸν εἶναι, εἰ ὁ μὲν μηνυτῆς τὰ ἔσχατα πείσεται, οἱ δὲ μηνυθέντες τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπίτιμοι ὄντες μεθέξουσιν. Καίτοι οὕτως οὐχ ὑπὲρ αὐτοῦ

ἀπολογήσεται, ἀλλὰ τῶν ἄλλων κατηγορήσει. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οἱ ἐπιτάξαντες καταδέξασθαι ἀδικούσι, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀσεβήματος αἰτιοί εἰσιν· εἰ δ' ὑμεῖς αὐτοκράτορες ἦτε, ἐστὲ οἱ ἀφελόντες τὰς τιμωρίας τῶν θεῶν, ἀλλ' οὐχ οὗτοι αἰτιοί ἔσονται. Ὑμεῖς οὖν μὴ βούλεσθε εἰς ὑμᾶς τὴν αἰτίαν ταύτην περιτρέψαι, ἐξόν τὸν ἀδικοῦντα κολάσασι ἀπηλλάχθαι. Ἐπειτα δ' ἐκεῖ- 14 νοι μὲν ἀρνοῦνται τὰ μεμνημένα, οὗτος δ' ὁμολογεῖ ποιῆσαι. Καίτοι καὶ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, τῷ σεμνοτάτῳ καὶ δικαιοτάτῳ δικαστηρίῳ, ὁμολογῶν μὲν τις ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐὰν δ' ἀμφισβητῇ, ἐλέγχεται, καὶ πολλοὶ οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν. Οὐκ οὖν ὁμοίαν χρὴ γνώμην ἔχειν περὶ τε τῶν ἀρνούμενων καὶ περὶ τῶν ὁμολογούντων. Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ἐὰν μὲν τις ἀνδρὸς σῶμα 15 τρώσῃ, κεφαλὴν ἢ πρόσωπον ἢ χεῖρας ἢ πόδας, οὗτος μὲν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἐξ Ἀρείου πάγου Φεύξε-ται τὴν τοῦ ἀδικηθέντος πόλιν, καὶ ἐὰν κατίη, ἐνδειχ-θεῖς θανάτῳ ζημιώσεται· ἐὰν δέ τις τὰ αὐτὰ ταῦτα ἀδικήσῃ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, οὗτ' αὐτὸν κωλύσετε τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνειν οὗτ' εἰσιόντα τιμωρήσεσθε; Καὶ μὲν δὴ τούτων καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθὸν ἐστὶν ἐπιμέλεισθαι, ὕφ' ὧν καὶ εὖ καὶ κακῶς δυνήσεσθε πάσχειν. Φασὶ δὲ 16 καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς διὰ τὰ ἐνθάδε ἀσεβήματα ἐκ τῶν παρ' αὐτοῖς ἱερῶν ἐξείργειν. Ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ οἱ ἀδικηθέντες περὶ ἐλάττονος ποιεῖσθε τὰ παρ' ὑμῖν νόμιμα ἢ ἕτεροι τὰ ὑμέτερα. Τοσοῦτο δ' οὗτος Διαγό- 17 ρου τοῦ Μηλίου ἀσεβέστερος γεγένηται· ἐκεῖνος μὲν γὰρ λόγῳ περὶ τὰ ἀλλότρια ἱερὰ καὶ ἑορτὰς ἠσέβει, οὗτος δ' ἔργῳ περὶ τὰ ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει. Ὅργιζεσθαι οὖν χρὴ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἀστοῖς ἀδικοῦσι

- μάλλον ἢ τοῖς ξένοις περὶ ταῦτα τὰ ἱερά· τὸ μὲν
 γὰρ ὡσπερ ἀλλότριόν ἐστιν ἀμάρτημα, τὸ δ' οἰκεῖον.
- 18 Καὶ μὴ οὕς μὲν ἔχετε ἀδικούντας ἀφίετε, τοὺς δὲ
 φεύγοντας ζητεῖτε συλλαμβάνειν, ἐπικηρύττοντες τά-
 λαντον ἀργυρίου δώσειν τῷ ἀγαγόντι ἢ ἀποκτείναντι·
 εἰ δὲ μή, δόξετε τοῖς Ἑλλησι κομπάζειν μάλλον ἢ
- 19 τιμωρεῖσθαι βούλεσθαι, Ἐπεδείξατο δὲ καὶ τοῖς Ἑλλη-
 σιν ὅτι θεοὺς οὐ νομίζει. Οὐ γὰρ ὡς δεδιώς τὰ πεποιοη-
 μένα, ἀλλ' ὡς θαρρῶν, ναυκληρίᾳ ἐπιθέμενος τὴν θά-
 λατταν ἔπλει. Ὁ δὲ θεὸς ὑπῆγεν αὐτόν, ἴν' ἀφικόμε-
 νος εἰς τὰ ἀμαρτήματα ἐπὶ τῇ ἐμῇ προσκλήσει δοίη
- 20 δίκην. Ἐλπίζω μὲν οὖν αὐτόν αὐτίκα δώσειν δίκην,
 θυμάσιον δ' οὐδὲν ἂν μοι γένοιτο. Οὐδὲ γὰρ ὁ θεὸς
 παραχρῆμα κολάζει, ἀλλ' αὕτη μὲν ἐστὶν ἀνθρωπίνη
 δίκη. Πολλαχόθεν δ' ἔχω τεκμαιρόμενος εἰκάζειν, ὁρῶν
 καὶ ἑτέρους ἡσεβηκότας χρόνῳ δεδωκότας δίκην, καὶ τοὺς
 ἐξ ἐκείνων διὰ τὰ τῶν προγόνων ἀμαρτήματα. Ἐν δὲ
 τούτῳ τῷ χρόνῳ δέη πολλὰ καὶ κινδύνους ὁ θεὸς ἐπι-
 πέμπει τοῖς ἀδικούσιν, ὥστε πολλοὺς ἤδη ἐπιθυμῆσαι
 τελευτήσαντας τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι. [Ὁ δὲ θεὸς
 τέλος τούτων λυμηνάμενος τῷ βίῳ θάνατον ἐπέθηκεν.]
- 21 Σκέψασθε δὲ καὶ αὐτοῦ Ἀνδοκίδου τὸν βίον, ἀφ' οὗ
 ἡσέβηκε, καὶ εἴ τις τοιοῦτος ἕτερός ἐστιν. Ἀνδοκίδης
 γὰρ ἐπειδὴ ἡμαρτεν, ἐξ ἐπιβολῆς εἰσαχθεὶς εἰς τὸ δι-
 καστήριον, ἔδισεν ἑαυτὸν τιμησάμενος δεσμοῦ, εἰ μὴ
- 22 παραδοίη τὸν ἀκόλουθον· εὖ δ' ἤδειν οὐ δυνησόμενος
 παραδοῦναι, ὅς διὰ τοῦτον καὶ τὰ τούτου ἀμαρτήματα
 ἀπέθανεν, ἵνα μὴ μηνυτὴς γένοιτο. Καίτοι πῶς οὐ θεῶν
 τις τὴν τούτου γνώμην διέφθειρεν, ὅς βῆρον ἠγάτατο
- 23 δεσμοῦ τιμῆσασθαι ἢ ἀργυρίου ἐπ' ἐλπίδι τῇ αὐτῇ; ἐκ

δ' οὖν τούτου τοῦ τιμήματος ἐδέδετο ἐγγὺς ἐνιαυτόν,
 καὶ ἐμήνυσε δεδεμένος κατὰ τῶν αὐτοῦ συγγενῶν καὶ
 Φίλων, ἀδείας δοθείσης αὐτῷ, εἰ δόξειε τάλληθῃ μνηῦ-
 σαι. Καὶ τίνα αὐτὸν δοκεῖτε ψυχὴν ἔχειν, ὅποτε τὰ
 μὲν αἰσχίστα ἐποίει μνηῶν κατὰ τῶν ἑαυτοῦ Φίλων,
 ἢ δὲ σωτηρίᾳ ἀφανῆς αὐτῷ; Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ 24
 ἀπεκτονῶς ἦν οὓς αὐτὸς ἔφη περὶ πλείστου ποιεῖσθαι,
 ἔδοξε τάλληθῃ μνηῦσαι καὶ ἐλύθη· καὶ προσηψήσασθε
 ὑμεῖς αὐτὸν εἶργεσθαι τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν, ὥστε
 μηδ' ἀδικούμενον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δύνασθαι δίκην λα-
 βεῖν. Οὐδεὶς δὲ πω, ἐξ ὅτου Ἀθηναὶ ἀσίμνηστοί εἰ- 25
 σιν, ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτίᾳ ἠτιμώθη. Δικαίως· οὐδὲ γὰρ
 ἔργα τοιαῦτα οὐδεὶς πω εἰργάσατο. Καὶ τούτων πότερα
 τοὺς θεοὺς χρὴ ἢ τὸ αὐτόματον αἰτιᾶσθαι; Μετὰ δὲ 26
 ταῦτα ἔπλευσεν ὡς τὸν Κιτιέων βασιλεῖα, καὶ προδι-
 δοὺς ληφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐδέθη, καὶ οὐ μόνον τὸν θάνα-
 τον ἐφοβεῖτο ἀλλὰ καὶ τὰ καθ' ἡμέραν αἰκίσματα,
 οἰόμενος τὰ ἀκρωτήρια ζῶν ἀποτμηθήσεσθαι. Ἀποδράς 27
 δ' ἐκ τούτου τοῦ κινδύνου κατέπλευσεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ
 πόλιν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων . . . θεὸς λήθην ἔδωκεν,
 ὥστε εἰς τοὺς ἠδικημένους αὐτοὺς ἐπεθύμησεν ἀφικέ-
 σθαι. Ἀφικόμενος δ' ἐδέθη καὶ ἠκίσθη, ἀπώλετο δὲ
 οὐχί, ἀλλ' ἐλύθη. Ἐνθεν δ' ἔπλευσεν ὡς Εὐαγόραν τὸν 28
 Κύπρου βασιλεύοντα, καὶ ἀδικήσας εἶρχθη. Ἀποδράς
 δὲ τοῦτον ἔφευγε μὲν τοὺς ἐνθάδε θεοὺς, ἔφευγε δὲ
 τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ἔφευγε δὲ εἰς οὓς τὸ πρῶτον ἀφί-
 κοιτο τόπους. Καίτοι τίς χάρις τῷ βίῳ, κακοπαθεῖν
 μὲν πολλάκις, ἀναπαύσασθαι δὲ μηδέποτε; Καταπλεύ- 29
 σας δ' ἐκεῖθεν δεῦρο εἰς δημοκρατίαν εἰς τὴν ἑαυτοῦ
 πόλιν τοῖς μὲν πρυτάνεσιν ἔδωκε χρήματα, ἴν' αὐτὸν

- προσαγάγοιεν ἐνθάδε, ὑμεῖς δ' αὐτὸν ἐξηλάσατε ἐκ τῆς πόλεως, τοῖς θεοῖς βεβαιοῦντες τοὺς νόμους οὓς ἐψη-
- 30 Φίσασθε. Καὶ τὸν ἄνδρα οὐ δῆμος, οὐκ ὀλιγαρχία, οὐ τύραννος, οὐ πόλις ἐθέλει δέξασθαι διὰ τέλους, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον, ἐξ ὅτου ἠσέβηκεν, ἀλώμενος διάγει, πιστεύων αἰεὶ μᾶλλον τοῖς ἀγνώσι τῶν γνωρίμων διὰ τὸ ἠδικηκέναι οὓς γινώσκει. Τὸ δὲ τελευταῖον νῦν ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν δις ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ
- 31 ἐνδέδεικται. Καὶ τὸ μὲν σῶμα αἰεὶ ἐν δεσμοῖς ἔχει, ἢ δ' οὐσία αὐτοῦ ἐλάττων ἐκ τῶν κινδύνων γίνεσθαι. Καίτοι ὅταν τις τὸν αὐτοῦ βίον τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς συκοφάνταις διανέμη, τοῦτ' ἔστι τὸ ζῆν βίον ἀβίωτον· ἂ τούτῳ ὁ θεὸς οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐπινοεῖν δίδωσιν, ἀλ-
- 32 λὰ τιμωρούμενος τῶν γεγενημένων ἀσεβημάτων. Τὸ δὲ τελευταῖον νυνὶ παραδέδωκεν αὐτὸν ὑμῖν χρῆσθαι ὅτι ἂν βούλησθε, οὐ τῷ μὴ ἀδικεῖν πιστεύων, ἀλλ' ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκη. Οὐκ οὐκ χρὴ μὰ τὸν Δία οὔτε πρεσβύτερον ὄντα οὔτε νεώτερον, ὄρωντας Ἄνδοκίδην ἐκ τῶν κινδύνων σωζόμενον, συνειδόμενος αὐτῷ ἔργα ἀνόσια εἰργασμένῳ ἀθεωτέροισι γίνεσθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι ἡμῖς ὁ βίος βιῶναι κρείττων ἀλύπως ἐστὶν ἢ διπλάσιος λυπούμενῳ, ὥσπερ οὗτος.
- 33 Εἰς τοσοῦτο δ' ἀναισχυντίας ἀφίκται, ὥστε καὶ παρασκευάζεται τὰ πολιτικὰ πράττειν καὶ ἤδη δημηγορεῖ καὶ ἐπιτιμᾷ τῶν ἀρχόντων τισὶ καὶ ἀποδοκιμάζει, καὶ συμβουλεύει εἰς τὴν βουλήν εἰσιῶν περὶ θυσιῶν καὶ προσόδων καὶ εὐχῶν καὶ μαντείων. Καίτοι τούτῳ πειθόμενοι ποίοις θεοῖς ἠγήσεσθε κεχαρισμένα ποιεῖν; Μὴ γὰρ οἴεσθε, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ ὑμεῖς βούλεσθε τὰ τούτῳ πεποιημένα ἐπιλαθέσθαι, καὶ τοὺς θεοὺς

ἐπιλήσεισθαι. Ἄξιός δὲ οὐχ ὡς ἡδίκηκῶς ἡσυχίαν ἔχων 34
πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ἐξευρὼν τοὺς τὴν πό-
λιν ἀδίκησαντας, οὕτω διανοεῖται, καὶ παρασκευάζεται
ὅπως ἐτέρων μείζον δυνήσεται, ὥσπερ οὐ διὰ πραότητα
καὶ ἀσχολίαν τὴν ὑμετέραν οὐ δεδωκῶς ὑμῖν δίκην,
εἰς οὓς νῦν ἀμαρτάνων οὐ λαμβάνει, ἀλλ' ἅμα ἐξε-
λεγχθήσεται τε καὶ δώσει δίκην.

Ἰσχυριεῖται δὲ καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ· ἀναγκαίως γὰρ 35
ἔχει ὑμᾶς διδάσκειν ἃ οὗτος ἀπολογήσεται, ἴν' ἀκού-
σαντες παρ' ἀμφοτέρων ἄμεινον διαγνῶτε. Φήσει γὰρ
ἀγαθὰ μεγάλα ποιῆσαι τὴν πόλιν μνηύσας καὶ ἀπαλ-
λάξας δέους καὶ ταραχῆς τῆς τότε. Τίς δὲ τῶν με-
γάλων κακῶν αἴτιος ἐγένετο; οὐκ αὐτὸς οὗτος, ποιή- 36
σας ἃ ἐποίησεν; Εἶτα τῶν μὲν ἀγαθῶν δεῖ τούτῳ
χάριν εἰδέναι, μισθὸν ὑμῶν αὐτῷ διδόντων τὴν ἄδειαν,
τῆς δὲ ταραχῆς καὶ τῶν κακῶν ὑμεῖς αἴτιοί ἐστε, ὅτι
ἐζητεῖτε τοὺς ἡσεβηκότας; Οὐ δήπουθεν, ἀλλ' αὐτὸ
τοῦναντίον ἐτάραξε μὲν οὗτος τὴν πόλιν, κατεστήσατε
δ' ὑμεῖς.

Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν μέλλειν ἀπολογήσεσθαι ὡς αἰ 37
συνθῆκαι καὶ αὐτῷ εἰσι, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις
Ἀθηναίοις· καὶ τοῦτο πρόσχημα ποιούμενος οἶεται πολ-
λοὺς ὑμῶν, δεδιότας μὴ λύσητε τὰς συνθήκας, αὐτοῦ
ἀποψηφιεῖσθαι. Ὡς οὖν οὐδὲν προσήκει Ἀνδοκίδῃ τῶν 38
συνθηκῶν, περὶ τούτου λέξω, οὔτε μὰ τὸν Δία ὦν
πρὸς Λακεδαιμονίους ὑμεῖς συνέθεσθε, οὔτε ὦν πρὸς
τοὺς ἐν τῷ ἄστει οἱ ἐκ Πειραιῶς. Οὐδενὶ γὰρ ἡμῶν
τοσοῦτων ὄντων τὰ αὐτὰ ἀμαρτήματα οὐδ' ὅμοια ἦν
τοῖς Ἀνδοκίδου, ὥστε καὶ τοῦτον τῶν αὐτῶν ἡμῖν ἀπολαῦ-
σαι. Ἄλλ' οὐ μὲν δὴ ἕνεκά γε τούτου διαφερόμενοι, ἐπειδὴ 39

- καὶ τούτῳ μετέδομεν τῶν συνθηκῶν, τότε διηλλάγημεν. Οὐ γὰρ ἕνεκα ἐνὸς ἀνδρὸς ἀλλ' ἕνεκα ἡμῶν τῶν ἐξ ἄστεος καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς αἱ συνθήκαι ἐγένοντο καὶ οἱ ὄρκοι, ἐπεὶ τοι δεινὸν ἂν εἴη, εἰ περὶ Ἀνδοκίδου ἀποδημοῦντος αὐτοὶ ἐν δέει ὄντες ἐπεμελήθημεν, ὅπως
- 40 ἐξαλειφθεῖη αὐτῷ τὰ ἀμαρτήματα. Ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι γὰρ ἐν ταῖς πρὸς αὐτοὺς συνθήκαις ἐπεμελήθησαν Ἀνδοκίδου, ὅτι ἔπαθον ἀγαθόν τι ὑπ' αὐτοῦ; Ἀλλ' ὑμεῖς ἐπεμελήθητέ γε αὐτοῦ; ἀντὶ ποίας εὐεργεσίας; Ὅτι πολλάκις δι' ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκινδύνευσεν;
- 41 Οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτῳ ἀληθῆς αὕτη ἢ ἀπολογία, μηδ' ὑμεῖς ἐξαπατᾶσθε. Οὐ γὰρ τοῦτο λύειν ἐστὶ τὰ συγκείμενα, εἰ Ἀνδοκίδης ἕνεκα τῶν ἰδίων ἀμαρτημάτων δίδωσι δίκην, ἀλλ' ἐάν τις ἕνεκα τῶν δημοσίων συμφορῶν ἰδίᾳ τινὰ τιμωρῆται.
- 42 Ἴσως οὖν καὶ Κηφισίου ἀντικατηγορήσει, καὶ ἔξει ὅ τι λέγῃ· τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν. Ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἂν δύνασθε τῇ αὐτῇ ψήφῳ τὸν τε ἀπολογούμενον καὶ τὸν κατηγοροῦντα κολάσαι. Ἀλλὰ νῦν μὲν περὶ τούτου καιρὸς ἐστὶ γινῶναι τὰ δίκαια, ἕτερος δ' ἔξει Κηφισίῳ καὶ ἡμῶν ἐκάστῳ, ὧν οὗτος νῦν μεμνήσεται. Μὴ οὖν καὶ δι' ἑτέραν ὄργην τούτου ἀδικοῦντος νῦν ἀποψηφίσησθε.
- 43 Ἀλλὰ λέξει ὅτι μηνυτῆς ἐγένετο, καὶ ἕτερος οὐδεὶς ὑμῖν ἐθελήσει μηνύειν, ἐὰν αὐτὸν κολάζητε. Ἀνδοκίδης δ' ἔχει τὰ μῆνυτρα παρ' ὑμῶν, σώσας τὴν αὐτοῦ ψυχὴν ἐτέρων διὰ τοῦτον ἀποθανόντων. Τῆς μὲν οὖν σωτηρίας ὑμεῖς τούτῳ αἰτιοί ἐστε, τῶν δὲ κακῶν τῶνδε καὶ τῶν κινδύνων αὐτὸς ἑαυτῷ, παραβὰς τὰ δόγματα καὶ τὴν
- 44 ἄδειαν ἐφ' ἣ μηνυτῆς ἐγένετο. Οὐκ οὖν ἐξουσίαν χρὴ

ποιεῖν τοῖς μνηυταῖς ἀδικεῖν (ἀρκεῖ γὰρ τὰ πεποιημέ-
 τα), ἀλλὰ παραβαίνοντας κολάζειν. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι
 μνηυταί, ὅποσοι ἐπ' αἰσχροῖς αἰτίαις ἐξεληλεγμένοι
 σφῶς αὐτοὺς ἐμνήυσαν, ἐν γοῦν ἐπίστανται, μὴ ἐνο-
 χλεῖν τοῖς ἡδίκημένοις, ἡγούμενοι ἀποδημοῦντες μὲν
 ἀθῶοι καὶ ἐπίτιμοι δόξειν εἶναι, ἐπιδημοῦντες δὲ παρὰ
 τοῖς πολίταις τοῖς ἡδίκημένοις πονηροὶ καὶ ἀσεβεῖς.
 Ὁ γοῦν πάντων πονηρότατος πλὴν τούτου Βάτρα-
 45 χος, γενόμενος ἐπὶ τῶν τριάκοντα μνηυτῆς καὶ οὐσῶν
 αὐτῷ συνθηκῶν καὶ ὄρκων καθάπερ τοῖς Ἐλευσινό-
 θεν, δείσας ὑμῶν οὐς ἡδίκησεν, ἐν ἑτέρᾳ πόλει ὤκει.
 Ἄνδοκίδης δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἀδικήσας περὶ
 ἐλάττονος αὐτοὺς ἔθετο, εἰσιῶν εἰς τὰ ἱερά, ἢ Βάτρα-
 χος τοὺς ἀνθρώπους. Ὅστις οὖν καὶ πονηρότερος καὶ
 ἀμαθέστερος Βατράχου ἐστὶ, πάνυ δεῖ αὐτὸν ἀγαπητῶς
 (ἐχειν) ὑφ' ὑμῶν σωθέντα.

Φέρε δὴ, τί σκεψαμένους χρὴ ὑμᾶς Ἄνδοκίδου ἀπο-
 46 ψηφίσασθαι; Πότερον ὡς στρατιώτης ἀγαθός; ἀλλ'
 οὐδεπώποτ' ἐκ τῆς πόλεως ἐστρατεύσατο, οὔτε ἰππεύς
 οὔτε ὀπλίτης, οὔτε τριήραρχος οὔτ' ἐπιβάτης, οὔτε
 πρὸ τῆς συμφορᾶς οὔτε μετὰ τὴν συμφορὰν, πλεῖν ἢ
 τετταράκοντα ἔτη γεγωνώς. Καίτοι ἕτεροι Φεύγοντες
 47 ἐν Ἑλλησπόντῳ συνετριάρχουν ὑμῖν. Ἀναμνήσθητε δὲ
 καὶ αὐτοὶ ἐξ ὄσων κακῶν καὶ πολέμου ὑμᾶς αὐτοὺς
 περιεποιήσατε καὶ τὴν πόλιν, πολλὰ μὲν τοῖς σώμασι
 πονήσαντες, πολλὰ δ' ἀναλώσαντες χρήματα καὶ ἰδίᾳ
 καὶ δημοσίᾳ, πολλοὺς δὲ κάγαθούς τῶν πολιτῶν κατα-
 θάψαντες διὰ τὸν γενόμενον πόλεμον. Ἄνδοκίδης δ' ἀπα-
 48 θῆς τούτων τῶν κακῶν γενόμενος (καὶ οὐδὲν συμβαλλόμενος)
 εἰς τὴν σωτηρίαν τῆ πατρίδι, ἀξιοῖ νυνὶ μετέχειν τῆς πό-

- λεως, ἀσεβῶν ἐν αὐτῇ. Ἄλλὰ πλουτῶν γὰρ καὶ δυνάμενος τοῖς χρήμασι καὶ βασιλεῦσιν ἐξενωμένος καὶ τυράννοις; ἃ νυνὶ κομπάσει, ἐπιστάμενος τοὺς ὑμετέρους
- 49 τρόπους. Ποῖαν εἰσφορὰν τούτῳ ἀγαθὸν γένοιτο, καὶ ἐπιστάμενος ἐν πολλῷ σάλῳ καὶ κινδύνῳ τὴν πόλιν γενομένην, νυκκληρῶν οὐκ ἐτόλμησεν ἐπαρθεῖς σίτον εἰσάγων ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα. Ἄλλὰ μέτοικοι μὲν καὶ ξένοι ἕνεκα τῆς μετοικίας ὠφέλουσι τὴν πόλιν εἰσάγοντες· σὺ δὲ τί καὶ ἀγαθὸν ποιήσας, ὧ Ἄνδοκίδη, ποῖα ἀμαρτήματα ἀνακαλεσάμενος, ποῖα τροφεῖα ἀνταποδοῦς
- 50 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μνήσθητε τὰ πεποιοημένα Ἄνδοκίδη, ἐνθυμήθητε δὲ καὶ τῆς ἑορτῆς, δι' ἣν ὑπὸ τῶν πολλῶν προὔτιμήθητε. Ἄλλ' ἐστὲ γὰρ ὑπὸ τῶν τούτου ἀμαρτημάτων ἤδη καταπλήγεις διὰ τὸ πολλάκις ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι, ὥστε οὐδὲ τὰ δεινὰ ἔτι δεινὰ δοκεῖ ὑμῖν εἶναι. Ἄλλὰ προσέχετε τὸν νοῦν, δοκείτω δ' ὑμῖν ἡ γνώμη ὄραν ἃ οὗτος ἐποίει, καὶ διαγώστεσθε ἄμεινον.
- 51 Οὗτος γὰρ ἐνδὺς στολήν, μιμούμενος τὰ ἱερὰ ἐπεδείκνυ τοῖς ἀμυήτοις καὶ εἶπε τῇ Φωνῇ τὰ πόρρητα, τῶν δὲ θεῶν, οὓς ἡμεῖς νομίζομεν καὶ θεραπεύοντες καὶ ἀγνεύοντες θύομεν αὐτοῖς καὶ προσευχόμεθα, τούτους περιέκοψεν. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἰέρειαι καὶ ἱερῆς στάντες κατηράσαντο πρὸς ἐσπέραν καὶ Φοινικίδας ἀνέσεισαν, κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν κπὶ ἀρχαῖον. Ὁμολόγησε δὲ
- 52 οὗτος ποιῆσαι. Ἔτι δὲ παρελθὼν τὸν νόμον ὃν ὑμεῖς ἔθεσθε, εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν αὐτὸν ὡς ἀλιτήριον ὄντα, τὰ πάντα βιασάμενος εἰσελήλυθεν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔθυσεν ἐπὶ τῶν βωμῶν ἐφ' ὧν οὐκ ἔξην αὐτῷ, καὶ ἀπάντα τοῖς ἱεροῖς περὶ ἃ ἠσέβησεν, εἰσ-

ἦλθεν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον, ἐχερνίψατο ἐκ τῆς ἱερᾶς
 χέρνιβος. Τίνα χρὴ ταῦτα ἀνασχέσθαι; Ποῖον Φίλον, 53
 ποῖον συγγενῆ, ποῖον δικαστὴν χρὴ τούτῳ χαρισάμενον
 κρύβδην φανερῶς τοῖς θεοῖς ἀπεχθέσθαι; Νῦν οὖν χρὴ
 νομίζειν τιμωρουμένους καὶ ἀπαλλαττομένους Ἀνδοκί-
 δου τὴν πόλιν καθαίρειν καὶ ἀποδιοπομπεῖσθαι καὶ Φαρ-
 μακὸν ἀποπέμπειν καὶ ἀλιτηρίου ἀπαλλάττεσθαι, ὡς
 ἐν τούτων οὗτός ἐστιν.

Βούλομαι τοίνυν εἶπεῖν ἃ Διοκλῆς ὁ Ζακόρου τοῦ 54
 ἱεροφάντου, πάππος δ' ἡμέτερος, συνεβούλευσε βου-
 λευομένοις ὑμῖν ὃ τι δεῖ χρῆσθαι Μεγαρεῖ ἀνδρὶ ἠσε-
 βηκότι. Κελευόντων γὰρ ἐτέρων ἄκριτον παραχρῆμα
 ἀποκτεῖναι, παρήνεσε κρῖναι (μὲν) τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα,
 ἵν' ἀκούσαντες καὶ ἰδόντες σωφρονέστεροι οἱ ἄλλοι ᾧσι,
 τῶν δὲ θεῶν ἕνεκα, οἴκοθεν ἕκαστον ἃ δεῖ τὸν ἀσεβοῦν-
 τα παθεῖν αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ κεκρικότα, εἰς τὸ δικαστή-
 ριον εἰσιέναι. Καὶ ὑμεῖς, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (ἐπίστα- 55
 σθε γὰρ ἃ δεῖ ποιῆσαι) μὴ ἀναπεισθῆτε ὑπὸ τούτου.
 Φανερῶς ἔχετε αὐτὸν ἀσεβοῦντα· εἶδετε, ἠκούσατε τὰ
 τούτου ἀμαρτήματα. Ἀντιβολήσει καὶ ἰκετεύσει ὑμᾶς·
 μὴ ἐλεεῖτε. Οὐ γὰρ οἱ δικαίως ἀποθνήσκοντες ἀλλ' οἱ
 ἀδίκως ἄξιοι εἰσιν ἐλεεῖσθαι.

7.

ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Πρότερον μὲν, ᾧ βουλή, ἐνόμιζον ἐξεῖναι τῷ βου-
 λομένῳ, ἡσυχίαν ἄγοντι, μήτε δίκας ἔχειν μήτε πράγ-

ματα, νυνὶ δὲ οὕτως ἀπροσδοκί^ωτης αἰτίαις καὶ πονηροῖς
 συκοφάνταις περιπέπτωκα, ὥστ' εἶπωσ οἶόν τε, δοκεῖ
 μοι δεῖν καὶ τοὺς μηδὲν ~~κακὸν περιηκότας~~ ἤδη δεδιέναι
 2 ~~ἐφ' ὧν~~ περὶ τῶν μελλόντων ἐσεῖθαι· διὰ γὰρ τοὺς τοιούτους
 οἱ κίνδυνοι κοινοὶ γίνονται καὶ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι
 καὶ τοῖς πολλὰ ἡμαρτηκόσιν. Οὕτω δ' ἄπορος ὁ ἀγὼν
 μοι καθέστηκεν, ὥστε ἀπεγράψην τὸ μὲν πρῶτον ἐλάαν
 ἐκ τῆς γῆς ἀφανίζειν, καὶ πρὸς τοὺς ἐωνημένους τοὺς
 καρποὺς τῶν μοριῶν πυθανόμενοι προσῆσαν· ἐπειδὴ δ'
 ἐκ τούτου τοῦ τρόπου ἀδικοῦντά με οὐδὲν εὑρεῖν ἐδυ-
 νήθησαν, νυνὶ με σικόν φασιν ἀφανίζειν, ἡγούμενοι
 ἐμοὶ μὲν ταύτην τὴν αἰτίαν ἀπορωτάτην εἶναι ἀπελέγ-
 3 ξαι, αὐτοῖς δ' ἐξεῖναι μᾶλλον ὅ τι ἂν βούλωνται λέ-
 γειν. Καὶ ~~δειπὼν~~ με, περὶ ὧν οὗτος ἐπιβεβουλευκῶς
 ἤκει, ἅμ' ὑμῖν τοῖς διαγνωσομένοις [περὶ τοῦ πράγμα-
 τος] ἀκούσαντα καὶ περὶ τῆς πατρίδος καὶ περὶ τῆς
 οὐσίας ἀγωνίσασθαι. Ὅμως δὲ πειράσομαι ἐξ ἀρχῆς
 4 ὑμᾶς διδάξαι. Ἦν μὲν γὰρ τοῦτο Πεισάνδρου τὸ χω-
 ρίον, δημευθέντων δὲ τῶν ~~ἐκείνου~~ Ἀπολλόδωρος ὁ Με-
 γαρεὺς δωρεὰν παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν τὸν μὲν ἄλλον
 χρόνον ἐγεώργει, ὀλίγω δὲ πρὸ τῶν τριάκοντα Ἀντικλῆς
 παρ' αὐτοῦ πριάμενος ἐξεμίσθωσεν· ἐγὼ δὲ παρ' Ἀντι-
 5 κλέους εἰρήνης οὐσης ἐών^ῳ ~~ἐκείνου~~ Ἠγοῦμαι τοίνυν, ὃ βουλή,
 ἐμὸν [ἔργον] ἀποδείξαι ὡς, ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην,
 οὐτ' ἐλάα οὔτε σικὸς ἐνῆν ἐν αὐτῷ. Νομίζω γὰρ τοῦ
 μὲν προτέρου χρόνου, οὐδ' εἰ πάλαι ἐνήσαν μυρίαί, οὐκ
 ἂν δικαίως ζημιοῦσθαι. εἰ γὰρ μὴ δι' ἡμᾶς εἰσιν ἡΦα-
 νισμένοι, οὐδὲν προσήκει περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἡμαρτη-
 6 μάτων ὡς ἀδικοῦντας κινδυνεύειν. Πάντες γὰρ ἐπί-
 στασθε ὅτι ὁ πόλεμος καὶ ἄλλων πολλῶν αἴτιος κακῶν

γεγένηται, καὶ τὰ μὲν πόρρω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐτέ-
 μνετο, τὰ δ' ἐγγύς ὑπὸ τῶν Φίλων διαρπάζετο. ὥστε
 πῶς ἂν δικαίως ὑπὲρ τῶν ^{τοῦ περὶ τῆς} ~~παλαι~~ ^{ἐξουσίας} γεγενημένων συμ-
 φορῶν ἐγὼ νυνὶ δίκην δίδοιην; Ἄλλως ἴτε καὶ τοῦτο τὸ
 χωρίον ἐν τῷ πολέμῳ διμευθὲν ἄπρατον ἦν πλεῖν ἢ
 τρί' ἔτη, Οὐ θαυμαστόν δ' εἰ τότε τὰς μορίας ἐξέκοπτον, 7
 ἐν ᾧ οὐδὲ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν φυλάττειν ἠδυνάμεθα.
 Ἐπίστασθε δέ, ᾧ βουλή, ὅσῳ μάλιστα τῶν τοιούτων
 ἐπιμέλεισθε, πολλὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δασέα ὄντα
 ἰδίαις καὶ μορίαις ἐλάαις, ὧν νῦν τὰ πολλὰ ἐκκέκο-
 πται καὶ ἡ γῆ ψιλὴ γεγένηται· καὶ τῶν αὐτῶν καὶ
 ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ κεκτημένων οὐκ ἀξιοῦτε
 παρ' αὐτῶν, ἐτέρων ἐκκοψάντων, δίκην λαμβάνειν.
 Καίτοι εἰ τοὺς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου γεωργοῦντας τῆς 8
 αἰτίας ἀφίετε, ἢ που χρὴ τοὺς γ' ἐν τῇ εἰρήνῃ πρια-
 μένους ~~ἔφ'~~ ὑμῶν ἀζημίους γενέσθαι.

Ἄλλὰ γάρ, ᾧ βουλή, περὶ μὲν τῶν πρότερον γεγε- 9
 νημένων πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ἱκανὰ νομίζω τὰ εἰρημένα·
 ἐπειδὴ δ' ἐγὼ παρέλαβον τὸ χωρίον, πρὶν ἡμέρας πέντε
 γενέσθαι, ἀπεμίσθωσα Καλλιστράτῳ, ἐπὶ Πυθοδώρου
 ἄρχοντος· ὃς δὴ ἔτη ἐγεώργησεν, οὔτ' ἰδίαν ἐλάαν 10
 οὔτε μορίαν οὔτε σικὸν παραλαβών, τρίτῳ δ' ἔτει Δη-
 μήτριος οὔτοσί εἰργάσατο ἐνιαυτόν. τῷ δὲ τετάρτῳ Ἀλ-
 κίᾳ Ἀντισθένης ἀπελευθέρῳ ἐμίσθωσα, ὃς τέθνηκε.
~~αὐτῶν~~ τρί' ἔτη, ὁμοίως καὶ Πρωτέας ἐμίσθωσατο. Καὶ
 μοι δεῦρ' ἴτε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήκει, αὐτὸς γεωρ- 11
 γῶ. Φησὶ δὲ ὁ κατήγορος ἐπὶ Σουινιάδου ἄρχοντος ση-

κὸν ὑπ' ἐμοῦ ἐκκεκρόφθαι. Ὑμῖν δὲ μεμαρτυρήκασιν οἱ πρότερον ἐργαζόμενοι καὶ πολλὰ ἔτη παρ' ἐμοῦ μεμισθωμένοι μὴ εἶναι σηκὸν ἐν τῷ χωρίῳ. Καίτοι πῶς ἂν τις Φανερώτερον ἐξελέγξειε ψευδόμενον τὸν κατήγορον; οὐ γὰρ οἶόν τε, ἂ πρότερον μὴ ἦν, ταῦτα τὸν ὕστερον ἐργαζόμενον ἀφανίζειν.

- 12 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἐν μὲν τῷ τέως χρόνῳ, ὅσοι με Φάσκοιεν δεινὸν εἶναι καὶ ἀκριβῆ καὶ οὐδὲν ἂν εἰκῆ καὶ ἀλογίστως ποιῆσαι, ἠγανάκτου, ~~μαλλον~~ ^{αὐτὸν ἄρα κέρδιον} ~~καλλον~~ ^{εἰς τὸν ἄλλον} ρούμενος λέγεσθαι ὡς μοι προσῆκε. νῦν δὲ πάντας ἂν ὑμᾶς βουλοίμην περὶ ἐμοῦ ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν, ἵν' ἠγῆσθέ με σκοπεῖν, εἴπερ τοιοῦτοις ἔργοις ἐπεχείρουν, καὶ ὅτι κέρδος ἐγένετο ~~τῷ~~ ἀφανίσαντι καὶ ἦτις ζημία ^{τῷ} ~~τῷ~~ ποιήσαντι, καὶ τί ἂν λαθὼν διεπραξάμην καὶ τί ἂν Φανερὸς γενόμενος ὑφ' ὑμῶν
- 13 ἔπασχον. Πάντες γὰρ ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα οὐχ ὕβρεως ἀλλὰ κέρδους ἕνεκα ποιοῦσι· καὶ ὑμᾶς εἰκὸς οὕτω σκοπεῖν, καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐκ τούτων τὰς κατηγορίας ποιεῖσθαι, ἀποφαίνοντας ἦτις ὠφέλεια τοῖς ἀδικήσασιν
- 14 ἐγένετο. Οὗτος μέντοι οὐκ ἂν ἔχοι ἀποδείξαι οὐθ' ὡς ὑπὸ πενίας ἠναγκάσθην τοιοῦτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν, οὐθ' ὡς τὸ χωρίον μοι διαφθείρεται τοῦ σηκοῦ ἐνότος, οὐθ' ὡς ἀμπέλοις ἐμποδῶν ἦν, οὐθ' ὡς οἰκίας ἐγγύς, οὐθ' ὡς ἐγὼ ἄπειρος τῶν παρ' ὑμῖν κινδύνων, εἴ τι τούτων ἔπραττον, Πολλὰς γὰρ ἂν καὶ μεγάλας ἐμαυ-
- 15 τῷ ζημίας γενόμενας ἀποφῆναιμι· ὃς πρῶτον μὲν μεθ' ἡμέραν ἐξέκοπτον τὸν σηκόν, ὥσπερ οὐ πάντας λαθεῖν δεόν, ἀλλὰ πάντας Ἀθηναίους εἰδέναι. Καὶ εἰ μὲν αἰσχρὸν ἦν μόνον τὸ πρᾶγμα, ἴσως ἂν τις τῶν παριόντων ἠμέλησε· νῦν δ' οὐ περὶ αἰσχύνης ἀλλὰ τῆς

μεγίστης ζημίας ἐκινδύνευον. Πῶς δ' οὐκ ἂν ἦν ἀθλιώ- 16
 τatos ἀνθρώπων ἀπάντων, εἰ τοὺς ἑμαυτοῦ θεράποντας
 μηκέτι δούλους ἔμελλον ἔξειν ἀλλὰ δεσπότης τὸν λοι-
 πὸν βίον, τοιοῦτον ἔργον συνειδότας; ὥστε εἰ καὶ τὰ
 μέγιστα εἰς ἑμὲ ἐξημάρτανον, οὐκ ἂν οἶδ' ἵνα τε ἦν δι-
 κηγὰς παρ' αὐτῶν λαμβάνειν· εὖ γὰρ ἂν εἶδείην ὅτι ἐπ'
 ἐκείνοις ἦν καὶ ἑμὲ τιμωρήσασθαι καὶ αὐτοῖς μηνύσα-
 σιν ἐλευθέροις γενέσθαι. Ἐτι τοίνυν εἰ τῶν οἰκετῶν 17
 παρέστη μοι μηδὲν φροντίζειν, πῶς ἂν ἐτόλμησα το-
 σούτων μεμισθωμένων καὶ πάντων συνειδῶτων ἀφανί-
 σαι τὸν σηκὸν βραχέος μὲν κέρδους ἕνεκα, προθεσμίας
 δ' οὐδεμιάς οὐσης τῷ κινδύνῳ, τοῖς εἰργασμένοις ἅπασι
 τὸ χωρίον ὁμοίως προσῆκον εἶναι σῶν τὸν σηκόν, ἵνα
~~εἴ τις αὐτοὺς ἠτιᾶτο, εἶχον ἀνευρεθῆναι ὅτι παρέδουσιν.~~
 Νῦν δὲ καὶ ἑμὲ ἀπολύσαντες φαίνονται, καὶ σφᾶς
 αὐτοὺς, εἴπερ ψεύδονται, μετόχους τῆς αἰτίας καθι-
 στάντες. Εἰ τοίνυν καὶ ταῦτα παρεσκευασάμην, πῶς 18
 ἂν οἶός τ' ἦ πάντας πείσαι τοὺς παριόντας, ἢ τοὺς
 γείτονας, οἳ οὐ μόνον ἀλλήλων ταῦτ' ἴσασιν ἀ πᾶσιν
 ὄραν ἔξεστιν, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ἀποκρυπτόμεθα μη-
 δένα εἰδέναι, καὶ περὶ ἐκείνων πυθάνονται; Ἐμοὶ τοί-
 νυν τούτων οἱ μὲν φίλοι οἱ δὲ διάφοροι περὶ τῶν ἐμῶν
 τυγχάνουσιν ὄντες. Οὗς ἐχρῆν τοῦτον παρασχέσθαι 19
 μάρτυρας, καὶ μὴ μόνον οὕτω τολμηρὰς κατηγορίας
 ποιεῖσθαι· ὅς φησιν ὡς ἐγὼ μὲν παρειστήκη, οἱ δ'
 οἰκέται ἐξέτεμνον τὰ πρέμνα, ἀναθέμενος δ' ὁ ἀγγελά-
 της ἄχθετο ἀπάγων τὰ ξύλα. Καίτοι, ὦ Νικόμαχε, 20
 χρῆν σε τότε καὶ παρακαλεῖν τοὺς παριόντας μάρτυ-
 ρας, καὶ φανερὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα· καὶ ἐμοὶ μὲν
 οὐδεμίαν ἂν ἀπολογίαὺν ὑπέλιπες, αὐτὸς δέ, εἰ μὲν

σοι ἐχθρὸς ἦν, ἐν τούτῳ ἤσθα ἂν με τετιμωρημένος,
 εἰ δὲ τῆς πόλεως ἕνεκα ἔπραττες, οὕτως ἐξελέγξας
 οὐκ ἂν ἐδόκεις εἶναι συκοφάντης, εἰ δὲ κερδαίνειν
 21 ἐβούλου, τότε ἂν πλεῖστον ἔλαβες· Φανεροῦ γὰρ ὄντος
 τοῦ πράγματος οὐδεμίαν ἄλλην ἠγοῦμην ἂν εἶναι μοι
 σωτηρίαν ἢ σὲ πείσαι. Τούτων τοίνυν οὐδὲν ποιήσας
 διὰ τοὺς σοὺς λόγους ἀξιοῖς με ἀπολέσθαι, καὶ κατ-
 ηγορεῖς ὡς ὑπὸ τῆς ἐμῆς δυνάμεως καὶ τῶν ἐμῶν
 22 χρημάτων οὐδεὶς ἐθέλει σοι μαρτυρεῖν. Καίτοι εἰ ~~εὐδοκῶ~~
 μ' ἴδω^{σιν} τὴν μορίαν ἀφανίζοντα τοὺς ἐννέα ἄρχοντας
 ἐπήγαγες ἢ ἄλλους τινὰς τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου,
 οὐκ ἂν ἐτέρων ἔδει σοι μαρτύρων· οὕτω γὰρ ἂν σοι
 συνῆδσαν ἀληθῆ λέγοντι, οἵπερ καὶ διαγιγνώσκειν ἔμελ-
 23 λον περὶ τοῦ πράγματος. Δεινότατα οὖν πάσχω, ~~ὅτι~~
 23 εἰ μὲν παρέσχετο μάρτυρας, τούτοις ἂν ἠξίου πι-
 στεύειν, ἐπειδὴ δ' οὐκ εἰσὶν αὐτῷ, ἐμοὶ καὶ ταύτην
 ζημίαν οἶεται χρῆναι γενέσθαι. Καὶ τούτου μὲν οὐ
 θαυμάζω, οὐ γὰρ δήπου συκοφαντῶν ἅμα τοιούτων τε
 λόγων ~~εὐπορήσει~~ καὶ μαρτύρων· ὑμᾶς δ' οὐκ ἀξιῶ τὴν
 24 αὐτὴν τούτῳ γνώμην ἔχειν. Ἐπίστασθε γὰρ ἐν τῷ
 24 πεδίῳ πολλὰς μορίας οὔσας καὶ πυρκαϊὰς ἐν τοῖς ἄλ-
 λοις τοῖς ἐμοῖς χωρίοις, ἃς, εἴπερ ἐπεθύμουν, πολὺ
 ἦν ἀσφαλέστερον καὶ ἀφανίσαι καὶ ἐκκόψαι καὶ ἐπερ-
 γάσασθαι, ὅσπερ ἤττον τὸ ἀδίκημα πολλῶν οὐσῶν
 25 ἔμελλε δῆλον ἔσεσθαι. Νῦν δ' οὕτως αὐτὰς περὶ πολ-
 25 λοῦ ποιοῦμαι ὡσπερὶ καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν, ἠγοῦμενος
 περὶ ἀμφοτέρων τούτων εἶναι μοι τὸν κίνδυνον. Αὐτοὺς
 τοίνυν ὑμᾶς τούτων μάρτυρας παρέχόμενοι, ἐπιμελομέ-
 νους μὲν ἐκάστου μὴνός ~~ἢ~~ γινώμονας δὲ πέμποντας καθ'
 ἕκαστον ἐνιαυτόν· ὧν οὐδεὶς πάποτε' ἐξημίωσεν ὡς ἐρ-

γαζόμενον τὰ περι τὰς μορίας χωρία. Καίτοι οὐ δὴ 26
 που τὰς μὲν μικρὰς ζημίας οὕτω περι πολλοῦ ποιού-
 μαι, τοὺς δὲ περι τοῦ σώματος κινδύνους ^{οὐδὲν} περι οὐδενὸς }
 ἡγοῦμαι· καὶ τὰς μὲν πολλὰς ἐλάσας, εἰς ἃς ἐξῆν }
 μᾶλλον ἐξαμαρτάνειν, οὕτω θεραπεύων φαίνομαι, τὴν }
 δὲ μωρίαν, ἣν οὐχ οἶόν τ' ἦν λαβεῖν ἐξορῦξαντα, ὡς }
 ἀφανίζων νυκτὶ κρίνομαι. Πότερον δὲ μοι κρεῖττον ἦν, 27
 ᾧ βουλή, δημοκρατίας οὔσης παρανομεῖν ἢ ἐπὶ τῶν
 τριάκοντα; Καὶ οὐ λέγω ὡς τότε δυνάμενος ἢ ὡς νῦν
 διαβεβλημένος, ἀλλ' ὡς τῷ βουλομένῳ τότε μᾶλλον
 ἐξῆν ἀδικεῖν ἢ νυκτὶ. Ἐγὼ τοίνυν οὐδ' ἐν ἐκείνῳ τῷ
 χρόνῳ οὔτε τριοῦτον οὔτ' ἄλλο οὐδὲν κακὸν ποιήσας
 Φανήσομαι. Πῶς δ' ἂν, εἰ μὴ πάντων ἀνθρώπων ἐμαυ- 28
 τῷ κακονούστατος ἦν, ὑμῶν οὕτως ἐπιμελομένων ἐκ
 τούτου τὴν μορίαν ἀφανίζειν ἐπεχείρησα τοῦ χωρίου,
 ἐν ᾧ δένδρον μὲν οὐδὲ ἔν ἐστι, μιᾶς δ' ἐλάσας σηκός,
 ὡς οὗτός φησιν εἶναι, κυκλόθεν δὲ ὁδὸς περιέχει, ἀμ-
 φοτέρωθεν δὲ γείτονες περιοικοῦσιν, ἄερκτον δὲ καὶ
 πανταχόθεν κάτοπτρόν ἐστιν; Ὡστε τίς ἂν ἀπετόλ-
 μησε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπιχειρῆσαι τοιοῦτῳ
 πράγματι; Δεινὸν δὲ μοι δοκεῖ εἶναι ὑμᾶς μὲν, οἷς 29
 ὑπὸ τῆς πόλεως τὸν ἅπαντα χρόνον προστέτακται τῶν
 μοριῶν ἐλαῶν ἐπιμέλεισθαι, μὴθ' ὡς ἐπεργαζόμενον
 πῶποτε ζημιῶσαι μὴθ' ὡς ἀφανίσαντα εἰς κίνδυνον κα-
 ταστῆσαι, τοῦτον δ', ὅς οὔτε γεωργῶν ἐγγύς τυγχάνει
 οὔτ' ἐπιμελητῆς ἡρημένος οὔθ' ἡλικίην ἔχων εἰδέναι περι
 τῶν τοιούτων, ἀπογράψαι με μορίαν ἀφανίζειν. ✓

Ἐγὼ τοίνυν δέομαι ὑμῶν μὴ τοὺς τοιούτους λόγους 30
 πιστοτέρους ἡγήσασθαι τῶν ἔργων, μηδὲ περι ὧν αὐ-
 τοὶ σύνιστε, ταῦτ' ἀνασχέσθαι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν λε-

- γόντων, ἐνθυμουμένους καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἐκ
 31 τῆς ἄλλης πολιτείας. Ἐγὼ γὰρ τὰ ἐμοὶ προστεταγμένα
 ἅπαντα προθυμότερον πεποίηκα ἢ ὡς ὑπὸ τῆς πόλεως
 ἠναγκαζόμεν, καὶ τριηραρχῶν καὶ εἰσφορᾶς εἰσφέρων
 καὶ χορηγῶν καὶ τᾶλλα λειτουργῶν οὐδενὸς ἤττον πο-
 32 λυτελῶς τῶν πολιτῶν. Καίτοι ταῦτα μὲν μετρίως ποιῶν
 ἀλλὰ μὴ προθύμως οὐτ' ἂν περὶ Φυγῆς οὐτ' ἂν περὶ
 τῆς ἄλλης οὐσίας ἠγωνιζόμεν, πλείω δ' ἂν ἐκεκτῆμην,
 οὐδὲν ἀδικῶν οὐδ' ἐπικίνδυνον ἑμαυτῷ καταστήσας τὸν
 βίον· ταῦτα δὲ πράξας, ἃ οὗτός μου κατηγορεῖ, ἐκέρ-
 δαινον μὲν οὐδέν, ἑμαυτὸν δ' εἰς κίνδυνον καθίστην.
- 33 Καίτοι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε δικιότερον εἶναι τοῖς
 μεγάλοις χρῆσθαι τεκμηρίοις περὶ τῶν μεγάλων, καὶ
 πιστότερα ἠγεῖσθαι περὶ ὧν ἅπαντα ἡ πόλις μαρτυ-
 ρεῖ, μᾶλλον ἢ περὶ ὧν μόνος οὗτος κατηγορεῖ.
- 34 Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐκ τῶν ἄλλων σκέψασθε.
 Μάρτυρας γὰρ ἔχων αὐτῷ προσῆλθον, λέγων ὅτι μοι
 πάντες εἰσὶν οἱ θεράποντες, οὓς ἐκεκτῆμην ἐπειδὴ παρ-
 ἔλαβον τὸ χωρίον, καὶ ἕτοιμος εἶην, εἴ τινα βούλοιο,
 παραδοῦναι βασανίζειν, ἠγούμενος οὕτως ἂν τὸν ἔλεγ-
 χον ἰσχυρότερον γενέσθαι τῶν τούτου λόγων καὶ τῶν
 35 ἔργων τῶν ἐμῶν. Οὗτος δ' οὐκ ἤθελεν, οὐδὲν φάσκων
 πιστὸν εἶναι τοῖς θεράπουσιν. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἄτοπον εἶναι,
 εἰ περὶ αὐτῶν μὲν οἱ βασανιζόμενοι καταγορεύουσιν, εὖ
 εἰδότες ὅτι ἀποθάνουσι· περὶ δὲ τῶν δεσποτῶν, οἷς
 πεφύκασι κακονούστατοι, μᾶλλον ἂν εἴλοντο ἀνέχεσθαι
 βασανιζόμενοι ἢ κατειπόντες ἀπηλλάχθαι τῶν παρόν-
 36 των κακῶν. καὶ μὲν δὴ, ὦ βουλή, φανερὸν οἶμαι εἶ-
 ναι ὅτι, εἰ Νικομάχου ἐξαιτουῦντος τοὺς ἀνθρώπους μὴ
 παρεδίδου, ἐδόκου ἂν ἑμαυτῷ συνειδέναι· ἐπειδὴ τοίνυν

ἔμοῦ παραδιδόντος οὗτος παραλαβεῖν οὐκ ἤθελε, δί-
 καιον καὶ περὶ τούτου τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχεν, ἄλ-
 λως τε καὶ τοῦ κινδύνου οὐκ ἴσου ἀμφοτέροις ὄντος.
 Περὶ ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ ἔλεγον ἃ οὗτος ἐβούλετο οὐδ' 37
 ἂν ἀπολογήσασθαι μοι ἐξεγένετο· τούτῳ δ' εἰ μὴ ὡμο-
 λόγουν, οὐδεμιᾶ ζημίᾳ ἔνοχος ἦν· ὥστε πολὺ μᾶλλον
 τοῦτον παραλαμβάνειν ἐχρῆν ἢ ἐμὲ παραδοῦναι προ-
 ἤκεν. Ἐγὼ τοίνυν εἰς τοῦτο προθυμίας ἀφικόμην,
 ἡγούμενος πρὸς ἐμοῦ εἶναι καὶ ἐκ βασιάνων καὶ ἐκ
 μαρτύρων καὶ ἐκ τεκμηρίων ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγματος
 τᾶληθῆ πυθέσθαι. Ἐνθυμείσθαι δὲ χρῆ, ὧ βουλή, 38
 ποτέροις χρῆ πιστεύειν μᾶλλον, οἷς πολλοὶ μεμαρτυ-
 ρήκασιν ἢ ὧ μηδεὶς τετόλμηκε· καὶ πότερον εἰκὸς
 μᾶλλον τοῦτον ἀκινδύνως ψεύδεσθαι ἢ μετὰ τοσούτου
 κινδύνου τοιοῦτον ἐμὲ ἔργον ἐργάσασθαι· καὶ πότερον
 οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως βοηθεῖν ἢ συκοφαντοῦντα
 αἰτιᾶσθαι. Ἐγὼ μὲν (ἐγνωκέναι) ὑμᾶς ἡγοῦμαι ὅτι 39
 Νικόμαχος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πεισθεὶς τῶν ἐμῶν τοῦτον
 τὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεται, οὐχ ὡς ἀδικοῦντα ἐλπίζων ἀπο-
 δείξειν, ἀλλ' ὡς ἀργύριον παρ' ἐμοῦ λήψεσθαι προσδο-
 κῶν. Ὅσῳ γὰρ οἱ τοιοῦτοὶ εἰσιν ἐπαιτιώτατοι καὶ ἀπο-
 ρώτατοι τῶν κινδύνων, τοσούτῳ πάντες αὐτοὺς Φεύ-
 γουσι μάλιστα. Ἐγὼ δέ, ὧ βουλή, οὐκ ἠξίου, ἀλλ' 40
 ἐπειδήπερ με ἠτιάσατο, παρέσχον ἑμαυτὸν ὅ τι βού-
 λεσθε χρῆσθαι, καὶ τούτου ἕνεκα τοῦ κινδύνου οὐδενὶ
 ἐγὼ τῶν ἐχθρῶν διηλλάγην, οἱ ἐμὲ ἥδιον κακῶς λέ-
 γουσιν ἢ σφᾶς αὐτοὺς ἐπαινοῦσιν. Καὶ φανερῶς μὲν
 οὐδεὶς πώποτε ἐμὲ αὐτῶν ἐπεχείρησε ποιῆσαι κακὸν
 οὐδέν, τοιούτους δ' ἐπιπέμπουσί μοι, οἷς ὑμεῖς οὐκ ἂν
 δικαίως πιστεύοιτε. Πάντων γὰρ ἀθλιώτατος ἂν γενοί- 41

μην, εἰ Φυγὰς ἀδίκως καταστήσομαι, ἄπαις μὲν ὦν καὶ μόνος, ἐρήμου δὲ τοῦ οἴκου γενομένου, μητρὸς δὲ πάντων ἐνδεοῦς οὐσης, πατρίδος δὲ τοιαύτης ἐπ' αἰσχίσταις στερηθεὶς αἰτίαις, πολλὰς μὲν ναυμαχίας ὑπὲρ αὐτῆς νεναυμαχηκῶς, πολλὰς δὲ μάχας μεμαχημένος, κόσμιον δ' ἑμαυτὸν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ παρασχών.

- 42 Ἄλλὰ γάρ, ὦ βουλή, ταῦτα μὲν ἐνθάδε οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ λέγειν· ἀπέδειξα δ' ὑμῖν ὡς οὐκ ἐνῆν σηκὸς ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ μάρτυρας παρεσχόμεν καὶ τεκμήρια. Ἄχρῃ μεμνημένους διαγιγνώσκω περὶ τοῦ πράγματος, καὶ ἀξιοῦν παρὰ τούτου πυθέσθαι ὅτου ἕνεκα, ἐξὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐλέγξαι, τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον εἰς
- 43 τοσοῦτόν με κατέστησεν ἀγῶνα, καὶ μάρτυρα οὐδένα παρασχόμενος ἐκ τῶν λόγων ζητεῖ πιστὸς γενέσθαι, ἐξὸν αὐτοῖς τοῖς ἔργοις ἀδικοῦντα ἀποδείξαι, καὶ ἐμοῦ ἅπαντας διδόντος τοὺς θεράποντας, οὓς Φησι παραγενέσθαι, παραλαβεῖν οὐκ ἤθελεν.

8.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΤΕ ΣΥΝΟΤΕΙΑΣΤΑΣ ΚΑΚΟΛΟΓΙΩΝ.

- Ἐπιτήδειόν μοι δοκῶ καιρὸν εἰληφέναι περὶ ὧν εἰπεῖν ἐβουλόμην πάλαι· πάρεισι μὲν γὰρ οἷς ἐγκαλῶ, πάρεισι δ' ὧν ἐναντίον ἐπιθυμῶ μέμψασθαι τοῖς ἀδικοῦσιν ἐμέ. Καίτοι πολλῶ πλείων ἐστὶ σπουδὴ πρὸς τοὺς παρόντας· τοὺς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι προτιμήσειν, εἰ τοῖς ἐπιτηδέοις ἀνεπιτήδειοι δόξουσιν εἶναι (τὴν γὰρ
- 2 ἀρχὴν οὐδ' ἂν ἐπεχειροῦν ἐξαμαρτάνειν εἰς ἐμέ), τοῖς

δὲ βουλοίμην ἂν δόξαι μηδὲν ἀδικῶν τούτους ὑπὸ τούτων ἀδικεῖσθαι πρότερος. Ἄνιαρὸν μὲν οὖν ἀναγκάζεσθαι λέγειν περὶ τούτων, ἀδύνατον δὲ μὴ λέγειν, ὅταν ἐναντίον τῆς ἐλπίδος κακῶς πάσχω καὶ τοὺς δοκοῦντας εἶναι φίλους ἀδικοῦντας εὐρίσκω.

Πρῶτον μὲν οὖν, ἵνα μὴ τις ὑμῶν τάχα δὴ βοηθῶν 3
οἷς ἐξημάρτηκε πρόφασιν πορίσῃται τῆς ἀμαρτίας, εἰπάτω οὖν τίς ὑμῶν ὑπ' ἐμοῦ κακῶς ἀκήκοεν ἢ πέπονθεν, ἢ τίς ἐμοῦ δεηθείς οὐκ ἔτυχεν ὧν ἐγὼ τε δυνατὸς ἢ κάκεινος ἐπήγγειλεν. Τί δῆτά με κακῶς τὰ μὲν λέγειν τὰ δὲ ποιεῖν ἐπιχειρεῖτε, καὶ ταῦτα πρὸς τούτους ἡμᾶς διαβάλλειν, οὓς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διεβάλλετε; Καίτοι οὕτως ἐνοχλεῖ, ὥστε περὶ πλείονος ἐποίησατο τὸ δοκεῖν ἐμοῦ κήδεσθαι, καὶ μᾶλλον ἐμοῦ κατεῖπειν. Ἄ δ' ἔλεγε πάντα μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι· καὶ γὰρ ἀκούων ἠχθρόμην, οὐδ' αὖ ὑμῖν ἐπικαλῶν, ὅτι ἐλέγετε κατ' ἐμοῦ ταῦτα, διέξιμι· καὶ γὰρ ἂν ἀπολύοιμι τῆς αἰτίας ὑμᾶς, εἴπερ ὑμῖν ταῦτα λέγοιμι περὶ ἑαυτοῦ· ἃ δ' ὑβρίζειν οἴμενοι ἐμὲ καταγελάστους 5
ὑμᾶς αὐτοὺς ἐποιεῖτε, ταῦτα λέξω. Βία γὰρ ὑμῖν ἐφάσκετέ με συνεῖναι καὶ διαλέγεσθαι, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἔχειν ὅπως ἀπαλλαγῆτέ μου, καὶ τὸ τελευταῖον ἀκόντων ὑμῶν Ἐλευσινάδε συνθεωρεῖν. Καὶ ταῦτα λέγοντες ᾤεσθε μὲν ἐμὲ κακολογεῖν, ἀπεφαίνετε δὲ σκαιοτάτους ἑαυτοὺς, οἵτινές με ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον λάθρα μὲν ἐλοιδορεῖτε, φανερώς δὲ φίλον ἐνομίζετε. Χρῆν γὰρ ὑμᾶς ἢ μὴ κακῶς λέγειν ἢ μὴ 6
συνεῖναι, καὶ ταῦτα φανερώς ἀπειπόντας ὀμιλῆαν. Εἰ δ' αἰσχρὸν ἠγεῖσθε τοῦτο, πῶς αἰσχρὸν ἦν ὑμῖν συνεῖναι, πρὸς ὃν οὐδὲ ἀπειπεῖν καλὸν ἠγεῖσθε; Καὶ μὴν 7

- οὐδὲν αὐτὸς ἐξεῦρον ὁπόθεν ἂν εἰκότως ὑπερείδετε τὴν ἐμὴν ὀμιλίαν. Οὐδὲ γὰρ ὑμᾶς μὲν σοφωτάτους ἐώρων ὄντας, ἑμαυτὸν δ' ἀμαθέστατον, οὐ μὴν οὐδὲ πολυφίλους (μὲν ὑμᾶς), ἑμαυτὸν δ' ἔρημον φίλων, οὐδ' αὖ πλουτοῦντας (μὲν ὑμᾶς), ἐμὲ δὲ πενόμενον, οὐδ' αὖ ὑμᾶς μὲν ὑπερ-ευδοκιμοῦντας, ἑμαυτὸν δὲ διαβεβλημένον, οὐδὲ τὰ μὲν ἐμὰ πράγματα κινδυνεύοντα, τὰ δ' ὑμέτερα ἀσφαλῶς ἔχοντα. Πόθεν ἂν οὖν εἰκότως ὑπώπτευσον ἄχθεσθαί μοι
- 8 συνόντας; Καὶ ταῦτα δ', ὅτε πρὸς τοὺς τελευταίους ἐλέγετε οὐκ ᾔεσθε ἀπαγγελεῖν ἡμῖν, κἀνταῦθα σοφισμα καλὸν εἶναι, εἰ περιήλθετε πάντες ὑμῶν αὐτῶν κατηγοροῦντες ὅτι πονηροῖς ἐκόντες ὀμιλεῖτε. Περὶ μὲν οὖν τοῦ λέγοντος οὐδὲν ἂν περαίνοιτε πυνθανόμενοι. Πρῶτον μὲν γὰρ εἰδότες ἐρήσεσθε τὸν εἰπόντα μοι.
- 9 Πῶς γὰρ οὐκ ἴστε πρὸς ὃν ἐλέγετε τὸν λόγον; Ἐπειτα κακὸς ἂν εἶην, εἰ ταῦτα ποιήσαιμι αὐτὸν ἄπερ ἐκεῖνος ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐκεῖνος ἡμῖν ἀπήγγελεν, ἐφ' οἷσπερ ὑμεῖς ἐλέγετε πρὸς ἐκεῖνον. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐμοὶ χαριζόμενος ἀπήγγειλε τοῖς ἐμοῖς ἀναγκαίοις, ὑμεῖς δὲ βλάπτειν ἐμὲ βουλόμενοι πρὸς ἐκεῖνον ἐλέγετε. Καὶ ταῦτα εἰ μὲν ἠπίστουν, ἐξελέγχειν ἂν ἐζήτουν· νῦν δέ, συμβαίνει γὰρ καὶ ταῦτα τοῖς προτοῦ, καὶ ἐμοὶ σημεῖα ταῦτα μὲν ἐκείνων ἐστίν,
- 10 ἐκεῖνα δὲ τούτων ἱκανά. Πρῶτον μὲν ἅπαντα δι' ὑμῶν πράξαντά με περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἵππου . . . προσῆγε μαχόμενον κάμνοντα τὸν ἵππον, ἀνάγειν με βουλόμενον Διόδωρος οὕτωσὶ ἀποτρέπειν ἐπειρᾶτο, Φάσκων οὐδὲν ἀντιλέξειν περὶ τῶν δώδεκα μυνῶν Πολυκλέα, ἀλλ' ἀποδώσειν. Τότε λέγων ταῦτα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἵππου κατέστη τελευτῶν ἀντίδικος μετὰ τούτων, λέγων

ὡς οὐ δίκαιόν με εἶη κομίσασθαι τὰργύριον. Καίτοι 11
σφῶν γε αὐτῶν κατηγοροῦν· εἰ γὰρ ἂ μετα τούτων
ἀδικουμένῳ μοι μηδὲν ἦν δίκαιον εἰπεῖν, ἢ που καλῶς
συνέπραττον. Καὶ ἐγὼ μὲν ὥμην Φιλοσοφοῦντας αὐ-
τοὺς περὶ τοῦ πράγματος ἀντιλέγειν τὸν ἐναντίον λό-
γον· οἱ δ' ἄρα οὐκ ἀντέλεγον ἀλλ' ἀντέπραττον, καὶ 12
διὰ τοῦτο ἀντέπραττον, ἵνα τὸν ἐμὸν λόγον εἰδείη Πο-
λυκλῆς· ἐδηλώθη γὰρ ταῦτα. Παρόντων τῶν δαιτιητῶν
ὀργιζόμενος ὁ Πολυκλῆς εἶπεν ὅτι καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτη-
δεῖοις ἀδικεῖν δοκοῖην, ὡς πρὸς ἐκεῖνον λέγοιεν. Ἄρα
γε ταῦτα συμβαίνει τοῖς ἀπαγγελλομένοις; Ὁ γὰρ αὐ-
τὸς ἀπήγγειλεν ὡς τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ μέλλοντας λέγειν
ἀποτρέψειν Φάσκοιτε, τοὺς δὲ τινὰς ἤδη κωλύσατε.
Καὶ ταῦτα τί με δεῖ Φανερώτερον ἐξελέγχειν ἔτι;
Φέρε γάρ, ἥδει πότε' ἐκεῖνος ὅτι Κλειτοδίκου δεηθεὶς 13
ἐπιλέγειν οὐκ ἔτυχον; Οὐ γὰρ δὴ παρῆν τούτοις, ἐπεὶ
κέρδος ἦν αὐτῷ διαβάλλειν ἐμὲ πρὸς ὑμᾶς οὕτω προ-
θύμως, ὥστε σπουδάσαι πρὸς τοὺς ἐμοὺς ἀναγκαίους
πλάσασθαι ταῦτα. Γινώσκω δὲ νῦν ἤδη καὶ πάλαι 14
ζητοῦντας πρόφασιν, ἠνίκα Θρασύμαχον ὑμᾶς ἐφάσκετε
κακῶς λέγειν δι' ἐμέ. Καγὼ μὲν ἠρώτων αὐτὸν εἰ δι'
ἐμὲ κακῶς λέγοι Διδώρον· ὁ δὲ τοσοῦτον ὑπερεῖδε τὸ
δι' ἐμέ· πολλοῦ γὰρ δεῖν ἔφη δι' ὄντινου ἐιρηκέναι Διδώ-
ρων κακῶς. Καὶ ταῦτα προσάγοντος ἐμοῦ πρόθυμος
ὁ Θρασύμαχος ἦν ἐξελέγχεσθαι, περὶ ὧν οὗτος ἔλεγεν.
Οὗτος δὲ πάντα μᾶλλον διεπράττετο. Μετὰ ταῦτα Αὐ- 15
τοκράτης ἐμοῦ παρόντος Θρασυμάχῳ ἔλεγεν Εὐρυπτό-
λεμον αὐτῷ μέμφεσθαι, φάσκοντα κακῶς ἀκούειν ὑπ'
αὐτοῦ· τὸν ἀπαγγέλλοντα δ' εἶναι Μηνόφιλον. Εὐθύς δ'
ἐκεῖνος ἐπὶ τὸν Μηνόφιλον ἐβάδιζε μετ' ἐμοῦ· κακεῖνος

- οὐτ' ἀκοῦσαι πώποτε ἔφασκεν οὐτ' ἀπαγγεῖλαι πρὸς Εὐρυπτόλεμον, καὶ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλ' οὐδὲ διειλέ-
- 16 χθαι πολλοῦ χρόνου. Τοιαύτας προφάσεις προφασιζόμενοι τότε μὲν ἐκ τῆς ἐμῆς καὶ Θρασυμάχου συνουσίας ἐστὲ Φανεροί, νῦν δ', ἐπειδὴ ἐκλελοίπασιν ὑμᾶς αἱ προφάσεις, ἐλευθερώτερόν με κακῶσαι λείπετε ἤδη οὐδέν. Χρῆν μὲν οὖν τότε με γιννώσκειν ὀφειλόμενόν μοι ταῦτα παθεῖν, ὅτε καὶ πρὸς ἐμὲ περὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐλέγετε κακῶς· ἔπειτα καὶ περὶ Πολυκλέους, ᾧ νυνὶ βοηθεῖτε,
- 17 πάντ' εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς. Κατὰ τί δὴ ταῦτα οὐκ ἐφυλαττόμην; Εὐθηές τι ἔπαθον. Ὡμιμη γὰρ ἀπόβητος ὑμῖν εἶναι Φίλος τοῦ μηδὲν ἀκοῦσαι κακὸν δι' αὐτὸ τοῦτο, διότι πρὸς ἐμὲ τοὺς ἄλλους ἐλέγετε, παρακαταθήκη ἔχων ὑμῶν παρ' ἐκάστου λόγους πονηροὺς περὶ ἀλλήλων.
- 18 Ἐγὼ τοίνυν ἐκὼν ὑμῖν ἐξίσταμαι τῆς Φιλίας, ἐπεὶ τοι, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ οἶδ' ὅ τι ζημιώσομαι μὴ συνῶν ὑμῖν· οὐδὲν γὰρ ὠφελούμην συνῶν. Πότερον γάρ, ὅταν ἤ τί μοι πρᾶγμα, τότε ποθήσομαι τὸν ἐροῦντα καὶ τοὺς μαρτυρήσοντάς; Ἀλλὰ καὶ νῦν ἀντὶ μὲν τοῦ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν λέγοντα πειρᾶσθε κωλύειν, ἀντὶ δὲ τοῦ βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μαρτυρεῖν τὰ δίκαια σύνεστε
- 19 τοῖς ἐμοῖς ἀντιδίκοις καὶ μαρτυρεῖτε. Ἄλλ' ὡς εὖνοι ὄντες ἐμοὶ τὰ βέλτιστα ἐρεῖτε περὶ ἐμοῦ; Ἀλλὰ καὶ νῦν ὑμεῖς με μόνον κακῶς λέγετε. Τὸ μὲν οὖν ἐμὸν οὐκ ἐμποδῶν ὑμῖν ἔσται. Τοιοῦτον γὰρ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς πείσεσθε, ἐπειδήπερ ὑμῖν ἔθος ἐστὶν ἕνα τῶν συνόντων ἀεὶ κακῶς λέγειν καὶ ποιεῖν· ἐπειδὴν ὑμῖν ἐγὼ μὴ συνῶ, πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τρέψεσθε, κἄπειτα καθ' ἕνα ἐκαστὸν ὑμῖν αὐτοῖς ἀπεχθήσεσθε, τὸ δὲ τελευταῖον ὁ εἶς ὁ λειπόμενος αὐτὸς αὐτὸν κακῶς ἐρεῖ.

Κερδανῶ δὲ τοσοῦτον, ὅτι πρῶτον μὲν ὑμῶν ἀπαλλα- 20
γείς ἐλάχιστα κακῶς ὑφ' ὑμῶν πείσομαι· τοὺς μὲν
γὰρ χρωμένους ὑμῖν κακῶς καὶ λέγετε καὶ ποιεῖτε,
τῶν δὲ μὴ χρωμένων οὐδένα πώποτε.

9.

ΠΕΡ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ.

Τί ποτε διανοηθέντες οἱ ἀντίδικοι τοῦ μὲν πράγμα-
τος παρημελήκασι, τὸν δὲ τρόπον μου ἐπεχείρησαν
διαβάλλειν; Πότερον ἀγνοοῦντες ὅτι περὶ τοῦ πράγμα-
τος προσήκει λέγειν; Ἡ τόδε μὲν ἐπίστανται, ἡγού-
μενοι δὲ λήσειν περὶ παντὸς πλείω λόγον ἢ τοῦ προσ-
ήκοντος ποιοῦνται; Ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἐμοῦ καταφρονή- 2
σαντες ἀλλὰ τοῦ πράγματος τοὺς λόγους ποιοῦνται,
σαφῶς ἐπίσταμαι· εἰ μέντοι ὑμᾶς οἴονται δι' εὐθέειαν
ὑπὸ τῶν διαβολῶν πεισθέντας καταψηφιεῖσθαι μου,
οὐκ ἂν θαυμάσαιμι. Ὡμίην μὲν οὖν, ᾧ ἄνδρες δικα- 3
σταί, περὶ τοῦ ἐγκλήματος, οὐ περὶ τοῦ τρόπου τὸν
ἀγῶνά μοι προκεῖσθαι· διαβαλλόντων δὲ με τῶν ἀντι-
δίκων ἀναγκαῖόν ἐστι περὶ πάντων τὴν ἀπολογίαν
ποιήσασθαι. Πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς ἀπογραφῆς ὑμᾶς
διδάξω.

Ἄφικόμενος προπέρυσιν εἰς τὴν πόλιν, οὐπῶ δύο 4
μῆνας ἐπίδεδημηκῶς κατελέγην στρατιώτης. Αἰσθόμενος
δὲ τὸ πραχθὲν ὑπετοπούμην εὐθέως ἐπὶ μηδενὶ ὑγιεῖ
κατειλέχθαι. Προσελθὼν οὖν τῷ στρατηγῷ ἐδήλωσα [ὅτι
ἔστρατευμένος εἶην, ἔτυχον δ' οὐδενὸς τῶν μετρίων.
Προπηλακιζόμενος δ' ἡγανάκτου μὲν, ἡσυχίαν δ' εἶχον.
Ἄπορούμενος δὲ καὶ συμβουλευόμενός τινι τῶν πολιτῶν 5

τί χρήσωμαι τῷ πράγματι, ἐπυθόμην ὡς καὶ δῆσειν
 με ἀπειλοῖεν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἐλάττω χρόνον Καλ-
 λικράτους Πολύαινος ἐπιδημοίη. Κάμοι μὲν τὰ προει-
 6 ρημένα διείλεκτο ἐπὶ τῇ Φιλέου τραπέζῃ· οἱ δὲ μετὰ
 Κτησικλέους τοῦ ἄρχοντος, ἀπαγγείλαντός τινος ὡς
 ἐγὼ λοιδοροῖην, τοῦ νόμου ἀπαγορεύοντος ἂν τις ἀρ-
 χὴν ἐν συνεδρίῳ λοιδορῇ, παρὰ τὸν νόμον ζημιῶσαι
 ἠξίωσαν. Ἐπιβαλόντες δὲ τὰργύριον πράξασθαι μὲν
 οὐκ ἐπεχείρησαν, ἐξιούσης δὲ τῆς ἀρχῆς γράψαντες
 7 εἰς λεύκωμα τοῖς ταμίαις παρέδωσαν. Οἷδε μὲν τὰδε
 διεπράξαντο· οἱ δὲ ταμίαι οὐδὲν ὅμοιον τοῖσδε διανοη-
 θέντες, ἀνακαλεσάμενοι τοὺς παραδόντας τὴν γραφὴν,
 ἐσκοποῦντο τῆς αἰτίας τὴν πρόφασιν. Ἀκούσαντες δὲ
 τὸ γεγενημένον, ἐννοοῦμενοι οἷα πεπονθῶς ἦ, τὸ μὲν
 πρῶτον ἔπειθον αὐτοὺς ἀφεῖναι, διδάσκοντες ὡς οὐκ
 ἐπιεικὲς εἶη τῶν πολιτῶν τινὰς διὰ τὰς ἔχθρας ἀνα-
 γράφεσθαι, ἀποροῦντες δὲ μεταπειῖσθαι αὐτούς, τὸν παρ'
 ὑμῶν κίνδυνον ὑποστάντες ἄκυρον τὴν ζημίαν ἔκριναν,
 8 "Ὅτι μὲν οὖν ἀφεῖθην ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἐπίστασθε·
 προσήκειν δ' ἠγούμενος καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀπόδειξιν
 ἀπηλλάχθαι τοῦ ἐγκλήματος, ἔτι πλείονας καὶ νόμους
 καὶ ἄλλας δικαιοῦσεις παρασχήσομαι. Καί μοι λαβὲ
 τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

9 Τοῦ μὲν νόμου διαρρήδην ἀγορεύοντος τοὺς ἐν τῷ
 συνεδρίῳ λοιδοροῦντας ζημιοῦν ἀκηκόατε· ἐγὼ δ' ὅτι
 μὲν οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀρχεῖον, μάρτυρας παρεσχόμεν,
 ἀδίκως δὲ ζημιωθεὶς οὐτ' ὀφείλω οὐτ' ἐκτίσαι δίκαιός
 10 εἶμι. Εἰ γὰρ φανερός εἶμι μὴ ἐλθὼν εἰς τὸ συνέδριον,

ὁ δὲ νόμος τοὺς ἐντὸς πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν
 ζημίαν ὀφείλειν, ἡδίκηκὸς μὲν οὐδὲν φαίνομαι, ἔχθρα
 δ' ἄνευ τούτου παραλόγως ζημιωθείς. Συνέγνωσαν δὲ 11
 καὶ αὐτοὶ σφίσιν ὡς ἡδίκηκότες· οὔτε γὰρ εὐθύνας
 ὑπέσχον, οὔτ' εἰς δικαστήριον εἰσελθόντες τὰ πραχθέντα
 ψήφῳ κύρια κατέστησαν. Εἰ δ' οὖν ἐζημίωσαν μὲν οἷδε
 προσηκόντως, ἐκύρωσαν δ' ἐν ὑμῖν τὴν ἐπιβολήν, τῶν
 ταμιῶν ἀφέντων, εἰκότως ἂν τοῦ ἐγκλήματος ἀπηλ-
 λαγμένος εἴην. Εἰ μὲν γὰρ κύριοι ἦσαν πράξασθαι ἢ 12
 ἀφεῖναι, οὐδ' ἐνόμως ζημιωθείς εὐλόγως ἂν ὀφείλου·
 εἰ δ' ἔξεστι μὲν αὐτοῖς ἀφεῖναι, διδάσσι δ' εὐθύνας
 ὑπὲρ ὧν ἂν διαχειρίζωσιν, εἴ τι ἡδίκηκασι, τῆς προ-
 ηκούσης βαδῖως δίκης τεύξονται.

ᾧ μὲν τρόπῳ παρεδόθη καὶ ἐζημιώθη, ἐπίστα- 13
 σθε· δεῖ δ' ὑμᾶς μὴ μόνον τοῦ ἐγκλήματος τὴν αἰτίαν
 ἀλλὰ καὶ τῆς ἔχθρας τὴν πρόφασιν εἰδέναι. Σωστρά-
 τῳ γὰρ φίλος ἐγενόμην πρότερον μὲν τῆς τούτων
 ἔχθρας, εἰδὼς δὲ περὶ τὴν πόλιν ἄξιον λόγου γεγενη-
 μένον. Γνώριμος δὲ γενόμενος διὰ τῆς ἐκείνου δυνα- 14
 στείας οὔτ' ἐχθρὸν ἐτιμωρησάμην οὔτε φίλον εὐηργέ-
 τησα. Ζῶντος μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀνάγκην καὶ διὰ τὴν
 ἡλικίαν ἐσχόλαζον, ἐκλιπόντος δὲ τὸν βίον οὔτε λόγῳ
 οὔτ' ἔργῳ ἔβλαψα οὐδένα τῶν κατηγορούντων, ἔχω δὲ
 καὶ τοιαῦτα εἰπεῖν, ἐξ ὧν ὀφειλοίμην ἂν πολὺ δικαιο-
 τερον ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων ἢ κακῶς πάσχοιμι. Τὴν μὲν 15
 οὖν ὀργὴν διὰ τὰ προειρημένα συνεστήσαντο, προφά-
 σεως οὐδεμιᾶς πρὸς ἔχθραν ὑπαρχούσης. Ὁμόσαντες
 μὲν οὖν τοὺς ἀστρατεύτους καταλέξειν παρέβησαν τοὺς
 ὄρκους, προὔθεσαν δὲ τῷ πλήθει βουλευσασθαι περὶ 16
 τοῦ σώματος, ζημιώσαντες μὲν ὡς τὴν ἀρχὴν λοιδο-

- ροῦντα, κατολιγωρήσαντες δὲ τοῦ δικαίου, βιαζόμενοι
 βλάπτειν ἐξ ἅπαντος τρόπου. Τί δ' ἂν ἔπραξαν μέλ-
 λοντες μεγάλα μὲν ἐμὲ βλάψειν, πολλὰ δ' ἑαυτοὺς
 ἄφελήσειν, οἵτινες οὐδετέρου τούτων ὑπάρχοντος πάντα
 17 περὶ ἐλάττονος ποιοῦνται τοῦ ἀδίκου. Ἄλλὰ γὰρ κατ-
 εφρόνησαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους, οὐδὲ φοβηθῆναι τοὺς
 θεοὺς ἠξίωσαν, ἀλλ' οὕτως ὀλιγώρως καὶ παρανόμως
 προσηνέχθησαν, ὥστ' ἀπολογήσασθαι μὲν περὶ τῶν πε-
 πραγμένων οὐδ' ἐπεχείρησαν, τὸ δὲ τελευταῖον, νομί-
 ζοντες οὐχ ἱκανῶς με τιμωρῆσθαι, πέρασ ἐκ τῆς
 18 πόλεως ἐξήλασαν. Διατεθέντες δ' οὕτω παρανόμως καὶ
 βιαίως, ἐπικρύψασθαι τὴν ἀδικίαν περὶ οὐδενὸς ἐποιή-
 σαντο, παραγαγόντες δὲ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν ἡδίκη-
 κότα με οὐδὲν ἐπιδεικνύασι καὶ λοιδοροῦσι, τοῖς μὲν
 ἐμοῖς ἐπιτηδεύμασιν οὐ προσηκούσας διαβολὰς ἐπιφέ-
 ροντες, τοῖς δ' αὐτῶν τρόποις τὰς οἰκείας καὶ συνήθεις.
 19 Οἶδε μὲν οὖν ἐκ παντὸς τρόπου προθυμοῦνται με
 τῇ δίκῃ ἀλῶναι· ὑμεῖς δὲ μῆτε ταῖς τούτων διαβολαῖς
 ἐπαρθέντες ἐμοῦ καταψηφίσθητε, μῆτε τοὺς βέλτιον
 καὶ δικαίως βουλευσαμένους ἀκύρους καταστήσητε.
 Οἶδε μὲν γὰρ ἅπαντα καὶ κατὰ τοὺς νόμους καὶ
 κατὰ τὸ εἰκὸς ἔπραξαν, καὶ ἡδίκηκότες μὲν οὐδὲν
 φαίνονται, λόγον δὲ πλεῖστον τοῦ δικαίου ποιησάμενοι.
 20 Τούτων μὲν οὖν ἀδικούντων μετρίως ἠγανάκτουν, ἠγού-
 μενος τετάχθαι τοὺς μὲν ἐχθροὺς κακῶς ποιεῖν, τοὺς
 δὲ φίλους εὖ· παρ' ὑμῶν δὲ τοῦ δικαίου στερηθεῖς
 πολὺ ἂν μᾶλλον λυπηθείην. Δι' ἐχθραν μὲν γὰρ οὐ
 21 δόξω κακῶς πεπονθέναι, διὰ κακίαν δὲ τῆς πόλεως...
 λόγῳ μὲν οὖν περὶ τῆς ἀπογραφῆς ἀγωνίζομαι, ἔργῳ
 δὲ περὶ πολιτείας. Τυχῶν μὲν γὰρ τῶν δικαίων (πι-

στεύω δὲ τῇ ὑμετέρῃ γνώμῃ) μείναιμ' ἂν ἐν τῇ πόλει· παραχθεῖς δ' ὑπὸ τῶνδε εἰ ἀδίκως ἀλοίην, ἀποδραίνην ἂν. Τίνι γὰρ ἐπαρθέντα ἐλπιδί δεῖ με συμπολιτεύεσθαι, ἢ τί [με χρῆ] διανοηθέντα, εἰδότα μὲν τῶν ἀντιδίκων τὴν προθυμίαν, ἀποροῦντα δ' ὄθεν χρῆ τῶν δικαίων τινὸς τυχεῖν; Περὶ πλείστου οὖν ποιησάμενοι τὸ 22 δίκαιον, καὶ ἐνθυμηθέντες ὅτι καὶ ὑπὲρ τῶν περιφανῶν ἀδικημάτων συγγνώμην ποιεῖσθε, τοὺς μηδὲν ἀδικήσαντας μὴ περιίδητε δι' ἰδίας ἔχθρας ἀδίκως τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι περιπεσόντας.

10.

ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Α.

Μαρτύρων μὲν οὐκ ἀπορίαν μοι ἔσεσθαι δοκῶ, ὧ ἄνδρες δικασταί· πολλοὺς γὰρ ὑμῶν ὄρῳ δικάζοντας τῶν τότε παρόντων, ὅτε Λυσίθεος Θεόμνηστον εἰσήγγελλε τὰ ὄπλα ἀποβεβληκότα, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, δημηγορεῖν· ἐν ἐκείνῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέσθαι τὸν ἑμαυτοῦ. Ἐγὼ δ', εἰ μὲν τὸν 2 ἑαυτοῦ με ἀπεκτονέσθαι ἠτιᾶτο, συγγνώμην ἂν εἶχον αὐτῷ τῶν εἰρημένων (Φαῦλον γὰρ αὐτὸ καὶ οὐδενὸς ἄξιον ἠγοῦμαι)· οὐδ' εἴ τι ἄλλο τῶν ἀπορρήτων ἤκουσα, οὐκ ἂν ἐπεξῆλθον αὐτῷ (ἀνελεύθερον γὰρ καὶ λίαν Φιλόδικον εἶναι νομίζω κακηγορίας δικάζεσθαι). νυνὶ δὲ 3 αἰσχρὸν μοι εἶναι δοκεῖ περὶ τοῦ πατρός, οὕτω πολλοῦ ἀξίου γεγενημένου καὶ ὑμῖν καὶ τῇ πόλει, μὴ τιμωρήσασθαι τὸν ταῦτ' εἰρηκότα. Καὶ παρ' ὑμῶν εἰδέναι βούλομαι πότερον δώσει δίκην, ἢ τούτῳ μόνῳ Ἀθηναίων ἐξαίρετόν ἐστι καὶ ποιεῖν καὶ λέγειν παρὰ τοὺς νόμους ὅ τι ἂν βούληται.

- 4 Ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι ἐστὶ τριάκοντα
 τρία, ἐξ ὅτου δ' ὑμεῖς κατεληλύθατε, εἰκοστὸν τουτί.
 Φαίνομαι οὖν τρισκαιδεκέτης ὢν ὅτε ὁ πατήρ ὑπὸ τῶν
 τριάκοντα ἀπέθνησκεν. Ταύτην δ' ἔχων τὴν ἡλικίαν οὔτε
 τί ἐστὶν ὀλιγαρχία ἢ πιστάμην, οὔτ' ἂν ἐκείνῳ ἀδικου-
 5 μένῳ ἠδυνάμην βοηθῆσαι. Καὶ μὲν δὴ οὐκ ὀρθῶς τῶν
 χρημάτων ἕνεκα ἐπεβούλευσα ἂν αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύ-
 τερος ἀδελφὸς Πανταλέων ἅπαντα παρέλαβε, καὶ ἐπι-
 τροπεύσας ἡμᾶς τῶν πατρῶων ἀπεστέρησεν· ὥστε πολ-
 λῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσῆκέ μοι αὐτὸν
 βούλεσθαι ζῆν. Ἀνάγκη μὲν οὖν περὶ αὐτῶν μνησθῆ-
 ναι, οὐδὲν δὲ δεῖ πολλῶν λόγων· σχεδὸν γὰρ ἐπίστασθε
 ἅπαντες ὅτι ἀληθῆ λέγω. Ὅμως δὲ μάρτυρας αὐτῶν
 παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 6 Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων μὲν
 οὐδὲν ἀπολογησεται, ἔρεϊ δὲ πρὸς ὑμᾶς ἅπερ ἐτόλμα
 λέγειν καὶ πρὸς τὸν διαιτητὴν, ὡς οὐκ ἐστὶ τῶν ἀπορ-
 ρήτων, ἐάν τις τιν' εἴπῃ τὸν πατέρα ἀπεκτονέου· τὸν
 γὰρ νόμον οὐ ταῦτ' ἀπαγορεύειν, ἀλλ' ἀνδροφόνου οὐκ
 7 ἐᾶν λέγειν. Ἐγὼ δ' οἶμαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί,
 οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων διαφέρεσθαι ἀλλὰ περὶ τῆς τούτων
 διανοίας, καὶ πάντας εἰδέναι ὅτι, ὅσοι ἀνδροφόνου εἰσὶ,
 καὶ ἀπεκτόνασί τινα. Πολὺ γὰρ ἂν ἔργον ἦν τῷ νο-
 μοθέτῃ ἅπαντα τὰ ὀνόματα γράφειν, ὅσα τὴν αὐτὴν
 δύναμιν ἔχει, ἀλλὰ περὶ ἐνὸς εἰπῶν περὶ πάντων
 8 ἐδήλωσεν. Οὐ γὰρ δήπου, ὦ Θεόμνηστε, εἰ μὲν τις σ'
 εἴποι πατραλοῖαν ἢ μητραλοῖαν, ἠξίους ἂν αὐτὸν ὀφλεῖν
 σοὶ δίκην, εἰ δὲ τις εἴποι ὡς τὴν τεκοῦσαν ἢ τὸν Φύ-

σαντα ἔτυπτες, ὧν ἂν αὐτὸν ἀζήμιον δεῖν εἶναι ὡς
 οὐδὲν τῶν ἀπορρήτων εἰρηκότα. Ἦδέως γὰρ ἂν σου 9
 πυθοίμην (περὶ τοῦτο γὰρ δεινὸς εἶ καὶ μεμελέτηκας καὶ
 ποιεῖν καὶ λέγειν)· εἴ τις σε εἶποι βῆψαι τὴν ἀσπίδα,
 ἐν δὲ τῷ νόμῳ εἴρητο, ἐὰν τις Φάσκη ἀποβεβληκένοι,
 ὑπόδικον εἶναι, οὐκ ἂν ἐδικάζου αὐτῷ, ἀλλ' ἐξήρκει ἂν
 σοι (πρὸς τὸν) ἔρριφέναι (σε) τὴν ἀσπίδα (εἰπόντα) λέ-
 γειν ὅτι οὐδὲν σοι μέλει; οὐδὲ γὰρ τὸ αὐτὸ εἶναι βῆψαι καὶ
 ἀποβεβληκένοι. Ἄλλ' οὐδ' ἂν τῶν ἔνδεκα γενόμενος 10
 ἀποδέξαιο, εἴ τις ἀπάγοι τινα Φάσκων θοιμάτιον ἀπο-
 δεδύσθαι ἢ τὸν χιτωνίσκον ἐκδεδύσθαι, ἀλλ' ἀφείης ἂν
 τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅτι οὐ λωποδύτης ὀνομάζεται. Οὐδ'
 εἴ τις παῖδα ἐξαγαγὼν ληφθείη, οὐκ ἂν Φάσκοις αὐ-
 τὸν ἀνδραποδιστὴν εἶναι, εἶπερ μαχεῖ τοῖς ὀνόμασιν,
 ἀλλὰ μὴ τοῖς ἔργοις τὸν νοῦν προσέξεις, ὧν ἕνεκα τὰ
 ὀνόματα πάντες τίθενται. Ἔτι τοίνυν σκέψασθε, ὧ ἂν 11
 δρες δικασταί· οὗτοςί γάρ μοι δοκεῖ ὑπὸ βραθυμίας καὶ
 μαλακίας οὐδ' εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβεβληκένοι. Πάντες
 γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, ὅταν τὰς τοῦ
 Φόνου δίκας δικάζωνται, οὐ διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος τὰς
 διωμοσίας ποιοῦνται, ἀλλὰ δι' οὐπὲρ ἐγὼ κακῶς ἀκήκοα·
 ὁ μὲν γὰρ διώκων ὡς ἔκτεινε διόμνυται, ὁ δὲ Φεύγων
 ὡς οὐκ ἔκτεινεν. Οὐκοῦν ἄτοπον ἂν εἴη (μὴ τιμωρεῖσθαι) 12
 τὸν δόξαντα κτεῖναι Φάσκοντα ἀνδροΦόνον εἶναι, ὅτι ὁ
 διώκων, ὡς ἔκτεινε, [τὸν Φεύγοντα] διωμόσατο. Τί γὰρ
 ταῦτα, ὡς οὗτος ἐρεῖ, διαφέρει; Καὶ αὐτὸς μὲν Θέωνι
 κακηγορίας ἐδικάσω εἰπόντι σε ἔρριφέναι τὴν ἀσπίδα.
 Καίτοι περὶ μὲν τοῦ βῆψαι οὐδὲν ἐν τῷ νόμῳ εἴρηται,
 ἐὰν δὲ τις τινα εἶπῃ ἀποβεβληκένοι τὴν ἀσπίδα, πεντακο-
 σίας δραχμὰς ὀφείλειν κελεύει. Οὐκ οὐκ δεινόν, εἰ ὅταν 13

μὲν δὲ σὲ κακῶς ἀκούσαντα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, οὕτω τοὺς νόμους ὥσπερ ἐγὼ νῦν λαμβάνεις, ὅταν δ' ἕτερον παρὰ τοὺς νόμους εἴπῃς κακῶς, οὐκ ἀξιοῖς δοῦναι δίκην; Πότερον οὕτω σὺ δεινὸς εἶ ὥστε, ὅπως ἂν βούλῃ, οἶός τ' εἶ χρῆσθαι τοῖς νόμοις, ἢ τοσοῦτον δύνασαι ὥστ' οὐδέποτε οἶει τοὺς ἀδικουμένους ὑπὸ σοῦ
 14 τιμωρίας τεύξεσθαι; Εἶτ' οὐκ αἰσχύνεις οὕτως ἀνοήτως διακείμενος, ὥστ' οὐκ ἐξ ὧν εὖ πεποίηκας τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀδικῶν οὐ δέδωκας δίκην, οἶει δεῖν πλεονεκτεῖν; Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

15 Ἐγὼ τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὑμᾶς μὲν πάντας εἰδέναι ἠγοῦμαι ὅτι [ἐγὼ μὲν] ὀρθῶς λέγω, τοῦτον δ' οὕτω σκαιὸν εἶναι ὥστε οὐ δύνασθαι μαθεῖν τὰ λεγόμενα. Βούλομαι οὖν αὐτὸν καὶ ἐξ ἑτέρων νόμων περὶ τούτων διδάξαι, ἐάν πως ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τοῦ βήματος παιδευθῇ καὶ τὸ λοιπὸν ἡμῖν μὴ παρέχῃ πράγματα. Καί μοι ἀνάγνωθι τούτους τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος τοὺς παλαιούς.

16 ΝΟΜΟΣ. Δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκῃ ἡμέρας πέντε τὸν πόδα, ἐὰν προσημῶσῃ ἢ ἡλιαία.

Ἡ ποδοκάκῃ αὐτὸ ἐστίν, ὧ Θεόμνηστε, ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. Εἰ οὖν ὁ δεθεὶς ἐξεληθὼν ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἑνδεκα κατηγοροῖ ὅτι οὐκ ἐν τῇ ποδοκάκῃ ἐδέδετο ἀλλ' ἐν τῷ ξύλῳ, οὐκ ἂν ἡλίθιον αὐτὸν νομίζοιμεν; Λέγε ἕτερον νόμον.

17 ΝΟΜΟΣ. Ἐπεγγυᾶν δ' ἐπισημῶσαντα τὸν Ἀπόλλω· δεδιότα δὲ δίκης ἕνεκα δρασκάζειν.

Τούτων τὸ μὲν ἐπιορκήσαντα ὁμόσαντά ἐστι, τὸ δὲ δρασκάζειν, ὃ νῦν ἀποδιδράσκειν ὀνομάζομεν.

Ὅστις δὲ ἀπίλλει τῇ θύρᾳ, ἔνδον τοῦ κλέπτου ὄντος.

Τὸ ἀπίλλειν τὸ ἀποκλῆειν νομίζεται, καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο διαφέρει.

Τὸ ἀργύριον στάσιμον εἶναι ἐφ' ὁπόσῳ ἂν βούληται 18 ὁ δανείζων.

Τὸ στάσιμον τοῦτό ἐστιν, ὃ βέλτιστε, οὐ ζυγῶ ἰστάναι ἀλλὰ τόκον πράττεσθαι ὁπόσον ἂν βούληται. Ἐπανάγωνθι τούτου τοῦ νόμου τὸ τελευταῖον.

Ὅσαι δὲ πεφασμένως πολοῦνται.

19

καὶ

οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην εἶναι ὀφείλειν.

Προσέχετε τὸν νοῦν. Τὸ μὲν πεφασμένως ἐστὶ Φανερώς, πολεῖσθαι δὲ βαδίζειν, τὸ δὲ οἰκῆος θεράπωντος. Πολλὰ δὲ τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἐστίν, ὃ ἄνδρες δικασταί. Ἄλλ' εἰ μὴ σιδηροῦς ἐστίν, οἶμαι αὐτὸν 20 νῦν γ' ἐγνωκέναι ὅτι τὰ μὲν πράγματα ταῦτά ἐστι νῦν τε καὶ πάλαι, τῶν δ' ὀνομάτων ἐνίοις οὐ τοῖς αὐτοῖς χρώμεθα νῦν τε καὶ πρότερον. Δηλώσει δὲ οἰχήσεται γὰρ ἀπιῶν ἀπὸ τοῦ βήματος σιωπῇ. Εἰ 21 δὲ μὴ, δέομαι ὑμῶν, ὃ ἄνδρες δικασταί, τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ μεῖζον κακὸν ἐστὶ (τῆς δίκης μὴ τυγχάνειν) ἀκούσαντα τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκέναι. Ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ἂν πάσας τὰς ἀσπίδας ἐρριφέναι ἢ τοιαύτην γνώμην ἔχειν περὶ τὸν πατέρα. Οὗτος οὖν ἔνοχος μὲν ὢν 22 τῇ αἰτίᾳ, ἐλάττωνος δ' οὔσης αὐτῷ τῆς συμφορᾶς, οὐ μόνον ὕφ' ὑμῶν ἠλέγηθι, ἀλλὰ καὶ τὸν μαρτυρήσαντα ἠτίμωσεν.

Ἐγὼ δὲ ἑορακῶς μὲν ἐκεῖνο τοῦτον ποιήσαντα, ὃ καὶ
 ὑμεῖς ἴστε, αὐτὸς δὲ σώσας τὴν ἀσπίδα, ἀκηκῶς δ'
 οὕτως ἄνομον καὶ δεινὸν πρᾶγμα, μεγίστης δ' οὕσης
 μοι τῆς συμφορᾶς, εἰ ἀποφεύξεται, τούτῳ δ' οὐδενὸς
 ἀξίας, εἰ κακηγορίας ἀλώσεται, οὐκ ἄρα δίκην παρ'
 23 αὐτοῦ λήσομαι; Τίνος ἔντος ἐμοὶ πρὸς ὑμᾶς ἐγκλή-
 ματος; Πότερον ὅτι δικαίως ἀκήκοα; Ἄλλ' οὐδ' ἂν
 αὐτοὶ Φῆσαιτε. Ἄλλ' ὅτι βελτίων καὶ ἐκ βελτιόνων
 ὁ Φεύγων ἐμοῦ; Ἄλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀξιόσειεν. Ἄλλ'
 ὅτι ἀποβεβληκῶς τὰ ὄπλα δικάζομαι κακηγορίας τῷ
 σώσαντι; Ἄλλ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ἐν τῇ πόλει κατ-
 24 ἐσκέδασται. Ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι μεγάλην καὶ καλὴν
 ἐκείνην δωρεὰν αὐτῷ δεδώκατε· ἐν ἧ τὶς οὐκ ἂν ἐλεή-
 σειε Διονύσιον, τοιαύτη μὲν συμφορᾷ περιπεπτωκότα,
 ἄνδρα δ' ἄριστον ἐν τοῖς κινδύνοις γεγενημένον, ἀπίοντα
 25 δ' ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου λέγοντα ὅτι δυστυχεστάτην
 ἐκείνην εἶημεν στρατεῖαν ἐστρατευμένοι, ἐν ἧ πολλοὶ
 μὲν ἡμῶν ἀπέθανον, οἱ δὲ σώσαντες τὰ ὄπλα ὑπὸ τῶν
 ἀποβαλόντων ψευδομαρτυρίων ἐαλώκασι, κρεῖττον δ' ἦν
 αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν ἢ οἴκαδ' ἐλθόντι τοιαύτη τύχη
 26 χρῆσθαι; Μὴ τοίνυν ἀκούσαντα μὲν Θεόμνηστον τὰ
 προσήκοντα ἐλεεῖτε, ὑβρίζοντι δὲ καὶ λέγοντι παρὰ
 τοὺς νόμους συγγνώμην ἔχετε. Τίς γὰρ ἂν ἐμοὶ μεί-
 ζων ταύτης γένοιτο συμφορὰ, περὶ τοιούτου πατρὸς
 27 οὕτως αἰσχροῦς αἰτίας ἀκηκότι, ὃς πολλάκις μὲν
 ἐστρατήγησε, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους κινδύνους μεθ'
 ὑμῶν ἐκινδύνευσεν; Καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις τὸ ἐκείνου
 σῶμα ὑποχείριον ἐγένετο, οὔτε τοῖς πολίταις οὐδεμίαν
 πώποτε ὄφλην εὐθύνας, ἔτη δὲ γεγωνῶς ἑπτὰ καὶ ἐξή-
 κοντα ἐν ὀλιγαρχίᾳ δι' εὐνοίαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους

ἀπέθανεν. Ἐὰρ ἄξιον ὀργισθῆναι τῷ εἰρηκότι καὶ βοηθῆ- 28
σαι τῷ πατρὶ, ὡς κακείνου κακῶς ἀκηκοτός; Τί
γὰρ ἂν τούτου ἀνιαιρότερον γένοιτο αὐτῷ, ἢ τεθνάναι
μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, αἰτίαν δ' ἔχειν ὑπὸ τῶν παιδῶν
ἀνηρῆσθαι; Οὐ ἔτι καὶ νῦν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τῆς ἀρετῆς
τὰ μνημεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς ἀνάκειται, τὰ δὲ
τούτου καὶ τοῦ τούτου πατρὸς τῆς κακίας πρὸς τοῖς
τῶν πολεμίων. Οὕτω σύμφυτος αὐτοῖς ἡ δειλία. Καὶ 29
μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅσῳ μᾶλλον εἰσὶ νεα-
νίαι τὰς ὄψεις, τοσούτῳ μείζονος ὀργῆς ἄξιοί εἰσιν.
Δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν σώμασι δύνανται, ψυχὰς δ'
οὐκ ἔχουσιν.

Ἄκούω δ' αὐτόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τούτον τὸν 30
λόγον τρέψεσθαι, ὡς ὀργισθεὶς εἶρηκε ταῦτα ἐμοῦ
μαρτυρήσαντος τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν Διονυσίῳ. Ἰμεῖς
δ' ἐνθυμεῖσθε, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐ-
δεμίαν ὀργὴν συγγνώμην δίδωσιν, ἀλλὰ ζημιοῖ τὸν λέ-
γοντα, ἐὰν μὴ ἀποφαίνη ὡς ἐστὶν ἀληθὴ τὰ εἰρημένα.
Ἐγὼ δὲ δις ἤδη περὶ τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γὰρ πω
ἤδη ὅτι ὑμεῖς τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δ'
ἀποβαλοῦσι συγγνώμην ἔχετε.

Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· 31
ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καταψηφίσασθαι Θεομνήστου, ἐν-
θυμουμένους ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο τούτου μείζον ἀγῶν
μοι. Νῦν γὰρ διώκω κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ
φόνου Φεύγω τοῦ πατρὸς, ὃς μόνος ἐπειδὴ τάχιστα
ἔδοκιμάσθην, ἐπεξῆλθον τοῖς τριάκοντα ἐν Ἀρείῳ πάγῳ.
Ὡν μεμνημένοι καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ πατρὶ βοηθήσατε 32
καὶ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οἷς
δωμώκατε.

11.

ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Β.

2 Ὅτι μὲν τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέσθαι, πολλοὶ συνίσασιν ὑμῶν καὶ μαρτυροῦσι δέ μοι· ὅτι δὲ οὐ πεποίηκα, ἔτη γὰρ ἐστὶ μοι δύο καὶ τριάκοντα, ἐξ

3 οὗ δ' ὑμεῖς κατήλθετε, εἰκοστὸν τουτί. Φαίνομαι οὖν δωδεκέτης ὢν, ὅτε ὁ πατήρ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθνησκεν, ὥστ' οὐδ' ὅ τι ὀλιγαρχία ἦν ἤδη, οὐδὲ τῷ πατρὶ βοηθεῖν οἶός τ' ἦν. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν χρημάτων ἕνεκα ἐπεβούλευσα αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύτερος ἀδελφὸς πάντα λαβὼν ἀπεστέρησεν ἡμᾶς.

4 Ἴσως δ' ἔρεῖ ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀπορρήτων, ἐάν τις τιν' εἶπῃ τὸν πατέρα ἀπεκτονέσθαι· τὸν γὰρ νόμον οὐ ταῦτ' ἀπαγορεύειν, ἀλλ' ἀνδροφόνον οὐκ ἔαν λέγειν. Ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων διαφέρεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῆς τούτων διανοίας, καὶ πάντας εἶδέναι ὅτι ὁπόσοι ἀπεκτόνασί τινας, καὶ ἀνδροφόνοι τῶν αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅσοι ἀνδροφόνοι τινός, καὶ ἀπεκτόνασι

5 τοῦτον. Πολὺ γὰρ ἂν ἔργον εἴη τῷ νομοθέτῃ πάντα γράφειν τὰ ὀνόματα, ὅσα τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει, ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλωσεν. Οὐ γὰρ δήπου, ἐάν μὲν τις πατραλοῖαν ἢ μήτραλοῖαν καλῇ σε, ὑπόδικός ἐστιν, ἐάν δέ τις τὴν τεκοῦσαν ἢ τὸν φυτεύσαντα τύπτειν Φῆ, ἀζήμιος ἔσται. Καὶ εἴ

6 τις εἶποι ῥίψασπιν, ἀθῶος ἔσται· τὸν γὰρ νόμον, ἐάν τις εἶπῃ ἀποβεβληκέναι τὴν ἀσπίδα, ζημίαν τάττειν, ἀλλ' οὐκ ἐάν τις ῥῖψαι Φῆ αὐτήν. Ὁμοίως δ' ἂν καὶ τῶν ἑνδεκα γενόμενος οὐκ ἂν ἀπεδέχου τὸν ἀπαγόμενον, ὅτι θοιμάτιον ἐκδεδυμένος εἴη ἢ τὸν χιτωνίσκον, εἰ

μὴ λωποδύτην ὠνόμαζεν, οὐδ' εἴ τις παῖδ' ἐξῆγεν ὡς 6
 ἀνδραποδιστήν. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐδικάσω κακηγορίας τῷ
 εἰπόντι σε βῆσαι τὴν ἀσπίδα. Καίτοι ἐν τῷ νόμῳ οὐ
 γέγραπται, ἀλλ' ἐὰν τις Φῆ ἀποβεβληκέναι. Πῶς οὖν
 οὐ δεινόν, ἐὰν μὲν τις σὲ εἶπῃ, τοὺς νόμους ἐκλαμβά-
 νειν οὕτως ὥσπερ ἐγὼ νῦν, καὶ τιμωρεῖσθαι τοὺς
 ἐχθρούς, ἐὰν δ' αὐτὸς εἶπῃς, οὐκ ἀξιοῦν δοῦναι δίκην;
 Βοηθήσατε οὖν μοι, ἐνθυμούμενοι ὅτι μεῖζόν ἐστι κακὸν 7
 τὸν πατέρα ἀπεκτονέειν ἢ τὴν ἀσπίδα βῆσαι. Ἐγὼ
 γοῦν δεξαίμην ἂν πάσας ἀποβεβληκέναι ἢ τοιαύτην
 γνώμην περὶ τὸν πατέρα ἔχειν. Καίτοι γε τοῦτου μὲν
 ἐόρακα ποιοῦντα ὃ καὶ ὑμεῖς ἴστε, αὐτὸς δ' ἔσωσα
 τὴν ἀσπίδα. Ὡστε διὰ τί οὐκ ἂν λάβοιμι δίκην παρ'
 αὐτοῦ; Τίνος ἐγκλήματός μοι ὅτος; Πότερον ὡς δι- 8
 καίως ἤκουσα, Ἄλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ Φῆσαιτε. Ἄλλ' ὡς
 βελτίων ὅτος; Ἄλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν. Ἄλλ'
 ὅτι ἀποβεβληκῶς τὰ ὄπλα σώσαντι δικάζομαι; Ἄλλ'
 οὐχ ὅτος ὁ λόγος διέσπαρται κατὰ τὴν πόλιν. Μὴ 9
 δὴ κακῶς ἀκούοντα τὰ προσήκοντα ἐλεεῖτε, μηδ' ὑβρί-
 ζοντί τε καὶ λέγοντι παρὰ τοὺς νόμους συγγνώμην
 ἔχετε, καὶ ταῦτα εἰς ἀνδρα ὃς πολλὰς μὲν στρατη-
 γίας ἐστρατήγηκε, πολλοὺς δὲ μεθ' ὑμῶν κινδύνους
 κεινδύνευκε, καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις ὑποχείριος γέγο-
 νεν οὐθ' ὑμῖν εὐθύνας ὤφλεν, ἐβδομήκοντα δ' ἐτῶν ὦν
 ἐπ' ὀλιγαρχίας ἐτελεύτησε διὰ τὴν ὑμετέραν εὐνοίαν.
 Ἄξιον δ' ὀργισθῆναι ὑπὲρ αὐτοῦ· τί γὰρ ἂν τούτου 10
 ἀνιαρότερον ἀκούσειεν, ἢ εἰ τεθνηκῶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
 αἰτίαν ἔχοι ὑπὸ τῶν τέκνων ἀνηρῆσθαι, οὗ τῆς ἀρετῆς
 τὰ μνημεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς ἀνάκειται, τῆς
 δὲ τούτων κακίας πρὸς τοῖς τῶν πολεμίων;

- 11 Ἐρεῖ δὲ ὡς ὀργισθεῖς εἶρκεν. Ἑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν συγγνώμην ὀργῇ δίδωσιν, ἀλλὰ ζημιῶ τὸν λέγοντα, ἐὰν μὴ ἀποδεικνύῃ ἀληθῆ. Ἐγὼ δὲ δις περὶ τούτου μεμαρτύρηκα. Οὐ γὰρ ἤδη ὅτι ὑμεῖς τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δ' ἀποβαλοῦσι συγγνώμην ἔχετε. Δέομαι οὖν καταψηφίσασθαι
- 12 αὐτοῦ. Νυνὶ γὰρ διώκω μὲν κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ Φόνου Φεύγω τοῦ πατρός, οὐ μείζων ἀγῶν οὐκ ἂν γένοιτό μοι, ὅς μόνος δοκιμασθεῖς τοῖς τριάκοντ' ἐπεξῆλθον ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. Βοηθήσατ' οὖν κἀκείνῳ κἀμοί.

12.

ΚΑΤΑ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ.

ΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ, ΟΝ
ΑΥΤΟΣ ΕΙΠΕ ΛΥΣΙΑΣ,

- Οὐκ ἄρξασθαι μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὃ ἄνδρες δικασταί, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι· τοιαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἵργασται, ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κατηγορῆσαι, μήτε τάληθ' βουλόμενον εἰπεῖν ἅπαντα δύνασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγο-
- 2 ρον ἀπειπεῖν ἢ τὸν χρόνον ἐπιλιπεῖν. Τούναντίον δὲ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ. Πρότερον μὲν γὰρ ἔδει τὴν ἔχθραν τοὺς κατηγοροῦντας ἐπιδεῖξαι, ἣτις εἶη πρὸς τοὺς Φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν Φευγόντων χρῆ πυνθάνεσθαι ἣτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πόλιν ἔχθρα, ἀνθ' ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. Οὐ μεντοι ὡς οὐκ ἔχων οἰκείας

ἔχθρας καὶ συμφορὰς τοὺς λόγους ποιοῦμαι, ἀλλ' ὡς
 ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὐσης ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ ὑπὲρ
 τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δι- 3
 κασταί, οὐτ' ἐμαυτοῦ πώποτε οὐτ' ἀλλότρια πράγματα
 πράξας νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενημένων τούτου
 κατηγορεῖν, ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κατέ-
 στην, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως
 ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ τὴν κατηγορίαν ποιή-
 σωμαί· ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν
 δύνωμαι δι' ἐλαχίστων διδάξαι.

Οὐμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπίσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους 4
 εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα ὤκη-
 σε, καὶ οὐδενὶ πώποτε οὐθ' ἡμεῖς οὐτ' ἐκεῖνος δίκην
 οὐτ' ἐδικασάμεθα οὐτ' ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ὠκοῦμεν
 δημοκρατούμενοι ὥστε μήτ' εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτά-
 νειν μήτ' ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι. Ἐπειδὴ δ' οἱ τριά- 5
 κοντα πονηροὶ μὲν καὶ συκοφάνται ὄντες εἰς τὴν ἀρ-
 χὴν κατέστησαν, φάσκοντες χρῆναι τῶν ἀδικειῶν καθα-
 ρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ'
 ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην τραπέσθαι, ~~καίτοι ταῦτα~~ λέ-
 γοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων, ὡς ἐγὼ περὶ τῶν
 ἐμαυτοῦ πρῶτον εἰπὼν καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων ἀνα-
 μνήσαι πειράσομαι. Θεόγνις γὰρ καὶ Πείσων ἔλεγον ἐν 6
 τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἶέν τινες τῆ
 πολιτείας ἀχθόμενοι· καλλίστην οὖν εἶναι πρόφασιν τι-
 μωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι· πάν-
 τως δὲ τὴν μὲν πόλιν πένεσθαι, τὴν δ' ἀρχὴν δεῖσθαι
 χρημάτων. Καὶ τοὺς ἀκούοντας οὐ χαλεπῶς ἐπειθον· 7
 ἀποκτινύουσι μὲν γὰρ ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἠγοῦντο,
 λαμβάνειν δὲ χρήματα περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο. Ἐδοξεν

- οὖν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν, τούτων δὲ δύο πένητας, ἴν' αὐτοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία, ὡς οὐ χρημάτων ἕνεκα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ γεγένηται, † ὥσπερ τι τῶν ἄλλων εὐλόγως πε-
- 8 ποιηκότες. Διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον· καὶ ἐμὲ μὲν ξένους ἐστιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με παραδιδόασιν· οἱ δ' ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐλθόντες τὰνδράποδα ἀπεγράφοντο. Ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν ἠρώτων εἰ βούλοιτό με σῶσαι χρήματα λα-
- 9 βῶν· ὁ δ' ἔφασκεν, εἰ πολλὰ εἶη. Εἶπον οὖν ὅτι τάλαντον ἀργυρίου ἕτοιμος εἶην δοῦναι. Ὁ δ' ὠμολόγησε ταῦτα ποιήσειν. Ἠπιστάμην μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ' ἀνθρώπους νομίζει, ὅμως δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει μοι ἀναγκαιότατον εἶναι πίστιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν.
- 10 Ἐπειδὴ δ' ὠμοσεν ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντόν με σῶσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοίγνυμι· Πείσων δ' αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰ ἐνόντα καλεῖ τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ λαβεῖν ἐκέλευσεν.
- 11 Ἐπεὶ δ' οὐχ ὅσον ὠμολόγησα εἶχεν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ τρία τάλαντα ἀργυρίου καὶ τετρακοσίους κυζικηνοὺς καὶ ἑκατὸν δαρεικοὺς καὶ Φιάλας ἀργυρίου τέτταρας, ἐδεόμεν ἑαυτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦναι, ὁ δ' ἀγα-
- 12 πήσειν με ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω. Ἐξιούσι δ' ἐμοὶ καὶ Πείσωνι ἐπιτυχᾶνει Μηλόβιος τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπίοντες, καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, καὶ ἐρωτῶσιν ὅπῃ βαδίζομεν· ὁ δ' ἔφασκεν εἰς τὰδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ, ἵνα καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. Ἐκείνον μὲν οὖν ἐκέλευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μεθ' αὐτῶν ἀκολουθεῖν εἰς

Δαμνίππου. Πείσων δὲ προσελθὼν σιγᾶν μοι παρεκε- 13
 λεύετο καὶ θαρρεῖν, ὡς ἤξων ἐκεῖσε. Καταλαμβάνομεν
 δ' αὐτόθι Θεόγνιν ἑτέρουσ Φυλάττοντα, ᾧ παραδόντες
 ἐμὲ πάλιν ᾤχοντο. Ἐν τοιοῦτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν
 ἔδδοκει, ὡς τοῦ γε ἀποθανεῖν ὑπάρχοντος ἤδη. Καλέσας 14
 δὲ Δάμνιππον λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε, „Ἐπιτήδειος μὲν
 μοι τυγχάνεις ὢν, ἤκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν, ἀδικῶ
 δ' οὐδέν, χρημάτων δ' ἕνεκα ἀπόλλυμαι· σὺ οὖν ταῦτα
 πάσχοντί μοι πρόθυμον παράσχου τὴν σεαυτοῦ δύνα-
 μιν εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν.” Ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα
 ποιήσειν. Ἐδδοκει δ' αὐτῷ βέλτιον εἶναι πρὸς Θεόγνιν
 μνησθῆναι· ἠγεῖτο γὰρ ἅπαν ποιήσειν αὐτόν, εἴ τις
 ἀργύριον διδοίη. Ἐκείνου δὲ διαλεγομένου Θεόγνιδι (ἔμ- 15
 πειρος γὰρ ὢν ἐτύγχανον τῆς οἰκίας καὶ ἤδη ὅτι
 ἀμφίθυρος εἶη) ἔδδοκει μοι ταύτῃ πειρᾶσθαι σωθῆναι,
 ἐνθυμουμένῳ ὅτι, ἐὰν μὲν λάθω, σωθήσομαι, ἐὰν δὲ
 ληφθῶ, ἠγούμην εἰ μὲν Θεόγνις εἶη πεπεισμένος ὑπὸ
 τοῦ Δαμνίππου χρήματα λαβεῖν, οὐδὲν ἤττον ἀφειθή-
 σεσθαι, εἰ δὲ μή, ὁμοίως ἀποθανεῖσθαι. Ταῦτα δὲ 16
 διανοηθεὶς ἔφευγον, ἐκείνων ἐπὶ τῇ αὐλείῳ θύρᾳ τὴν
 Φυλακὴν ποιουμένων· τριῶν δὲ θυρῶν οὐσῶν, ἃς ἔδει
 με διελθεῖν, ἅπασαι ἀνεωγμέναι ἔτυχον. Ἀφικόμενος
 δ' εἰς Ἄρχένεω τοῦ ναυκλήρου ἐκεῖνον πέμπω εἰς ἄστν,
 πευστόμενον περὶ τοῦ ἀδελφοῦ· ἤκων δ' ἔλεγεν ὅτι
 Ἐρατοσθένης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ λαβὼν εἰς τὸ δεσμο-
 τήριον ἀπαγάγοι. Κἀγὼ ταῦτα πεπυσμένος τῆς 17
 ἐπιούσης νυκτὸς διέπλευσα Μέγαράδε. Πολεμάρχῳ δὲ
 παρήγγειλαν οἱ τριάκοντα τὸ ἐπ' ἐκείνων εἰθισμένον
 παράγγελμα, πίνειν κώνειον, πρὶν τὴν αἰτίαν εἰπεῖν
 δι' ἣντινα ἔμελλεν ἀποθανεῖσθαι· οὕτω πολλοῦ ἐδέησε

- 18 κριθῆναι καὶ ἀπολογήσασθαι. Καὶ ἐπειδὴ ἀπεφέρετο ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου τεθνεώς, τριῶν ἡμῶν οἰκιῶν οὐσῶν ἐξ οὐδεμιᾶς εἶσαν ἐξενεχθῆναι, ἀλλὰ κλίσιον μισθωσάμενοι προῦθεντο αὐτόν. Καὶ πολλῶν ὄντων ἱματίων αἰτουῦσιν οὐδὲν ἔδωσαν εἰς τὴν ταφὴν, ἀλλὰ τῶν φίλων ὁ μὲν ἱμάτιον ὁ δὲ προσκεφάλαιον ὁ δὲ ὅ τι ἕκαστος
- 19 ἔτυχεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐκείνου ταφὴν. Καὶ ἔχοντες μὲν ἑπτακοσίας ἀσπίδας τῶν ἡμετέρων, ἔχοντες δ' ἀργύριον καὶ χρυσίον τοσοῦτον, χαλκὸν δὲ καὶ κόσμον καὶ ἐπιπλα καὶ ἱμάτια γυναικεῖα ὅσα οὐδέποτε ᾤοντο κτήσεσθαι, καὶ ἀνδράποδα εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν τὰ μὲν βέλτιστα ἔλαβον, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὸ δημόσιον ἀπέδωσαν, εἰς τοσαύτην ἀπληστίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν ἀφίκοντο καὶ τοῦ τρόπου τοῦ αὐτῶν ἀπόδειξιν ἐποίησαντο· τῆς γὰρ Πολεμάρχου γυναικὸς χρυσοῦς ἐλικτήρας, οὗς ἔχουσα ἐτύγχανεν, ὅτε τὸ πρῶτον ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Μηλόβιος ἐκ τῶν ὧτων ἐξείλετο. Καὶ
- 20 οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οὐσίας ἐλέου παρ' αὐτῶν ἐτύγχανομεν. Ἄλλ' οὕτως εἰς ἡμᾶς διὰ τὰ χρήματα ἐξημάρτανον, ὥσπερ ἂν ἕτεροι μεγάλων ἀδικημάτων ὄργην ἔχοντες, οὐ τούτων ἀξίους γε ὄντας τῇ πόλει, ἀλλὰ πάσας μὲν τὰς χορηγίας χορηγήσαντας, πολλὰς δ' εἰσφορὰς εἰσενεγκόντας, κοσμίους δ' ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχοντας καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιῶντας, ἐχθρὸν δ' οὐδένα κεκτημένους, πολλοὺς δ' Ἀθηναίων ἐκ τῶν πολεμίων λυσαμένους, (πολλοῖς δὲ τὰς θυγατέρας συνεκδόντας) τοιοῦτων ἠξίωσαν οὐχ ὁμοίως
- 21 μετοικοῦντας ὥσπερ αὐτοὶ ἐπολιτεύοντο. Οὗτοι γὰρ πολλοὺς μὲν τῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήλασαν, πολλοὺς δ' ἀδίκως ἀποκτείναντες ἀτάφους ἐποίησαν, πολλοὺς

δ' ἐπιτίμους ὄντας ἀτίμους τῆς πόλεως κατέστησαν, πολλῶν δὲ θυγατέρας μελλούσας ἐκδίδοσθαι ἐκώλυσαν. Καὶ εἰς 22 τοσοῦτόν εἰσι τόλμης ἀφιγμένοι ὥσθ' ἤκουσιν ἀπολογησόμενοι, ὡς οὐδὲν κακὸν οὐδ' αἰσχρὸν εἰργασμένοι εἰσίν. Ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἂν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν· μετῆν γάρ ἂν κάμοι τούτου τὰ γαθοῦ οὐκ ἐλάχιστον μέρος. Νῦν 23 δὲ οὔτε πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῖς τοιαῦτα ὑπάρχει οὔτε πρὸς ἐμέ· τὸν ἀδελφὸν γάρ μου, ὡσπερ καὶ πρότερον εἶπον, Ἐρατοσθένης ἀπέκτεινεν, οὔτ' αὐτὸς ἰδίᾳ ἀδικούμενος οὔτ' εἰς τὴν πόλιν ὄρων ἐξαμαρτάνοντα, ἀλλὰ τῆ ἑαυτοῦ παρανομίᾳ προθύμως ἐξυπηρετῶν. Ἀναβιβασάμενος δ' αὐτὸν βούλομαι ἐρέσθαι, ὥ 24 ἄνδρες δικασταί. Τοιαύτην γὰρ γνώμην ἔχω· ἐπὶ μὲν τῆ τούτου ὠφελείᾳ καὶ πρὸς ἕτερον περὶ τούτου διαλέγεσθαι ἀσεβὲς εἶναι νομίζω, ἐπὶ δὲ τῆ τούτου βλάβῃ καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦτον ὅσιον καὶ εὐσεβὲς. Ἀνάβηθι οὖν μοι καὶ ἀπόκριναι, ὅ τι ἂν σε ἐρωτῶ.

Ἀπήγαγες Πολέμαρχον ἢ οὐ; Τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχόν- 25 των προσταθθέντα δεδιώς ἐποιοῦν. Ἦσθα δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίνοντο περὶ ἡμῶν; Ἦ. Πότερον συνηγόρουες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγες; Ἀντέλεγον. Ἴνα μὴ ἀποθάνωμεν; Ἴνα μὴ ἀποθάνητε. Ἠγούμενος ἡμᾶς ἄδικα πάσχειν ἢ δίκαια; Ἄδικα.

Εἶτ', ὧ σχετλιώτατε πάντων, ἀντέλεγες μὲν ἴνα 26 σώσειας, συνελάμβανες δ' ἴν' ἀποκτείνεις; Καὶ ὅτε μὲν τὸ πλῆθος ἦν ὑμῶν κύριον τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας, ἀντιλέγειν Φῆς τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἐπειδὴ δ' ἐπὶ σοὶ μόνῳ ἐγένετο καὶ σῶσαι Πολέμαρχον καὶ μὴ, εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγαγες; Εἶθ' ὅτι μὲν, ὡς

Φής, ἀντειπὼν οὐδὲν ὠφέλησας, ἀξιοῖς χρηστὸς νομίζεσθαι, ὅτι δὲ συλλαβῶν ἀπέκτεινας, οὐκ οἶει ἐμοὶ καὶ τουτοισὶ δεῖν δοῦναι δίκην;

- 27 Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο εἰκὸς αὐτῷ πιστεῦειν, —εἴπερ ἀληθῆ λέγει Φάσκων ἀντειπεῖν, —ὡς αὐτῷ προσετάχθη. Οὐ γὰρ δήπου ἐν τοῖς μετοίκοις πίστιν παρ' αὐτοῦ ἐλάμβανον. Ἐπεὶ τῷ ἤττον εἰκὸς ἦν προσταχθῆναι ἢ ὅστις ἀντειπὼν τε ἐτύγχανεν καὶ γνώμην ἐναντίαν ἀποδεδειγμένος; Τίνα γὰρ ἂν εἰκὸς ἦν ἤττον ταῦτα ὑπηρετῆσαι ἢ τὸν ἀντειπόντα οἷς ἐκεῖνοι ἐβούλοντο
- 28 πραχθῆναι; Ἔτι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις Ἀθηναίοις ἱκανῆ μοι δοκεῖ πρόφασις εἶναι τῶν γεγενημένων εἰς τοὺς τριάκοντα ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν· αὐτοὺς δὲ τοὺς τριάκοντα, ἔὰν εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἀναφέρωσι, πῶς ὑμᾶς
- 29 εἰκὸς ἀποδέχεσθαι; Εἰ μὲν γὰρ τις ἦν ἐν τῇ πόλει ἀρχὴ ἰσχυροτέρα (αὐτῆς,) ὑφ' ἧς αὐτῷ προσετάττετο παρὰ τὸ δίκαιον ἀνθρώπους ἀπολλύναι, ἴσως ἂν εἰκὸς αὐτῷ συγγνώμην εἶχετε· νῦν δὲ παρὰ τοῦ καὶ λήψεσθε δίκην, εἴπερ ἐξέσται τοῖς τριάκοντα λέγειν
- 30 ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα ἐποίουν; Καὶ μὲν δὴ οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλλ' ἐν τῇ οἰκίᾳ σώζοντα αὐτόν, κατὰ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα συλλαβῶν ἀπήγαγεν. Ἔμεῖς δὲ πάντες ὀργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμετέρας ζήτησιν ποιούμενοι ἢ ὑμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων τινός. Καίτοι εἰ χρὴ τοῖς διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἑτέροισι ἀπολέσασσι συγγνώμην ἔχειν, ἐκείνοις ἂν δικαιότερον ἔχοιτε· κίνδυνος γὰρ ἦν πεμφθεῖσι μὴ ἐλθεῖν καὶ καταλαβοῦσιν ἐξάρνοις γενέσθαι. Τῷ δ' Ἐρατοσθένει ἐξῆν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἀπήντησεν, ἔπειτα ὅτι οὐκ εἶδεν· ταῦτα γὰρ οὐτ' ἔλεγχον οὔτε βάσανον ἔχει,

ὥστε μὴδ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν βουλομένων οἷόν τ' εἶναι
 ἐξελεγχθῆναι. Χρῆν δέ σε, ὦ Ἐρατόσθενης, εἶπερ ἦσθα 32
 χρηστός, πολὺ μᾶλλον τοῖς μέλλουσιν ἀδίκως ἀποθα-
 νεῖσθαι μνηυτὴν γενέσθαι ἢ τοὺς ἀδίκως ἀπολουμένους
 συλλαμβάνειν. ~~Χ~~Νῦν δέ σου τὰ ἔργα Φανερά γεγένηται 33
 οὐχ ὡς ἀνιωμένου ἀλλ' ὡς ἠδομένου τοῖς γιγνομένοις, ~~καὶ~~
 ὥστε τούσδε ἐκ τῶν ἔργων χρῆ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν λό- ~~γων~~
 γων τὴν ψῆφον φέρειν. ~~καὶ~~ ἴσασι γεγενημένα τῶν τότε
 λεγομένων τεκμήρια λαμβάνοντας, ἐπειδὴ μάρτυρας
 περὶ αὐτῶν οὐχ οἷόν τε παρασχέσθαι. Οὐ γὰρ μόνον
 ἡμῖν παρεῖναι οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ παρ' αὐτοῖς εἶναι,
 ὥστ' ἐπὶ τούτοις ἐστὶ πάντα τὰ κακὰ εἰργασμένοις
 τὴν πόλιν πάντα τὰγαθὰ περὶ αὐτῶν λέγειν. Τοῦτο 34
 μέντοι οὐ Φεύγω, ἀλλ' ὁμολογῶ σοι, εἰ βούλει, ἀντει-
 πεῖν. Θαυμάζω δὲ τί ἂν ποτε ἐποίησας συνειπῶν,
 ὅποτε ἀντειπεῖν Φάσκων ἀπέκτεινας Πολέμαρχον. Φέρε
δή, τί ἂν εἰ καὶ ἀδελφοὶ ὄντες ἐτύχετε αὐτοῦ ἢ καὶ
υἱεῖς; Ἀπεψηφίσασθε; Δεῖ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
 Ἐρατοσθένην δυοῖν θάτερον ἀποδείξαι, ἢ ὡς οὐκ ἀπή-
 γαγεν αὐτόν, ἢ ὡς δικαίως τοῦτ' ἔπραξεν. Οὗτος δ'
 ὠμολόγηκεν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε βράδιαν ὑμῖν τὴν
 διαψήφισιν περὶ αὐτοῦ πεποίηκεν. Καὶ μὲν δὴ πολλοὶ 35
 καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἠκουσιν εἰσόμενοι τίνα
 γνώμην περὶ τούτων ἔξετε. Ὡν οἱ μὲν ὑμέτεροι ὄντες
 πολῖται μαθόντες ἀπίασιν ὅτι ἢ δίκην δώσουσιν ὢν
 ἂν ἐξακάρτωσιν, ἢ πράξαντες μὲν ὢν ἐφίενται τύ-
 ραννοι τῆς πόλεως ἔσονται, δυστυχήσαντες δὲ τὸ ἴσον
 ὑμῖν ἔξουσιν· ὅσοι δὲ ξένοι ἐπίδημοῦσιν, εἴσονται πό-
 τερον ἀδίκως τοὺς τριάκοντα ἐκκηρύττουσιν ἐκ τῶν
 πόλεων ἢ δικαίως. Εἰ γὰρ δὴ αὐτοὶ οἱ κακῶς πε-

The 10.

36 πονηρότεσ λαβόντες ἀφήσουσιν, ἢ που σφᾶς γ' αὐτοὺς
 οὖν δεινὸν εἶ τοὺς μὲν στρατηγούς, οἱ ἐνίκων ναυμα-
 χοῦντες, ὅτι διὰ χειμῶνα οὐχ οἰοί τ' ἔφασαν εἶναι
 τοὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνελεῖσθαι, θανάτῳ ἐζημιώσατε,
 ἡγούμενοι χρῆναι τῇ τῶν τεθνεώτων ἀρετῇ παρ' ἐκεί-
 νων δίκην λαβεῖν, τούτους δὲ δῆ, οἱ ἰδιῶται μὲν ὄντες
 καθ' ὅσον ἐδύναντο ἐποίησαν ἡττηθῆναι ναυμαχοῦντας,
 ἐπειδὴ δ' εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, ὁμολογοῦσιν ἐκόν-
 τες πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτινύνουσι, οὐκ
 ἄρα χρὴ αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑφ' ὑμῶν ταῖς
 ἐσχάταις ζημίαις κολάζεσθαι;

37 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡξίουσι ἰκανὰ εἶναι
 τὰ κατηγορημένα· μέχρι γὰρ τούτου νομίζω χρῆναι
 κατηγορεῖν ἕως ἂν θανάτου δόξη τῷ Φεύγοντι ἄξια
 εἰργάσθαι· ταύτην γὰρ ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ'
 αὐτῶν λαβεῖν. Ὡστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πολλὰ κατη-
 γορεῖν τοιούτων ἀνδρῶν, οἱ οὐδ' ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου τῶν
 πεπραγμένων δις ἀποθανόντες ἰκανὴν δίκην δοῦναι δύ-
 38 ναιτ' ἂν. Οὐ γὰρ δὴ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ προσήκει
 ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ πόλει εἰθισμένον ἐστίν, πρὸς
 μὲν τὰ κατηγορημένα μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, περὶ δὲ
 σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέγοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν
 ἀποδεικνύντες ὡς στρατιῶται ἀγαθοὶ εἰσιν, ἢ ὡς πολ-
 λὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἔλαβον τριηραρχήσαντες, ἢ
 39 πόλεις πολεμίας οὔσας Φιλίας ἐποίησαν· ἐπεὶ κελεύετε
 αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὅπου τοσοῦτους τῶν πολεμίων ἀπέ-
 κτειναν ὅσους τῶν πολιτῶν, ἢ ναῦς ὅπου τοσαύτας
 ἔλαβον ὅσας αὐτοὶ παρέδωκαν, ἢ πόλιν ἣν τινα τοιαύ-
 την προσεκτήσαντο οἶαν τὴν ὑμετέραν κατεδουλώσαντο.

Ἄλλὰ γὰρ ὄπλα τῶν πολεμίων ἐσκύλευσαν ὅσαπερ 40
 ὑμῶν ἀφείλοντο; Ἄλλὰ τείχη τοιαῦτα εἶλον οἷα τὰ
 τῆς ἑαυτῶν πατρίδος κατέσκαψαν; Οἵτινες καὶ τὰ περὶ
 τὴν Ἀττικὴν Φρούρια καθεῖλον, καὶ ὑμῖν ἐδήλωσαν ὅτι
 οὐδὲ τὸν Πειραιᾶ Λακεδαιμονίων προσταττόντων περιεῖ-
 λον, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν οὕτω βεβαιοτέραν
 ἐνόμιζον εἶναι.

Πολλάκις οὖν ἐθαύμασα τῆς τόλμης τῶν λεγόντων 41
 ὑπὲρ αὐτῶν, πλὴν ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστὶν
 αὐτούς τε πάντα τὰ κακὰ ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς τοιού-
 τους ἐπαινεῖν. Οὐ γὰρ νῦν πρῶτον τῷ ὑμετέρῳ πλή- 42
 θει τᾶναντία ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τετρα- 411
 κοσίων ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὀλιγαρχίαν καθιστὰς ἔΦευ- *Lamas*
 γεν ἐξ Ἑλλησπόντου τριήραρχος καταλιπὼν τὴν ναῦν,
 μετ' Ἰατροκλέους καὶ ἐτέρων, ὧν τὰ ὀνόματα οὐδὲν
 δέομαι λέγειν. Ἀφικόμενος δὲ δεῦρο τᾶναντία τοῖς
 βουλομένοις δημοκρατίαν εἶναι ἔπραττεν. Καὶ τούτων
 μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτοῦ παρήσω. ἐπειδὴ 43
 δ' ἡ ναυμαχία καὶ ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἐγένετο, δη-
 μοκρατίας ἔτι οὔσης τῆς στάσεως ἤρξαν, ὅθεν πέντε
 ἄνδρες ἔφοροι κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλουμένων ἐταί-
 ρων, συναγωγῆς μὲν τῶν πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν
 συνωμοτῶν, ἐναντία δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει πράττοντες·
 ὧν Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν. Οὗτοι δὲ Φυλάρ- 44
 χους τε ἐπὶ τὰς Φυλακὰς κατέστησαν, καὶ ὃ τι δέοι
 χειροτονεῖσθαι καὶ οὔστινας χρεῖη ἄρχειν παρήγγελλον,
 καὶ εἴ τι ἄλλο πράττειν βούλοιντο, κύριοι ἦσαν· οὕτως

οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων
 πολιτῶν ὄντων ἐπεβουλευέσθε ὅπως μὴτ' ἀγαθὸν μηδὲν
 45 ψηφιεῖσθε πολλῶν τ' ἐνδεεῖς ἔσεσθε. Τοῦτο γὰρ καὶ
 ἠπίσταντο, ὅτι ἄλλως μὲν οὐχ οἶοί τε ἔσονται περι-
 γενέσθαι, κακῶς δὲ πραττόντων δυνήσονται· καὶ ὑμᾶς
 ἡγοῦντο τῶν παρόντων κακῶν ἐπιθυμοῦντας ἀπαλλαγῆ-
 46 ναι περὶ τῶν μελλόντων οὐκ ἐνθυμήσεσθαι. Ὡς τοίνυν
 τῶν ἐφόρων ἐγένετο, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, οὐ
 τοὺς τότε συμπράττοντας (οὐ γὰρ ἂν δυναίμην), ἀλλὰ
 47 τοὺς αὐτοῦ Ἐρατοσθένους ἀκούσαντας. Καίτοι εἰ ἔσω-
 φρόνουν κατεμαρτύρουν ἂν αὐτῶν, καὶ τοὺς διδασκά-
 λους τῶν σφετέρων ἀμαρτημάτων σφόδρ' ἂν ἐκόλαζον,
 καὶ τοὺς ὄρκους, εἰ ἔσωφρόνουν, οὐκ ἂν ἐπὶ μὲν τοῖς
 τῶν πολιτῶν κακοῖς πιστοὺς ἐνόμιζον, ἐπὶ δὲ τοῖς τῆς
 πόλεως ἀγαθοῖς ῥαδίως παρέβαινον. Πρὸς μὲν οὖν τού-
 τους τοσαῦτα λέγω, τοὺς δὲ μάρτυράς μοι κάλει. Καὶ
 ὑμεῖς ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

48 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε. Τὸ δὲ τελευταῖον εἰς
 τὴν ἀρχὴν καταστάς ἀγαθοῦ μὲν οὐδενὸς μετέσχεν,
 κακῶν δὲ πολλῶν. Καίτοι εἶπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἐχρῆν
 πρῶτον μὲν μὴ παρανόμως ἄρχειν, ἔπειτα τῇ βουλῇ
 μηνυτὴν γίνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἀπασῶν, ὅτι
 ψευδεῖς εἶεν, καὶ Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης οὐ τάλιθῃ
 μηνύουσιν, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα πλασθέντα
 εἰσαγγέλλουσι, συγκείμενα ἐπὶ τῇ τῶν πολιτῶν βλά-
 49 βῃ. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅσοι κακόνοι ἦσαν
 τῷ ὑμετέρῳ πλήθει, οὐδὲν ἔλαττον εἶχον σιωπῶντες.
 ἕτεροι γὰρ ἦσαν οἱ λέγοντες καὶ πράττοντες ὧν οὐχ

οἶόν τ' ἦν μείζω κακὰ γενέσθαι τῇ πόλει· ὅποσοι δ' εὐνοί Φασιν εἶναι, πῶς οὐκ ἐνταῦθα ἔδειξαν, αὐτοὶ τε τὰ βέλτιστα λέγοντες καὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἀποτρέποντες;

Ἴσως δ' ἂν ἔχοι εἰπεῖν ὅτι ἐδεδόκει, καὶ ὑμῶν τοῦτο 50 ἐνόησις ἱκανὸν ἔσται. Ὅπως τοίνυν μὴ Φανήσεται ἐν τῷ λόγῳ τοῖς τριάκοντα ἐναντιούμενος· εἰ δὲ μὴ, ἐνταυθὶ δῆλος ἔσται ὅτι ἐκεῖνά τε αὐτῷ ἤρεσκε καὶ τοσοῦτον ἐδύνατο ὥστ' ἐναντιούμενος μηδὲν κακὸν παθεῖν ὑπ' αὐτῶν. Χρῆν δ' αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ταύτην τὴν προθυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ Θηραμένων, ὅς εἰς ὑμᾶς πολλὰ ἐξήμαρτεν. Ἄλλ' οὗτος τὴν 51 μὲν πόλιν ἐχθρὰν ἐνόμιζεν εἶναι, τοὺς δ' ὑμετέρους ἐχθροὺς φίλους, ὡς ἀμφότερα ταῦτα ἐγὼ πολλοῖς τεκμηρίοις παραστήσω, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῶν γιγνομένης, ὅποτεροι πάντα πράξουσιν καὶ τῆς πόλεως ἄρξουσιν. Καὶ 52 γὰρ εἰ ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων ἐστασίαζον, ποῦ κάλλιον ἂν ἦν ἀνδρὶ ἄρχοντι, ἢ Θρασυβούλου Φυλῆν κατελιηφότος, τότε ἐπιδείξασθαι τὴν αὐτοῦ εὐνοίαν; Ὁ δ' ἀντὶ τοῦ ἐπαγγείλασθαί τι ἢ πράξαι ἀγαθὸν πρὸς τοὺς ἐπὶ Φυλῆ, ἐλθὼν μετὰ τῶν συναρχόντων εἰς Σαλαμίνα καὶ Ἐλευσινάδε τριακοσίους τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ μιᾷ ψήφῳ αὐτῶν ἀπάντων θάνατον κατεψηφίσαστο. Ἐπειδὴ δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ 53 ἤλθομεν καὶ αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν καὶ περὶ τῶν διαλλαγῶν οἱ λόγοι ἐγίγνοντο, πολλὰς ἐκάτεροι ἐλπίδας εἶχομεν πρὸς ἀλλήλους ἔσεσθαι ὡς ἀμφότεροι ἔδειξαν. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ Πειραιῶς κρείττους ὄντες εἶασαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν· οἱ δ' εἰς τὸ ἄστυ ἐλθόντες τοὺς 54

μὲν τριάκοντα ἐξέβαλον πλὴν Φεῖδωνος καὶ Ἐρατοσθένους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνοις ἐχθίστους εἶλοντο, ἡγούμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τοὺς τε τριάκοντα
 55 μισεῖσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλεῖσθαι. Τούτων τοίνυν Φεῖδων ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος καὶ Ἴπποκλῆς καὶ Ἐπιχάρης ὁ Λαμπτρέυς καὶ ἕτεροι οἱ δοκοῦντες εἶναι ἐναντιώτατοι Χαρικλεῖ καὶ Κριτίᾳ καὶ τῇ ἐκείνων ἑταιρείᾳ, ἐπειδὴ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, πολὺ μείζω στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ
 56 τοῖς ἐξ ἄστεος ἐποίησαν· οἱ καὶ Φανερώς ἐπεδείξαντο ὅτι οὐχ ὑπὲρ τῶν ἐν Πειραιεῖ οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἀδίκως ἀπολλυμένων ἐστασίαζον, οὐδ' οἱ τεθνεῶτες αὐτοὺς ἐλύπουν, οὐδ' οἱ μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι, ἀλλ' οἱ μετ-
 57 ζον δυνάμενοι καὶ θᾶττον πλουτοῦντες. Λαβόντες γὰρ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πόλιν ἀμφοτέροις ἐπολέμουν, τοῖς τε τριάκοντα πάντα κακὰ εἰργασμένοις καὶ ὑμῖν πάντα κακὰ πεπονθόσιν. Καίτοι τοῦτο πᾶσι δῆλον ἦν, ὅτι εἰ μὲν ἐκεῖνοι ἀδίκως ἔφευγον, ὑμεῖς δικαίως, εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως. Οὐ γὰρ δὴ ἐτέρων ἔργων αἰτίαν λαβόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσον, ἀλλὰ
 58 τούτων. Ὡστε σφόδρα χρὴ ὀργίζεσθαι, ὅτι Φεῖδων αἰρεθείς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετεῖχε καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ τοὺς μὲν κρείττους αὐτῶν δι' ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν ἔτοιμος ἦν, ὑμῖν δ' ἀδίκως φεύγουσιν οὐκ ἠθέλησεν ἀποδοῦναι τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔπειθεν αὐτοὺς στρατεῦσασθαι, διαβάλλων ὅτι Βοιωτῶν ἡ πόλις ἔσται,
 59 καὶ ἄλλα λέγων οἷς ᾤετο πείσειν μάλιστα. Οὐ δυνάμενος δὲ τούτου τυχεῖν, εἶτε καὶ τῶν ἱερῶν ἐμποδῶν ὄντων εἶτε καὶ αὐτῶν οὐ βουλομένων, ἑκατὸν

τάλαντα ἔδανείσατο, ἵν' ἔχοι ἐπικούρους μισθοῦσθαι. Καὶ Λύσανδρον ἄρχοντα ἠτήσαντο, εὐνούστατον μὲν ὄντα τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονούστατον δὲ τῇ πόλει, μισθοῦντα δὲ μάλιστα τοὺς ἐν Πειραιεῖ. Μισθωσάμενοι δὲ 60
 πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ὅλας ἐπάγοντες, καὶ τελευτῶντες Λακεδαιμονίους καὶ τῶν συμμάχων ὅπόσους ἐδύναντο πεῖσαι, οὐ διαλλάξαι ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν εἰ μὴ δι' ἀνδρας ἀγαθοὺς, οἷς ὑμεῖς δηλώσατε παρὰ τῶν ἐχθρῶν δίκην λαβόντες, ὅτι κακείοις χάριν ἀποδώσετε. Ταῦτα δ' 61
 ἐπίστασθε μὲν καὶ αὐτοί, καὶ οἶδ' ὅτι οὐ δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι· ὁμοῦ δ', ἐγὼ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι, ὑμῶν τ' ἐνίοις ἥδιον ὡς πλείστων τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκούειν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φέρε δὴ καὶ περὶ Θηραμένους ὡς ἂν δύνωμαι διὰ 62
 βραχυτάτων διδάξω. Δέομαι δ' ὑμῶν ἀκοῦσαι ὑπὲρ τ' ἐμαυτοῦ καὶ τῆς πόλεως. Καὶ μηδενὶ τοῦτο παραστῆ, ὡς Ἐρατοσθένους κινδυνεύοντος Θηραμένους κατηγορῶ· πυνθάνομαι γὰρ ταῦτα ἀπολογήσεσθαι αὐτόν, ὅτι ἐκείνω φίλος ἦν καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχεν. Καίτοι 63
 σφῶδρ' ἂν αὐτόν οἶμαι μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευόμενον προσποιεῖσθαι πράττειν ὅπως οἰκοδομηθήσεται τὰ τείχη, ὅποτε καὶ μετὰ Θηραμένους ὅπως καθαιρεθήσεται. Οὐ γὰρ μοι δοκοῦσιν ἴσου ἄξιοι γεγενῆσθαι· ὁ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων ἀκόντων ὠκοδόμησεν αὐτά, οὗτος δὲ τοὺς πολίτας ἐξαπατήσας καθεῖλεν. Περιέστη- 64
 κεν οὖν τῇ πόλει τούναντίον ἢ ὡς εἰκὸς ἦν. Ἄξιον μὲν γὰρ καὶ τοὺς Φίλους τοὺς Θηραμένους προσαπολωλέναι,

πλὴν εἴ τις ἐτύγχανεν ἐκείνῳ τὰναντία πράττων· νῦν
 δ' ὄρω τὰς τ' ἀπολογίας εἰς ἐκείνον ἀναφερομένας, τοὺς
 τ' ἐκείνῳ συνόντας τιμᾶσθαι πειρωμένους, ὥσπερ πολ-
 λῶν ἀγαθῶν αἰτίου ἀλλ' οὐ μεγάλων κακῶν γεγενημέ-
 65 νου, ὃς πρῶτον μὲν τῆς προτέρας ὀλιγαρχίας αἰτιώ-
 τatos ἐγένετο, πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων
 πολιτείαν ἐλέσθαι. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ τῶν προ-
 βούλων ὣν ταῦτ' ἔπραττεν, αὐτὸς δὲ δοκῶν εὐνοούσματος
 66 εἶναι τοῖς πράγμασι στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν ἤρεθθαι. Καὶ
 ἕως μὲν ἐτιμᾶτο πιστὸν ἑαυτὸν παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ
 Πείσανδρον μὲν καὶ Κάλλαισχρον καὶ ἑτέρους ἐώρα
 προτέρους αὐτοῦ γιγνομένους, τὸ δ' ὑμέτερον πλῆθος οὐκ-
 ἐτι βουλόμενον τούτων ἀκροᾶσθαι, τότε ἤδη διὰ τε τὸν
 πρὸς ἐκείνους Φθόνον καὶ τὸ παρ' ὑμῶν δέος μετέσχε
 67 τῶν Ἀριστοκράτους ἔργων. Βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ
 πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτό-
 λεμον Φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν,
 εἰς τοσοῦτον δὲ κακίας ἤλθεν, ὥστε ἅμα μὲν διὰ τὴν
 πρὸς ἐκείνους πίστιν ὑμᾶς κατεδουλώσατο, ἅμα δὲ διὰ
 68 τὴν πρὸς ὑμᾶς τοὺς Φίλους ἀπώλεσεν. Τιμώμενος δὲ
 καὶ τῶν μεγίστων ἀξιούμενος, αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος
 σώσειν τὴν πόλιν αὐτὸς ἀπώλεσε, Φάσκων πρᾶγμα
 69 εὐρηκέναι μέγα καὶ πολλοῦ ἄξιον. Ἐπέσχετο δ' εἰρή-
 νην ποιήσειν μήτε ὄμηρα δοῦς μήτε τὰ τείχη καθελῶν
 μήτε τὰς ναῦς παραδοῦς· τᾶλλα δ' εἶπεῖν μὲν οὐδενὶ
 ἠθέλησεν, ἐκέλευσε δ' αὐτῷ πιστεύειν. Ἐμεῖς δὲ, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πραττούσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
 βουλῆς σωτηρίαν, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει,
 εἰδότες δὲ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τῶν πολεμίων
 ἔνεκεν τὰ πόρρητα ποιοῦνται, ἐκείνος δ' ἐν τοῖς αὐτοῦ

πολίταις οὐκ ἠθέλησεν εἰπεῖν ταῦθ' ἃ πρὸς τοὺς πολε-
 μίους ἔμελλεν εἶρεῖν, ὅμως ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα
 καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ ὑμᾶς αὐτούς. Ὁ δὲ ὦν 70
 μὲν ὑπέσχετο οὐδὲν ἐπραξεν, οὕτω δ' ἐνετεθύμητο ὡς
 χρὴ μικρὰν καὶ ἀσθενῆ γενέσθαι τὴν πόλιν, ὥστε περὶ
 ὦν οὐδεὶς πώποτε οὔτε τῶν πολεμίων ἐμνήσθη οὔτε
 τῶν πολιτῶν ἤλπισε, ταῦθ' ὑμᾶς ἐπεισε πρᾶξαι, οὐχ
 ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναγκαζόμενος, ἀλλ' αὐτὸς ἐκείνοις
 ἐπχυγελλόμενος, τοῦ τε Πειραιῶς τὰ τείχη περιελεῖν
 καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πολιτείαν καταλύσαι, εὖ εἰδὼς
 ὅτι, εἰ μὴ πασῶν τῶν ἐλπίδων ἀποστερήσεσθε, τα-
 χεῖαν παρ' αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν κομιεῖσθε. Καὶ τὸ τε- 71
 λευαῖον, ὃ ἄνδρες δικασταί, οὐ πρότερον εἶασε τὴν
 ἐκκλησίαν γενέσθαι, ἕως ὃ λεγόμενος ὑπ' ἐκείνου και-
 ρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτηρήθη, καὶ μετεπέμψατο
 μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς ἐκ Σάμου, ἐπεδήμησε
 δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. Τότε δὲ τούτων 72
 ὑπαρχόντων, καὶ παρόντων Λυσάνδρου καὶ Φιλοχάρους
 καὶ Μιλτιάδου, περὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐκκλησίαν
 ἐποίουν, ἵνα μήτε ῥήτωρ μηδεὶς αὐτοῖς ἐναντιοῖτο μηδὲ
 διαπειλοῖτο, ὑμεῖς τε μὴ τὰ τῆ πόλει συμφέροντα
 ἔλοισθε, ἀλλὰ τὰ κείνοις δοκοῦντα ψηφίσαισθε. Ἄνα- 73
 σταὶς δὲ Θηραμένης ἐκέλευσεν ὑμᾶς τριάκοντα ἀνδράσιν
 ἐπιτρέψαι τὴν πόλιν, καὶ τῆ πολιτεία χρῆσθαι ἢν Δρα-
 κοντίδης ἀπέφαινε. Ἐμεῖς δ' ὅμως καὶ οὕτω διακείμε-
 νοι ἐθορυβεῖτε ὡς οὐ ποιήσοντες ταῦτα. Ἐγινώσκετε
 γὰρ ὅτι περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ ἠκκλησιάζετε. Θηραμένης δὲ, ὃ ἄνδρες δικα- 74
 σταί, (καὶ τούτων ὑμᾶς αὐτοὺς μάρτυρας παρέχομαι)
 εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου,

ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ὅμοια
 πράττοντας αὐτῷ, δοκοῦντα δὲ Λυσάνδρῳ καὶ Λακε-
 δαιμονίοις λέγοι. Μετ' ἐκεῖνον δὲ Λύσανδρος ἀναστὰς
 ἄλλα τε πολλὰ εἶπε καὶ ὅτι παρασπόνδους ὑμᾶς ἔχει,
 καὶ ὅτι οὐ περὶ πολιτείας ὑμῖν ἔσται ἀλλὰ περὶ σω-
 75 τηρίας, εἰ μὴ ποιήσῃ ἃ Θηραμένης κελεύει. Τῶν δ'
 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ ἦσαν, γνόντες τὴν
 παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνάγκην, οἱ μὲν αὐτοῦ μένοντες
 ἡσυχίαν ἤγον, οἱ δ' ὄρχοντο ἀπίοντες, τοῦτο γοῦν σφί-
 σιν αὐτοῖς συνειδότες, ὅτι οὐδὲν κακὸν τῇ πόλει ἐψη-
 Φίσαντο· ὀλίγοι δὲ τινες καὶ πονηροὶ καὶ κακῶς βου-
 76 λεύομενοι τὰ προσταχθέντα ἐχειροτόνησαν. Παρήγγελτο
 γὰρ αὐτοῖς δέκα μὲν οὖς Θηραμένης ἀπέδειξε χειρο-
 τονῆσαι, δέκα δὲ οὖς οἱ καθεστηκότες ἔφοροι κελεύοιεν,
 δέκα δ' ἐκ τῶν παρόντων· οὕτω γὰρ τὴν ὑμετέραν
 ἀσθένειαν ἐώρων καὶ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἠπίσταντο,
 ὥστε πρότερον ἤδεσαν τὰ μέλλοντα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
 77 πραχθῆσθαι. Ταῦτα δ' οὐκ ἐμοὶ δεῖ πιστεῦσαι, ἀλλ'
 ἐκείνῳ· πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένα ἐν τῇ βουλῇ
 ἀπολογούμενος ἔλεγεν, ὀνειδίζων μὲν τοῖς Φεύγουσιν,
 ὅτι δι' αὐτὸν κατέλθοιεν, οὐδὲν φροντιζόντων Λακεδαι-
 μονίων, ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας μετέχουσιν ὅτι
 πάντων τῶν πεπραγμένων τοῖς εἰρημένοις τρόποις ὑπ'
 ἐμοῦ αὐτὸς αἴτιος γεγενημένος τοιούτων αὐτῶν τυχερά-
 78 νων ὄρκους εἰληφώς. Καὶ τοσοῦτων καὶ ἐτέρων κακῶν
 καὶ αἰσχυρῶν καὶ πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ
 μεγάλων αἰτίου γεγενημένου τολμήσουσιν αὐτοὺς Φί-
 λους ὄντας ἀποφαίνειν, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανόντος
 Θηραμένους ἀλλ' ὑπὸ τῆς αὐτοῦ πονηρίας, καὶ δικαίως

μὲν ἐν ὀλιγαρχίᾳ δίκην δόντος (ἤδη γὰρ αὐτὴν κατέ-
λυε), δικαίως δ' ἂν ἐν δημοκρατίᾳ. Δις γὰρ ὑμᾶς κατ-
εδουλώσατο, τῶν μὲν παρόντων καταφρονῶν, τῶν δ'
ἀπόντων ἐπιθυμῶν, καὶ τῷ καλλίστῳ ὀνόματι χρώμε-
νος δεινοτάτων ἔργων διδάσκαλος καταστάς.

Περὶ μὲν τοίνυν Θηραμένους ἱκανά μοί ἐστι τὰ 79
κατηγορημένα· ἤκει δ' ὑμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ἐν ᾧ δεῖ
συγγνώμην καὶ ἔλεον μὴ εἶναι ἐν ταῖς ὑμετέραις γνώ-
μαις, ἀλλὰ παρ' Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτῳ συν-
αρχόντων δίκην λαβεῖν, μηδὲ μαχομένους μὲν κρείτ-
τους εἶναι τῶν πολεμίων, ψηφίζομένους δὲ ἥττους τῶν
ἐχθρῶν. Μηδ' ὧν Φασι μέλλειν πράξειν πλείω χάριν 80
αὐτοῖς ἴστε, ἢ ὧν ἐποίησαν ὀργίζεσθε· μηδ' ἀποῦσι
μὲν τοῖς τριάκοντα ἐπιβουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε·
μηδὲ τῆς τύχης, ἢ τούτους παρέδωκε τῇ πόλει, κά-
κιον ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσητε.

Κατηγορηται δὴ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτου Φί- 81
λων, εἰς οὓς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει καὶ μεθ' ὧν αὐτῷ
ταῦτα πέπρακται. Ὁ μέντοι ἀγὼν οὐκ ἐξ ἴσου τῇ
πόλει καὶ Ἐρατοσθένει· οὗτος μὲν γὰρ κατήγορος καὶ
δικαστὴς αὐτὸς ἦν τῶν κρινομένων, ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς
κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν καθέσταμεν. Καὶ οὗτοι μὲν
τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀκρίτους ἀπέκτειναν, ὑμεῖς δὲ
τοὺς ἀπολέσαντας τὴν πόλιν κατὰ τὸν νόμον ἀξιοῦτε
κρίνειν, παρ' ὧν οὐδ' ἂν παρανόμως βουλόμενοι δίκην
λαμβάνειν ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων ὧν τὴν πόλιν ἡδι-
κήκασι λάβοιτε. Τί γὰρ ἂν παθόντες δίκην τὴν ἀξίαν
εἶησαν τῶν ἔργων δεδωκότες; Πότερον, εἰ αὐτοὺς ἀπο- 83
κτείνοιτε καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν, ἱκανὴν ἂν τοῦ Φόνου
δίκην λάβοιμεν, ὧν οὗτοι πατέρας καὶ υἱεῖς καὶ ἀδελ-

- Φους ἀκρίτους ἀπέκτειναν; Ἄλλὰ γὰρ εἰ τὰ χρήματα τὰ Φανερά δημεύσαίτε, καλῶς ἂν ἔχοι ἢ τῆ πόλει, ἢ οὔτοι πολλὰ εἰλήφασιν, ἢ τοῖς ἰδιώταις, ὧν
- 84 οἰκίας ἐξεπώρησαν; Ἐπειδὴ τοίνυν πάντα ποιῶντες δίκην (ἰκανὴν) παρ' αὐτῶν οὐκ ἂν δύνασθε λαβεῖν, πῶς οὐκ αἰσχρὸν ὑμῖν καὶ ἠντινοῦν ἀπολιπεῖν, ἠντινά τις βούλοιο παρὰ τούτων λαμβάνειν; Πᾶν δ' ἂν μοι δοκεῖ τολμησαι ὅστις νυνί, οὐχ ἐτέρων ὄντων τῶν δικαστῶν ἀλλ' αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων, ἤκει ἀπολογησόμενος πρὸς αὐτοὺς τοὺς μάρτυρας τῆς τούτου πονηρίας· τοσοῦτον ἢ ὑμῶν καταπεφρόνηκεν ἢ ἐτέροις.
- 85 πεπίστευκεν. Ὡν ἀμφοτέρων ἄξιον ἐπιμεληθῆναι ἐνθυμουμένους ὅτι οὔτ' ἂν ἐκεῖνα ἐδύναντο ποιεῖν μὴ ἐτέρων συμπραττόντων οὔτ' ἂν νῦν ἐπεχείρησαν ἐλθεῖν μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθῆσθαι, οἳ οὐ τούτοις ἤκουσι βοηθήσοντες, ἀλλ' ἠγούμενοι πολλὴν ἄδειαν καὶ σφίσι ἐσεσθαι τοῦ λοιποῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, εἰ τοὺς μεγίστων κακῶν αἰτίους λαβόντες ἀφήσετε.
- 86 Ἄλλὰ καὶ τῶν συνεργούντων αὐτοῖς ἄξιον θαυμάζειν, πότερον ὡς καλοὶ κάγαθοὶ αἰτήσονται, τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντες τῆς τούτων πονηρίας· ἐβουλόμην μέντ᾽ αὐτοὺς οὕτω προθύμους εἶναι σώζειν τὴν πόλιν, ὥσπερ οὔτοι ἀπολλύναι· ἢ ὡς δεινοὶ λέγειν ἀπολογήσονται καὶ τὰ τούτων ἔργα πολλοῦ ἀξία ἀποφανοῦσιν. Ἄλλ' οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδεὶς αὐτῶν οὐδὲ τὰ δίκαια πώποτε ἐπεχείρησεν εἰπεῖν.
- 87 Ἄλλὰ τοὺς μάρτυρας ἄξιον ἰδεῖν, οἳ τούτοις μαρτυροῦντες αὐτῶν κατηγοροῦσι, σφόδρα ἐπιλήσμονας καὶ εὐήθεις νομίζοντες ὑμᾶς εἶναι, εἰ διὰ μὲν τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἀδειῶς ἠγοῦνται τοὺς τριάκοντα σω-

σειν, διὰ δ' Ἐρατοσθένην καὶ τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ
 δεινὸν ἦν καὶ τῶν τεθνεώτων ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν. Καί- 88
 τοι οὗτοι μὲν σωθέντες πάλιν ἂν δύναιτο τὴν πόλιν
 ἀπολέσαι· ἐκεῖνοι δέ, οὓς οὗτοι ἀπώλεσαν, τελευτή-
 σαντες τὸν βίον πέρας ἔχουσι τῆς παρὰ τῶν ἐχθρῶν
 τιμωρίας. Οὐκ οὖν δεινὸν εἰ τῶν μὲν ἀδίκως τεθνεώ-
 των οἱ φίλοι συναπάλλυντο, αὐτοῖς δὲ τοῖς τὴν πόλιν
 ἀπολέσασιν ἢ που ἐπ' ἐκφορὰν πολλοὶ ἤξουσιν, ὅποτε
 βοηθεῖν τοσοῦτοι παρασκευάζονται; Καὶ μὲν δὴ πολὺ 89
 ῥᾶον ἠγοῦμαι εἶναι ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἐπάσχετε ἀντει-
 πεῖν, ἢ ὑπὲρ ὧν οὗτοι πεποιήκασιν ἀπολογήσασθαι.
 Καίτοι λέγουσιν ὡς Ἐρατοσθένης ἐλάχιστα τῶν τριά-
 κοντα κακὰ εἴργασται, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν ἀξιοῦσι
 σωθῆναι· ὅτι δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πλεῖστα εἰς
 ὑμᾶς ἐξημάρτηκεν, οὐκ οἶονται χρῆναι αὐτὸν ἀπολέ-
 σθαι. Ὑμεῖς δὲ δεῖξετε ἦντινα γνώμην ἔχετε περὶ 90
 τῶν πραγμάτων. Εἰ μὲν γὰρ τούτου καταψηφιεῖσθε,
 δῆλοι ἔσεσθε ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δὲ
 ἀποψηφιεῖσθε, ὀφθήσεσθε τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ
 τούτοις ὄντες, καὶ οὐχ ἔξετε λέγειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν
 τριάκοντα προσταχθέντα ποιεῖτε· νυνὶ μὲν γὰρ οὐδεὶς 91
 ὑμᾶς ἀναγκάζει παρὰ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἀποψη-
 φίζεσθαι. Ὡστε συμβουλεύω μὴ τούτων ἀποψηφισα-
 μένους ὑμῶν αὐτῶν καταψηφίσασθαι. Μηδ' οἴεσθε κρύ-
 βδην τὴν ψῆφον εἶναι· Φανεράν γὰρ τῇ πόλει τὴν
 ὑμετέραν γνώμην ποιήσετε.

Βούλομαι δ' ὀλίγα ἐκατέρους ἀναμνήσας καταβαί- 92
 νειν, τοὺς τ' ἐξ ἄστεος καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς
 ὑμῖν διὰ τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα
 ἔχοντες τὴν ψῆφον φέριτε. Καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ

- ἄστεός ἐστε, σκέψασθε ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρα ἤρχεσθε, ὥστ' ἀδελφοῖς καὶ υἱέσι καὶ πολίταις ἠναγκάζεσθε πολεμεῖν τοιοῦτον πόλεμον, ἐν ᾧ ἠττηθέντες μὲν τοῖς νικήσασι τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δ' ἂν τούτοις
- 93 ἐδουλεύετε. Καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν ἐκ τῶν πραγμάτων μεγάλους ἐκτίσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε. Συνωφελεῖσθαι μὲν γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἤξιουν, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἠνάγκασον, εἰς τοσοῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες ὥστ' οὐ τῶν ἀγαθῶν κοινούμενοι εὐνοῦς ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ονει-
- 94 δῶν μεταδιδόντες πιστοὺς ᾤοντο εἶναι. Ἄνθ' ὧν ὑμεῖς νῦν ἐν τῷ θαρραλέῳ ὄντες, καθ' ὅσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ Πειραιῶς τιμωρήσασθε, ἐνθυμηθέντες μὲν ὅτι ὑπὸ τούτων πονηροτάτων ὄντων ἤρχεσθε, ἐνθυμηθέντες δὲ ὅτι μετ' ἀνδρῶν νῦν ἀρίστων πολιτεύεσθε καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθε καὶ περὶ τῆς πόλεως βουλευέσθε, ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐπικούρων, οὓς οὗτοι Φύλακας τῆς σφετέρως ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμε-
- 95 τέρας δουλείας εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέστησαν. Καὶ πρὸς ὑμᾶς μὲν ἔτι πολλῶν ὄντων εἰπεῖν τοσαῦτα λέγω. Ὅσοι δ' ἐκ Πειραιῶς ἐστε, πρῶτον μὲν τῶν ὄπλων ἀναμνήσθητε, ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀλλ' ὑπὸ τούτων εἰρήνης οὔσης ἀφηρέθητε [τὰ ὄπλα], ἔπειθ' ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως, ἦν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδοσαν, Φεύγοντας δ' ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων ἐξητοῦντο.
- 96 Ἄνθ' ὧν ὀργίσθητε μὲν ὥσπερ ὅτ' ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε | δὲ καὶ τῶν ἄλλων κακῶν ἃ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν, οἳ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, τοὺς δ' ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἀπὸ τέκνων

καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλκοντες φονέας αὐτῶν
 ἠνάγκασαν γενέσθαι καὶ οὐδὲ ταφῆς τῆς νομιζομένης
 εἶασαν τυχεῖν, ἠγούμενοι τὴν αὐτῶν ἀρχὴν βεβαιότε-
 ραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. Ὅσοι δὲ τὸν 97
 θάνατον διεφύγετε, πολλαχοῦ κινδυνεύσαντες καὶ εἰς
 πολλὰς πόλεις πλανηθέντες καὶ πανταχόθεν ἐκκηρυτ-
 τόμενοι, ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἐν πο-
 λεμίᾳ τῇ πατρίδι τοὺς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ' ἐν
 ξένη γῆ, πολλῶν ἐναντιουμένων ἤλθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ.
 πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων κινδύνων ὑπαρξάντων ἄνδρες
 ἀγαθοὶ γενόμενοι τοὺς μὲν ἠλευθερώσατε, τοὺς δ' εἰς
 τὴν πατρίδα κατηγάγετε. Εἰ δ' ἐδυστυχήσατε καὶ τού- 98
 των ἡμάρτετε, αὐτοὶ μὲν ἂν δείσαντες ἐφεύγετε μὴ
 πάθῃτε τοιαῦτα οἷα καὶ πρότερον, καὶ οὐτ' ἂν ἱερὰ
 οὔτε βωμοὶ ὑμᾶς ἀδικουμένους διὰ τοὺς τούτων τρό-
 πους ὠφέλησαν, ἅ καὶ τοῖς ἀδικοῦσι σωτήρια γίνονται·
 οἱ δὲ παῖδες ὑμῶν, ὅσοι μὲν ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων
 ἂν ὑβρίζοντο, οἱ δ' ἐπὶ ξένης μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβο-
 λαίων ἐδούλευον ἐρημίᾳ τῶν ἐπικουρησόντων.

Ἄλλὰ γὰρ οὐ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι βούλομαι λέ- 99
 γειν, τὰ πραχθέντα ὑπὸ τούτων οὐ δυνάμενος εἰπεῖν·
 οὐδὲ γὰρ ἐνὸς κατηγόρου οὐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ
 πολλῶν. Ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας οὐδὲν ἐλλέλει-
 πται, ὑπὲρ τε τῶν ἱερῶν, ὧν οὗτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο
 τὰ δ' εἰσιόντες ἐμίαινον, ὑπὲρ τε τῆς πόλεως, ἣν μι-
 κρὰν ἐποίουν, ὑπὲρ τε τῶν νεωρίων, ἃ καθεῖλον, καὶ
 ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦ-
 ναι οὐκ ἠδύνασθε, ἀποθανοῦσι βοηθήσατε. Οἶμαι δ' αὐ- 100
 τοὺς ἡμῶν τ' ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἶσεσθαι τὴν ψῆφον
 φέροντας, ἠγούμενους, ὅσοι μὲν ἂν τούτων ἀποψηφί-

σησθε, αὐτῶν θάνατον κατεψηφισμένους ἔσεσθαι, ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην λάβητε, ὑπὲρ αὐτῶν τὰς τιμωρίας πεποιημένους.

Παύσομαι κατηγορῶν. Ἀκηκόατε, ἑοράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε. Δικάζετε.

13.

ΚΑΤΑ ΑΓΟΡΑΤΟΥ ΕΝΔΕΙΞΕΩΣ.

Προσῆκει μὲν, ὧ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν οἱ ἀπέθανον εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, προσῆκει δὲ καὶ μοι οὐχ ἥκιστα κηδεστής γάρ μοι ἦν Διονυσόδωρος καὶ ἀνεψιός. Τυγχάνει οὖν ἐμοὶ ἢ αὐτῇ ἐχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα· ἔπραξε γὰρ οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, δικαίως τιμωρηθήσεται.

- 2 Διονυσόδωρον γὰρ τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν καὶ ἐτέρους πολλούς, ὧν δὴ τὰ ὀνόματα ἀκούσεσθε, ἄνδρας ὄντας ἀγαθοὺς περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἀπέκτεινε, μηνυτὴς κατ' ἐκείνων γενόμενος. Ποιήσας δὲ ταῦτα ἐμὲ μὲν ἰδίᾳ καὶ ἕκαστον τῶν προσηκόντων μεγάλα ἐζημίωσε, τὴν δὲ πόλιν κοινῇ πᾶσαν τοιούτων ἀνδρῶν ἀποστερήσας οὐ μικρά, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἔβλαψεν. Ἐγὼ οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον καὶ ὅσιον ἡγοῦμαι εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν ἅπασι τιμωρεῖσθαι καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται· καὶ ποιούσι ταῦτα νομίζω ἡμῖν καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων ἄμεινον ἂν γίνεσθαι. Δεῖ δ' ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ
- 4 ἀρχῆς τῶν πραγμάτων ἀπάντων ἀκούσαι, ἵν' εἰδῆτε

πρῶτον μὲν ὧ τρόπῳ ὑμῖν ἡ δημοκρατία κατελύθη καὶ ὑφ' ὅτου, ἔπειτα δ' ὧ τρόπῳ οἱ ἄνδρες ὑπ' Ἀγοράτου ἀπέθανον, καὶ δὴ ὅ τι ἀποθνήσκουν μέλλοντες ἐπέσκηψαν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ἀκριβῶς ἂν μαθόντες ἥδιον καὶ ὀσιώτερον Ἀγοράτου τουτουῖ καταψηφίζοισθε. Ὅθεν οὖν ἡμεῖς τε βῆσθαι διδάξομεν καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε, ἐντεῦθεν ὑμῖν ἄρξομαι διηγείσθαι.

Ἐπειδὴ γὰρ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι διεφθάρησαν καὶ 5
τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ πολλῶ χρόνῳ ὕστερον αἱ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται, καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ εἰρήνης ἐγίνοντο. Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ 6
τούτῳ οἱ βουλόμενοι νεώτερα πράγματα ἐν τῇ πόλει γίνεσθαι ἐπεβούλευον, νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν εἰληφέναι καὶ μάλιστα ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὡς αὐτοὶ ἐβούλοντο, καταστήσεσθαι. Ἦγοῦντο 7
δ' οὐδὲν ἄλλο σφίσιν ἐμποδῶν εἶναι ἢ τοὺς τοῦ δήμου προεστηκότας καὶ τοὺς στρατηγοῦντας καὶ ταξιαρχοῦντας. Τούτους οὖν ἐβούλοντο ἀμωσγέπως ἐκποδῶν ποιήσασθαι, ἵνα βραδίως ἂ βούλοιντο διαπράττοιτο. Πρῶτον μὲν οὖν Κλεοφῶντι ἐπέθεντο ἐκ τρόπου τοιούτου. Ὅτε γὰρ ἡ πρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίνετο 8
το, καὶ οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἦκοντες ἔλεγον ἐφ' οἷς ἔτοιμοι εἶεν τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι Λακεδαιμόνιοι, εἰ κατασκαφεῖν τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἑκατέρου, τότε ὑμεῖς τε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέσχεσθε ἀκούσαντες [περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς], Κλεοφῶν τε ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντεῖπεν ὡς οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τε εἶναι ποιεῖν ταῦτα. Μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης, ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει 9

τῷ ὑμετέρῳ ἀναστάς λέγει ὅτι, ἐὰν αὐτὸν ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει ὥστε μῆτε τῶν τειχῶν ἀφελεῖν μῆτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν· οἷοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν παρὰ

10 Λακεδαιμονίων τῇ πόλει εὐρήσεσθαι. Πεισθέντες δ' ὑμεῖς εἴλεσθε ἐκεῖνον πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ὃν τῷ προτέρῳ ἔτει στρατηγὸν χειροτονηθέντα ἀπεδοκιμάσατε,

11 οὐ νομίζοντες εὖνουν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔμεινεν ἐκεῖ πολὺν χρόνον, καταλιπὼν ὑμᾶς πολιορκουμένους, εἰδὼς τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἐν ἀπορίᾳ ἐχόμενον καὶ διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰ κακὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς ὄντας, νομίζων, εἰ διαθείη ὑμᾶς ὥσπερ διέθηκεν, ἀσμένους ὁποιαντιοῦν ἐβελῆσαι ἂν εἰρήνην ποιή-

12 σασθαι. Οἱ δ' ἐνθάδε ὑπομένοντες καὶ ἐπιβουλεύοντες καταλύσαι τὴν δημοκρατίαν εἰς ἀγῶνα Κλεοφῶντα καθιστάσι, πρόφασιν μὲν ὅτι οὐκ ἤλθεν εἰς τὰ ὄπλα ἀναπαυσόμενος, τὸ δ' ἀληθές ὅτι ἀντεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν μὴ καθαιρεῖν τὰ τείχη. Ἐκείνῳ μὲν οὖν δικαστήριον παρασκευάσαντες καὶ εἰσελθόντες οἱ βουλόμενοι ὀλιγαρχίαν καταστήσασθαι ἀπέκτειναν ἐπὶ τῇ προφάσει ταύ-

13 τῆ. Θηραμένης δ' ὕστερον ἀφικνεῖται ἐκ Λακεδαίμονος. Προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν τε στρατηγῶν τινες καὶ τῶν ταξιάρχων, ὧν ἦν Στρομβιχίδης καὶ Διονυσόδωρος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν εὖνοι ὄντες ὑμῖν, ὥς γ' ἐδήλωσαν ὕστερον, ἠγανάκτουν σφόδρα. Ἦλθε γὰρ Φέρων εἰρήνην τοιαύτην, οἶαν ἡμεῖς ἔργῳ μαθόντες ἔγνωμεν· πολλοὺς γὰρ τῶν πολιτῶν ἀγαθοὺς ἀπωλέσαμεν καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐξηλάθημεν. Ἦν

14 γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα στάδια τῶν μακρῶν τειχῶν

ἀφελεῖν ὅλα τὰ μακρὰ τείχη κατασκάψαι, ἀντὶ δὲ τοῦ ἄλλο τι ἀγαθὸν τῇ πόλει εὐρέσθαι τάς τε ναῦς παραδοῦναι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ τείχος περιελεῖν. Ὁρῶντες δ' οὗτοι οἱ ἄνδρες ὄνό- 15 —
ματι μὲν εἰρήνην γιγνομένην, τῷ δ' ἔργῳ τὴν δημοκρατίαν καταλυομένην, οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψειν ταῦτα γενέσθαι, οὐκ ἔλεοῦντες, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ τείχη, εἰ πεσεῖται, οὐδὲ κηδόμενοι τῶν νεῶν, εἰ Λακεδαιμονίοις παραδοθήσονται (οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τούτων πλέον ἢ ἡμῶν ἐκάστῳ προσήκεν), [ἀλλ' αἰσθόμενοι ἐκ τοῦ 16
τρόπου τούτου τὸ ὑμέτερον πλήθος καταλυθησόμενον,] οὐδ' (ὡς Φασί τινες) οὐκ ἐπιθυμοῦντες εἰρήνην γίνεσθαι, ἀλλὰ βουλόμενοι βελτίῳ ταύτης εἰρήνῃ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ποιήσασθαι. Ἐνόμιζον δὲ δυνησέσθαι καὶ ἔπραξαν ἂν ταῦτα, εἰ μὴ ὑπ' Ἀγοράτου τουτουῖ ἀπώλοντο. Γνωὺς δὲ ταῦτα Θηραμένης καὶ οἱ ἄλλοι 17 +
οἱ ἐπιβουλεύοντες ὑμῖν, ὅτι εἰσὶ τινες οἱ κωλύσουσι τὸν δῆμον καταλυθῆναι καὶ ἐναντιώσονται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, εἶλοντο, πρὶν τὴν ἐκκλησίαν τὴν περὶ τῆς εἰρήνης γενέσθαι, τούτους πρῶτον εἰς διαβολὰς καὶ κινδύνους καταστῆσαι, ἵνα μηδεὶς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ ὑμέτερου πλήθους ἀντιλέγοι. Ἐπιβουλήν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι. Πείθουσι γὰρ Ἀγόρατον τουτονὶ μηνυτὴν 18 +
κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιαρχῶν γενέσθαι, οὐ συνειδόμενα ἐκείνοις, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν (οὐ γὰρ δήπου ἐκεῖνοι οὕτως ἀνόητοι ἦσαν καὶ ἄφιλοι, ὥστε περὶ τηλικούτων ἂν πραγμάτων πράττοντες Ἀγόρατον ὡς πιστὸν καὶ εὖνουν, δοῦλον καὶ ἐκ δούλων ὄντα, παρεκάλεσαν), ἀλλ' ἐδόκει αὐτοῖς οὗτος ἐπιτή-
δειος εἶναι μηνυτής. Ἐβούλοντο οὖν ἄκοντα δοκεῖν αὐ- 19

- τὸν καὶ μὴ ἐκόντα μηνύειν, ὅπως πιστότερα ὑμῖν ὑποφαίνοιτο. Ὡς δὲ ἐκὼν ἐμήνυσε, καὶ ὑμᾶς οἶμαι ἐκ τῶν πεπραγμένων αἰσθήσεσθαι. Εἰσπέμπουσι γὰρ εἰς τὴν βουλὴν Θεόκριτον τὸν τοῦ Ἐλαφοστίκτου καλούμενον· ὁ δὲ Θεόκριτος οὗτος ἑταῖρος ἦν τῷ Ἀγοράτῳ καὶ ἐπιτήδειος. Ἡ δὲ βουλὴ ἢ πρὸ τῶν τριάκοντα βουλευούσα διέφθαρτο καὶ ὀλιγαρχίας ἐπεθύμει, ὡς ἴστε, μάλιστα. Τεκμήριον δέ· οἱ γὰρ πολλοὶ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς τὴν ὑστέραν βουλὴν τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἐβούλευον. Τοῦ δ' ἕνεκα ταῦτα λέγω ὑμῖν; Ἴν' εἰδῆτε ὅτι τὰ ψήφισματα τὰ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς οὐκ ἐπ' εὐνοίᾳ τῇ ὑμετέρᾳ ἀλλ' ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου τοῦ ὑμετέρου ἅπαντα ἐγένετο, καὶ ὡς
- 20 τοιοῦτοις οὖσιν αὐτοῖς τὸν νοῦν προσέχητε. Εἰσελθὼν δ' εἰς ταύτην τὴν βουλὴν ἐν ἀπορρήτῳ Θεόκριτος μηνύει ὅτι συλλέγονται τινες ἐναντιωσόμενοι τοῖς τότε καθισταμένοις πράγμασιν. Τὰ μὲν οὖν ὀνόματα οὐκ ἔφη αὐτῶν ἕρεῖν καθ' ἕκαστον· ὄρκους τε γὰρ ὀμωμοκέναι τοὺς αὐτοὺς ἐκείνοις, καὶ εἶναι ἐτέρους οἱ ἐροῦσι τὰ ὀνόματα, αὐτὸς δ' οὐκ ἂν ποτε ποιῆσαι ταῦτα.
- 21 Καίτοι, εἰ μὴ ἐκ παρασκευῆς ἐμηνύετο, πῶς οὐκ ἂν ἠνάγκασεν ἢ βουλὴ εἰπεῖν τὰ ὀνόματα Θεόκριτον καὶ μὴ ἀνώνουμον τὴν μήνυσιν ποιήσασθαι; Νυνὶ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσατο.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 23 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη, κατέρχονται ἐπὶ τὸν Ἀγόρατον εἰς τὸν Πειραιᾶ οἱ αἰρεθέντες τῶν βουλευτῶν καὶ περιτυχόντες αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ ἐζήτουν ἄγειν. Παραμενόμενος δὲ Νικίας καὶ Νικο-

μένης καὶ ἄλλοι τινές, ὀρῶντες τὰ πράγματα οὐχ
 οἶα βέλτιστα ἐν τῇ πόλει ὄντα, ἄγειν μὲν τὸν Ἀγό-
 ρατον οὐκ ἔφασαν προήτεσθαι, ἀΦηροῦντο δὲ καὶ ἡγ-
 γυῶντο καὶ ὠμολόγουν παρέξειν εἰς τὴν βουλὴν. Γρα- 24
 ψάμενοι δ' οἱ βουλευταὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐγγυωμένων
 καὶ κωλυόντων, ἀπιόντες ὄχοντο εἰς ἄστν. Ὁ δ' Ἀγό-
 ρατος καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν Μου-
 νυχίαςιν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ἐβουλευόντο τί χρὴ
 ποιεῖν. Ἐδόκει οὖν τοῖς ἐγγυηταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἅπασιν ἐκποδῶν ποιήσασθαι τὸν Ἀγόρατον ὡς τάχι- 25
 στα, καὶ παρορμίσαντες δύο πλοῖα Μουνυχίαςιν ἐδέ-
 οντο αὐτοῦ παντὶ τρόπῳ ἀπελλεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ αὐτοὶ
 ἔφασαν συνεκπλεύσεσθαι, ἕως τὰ πράγματα κατα-
 σταίη, λέγοντες ὅτι, εἰ κομισθῆι εἰς τὴν βουλὴν,
 βασιανιζόμενος ἴσως ἀναγκασθήσεται ὀνόματα εἰπεῖν
 Ἀθηναίων, ὧν ἂν ὑποβάλωσιν οἱ βουλόμενοι κακὸν τι
 ἐν τῇ πόλει ἐργάζεσθαι. Ταῦτα ἐκείνων δεομένων, 26
 καὶ παρασκευασάντων πλοῖα, καὶ αὐτῶν ἐτοιμῶν ὄν-
 των συνεκπλεῖν, οὐκ ἠθέλησε πείθεσθαι αὐτοῖς Ἀγό-
 ρατος οὕτως. Καίτοι, ὧ Ἀγόρατε, εἰ μὴ τί σοι ἦν
 παρεσκευασμένον ᾧ ἐπίστευες μηδὲν κακὸν πείσεσθαι,
 πῶς οὐκ ἂν ὄχου καὶ πλοίων παρεσκευασμένων καὶ
 τῶν ἐγγυητῶν ἐτοιμῶν ὄντων σοι συνεκπλεῖν; Ἐτι γὰρ
 οἶόν τέ σοι ἦν, καὶ οὐπω ἡ βουλή σου ἐκράτει. Ἀλλὰ
 μὲν δὴ οὐχ ὅμοιά γε σοὶ κάκεινοις ὑπῆρχεν. Πρῶ- 27
 τον μὲν γε Ἀθηναῖοι ἦσαν ὥστ' οὐκ ἐδέδισαν βα-
 σανισθῆναι· ἔπειτα πατρίδα σφετέραν αὐτῶν καταλι-
 πόντες ἔτοιμοι ἦσαν συνεκπλεῖν μετὰ σοῦ, ἡγησά-
 μενοι ταῦτα μᾶλλον λυσιτελεῖν ἢ τῶν πολιτῶν πολλοὺς
 κάγαθοὺς ὑπὸ σοῦ ἀδίκως ἀπολέσθαι. Σοὶ δὲ πρῶτον

μὲν κίνδυνος ἦν βασιανισθῆναι ὑπομείναντι, ἔπειτα δ' οὐ πατρίδα ἂν σαυτοῦ ἀπέλιπες, ὥστ' ἐκ παντὸς τρό-
 28 που σοὶ μᾶλλον ἐκπλεῦσαι ἢ ἐκείνοις συνέφερον, εἰ μὴ τι ἦν ᾧ ἐπίστευες. Νῦν δὲ ἄκων μὲν προσποιεῖ, ἐκὼν δὲ πολλοὺς κάγαθοὺς Ἀθηναίων ἀπέκτεινας. Ὡς δὲ παρεσκευάσθη ἅπαντα ἃ ἐγὼ λέγω, καὶ μάρτυρές εἰσι, καὶ αὐτὸ τὸ ψήφισμα σοῦ τὸ τῆς βουλῆς καταμαρτυρήσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

29 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη καὶ ἦλθον οἱ ἐκ τῆς βουλῆς Μουνοχίαζε, ἐκὼν ἀνέστη Ἀγόρατος ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· καίτοι νῦν γε βία Φησὶν
 30 ἀφαιρεθῆναι. Ἐπειδὴ δ' εἰς τὴν βουλήν ἐκομίσθη, ἀπογράφει Ἀγόρατος πρῶτον μὲν τῶν αὐτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα, ἔπειτα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιαρχῶν, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλων τινῶν πολιτῶν. Ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη τοῦ παντὸς κακοῦ ἐγένετο. Ὡς δ' ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα, οἶμαι μὲν καὶ αὐτὸν ὁμολογήσει· εἰ δὲ μὴ, ἐπ' αὐτοφῶρῳ ἐγὼ αὐτὸν ἐξελέγξω. Ἀποκρίναι δὴ μοι.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

31 Ἐβούλοντο τοίνυν, ᾧ ἄνδρες δικασταί, ἔτι πλείονων αὐτὸν τὰ ὀνόματα ἀπογράψαι· οὕτω σφοδρὰ ἔρρωτο ἢ βουλή κακόν τι ἐργάζεσθαι, καὶ αὐτὸς οὐκ ἐδόκει αὐτοῖς ἅπαντα τάλιθῃ πω κατειρηκέναι. Τούτους μὲν οὖν ἅπαντας ἐκὼν ἀπογράφει, οὐδεμιᾶς αὐτῷ ἀνάγ-
 32 κης οὔσης. Ἐπειδὴ δ' ἡ ἐκκλησία Μουνοχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, οὕτω σφοδρὰ τινὲς ἐπεμέλοντο ὅπως καὶ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν

ταξιάρχων μήνυσις γένοιτο (περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπέχρη ἢ ἐν τῇ βουλῇ γεγενημένη), ὥστε καὶ ἐκεῖ παράγουσιν εἰς τὸν δῆμον. Καὶ μοι ἀποκρίναι, ὦ Ἀγόρατε· οὐ γὰρ ἂν οἶμαι σε ἕξαρνον γενέσθαι ἅ ἐναντίον Ἀθηναίων ἀπάντων ἐποίησας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Ὁμολογεῖ μὲν καὶ αὐτός, ὅμως δὲ καὶ τὰ ψηφί- 33
σματα ὑμῖν τοῦ δήμου ἀναγνώσεται.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Ὅτι μὲν ἀπέγραψεν Ἀγόρατος οὕτως τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τὰ ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ἔστι Φονεὺς ἐκείνων, σχεδόν τι οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι· ὡς τοίνυν ἀπάντων τῶν κακῶν αἴτιος τῇ πόλει ἐγένετο καὶ οὐδ' ὑφ' ἐνὸς αὐτὸν προσήκει ἐλεεῖσθαι, ἐγὼ οἶμαι ὑμῖν ἐν κεφαλαίοις ἀποδείξειν. 34 Ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι συλληφθέντες ἐδέθησαν, τότε καὶ ὁ Λύσανδρος εἰς τοὺς λιμένας τοὺς ὑμετέρους εἰσέπλευσε, καὶ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι Λακεδαιμονίοις παρεδόθησαν, καὶ τὰ τείχη κατεσκάφη, καὶ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, καὶ τί οὐ τῶν δεινῶν τῇ πόλει ἐγένετο; 35 Ἐπειδὴ τοίνυν οἱ τριάκοντα κατέστησαν, εὐθέως κρίσιν τοῖς ἀνδράσι τούτοις ἐποιοῦν ἐν τῇ βουλῇ, ὁ δὲ δῆμος ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐν δισχιλίοις ἐψηφίσατο. Καὶ μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥαδίως ἂν 86
ἐσώζοντο· ἅπαντες γὰρ ἤδη ἐγνωκότες ἦτε οὗ ἢ κακοῦ

ἡ πόλις, ἐν ᾧ οὐδὲν ἔτι ὠφελεῖν ἐδύνασθε· νῦν δ' εἰς τὴν βουλὴν αὐτοὺς τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσάγουσιν. Ἡ δὲ κρίσις τοιαύτη ἐγίγνετο, οἷαν καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ 37 ἐπίστασθε. Οἱ μὲν γὰρ τριάκοντα ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν βάθρων, οὗ νῦν οἱ πρυτάνεις καθέζονται· δύο δὲ τραπέζα ἐν τῷ πρόσθεν τῶν τριάκοντα ἐκείσθην· τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς καδίσκους ἀλλὰ φανεράν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει τίθεσθαι, τὴν μὲν (σώζουσιν) ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν ὥστ' ἐκ 38 τίνος τρόπου ἔμελλέ τις αὐτῶν σωθῆσθαι; Ἐνὶ δὲ λόγῳ, ὅσοι εἰς τὸ βουλευτήριον ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσηλθόν κριθησόμενοι, ἀπάντων θάνατος κατεγιγνώσκειτο καὶ οὐδενὸς ἀπεψηφίσαντο, πλὴν Ἀγοράτου τοῦτου· τοῦτον δ' ἀφεΐσαν ὡς εὐεργέτην ὄντα. Ἴνα δ' εἰδῆτε ὡς πολλοὶ ὑπὸ τούτου τεθνῶσι, βούλομαι ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγνῶναι.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

39 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποθνήσκειν, μεταπέμπονται εἰς τὸ δεσμοτήριον ὁ μὲν ἀδελφὴν, ὁ δὲ μητέρα, ὁ δὲ γυναῖκα, ὁ δ' ἥτις ἦν ἐκάστῳ αὐτῶν προσήκουσα, ἵνα τὰ ὕστατα ἀσπασάμενοι τοὺς αὐτῶν 40 οὕτω τὸν βίον τελευτήσειαν. Καὶ δὴ καὶ Διονυσόδωρος μεταπέμπεται τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰς τὸ δεσμοτήριον, γυναῖκα ἑαυτοῦ οὖσαν. Πυθομένη δ' ἐκείνη ἀφικνεῖται, μέλαν ἱμάτιον ἠμφισμένη, ὡς εἰκὸς ἦν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς τοιαύτη συμφορᾷ κεχρημένῳ. 41 Ἐναντίον δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς Διονυσόδωρος τά τε οἰκεῖα τὰ ἑαυτοῦ διέθετο ὅπως αὐτῷ ἔδοκει, καὶ περὶ

Ἄγοράτου τούτου ἔλεγεν, ὅτι οἱ αἴτιος ἦν τοῦ θανάτου, καὶ ἐπέσκηπτεν ἐμοὶ καὶ Διονυσίῳ τούτῳ, τῷ ἀδελφῷ τῷ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις πᾶσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ Ἄγορατον· καὶ τῇ γυναικὶ τῇ αὐτοῦ ἐπέσκηπτε, νο- 42 μίζων αὐτὴν κυεῖν ἐξ αὐτοῦ, ἐὰν ἄρρεν γένηται αὐτῇ παιδίον, φράζειν τῷ γενομένῳ ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἄγορατος ἀπέκτεινε, καὶ κελεύειν τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς φονέα ὄντα. Ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω μάρτυρας τούτων παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὗτοι μὲν τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπ' Ἄγορά- 43 του ἀπογραφέντες ἀπέθανον. Ἐπεὶ δὲ τούτους ἐκποδῶν ἐποιήσαντο οἱ τριάκοντα, σχεδὸν οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι ὡς πολλὰ καὶ δεινὰ μετὰ ταῦτα τῇ πόλει ἐγένετο, ὧν οὗτος ἀπάντων αἰτίος ἐστίν, ἀποκτείνας ἐκείνους. Ἄνιῶμαι μὲν οὖν ὑπομιμνήσκων τὰς γεγενημένας συμφορὰς τῇ πόλει, ἀνάγκη δ' ἐστίν, ὧ ἄνδρες δικασταί, 44 ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ἵν' εἰδῆτε ὡς σφόδρα ὑμῖν ἐλεεῖν προσήκει Ἄγορατον. Ἴστε μὲν γὰρ τοὺς ἐκ Σαλαμῖνος τῶν πολιτῶν κομισθέντας, οἳ οἱ ἦσαν καὶ ὅσοι καὶ οἴῳ δλέθρῳ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπώλοντο· Ἴστε δὲ τοὺς ἐξ Ἐλευσίνος, ὡς πολλοὶ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ ἐχρήσαντο· μέμνησθε δὲ καὶ τοὺς ἐνθάδε διὰ τὰς ἰδίας ἔχθρας ἀπαγομένους εἰς τὸ δεσμωτήριον· οἳ οὐδὲν κακὸν τὴν 45 πόλιν ποιήσαντες ἠναγκάζοντο αἰσχίστῳ καὶ ἀκλεεστάτῳ δλέθρῳ ἀπόλλυσθαι, οἳ μὲν γονέας πρεσβύτας καταλείποντες, οἳ ἤλπιζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παιδῶν γηροτροφιθέντες, ἐπειδὴ τελευτήσειαν τὸν βίον, ταφῆσεσθαι, οἳ δ' ἀδελφὰς ἀνεκδότους, οἳ δὲ παῖδας

- 46 μικροῦς πολλῆς ἔτι θεραπείας δεομένους ὄσ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ποίαν τινὰ οἴεσθε γνώμην περὶ τούτου ἔχειν, ἢ ποίαν τινὰ ἂν ψῆφον θέσθαι, εἰ ἐπ' ἐκείνοις γένοιτο, ἀποστερηθέντας διὰ τοῦτον τῶν ἡδίστων; Ἐτι δὲ τὰ τείχη κατεσκάφη, καὶ αἱ νῆες τοῖς πολεμίοις παρεδόθησαν, καὶ τὰ νεώρια καθήρεθι, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀκρόπολιν ὑμῶν εἶχον, καὶ ἡ δύναμις ἅπαντα τῆς πόλεως παρελύθη, ὥστε μηδὲν διαφέρειν
- 47 τῆς ἐλαχίστης πόλεως τὴν πόλιν. Πρὸς δὲ τούτοις τὰς ἰδίας οὐσίας ἀπωλέσατε καὶ τὸ τελευταῖον συλλήβδην ἅπαντες ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐκ τῆς πατρίδος ἐξήλαθιτε. Ταῦτ' ἐκείνοι οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες αἰσθόμενοι οὐκ
- 48 ἔφασαν ἐπιτρέψειν τὴν εἰρήνην, ὧ ἄνδρες δικασταί, ποιήσασθαι, ὄσ σύ, Ἄγορατε, βουλομένους ἀγαθόν τι πρᾶξαι τῇ πόλει ἀπέκτεινας, μηνύσας αὐτοὺς τῇ πόλει ἐπιβουλεύειν, καὶ αἴτιος εἶ ἀπάντων τῇ πόλει τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων. Νῦν οὖν μνησθέντες καὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος δυστυχημάτων καὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως τιμωρεῖσθε τὸν αἴτιον τούτων.
- 49 Θαυμάζω δ' ἔγωγε, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅ τι ποτὲ τολμήσει πρὸς ὑμᾶς ἀπολογεῖσθαι· δεῖ γὰρ αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὡς οὐ κατεμήνυσε τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐδ' αἴτιος αὐτοῖς ἔστι τοῦ θανάτου, ὃ οὐκ ἂν δύναίτο οὐδέ-
- 50 ποτε ἀποδεῖξαι. Πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ψηφίσματα αὐτοῦ τὰ ἐκ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου καταμαρτυρεῖ, διαρρήδην ἀγορεύοντα περὶ ὧν Ἄγορατος κατεῖρκεν· ἔπειτα ἢ κρίσις, ἢ ἐκρίθη ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἀφείθη, διαρρήδην λέγει, „διδότι,“ Φησὶν „ἔδοξε τάληθῃ εἰσαγγεῖλαι“. Καὶ μοι ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΓΝΩΣΙΣ. ΓΡΑΦΑΙ.

Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀπέγραψεν, οὐδενὶ τρόπῳ δύναται 51
 ἂν ἀποδείξαι· δεῖ τοίνυν αὐτὸν ὡς δικαίως ἐμήνυσε
 ταῦτα ἀποφαίνειν, ὁρῶν αὐτοὺς πονηρὰ καὶ οὐκ ἐπι-
 τήδεια τῷ δήμῳ τῷ ὑμετέρῳ πράττοντας. Οἶομαι δ'
 τοῦτο αὐτὸν οὐδ' ἂν ἐπιχειρῆσαι ἀποδεικνύουσι. Οὐ γὰρ
 δήπου, εἴ τι κακὸν τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων εἰργά-
 σαντο, οἱ τριάκοντα, δεδιότες μὴ καταλυθῆι ὁ δῆμος,
 τιμωροῦντες ὑπὲρ τοῦ δήμου ἂν αὐτοὺς ἀπέκτειναν,
 ἀλλ' οἶμαι πολὺ τούναντίον τούτου.

Ἄλλ' ἴσως Φῆσει ἄκων τοσαῦτα κακὰ ἐργάσασθαι. 52
 Ἐγὼ δ' οὐκ οἶμαι, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ἐάν τις
 ὑμᾶς ὡς μάλιστα ἄκων μεγάλα κακὰ ἐργάσῃται, καὶ
 ὧν μὴ οἶόν τε γενέσθαι ἐστὶν ὑπερβολήν, οὐ τούτου
 ἕνεκα οὐ δεῖν ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. Εἶτα δὲ κάκεινο μέ-
 μνησθε, ὅτι ἐξῆν Ἀγοράτῳ τούτῳ, πρὶν εἰς τὴν βου-
 λὴν κομισθῆναι, ὅτ' ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐκάθητο Μουου-
 χίασι, σωθῆναι· καὶ γὰρ πλοῖα παρεσκευάστο καὶ οἱ
 ἐγγυηταὶ ἔτοιμοι ἦσαν συναπιέναι. Καίτοι εἰ ἐκείνοις 53
 ἐπίθου καὶ ἠθέλησας ἐκπλεῦσαι μετ' ἐκείνων, οὐτ' ἂν
 ἐκὼν οὐτ' ἄκων τοσούτους Ἀθηναίους ἀπέκτεινας· νῦν
 δὲ πεισθεῖς ὑφ' ὧν τότε ἐπίεσθης, εἰ τῶν στρατηγῶν
 καὶ τῶν ταξιάρχων τὰ δνόματα μόνον εἶποις, μέγα τι
 ᾧσου παρ' αὐτῶν διαπράξεσθαι. Οὐκ οὖν τούτου ἕνεκα
 δεῖ σε παρ' ἡμῶν συγγνώμης τινὸς τυχεῖν, ἐπεὶ οὐδ'
 ἐκείνοι παρὰ σοῦ οὐδεμιᾶς ἔτυχον, οὓς σὺ ἀπέκτεινας.
 Καὶ Ἰππίας μὲν ὁ Θάσιος καὶ Ξενοφῶν ὁ Καριδεύς, 54
 οἱ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ τούτῳ ὑπὸ τῆς βουλῆς μετε-
 πέμφθησαν, οὗτοι μὲν ἀπέθανον, ὁ μὲν στρεβλωθεὶς,

ὁ δὲ Ἰππίας οὕτω, διότι οὐκ ἄξιοι ἐδόκουν τοῖς τριάκοντα σωτηρίας εἶναι (οὐδένα γὰρ Ἀθηναίων ἀπώλλυσαν). Ἀγοράτος δ' ἀφείθη, διότι ἐκείνοις ἐδόκει τὰ ἥδιστα πεποιηκέναι.

- 55 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέστρατον ἀναφέρειν τι περὶ τῶν γραφῶν τούτων. Τὸ δὲ τοῦ Μενεστράτου πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο. Ὁ Μενέστρατος οὗτος ἀπεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀγοράτου καὶ συλληφθεὶς ἐδέδετο. Ἀγνόδαρος δ' ἦν Ἀμφιτροπαιεύς, δημότης τοῦ Μενεστράτου, Κριτίου κηδεστῆς τοῦ τῶν τριάκοντα. Οὗτος οὖν, ὅτε ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγγίγνετο, ἅμα μὲν βουλόμενος τὸν Μενέστρατον σωθῆναι, ἅμα δὲ ὡς πλείστους ἀπογραφέντας ἀπολέσθαι, παράγει αὐτὸν εἰς τὸν δῆμον, καὶ εὐρίσκονται αὐτῷ κατὰ τὸ ψήφισμα τουτὶ ἄδειαν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 56 Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγένετο, μηνύει ὁ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν. Τοῦτον μέντοι οἱ μὲν τριάκοντα ἀφεῖσαν ὡς περ Ἀγοράτου τουτονί, δόξαντα τᾶληθῆ εἰσαγγεῖλαι, ὑμεῖς δὲ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον λαβόντες ἐν δικαστηρίῳ ὡς ἀνδροφόνον ὄντα, θάνατον δικαίως καταψηφισάμενοι, τῷ
- 57 δημίῳ παρέδοτε, καὶ ἀπετυμπανίσθη. Καίτοι εἰ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ἥπου Ἀγοράτος γε δικαίως ἀποθανεῖται, ὅς γε τὸν τε Μενέστρατον ἀπογράφας αἴτιος ἐκείνου ἐστὶ τοῦ θανάτου, καὶ τοῖς ὑπὸ Μενεστράτου ἀπογραφεῖσι τίς αἰτιώτερος ἢ ὁ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἐκείνον καταστήσας;
- 58 Ἀνόμοιος δέ μοι δοκεῖ Ἀριστοφάνει γενέσθαι τῷ

Χολλείδῃ, ὃς ἐγγυητὴς τότε τούτου ἐγένετο καὶ τὰ πλοῖα παρασκευάσας Μουνυχίαςιν ἔτοιμος ἦν συνεκπλεῖν μετὰ τούτου. Καὶ τό γ' ἐπ' ἐκείνον εἶναι ἐσώθης καὶ οὐτ' ἂν Ἀθηναίων οὐδένα ἀπώλεσας οὐτ' ἂν αὐτὸς σὺ εἰς τοιούτους κινδύνους κατέστης· νῦν δὲ καὶ 59 τὸν σωτήρα τὸν σαυτοῦ ἐτόλμησας ἀπογράψαι, καὶ ἐπέτριψας καὶ ἐκείνον καὶ τοὺς ἄλλους ἐγγυητάς. Τοῦτον μέντοι ὡς οὐ καθαρῶς Ἀθηναῖον ὄντα ἐβούλοντό τινες βασανισθῆναι, καὶ τουτὶ τὸ ψήφισμα τὸν δῆμον ἀναπείθουσι ψηφίζεσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Μετὰ τοῦτο τοίνυν προσιόντες τῷ Ἀριστοφάνει οἱ 60 πρᾶττοντες τότε τὰ πράγματα ἐδέοντο αὐτοῦ κατεπιπεῖν καὶ σώζεσθαι, καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον ξενίας τὰ ἔσχατα παθεῖν. Ὁ δ' οὐκ ἔφη οὐδέποτε· οὕτω χρηστὸς ἦν καὶ περὶ τοὺς δεδεμένους καὶ περὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, ὥσθ' εἶλετο μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ κατεπιπεῖν καὶ ἀδίκως τινὰς ἀπολέσαι. Ἐκεῖνος μὲν τοίνυν καὶ ὑπὸ σοῦ ἀπολλύμενος τοιουτοσί 61 ἐγένετο· σὺ δ' οὐδὲν τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις συνειδῶς, πεισθεῖς δὲ ὡς σύ γε, ἐὰν ἐκείνοι ἀπόλωνται, μεθέξεις τῆς τότε πολιτείας καθισταμένης, ἀπέγραφες καὶ ἀπέκτεινας Ἀθηναίων πολλοὺς κάγαθούς.

Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδειξαι οἷων 62 ἀνδρῶν ὑπ' Ἀγοράτου ἀπεστέρησθε. Εἰ μὲν οὖν οὐ πολλοὶ ἦσαν, καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἤκούετε, νῦν δὲ συλλήβδην περὶ πάντων. Οἱ μὲν γὰρ στρατηγῶσαντες ὑμῖν πολλάκις μείζω τὴν πόλιν τοῖς διαδεχομένοις στρατηγοῖς παρεδίδουσαν· οἱ δ' ἐτέρας μεγάλας

ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ τριηραρχίας πολλὰς τριηραρχήσαντες οὐδεπώποτε ὑφ' ὑμῶν οὐδεμίαν αἰτίαν αἰσχρὰν
 63 ἔσχον. Οἱ δ' αὐτῶν περιγεγόμενοι καὶ σωθέντες, οὗς οὗτος μὲν ἀπέκτεινεν ὡμῶς καὶ θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη, ἡ δὲ τύχη καὶ ὁ δαίμων περιεποίησε· Φυγόντες γὰρ ἐνθένδε καὶ οὐ συλληφθέντες οὐδ' ὑπομεινάντες τὴν κρίσιν, κατελθόντες ἀπὸ Φυλῆς τιμῶνται ὑφ' ὑμῶν ὡς ἄνδρες ἀγαθοὶ ὄντες.

64 Τούτους μέντοι τοιοῦτους ὄντας Ἀγόρατος τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ Φυγάδας ἐντεῦθεν ἐποίησε, τίς ὦν αὐτός; Δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι δούλος καὶ ἐκ δούλων ἐστίν, ἴν' εἰδῆτε οἷος ὦν ὑμᾶς ἐλυμαίνεται. Τούτῳ μὲν γὰρ πατὴρ ἦν Εὐμάρης, ἐγένετο δ' ὁ Εὐμάρης οὗτος Νικοκλέους καὶ Ἀντικλέους. Καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

65 Τᾶλλα τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅσα κακὰ καὶ αἰσχρὰ καὶ τούτῳ καὶ τοῖς τούτου ἀδελφοῖς ἐπιτετήδευται, πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν, περὶ δὲ συκοφαντίας, ὅσας οὗτος ἢ δίκας ἰδίας συκοφαντῶν ἐδικάζετο ἢ γραφὰς ὅσας ἐγράφετο ἢ ἀπογραφὰς ἀπέγραφεν, οὐδὲν με δεῖ καθ' ἕκαστον λέγειν· συλλήβδην γὰρ ὑμεῖς ἅπαντες καὶ ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ συκο-
 66 φαντίαν αὐτοῦ κατέγνωτε καὶ ὧφλεν ὑμῖν μυρίας δραχμὰς, ὥστε τοῦτο μὲν ἱκανῶς ὑφ' ὑμῶν ἀπάντων μεμαρτύρηται. Γυναῖκας τοίνυν τῶν πολιτῶν τοιοῦτος ὦν μοιχεύειν καὶ διαφθείρειν ἐλευθέρως ἐπεχείρησε, καὶ ἐλήφθη μοιχός· καὶ τούτου θάνατος ἢ ζημία ἐστίν. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἦσαν τοίνυν οὗτοι, ὧ ἄνδρες δικασταί, τέτταρες 67 ἀδελφοί. Τούτων εἰς μὲν ὁ πρεσβύτερος ἐν Σικελίᾳ παραΦρυκτωρευόμενος τοῖς πολεμίοις ληφθεὶς ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπανίσθη· ὁ δ' ἕτερος εἰς Κόρινθον μὲν ἐντευθενὶ ἀνδράποδον ἐξήγαγεν, ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην ἀστῆς ἐξάγων ἀλίσκεται καὶ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ δεδεμένος ἀπέθανε· τὸν δὲ τρίτον Φαινιππίδης ἐνθάδε 68 λωποδύτην ἀπήγαγε, καὶ ὑμεῖς κρίναντες αὐτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ καταγνόντες αὐτοῦ θάνατον ἀποτυμπανίσαι παρέδοτε. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ αὐτὸν οἶμαι ὁμολογήσειν τοῦτον καὶ μάρτυρας παρεξόμεθα.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Πῶς οὖν οὐχ ἅπασι προσήκει ὑμῖν τούτου καταψη- 69 φίζεσθαι; Εἰ γὰρ τούτων ἕκαστος δι' ἐν ἀμάρτημα θανάτου ἠξιώθη, ἥπου τοῦ γε πολλὰ ἐξημαρτηκότος καὶ δημοσίᾳ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον ὑμῶν, ὧν ἐκάστου ἀμαρτήματος ἐν τοῖς νόμοις θάνατος ἢ ζημία ἐστί, δεῖ ὑμᾶς σφόδρα θάνατον καταψηφίσασθαι.

Λέξει δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐξαπατηῆσαι ὑμᾶς 70 πειράσεται, ὡς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτεινε, καὶ ἀντὶ τούτου φήσει αὐτὸν Ἀθηναῖον τὸν δῆμον ποιήσασθαι, ψευδόμενος, ὧ ἄνδρες δικασταί· οὔτε γὰρ Φρύνιχον ἀπέκτεινεν, οὔτ' Ἀθηναῖον αὐτὸν ὁ δῆμος ἐποίησατο. Φρυνίχῳ γὰρ, ὧ ἄνδρες δικασταί, κοινῇ Θρασύβουλος τε ὁ Καλυδώνιος καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς ἐπεβούλευσαν· ἐπειδὴ δ' ἐπετυχέτην αὐτῷ

βαδίζοντι, ὁ μὲν Θρασύβουλος τύπτει τὸν Φρύνιχον καὶ καταβάλλει πατάξας, ὁ δ' Ἀπολλόδωρος οὐχ ἤψατο· ἅμα τούτῳ κραυγὴ γίνεταί καὶ ᾤχοντο Φεύγοντες. Ἀγόρατος δ' οὕτως οὔτε παρεκλήθη οὔτε παρεγένετο οὔτ' οἶδε τοῦ πράγματος οὐδέν. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, αὐτὸ ὑμῖν τὸ ψήφισμα δηλώσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 72 Ὅτι μὲν οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ψηφίσματος δῆλον· οὐδαμοῦ γάρ ἐστιν Ἀγόρατον Ἀθηναῖον εἶναι ὥσπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον· καίτοι εἶπερ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἔδει αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ, ἵναπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον, Ἀθηναῖον πεπονημένον. . . τὰ μέντοι ὀνόματα διαπράττονται σφῶν αὐτῶν, δόντες ἀργύριον τῷ ῥήτορι, προσγραφεῖναι εἰς τὴν στήλην ὡς εὐεργέτας ὄντας. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐλέγξει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 73 Οὕτω μέντοι οὗτος πολὺ ὑμῶν καταφρονεῖ, ὥστ' οὐκ ὦν Ἀθηναῖος καὶ ἐδίκαζε καὶ ἠκκλησίαζε καὶ γραφᾶς τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἐγράφετο, ἐπιγραφόμενος Ἀναγυράσιος εἶναι. Ἐπειτα δὲ καὶ ἕτερον μέγα τεκμήριον ὡς οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, δι' ὃ Ἀθηναῖός Φησι γεγενῆσθαι. Ὁ Φρύνιχος γάρ οὗτος τοὺς τετρακοσίους κατέστησεν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος ἀπέθανεν οἱ πολ-
74 λοι τῶν τετρακοσίων ἔφυγον. Πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν οἱ τριάκοντα καὶ ἡ βουλὴ ἢ τότε βουλευούσα, οἳ αὐτοὶ ἦσαν ἅπαντες τῶν τετρακοσίων τῶν φυγόντων, ἀφείναι ἂν λαβόντες τὸν Φρύνιχον ἀποκτείναντα,

ἢ τιμωρήσασθαι ὑπὲρ Φρυνίχου καὶ τῆς Φυγῆς ἧς αὐτοὶ ἐφυγον; Ἐγὼ μὲν οἶμαι τιμωρεῖσθαι ἄν. Εἰ μὲν 75 οὖν μὴ ἔποκτείναντες προσποιεῖται, ἀδικεῖ, ὡς ἐγὼ Φημι· εἰ δ' ἀμφισβητεῖς καὶ Φῆς Φρυνίχον ἀποκτείνειν, δῆλον ὅτι μείζω τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων κακὰ ποιήσας τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου αἰτίαν πρὸς τοὺς τριάκοντα ἀπελύσω· οὐδέποτε γὰρ πείσεις οὐδένα ἀνθρώπων ὡς Φρυνίχον ἀποκτείναντες ἀφείθης ἂν ὑπὸ τῶν τριάκοντα, εἰ μὴ μεγάλα τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων καὶ ἀνήκεστα κακὰ εἰργάσω. Ἐὰν μὲν οὖν Φάσκη Φρυνίχον ἀπο- 76 κτείνειν, τούτων μέμνησθε καὶ τοῦτον τιμωρεῖσθε ἀνθ' ἃν ἐποίησεν, ἐὰν δ' οὐ Φάσκη, ἔρσεθε αὐτὸν δι' ὃ τὴν Φησὶν Ἀθηναῖος ποιηθῆναι. Ἐὰν δὲ μὴ ἔχη ἀποδεῖξαι, τιμωρεῖσθε αὐτὸν ὅτι καὶ ἐδίκαζε καὶ ἠκκλησίαζε καὶ ἐσυκοφάντει πολλοὺς ὡς Ἀθηναῖος τοῦνομα ἐπιγραφόμενος.

Ἀκούω δ' αὐτὸν παρασκευάζεσθαι ἀπολογεῖσθαι ὡς 77 ἐπὶ Φυλὴν τ' ὄρχετο καὶ συγκατῆλθε τοῖς ἀπὸ Φυλῆς, καὶ τοῦτο μέγιστον ἀγώνισμα εἶναι. Ἐγένετο δὲ τοιοῦτον. Ἦλθεν οὗτος ἐπὶ Φυλὴν· καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἀνθρώπος μιαιώτερος, ὅστις εἰδὼς ὅτι εἰσὶ τινες ἐπὶ Φυλῆ τῶν ὑπὸ τούτου ἐκπεπτωκότων ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς τούτους; Ἐπειδὴ δ' εἶδον αὐτὸν τάχιστα, συλλα- 78 βόντες ἄγουσιν ἀντικρυς ὡς ἀποκτενοῦντες, οὐπὲρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέσφαττον, εἰ τινα ληστὴν ἢ κακοῦργον συλλάβοιεν. Στρατηγῶν δ' Ἄνυτος ἐπὶ Φυλῆ οὐκ ἔφη χρῆναι ποιεῖν αὐτοὺς ταῦτα, λέγων ὅτι οὐπω οὕτω διακείοντο, ὥστε τιμωρεῖσθαι τινὰς τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ νῦν μὲν δεῖν αὐτοὺς ἡσυχίαν ἔχειν, εἰ δὲ ποτε οἴκαδε κατέλθοιεν, τότε καὶ τιμωρήσοιντο τοὺς ἀδι-

79 κοῦντας. Ταῦτα λέγων αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον ἐπὶ Φυλῆ· ἀνάγκη δ' ἦν στρατηγοῦ ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἔμελλον σωθῆσθαι. Ἄλλ' ἕτερον· οὔτε γὰρ συσσιτήσας τούτῳ οὐδεὶς φανήσεται οὔτε σύσκιμος γενόμενος, οὔτε ταξίαρχος εἰς τὴν Φυλὴν κατατάξας, ἀλλ' ὥσπερ ἀλιτηρίῳ οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτῷ διελέγετο. Καί μοι κάλει τὸν ταξίαρχον.

ΜΑΡΤΤΣ.

80 Ἐπειδὴ δ' αἱ διαλλαγαὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ ἔπεμψαν οἱ πολῖται ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς πόλιν, ἤγειτο μὲν Αἴσιμος τῶν ὀπλιτῶν, οὗτος δ' οὔτω τολμηρὸς καὶ ἐκεῖ ἐγένετο· συνηκολούθει γὰρ λαβῶν τὰ ὄπλα καὶ συνέπεμπε τὴν πομπὴν μετὰ τῶν πολι-
81 τῶν πρὸς τὸ ἄστυ. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἔθεντο τὰ ὄπλα, πρὶν εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ὁ μὲν Αἴσιμος αἰσθάνεται καὶ προσελθὼν τὴν τ' ἀσπίδα αὐτοῦ λαβῶν ἔρριψε καὶ ἀπιέναι ἐκέλευσεν ἐς κόρακας ἐκ τῶν πολιτῶν· οὐ γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνον αὐτὸν ὄντα συμπέμπειν τὴν πομπὴν τῇ Ἀθηναίᾳ. Τούτῳ τῷ τρόπῳ ὑπ' Αἰσίμου ἀπηλάθη. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι μάρτυρας.

ΜΑΡΤΤΡΕΣ.

82 Τούτῳ τῷ τρόπῳ, ὃ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐπὶ Φυλῆ καὶ ἐν Πειραιεῖ πρὸς τοὺς πολίτας διέκειτο· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ διελέγετο ὡς ἀνδροφόνῳ ὄντι, τοῦ τε μὴ ἀποθανεῖν Ἄνυτος ἐγένετο αὐτῷ αἴτιος. Ἐὰν οὖν τῇ ἐπὶ Φυλὴν ὁδῷ ἀπολογία χρῆται, ὑπολαμβάνειν χρὴ εἰ Ἄνυτος αὐτῷ ἐγένετο αἴτιος τοῦ μὴ ἀποθανεῖν ἐτοιμῶν ὄντων τιμωρεῖσθαι, καὶ ἔρριψεν αὐτοῦ Αἴσιμος

τὴν ἀσπίδα καὶ οὐκ εἶα μετὰ τῶν πολιτῶν πέμπειν τὴν πομπήν, καὶ εἴ τις αὐτὸν ταξίαρχος εἰς τάξιν τινὰ κατέταξεν.

Μήτ' οὖν ταῦτα αὐτοῦ ἀποδέχεσθε, μήτ' ἐὰν λέγῃ 83 ὅτι πολλῷ χρόνῳ ὕστερον τιμωρούμεθα. Οὐ γὰρ οἶμαι οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων προβεσμίαν εἶναι, ἀλλ' εἴτ' εὐθύς εἴτε χρόνῳ τις τιμωρεῖται, τοῦτον δεῖν ἀποδεικνύναι ὡς οὐ πεποίηκε περὶ ὧν ἐστὶν ἡ αἰτία. Οὗτος τοίνυν ἀποφαινέτω, ἢ ὡς οὐκ ἀπέκτεινεν ἐκεῖ- 84 νους ἢ ὡς δικαίως, κακόν τι ποιῶντας τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων. Εἰ δὲ πάλαι δέον τιμωρεῖσθαι ὕστερον ἡμεῖς τιμωρούμεθα, τὸν χρόνον κερδαίνει ὃν ἔζη οὐ προσῆκον αὐτῷ, οἱ δ' ἄνδρες ὑπὸ τούτου οὐδὲν ἤττον τεθνήκασιν.

Ἄκουω δ' αὐτὸν καὶ δισχυρίζεσθαι, ὅτι ἐπ' αὐτο- 85 Φώρῳ τῇ ἀπαγωγῇ ἐπιγέγραπται· ὁ πάντων ἐγὼ οἶμαι εὐηθέστατον, ὡς εἰ μὲν τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ μὴ προσεγέγραπτο, ἔνοχος ὢν τῇ ἀπαγωγῇ· διότι δὲ τοῦτο προσεγέγραπται, βραστῶνιν τινὰ οἴεται αὐτῷ εἶναι. Τοῦτο δ' οὐδενὶ ἄλλῳ ἔοικεν ἢ ὁμολογεῖν ἀποκτεῖναι μὲν, μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ, καὶ περὶ τούτου δισχυρίζεσθαι, ὥσπερ, εἰ μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ μὲν, ἀπέκτεινε δέ, τούτου ἕνεκα δέον αὐτὸν σώζεσθαι. Δοκοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἕνδεκα οἱ 86 παραδεξάμενοι τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην, οὐκ οἴομενοι Ἀγοράτῳ συμπράττειν τότε καὶ δισχυριζόμενοι σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον, τὴν ἀπαγωγὴν ἀπάγειν ἀναγκάζοντες, προσγράψασθαι τότε ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἢ ὅπου ἂν ἦ· πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἶτα πάλιν ἐναντίον Ἀθηναίων ἀπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπογράφας τινὰς ἀποκτείνεις καὶ αἴτιος γένοιτο τοῦ θανάτου. Οὐ γὰρ δήπου τοῦτο μόνον οἴεται ἐπ' 87

αὐτοφώρῳ, εἴαν τις ξύλῳ ἢ μαχαίρᾳ πατάξας καταβάλλῃ ἐπεὶ ἔκ γε τοῦ σοῦ λόγου οὐδεὶς Φανήσεται ἀποκτείνας τοὺς ἄνδρας οὓς σὺ ἀπέγραψας. οὔτε γὰρ ἐπάταξεν αὐτοὺς οὐδεὶς οὔτ' ἀπέσφαξεν, ἀλλ' ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς σῆς ἀπογραφῆς ἀπέθανον. Οὐκ οὖν ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου, οὗτος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐστίν; Τίς οὖν ἄλλος αἴτιος ἢ σὺ ἀπογράψας; Ὡστε πῶς οὐκ ἐπ' αὐτοφώρῳ σὺ εἶ ὁ ἀποκτείνας;

- 88 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ὄρκων καὶ περὶ τῶν συνθηκῶν μέλλειν λέγειν ὡς παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας ἀγωνίζεται, ὡς συνεθέμεθα πρὸς τοὺς ἐν ἄστει οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ. Σχεδὸν μὲν οὖν τούτοις ἰσχυριζόμενος ὁμολογεῖ ἀνδροφόνος εἶναι. ἐμποδῶν γοῦν ἢ ὄρκους ἢ συνθήκας ἢ χρόνον ἢ ἐπ' αὐτοφώρῳ τι ποιεῖται, αὐτῷ δὲ τῷ πράγματι οὐ πιστεύει
- 89 καλῶς ἀγωνιεῖσθαι. Ὑμῖν δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ προσήκει περὶ τούτων ἀποδέχεσθαι· ἀλλ' ὡς οὐκ ἀπέγραψεν οὐδ' οἱ ἄνδρες τεθνῶσι, περὶ τούτων κελεύετε αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι. Ἐπειτα τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας οὐδὲν ἠγοῦμαι προσήκειν ἡμῖν πρὸς τοῦτον. Οἱ γὰρ ὄρκοι τοῖς ἐν ἄστει πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ
- 90 γεγένηνται. Εἰ μὲν οὖν οὗτος μὲν ἐν ἄστει, ἡμεῖς δ' ἐν Πειραιεῖ ἤμεν, εἶχον ἄν τινα λόγον αὐτῷ αἰσυνθῆκαι· νῦν δὲ καὶ οὗτος ἐν Πειραιεῖ ἦν καὶ ἐγὼ καὶ Διονύσιος καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦτον τιμωρούμενοι, ὥστ' οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐμποδῶν οὐδέν· οὐδένα γὰρ ὄρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ ἢ τοῖς ἐν ἄστει ὤμοσαν.
- 91 Ἐκ παντὸς δὲ τρόπου ἔμοιγε δοκεῖ οὐχ ἐνὸς θανάτου ἄξιος εἶναι, ὅστις Φησὶ μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου (ποιηθῆναι), τὸν δὲ δῆμον, ὃν αὐτὸς Φησὶ πατέρα αὐτοῦ εἶναι,

Φαίνεται κακώσας, καὶ ἀφείς καὶ προδοὺς ἐξ ὧν ἐκεῖνος μείζων καὶ ἰσχυρότερος ἐγίγνετο. Ὅστις οὖν τόν τε γόνυ πατέρα τὸν αὐτοῦ ἔτυπτε καὶ οὐδὲν παρείχε τῶν ἐπιτηδείων, τόν τε ποιητὸν πατέρα ἀφείλετο ἃ ἦν ὑπάρχοντα ἐκείνῳ ἀγαθὰ, πῶς οὐ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν τῆς κακώσεως νόμον ἄξιός ἐστι θανάτῳ ζημιωθῆναι;

Προσῆκει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἅπανσι τιμω-⁹² ρεῖν ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὁμοίως ὥσπερ ἡμῶν ἐνὶ ἐκάστῳ. Ἀποθνήσκοντες γὰρ ἡμῖν ἐπέσκηψαν καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπανσι τιμωρεῖν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν Ἀγόρατον τουτονὶ ὡς Φονέα ὄντα καὶ κακῶς ποιεῖν καθ' ὅσον ἂν ἔμβραχυ ἕκαστος δύνηται. Εἰ τοίνυν τι ἐκεῖνοι ἀγαθὸν τὴν πόλιν ἢ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον φανεροί εἰσι πεποιηκότες, ἃ καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς ὁμολογεῖτε, ἀνάγκη ὑμᾶς ἐστὶ πάντας ἐκείνοις φίλους καὶ ἐπιτηδείους εἶναι, ὥστ' οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν ἢ καὶ ὑμῶν ἐνὶ ἐκάστῳ ἐπέσκηψαν. Οὐκ οὐτε ὅσιον οὐτε νόμιμον⁹³ ὑμῖν ἐστὶν ἀφείναι Ἀγόρατον τουτονί. Ὑμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νυνὶ δὴ, ἐπεὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἀπέθνησκον, οὐχ οἷοί τε ἐκείνοις ἐπαρκέσαι γεγόνατε διὰ τὰ πράγματα τὰ περιεσθηκότα, νυνὶ, ἐν ᾧ δύνασθε, τιμωρήσατε τὸν ἐκείνων Φονέα. Ἐνθυμείσθε δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων ἔργον σχετλιώτατον ἐργάσεσθε. Εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε Ἀγοράτου τουτουί, οὐ μόνον τοῦτο διαπράττεσθε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οὓς ὁμολογεῖτε ὑμῖν εὖνους εἶναι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ ταύτῃ θάνατον καταψηφίζεσθε· ἀπο-⁹⁴ λύοντες γὰρ τὸν αἴτιον ὄντα ἐκείνοις τοῦ θανάτου οὐδὲν ἄλλο γιγνώσκετε ἢ ἐκείνους δικαίως ὑπὸ τούτου τεθνηκέναι. Καὶ οὕτως ἂν δεινότατα πάντων πάθοιεν,

εἰ οἷς ἐπέσκηπτον ἐκεῖνοι ὡς Φίλοις οὔσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτῶν, οὔτοι ὁμόψηφοι κατ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοῖς
 95 τριάκοντα γενήσονται. Μηδαμῶς, ὧ ἄνδρες δικασταί, πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, μήτε τέχνη μήτε μηχανῆ μηδεμιᾶ θάνατον ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν καταψηφίσθητε, οἷ πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς ποιήσαντες διὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν τριάκοντα καὶ Ἀγοράτου τουτουῖ ἀπέθανον. Ἀναμνησθέντες οὖν ἀπάντων τῶν δεινῶν, καὶ τῶν κοινῶν τῆ πόλει καὶ τῶν ἰδίων, ὅσα ἐκάστῳ ἐγένετο ἐπειδὴ ἐκεῖνοι οἷ ἄνδρες ἐτελεύτησαν, τιμωρήσατε τὸν αἴτιον τούτων. Ἀποδέδεικται δ' ὑμῖν καὶ ἐκ τῶν ψηφισμάτων καὶ ἐκ τῶν ἀπογραφῶν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
 96 ἀπάντων Ἀγοράτος ὧν αὐτοῖς αἴτιος τοῦ θανάτου. Ἐτι δὲ καὶ προσήκει ὑμῖν ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζεσθαι. Ὡν μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι θάνατον κατέγνωσαν, ὑμεῖς ἀποψηφίσασθε, ὧν δ' ἐκεῖνοι θάνατον οὐ κατέγνωσαν, ὑμεῖς καταγιγνώσκετε. Οἷ τριάκοντα τοίνυν τῶν μὲν ἀνδρῶν τούτων, οἷ ἦσαν ὑμέτεροι Φίλοι, θάνατον κατέγνωσαν, ὧν δεῖ ὑμᾶς ἀποψηφίζεσθαι, Ἀγοράτου δ' ἀπεψηφίσαντο, διότι ἐδόκει προθύμως τούτους ἀπολλύναι,
 97 οὔ προσήκει καταψηφίζεσθαι. Ἐὰν οὖν τὰναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίσθητε, πρῶτον μὲν οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε (τοῖς τῆς πατρίδος ἀλιτηρίοις), ἔπειτα τοῖς ὑμέτεροις αὐτῶν Φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε, ἔπειτα τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δόξετε δίκαια καὶ ὅσια ψηφίσασθαι.

14.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΛΙΠΟΤΑΞΙΟΥ.

Ἦγοῦμαι μὲν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐδεμίαν ὑμᾶς ποθεῖν ἀκοῦσαι πρόφασιν παρὰ τῶν βουλομένων Ἀλ-

κιβιάδου κατηγορεῖν· τοιοῦτον γὰρ πολίτην ἑαυτὸν ἐξ ἀρχῆς παρέσχευ, ὥστε καὶ εἰ μὴ τις ἰδίᾳ ἀδικούμενος ὑπ' αὐτοῦ τυγχάνει, οὐδὲν ἤττον προσήκει ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτιθευμάτων ἐχθρὸν αὐτὸν ἡγεῖσθαι. Οὐ γὰρ 2 μικρὰ τὰ ἀμαρτήματα οὐδὲ συγγνώμης ἄξια, οὐδ' ἐλπίδα παρέχοντα ὡς ἔσται τοῦ λοιποῦ βελτίων, ἀλλ' οὕτω πεπραγμένα καὶ εἰς τοσοῦτον κακίας ἀφιγμένα, ὥστ' ἐπ' ἐνίοις ὧν οὗτος φιλοτιμεῖται τοὺς ἐχθροὺς αἰσχύνεσθαι. Ἐγὼ μέντοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ πρότερον πρὸς πατέρων ἡμῖν διαφορᾶς ὑπαρχούσης, καὶ πάλαι τοῦτον ἐχθρὸν ἡγούμενος, καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ πεπονθὼς κακῶς, πειράσομαι περὶ πάντων τῶν πεπραγμένων μεθ' ὑμῶν αὐτὸν τιμωρήσασθαι. Περὶ 3 μὲν οὖν τῶν ἄλλων Ἀρχεστρατίδης ἱκανῶς κατηγορεσε· καὶ γὰρ τοὺς νόμους ἐπέδειξε καὶ μάρτυρας πάντων παρέσχετο· ὅσα δ' οὗτος παραλέλοιπεν, ἐγὼ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξω. Ἀνάγνωθι δέ μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Εἰκὸς τοίνυν ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐξ οὗ τὴν 4 εἰρήνην ἐποιησάμεθα, πρῶτον περὶ τούτων νυνὶ δικάζοντας μὴ μόνον δικαστὰς ἀλλὰ καὶ νομοθέτας γενέσθαι, εὖ εἰδότας ὅτι, ὅπως ἂν ὑμεῖς νυνὶ περὶ αὐτῶν γνῶτε, οὕτω καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἢ πόλις αὐτοῖς χρήσεται. Δοκεῖ δέ μοι καὶ πολίτου χρηστοῦ καὶ δικαστοῦ δικαίου ἔργον εἶναι ταύτη τούτους νόμους διαλαμβάνειν, ὅπῃ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον μέλλει συνοίσειν τῇ πόλει. Τολμῶσι γὰρ τινες λέγειν ὡς οὐδεὶς ἔνοχός 5 ἐστὶ λιποταξίου οὐδὲ δειλίας· μάχην γὰρ οὐδεμίαν

γεγονέναι, τὸν δὲ νόμον κελεύειν, ἐάν τις λίπη τὴν τάξιν εἰς τοῦπίσω δειλίας ἕνεκα, μαχομένων τῶν ἄλλων, περὶ τούτου τοὺς στρατιώτας δικάζειν. Ὁ δὲ νόμος οὐ περὶ τούτων κελεύει μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅποσοι ἂν μὴ παρῶσιν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ. Ἀνάγνωθί μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

- 6 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ ἀμφοτέρων κεῖται, καὶ ὅσοι ἂν μάχης οὐσης εἰς τοῦπίσω ἀναχωρήσωσι, καὶ ὅσοι ἂν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ μὴ παρῶσιν. Σκέψασθε δὲ τίνες εἰσὶν οὓς δεῖ παρῆναι. Οὐχ οἵτινες ἂν τὴν ἡλικίαν ταύτην ἔχωσιν, οὓς ἂν οἱ στρατιχοὶ καταλέξωσιν; Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅλω τῷ νόμῳ μόνον αὐτὸν τῶν πολιτῶν ἔνοχον εἶναι. Ἀστρατείας μὲν γὰρ δικαίως ἂν αὐτὸν ἀλῶναι, ὅτι καταλεγείς οὐ παρῆν, λιποταξίου δέ, ὅτι οὐκ ἐξῆλθε μεθ' ὑμῶν στρατοπεδευσόμενος, οὐδὲ παρέσχε μετὰ τῶν ἄλλων ἑαυτὸν τάξαι, δειλίας δέ, ὅτι δέον αὐτὸν μετὰ τῶν ὀπλιτῶν κινδυνεύειν ἵππεύειν εἴλετο.
- 8 Καίτοι φασὶν αὐτὸν ταύτην τὴν ἀπολογίαὶν ποιήσεσθαι, ὡς, ἐπειδήπερ ἵππευεν, οὐδὲν ἠδίκηει τὴν πόλιν. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι διὰ τοῦθ' ὑμᾶς δικαίως ἂν αὐτῷ ὀργίζεσθαι, ὅτι τοῦ νόμου κελεύοντος, ἐάν τις ἀδοκίμαστος ἵππεύῃ, ἄτιμον εἶναι, ἐτόλμησεν ἀδοκίμαστος ἵππεύειν. Καί μοι ἀνάγνωθί τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

- 9 Οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἦλθε πονηρίας, καὶ οὕτως ὑμῶν κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἵπ-

πεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἔφρόντισεν, ὥστ'
 οὐδὲν αὐτῷ τούτων τῶν κινδύνων ἐμέλησεν, ἀλλ' ἐβου-
 λήθη καὶ ἄτιμος εἶναι καὶ τὰ χρήματ' αὐτοῦ δημευ-
 θῆναι καὶ πάσαις ταῖς κειμέναις ζημίαις ἔνοχος γε-
 νέσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν εἶναι καὶ ὀπλίτης
 γενέσθαι. Καὶ ἕτεροι μὲν οὐδεπώποτε ὀπλιτεύσαντες, 10
 ἵππεύσαντες δὲ τὸν ἄλλον χρόνον καὶ πολλὰ κακὰ
 τοὺς πολεμίους πεποικότες, οὐκ ἐτόλμησαν ἐπὶ τοὺς
 ἵππους ἀναβῆναι, δεδιότες ὑμᾶς καὶ τὸν νόμον· οὕτω
 γὰρ ἦσαν παρεσκευασμένοι, οὐχ ὡς ἀπολουμένης τῆς
 πόλεως, ἀλλ' ὡς σωθησομένης καὶ μεγάλης ἐσομένης
 καὶ τιμωρητομένης τοὺς ἀδικοῦντας· Ἀλκιβιάδης δ'
 ἐτόλμησεν ἀναβῆναι, οὗτ' εὖνους ὦν τῷ πλήθει οὔτε
 πρότερον ἵππεύσας οὔτε νῦν ἐπιστάμενος οὐθ' ὑφ'
 ὑμῶν δοκιμασθεῖς, ὡς οὐκ ἐξεσόμενον τῇ πόλει δίκην
 παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν. Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ 11
 ὅτι, εἰ ἐξέσται ὃ τι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν
 ὀφελος νόμους κεῖσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ στρατη-
 γοὺς αἰρεῖσθαι. Θαυμάζω δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ
 τις ἀξιοῖ ἔαν μὲν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς
 πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τού-
 του μὲν δειλίαν καταψηφίζεσθαι, ἔαν δέ τις ἐν τοῖς
 ἵππεῦσιν ἀναφανῆ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν. Καὶ μὲν
 δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ 12
 μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς
 ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. Ἐὰν
 μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν
 ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὸν ὑφ' ὑμῶν κα-
 ταψηφισθέντα· ἔαν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξα-
 μαρτανόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ

- παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται.
- 13 Ἐὰν τοίνυν τούτου καταψηφίσῃσθε, οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει εἴσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθήσονται καὶ οἱ πολέμιοι πεύσονται, καὶ ἠγήσονται πολὺ πλείονος ἀξίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἐὰν ὁρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους καὶ μηδεμιᾶς συγγνώμης τοὺς ἀκοσμοῦντας ἐν τῷ πο-
- 14 λέμῳ τυγχάνοντας. Ἐνθυμεῖσθε δ', ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν κάμνοντες ἐτύγχανον, οἱ δ' ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, καὶ ἠδέως ἂν οἱ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι καταμείναντες ἐθεραπεύοντο, οἱ δ' οἴκαδ' ἀπελθόντες τῶν οἰκείων ἐπεμέλοντο, οἱ δὲ ψιλοὶ ἐστρατεύοντο, οἱ δ' ἐν τοῖς ἵππευσιν ἐκινδύνευον· ἀλλ'
- 15 ὅμως οὐκ ἐτολμᾶτε ἀπολείπειν τὰς τάξεις οὐδὲ τὰ ἀρεστὰ ὑμῖν αὐτοῖς αἰρεῖσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐφοβεῖσθε τοὺς τῆς πόλεως νόμους ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον. Ὡς γὰρ χρὴ μεμνημένους ὑμᾶς νυνὶ τὴν ψῆφον φέρειν καὶ πᾶσι φανερὸν ποιεῖν ὅτι Ἀθηναίων οἱ μὴ βουλόμενοι τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι ὑφ' ὑμῶν κακῶς πείσονται.
- 16 Ἠγοῦμαι δ', ὧ ἄνδρες δικασταί, περὶ μὲν τοῦ νόμου καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐχ ἕξειν αὐτοὺς ὅ τι λέξουσιν. ἀναβαίνοντες δ' ὑμᾶς ἐξαιτήσονται καὶ ἀντιβολήσουσιν, οὐκ ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου υἱέος τοσαύτην δειλίαν καταγνῶναι, ὡς ἐκείνον πολλῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐχὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον γεγενημένον, ὃν εἰ τηλικούτον ὄντα ἀπεκτείνατε, ὅτε πρῶτον εἰς ὑμᾶς ἐλάβετε ἐξαμαρτάνοντα, οὐκ ἂν ἐγένοντο συμφοραὶ το-
- 17 σαῦται τῇ πόλει. Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἶναι, εἰ αὐτοῦ μὲν ἐκείνου θάνατον κατέγνωντε,

τοῦ δ' υἱοῦ ἀδικοῦντος δι' ἐκείνον ἀποψηφιεῖσθε, ὅς αὐ-
 τὸς μὲν οὐκ ἐτόλμα μεθ' ὑμῶν μάχεσθαι, ὁ δὲ πατὴρ
 αὐτοῦ μετὰ τῶν πολεμίων ἡξίου στρατεῦσθαι. Καὶ ὅτε
 μὲν παῖς ὢν οὐπω δῆλος ἦν ὁποῖός τις ἔσται, διὰ τὰ
 τοῦ πατρὸς ἀμαρτήματα ὀλίγου τοῖς ἔνδεκα παρεδόθη·
 ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῖς ἐκείνω πεπραγμένοις ἐπίστασθε
 καὶ τὴν τούτου πονηρίαν, διὰ τὸν πατέρα ἐλεεῖν αὐτὸν
 ἀξιώσετε; Οὐκ οὖν δεινόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τούτους 18
 μὲν οὕτως εὐτυχεῖς εἶναι, ὥστ' ἐπειδὴν ἐξαμαρτάνου-
 ντες ληθῶσι, διὰ τὸ αὐτῶν γένος σώζεσθαι, ἡμᾶς δέ,
 εἰ ἐδυστυχήσαμεν διὰ τοὺς οὕτως ἀτακτοῦντες, μηδένα
 ἂν δύνασθαι παρὰ τῶν πολεμίων ἐξαιτήσασθαι μηδὲ
 διὰ τὰς τῶν προγόνων ἀρετάς; Καίτοι πολλὰ καὶ με- 19
 γάλαι καὶ ὑπὲρ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων γεγούνασι, καὶ
 οὐδὲν ὅμοιοι τοῖς ὑπὸ τούτων περὶ τὴν πόλιν πεπραγμέ-
 νοις, ὧ ἄνδρες δικασταί. Εἰ δ' ἐκείνοι δοκοῦσι βελτίους
 εἶναι σώζοντες τοὺς φίλους, δῆλον ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀμεί-
 νους δόξετε εἶναι τιμωρούμενοι τοὺς ἐχθρούς. Ἀξιῶ δ', 20
 ὧ ἄνδρες δικασταί, ἂν μὲν τινες τῶν συγγενῶν αὐτὸν
 ἐξαιτῶνται, ὀργίζεσθαι ὅτι τούτου μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν
 δεηθῆναι, ἢ δεηθέντες οὐκ ἐδύναντο εὐρέσθαι, ποιεῖν τὰ
 ὑπὸ τῆς πόλεως προσταττόμενα, ὑμᾶς δὲ πείθειν πει-
 ρῶνται ὡς οὐ χρὴ παρὰ τῶν ἀδικοῦντων δίκην λαμβά-
 νειν· ἂν δὲ τινες τῶν ἀρχόντων βοηθῶσιν αὐτῷ ἐπί- 21
 δεῖξιν μὲν τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ποιούμενοι, Φιλοτι-
 μούμενοι δὲ ὅτι καὶ τοὺς Φανερώς ἡμαρτηκότας σώζειν
 δύνανται, ὑμᾶς χρὴ ὑπολαμβάνειν πρῶτον μὲν ὅτι,
 εἰ πάντες Ἀλκιβιάδῃ ὅμοιοι ἐγένοντο, οὐδὲν ἂν ἴδει
 τῶν στρατηγῶν (οὐδὲ γὰρ ἂν εἶχον ὅτου ἡγοῖντο),
 ἔπειθ' ὅτι πολὺ μᾶλλον αὐτοὺς προσήκει τῶν λιπόντων

- τὴν τάξιν κατηγορεῖν ἢ ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἀπολογεῖσθαι. Τίς γάρ ἐστιν ἐλπίς τοὺς ἄλλους ἐβελήσειν ποιεῖν τὰ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν προσταττόμενα, ὅταν
- 22 αὐτοὶ οὗτοι τοὺς ἀκοσμοῦντας σώζειν πειρῶνται; Ἐγὼ τοίνυν ἀξιῶ, ἐὰν μὲν ἀποδείξωσιν οἱ λέγοντες καὶ αἰτούμενοι ὑπὲρ Ἀλκιβιάδου ὡς ἐστρατεύσατο ἐν τοῖς ὀπλίταις ἢ ὡς ἰππεύει δεδοκιμασμένος, ἀποψηφίσασθαι· ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχοντες δίκαιον κελεύωσιν αὐτοῖς χαρίζεσθαι, μεμνησθαι χρὴ ὅτι διδάσκουσιν ὑμᾶς ἐπιорκεῖν καὶ τοῖς νόμοις μὴ πείθεσθαι, καὶ ὅτι λίαν προθύμως τοῖς ἀδικοῦσι βοηθοῦντες πολλοὺς τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμεῖν ποιήσουσιν.
- 23 Θυμαζῶ δὲ μάλιστα, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ὑμῶν τὸν Ἀλκιβιάδην ἀξιῶσει διὰ μὲν τοὺς βοηθοῦντας σώζεσθαι, διὰ δὲ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν μὴ ἀπολέσθαι. Ἦς ἄξιον ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ἴν' ἐπίστησθε ὅτι οὐκ ἂν εἰκότως αὐτοῦ ἀποψηφίζισθε, ὡς ταῦτα μὲν ἡμαρτηκός, τὰ δ' ἄλλα πολίτου χρηστοῦ γεγενημένου· ἐκ γὰρ τῶν ἄλλων τῶν τούτῳ πεπραγμένων δικαίως
- 24 ἂν αὐτοῦ θάνατον καταψηφίζισθε. Προσῆκει δ' ὑμῖν περὶ αὐτῶν εἰδέναι· ἐπειδὴ γὰρ καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε λεγόντων τὰς σφετέρας αὐτῶν ἀρετὰς καὶ τὰς τῶν προγόνων εὐεργεσίας, εἰκὸς ὑμᾶς καὶ τῶν κατηγορῶν ἀκροᾶσθαι, ἐὰν ἀποφαινῶσι τοὺς Φεύγοντας πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκότητας καὶ τοὺς προγό-
- 25 νους αὐτῶν πολλῶν κακῶν αἰτίους γεγενημένους. Οὗτος γὰρ παῖς μὲν ὢν παρ' Ἀρχεδήμενῳ τῷ γλάμωνι, οὐκ ὀλίγα τῶν ὑμετέρων ὑφηρεμένῳ, πολλῶν ὀρώντων ἔπινε μὲν ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ κατακείμενος, ἐκώμαζε δὲ μεθ' ἡμέραν, ἀνηβος ἑταίραν ἔχων, μιμούμενος τοὺς

ἑαυτοῦ προγόνους καὶ ἡγούμενος οὐκ ἂν δύνασθαι
 πρεσβύτερος ὢν λαμπρὸς γενέσθαι, εἰ μὴ νέος ὢν
 πονηρότατος δόξειεν εἶναι. Ἀπεπέμφθη δ' ὑπ' Ἀλκι- 26
 βιάδου, ἐπειδὴ Φανερῶς ἐξημάρτανε. Καίτοι ποῖόν τινα
 χρῆ αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι εἶναι, ὅστις κἀκείνω
 τοιαῦτ' ἐπιτηδεύων διεβέβλητο, ὃς τοὺς ἄλλους ταῦτ'
 ἐδίδασκεν; Μετὰ Θεοτίμου δ' ἐπιβουλεύσας τῷ πατρὶ
 Ὀρεοῦς προὔδωκεν. Ὁ δὲ παραλαβὼν τὸ χωρίον πρό-
 τερον μὲν ὕβριζεν αὐτὸν ὠραῖον ὄντα, τελευτῶν δὲ
 δήσας ἀργύριον εἰσεπράττετο. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν οὐ- 27
 τως ἐμίσει σφόδρα, ὥστ' οὐδ' ἂν ἀποθανόντος ἔφασκε
 τὰ ὄστα κομίσασθαι. Τελευτήσαντος δ' ἐκείνου ἐραστής
 γενόμενος Ἀρχεβιάδης αὐτὸν ἐλύσατο. Οὐ πολλῶ δὲ
 χρόνῳ ὕστερον κατακυβεύσας τὰ ὄντα, ἐκ Λευκῆς
 Ἀκτῆς ὀρμώμενος τοὺς Φίλους κατεπόντιζεν. Ὅσα μὲν 28
 οὔν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἢ εἰς τοὺς πολίτας ἢ εἰς
 τοὺς οἰκείους ἢ περὶ τοὺς αὐτοῦ ξένους ἢ περὶ τοὺς
 ἄλλους ἡμάρτηκε, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. Ἴππόνικος
 δὲ πολλοὺς παρακαλέσας ἐξέπεμψε τὴν αὐτοῦ γυ-
 ναῖκα, Φάσκων τοῦτον οὐχ ὡς ἀδελφὸν ἀλλ' ὡς
 ἄνδρα ἐκείνης εἰς τὴν οἰκίαν εἰσιέναι τὴν αὐτοῦ. Καὶ 29
 τοιαῦθ' ἡμαρτηκότι καὶ οὕτω δεινὰ καὶ πολλὰ καὶ
 μεγάλα πεποικηκότι οὔτε τῶν πεπραγμένων αὐτῷ με-
 ταμέλει οὔτε τῶν μελλόντων ἔσεσθαι μέλει, ἀλλ' ὃν ἔδει
 κοσμιώτατον εἶναι τῶν πολιτῶν, ἀπολογίαν ποιούμενον
 τὸν ἑαυτοῦ βίον τῶν τοῦ πατρὸς ἁμαρτημάτων, οὗτος
 ἑτέρους ὕβριζειν πειρᾶται, ὥσπερ δυνάμενος ἂν πολ-
 λοστὸν μέρος τῶν ὀνειδῶν τῶν ἑαυτῷ προσόντων τοῖς
 ἄλλοις μεταδοῦναι, καὶ ταῦθ' υἱὸς ὢν Ἀλκιβιάδου, 30
 (ὃς ἔπεισε μὲν Δεκέλειαν Λακεδαιμονίους ἐπιτειχίσαι,

ἐπὶ δὲ τὰς νήσους ἀποστήσων ἔπλευσε, διδάσκαλος δὲ
 πάντων τῶν τῆς πόλεως κακῶν ἐγένετο), πλεονάκις
 δὲ μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ τὴν πατρίδα ἐστρατεύσατο
 ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν ἐπ' ἐκείνους. Ἄνθ' ὧν καὶ ὑμῖν
 καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσθαι τιμωρεῖσθαι προσήκει ὄντινα
 31 λαμβάνετε τούτων. Καίτοι σφόδρα εἴθισται λέγειν ὡς
 οὐκ εἰκός ἐστι τὸν μὲν πατέρα αὐτοῦ κατελθόντα δω-
 ρεὰς παρὰ τοῦ δήμου λαβεῖν, τοῦτον δ' ἀδίκως διὰ
 τὴν φυγὴν τὴν ἐκείνου διαβεβλήσθαι. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ
 δεινὸν εἶναι, εἰ τὰς μὲν δωρεὰς αὐτοῦ ἀφείλεσθε ὡς
 οὐ δικαίως δεδωκότες, τούτου δ' ἀδικοῦντος ἀποψηφι-
 εῖσθε ὡς τοῦ πατρὸς χρηστοῦ περὶ τὴν πόλιν γεγενη-
 32 μένου. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἄλλων τε
 πολλῶν ἄξιον ἕνεκεν αὐτοῦ καταψηφίσασθαι, καὶ ὅτι
 ταῖς ὑμετέραις ἀρεταῖς χρῆται παραδείγμασι περὶ τῆς
 ἑαυτοῦ πονηρίας. Τολμᾷ γὰρ λέγειν ὡς Ἀλκιβιάδης
 33 οὐδὲν δεινὸν εἶργασται ἐπὶ τὴν πατρίδα στρατεύσας,
 καὶ γὰρ ὑμᾶς Φεύγοντας Φυλὴν καταλαβεῖν καὶ δέν-
 δρα τεμεῖν καὶ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν καὶ ταῦτα
 ποιήσαντας οὐκ ὄνειδος τοῖς παισὶ καταλιπεῖν, ἀλλὰ
 τιμὴν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις κτήσασθαι, ὡς τῶν αὐ-
 τῶν ὄντας ἀξίους ὅσοι Φυγόντες μετὰ τῶν πολεμίων
 ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευσαν, καὶ ὅσοι κατήσαν Λα-
 34 κεδαιμονίων ἐχόντων τὴν πόλιν. Καὶ μὲν δὴ πᾶσιν
 ἠγοῦμαι δῆλον εἶναι ὅτι οὗτοι μὲν ἐζήτουν κατιέναι
 ὡς τὴν μὲν τῆς θαλάττης ἀρχὴν Λακεδαιμονίοις πα-
 ραδώσοντες, αὐτοὶ δ' ὑμῶν ἄρξοντες· τὸ δ' ὑμέτερον
 πλῆθος κατελθὼν τοὺς μὲν πολεμίους ἐξήλασε, τῶν
 δὲ πολιτῶν καὶ τοὺς βουλομένους δουλεύειν ἠλευθέρω-
 σεν· ὥστ' οὐχ ὁμοίων τῶν ἔργων ἀμφοτέροις γεγενημέ-

ων τοὺς λόγους ποιεῖται. Ἄλλ' ὅμως τοσούτων συμ- 35
 Φορῶν καὶ οὕτως αὐτῷ μεγάλων ὑπαρχουσῶν ἐπὶ τῇ
 τοῦ πατρὸς πονηρίᾳ Φιλοτιμεῖται, καὶ λέγει ὡς οὕτως
 ἐκεῖνος μέγα ἐδύνατο, ὥστε τῇ πόλει πάντων τῶν
 κακῶν αἴτιος γεγένηται. Καίτοι τίς οὕτως ἄπειρος τῆς
 ἑαυτοῦ πατρίδος, ὃς οὐκ ἂν βουλόμενος εἶναι πονηρὸς
 εἰσηγήσαιο μὲν τοῖς πολεμίοις ἅ χρῆ καταλαβεῖν
 τῶν χωρίων, δηλώσειε δ' ἂν ἅ κακῶς φυλάττεται τῶν
 Φρουρίων, διδάξειε δ' ἂν ἅ πονερώς ἔχει τῶν πραγ-
 μάτων, μνηύσειε δ' ἂν τοὺς βουλομένους ἀφίστασθαι
 τῶν συμμάχων; Οὐ γὰρ δήπου, ὅτε μὲν ἔφευγε, διὰ 36
 τὴν δύναμιν κακῶς οἴος τ' ἦν ποιεῖν τὴν πόλιν, ἐπειδὴ
 δ' ὑμᾶς ἐξαπατήσας κατῆλθε καὶ πολλῶν ἤρξε τριή-
 ρων, οὔτε τοὺς πολεμίους ἐδύνατο ἐκ τῆς χώρας ἐκ-
 βαλεῖν, οὔτε Χίους οὐς ἀπέστησε πάλιν Φίλους ποιῆ-
 σαι, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν ὑμᾶς ἐργάσασθαι. "Ὡστ' 37
 οὐ χαλεπὸν γινῶναι ὅτι Ἀλκιβιάδης δυνάμει μὲν οὐδὲν
 τῶν ἄλλων διέφερε, πονηρίᾳ δὲ τῶν πολιτῶν πρῶτος
 ἦν. Ἄ μὲν γὰρ ἤδει τῶν ὑμετέρων κακῶς ἔχοντα,
 μνηυτῆς αὐτῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγένετο, ἐπειδὴ δ'
 ἔδει αὐτὸν στρατηγεῖν, οὐδὲν κακὸν ποιεῖν ἐκείνους
 ἐδύνατο, ἀλλ' ὑποσχόμενος δι' ἑαυτὸν παρέξειν βασιλέα
 χρήματα, πλεῖν ἢ διακόσια τάλαντα τῆς πόλεως ὑφεί-
 λετο. Καὶ οὕτω πολλὰ ἐνόμιζεν εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκέναι, 38
 ὥστε λέγειν δυνάμενος καὶ Φίλων ὄντων καὶ χρήματα
 κεκτημένος οὐδέποτ' ἐλθὼν εὐθύνας ἐτόλμησε δοῦναι,
 ἀλλὰ Φυγὴν αὐτοῦ καταγνοὺς καὶ Θράκης καὶ πάσης
 πόλεως ἐβούλετο πολίτης γενέσθαι μᾶλλον ἢ τῆς πα-
 τρίδος εἶναι τῆς ἑαυτοῦ. Καὶ τὸ τελευταῖον, ὃ ἄν-
 δρες δικασταί, ὑπερβολὴν ποιησάμενος τῆς προτέρας

- 39 *πονηρίας ἐτόλμησε τὰς ναῦς Λυσάνδρῳ μετ' Ἀδειμάντου προδοῦναι. Ὅστε εἴ τις ὑμῶν ἢ τοὺς τεθνεῶτας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἔλεεῖ, ἢ ὑπὲρ τῶν δουλευσάντων τοῖς πολεμίοις αἰσχύνεται, ἢ τῶν τειχῶν καθηρημένων ἀγανακτεῖ, ἢ Λακεδαιμονίους μισεῖ, ἢ τοῖς τριάκοντα ὀργίζεται, τούτων ἀπάντων χρὴ τὸν τούτου πατέρα αἴτιον ἡγεῖσθαι, καὶ ἐνθυμηθῆναι ὅτι Ἀλκιβιάδην μὲν τὸν πρόπαππον αὐτοῦ καὶ τὸν πατὴρ πρὸς μητρὸς πάππον Μεγακλέα οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι δις ἀμφοτέροισι ἐξωστράκισαν, τοῦ δὲ πατὴρ αὐτοῦ οἱ πρεσβύ-
 40 *τεροι ὑμῶν θάνατον κατέγνωσαν, ὥστε νῦν χρὴ ἡγησαμένους πατρικὸν ἐχθρὸν τοῦτον εἶναι τῇ πόλει καταψηφίσασθαι, καὶ μὴτ' ἔλεον μῆτε συγγνάμην μῆτε χάριν μηδεμίαν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν νόμων τῶν κειμένων καὶ τῶν ὄρκων οὓς ὠμόσατε.**
- 41 *Σκέψασθαι δὲ χρὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, διὰ τί ἄν τις τοιούτων ἀνδρῶν Φείσαιο; Πότερον ὡς πρὸς μὲν τὴν πόλιν δεδυστυχήκασιν, ἄλλως δὲ κόσμιοὶ εἰσι καὶ σωφρόνως βεβιώκασιν; Οὐχ οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν ἡταιρήκασιν, οἱ δ' ἀδελφαῖς συγγεγόνασι, τοῖς δ' ἐκ θυ-
 42 *γατέρων παῖδες γεγόνασιν, οἱ δὲ μυστήρια πεποιήκασι καὶ τοὺς Ἑρμᾶς περικεκόφασιν καὶ περὶ πάντας τοὺς θεοὺς ἡσεβήκασι καὶ εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν ἡμαρτήκασιν, ἀδίκως καὶ παρανόμως καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους πολιτεύομενοι καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς διακείμενοι, οὐδεμιᾶς τόλμης ἀπεχόμενοι, οὐδὲ ἔργου δεινοῦ ἄπειροι γεγενημένοι; Ἄλλὰ καὶ πεπόνθασιν καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα. Οὕτω γὰρ διάκεινται ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῖς καλοῖς αἰσχύνησθαι, ἐπὶ δὲ τοῖς κακοῖς Φιλοτιμεῖσθαι.**
- 43 *Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἤδη τινῶν ἀπεψηφί-*

σασθε ἀδικεῖν μὲν νομίσαντες, οἰόμενοι δ' εἰς τὸ λοιπὸν
 χρησίμους ὑμῖν ἔσσεσθαι. Τίς οὖν ἐλπίς ὑπὸ τούτου τι
 ἀγαθὸν πείσεσθαι τὴν πόλιν, ὃν ὑμεῖς, ὅτι μὲν οὐδε-
 νὸς ἀξίος ἐστίν, ἐπειδὴν ἀπολογῆται, εἴσεσθε, ὅτι δὲ
 πονηρὸς ἐστίν, ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἤσθησθε;
 Ἄλλὰ μὲν δὴ οὐδ' ἂν ἐξελθὼν ἐκ τῆς πόλεως οὐδὲν 44
 δύναίτο κακὸν ὑμᾶς ἐργάσασθαι, δειλὸς ὢν καὶ πένης
 καὶ πράττειν ἀδύνατος καὶ τοῖς οἰκείοις διάφορος καὶ
 ὑπὸ τῶν ἄλλων μισούμενος. Ὡστ' οὐδὲ τούτων ἕνεκα
 αὐτὸν ἀξιὸν φυλάττεσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παρά- 45
 δεῖγμα ποιῆσαι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῖς τούτου φίλοις,
 οἳ τὰ μὲν προσταττόμενα ποιεῖν οὐκ ἐθέλουσι, τοιού-
 των δ' ἔργων ἐπιθυμοῦσι, καὶ περὶ τῶν σφετέρων αὐ-
 τῶν κακῶς βουλευσάμενοι περὶ τῶν ὑμετέρων δημηγο-
 ροῦσιν.

Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἐδυνάμην ἄριστα κατηγορήκα, 46
 ἐπίσταμαι δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀκρωμένων θαυμά-
 ζουσιν, ὅπως ποθ' οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ
 τούτων ἀμαρτήματα, οὗτος δέ μου καταγελαῖ, ὅτι
 οὐδὲ πολλοστὸν μέρος εἶρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων
 κακῶν. Ἔμεῖς οὖν καὶ τὰ εἰρημένα καὶ τὰ παραλε- 47
 λειμμένα ἀναλογισάμενοι πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ κατα-
 ψηφίσασθε, ἐνθυμηθέντες ὅτι ἔνοχος μὲν ἔστι τῇ γρα-
 φῇ, μεγάλη δ' εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν ἀπαλλα-
 γῆναι πόλει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτοῖς τοὺς νόμους καὶ τοὺς
 ὄρκους καὶ τὴν γραφὴν· καὶ τούτων μεμνημένοι ψη-
 φιοῦνται τὰ δίκαια.

15.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ.

Ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ὑμᾶς αἰτοῦμαι τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τῶν στρατηγῶν δέομαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ἀρχῇ πολλοῦ ἀξιοὶ τῇ πόλει γεγόνασι, καὶ περὶ τῶν τῆς ἀστρατείας γραφῶν κοινούς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ Φεύγοντι, καὶ μὴ βοηθοῦντας οἷς ἂν βούλωνται πᾶσαν προθυμίαν ἔχειν

2 παρὰ τὸ δίκαιον ὑμᾶς ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ' ἂν ἠγανακτεῖτε, εἰ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ δοκιμασίᾳ οἱ θεσμοθέται ἀναβάντες ὑμῶν ἐδέοντο καταψηφίσασθαι, ἠγούμενοι δεινὸν εἶναι, εἰ οἱ τιθέντες τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ψῆφον διδόντες παρακελεύονται τῶν μὲν μὴ

3 καταψηφίζεσθαι, τῶν δὲ καταψηφίζεσθαι. Τί δ' ἂν αἴσχιον ἔθος ἢ δεινότερον πρῶγμα τούτου τῇ πόλει γένοιτο, εἰ τολμήσει ὁ μὲν ἀρχῶν ἐν ταῖς τῶν ἐπικλήρων δίκαις ἀντιβολεῖν καὶ ἰκετεύειν τοὺς δικαστάς ὅ τι ἂν βούληται πραχθῆναι, ὁ δὲ πολέμαρχος καὶ οἱ ἔνδεκα δεήσονται ἐν ταῖς δίκαις ταῖς ὑφ' ἑαυτῶν

4 εἰσαγομέναις, ὥσπερ καὶ νῦν; Χρὴ τοίνυν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐδὲν διοίσει ὑμᾶς ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀστρατείας βοηθεῖν, ἢ τούτων τινὰς δεῖσθαι αὐτοὺς τὴν ψῆφον διδόν-

5 τας. Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν ἰκανὸν γένηται τεκμήριον ὅτι οὐδεὶς πω τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ Ἀλκιβιάδῃ ἦν παρεσκευασμένος. Ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ἀληθῆ λέγουσιν, ἀνακαλεῖν μὲν Πάμφιλον, ὅτι ἀφαιρῶν τὸν ἵππον ἰππέως ἀπεστέρει τὴν πόλιν, ἐπιβάλλειν δὲ τῷ Φυλάρχῳ, ὅτι ἐξελαύνων

Ἀλκιβιάδην ἐκ τῆς Φυλῆς ἄκυρον ἐποίει τὴν τούτων
 τάξιν, κελεύειν δὲ τὸν ταξίαρχον ἐξαλείφειν αὐτὸν ἐκ
 τοῦ τῶν ὀπλιτῶν καταλόγου. Νῦν δὲ τούτων οὐδὲν 6
 ἐποίησαν, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ περιεώρων αὐ-
 τὸν ὑπὸ πάντων προπηλακίζομενον κἂν τοῖς ἵπποτοξό-
 ταις ἱππεύοντα, ἐπειδὴ δ' ὑμᾶς δεῖ παρὰ τῶν ἀδι-
 κούντων δίκην λαμβάνειν, χαριζόμενοι μαρτυροῦσιν ὑφ'
 ἑαυτῶν αὐτὸν τετάχθαι. Καίτοι δεινόν, ὧ ἄνδρες δι-
 κασταί, αὐτοὺς μὲν τοὺς στρατηγοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου
 χειροτονηθέντας μὴ ἂν τολμῆσαι πρότερον ἡμῶν ἠγγή-
 σασθαι, ἕως ἐδοκιμάσθησαν κατὰ τοὺς νόμους, Ἀλκι-
 βιάδην δὲ τολμᾶν παρὰ τοὺς τῆς πόλεως νόμους ὑπ'
 αὐτῶν ταχθῆναι. Δεινὸν δὲ μοι δοκεῖ εἶναι, ὧ ἄνδρες 7
 δικασταί, εἰ τῶν μὲν δεδοκιμασμένων ἵππέων οὐκ ἐπὶ
 τούτοις ἐστὶν ὄντινα βούλονται αὐτοὶ εἰς τοὺς ὀπλίτας
 καταλέξει, τῶν δ' ὀπλιτῶν ἀδοκιμάστων ὄντων ἐπὶ
 τούτοις ἔσται ὄντιν' ἂν βούλωνται ἱππεύειν. Εἰ μὲν 8
 τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὄντες κύριοι πολλῶν βου-
 λομένων μηδένα τῶν ἄλλων ἱππεύειν εἴασαν, οὐκ ἂν
 δικαίως χαρίζοισθε αὐτοῖς· εἰ δ' ἄκυροι ὄντες ὁμολογή-
 σουσι τάξαι, ἐνθυμεῖσθαι χρὴ ὅτι ὁμωκόκατε τὰ δίκαια
 γνῶσεσθαι, ἀλλ' οὐχ ὅτι ἂν οὗτοι κελεύωσι ψηφιεῖ-
 σθαι, ὥστ' οὐδένα χρὴ τῶν δεομένων περὶ πλείονος
 ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ὄρκων ποιεῖσθαι. Καὶ μὲν δὴ, 9
 ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τῳ δοκεῖ μεγάλη ἢ ζημία εἶναι
 καὶ λίαν ἰσχυρὸς ὁ νόμος, μεμνησθαι χρὴ ὅτι οὐ νο-
 μοθετήσοντες περὶ αὐτῶν ἤκετε, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κει-
 μένους νόμους ψηφιούμενοι, οὐδὲ τοὺς ἀδικοῦντας ἐλεή-
 сонτες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς ὀργιούμενοι καὶ ὅλη
 τῇ πόλει βοηθήσοντες, εὖ εἰδότες ὅτι ὑπὲρ τῶν παρε-

- ληλυθότων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσετε
 10 κοσμιωτέρους ἐν τοῖς μέλλουσι κινδύνοις. Χρὴ δέ, ὧ
 ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτος ἀμελήσας τῆς πόλεως
 τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν ἐσκέψατο, οὕτως ὑμᾶς ἀμελή-
 σαντας τούτου τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ψηφίσασθαι,
 ἄλλως τε καὶ ὄρκους ὁμωμοκότας καὶ περὶ Ἀλκιβιά-
 δου μέλλοντας ψηφιεῖσθαι, ὅς ἐάν ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ,
 καταγελαῶν τῆς πόλεως ἄπεισιν· οὐ γὰρ δὴ χάριν
 γε ὑμῖν ἀποδώσει κρύβδην εὖ παθῶν, ὅς τῶν Φίλων
 τοὺς Φανερώς αὐτὸν εὖ ποιήσαντας κακῶς ποιεῖ.
 11 Ἔμεις οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τὰς τούτων δεήσεις
 περὶ ἐλάττονος (τῶν νόμων) ποιησάμενοι τὰ δίκαια ψη-
 φίσασθε. Ἀποδέδεικται δὲ καταλεγεῖς εἰς τοὺς ὀπίστας
 καὶ λιπῶν τὴν τάξιν καὶ τῶν νόμων κωλύοντων ἀδοκίμα-
 στος ἱππεύσας, καὶ περὶ ὧν οἱ νόμοι διαρρήδην οὔτε
 στρατηγὸν οὔθ' ἵππαρχον οὔτ' ἄλλον οὐδένα κυριώτε-
 ρον ἐκείνων ἀποδεικνύασι, περὶ τούτων ἰδιώτης ὧν τὴν
 12 ἐξουσίαν αὐτῷ δεδωκώς. Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ Φίλω ὄντι
 Ἀρχεστρατιδῆ βοηθῶν, καὶ Ἀλκιβιάδην ἐχθρὸν ὄντα
 ἑμαυτοῦ τιμωρούμενος, δέομαι τὰ δίκαια ψηφίσασθαι·
 ὑμᾶς δὲ χρὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας τὴν ψῆφον
 φέρειν, ἥνπερ ὅτε ᾤεσθε πρὸς τοὺς πολεμίους διακιν-
 δυνεύσειν.

16.

EN BOULH.

ΜΑΝΤΙΘΕΩΙ ΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΩΙ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Εἰ μὴ συνῆδη, ὧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλο-
 μένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς με ποιεῖν, πολλὴν
 ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἠγοῦ-

μαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι
 μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκά-
 ζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι.
 Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω, 2
 καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς διακείμενος, ἐπει-
 δὲν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων,
 μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοι-
 πὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἄξιῷ δέ, ὡ βουλή, ἐὰν μὲν 3
 τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἶμι τοῖς καθ-
 εστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν
 κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι·
 ἐὰν δὲ φαίνωμαι καὶ περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιω-
 κῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ παρὰ τοὺς λόγους
 τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν,
 τούτους δ' ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δ' ἀποδείξω
 ὡς οὐχ ἴππευον, ~~οὐδ' ἐπιδεδόκηον~~ ἐπὶ τῶν τριάκοντα,
 οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατὴρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμ- 4
 Φορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένου
 ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων ^{ἐπὶ τῷ δήμῳ} οὔτε
 μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς
 ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ καταλθεῖν πρότερον πένθ'
 ἡμέραις. Καίτοι οὐθ' ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον και- 5
 ρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κιν-
 δύνων, οὐτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες
 ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτά-
 νουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτί-
 μαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. Ἐπειτα 6
 δ' ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἰππεύσαντας σκοπεῖν
 εὐχθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολο-

γούντων ἰππεύειν οὐκ ἔνεστιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδη-
 μούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγ-
 χος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς
 7 Φυλάρχους ἀπενευκτεῖν τοὺς ἰππεύσαντας, ἵνα τὰς κα-
 ταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς
 ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν Φυλάρχων
 οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν πα-
 ραλαμβάνοντα. Καίτοι πᾶσι βῆδιον τοῦτο γινῶναι, ὅτι
 ἀναγκαῖον ἦν τοῖς Φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς
 ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε
 πολὺ ἂν δικαιοτέρον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις
 πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων βῆδιον ἦν ἐξαλειφθῆ-
 ναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας
 8 ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν Φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. Ἐτι
 δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἴππευσα, οὐκ ἂν ἦν ἔξαρκος ὡς
 δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίουν, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς
 ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι.
 Ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ
 πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλευόντας, πολ-
 λοὺς δ' αὐτῶν στρατηγοὺς καὶ ἰππάρχους κεχειροτο-
 νημένους. Ὡστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἠγεῖσθε ταύτην
 ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν
 μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 Περὶ μὲν τοίνυν ταύτης τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ
 πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλ-
 λοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσ-
 ἤκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον
 εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν

μετ' εὐνοίας ἀκροῦσθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς κατα- 10
 λειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ
 τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα, ἐπίδους
 τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως
 ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ
 τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτω
 βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν
 ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτω διώκησα · 11
 περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον
 εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ
 κύβους ἢ πότους ἢ ~~ἐτέρους~~ τοιούτας ἀκολασίας τυγ-
 χάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψε-
 σθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ
 ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. Καίτοι δῆλον
 ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμην, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώ-
 μην εἶχον περὶ ἐμοῦ. Ἐτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν 12
 ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε
 γραφὴν οὔτ' εἰσαγγελίαν γεγεννημένην · καίτοι ἐτέρους
 ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεσθηκότας.
 Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς
 πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω
 τῇ πόλει. Πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιή- 13
 σασθε πρὸς τοὺς Βιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλιάρτον ἔδει βοη-
 θεῖν, ὑπ' Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ
 πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι
 νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον, ἐτέρων ἀνα-
 βάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νό-
 μον, ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλει-

ψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἠγούμενος αἰσχροὺν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντι στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 14 Συλλεγόντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δ' ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρὴ τοὺς ἔχοντας παρέχειν τάπιτήθεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδρῶν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὡς πολλὰ κекτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 15 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδῶν ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας Φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἀποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στεριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὤνειδικότος. Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατελιημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι προσιέναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος, ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποκληρῶσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἵεναι) προσελθῶν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν

ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. Ὡστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργί- 17
ζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ
δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ
ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ
προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν
ἐτόλμων. Καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὡς οὐ δεινὸν ἠγού-
μενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ
ποτ' ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελ-
τίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυ-
χάνοιμι. Καὶ μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ Φρουρῶν οὐδεμιᾶς 18
ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέ-
λεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιοῦμενος,
μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. Καίτοι χρὴ τοὺς
Φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων
σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν. Τὰ
μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε
τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν
ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφε-
λεῖσθε. Ὡστ' οὐκ ἀξίον ἀπ' ὄψεως, ὧ βουλή, οὔτε Φι- 19
λεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν·
πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὰ διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπ-
εχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγένησιν, ἕτεροι δὲ
τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν
εἰργασμένοι.

Ἦδη δὲ τινων ἠσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα 20
ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν
τῷ δήμῳ. Ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν

ἑμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἑμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέ-
 21 παυνται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δ' ὑμᾶς ὄρων (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν) τούτους μόνους πολλοῦ ἀξίους νομίζοντας εἶναι. ὡσθ' ὄρων ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθεῖν πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; Ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἀχθοίσθε; Οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

17.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως τινὲς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες δικασταί, διὰ τὸ βούλεσθαί με ἀξίον εἶναι τινος ἡγοῦνται καὶ εἰπεῖν ἂν μᾶλλον ἑτέρου δύνασθαι ἢ ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω περὶ τῶν μὴ προσηκόντων ἱκανὸς εἶναι λέγειν, ὥστε δέδοικα μὴ, καὶ περὶ ὧν ἀναγκαῖόν μοι ἐστίν, ἀδύνατος ὦ τὰ δέοντα εἰπεῖν. Οἶομαι μὲν οὖν, ἔάν πάντα διηγῆσωμαι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν πρὸς Ἐράτωνα καὶ τοὺς ἐκείνου παῖδας, βραδίως ἔξ αὐτῶν ὑμᾶς εὐρήσειν ἃ προσήκει σκέψασθαι περὶ ταύτης τῆς διαδικασίας. Ἐξ ἀρχῆς οὖν ἀκούσατε.

2 Ἐράτων ὁ Ἐρασιφῶντος πατὴρ ἔδανείσατο παρὰ τοῦ ἐμοῦ πάππου τάλαντα δύο. Ὅτι μὲν οὖν ἔλαβε τὰργύριον καὶ ὡς τοσοῦτόν γε ἔδεξθη δανεῖσαι, ὧν ἐναντίον ἔδόθη μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι· ἃ δ' ἐχρήσατο αὐτῷ καὶ ὅσα ὠφελήθη, οἱ μᾶλλον τε ἐμοῦ εἰδότες καὶ παραγεγεννημένοι οἷς ἐκεῖνος ἔπραττε διηγῆσονται ὑμῖν καὶ μαρτυρήσουσιν. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἔως τοίνυν ὁ Ἐράτων ἔζη, τοὺς τε τόκους ἀπελάμ- 3
 βανον ἐγὼ καὶ τᾶλλα τὰ συγκεείμενα· ἐπειδὴ δ' ἐτε-
 λεύτησε καταλιπὼν υἱοὺς τρεῖς, Ἐρασιφῶντα καὶ Ἐρά-
 τωνα καὶ Ἐρασίστρατον, οὗτοι οὐδὲν ἔτι ἡμῖν τῶν
 δικαίων ἐποιοῦν. Ἐν μὲν οὖν τῷ πολέμῳ, διότι οὐκ
 ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ' αὐτῶν ἂ ὄφειλον
 πράξασθαι· ἐπειδὴ δ' εἰρήνη ἐγένετο, ὅτεπερ πρῶτον αἰ
 ἀστικάι δίκαι ἐδικάζοντο, λαχὼν ὁ πατήρ παντὸς τοῦ
 συμβολαίου Ἐρασιστράτῳ, ὅσπερ μόνος τῶν ἀδελφῶν
 ἐπεδήμει, κατεδικάσατο ἐπὶ Ξεναινέτου ἄρχοντος. Μάρ-
 τυρας δὲ καὶ τούτων παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι κάλει
 μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τὰ Ἐράτωνος δικαίως ἂν ἡμέτερα εἴη, ἐκ 4
 τούτων βῆδριον εἶδέναι, ὅτι δὲ πάντα δεδήμευται, ἐξ
 αὐτῶν τῶν ἀπογραφῶν· τρεῖς γὰρ καὶ τέτταρες ἕκαστα
 ἀπογεγράφασιν. Καίτοι τοῦτό γε παντὶ εὐγνωστον, ὅτι
 οὐκ ἂν παρέλιπον, εἴ τι ἄλλο τῶν Ἐράτωνος οἶόν τε
 ἦν δημεύειν, οἱ πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπογράφοντες
 καὶ ἂ ἐγὼ πολὺν ἤδη χρόνον κέκτημαι. Ὡς μὲν οὖν
 ἡμῖν οὐδ' ἐτέρωθεν εἰσπράξασθαι οἶόν τε, ἐὰν ὑμεῖς
 ταῦτα δημεύσητε, εὐγνωστόν μοι δοκεῖ εἶναι· ὡς δὲ 5
 τὴν αὐτὴν ἀμφισβήτησιν ἐποιήσαμην πρὸς θ' ὑμᾶς
 καὶ τοὺς ἰδιώτας, ἔτι ἀκούσατε. Ἔως μὲν γὰρ ἡμῖν
 οἱ Ἐρασιφῶντος οἰκεῖοι τούτων τῶν χρημάτων ἡμφε-
 σβήτουν, ἅπαντα ἠξίου ἐμὰ εἶναι, διότι ὑπὲρ ἅπαντος
 τοῦ χρέους ἀντιδικῶν πρὸς τὸν πατέρα ὁ Ἐρασίστρα-

- τος ἡττήθη· καὶ τὰ μὲν ΣΦηττοῖ ἤδη τρί' ἔτη μεμί-
σθωκα, τῶν δὲ Κικυννοῖ καὶ τῆς οἰκίας ἐδικαζόμεν
τοῖς ἔχουσιν. Πέρυσι μὲν οὖν διέγραψάν μου τὰς δίκας,
ἔμποροι Φάσκοντες εἶναι· νυνὶ δὲ λαχόντος ἐν τῷ Γα-
6 μηλιῶνι μηνὶ οἱ ναυτοδίκαι οὐκ ἐξεδίκασαν. Ἐπειδὴ
δ' ὑμῖν τὰ Ἐρασιφῶντος δημεύειν ἔδοξε, ἀφιεῖς τῇ
πόλει τὸ δύο μέρη τὰ Ἐρασιστράτου ἀξιῶ μοι ψηφι-
σθῆναι, διότι ταῦτά γε ἤδη καὶ πρότερον ἐγνώκατε
ἡμέτερα εἶναι. Ὀρισάμεν οὖν ἐμαυτῶ τὸ τρίτον μέρος
τῆς ἐκείνων οὐσίας οὐ τὴν ἀκρίβειαν ἐπισκεψάμενος,
ἀλλὰ πολλῶ πλέον ἢ τὸ δύο μέρη τῷ δημοσίῳ ὑπο-
7 λιπῶν. Ῥῥῆδιον δὲ γνῶναι ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ἐπι-
γεγραμμένου τοῖς χρήμασιν. Ἄπαντα μὲν γὰρ πλείο-
νος ἢ ταλλάντου τετίμηται, ὧν δ' ἐγὼ ἀμφισβητῶ τῷ
μὲν πέντε μυᾶς, τῷ δὲ χιλίας δραχμὰς ἐπεγραψάμεν·
καὶ εἰ πλείονος ἀξιά ἐστιν ἢ τοσούτου, ἀποκηρυχθέν-
8 τῶν τὸ περιττὸν ἢ πόλις λήφεται. Ἴν' οὖν εἰδῆτε ὅτι
ταῦτα ἀληθῆ ἐστὶ, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, πρῶτον
μὲν τοὺς μεμισθωμένους παρ' ἐμοῦ τὸ ΣΦηττοῖ χω-
ρίον, ἔπειτα τοῦ Κικυννοῖ τοὺς γείτονας, οἳ ἴσασιν
ἡμᾶς ἤδη τρί' ἔτη ἀμφισβητοῦντας, ἔτι δὲ τοὺς τε
9 πέρυσιν ἄρξαντες, πρὸς οὓς αἱ δίκαι ἐλήχθησαν, καὶ
τοὺς νῦν ναυτοδίκας. Ἀναγνωσθήσονται δ' ὑμῖν καὶ
αὐταὶ αἱ ἀπογραφαί· ἐκ τούτων γὰρ μάλιστα γνώ-
σεσθε ὅτι οὔτε νεωστὶ ταῦτα τὰ χρήματα ἀξιοῦμεν
ἡμέτερα εἶναι, οὔτε νυνὶ τῷ δημοσίῳ πλείονων ἀμφι-
σβητοῦμεν ἢ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοῖς ἰδιώταις. Καὶ
μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐ παρὰ τὸ δί-
 καιον ἀξιῶ μοι ψηφίσασθαι τὸ διαδίκασμα, ἀλλ' αὐτὸς
 τῇ πόλει πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ ἀφιεῖς τοῦτ' ἀξιῶ μοι
 ἀποδοθῆναι, ἀποδέδεικται. Ἦδη δέ μοι δοκεῖ δίκαιον
 εἶναι καὶ δεηθῆναι ὑμῶν τε καὶ τῶν συνδίκων ἐναντίον
 ὑμῶν ***

18.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΕΤΣΕΩΣ ΤΩΝ ΤΟΤ ΝΙΚΙΟΥ
 ΑΔΕΛΦΟΤ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

***Ἐνθυμήθητε τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οἳ
 τινες ὄντες πολῖται καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ προσήκοντες ἡμῶν
 ἀδικούμενοι ἀξιούμεν ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν καὶ τῶν δι-
 καιῶν τυγχάνειν· οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς οὐσίας ἀγω-
 νιζόμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰ χρὴ δημοκρατουμένης τῆς πό-
 λεως ἡμῖν μετεῖναι. Πρῶτον μὲν οὖν περὶ Νικίου τοῦ
 ἡμετέρου θείου ἀναμνήσθητε. Ἐκεῖνος γὰρ ὅσα μὲν τῇ ²
 ἑαυτοῦ γνώμῃ χρώμενος ὑπὲρ τοῦ πλήθους τοῦ ἡμε-
 τέρου ἔπραξε, πανταχοῦ φανήσεται πολλῶν μὲν καὶ
 μεγάλων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος, πλεῖ-
 στα δὲ καὶ μέγιστα κακὰ τοὺς πολεμίους εἰργασμέ-
 νος· ὅσα δ' οὐ βουλόμενος ἀλλ' ἄκων ἠναγκάσθη ποιῆ-
 σαι, τῶν μὲν κακῶν οὐκ ἐλάχιστον αὐτὸς μετέσχε μέ-
 ρος, τὴν δ' αἰτίαν τῆς συμφορᾶς οἱ πείσαντες ὑμᾶς
 δικαίως ἂν ἔχοιεν, ἐπεὶ τὴν γε πρὸς ὑμᾶς εὐνοίαν ³
 καὶ τὴν ἀρετὴν τὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς
 ἡμετέραις καὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐπε-
 δεῖξατο· στρατηγῶν γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις εἴλε,

- πολλὰ δὲ καὶ καλὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἔστησε τροπαια, ὧν καθ' ἓν ἕκαστον πολὺ ἂν ἔργον εἶη λέγειν.
- 4 Εὐκράτης τοίνυν, ἀδελφὸς μὲν ὧν ἐκείνου, πατὴρ δ' ἐμὸς, ἤδη τῆς τελευταίας ναυμαχίας γεγενημένης, Φανερὰν ἐπεδείξατο τὴν εὐνοίαν ἣν εἶχε περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· ἠττημένων γὰρ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν ἠρημένος, καὶ παρακαλούμενος μετέχειν τῆς ὀλιγαρχίας ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευόντων τῷ πλῆ-
- 5 θει, οὐκ ἠθέλησεν αὐτοῖς πείθεσθαι, ἐν τοιοῦτῳ καιρῷ ληφθεὶς ἐν ᾧ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων καὶ μεταβάλλονται πρὸς τὰ παρόντα καὶ ταῖς τύχαις εἴκουσιν, οὐκ ἀπελαυνόμενος τῆς πολιτείας οὐδ' ἰδίας ἐχθρας ὑπαρχούσης πρὸς τοὺς ἄρξειν μέλλοντας, ἀλλ' ἐξὸν αὐτῷ καὶ τῶν τριάκοντα γενέσθαι καὶ μηδεὸς ἔλαττον δύνασθαι, μᾶλλον εἴλετο πράττων ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ἀπολέσθαι ἢ ἐπιθεῖν τὰ τεῖχη καθαιρούμενα καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις παραδιδόμενας
- 6 καὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταδουλούμενον. Καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον Νικήρατος, ἀνεψιὸς ὧν ἐμὸς καὶ υἱὸς Νικίου, εὖνους ὧν τῷ ὑμετέρῳ πλῆθει, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν, οὔτε γένει οὔτ' οὐσίᾳ οὔθ' ἡλικίᾳ δοκῶν ἀνάξιος εἶναι τῆς πολιτείας μετασχεῖν· ἀλλὰ τοιαῦτα ἐνομίζετο τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ πρὸς τὸ ὑμέτερον πλῆθος εἶναι καὶ διὰ τοὺς προγόνους καὶ δι' αὐτόν, ὥστ' οὐκ ἂν ποθ' ἐτέρας ἐπιθυμήσαι
- 7 πολιτείας. Συνῆδεσαν γὰρ ἅπασιν αὐτοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως τιμωμένοις, καὶ πολλαχοῦ μὲν ὑπὲρ ὑμῶν κενιδυνευκόσι, μεγάλας δ' εἰσφορὰς εἰσηνοχοῦσι καὶ λελειτουργηκόσι κάλλιστα, καὶ τῶν ἄλλων οὐδεὸς πάποτ'
- 8 ἀφεστῶσιν ὧν ἡ πόλις αὐτοῖς προσέταξεν. Καίτοι τίνες

ἂν ἡμῶν εἶησαν δυστυχέστεροι, εἰ ἐν μὲν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀπεθνήσκομεν ὡς εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει, ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ ὡς κακόνιοι ὄντες τῷ πλήθει ἀποστεροίμεθα τῶν ὄντων; Καὶ μὲν δὴ, ὡς ἄνδρες δικασταί, καὶ Διόγνητος διαβληθεὶς μὲν ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν Φεύγων ᾤχετο, μετ' ὀλίγων δὲ τῶν ἐκπεπτωκότων οὐτ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἐστρατεύσατο οὐτ' εἰς Δεκέλειαν ἀφίκετο· οὐδ' ἔστιν ὅτου κακοῦ αἴτιος οὔτε Φεύγων οὔτε κατελευθῶν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει γεγένηται, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀρετῆς ἦλθεν ὥστε μᾶλλον ὠργίζετο τοῖς εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκόσιν ἢ τοῖς αὐτῷ τῆς καθόδου αἰτίοις γεγενημένοις χάριν εἶχεν. Καὶ ἀρχὴν μὲν οὐδεμίαν ἤρξεν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἦλθον εἰς τὴν Ἀκαδήμειαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Πausανίας, λαβὼν τὸν Νικηράτου καὶ ἡμᾶς παῖδας ὄντας, ἐκεῖνον μὲν κατέθηκεν ἐπὶ τοῖς γόνασι τοῖς Πausανίου, ἡμᾶς δὲ παραστησάμενος ἔλεγε πρὸς ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρόντας ὅσα εἶημεν πεπονθότες καὶ οἷαις τυχαῖς κεκρημένοι, καὶ ἡξίου Πausανίαν βοηθῆσαι καὶ διὰ τὴν Φιλίαν καὶ διὰ τὴν ξενίαν τὴν ὑπάρχουσαν, καὶ τιμωρὸν γενέσθαι τῶν εἰς ἡμᾶς ἡμαρτηκότων. Ὅθεν Πausανίας ἤρξατο εὖνους εἶναι τῷ δήμῳ, παράδειγμα ποιούμενος πρὸς τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους τὰς ἡμετέρας συμφορὰς τῆς τῶν τριάκοντα πονηρίας· δῆλον γὰρ ἅπασιν τοῖς ἔλθοῦσι Πελοποννησίων ἐγεγένητο, ὅτι οὐ τοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν ἀπέκτεινον, ἀλλ' οἷς μάλιστα προσῆκε καὶ διὰ γένος καὶ διὰ πλοῦτον καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀρετὴν τιμᾶσθαι. Οὕτω δ' ἡλεού-
 μεθα καὶ πᾶσι δεινὰ ἔδοκοῦμεν πεπονθῆναι, ὥστε Πausανίας τὰ μὲν παρὰ τῶν τριάκοντα ξένια οὐκ ἠθέλησε

λαβεῖν, τὰ δὲ παρ' ἡμῶν ἐδέξατο. Καίτοι δεινόν, ὡς ἄνδρες δικασταί, ὑπὸ μὲν τῶν πολεμίων παῖδας ὄντας ἡμᾶς ἐλεεῖσθαι, οἱ τῇ ὀλιγαρχίᾳ βοηθήσαντες ἦλθον, ὑπὸ δ' ὑμῶν, ὡς ἄνδρες δικασταί, τηλικούτους γεγενημένους τῶν ὄντων ἀποστειρεῖσθαι, ὧν οἱ πατέρες ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας ἀπέθανον.

- 13 Εὖ δ' οἶδα, ὡς ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ πλείστου ἂν ποιήσαιτο Πολίοχος τοῦτον τὸν ἀγῶνα κατορθῶσαι, ἡγούμενος αὐτῷ καλὴν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν καὶ πρὸς τοὺς πολίτας καὶ πρὸς τοὺς ξένους, ὅτι Ἀθήνησι τοσοῦτον δύναται, ὥσθ' ὑμᾶς τοὺς αὐτοὺς, περὶ ὧν ὄρκους ὁμωμόκατε, ὑμῖν αὐτοῖς τάναντία ποιεῖν ψηφίζεσθαι.
- 14 Πάντες γὰρ εἰσονται ὅτι τότε μὲν χιλίαις δραχμαῖς ἐζημίωσε τὸν βουλόμενον τὴν ἡμετέραν γῆν δημοσίαν ποιῆσαι, νυνὶ δὲ κελεύων δημεῦσαι νενίκηκε καὶ περὶ τούτων δὴ ἀμφοτέρων Ἀθηναῖοι, παρανόμων Φεύγοντος τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός, τάναντία σφίσι αὐτοῖς ἐψηφίσαντο.
- 15 Οὐκουν αἰσχρόν, εἰ ἂν μὲν Λακεδαιμονίοις συνέθεσθε βεβαιώσετε, ἂν δ' αὐτοῖς ἐψηφίσασθε οὕτω ῥαδίως διαλύσετε, καὶ τὰς μὲν πρὸς ἐκείνους συνθήκας κυρίας ποιήσετε, τὰς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀκύρους, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις Ἑλλησιν ὀργίζεσθε, εἴ τις Λακεδαιμονίους ὑμῶν περὶ πλείονος ποιεῖται, ὑμεῖς δ' αὐτοὶ Φανήσεσθε πιστότερον πρὸς ἐκείνους ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς διακείμενοι;
- 16 Ἄξιον δὲ μάλιστα Φθονῆσαι ὅτι οὕτως ἤδη τὰ τῆς πόλεως διάκειται, ὥστ' οὐχ ὅτι ἂν τῇ πόλει βέλτιστον ἢ τοῦθ' οἱ ῥήτορες λέγουσιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἂν αὐτοὶ κερδαίνειν μέλλωσι, καὶ ταῦτα ὑμεῖς ψηφίζεσθε. Καὶ εἰ μὲν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει συνέφερε τοὺς μὲν ἔχειν τὰ αὐτῶν, τῶν δ' ἀδίκως δημεύεσθαι τὴν

οὐσίαν, εἰκότως ἂν ἡμελεῖτε τῶν ὑφ' ἡμῶν λεγομένων·
 νυνὶ δὲ πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν μέγιστον
 ἀγαθὸν εἶναι πόλει, στάσιν δὲ πάντων κακῶν αἰτίαν,
 διαφέρεσθαι δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐκ τῶν τοιούτων μάλιστα,
 ἔαν οἱ μὲν τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμῶσιν, οἱ δ' ἐκ τῶν
 ὄντων ἐκπίπτωσιν. Καὶ ταῦθ' ὑμεῖς ἔγνωτε νεωστὶ κατ- 18
 ελθόντες, ὀρθῶς βουλευόμενοι· ἔτι γὰρ ἐμέμνησθε τῶν
 γεγενημένων συμφορῶν, καὶ τοῖς θεοῖς ἠῤῥησθε εἰς
 ὁμόνοιαν καταστῆναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ τὴν μὲν πό-
 λιν στασιάσαι, τοὺς δὲ λέγοντας ταχέως πλουτῆσαι.
 Καίτοι πλείων συγγνώμη μνησικακεῖν νεωστὶ κατελη- 19
 λυθόσιν, ἔτι τῆς ὀργῆς οὕσης προσφάτου, ἢ τοσοῦτω
 χρόνῳ ὕστερον ἐπὶ τιμωρίαν τῶν παρεληλυθότων τρα-
 πέσθαι, ὑπὸ τοιούτων πεισθέντας οἱ ἐν ἄστει μείναν-
 τες ταύτην ὑμῖν οἴονται δίδοναι πίστιν τῆς αὐτῶν εὐ-
 νοίας, ἐτέρους κακῶς ποιοῦντες, ἀλλ' οὐ σφᾶς αὐτοὺς
 χρηστοὺς παρέχοντες, καὶ νυνὶ τῶν τῆς πόλεως εὐτυ-
 χιῶν ἀπολαύοντες, ἀλλ' οὐ πρότερον τῶν ὑμετέρων κιν-
 δύνων μετασχόντες.

Καὶ εἰ μὲν ἑωρᾶτο, ὧ ἄνδρες δικασταί, σωζόμενα 20
 τῇ πόλει τὰ ὑπὸ τούτων δημεύόμενα, συγγνώμην ἂν
 εἶχομεν· νῦν δ' ἐπίστασθε ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τού-
 των ἀφανίζεται, τὰ δὲ πολλοῦ ἄξια ὄντα ὀλίγου πι-
 πράσκειται. Ἐὰν δ' ἐμοὶ πίθησθε, οὐκ ἐλάττω ἀπ' αὐ-
 τῶν ὑμεῖς ὠφελήσεσθε ἢ ἡμεῖς οἱ κεκτημένοι, ἐπεὶ καὶ 21
 νυνὶ Διόμνηστος καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἐκ μιᾶς οἰκίας
 τρεῖς ὄντες τριηραρχοῦμεν καί, ὅταν ἡ πόλις δέηται
 χρημάτων, ἀπὸ τούτων ὑμῖν εἰσφέρομεν. Ὡς οὖν ἡμῶν
 ταύτη τῇ γνώμῃ χρωμένων, καὶ τῶν προγόνων τῶν
 ἡμετέρων τοιούτων γεγενημένων, Φεΐδεσθε ἡμῶν. Οὐδὲν 22

- γὰρ ἂν ἡμᾶς κωλύοι, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀθλιωτάτους εἶναι, ἐπὶ μὲν τῶν τριάκοντα ὄρφανους καταλειφθέντας, ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ τῶν ὄντων ἐστερημένους, οἷς ἡ τύχη ἔδωκεν ὥστ' ἔτι παῖδας ὄντας ἐπὶ τὴν Παιουανίου σκηνὴν ἐλθόντας βοηθῆσαι τῷ πλήθει. Καὶ τοιούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων εἰς τίνας ἂν ἐβουλήθημεν δι-
- 23 καστὰς καταφυγεῖν; Οὐκ εἰς τοὺς οὕτω πολιτευομένους ὑπὲρ τῆς πολιτείας ἧς καὶ ὁ πατήρ καὶ οἱ προσήκοντες ἡμῖν ἀπέθανον; Νῦν τοίνυν ταύτην ἀνθ' ἀπάντων ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς τὴν χάριν, μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς ἀπόρως διατεθέντας μηδ' ἐνδεεῖς τῶν ἐπιτηδείων γενομένους, μηδὲ τὴν τῶν προγόνων εὐδαιμονίαν καταλῦσαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς βουλομένοις τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν, οἷων ὑμῶν ἐν τοῖς κινδύνοις τεύξονται.
- 24 Οὐκ ἔχω, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐστinas δεησομένους ὑπὲρ ἡμῶν ἀναβιβάσωμαι· τῶν γὰρ προσηκόντων οἱ μὲν ἄνδρας ἀγαθοὺς αὐτοὺς παρέχοντες καὶ μεγάλην τὴν πόλιν ποιοῦντες ἐν τῷ πολέμῳ τεθῶσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας ὑπὸ τῶν
- 25 τριάκοντα κώνειον πίνοντες, ὥστε τῆς ἐρημίας τῆς ἡμετέρας αἴτιαι γεγόνασιν αἷ τε τῶν προσηκόντων ἀρεταὶ καὶ αἰ τῆς πόλεως συμφοραί. Ὡν ἄξιον ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας προθύμως ἡμῖν βοηθῆσαι, ἡγηταμένους τούτους ἂν ἐν δημοκρατίᾳ δικαίως εὖ πάσχειν ὑφ' ὑμῶν, οἵπερ ἐν ὀλιγαρχίᾳ τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος.
- 26 Ἄξιον δὲ καὶ τούτους τοὺς συνδίκους εὖνους ἡμῖν εἶναι, ἐκείνου τοῦ χρόνου μνησθέντας, ὅτ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκότες καὶ τὰς οὐσίας ἀπολωλεκότες ἄνδρας ἀρίστους ἐνομίζετ' εἶναι τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθνήσκοντας, καὶ τοῖς θεοῖς ἠύχεσθε δυνηθῆναι χάριν

τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀποδοῦναι. Ἡμεῖς τοίνυν, υἱεῖς ὄντες ²⁷
καὶ συγγενεῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας προκεκινδυνευ-
κότων, ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς νυνὶ ταύτην τὴν χάριν καὶ
ἀξιοῦμεν μὴ ἀδίκως ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλ-
λον βοηθεῖν τοῖς τῶν αὐτῶν μετασχοῦσι συμφορῶν.
Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω,
καὶ τοιούτων ὑμῶν τυγχάνειν ἀξιῶ· οὐ γὰρ περὶ μι-
κρῶν κινδυνεύομεν, ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντων ἀπάντων.

19.

ὙΠΕΡ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΤΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ,
ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ.

Πολλὴν μοι ἀπορίαν παρέχει ὁ ἀγὼν οὗτοςί, ὃ ἄν-
δρες δικασταί, ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι, ἐὰν ἐγὼ μὴ νῦν εὖ
εἴπω, οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ δόξει ἄδικος
εἶναι καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων στερήσομαι. Ἀνάγκη
οὖν, εἰ καὶ μὴ δεινὸς πρὸς ταῦτα πέφυκα, βοηθεῖν
τῷ πατρὶ καὶ ἐμαυτῷ οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι. Τὴν ²
μὲν οὖν παρασκευὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν
ἐχθρῶν ὁρᾶτε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων
λέγειν· τὴν δ' ἐμὴν ἀπειρίαν πάντες ἴσασι, ὅσοι
ἐμὲ γινώσκουσιν. Αἰτήσομαι οὖν ὑμᾶς δίκαια
καὶ ῥᾶδια χαρίσασθαι, ἄνευ ὀργῆς καὶ ἡμῶν
ἀκοῦσαι ὡσπερ τῶν κατηγορῶν. Ἀνάγκη ³
γὰρ τὸν ἀπολογούμενον, κἂν ἐξ ἴσου ἀκρο-
ᾶσθε, ἔλαττον ἔχειν. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ
χρόνου ἐπιβουλεύοντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνων
ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο, ἡμεῖς δ'
ἀγωνιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς καὶ
κινδύνου τοῦ μεγίστου. Εἰκόδες οὖν ὑμᾶς εὖ-

- 4 νοιαν πλείω ἔχειν τοῖς ἀπολογουμένοις. Οἶμαι γὰρ πάντας ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι πολλοὶ ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσαντες παραχρήμα ἐξηλέγχθησαν ψευδόμενοι οὕτω φανερώως, ὥσθ' ὑπὸ πάντων τῶν παραγενομένων μισηθέντες ἀπελθεῖν· οἱ δ' αὖ μαρτυρήσαντες τὰ ψευδῆ καὶ ἀδίκως ἀπολέσαντες ἀνθρώπους ἐάλωσαν, ἠνίκα οὐδὲν ἔτι ἦν πλέον
- 5 τοῖς πεπονθόσιν. Ὅτ' οὖν τοιαῦτα πολλὰ γεγένηται, ὡς ἐγὼ ἀκούω, εἰκὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, μήπω τοὺς τῶν κατηγορῶν λόγους ἠγεῖσθαι πιστούς, πρὶν ἂν καὶ ἡμεῖς εἴπωμεν. Ἀκούω γὰρ ἔγωγε, καὶ ὑμῶν δὲ τοὺς πολλοὺς οἶμαι εἰδέναι, ὅτι πάντων δεινότατόν ἐστι διαβολή.
- 6 Μάλιστα δὲ τοῦτ' ἔχοι ἂν τις ἰδεῖν, ὅταν πολλοὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ εἰς ἀγῶνα καταστῶσιν. Ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ τελευταῖοι κρινόμενοι σώζονται· πεπαυμένοι γὰρ τῆς ὀργῆς αὐτῶν ἀκροῶσθε καὶ τοὺς ἐλέγχους ἤδη ἐθέλοντες
- 7 ἀποδέχεσθαι. Ἐνθυμεῖσθε οὖν ὅτι Νικόφημος καὶ Ἀριστοφάνης ἄκριτοι ἀπέθανον, πρὶν παραγενέσθαι τινὰ αὐτοῖς ἐλεγχόμενοις ὡς ἠδίκουν. Οὐδεὶς γὰρ οὐδ' εἶδεν ἐκείνους μετὰ τὴν σύλληψιν· οὐδὲ γὰρ θάψαι τὰ σώματ' αὐτῶν ἀπέδοσαν, ἀλλ' οὕτω δεινὴ ἢ συμφορὰ γεγένηται ὥστε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τούτου ἐστέ-
- 8 ρηνται. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσω· οὐδὲν γὰρ ἂν περαινοίμι· πολὺ δ' ἀθλιώτεροι δοκοῦσί μοι οἱ παῖδες οἱ Ἀριστοφάνους. Οὐδένα γὰρ οὐτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ ἠδίκηκότες οὐ μόνον τὰ πατρῶα ἀπολωλέκασι παρὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπόλοιπος ἐλπίς ἦν, ὑπὸ τοῦ πάππου ἐκτραφῆναι, ἐν οὕτω δεινῷ

καθέστηκεν. Ἐτι δ' ἡμεῖς ἐστερημένοι μὲν κηδεστῶν, 9
 ἐστερημένοι δὲ τῆς προικός, παιδιάρια δὲ τρία ἠναγ-
 κασμένοι τρέφειν, προσέτι συκοφαντούμεθα καὶ κινδυ-
 νεύομεν περὶ ὧν οἱ πρόγονοι ἡμῖν κατέλιπον κτησά-
 μενοι ἐκ τοῦ δικαίου. Καίτοι, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐ-
 μὲς πατήρ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πλείω εἰς τὴν πόλιν
 ἀνάλωσεν ἢ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς οἰκείους, διπλάσια δ'
 ἢ νῦν ἐστὶν ἡμῖν, ὡς ἐγὼ λογιζομένῳ αὐτῷ πολλάκις
 παρεγενόμην. Μὴ οὖν προκαταγιγνώσκετε ἀδικίαν τοῦ 10
 εἰς αὐτὸν μὲν μικρὰ δαπανῶντος, ὑμῖν δὲ πολλὰ καθ'
 ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν, ἀλλ' ὅσοι καὶ τὰ πατρῶα καὶ
 ἂν τί ποθεν λάβωσιν, εἰς τὰς αἰσχίστας ἡδονὰς εἰθι-
 σμένοι εἰσὶν ἀναλίσκειν. Χαλεπὸν μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες 11
 δικασταί, ἀπολογεῖσθαι πρὸς δόξαν ἣν ἔνιοι ἔχουσι
 περὶ τῆς Νικοφήμεου οὐσίας, καὶ σπάνιν ἀργυρίου ἢ
 νῦν ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, καὶ τοῦ ἀγῶνος πρὸς τὸ δη-
 μόσιον ὄντος· ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων βραδίως
 γνῶσεσθε ὅτι οὐκ ἀληθὴ ἐστὶ τὰ κατηγορημένα. Δέο-
 μαι δ' ὑμῶν πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ μετ' εὐνοίας
 ἀκροασαμένους ἡμῶν διὰ τέλους, ὅ τι ἂν ὑμῖν ἄριστον
 καὶ εὐορκότατον νομίζητε εἶναι, τοῦτο ψηφίσασθαι.

Πρῶτον μὲν οὖν, ὧ τρόπῳ κηδεσται ἡμῖν ἐγένοντο, 12
 διδάξω ὑμᾶς. Στρατηγῶν γὰρ Κόνων περὶ Πελοπόννη-
 σον, τριηραρχήσαντι τῷ ἐμῷ πατρὶ πάλαι Φίλος γε-
 γεννημένος, ἐδεήθη δοῦναι τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν αἰ-
 τοῦντι τῷ υἱεὶ τῷ Νικοφήμεου. Ὁ δ' ὄρων αὐτοὺς ὑπ' 13
 ἐκείνου τε πεπιστευμένους γεγονότας τ' ἐπιεικῶς τῇ
 τε πόλει ἐν γε τῷ τότε χρόνῳ ἀρέσκοντας, ἐπέισθη
 δοῦναι, οὐκ εἰδὼς τὴν ἐσομένην διαβολὴν, ἀλλ' ὅτε
 καὶ ὑμῶν ὅστισοῦν ἂν ἐκείνοις ἤξιωσε κηδεστής γενέ-

- σθαι, ἐπεὶ ὅτι γε οὐ χρημάτων ἕνεκα, ῥάδιον γινῶναι ἐκ τοῦ βίου παντὸς καὶ τῶν ἔργων τῶν τοῦ πατρὸς.
- 14 Εκείνος γὰρ ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ, παρὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφερομένην, ὅτι δὲ Ξενοφῶντος ἦν θυγάτηρ τοῦ Εὐριπίδου υἱέος, ὃς οὐ μόνον ἰδίᾳ χρηστὸς ἐδόκει εἶναι, ἀλλὰ καὶ στρατηγεῖν αὐτὸν ἠξιώσατε, ὡς ἐγὼ ἀκούω.
- 15 Τὰς τοίνυν ἐμὰς ἀδελφὰς ἐβελόντων τινῶν λαβεῖν ἀπρόικους πάνυ πλουσίων οὐκ ἔδωκεν, ὅτι ἐδόκουν κάκιον γεγονέαι, ἀλλὰ τὴν μὲν Φιλομήλῳ τῷ Παιανιεῖ, ὃν οἱ πολλοὶ βελτίονα ἡγοῦνται εἶναι ἢ πλουσιώτερον, τὴν δὲ Πένητι μὲν γεγενημένῳ οὐ διὰ κακίαν, ἀδελφιδῶ δὲ ὄντι Φαίδρῳ Μυρρινουσίῳ, ἐπιδοὺς τετταράκοντα
- 16 μνᾶς, καὶ Ἀριστοφάνει τὸ ἴσον. Πρὸς δὲ τούτοις ἐμοὶ πολλὴν ἐξὸν πάνυ προῖκα λαβεῖν ἐλάττω συνεβούλευσεν, ὥστ' εὖ εἰδέναι ὅτι κηδεσταῖς χρηστοίμην κοσμίαις καὶ σώφροσιν. Καὶ νῦν ἔχω γυναῖκα τὴν Κριτοδήμου θυγατέρα τοῦ Ἀλωπεκῆθεν, ὃς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀπέθανεν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο ἐν Ἑλλησπόντῳ. Καίτοι, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅστις αὐτὸς τε
- 17 ἄνευ χρημάτων ἔγχευε τοῖν τε θυγατέροισιν πολὺ ἀργύριον ἐπέδωκε τῷ τε υἱεῖ ὀλίγην προῖκα ἔλαβε, πῶς οὐκ εἰκὸς περὶ τούτου πιστεῦειν ὡς οὐχ ἕνεκα χρημάτων τούτοις κηδεστής ἐγένετο;
- 18 Ἀλλὰ μὴν ὃ γ' Ἀριστοφάνης ἤδη ἔχων τὴν γυναῖκα ὅτι πολλοῖς ἄλλοις μᾶλλον ἐχρήτο ἢ τῷ ἐμῷ πατρί, ῥάδιον γινῶναι. Ἡ τε γὰρ ἡλικία πολὺ διάφορος, ἢ τε φύσις ἔτι πλέον. Ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἤρκει τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, Ἀριστοφάνης δ' οὐ μόνον τῶν ἰδίων ἀλλὰ καὶ τῶν κοινῶν ἐβούλετο ἐπιμέλεσθαι, καὶ εἴ τι ἦν

αὐτῷ ἀργύριον, ἀνήλωσεν ἐπιθυμῶν τιμᾶσθαι. Γνώσεσθε 19
 δ' ὅτι ἀληθῆ λέγω ἐξ αὐτῶν ὧν ἐκεῖνος ἔπραττεν. Πρῶ-
 τον μὲν γάρ, βουλομένου Κόνωνος πέμπειν τινὰ εἰς
 Σικελίαν, ὄχετο ὑποστὰς μετ' Εὐνόμου καὶ Λυσίου,
 Φίλου ὄντος καὶ ξένου, τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον πλεῖστα
 ἀγαθὰ πεποιηκότες ὡς ἐγὼ ἀκήκοα τῶν ἐν Πειραιεῖ
 παραγενομένων. Ἦσαν δ' αἱ ἐλπίδες τοῦ πλοῦ πείσαι 20
 Διονύσιον κηδεστὴν μὲν γενέσθαι Εὐαγόρα, πολέμιον
 δὲ Λακεδαιμονίοις, Φίλον δὲ καὶ σύμμαχον τῇ πόλει
 τῇ ὑμετέρῃ. Καὶ ταῦτ' ἔπραττον πολλῶν κινδύνων
 ὑπαρχόντων πρὸς τὴν θάλατταν καὶ τοὺς πολεμίους,
 καὶ ἔπεισαν Διονύσιον μὴ πέμψαι τριήρεις ἄς τότε
 παρεσκευάσατο Λακεδαιμονίοις. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπειδὴ 21
 οἱ πρέσβεις ἦκον ἐκ Κύπρου ἐπὶ τὴν βοήθειαν, οὐδὲν
 ἐνέλιπε προθυμίας σπεύδων. Ἰμεῖς δὲ τριήρεις αὐτοῖς
 ἔδοτε καὶ τᾶλλα ἐψηφίσασθε, ἀργυρίου δ' εἰς τὸν ἀπό-
 στολον ἠπόρου. Ὀλίγα μὲν γάρ ἦλθον ἔχοντες χρή-
 ματα, πολλῶν δὲ προσεδείθησαν· οὐ γὰρ μόνον εἰς
 τὰς ναῦς, ἀλλὰ καὶ πελταστὰς ἐμισθώσαντο καὶ ὄπλα
 ἐπρίαντο. Ἀριστοφάνης δ' οὖν τῶν χρημάτων τὰ μὲν 22
 πλεῖστα αὐτὸς παρέσχεν· ἐπειδὴ δ' οὐχ ἱκανὰ ἦν,
 τοὺς Φίλους ἔπειθε δεόμενος καὶ ἐγγυώμενος, καὶ τοῦ
 ἀδελφοῦ τοῦ ὀμοπατρίου ἀποκειμένης παρ' αὐτῷ τετ-
 ταράκοντα μναῖς ἔχων κατεχρήσατο. Τῇ δὲ προτεραιᾷ
 ἢ ἢ ἀνήγετο, εἰσελθὼν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐκέ-
 λευσε χρῆσαι ὃ τι εἶη ἀργύριον· προσδεῖν γὰρ ἔφη
 πρὸς τὸν μισθὸν τοῖς πελτασταῖς. Ἦσαν δ' ἡμῖν ἔνδον
 ἑπτὰ μναῖ· ὃ δὲ καὶ ταύτας λαβὼν κατεχρήσατο. Τίνα 23
 γὰρ οἴεσθε, ὧ ἄνδρες δικασταί, Φιλότιμον μὲν ὄντα,
 ἐπιστολῶν δ' αὐτῷ ἠκουσῶν παρὰ τοῦ πατρὸς μηδὲν

ἀπορήσειν ἐκ Κύπρου, ἤρημένον δὲ πρεσβευτὴν καὶ μέλλοντα πλεῖν ὡς Εὐαγόραν, ὑπολείπεσθαι ἂν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἴ ἦν δυνατὸς πάντα παρασχόντα χαρίσασθαι ἐκείνῳ τε καὶ κομίσασθαι μὴ ἐλάττω; Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, κάλει μοι Εὐνομον (καὶ Λυσίαν).

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 24 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκούετε, οὐ μόνον ὅτι ἔχρησαν ἐκείνου δεηθέντος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀπειλήφασιν· ἐκομίσθη γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ τῆς τριήρους.
- 25 Ῥάδιον μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων γινῶναι ὅτι τοιούτων καιρῶν συμπεσόντων οὐδενὸς ἂν ἐφείσατο τῶν ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ μέγιστον τεκμήριον· Δῆμος γὰρ ὁ Πυριλάμπους, τριηραρχῶν εἰς Κύπρον, ἐδεήθη μου προσελθεῖν αὐτῷ, λέγων ὅτι ἔλαβε σύμβολον παρὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου Φιάλην χρυσῆν, καὶ λαβεῖν ἑκαίδεκα μναῖς ἐπ' αὐτῇ, ἵν' ἔχοι ἀναλίσκειν εἰς τὴν τριηραρχίαν· ἐπειδὴ δ' εἰς Κύπρον ἀφίκοιτο, λύσεσθαι ἀποδοῦς εἴκοσι μναῖς· πολλῶν δὲ ἀγαθῶν καὶ ἄλλων εὐπορήσειν διὰ τὸ
- 26 σύμβολον ἐν πάσῃ τῇ ἡπείρῳ. Ἀριστοφάνης τοίνυν ἀκούων μὲν ταῦτα Δήμου, δεομένου δ' ἐμοῦ, μέλλων δ' ἄξιον μὲν τὸ χρυσίον, τέτταρας δὲ μναῖς τόκον λήψεσθαι, οὐκ ἔφη εἶναι, ἀλλ' ὤμνυ καὶ προσδεδανεῖσθαι τοῖς ξένοις ἄλλοθεν ἐπεὶ ἤδιστ' ἂν ἀνθρώπων ἄγειν τε εὐθύς ἐκεῖνο
- 27 τὸ σύμβολον καὶ χαρίσασθαι ἡμῖν ἃ ἐδεόμεθα. Ὡς δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ κατέλιπεν Ἀριστοφάνης ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον, ῥάδιον γινῶναι ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ με-

μαρτυρημένων· χαλκώματα δὲ σύμμικτα οὐ πολλὰ ἐκέκτητο. Ἄλλὰ καὶ ὅθ' εἰστία τοὺς παρ' Εὐαγόρου πρεσβεύοντας, αἰτησάμενος ἐχρήσατο. Ἄ δὲ κατέλιπεν ἀναγνώσεται ὑμῖν.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως ἐνίοις ὑμῶν, ὧ ἄνδρες δικασταί, δοκεῖ ὀλίγα 28 εἶναι· ἀλλ' ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι πρὶν τὴν ναυμαχίαν νικῆσαι γῆ ἡμῖν οὐκ ἦν ἀλλ' ἢ χωρίδιον μικρὸν Ῥαμνοῦντι. Ἐγένετο δ' ἡ ναυμαχία ἐπ' Εὐβούλου ἄρ- 29 χοντος. Ἐν οὖν τέτταρσιν ἢ πέντε ἔτεσι, πρότερον μὴ ὑπαρχούσης οὐσίας, χαλεπὸν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τραγωδοῖς τε δις χορηγῆσαι, ὑπὲρ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πατρός, καὶ τρὶ ἔτη συνεχῶς τριηραρχῆσαι, εἰσφοράς τε πολλὰς εἰσενηνοχένοι, οἰκίαν τε πεντήκοντα μυῶν πρίασθαι, γῆς τε πλεῖν ἢ τριακόσια πλέθρα κτήσασθαι. Ἐτι δὲ πρὸς τούτοις οἴεσθε χρῆναι ἐπιπλα πολλὰ καταλελοιπέναι; Ἄλλ' οὐδ' οἱ πάλαι πλουσιοὶ δοκοῦν- 30 τες εἶναι ἄξιον λόγου ἔχριεν ἂν ἐξευεγκεῖν· ἐνίστε γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἐάν τις πάνυ ἐπιθυμῆ, πρίασθαι τοιαῦτα ἂ τῷ κτησαμένῳ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡδονὴν ἂν παρέχοι. Ἄλλὰ τόδε σκοπεῖτε· τῶν ἄλλων ὄσων 31 ἐδημεύσατε τὰ χρήματα, οὐχ ὅπως σκευὴ ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀπὸ τῶν οἰκημάτων ἀΦηρπάσθησαν· ἡμεῖς δ' ἤδη δεδημευμένων καὶ ἐξεληλυθυίας τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς Φύλακα κατεστήσαμεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἵνα μήτε θυρώματα μήτ' ἀγγεῖα μήτ' ἄλλο μηδὲν ἀπόλοιτο. Ἐπιπλα δ' ἀπεφαίνοντο πλεῖν ἢ χιλίων δραχμῶν, ὅσα οὐδενὸς πώποτ' ἐλάβετε. Πρὸς δὲ τού- 32 τοις καὶ πρότερον πρὸς τοὺς συνδίκους καὶ νῦν ἐθέλο-

μεν πίστιν δοῦναι, ἣτις ἐστὶ μεγίστη τοῖς ἀνθρώποις,
 μὴ ἔχειν τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, ὀφείλεσθαι δὲ
 τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς καὶ ἑπτὰ μναῖς, ἃς ᾤχετο
 33 λαβῶν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. Πῶς ἂν οὖν εἶεν
 ἀνθρώποι ἀθλιώτεροι, εἰ οἱ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπολω-
 λεκότες δοκοῖεν τάκεινων ἔχειν; Ὁ δὲ πάντων δεινότα-
 τον, τὴν ἀδελφὴν ὑποδέξασθαι παιδία ἔχουσαν πολλά,
 καὶ ταῦτα τρέφειν, μὴδ' αὐτοὺς ἔχοντας μὴδὲν, ἔαν
 34 ὑμεῖς τὰ ὄντ' ἀφέλησθε. Φέρε πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων·
 οὕτω γὰρ σκοπεῖτε, ὧ δικασταί. Εἴ τις ὑμῶν ἔτυχε
 δοῦς Τιμοθέῳ τῷ Κόνωνος τὴν θυγατέρα ἢ τὴν ἀδελ-
 φὴν, καὶ ἐκείνου ἀποδημήσαντος καὶ ἐν διαβολῇ γε-
 νομένου ἐδημεύθη ἢ οὐσία, καὶ μὴ ἐγένετο τῇ πόλει
 πραθέντων ἀπάντων τέτταρα τάλαντα ἀργυρίου, διὰ
 τοῦτ' ἤξιούτ' ἂν καὶ τοὺς προσήκοντας τοὺς ἐκείνου
 ἀπολέσαι, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῆς δόξης τῆς
 παρ' ὑμῖν ἐφάνη τὰ χρήματα; Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε
 35 πάντες ἐπίστασθε, Κόνωνα μὲν ἄρχοντα, Νικόφημον
 δὲ ποιοῦντα ὅτι ἐκείνος προστάττοι. Τῶν οὖν ὀφε-
 λειῶν Κόνωνα εἰκὸς πολλοστὸν μέρος ἄλλῳ τινὶ μετα-
 δίδόναι, ὥστ' εἰ οἴονται πολλὰ γενέσθαι Νικοφίμῳ,
 ὁμολογήσειαν ἂν τὰ Κόνωνος εἶναι πλείονα ἢ δεκα-
 36 πλάσια. Ἐτι δὲ φαίνονται οὐδὲν πάποτε διενεχθέντες,
 ὥστ' εἰκὸς καὶ περὶ τῶν χρημάτων ταῦτά γινῶναι,
 καὶ τὰ μὲν ἐνθάδε τῷ υἱεῖ ἐκάτερον καταλιπεῖν, τὰ δ'
 ἄλλα παρ' αὐτοῖς ἔχειν· ἦν γὰρ Κόνωνι μὲν υἱὸς ἐν
 Κύπρῳ καὶ γυνή, Νικοφίμῳ δὲ γυνή καὶ θυγάτηρ,
 ἠγοῦντο δὲ καὶ τὰ ἐκεῖ ὁμοίως σφίσις εἶναι σᾶ ὥσπερ
 37 καὶ τὰ ἐνθάδε. Πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμεῖσθε ὅτι καὶ εἴ
 τις μὴ κτησάμενος ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς παραλα-

βῶν τοῖς παισὶ διένειμεν, οὐκ ἐλάχιστ' ἂν αὐτῷ ὑπέ-
 λειπε· βούλονται γὰρ πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θερα-
 πεύεσθαι ἔχοντες χρήματα μᾶλλον ἢ ἐκείνων δεῖσθαι
 ἀποροῦντες. Νῦν τοίνυν εἰ δημεύσαίτε τὰ Τιμοθέου, 38
 ὃ μὴ γένοιτο, εἰ μὴ τι μέλλει μέγα ἀγαθὸν ἔσεσθαι
 τῇ πόλει, ἐλάττω δ' ἐξ αὐτῶν λάβοιτ' ἢ ἐκ τῶν Ἀρι-
 στοφάνους γεγένηται, τούτου ἕνεκ' ἂν ἡξιοῦτε τοὺς
 ἀναγκάσιους τοὺς ἐκείνου τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπολέσαι;
 Ἄλλ' οὐκ εἰκός, ὧ ἄνδρες δικασταί· ὁ γὰρ Κόνωνος 39
 θάνατος καὶ αἱ διαθήκαι, ὡς διέθετο ἐν Κύπρῳ, σαφῶς
 ἐδήλωσαν ὅτι πολλοστὸν μέρος ἦν τὰ χρήματα ὧν
 ὑμεῖς προσεδοκᾶτε· τῇ μὲν γὰρ Ἀθηναίᾳ καθιέρωσεν εἰς
 ἀναθήματα καὶ τῷ Ἀπόλλωνι εἰς Δελφοὺς πεντακισ- 40
 χιλίους στατήρας· τῷ δ' ἀδελφιδῶ τῷ ἑαυτοῦ, ὃς ἐφύ-
 λαττεν αὐτῷ καὶ ἐταμίευε πάντα τὰ ἐν Κύπρῳ, ἔδω-
 κεν ὡς μυριάς δραχμάς, τῷ δ' ἀδελφῷ τρία τάλαντα·
 τὰ δὲ λοιπὰ τῷ υἱεῖ κατέλιπε, τάλαντα ἑπτακαίδεκα.
 Τούτων δὲ κεφάλαιον γίνυται περὶ τετταράκοντα τάλ-
 λαντα. Καὶ οὐδενὶ οἶδόν τε εἰπεῖν ὅτι διηρπάσθη ἢ ὡς 41
 οὐ δικαίως ἀπεφάνθη· αὐτὸς γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ὧν εὐ-
 φρονῶν διέθετο. Καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἄλλὰ μὴν ὅστισοῦν, ὧ ἄνδρες δικασταί, πρὶν ἀμ- 42
 φότερα δῆλα γενέσθαι, πολλοστὸν μέρος τὰ Νικοφίμου
 τῶν Κόνωνος χρημάτων ᾤθη ἂν εἶναι. Ἀριστοφάνης
 τοίνυν γῆν μὲν καὶ οἰκίαν ἐκτήσατο πλεῖν ἢ πέντε
 ταλάντων, κατεχορήγησε δ' ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς
 πεντακισχιλίας δραχμάς, τριηραρχῶν δ' ἀνήλωσεν ὄγ-
 δοήκοντα μνᾶς. Εἰσενήνεκται δ' ὑπὲρ ἀμφοτέρων οὐκ 43

- ἔλαττον μνῶν τετταράκοντα. Εἰς δὲ τὸν εἰς Σικελίαν
 πλοῦν ἀνήλωσεν ἑκατὸν μναῖς. Εἰς δὲ τὸν ἀπόστολον
 τῶν τριήρων, ὅτε οἱ Κύπριοι ἤλθον καὶ ἔδοτε αὐτοῖς τὰς
 δέκα ναῦς, καὶ τῶν πελταστῶν τὴν μίσθωσιν καὶ τῶν
 ὄπλων τὴν ὠνὴν παρέσχε τρισμυρίας δραχμάς. Καὶ
 τούτων κεφάλαιον πάντων γίνεταί μικροῦ λείποντος
 44 πεντεκαίδεκα τάλαντα. Ὡστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἡμᾶς
 αἰτιάσαισθε, ἐπεὶ τῶν Κόνωνος, τῶν ὁμολογουμένων δι-
 καίως ἀποφανθῆναι ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου, πολλαπλασίω
 δοκοῦντων πλέον ἢ τρίτον μέρος φαίνεται τὰ Ἀριστο-
 φάνους. Καὶ οὐ προσλογιζόμεθα ὅσα αὐτὸς ἐν Κύπρῳ
 ἔσχε Νικόφημος, οὔσης αὐτῷ ἐκεῖ γυναικὸς καὶ θυ-
 γατρὸς.
- 45 Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὕτω πολλὰ
 καὶ μεγάλα τεκμήρια παρασχομένους ἡμᾶς ἀπολέσθαι
 ἀδίκως. Ἀκήκοα γὰρ ἔγωγε καὶ τοῦ πατρὸς καὶ ἄλ-
 λων πρεσβυτέρων, ὅτι οὐ νῦν μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
 πρόσθεν χρόνῳ πολλῶν ἐψεύσθητε τῆς οὐσίας, οἱ ζῶν-
 τες μὲν πλουτεῖν ἐδόκουν, ἀποθανόντες δὲ πολὺ παρὰ
 46 τὴν δόξαν τὴν ὑμετέραν ἐφάνησαν. Αὐτίκα Ἰσχομάχῳ,
 ἕως ἔζη, πάντες ᾤοντο εἶναι πλεῖν ἢ ἐβδομήκοντα τάλ-
 λαντα, ὡς ἐγὼ ἀκούω· ἐνειμάσθην δὲ τῷ υἱέε οὐδὲ
 δέκα τάλαντα ἐκάτερος ἀποθανόντος. Στεφάνῳ δὲ τῷ
 Θάλλου ἐλέγετο εἶναι πλεῖν ἢ πενήκοντα τάλαντα,
 47 ἀποθανόντος δ' ἡ οὐσία ἐφάνη περὶ ἑνδεκα τάλαντα.
 Ὁ τοίνυν Νικίου οἶκος προσεδοκάτω εἶναι οὐκ ἔλαττον
 ἢ ἑκατὸν τάλαντων, καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἔνδον εἶναι·
 Νικήρατος δ' ὅτ' ἀπέθνησκεν, ἀργύριον μὲν ἢ χρυσίον
 οὐδ' αὐτὸς ἔφη καταλείπειν οὐδέν, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν
 ἦν κατέλιπε τῷ υἱεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τετ-

τάρων καὶ δέκα ταλάντων. Καλλίας τοίνυν ὁ Ἴππονί- 48
 κου, ὅτε νεωστὶ ἐτεθνήκειν ὁ πατήρ, πλείστα τῶν Ἑλ-
 λήνων ἐδόκει κεκτηῆσθαι, καί, ὡς Φασι, διακοσίων τα-
 λάντων ἐτιμήσατο αὐτοῦ ὁ πάππος· τὸ δὲ τούτου
 τίμημ' οὐδὲ δυοῖν ταλάντοις ἐστί. Κλεοφῶντα δὲ πάν-
 τες ἴστε, ὅτι πόλλ' ἔτη διεχείρισε τὰ τῆς πόλεως
 πάντα καὶ προτεδοκᾶτο πάμπολλα ἐκ τῆς ἀρχῆς
 ἔχειν· ἀποθανόντος δ' οὐδαμοῦ δήλα τὰ χρήματα, ἀλ-
 λά καὶ οἱ προσήκοντες καὶ οἱ κηδεσταί, παρ' οἷς ἂν
 κατέλιπεν, ὁμολογουμένως πένητές εἰσιν. Φαινόμεθα δὲ 49
 καὶ τῶν ἀρχαιοπλούτων πολὺ ἐψευσμένοι καὶ τῶν νεω-
 στὶ ἐν δόξῃ γεγενημένων. Αἴτιον δέ μοι δοκεῖ εἶναι,
 ὅτι ῥαδίως τινὲς τολμῶσι λέγειν ὡς ὁ δεῖνα ἔχει τά-
 λαντα πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς. Καὶ ὅσα μὲν περὶ τε-
 θνεῶτων λέγουσιν, οὐ πάνυ θαυμάζω (οὐ γὰρ ἂν ὑπό γ'
 ἐκείνων ἐξελεγχθεῖεν), ἀλλ' ὅσα ζώντων ἐπιχειροῦσι
 καταψεύδεσθαι. Αὐτοὶ γὰρ ἔναγχος ἠκούετε ἐν τῇ 50
 ἐκκλησίᾳ, ὡς Διότιμος ἔχει ταλάντοις τετταράκοντα
 πλείω ἢ ὅσα αὐτὸς ὁμολόγει παρὰ τῶν ναυκλήρων
 καὶ ἐμπόρων· καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ ἦλθεν, ἐκείνου ἀπο-
 γράφοντος καὶ χαλεπῶς φέροντος ὅτι ἀπὼν διεβάλ-
 λετο, οὐδεὶς ἐξήλεγξε, δεομένης μὲν τῆς πόλεως χρη-
 μάτων, ἐθέλοντος δ' ἐκείνου λογίσασθαι. Ἐνθυμεῖσθε 51
 τοίνυν οἷον ἂν ἐγένετο, εἰ Ἀθηναίων ἀπάντων ἀκηκού-
 των ὅτι τετταράκοντα τάλαντα ἔχει Διότιμος, εἴτ'
 ἔπαθέ τι πρὶν καταπλεῦσαι δεῦρο. Οὐχὶ οἱ προσήκον-
 τες ἂν αὐτοῦ ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ, εἰ ἔδει
 αὐτοὺς πρὸς τοσαύτην διαβολὴν ἀπολογεῖσθαι, μὴ εἰ-
 δότας μηδὲν τῶν πεπραγμένων. Αἴτιοι οὖν εἰσι καὶ
 ὑμῖν πολλῶν ἤδη ψευθῆναι καὶ δὴ ἀδίκως γέ τινας

- ῥαδίως ἀπολέσαι οἱ τολμῶντες ψεύδεσθαι καὶ συκο-
 Φαντεῖν ἀνθρώπους ἐπιθυμοῦντες. "Ἐπειτ' οἶομαι ὑμᾶς
 52 εἰδέναι ὅτι Ἀλκιβιάδης τέτταρα ἢ πέντ' ἔτη ἐφεξῆς
 ἐστρατήγει ἐπικρατῶν καὶ νενικηκῶς Λακεδαιμονίους,
 καὶ διπλάσια ἐκείνῳ ἤξιουν αἱ πόλεις δίδουαι ἢ ἄλλῳ
 τινὶ τῶν στρατηγῶν, ὥστ' ὄνοντο εἶναι τινες αὐτῷ πλεῖν
 ἢ ἑκατὸν τάλαντα. Ὁ δ' ἀποθανὼν ἐδήλωσεν ὅτι οὐκ
 ἀληθῆ ταῦτα ἦν· ἐλάττω γὰρ οὐσίαν κατέλιπε τοῖς
 παισὶν ἢ αὐτὸς παρὰ τῶν ἐπιτροπευσάντων παρέλαβεν.
- 53 "Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοιαῦτα
 ἐγίνετο, ῥάδιον γυνῶναι· Φασὶ δὲ καὶ τοὺς ἀρίστους
 καὶ σοφωτάτους μάλιστα ἐθέλειν μεταγιγνώσκειν. Εἰ
 οὖν δοκοῦμεν εἰκότα λέγειν καὶ ἱκανὰ τεκμήρια παρέ-
 χεσθαι, ὃ ἄνδρες δικασταί, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ
 ἐλεήσατε, ὡς ἡμεῖς τῆς μὲν διαβολῆς οὕτω μεγάλης
 οὔσης ἀεὶ προσδοκῶμεν κρατήσῃν μετὰ τοῦ ἀληθοῦς·
 ὑμῶν δὲ μηδενὶ τρόπῳ ἐβελησάντων πεισθῆναι οὐδ' ἐλ-
- 54 πὶς οὐδεμίᾳ σωτηρίας ἐδόκει ἡμῖν εἶναι. Ἀλλὰ πρὸς
 θεῶν Ὀλυμπίων, ὃ ἄνδρες δικασταί, βούλεσθε ἡμᾶς
 δικαίως σῶσαι μᾶλλον ἢ ἀδίκως ἀπολέσαι, καὶ πι-
 στεύετε τούτοις ἀληθῆ λέγειν, οἳ ἂν καὶ σιωπῶντες
 ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ παρέχωσι σώφρονας σφᾶς αὐτοὺς
 καὶ δικαίους.
- 55 Περὶ μὲν οὖν αὐτῆς τῆς γραφῆς, καὶ ᾧ τρόπῳ κη-
 δεσται ἡμῖν ἐγένοντο, καὶ ὅτι οὐκ ἐξήρκει τάκεινον
 εἰς τὸν ἔκπλου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλοθεν προσεδανείσατο
 ἀκηκόατε καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· περὶ δ' ἐμαυτοῦ βρα-
 χέα βούλομαι εἰπεῖν. Ἐγὼ γὰρ ἔτη γεγονὼς ἤδη τριά-
 κοντα οὔτε τῷ πατρὶ οὐδὲν πώποτε ἀντεῖπον, οὔτε
 τῶν πολιτῶν οὐδεὶς μοι ἐνεκάλεσεν, ἐγγύς τ' οἰκῶν τῆς

ἀγορᾶς οὔτε πρὸς δικαστηρίῳ οὔτε πρὸς βουλευτηρίῳ
 ὄφθην οὐδεπώποτε, πρὶν ταύτην τὴν συμφορὰν γενέ-
 σθαι. Περὶ μὲν οὖν ἑμαυτοῦ τοσαῦτα λέγω, περὶ δὲ 56
 τοῦ πατρός, ἐπειδὴ ὡσπερ ἀδικούντος αἱ κατηγορίαι
 γεγένηται, συγγνώμην ἔχετε, ἐὰν λέγω ἃ ἀνήλωσεν
 εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς Φίλους· οὐ γὰρ Φιλοτιμίας
 ἕνεκεν ἀλλὰ τεκμήριον ποιούμενος ὅτι οὐ τοῦ αὐτοῦ
 ἐστὶν ἀνδρὸς ἄνευ ἀνάγκης τε πολλὰ ἀναλίσκειν καὶ
 μετὰ κινδύνου τοῦ μεγίστου ἐπίθυμῆσαι ἔχειν τι τῶν
 κοινῶν. Εἰσὶ δὲ τινες οἱ προαναλίσκοντες οὐ μὴν τού- 57
 του γ' ἕνεκεν, ἀλλ' ἴν' ἄρχειν ὑφ' ὑμῶν ἀξιωθέντες
 διπλάσια κομίσωνται. Ὁ τοίνυν ἐμὸς πατὴρ ἄρχειν
 μὲν οὐδεπώποτε ἐπεθύμησε, τὰς δὲ χορηγίας ἀπάσας
 κεχορήγηκε, τετριηράρχηκε δ' ἐπτάκις, εἰσφορὰς δὲ
 πολλὰς καὶ μεγάλας εἰσενήνοχεν. Ἴνα δ' εἰδῆτε καὶ
 ὑμεῖς, καθ' ἑκάστην ἀναγνώσεται.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ.

Ἄκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πλῆθος· Πεντή- 58
 κοντα γὰρ ἔτι ἐστὶν ὅσα ὁ πατὴρ καὶ τοῖς χρήμασι
 καὶ τῷ σώματι τῇ πόλει ἐλειτούργει. Ἐν οὖν τοσοῦτῳ
 χρόνῳ δοκοῦντά τι ἐξ ἀρχῆς ἔχειν οὐδεμίαν εἰκὸς δα-
 πάνην πεφευγέναι. Ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρ-
 ἔξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τούτων συμπάντων κεφάλαιόν ἐστιν ἑννέα τάλαντα 59
 καὶ δισχίλια δραχμαί. Ἐτι τοίνυν καὶ ἰδίᾳ τισὶ τῶν
 πολιτῶν ἀποροῦσι συνεξέδωκε θυγάτέρας καὶ ἀδελφάς,
 τοὺς δ' ἐλύσατο ἐκ τῶν πολεμίων, τοῖς δ' εἰς ταφὴν

παρεῖχεν ἀργύριον. Καὶ ταῦτ' ἐποίει ἠγούμενος εἶναι ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ὠφελεῖν τοὺς φίλους, καὶ εἰ μηδεὶς μέλλοι εἴσεσθαι· νῦν δὲ πρέπον ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἀκοῦσαι. Καὶ μοι κάλει τὸν καὶ τόν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 60 Τῶν μὲν οὖν μαρτύρων ἀκηκόατε· ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι ὀλίγον μὲν χρόνον δύναιτ' ἂν τις πλάσασθαι τὸν τρόπον τὸν αὐτοῦ, ἐν ἐβδομήκοντα δ' ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ἄν. Τῷ τοίνυν πατρὶ τῷ ἐμῷ ἄλλα μὲν ἂν τις ἔχοι ἐπικαλέσαι ἴσως, εἰς χρήματα δ' οὐδεὶς
- 61 οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν ἐτόλμησε πώποτε. Οὐκ οὖν ἄξιον τοῖς τῶν κατηγορῶν λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις, ἃ ἐπράχθη ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ὑμεῖς σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίζετε. Εἰ γὰρ μὴ ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐπεὶ εἰ νῦν γε ἔξαπατηθεῖτε ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡμῶν τὴν οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἂν. Ὡστ' οὐ μόνον πρὸς δόξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μᾶλλον ὑμῖν ἀποψηφίσασθαι· πολὺ
- 62 γὰρ πλείω ὠφελήσεσθε, ἐὰν ἡμεῖς ἔχωμεν. Σκοπεῖτε δ' ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, ὅσα φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν· καὶ νῦν ἀπὸ τῶν ὑπολοίπων τριηραρχῶν μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν δ' ὁ πατὴρ ἀπέθανεν, πειράσομαι δ', ὥσπερ ἐκεῖνον ἐώρων, ὀλίγα κατὰ μικρὸν παρασκευάσασθαι εἰς τὰς κοινὰς ὠφελείας. Ὡστε τῷ γ' ἔργῳ πάσαι τῆς πόλεως ταῦτ' ἐστὶν καὶ οὗτ' ἐγὼ ἀδικεῖσθαι οἰήσομαι, ὑμῖν τε πλείους οὕτως αἰ ὠφέ-
- 63 λειαι ἢ εἰ δημεύσαιτε. Πρὸς δὲ τούτοις ἄξιον ἐνθυμηθῆναι οἷαν φύσιν εἶχεν ὁ πατήρ. Ὅσα γὰρ ἔξω

τῶν ἀναγκαίων ἐπεθύμησεν ἀναλίσκειν, πάντα Φανή-
 σεται τοιαῦτα ὅθεν καὶ τῇ πόλει τιμὴ ἔμελλεν ἔσσεσθαι.
 Αὐτίκα ὅτε ἵππευεν, οὐ μόνον ἵππους ἐκτίσατο λαμ-
 πρὸς ἀλλὰ καὶ ἀθλητάς, καὶ ἐνίκησεν Ἴσθμοὶ καὶ
 Νεμέῃ, ὥστε τὴν πόλιν κηρυχθῆναι καὶ αὐτὸν στεφα-
 νωθῆναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ 64
 τούτων καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἀπάντων [τῶν εἰ-
 ρημένων] βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ περιδεῖν ὑπὸ τῆν ἐχθρῶν
 ἀναιρεθέντας. Καὶ ταῦτα ποιοῦντες τὰ τε δίκαια ψη-
 φιεῖσθε καὶ ὑμῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα.

20.

ΠΕΡ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ, ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΤ-
 ΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Οὐ μοι δοκεῖ χρῆναι ὀργίζεσθαι ὑμᾶς τῷ ὀνόματι
 τῷ τῶν τετρακοσίων, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις ἐνίων. Οἱ μὲν
 γὰρ ἐπιβουλεύσαντες ἦσαν αὐτῶν, οἱ δ' ἵνα μήτε τὴν
 πόλιν μηδὲν κακὸν ἐργάσαιντο μήθ' ὑμῶν μηδένα, ἀλλ'
 εὖνοι ὄντες εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, ὧν εἷς ὢν
 οὗτοςὶ τυγχάνει Πολύστρατος. Οὗτος γὰρ ἠρέθη μὲν 2
 ὑπὸ τῶν Φυλετῶν ὡς χρηστὸς ὢν ἀνὴρ καὶ περὶ τοὺς
 δημότας καὶ περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, κατηγοροῦσι
 δ' αὐτοῦ ὡς οὐκ εὖνους ἦν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, αἰ-
 ρεθεῖς ὑπὸ τῶν Φυλετῶν, οἱ ἄριστ' ἂν διαγνοῖεν περὶ
 σφῶν αὐτῶν ὁποῖοί τινές εἰσιν. Οὗτος δὲ τίνας ἂν ἕνεκα 3
 ὀλιγαρχίας ἐπεθύμησεν; Πότερον ὡς ἡλικίαν εἶχε λέγων
 τι διαπράττεσθαι παρ' ὑμῖν, ἢ τῷ σώματι πιστεύων,
 ἵν' ὑβρίζοι εἰς τῶν ὑμετέρων τινά; ἀλλ' ὁρᾶτε αὐτοῦ
 τὴν ἡλικίαν, δι' ἣν καὶ τοὺς ἄλλους ἰκανός ἐστιν ἀποτρέ-

- 4 πειν τούτων. Ὅστις μὲν οὖν ἄτιμος ᾖν, κακόν τι ἐργασάμενος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ἐτέρας πολιτείας ἐπεθύμησε, διὰ τὰ πρόσθεν ἀμαρτήματα αὐτοῦ ἕνεκ' ἂν ἔπραττε· τούτῳ δὲ τοιοῦτον οὐδὲν ἡμάρτηται, ὥστε ἢ αὐτοῦ ἕνεκα μισεῖν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ἢ τῶν παίδων. Ὁ μὲν γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἦν, οἱ δ' ἐν Βοιωτοῖς· ὥστε μὴδὲ τούτων ἕνεκα ἐτέρας πολιτείας ἐπιθυμήσαι.
- 5 Καὶ κατηγοροῦσι μὲν αὐτοῦ ὡς πολλὰς ἀρχὰς ἤρξεν, ἀποδείξαι δ' οὐδεὶς οἶός τέ ἐστιν ὡς οὐ καλῶς ἤρξεν. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι οὐ τούτους ἀδικεῖν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐκείνοις, ἀλλ' εἴ τις ὀλίγας ἀρχὰς ἀρχὰς μὴ τὰ ἄριστα ἤρξε τῇ πόλει. Οὐ γὰρ οἱ καλῶς ἀρχοντες
- 6 προῦδίδοσαν τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ μὴ δικαίως. Οὗτος δὲ πρῶτον μὲν ἀρχὰς ἐν Ἑρωπῷ οὔτε προῦδωκε καὶ ἐτέραν πολιτείαν κατέστησε, τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὅσοι ἤρχον, καταπροδόντων τὰ πράγματα. Οἱ δ' οὐχ ὑπέμειναν καταγνόντες σφῶν αὐτῶν ἀδικεῖν. ὁ δ' ἠγοούμενος μὴδὲν ἠδίκηκέναι δίκην δίδωσιν. Καὶ τοὺς μὲν ἀδικούντας οἱ κατήγοροι ἐκκλέπτουσιν, ἀργύριον λαμβάνοντες· παρ' ᾧ δ' ἂν μὴ κερδαίνωσιν ἀδικούντας ἀποφαίνουσιν. Καὶ ὁμοίως τὰς κατηγορίας ποιοῦνται τῶν τε εἰπόντων γνώμην τινὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τῶν μὴ. Οὗτος δ' οὐδὲ γνώμην οὐδεμίαν εἶπε περὶ τοῦ ὑμετέρου
- 8 πλήθους. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι ἀξιόους εἶναι τούτους μὴδὲν πάσχειν ὑφ' ὑμῶν κακόν οἱ ὑμῖν μὲν εὔνοι ἦσαν, ἐκείνοις δ' οὐκ ἀπηχθάνοντο. Τῶν γὰρ λεγόντων ἐναντία ἐκείνοις οἱ μὲν ἔφευγον οἱ δ' ἀπέθνησκον, ὥστ' εἴ τις καὶ ἐβούλετο ἐναντιοῦσθαι ὑπὲρ ὑμῶν, τὸ δέος καὶ
- 9 ὁ φόβος τῶν πεπονθότων ἀπέτρεπε πάντας. † Ὅστε οἱ πολλοὶ πάντα ἐγίγνωσκον αὐτῶν. τοὺς μὲν γὰρ ἐξή-

λαυνον αὐτῶν, τοὺς δ' ἀπεκτίννυσαν. Οἱ δ' ἐκείνων
 ἔμελλον ἀκροᾶσθαι καὶ μηδὲν ἐπιβουλεύειν μηδ' ἐξαγ-
 γέλλειν, τούτους ἂν καθίσταντο. "Ωστ' οὐκ ἂν βραδῶς
 μετέστη ἂν ὑμῖν ἡ πολιτεία. Οὐκ οὖν δίκαιοί εἰσιν, ὧν
 ὑμῖν εὖνοι ἦσαν, τούτων δίκην δίδόναι. Δεινὸν δέ μοι 10
 δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτε-
 ρον μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταῦτ' ἀπεισεται. Καὶ
 ἐν μὲν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδὲν ἐξήμαρτεν εἰς ὑμᾶς,
 ἐν ὀκτῶ δ' ἡμέραις· καὶ οἱ μὲν τὸν βίον ἅπαντα πονη-
 ροὶ ὄντες χρηστοὶ ἐν τῷ λογιστηρίῳ γεγέννηται, πεί-
 σαντες τοὺς κατηγόρους, οἱ δ' ἀεὶ ὑμῖν χρηστοὶ ἦσαν,
 οὗτοι πονηροί. Καίτοι ἐν γε ταῖς πρότερον κατηγορίαις
 τὰ τ' ἄλλα κατηγόρησαν ψευδῆ τοῦ πατρὸς καὶ συγ-
 γενῆ Φρύνιχον αὐτοῦ εἶναι ἔφασαν. Καίτοι εἴ τις βού- 11
 λεται, ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ μαρτυρησάτω ὡς ἀναγκαῖον
 ὄντα Φρυνίχῳ. Ἄλλα γὰρ ψευδῆ κατηγόρου. Ἄλλα
 μὴν οὐδ' ἐκ παιδείας Φίλος ἦν αὐτῷ· ὁ μὲν γὰρ ἐν
 ἀγρῷ πένης ὧν ἐποίμαινεν, ὁ δὲ πατήρ ἐν τῷ ἄστυ
 ἐπαιδεύετο. Καὶ ἐπειδὴ ἀνὴρ ἐγένετο, ὁ μὲν ἐγεώργει, 12
 ὁ δ' ἐλθὼν εἰς τὸ ἄστυ ἐσυκοφάντει, ὥστε μηδὲν ὁμο-
 λογεῖν τῷ τρόπῳ ἀλλήλοισιν. Καὶ ὅτ' ἐξέτινε τῷ δημο-
 σίῳ, οὐκ εἰσήνεγκεν αὐτῷ τὰργύριον· καίτοι ἐν τοῖς
 τοιούτοις μάλιστα δηλοῦσιν οἱ ἂν Φίλοι ὦσιν. Εἰ δ' ἦν
 δημότης, οὐ δίκαιος διὰ τοῦτο βλάπτεσθαι ἐστὶν ὁ πα-
 τήρ, εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς ἀδικεῖτε, ὅτι ὑμῶν ἐστὶ πολίτης.
 Πῶς δ' ἂν γένοιτο δημοτικώτερος, ἢ ὅστις ὑμῶν ψηφι- 13
 σαμένων πεντακισχιλίους παραδοῦναι τὰ πράγματα
 καταλογεῖς ὧν ἐννακισχιλίους κατέλεξεν, ἵνα μηδεὶς
 αὐτῷ διάφορος εἴη τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἵνα τὸν μὲν
 βουλόμενον ἐγγράφοι, εἰ δὲ τῷ μὴ οἶόν τ' εἴη, χαρίζοιτο.

- Καίτοι οὐχ οἱ ἄν πλείους τοὺς πολίτας ποιῶσιν, οὔτοι καταλύουσι τὸν δῆμον, ἀλλ' οἱ ἄν ἐκ πλείονων ἐλάττους.
- 14 Αὐτὸς δ' οὔτ' ὁμῶσαι ἤθελεν οὔτε καταλέγεσθαι, ἀλλ' αὐτὸν ἠνάγκαζον ἐπιβολὰς ἐπιβάλλοντες· ἐπεὶ δ' ἠναγκάσθη καὶ ᾤμοσε τὸν ὄρκον, ὁκτῶ ἡμέρας εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐξέπλει εἰς Ἐρέτριαν, καὶ ἐδόκει ἐκεῖ τὴν ψυχὴν οὐ πονηρὸς εἶναι ἐν ταῖς ναυμαχίαις, καὶ τετρωμένος δεῦρ' ἦλθε, καὶ ἤδη μετεπεπτῶκει τὰ πράγματα. Καὶ οὗτος μὲν οὔτ' εἰπὼν γνώμην οὐδεμίαν, οὔτε πλέον ὁκτῶ ἡμερῶν εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ᾤφλε χρήματα τοσαῦτα· τῶν δ' εἰπόντων ὑμῖν τάναντία καὶ διὰ τέλους ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὄντων πολλοὶ ἀποπεφεύ-
- 15 γασιν. Καὶ οὐ Φθονῶν τούτοις λέγω, ἀλλ' ἡμᾶς ἐλεῶν. οἱ μὲν γὰρ δοκοῦντες ἀδικεῖν ἐξητημένοι εἰσὶν ὑπὸ τῶν ὑμῖν προθύμων ἐν τοῖς πράγμασι γενομένων, οἱ δ' ἠδικηκότες ἐκπριάμενοι τοὺς κατηγοροὺς οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν.
- 16 Πῶς ἄν οὐκ ἄν δεινὰ πάσχοιμεν; Καὶ κατηγοροῦσι μὲν τῶν τετρακοσίων, ὅτι ἦσαν κακοί· καίτοι ὑμεῖς αὐτοὶ πεισθέντες ὑπὸ τούτων παρέδοτε τοῖς πεντακισχιλίοις (τὰ τῆς πόλεως πράγματα) καὶ εἰ αὐτοὶ τοσοῦτοι ὄντες ἐπέισθητε, ἕνα ἕκαστον τῶν τετρακοσίων οὐ χρῆν πεισθῆναι; Ἄλλ' οὐχ οὔτοι ἀδικοῦσιν, ἀλλ' οἱ ὑμᾶς ἐξηπάτων καὶ κακῶς ἐποιοῦν. Οὗτος δ' ἐν πολλοῖς δημοῖς ὑμῖν ὅτι, εἴπερ τι νεωτερίζειν ἐβούλετο εἰς τὸ ὑμέτερον πλῆθος, οὐκ ἄν ποτ' ὁκτῶ ἡμέρας εἰσελθὼν εἰς τὸ
- 17 βουλευτήριον ᾤχετο ἐκπλέων. Ἄλλ' εἴποι ἄν τις ὅτι κερδαίνειν ἐπιθυμῶν ἐξέπλευσεν, ὥσπερ ἔνιοι ἤρπαζον καὶ ἔφερον. Οὐδεὶς τοίνυν ἄν εἴποι ὅπως τι τῶν ὑμετέρων ἔχει, ἀλλὰ πάντα μάλλον κατηγοροῦσιν ἢ εἰς τὴν ἀρχήν. Καὶ οἱ κατήγοροι τότε μὲν οὐδαμῆ εὔνοι

ὄντες ἐφαίνοντο τῷ δήμῳ οὐδ' ἐβοήθουν· νῦν δ' ἠνίκ' αὐτὸς ἐαυτῷ εὐνοῦστατός ἐστιν ὁ δῆμος, βοηθοῦσι τῷ μὲν ὀνόματι ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ σφίσιν αὐτοῖς. Καὶ μὴ 18
 θαυμάζετε, ὡς ἄνδρες δικασταί, ὅτι τοσαῦτα ὄφλε χρήματα. Ἐρημον γὰρ αὐτὸν λαβόντες αὐτοῦ τε καὶ ἡμῶν κατηγοροῦντες εἶλον. Τῷ μὲν γὰρ οὐδ' εἴ τις εἶχε μαρτυρίαν, ἐτόλμα μαρτυρεῖν διὰ τὸ δέος τὸ τῶν κατηγορῶν, τοῖς δὲ καὶ τὰ ψευδῆ δεδαικότες ἐμαρτύρουν. Ἡ δεινὰ γ' ἂν πάθοιμεν, ὡς ἄνδρες δικασταί, εἰ 19
 τοὺς μὲν οὐχ οἴους τε ὄντας ἐξάρνους εἶναι μὴ οὐ χρήματα ἔχειν ὑμῶν, τούτους μὲν ἀφεῖτε ἀνδρὶ ἐξαιτουμένῳ, ἡμῖν δ' αὐτοῖς τε προθύμοις γεγενημένοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, καὶ τοῦ πατρὸς οὐδὲν ὑμᾶς ἡδίκηκός τις, οὐ χαριεῖσθε. Καὶ εἰ μὲν ξένος τις ἐλθὼν ὑμᾶς ἢ χρήματα ἤτις ἢ εὐεργέτης ἀναγραφῆναι ἠξίου, ἔδοτε ἂν αὐτῷ· ἡμῖν δ' οὐ δώσετε ἡμᾶς ἀστοὺς ὄντας ἐπιτίμους ἐν ὑμῖν γενέσθαι. Εἰ δὲ τινες κακόνοι ἐγένοντο 20
 εἰς τὰ ὑμέτερα πράγματα ἢ γνώμην μὴ ἐπιτηδείαν εἶπον, οὐχ οἱ ἀπόντες τούτων αἰτιοὶ εἰσιν, ἐπεὶ καὶ τοὺς παρόντας ὑμεῖς ἀπελύσατε. Οὐδὲ γὰρ εἴ τις τῶν ἐνθάδε μὴ τὰ ἄριστα λέγων πείθει ὑμᾶς, οὐχ ὑμεῖς ἐστε αἰτιοὶ, ἀλλ' ὁ ἐξαπατῶν ὑμᾶς. Ἐκεῖνοι δὲ σφῶν αὐ- 21
 τῶν προκαταγνόντες ἀδικεῖν οἶχονται, ἵνα μὴ δοῖεν δίκην· καὶ εἴ τινες ἄλλοι ἀδικοῦσιν, ἤττον μὲν ἐκείνων, ἀδικοῦσι δὲ, τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγορῶν μὴ ἐπιδημεῖν ἀλλὰ στρατεύεσθαι, ἵν' ἢ ὑμᾶς προσητέρους ποιῶσιν ἢ τούτους πείθωσιν. Οὗτος δ' ὑμῖν δίκην δέδωκεν, οὐδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, εὐ- 22
 θὺς μετὰ τὰ πράγματα, ὅτε ὑμεῖς τε μάλιστα ἐμνησθε τῶν γενομένων καὶ οὗτος ἐλεγχθῆσθαι ἔμελλε,

πιστεύων αὐτῷ μηδὲν ἡμαρτήσθαι ἀλλ' ἀγωνιεῖσθαι εὖ
 μετὰ τοῦ δικαίου. Ὡς δ' ἦν δημοτικός, ἐγὼ ὑμῖν ἀπο-
 23 δείξω. Πρῶτον μὲν γὰρ νέος ὢν οὐδεμιᾶς στρατείας ἀπε-
 λείφθῃ, ἀλλ' ἐστρατεύετο, ὡς συνειδότες ἂν εἴποιεν οἱ
 δημόται· καὶ ἐξόν αὐτῷ τὴν οὐσίαν ἀφανῆ καταστή-
 σαντι μηδὲν ὑμᾶς ὠφελεῖν, εἴλετο μᾶλλον συνειδέναί
 ὑμᾶς, ἵν', εἰ καὶ βούλοίτο κακὸς εἶναι, μὴ ἐξεῖη αὐτῷ,
 ἀλλ' εἰσφέρει τε τὰς εἰσφορὰς καὶ λειτουργοίη. Καὶ
 ἡμᾶς παρεσκεύασεν, ὡς ἂν τῇ πόλει ὠφελιμώτατοι
 24 εἴημεν. Καὶ ἐμὲ μὲν εἰς Σικελίαν ἐξέπεμψεν, ὑμῖν δ'
 οὐκ ἦν, ὥστ' εἰδέναι τοὺς ἵππεάς, οἷος ἦ τὴν ψυ-
 χὴν, ἕως τὸ στρατόπεδον σῶν ἦν· ἐπειδὴ δὲ διεφθάρη
 καὶ διεσώθην εἰς Κατάνην, ἐληζόμενον ὁρμώμενος ἐντεῦ-
 θεν καὶ τοὺς πολεμίους κακῶς ἐποίουν, ὥστε τῇ θεῷ
 τε τὰς δεκάτας ἐξαιρεθῆναι πλεῖν ἢ τριάκοντα μνᾶς
 καὶ τοῖς στρατιώταις εἰς σωτηρίαν, ὅσοι ἐπὶ τοῖς πολε-
 25 μίοις ἦσαν. Καὶ ἐπειδὴ Καταναῖοι ἠνάγκαζον ὀπλιτεύειν,
 οὐδενὸς οὐδ' ἐνταῦθα κινδύνου ἀπελειπόμενον, ὥστ' εἰδέ-
 ναι ἅπαντας οἷος ἦ τὴν ψυχὴν ἵππεύων τε καὶ ὀπλι-
 τεύων. Ὡν ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Ἀκηκόατε μὲν τῶν μαρτύρων, ὧ ἄνδρες δικασταί·
 οἷος δ' εἰμὶ περὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος, ἐγὼ ὑμῖν ἀπο-
 δείξω. Ἀφικομένου γὰρ ἐκεῖσε Συρακοσίου ὄρκιον ἔχον-
 τος καὶ ἐτοίμου ὄντος ὀρκοῦν καὶ προσιόντος πρὸς ἕνα
 ἕκαστον τῶν ἐκεῖ ὄντων, ἀντεῖπον εὐθύς αὐτῷ, καὶ
 ἐλθὼν ὡς Τυδέα διηγούμενον ταῦτα, καὶ σύλλογον ἐποίει,
 καὶ λόγοι οὐκ ὀλίγοι ἦσαν. Ὡν οὖν ἐγὼ εἶπον, κα-
 λῶ μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Σκέψασθε δὴ καὶ τοῦ πατρὸς τὴν ἐπιστολὴν, ἣν 27
ἔδωκεν ἀποδοῦναί μοι, πότερα τῷ ὑμετέρῳ πλήθει
ἀγαθὸς ἦν ἢ οὐ. Τὰ τε γὰρ οἰκεῖα ἐνεγέγραπτο, καὶ
ἔτι, ὅτε καλῶς ἔχοι τὰ ἐν Σικελίᾳ, ἤκειν. Καίτοι
ταῦτὰ ὑμῖν συνέφερε καὶ τοῖς ἐκεῖ· ὥστ' εἰ μὴ εὖνοὺς
ἦν τῇ πόλει καὶ ὑμῖν, οὐκ ἂν ποτε τοιαῦτα ἐπέστελλεν.

Ἄλλὰ μὴν καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν νεώτατον, οἷος εἰς 28
ὑμᾶς ἐστίν, ἐγὼ ἀποδείξω. Καταδρομῆς γὰρ γενομέ-
νης τῶν Φυγάδων, οἱ οὐ μόνον ἐνθάδε ὅ τι οἶοί τ' ἦσαν
κακὸν εἰργάζοντο, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους ἔφερον
καὶ ἦγον ὑμᾶς, ἐξελάσας ἐκ τῶν ἄλλων ἰππέων ἕνα
ἀπέκτεινεν. Ὡν ὑμῖν αὐτοὺς μάρτυρας τοὺς παραγε-
νομένους παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὸν δὲ πρεσβύτατον ἀδελφὸν αὐτοὶ οἱ συστρατευό- 29
μενοι ἴσασιν, οἵτινες ἐνθάδε ὄντες ἦτε ἐν Ἑλλησπόντῳ,
ὥστε νομίζειν μηδεὸς ἦττον εἶναι ἀνθρώπων τὴν ψυ-
χὴν. Καὶ μοι ἀνάβητε δεῦρο.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Πῶς οὖν οὐ χρὴ χάριν παρ' ὑμῶν ἀπολαμβάνειν, εἰ 30
τοιοῦτοί ἐσμεν; Ἡ ὧν μὲν ὁ πατὴρ διαβέβληται εἰς ὑμᾶς
οὐ δικαίως, τούτων δεῖ ἡμᾶς ἕνεκα ἀπολέσθαι, ὧν
δὲ πρόθυμοι εἰς τὴν πόλιν γεγενήμεθα, μηδεμίαν ὠφέ-
λειαν γενέσθαι; Ἄλλ' οὐ δίκαιον. Ἄλλ' εἰ διὰ τὴν
τούτου διαβολὴν δεῖ ἡμᾶς κακῶς πάσχειν, δίκαιοί
ἐσμεν διὰ τὴν ἡμετέραν προθυμίαν τοῦτόν τε σῶσαι

31 καὶ ἡμᾶς. Οὐ γὰρ ἡμεῖς χρημάτων γε ἕνεκα εὖ ὑμᾶς
 ἐποιοῦμεν, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε κίνδυνος εἴη ἡμῖν, ἐξαι-
 τούμενοι παρ' ὑμῶν τὴν ἀξίαν χάριν ἀπολάβοιμεν.
 Χρὴ δ' ὑμᾶς καὶ τῶν ἄλλων ἕνεκα τοιούτους εἶναι·
 [γινώσκοντας ὅτι, ἐάν τις πρόθυμος εἰς ὑμᾶς ᾖ, οὐ
 μόνον ἡμᾶς ὠφελήσετε.] ἡμῶν μὲν γὰρ καὶ πρὶν δεη-
 θῆναι πεπειρασθε, οἳοί ἐσμεν εἰς ὑμᾶς· τοὺς δ' ἄλλους
 προθυμοτέρους ποιήσετε, κατ' ἀξίαν χαριζόμενοι, ὅταν
 32 τις ὑμᾶς εὖ ποιῇ. Καὶ μηδαμῶς τοῖς λέγουσι βεβαιώ-
 σιτε λόγον τὸν πάντων πονηρότατον· λέγεται γὰρ τοὺς
 κακῶς πεπονθότας μεμνησθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ. Τίς
 γὰρ ἔτι ἐθελήσει χρηστὸς εἶναι, εἰ ἠττηθήσονται τῶν
 κακῶς ὑμᾶς ποιοῦντων οἱ εὖ ποιοῦντες; Ἐχει δ' ὑμῖν,
 ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω. Περὶ ἡμῶν γὰρ ἐστὶ ψῆφος
 33 ὑμῖν, καὶ οὐ περὶ χρημάτων. Ἔως μὲν γὰρ εἰρήνη
 ἦν, ἡμῖν ἦν Φανερά ἢ οὐσία, καὶ ἦν ὁ πατὴρ ἀγαθὸς
 γεωργός· ἐπειδὴ δ' εἰσέβαλον οἱ πολέμιοι, πάντων τού-
 των ἐστερήθημεν. Ὡστ' αὐτῶν τούτων ἕνεκα πρόθυμοί
 ἐσμεν εἰς ὑμᾶς εἰδότες ὅτι χρήματα μὲν ἡμῖν οὐκ
 ἔστιν ὀπόθεν ἐκτίσμεν, αὐτοὶ δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς
 34 ὑμᾶς ἀξιοί ἐσμεν εὐρίσκεσθαι χάριν. Καίτοι ὀρωμένῃ γ'
 ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐάν τις παῖδας αὐτοῦ ἀνα-
 βιβασάμενος κλάη καὶ ὀλοφύρηται, τοὺς τε παῖδας
 καὶ αὐτὸν εἰ ἀτιμωθήσονται ἐλεοῦντας, καὶ ἀφιέντας
 τὰς τῶν πατέρων ἀμαρτίας διὰ τοὺς παῖδας, οὓς οὐπω
 ἴστε εἶτ' ἀγαθοὶ εἶτε κακοὶ ἠβήσαντες γενήσονται·
 ἡμᾶς δ' ἴστε ὅτι πρόθυμοι γεγενήμεθα εἰς ὑμᾶς, καὶ
 τὸν πατέρα οὐδὲν ἡμαρτηκότα. Ὡστε πολλῶ δικαιοτέ-
 ροί ἐστε, ὧν πεπειρασθε, τούτοις χαρίσασθαι, ἢ οὓς
 35 οὐκ ἴστε ὁποῖοί τινες ἔσονται. Πεπόνθαμεν δὲ τούτων-

τίον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς παῖδας παραστησάμενοι ἐξαιτοῦνται ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὸν πατέρα τουτονὶ καὶ ἡμᾶς ἐξαιτούμεθα, μὴ ἡμᾶς ἀντὶ μὲν ἐπιτίμων ἀτίμους ποιήσητε, ἀντὶ δὲ πολιτῶν ἀπόλιδας· ἀλλ' ἐλεήσατε καὶ τὸν πατέρα γέροντα ὄντα καὶ ἡμᾶς. Εἰ δ' ἡμᾶς ἀδίκως ἀπολεῖτε, πῶς ἢ οὗτος ἡμῖν ἠδέως συνέσται ἢ ἡμεῖς ἀλλήλοις πεπονθότες ἡμῶν τε ἀνάξια καὶ τῆς πόλεως; Ἄλλ' ὑμῶν δεόμεθα τρεῖς ὄντες εἶσαι ἡμᾶς ἔτι προθυμότερους γενέσθαι. Δεόμεθα ³⁶ οὖν ὑμῶν πρὸς τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐκάστῳ, ὅτῳ μὲν εἰσιν υἱεῖς, τούτων ἕνεκεν ἐλεῆσαι, ὅστις δ' ἡμῖν ἠλικιώτης ὢν τυγχάνει ἢ τῷ πατρὶ, ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι· καὶ μὴ ἡμᾶς βουλομένους εὖ ποιεῖν τὴν πόλιν ὑμεῖς κωλύσητε. Δεινὰ δ' ἂν πάθοιμεν, εἰ ὑπὸ τῶν πολεμίων μὲν ἐσώθῃμεν, οὓς εἰκὸς ἦν διακωλύειν μὴ σώζεσθαι, παρ' ὑμῶν δὲ μηδ' εὐρησόμεθα τὸ σωθῆναι.

21.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

Περὶ μὲν τῶν κατηγορημένων, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἱκανῶς ὑμῖν ἀποδέδεικται· ἀκοῦσαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς ἀξιῶ, ἵν' ἐπίστησθε περὶ οἴου τινὸς ὄντος ἐμοῦ ψηφιεῖσθε. Ἐγὼ γὰρ ἐδοκιμάσθην μὲν ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, καταστάς δὲ χορηγὸς τραγωδοῖς ἀνήλωσα τριάκοντα μνᾶς καὶ τρίτῳ μηνὶ Ἐαργηλίου νικήσας ἀνδρικῶ χορῶ δισχιλίας δραχμάς, ἐπὶ δὲ Γλαυκίππου ἄρχοντος εἰς πυρριχιστὰς Παναθηναίαις τοῖς μεγάλαις ὀκτακοσίας. Ἐτι δ' ἀνδράσι χορηγῶν εἰς Διο- 2

νύσια ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος ἐνίκησα καὶ ἀνήλωσα
 σὺν τῇ τοῦ τρίποδος ἀναθέσει πεντακισχιλίας δραχμᾶς,
 καὶ ἐπὶ Διοκλέους Παναθηναίοις τοῖς μικροῖς κυκλικῶ
 χορῶ τριακοσίας. Τὸν δὲ μεταξὺ χρόνον ἐτριηράρχουν
 3 ἔπτ' ἔτη καὶ ἕξ τάλαντα ἀνήλωσα. Καὶ τοσαύτας
 δαπάνας δαπανώμενος καὶ καθ' ἡμέραν ὑπὲρ ὑμῶν
 κινδυνεύων καὶ ἀποδημῶν, ὅμως εἰσφοράς τὴν μὲν
 τριάκοντα μναῖς, τὴν δὲ τετρακισχιλίας δραχμᾶς εἰσ-
 ενήνοχα. Ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα ἐπὶ Ἀλεξίου ἄρ-
 χοντος, εὐθύς ἐγυμνασιάρχουν εἰς Προμήθεια καὶ ἐνί-
 4 κων ἀναλώσας δώδεκα μναῖς. Καὶ ὕστερον κατέστην
 χορηγὸς παιδικῶ χορῶ καὶ ἀνήλωσα πλεῖν ἢ πεντε-
 καίδεκα μναῖς. Ἐπὶ δ' Εὐκλείδου ἄρχοντος κωμῶδοις
 χορηγῶν Κηφισοδώρῳ ἐνίκων καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τῆς
 σκευῆς ἀναθέσει ἑκκαίδεκα μναῖς, καὶ Παναθηναίοις
 τοῖς μικροῖς ἐχορήγουν πυρριχισταῖς ἀγενείοις καὶ ἀνή-
 5 λωσα ἑπτὰ μναῖς. Νενίκηκα δὲ τριῆρει μὲν ἀμιλλώμε-
 νος ἐπὶ Σουνίῳ, ἀναλώσας πεντεκαίδεκα μναῖς, χωρὶς
 δ' ἀρχιθεωρίας καὶ ἀρρηφορίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς
 ἃ ἔμοι δεδαπάνηται πλεῖν ἢ τριάκοντα μναῖ. Καὶ τού-
 των, ὧν κατέλεξα, εἰ ἐβουλόμην κατὰ τὰ γεγραμμένα
 ἐν τῷ νόμῳ λειτουργεῖν, οὐδ' ἂν τὸ τέταρτον μέρος
 6 ἀνήλωσα. Τὸν δὲ χρόνον, ὃν ἐτριηράρχουν, ἡ ναῦς ἄριστα
 μοι ἔπλει παντὸς τοῦ στρατοπέδου. Τεκμήριον δὲ τού-
 του ὑμῖν μέγιστον ἔρω. Πρῶτον μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδης,
 ὃν ἐγὼ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποίησάμην μὴ συμπλεῖν μοι,
 οὔτε Φίλος ὧν οὔτε συγγενῆς οὔτε Φυλέτης ἔπλει ἐπὶ
 7 τῆς ἐμῆς νεῶς. Καίτοι ὑμᾶς οἶμαι εἰδέναι ὅτι στρα-
 τηγὸς ὧν, ᾧ ἐξῆν ποιεῖν ὅ τι ἐβούλετο, οὐκ ἂν ποτε
 ἀνέβη ἐπ' ἄλλην ναῦν εἰ μὴ τὴν ἄριστα πλέουσαν,

μέλλων αὐτὸς κινδυνεύσειν. Ἐπειδὴ δ' ἐκείνους μὲν ὑμεῖς ἐπαύσατε τῆς ἀρχῆς, τοὺς δὲ μετὰ Θρασύλου δέκα εἴλεσθε, οὗτοι πάντες ἐβούλοντο ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεῶς 8 πλεῖν, ἀνέβη μέντοι πολλῶν λοιδοριῶν αὐτοῖς γενομένων Ἄρχέστρατος ὁ Φρεάρριος· ἀποθανόντος δὲ τούτου ἐν Μυτιλήνῃ Ἐρασινίδης μετ' ἐμοῦ συνέπλει. Καίτοι οὕτω παρασκευασμένην τριήρη πόσα οἴεσθε ἀνηλωκέναι χρήματα, ἢ πόσα τοὺς πολεμίους εἰργάσθαι κακά, ἢ πόσα τὴν πόλιν εὖ πεποιηκέναι; Τεκμήριον δὲ τούτου 9 μέγιστον. Ὅτε γὰρ ἐν τῇ τελευταίᾳ ναυμαχίᾳ αἱ νῆες διεφθάρησαν, οὐδενός μοι συμπλέοντος στρατηγοῦ (ἵνα καὶ τούτου μνησθῶ, ἐπειδὴ καὶ τοῖς τριηράρχοις ὠργίσθητε διὰ τὴν γενομένην συμφορὰν) ἐγὼ τήν τ' ἐμαυτοῦ ναῦν ἐκόμισα καὶ τὴν Ναυσιμάχου τοῦ Φαληρέως ἔσωσα. Καὶ ταῦτα οὐκ ἀπὸ τύχης ἐγένετο, ἀλλ' ἀπὸ 10 παρασκευῆς τῆς ἐμῆς· εἶχον γὰρ χρήμασι πείσας κυβερνήτην Φιντίαν ἅπαντα τὸν χρόνον, ὃς ἐδόκει τῶν Ἑλλήνων ἄριστος εἶναι, παρεσκευάσμεν δὲ καὶ τὸ πλήρωμα πρὸς ἐκείνον καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν ἀκόλουθον. Καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, πάντες ἐπίστασθε, ὅσοι ἐτυγχάνετε ὄντες ἐκεῖ τῶν στρατιωτῶν. Κάλεσον δὲ καὶ Ναυσίμαχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Αἱ μὲν τοίνυν σωθεῖσαι τῶν νεῶν δώδεκα ἦσαν· ἐγὼ 11 δ' ὑμῖν δύο ἐκόμισα, τήν τ' ἐμαυτοῦ καὶ τὴν Ναυσιμάχου τριήρη.

Καὶ οὕτω πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεικινδυνευκῶς καὶ τοσαῦτα ἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν, νυνὶ δέομαι οὐ δωρεὰν ὥσπερ ἕτεροι ἀντὶ τούτων πρὸς ὑμῶν

- λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ στερηθῆναι τῶν ἐμαυτοῦ, ἡγούμενος καὶ ὑμῖν αἰσχρὸν εἶναι παρά τε ἐκόντος ἐμοῦ καὶ παρ' 12 ἄκοντος λαμβάνειν. Καὶ οὐ τοσοῦτόν μοι μέλει εἶ με δεῖ τὰ ὄντα ἀπολέσαι, ἀλλ' οὐκ ἂν δεξαίμην ὑβρισθῆναι, οὐδὲ παραστῆναι τοῖς διαδυομένοις τὰς λειτουργίας ἐμοὶ μὲν ἀχάριστα εἶναι τὰ εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένα, ἐκείνους δὲ ὀρθῶς βεβουλευῆσθαι ὅτι ὑμῖν οὐδὲν προεῖνται τῶν σφετέρων αὐτῶν. Ἐὰν οὖν ἐμοὶ πεισθῆτε, 13 τὰ τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ τὰ λυσιτελοῦντα ὑμῖν αὐτοῖς αἰρήσεσθε. Ὅρατε γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ προσιόντα τῇ πόλει ὡς ὀλίγα ἐστὶ, καὶ ταῦτα ὡς ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων διαρπάζεται. ὥστ' ἄξιον ταύτην ἡγεῖσθαι πρόσδοτον βεβαιωτάτην τῇ πόλει, τὰς οὐσίας τῶν ἐθελόντων λειτουργεῖν. Ἐὰν οὖν εὖ βουλευῆσθε, οὐδὲν ἤττον ἐπιμελήσεσθε τῶν ἡμετέρων χρημάτων ἢ τῶν 14 ἰδίων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν, εἰδότες ὅτι ἔχετε πᾶσι χρῆσθαι τοῖς ἡμετέροις ὥσπερ καὶ πρότερον. Οἶμαι δὲ πάντας ὑμᾶς ἐπίστασθαι ὅτι τῶν ἐμῶν ἐγὼ πολὺ βελτίων ὑμῖν ἔσομαι ταμίης τῶν τὰ τῆς πόλεως ὑμῖν ταμιευόντων. Ἐὰν δ' ἐμὲ πένητα ποιήσητε, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀδικήσετε· ἕτεροι δὲ καὶ ταῦτα διανεμοῦνται, ὥσπερ καὶ τᾶλλα.
- 15 Ἄξιον δ' ἐστὶν ἐνθυμηθῆναι ὅτι πολὺ μᾶλλον ὑμῖν προσήκει τῶν ὑμετέρων ἐμοὶ δίδοναι ἢ τῶν ἐμῶν ἐμοὶ ἀμφισβητῆσαι, καὶ πένητα γενόμενον ἐλεῆσαι μᾶλλον ἢ πλουτοῦντι φθονῆσαι, καὶ τοῖς θεοῖς εὐχεσθαι τοὺς ἄλλους εἶναι τοιοῦτους πολίτας, ἵνα τῶν μὲν ἀλλοτρίων μὴ ἐπιθυμήσωσι, τὰ δὲ σφέτερ' αὐτῶν εἰς ὑμᾶς 16 ἀναλίσκωσιν. Ἠγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί (καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἀχθεσθῆ), πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς ὑπὸ

τῶν ζητητῶν ἀπογραφῆναι τὰ μὰ ἔχειν, ἢ ἐμὲ νυνὶ κινδυνεύειν ὡς τοῦ δημοσίου χρήματα ἔχοντα. Τοιοῦτον γὰρ ἐμαυτὸν τῇ πόλει παρέχω, ὥστ' ἰδίᾳ μὲν Φεῖδομαι, δημοσίᾳ δὲ λειτουργῶν ἡδομαι, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς περιοῦσι μέγα Φρονῶ, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένοις, ἡγούμενος τούτων μὲν αὐτὸς αἴτιος εἶναι, 17 τὴν δ' οὐσίαν ἐτέρους μοι καταλιπεῖν, καὶ διὰ ταύτην μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀδίκως συκοφαντεῖσθαι, δι' ἐκεῖνα δὲ ὑφ' ὑμῶν δικαίως ἂν σώζεσθαι. Ὡστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἕτεροί με ἐξητήσαντο παρ' ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν ἐμῶν Φίλων τοιοῦτον ἀγῶνα ἡγωνίζετο, ὑμᾶς ἂν ἡξίου ἐμοὶ δοῦναι ταύτην τὴν χάριν, καὶ εἰ παρ' ἄλλοις ἐκινδύνεον, ὑμᾶς εἶναι τοὺς δεομένους ὑπὲρ ἐμοῦ. Καίτοι 18 τοῦτό γε οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις, ὡς πολλὰς ἀρχὰς ἀρχᾶς ἐκ τῶν ὑμετέρων ᾤφέλημαι, ἢ ὡς αἰσχροῦς δίκας δεδίκασμαι, ἢ ὡς αἰσχροῦ τινος αἰτίας εἰμι, ἢ ὡς τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἄσμενος εἶδον· ὑπὲρ πάντων δὲ καὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν δημοσίων οὕτως ἡγοῦμαι μοι πεπολιτεῦσθαι, καὶ ὑμᾶς εἰδέναι, ὥστ' οὐδὲν δεῖν με ἀπολογῆσασθαι περὶ αὐτῶν. Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὧ 19 ἄνδρες δικασταί, τὴν αὐτὴν νῦν περὶ ἐμοῦ γνώμην ἔχειν ἢ ἡν περ καὶ ἐν τῷ τέως χρόνῳ, καὶ μὴ μόνον τῶν δημοσίων λειτουργιῶν μεμνησθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐπιτηδευμάτων ἐνθυμεῖσθαι, ἡγούμενος ταύτην εἶναι τὴν λειτουργίαν ἐπιπονωτάτην, διὰ τέλους κόσμιον εἶναι καὶ σώφρονα καὶ μήθ' ὑφ' ἡδονῆς ἡττηθῆναι μήθ' ὑπὸ κέρδους ἐπαρθῆναι, ἀλλὰ τοιοῦτον παρασχεῖν ἑαυτὸν ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν μήτε μέμψασθαι μήτε δίκην τολμῆσαι προσκαλέσασθαι.

Οὕκουν ἄξιον, ὧ ἄνδρες δικασταί, πειθομένους κατη- 20

- γόροις τοιούτοις ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, οἱ περὶ ἀσεβείας μὲν ἀγωνιζόμενοι τηλικούτοι γεγόνασιν, οὐκ ἂν δυνάμενοι δ' ὑπὲρ τῶν σφετέρων ἀμαρτημάτων ἀπολογήσασθαι ἐτέρων κατηγορεῖν τολμῶσιν. Καὶ ὢν Κινησίας οὕτω διακείμενος πλείους στρατείας ἐστράτευται, οὗτοι περὶ τῶν τῆς πόλεως ἀγανακτοῦσιν. Καὶ ἐξ ὧν μὲν ἡ πόλις εὐδαίμων ἔσται, οὐ συμβάλλονται, πάντα δὲ ποιοῦσιν ὅπως ὑμεῖς τοῖς εὖ πεποιοηκόσιν ὀργισθήσεσθε.
- 21 Οὗτοι μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ δήμῳ κατεπιποιεν ὑμῖν τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐπιτηδεύματα· οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμι ὅ τι τούτου μείζον αὐτοῖς εὐχαίμην κακόν. ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ μὴ καταγνῶναι δωροδοκίαν ἐμοῦ, μηδ' ἠγήσασθαι τοσαῦτα χρήματα εἶναι, ἃ ἐγὼ λαβὼν βουλευθῆην ἂν τι κακόν τῇ
- 22 πόλει γενέσθαι. Μαινοίμην γὰρ ἂν, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὴν μὲν πατρῶαν οὐσίαν φιλοτιμούμενος εἰς ὑμᾶς ἀνήλiskon, ἐπὶ δὲ τῷ τῆς πόλεως κακῷ παρὰ τῶν ἄλλων δωροδοκίην. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐκ οἶδ' οὔστινας ἄλλους ἢ ὑμᾶς βουλευθῆην ἂν περὶ ἐμοῦ δικαστὰς γενέσθαι, εἴπερ χρὴ τοὺς εὖ πεπονθότας
- 23 περὶ τῶν εὖ πεποιοηκότων εὐχεσθαι τὴν ψῆφον φέρειν. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, (ἐπιθυμῶ γὰρ καὶ τούτων μνησθῆναι), οὐδεπώποτε λειτουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν δέον ἐφρόντισα, εἰ τοσοῦτῳ πενεστέροισ τοὺς παῖδας καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ προθύμως ποιήσω τὰ
- 24 προσταχθέντα· οὐδ' ὅποτε κινδυνεύειν ἐν ταῖς ναυμαχίαις μέλλοιμι, οὐδεπώποτ' ἠλέησα οὐδ' ἐδάκρυσα οὐδ' ἐμνήσθην γυναικὸς οὐδὲ παίδων τῶν ἐμαυτοῦ, οὐδ' ἠγούμην δεινὸν εἶναι εἰ τελευτήσας ὑπὲρ τῆς πατρίδος τὸν βίον ὀρφανούς καὶ πατρὸς ἀπεστερημένους αὐτούς

καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ σωθεῖς αἰσχυρῶς
 δνειδῆ καὶ ἑμαυτῷ καὶ ἐκείνοις περιάψω. Ἄνθ' ὧν ὑμᾶς 25
 ἀπαιτῶ νῦν τὴν χάριν καὶ ἀξιῶ, ἐν τοῖς κινδύνοις
 ἑμοῦ τοιαύτην περὶ ὑμῶν γνώμην ἔχοντος, ὑμᾶς νυνὶ
 ἐν τῷ θαρραλέῳ ὄντας ἑμὲ καὶ τοὺς παῖδας τούτους
 περὶ πολλοῦ ποιήσασθαι, ἡγουμένους ἡμῖν μὲν δεινὸν
 ὑμῖν δ' αἰσχυρὸν εἶναι, εἰ ἀναγκασθῆσόμεθα ἐπὶ τοιαύ-
 ταις αἰτίαις ἄτιμοι γενέσθαι, ἢ στερηθέντες τῶν ὑπαρ-
 χόντων πένητες εἶναι καὶ πολλῶν ἐνδεεῖς ὄντες περιέ-
 ναι, ἀνάξια μὲν ἡμῶν αὐτῶν πεπονθότες, ἀνάξια δὲ
 τῶν εἰς ὑμᾶς ὑπεργμένων. Μηδαμῶς, ὧ ἄνδρες δικα-
 σταί· ἀλλ' ἀποψηφισάμενοι τοιούτοις ἡμῖν χρῆσθε πο-
 λίταις οἷοισπερ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ.

22.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΤΟΠΩΛΩΝ.

Πολλοὶ μοι προσεληλύθασιν, ὧ ἄνδρες δικασταί, θαυ-
 μάζοντες ὅτι ἐγὼ τῶν σιτοπωλῶν ἐν τῇ βουλῇ κατη-
 γόρουν, καὶ λέγοντες ὅτι ὑμεῖς, εἰ ὡς μάλιστα αὐτοὺς
 ἀδικεῖν ἡγεῖσθε, οὐδὲν ἤττον καὶ τοὺς περὶ τούτων
 ποιουμένους λόγους συκοφαντεῖν νομίζετε. Ὅθεν οὖν
 ἠνάγκασμαι κατηγορεῖν αὐτῶν, περὶ τούτων πρῶτον
 εἰπεῖν βούλομαι.

Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρυτάνεις ἀπέδωσαν εἰς τὴν βουλήν 2
 περὶ αὐτῶν, οὕτως ὠργίσθησαν αὐτοῖς, ὥστ' ἔλεγόν
 τινες τῶν ρητόρων ὡς ἀκρίτους αὐτοὺς χρῆ τοῖς ἑνδεκα
 παραδοῦναι. Ἡγούμενος δ' ἐγὼ δεινὸν εἶναι τοιαῦτα
 ἐθίζεσθαι ποιεῖν τὴν βουλήν, ἀναστὰς εἶπον ὅτι μοι
 δοκοῖη κρίνειν τοὺς σιτοπώλας κατὰ τὸν νόμον, νομί-

- ζων, εἰ μὲν εἰσιν ἄξια θανάτου εἰργασμένοι, ὑμᾶς οὐδὲν ἤττον ἡμῶν γνώσεσθαι τὰ δίκαια, εἰ δὲ μηδὲν
- 3 ἀδικοῦσιν, οὐ δεῖν αὐτοὺς ἀκρίτους ἀπολωλέναι. Πεισθείσης δὲ τῆς βουλῆς ταῦτα, διαβάλλειν ἐπεχείρουν με λέγοντες ὡς ἐγὼ σωτηρίας ἕνεκα τῆς τῶν σιτοπωλῶν τοὺς λόγους τούτους ἐποιούμην. Πρὸς μὲν οὖν τὴν βουλήν, ὅτ' ἦν αὐτοῖς ἡ κρίσις, ἔργω ἀπελογησάμην· τῶν γὰρ ἄλλων ἡσυχίαν ἀγόντων ἀναστάς αὐτῶν κατηγοροῦν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησα ὅτι οὐχ ὑπὲρ τούτων ἔλεγον, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις ἐβόη-
- 4 θουν. Ἡρξάμην μὲν οὖν τούτων ἕνεκα, οὐ δεδιῶς δὲ τὰς αἰτίας αἰσχυρὸν ἠγοῦμαι πρότερον παύσασθαι, πρὶν ἂν ὑμεῖς περὶ αὐτῶν ὅ τι ἂν βούλησθε ψηφίσησθε.
- 5 Καὶ πρῶτον μὲν ἀνάβηθι καὶ εἶπέ σὺ ἐμοί, μέτοικος εἶ; Ναί. Μετοικεῖς δὲ πρότερον ὡς πεισόμενος τοῖς νόμοις τῆς πόλεως, ἢ ὡς ποιήσων ὅ τι ἂν βούλη; Ὡς πεισόμενος. Ἄλλο τι οὖν ἀξιοῖς ἢ ἀποθανεῖν, εἴ τι ἐποίηκας παρὰ τοὺς νόμους, ἐφ' οἷς θάνατος ἡ ζημία; Ἐγώ γε. Ἀπόκρισαι δὴ μοι, εἰ ὁμολογεῖς πλείω σῖτον συμπρίασθαι πενήκοντα φορμῶν, ὧν ὁ νόμος ἐξεῖναι κελεύει. Ἐγὼ τῶν ἀρχόντων κελεύοντων συνεπριάμην.
- 6 Ἐὰν μὲν τοίνυν ἀποδείξῃ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἔστι νόμος ὃς κελεύει τοὺς σιτοπώλας συνωνεῖσθαι τὸν σῖτον, ἐὰν οἱ ἄρχοντες κελεύωσιν, ἀποψηφίσασθε. εἰ δὲ μή, δίκαιον ὑμᾶς καταψηφίσασθαι. Ἡμεῖς γὰρ ὑμῖν παρεσχόμεθα τὸν νόμον, ὃς ἀπαγορεύει μηδένα τῶν ἐν τῇ πόλει πλείω σῖτον πενήκοντα φορμῶν συνωνεῖσθαι.
- 7 Χρῆν μὲν τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἱκανὴν εἶναι ταύτην τὴν κατηγορίαν, ἐπειδὴ οὗτος μὲν ὁμολογεῖ συμπρίασθαι, ὃ δὲ νόμος ἀπαγορεύων φαίνεται, ὑμεῖς

δὲ κατὰ τοὺς νόμους ὁμωμόκατε ψηφιεῖσθαι. Ὅμως δ' ἵνα πεισθῆτε ὅτι καὶ κατὰ τῶν ἀρχόντων ψεύδονται, ἀνάγκη μοι μακρότερα εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. Ἐπειδὴ γὰρ οὗτοι τὴν αἰτίαν εἰς ἐκείνους ἀνέφερον, παρακαλέσαντες τοὺς ἀρχοντας ἠρωτῶμεν. Καὶ οἱ μὲν τέτταρες οὐδὲν ἔφασαν εἰδέναι τοῦ πράγματος, Ἄνυτος δ' ἔλεγεν ὡς τοῦ προτέρου χειμῶνος, ἐπειδὴ τίμιος ἦν ὁ σῖτος, τούτων ὑπερβαλλόντων ἀλλήλους καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς μαχομένων συμβουλεύσειεν αὐτοῖς παύσασθαι φιλονικῶσιν, ἡγούμενος συμφέρειν ὑμῖν τοῖς παρὰ τούτων ὠνουμένοις ὡς ἀξιότατον τούτους πρίασθαι. δεῖν γὰρ αὐτοὺς ὀβολῶ μόνον πωλεῖν τιμιώτερον. Ὡς τοίνυν οὐ συμπριαμένους καταθέσθαι ἐκέλευεν αὐτούς, ἀλλὰ μὴ ἀλλήλοις ἀντωνεῖσθαι συνεβούλευεν, αὐτὸν ὑμῖν Ἄνυτον μάρτυρα παρέξομαι, καὶ ὡς οὗτος μὲν ἐπὶ τῆς προτέρας βουλῆς τούτους εἶπε τοὺς λόγους, οὗτοι δ' ἐπὶ τῆσδε συνωνούμενοι φαίνονται.

ΜΑΡΤΥΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐχ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθέντες συνεπρίαντο τὸν σῖτον, ἀκηκόατε· ἡγοῦμαι δ', ἔαν ὡς μάλιστα περὶ τούτων ἀληθῆ λέγωσιν, οὐχ ὑπὲρ αὐτῶν αὐτοὺς ἀπολογήσεσθαι, ἀλλὰ τούτων κατηγορήσειν· περὶ γὰρ ὧν εἰσι νόμοι διακρήδην γεγραμμένοι, πῶς οὐ χρὴ δίδόναι δίκην καὶ τοὺς μὴ πειθομένους καὶ τοὺς κελεύοντας τούτοις τάναντία πράττειν; = τοὺς σίτοισι ἀρχοντας.

Ἄλλὰ μὲν γάρ, ὧ ἄνδρες δικασταί, οἶομαι αὐτούς ἐπὶ μὲν τοῦτον τὸν λόγον οὐ τρέψεσθαι· ἴσως δ' ἐροῦσιν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ τῆς πόλεως συνεωνοῦντο τὸν σῖτον, ἴν' ὡς ἀξιότατον ἡμῖν πωλοῖεν.

Μέγιστον δ' ὑμῖν ἐρῶ καὶ περιφανέστατον τεκμήριον
 12 ὅτι ψεύδονται. Ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἶπερ ὑμῶν ἕνεκα
 ἔπραττον ταῦτα, φαίνεσθαι τῆς αὐτῆς τιμῆς πολλὰς
 ἡμέρας πωλοῦντας, ἕως ὃ συνεωνημένος αὐτοὺς ἐπέλιπε.
 νυνὶ δ' ἐνίστε τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπώλουν δραχμῆ τι-
 μιώτερον, ὥσπερ κατὰ μέδιμνον συνωνούμενοι. Καὶ τού-
 των ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

13 Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ ὅταν μὲν εἰσφορὰν
 εἰσενεγκεῖν δεῖ, ἦν πάντες εἴσεσθαι μέλλουσιν, οὐκ
 ἐθέλουσιν, ἀλλὰ πενίαν προφασίζονται, ἐφ' οἷς δὲ θά-
 νατός ἐστιν ἢ ζημία καὶ λαθεῖν αὐτοῖς συνέφερε, ταῦτα
 ἐπ' εὐνοίᾳ φασὶ τῇ ὑμετέρᾳ παρανομήσαι. Καίτοι πάν-
 τες ἐπίστασθε ὅτι τούτοις ἥκιστα προσήκει τοιούτους
 ποιεῖσθαι λόγους· τάναντία γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις
 συμφέρει· τότε γὰρ πλεῖστα κερδαίνουσιν, ὅταν κακοῦ
 τινος ἀπαγγελθέντος τῇ πόλει τίμιον τὸν σῖτον πω-
 14 λῶσιν. Οὕτω δ' ἄσμενοι τὰς συμφορὰς τὰς ὑμετέρας
 ὀρῶσιν, ὥστε τὰς μὲν πρότεροι τῶν ἄλλων πυνθάνονται,
 τὰς δ' αὐτοὶ λογοποιοῦσιν, ἢ τὰς ναῦς διεφθάρθαι τὰς
 ἐν τῷ Πόντῳ, ἢ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκπλεύσας συνει-
 λῆθθαι, ἢ τὰ ἐμπόρια κεκλήσθαι, ἢ τὰς σπονδὰς μέλ-
 15 λειν ἀπορρηθῆσθαι· καὶ εἰς τοῦτ' ἔχθρας ἐληλύθασιν,
 ὥστ' ἐν τοῖς αὐτοῖς καιροῖς ἐπιβουλεύουσιν ἡμῖν, ἐν
 οἷσπερ οἱ πολέμιοι. Ὅταν γὰρ μάλιστα σῖτου τυγχά-
 νητε δεόμενοι, συναρπάζουσιν οὗτοι καὶ οὐκ ἐθέλουσι
 πωλεῖν, ἵνα μὴ περὶ τῆς τιμῆς διαφερώμεθα, ἀλλ'
 ἀγαπῶμεν ἂν ὀποσοῦτινοσοῦν πριάμενοι παρ' αὐτῶν
 ἀπέλθωμεν· ὥστ' ἐνίστε εἰρήνης οὔσης ὑπὸ τούτων πο-

λιορκούμεθα. Οὕτω δὲ πάλαι περὶ τῆς τούτων πανουρ- 16
 γίας καὶ κακονοίας ἡ πόλις ἔγνωκεν, ὥστ' ἐπὶ μὲν
 τοῖς ἄλλοις ὠνίοις ἅπασιν τοὺς ἀγορανόμους Φύλακας
 κατεστήσατε, ἐπὶ δὲ ταύτῃ μόνῃ τῇ τέχνῃ χωρὶς σιτο-
 Φύλακας ἀποκληροῦτε, καὶ πολλάκις ἤδη παρ' ἐκείνων
 πολιτῶν ὄντων δίκην τὴν μεγίστην ἐλάβετε, ὅτι οὐχ
 οἳοί τ' ἦσαν τῆς τούτων πονηρίας ἐπικρατῆσαι. Καίτοι
 τί χρῆ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας ὑφ' ὑμῶν πάσχειν,
 ὁπότε καὶ τοὺς οὐ δυναμένους φυλάττειν ἀποκτείνετε;

Ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρῆ ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ὑμῖν ἀπο- 17
 ψηφίσασθαι. Εἰ γὰρ ἀπογνώσεσθε ὁμολογούντων αὐτῶν
 ἐπὶ τοὺς ἐμπόρους συνίστασθαι, δόξεθ' ὑμεῖς ἐπιβου-
 λεύειν τοῖς εἰσπλέουσιν. Εἰ μὲν γὰρ ἄλλην τινὰ ἀπο-
 λογίαν ἐποιῶντο, οὐδεὶς ἂν εἶχε τοῖς ἀποψηφισαμένοις
 ἐπιτιμᾶν· ἐφ' ὑμῖν γὰρ ὁποτέρους βούλεσθε πιστεύειν·
 νῦν δὲ πῶς οὐ δεινὰ δόξετε ποιεῖν, εἰ τοὺς ὁμολογοῦν-
 τας παρανομεῖν ἀζημίους ἀφήσετε; Ἀναμνήσθητε δέ, 18
 ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλῶν ἤδη ἐχόντων ταύτην
 τὴν αἰτίαν καὶ μάρτυρας παρεχομένων θάνατον κατέ-
 γνωστε, πιστοτέρους ἠγησάμενοι τοὺς τῶν κατηγορῶν
 λόγους. Καίτοι πῶς ἂν οὐ θαυμαστὸν εἶη, εἰ περὶ τῶν
 αὐτῶν ἁμαρτημάτων δικάζοντες μᾶλλον ἐπεθυμεῖτε
 παρὰ τῶν ἀρνούμενων δίκην λαμβάνειν; Καὶ μὲν δὴ, 19
 ὧ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ἠγοῦμαι φανερόν εἶναι ὅτι
 οἱ περὶ τῶν τοιούτων ἀγῶνες κοινότατοι τυγχάνουσιν
 ὄντες τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε πάντες πεύσονται ἡντινα
 γνώμην περὶ αὐτῶν ἔχετε. (Νῦν τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί,
 καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων τιμήσατε) ἠγοῦμενοι, ἐὰν
 μὲν θάνατον αὐτῶν καταγνώτε, κοσμιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς
 λοιπούς, ἐὰν δ' ἀζημίους ἀφήτε, πολλὴν ἄδειαν αὐτοῖς

- 20 ἐψηφισμένοι ἔσεσθαι ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. Χρὴ δέ, ὡς ἄνδρες δικασταί, μὴ μόνον τῶν παρεληλυθότων ἕνεκα αὐτοὺς κολάζειν, ἀλλὰ καὶ [παραδείγματος ἕνεκα] τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· καὶ οὕτω γὰρ ἔσονται μόγις ἀνεκτοί. Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι ἐκ ταύτης τῆς τέχνης πλεῖστοι περὶ τοῦ σώματος εἰσὶν ἠγωνισμένοι· ἀλλ' οὕτω μεγάλα ἐξ αὐτῆς ὠφελοῦνται, ὥστε μᾶλλον αἰρούνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύειν ἢ παύεσθαι παρ' 21 ὑμῶν ἀδίκως κερδαίνοντες. Καὶ μὲν δὴ οὐδ' ἔὰν ἀντιβωλῶσιν ὑμᾶς καὶ ἱκετεύωσι, δικαίως αὐτοὺς ἐλέησετε, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν τε πολιτῶν οἱ διὰ τὴν τούτων πονηρίαν ἀπέθνησκον, καὶ τοὺς ἐμπόρους ἐφ' οὓς οὗτοι συνέστησαν· οἷς ὑμεῖς χαριεῖσθε καὶ προθυμοτέρους ποιήσετε, δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνοντες. Εἰ δὲ μή, τίν' αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἔξειν, ἐπειδὴν πύθωνται ὅτι τῶν καπήλων, οἱ τοῖς εἰσπλέουσιν ὠμολόγησαν ἐπιβουλεύειν, ἀπεψηφίσασθε;
- 22 Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τῶν ἀδικούντων, ὅτε δικάζονται, δεῖ παρὰ τῶν κατηγορῶν πυθέσθαι, τὴν δὲ τούτων πονηρίαν ἅπαντες ἐπίστασθε. Ἐὰν οὖν τούτων καταψηφίσησθε, τὰ τε δίκαια ποιήσετε καὶ ἀξιώτερον τὸν σῖτον ὠνήσεσθε· εἰ δὲ μή, τιμιώτερον.

23.

ΚΑΤΑ ΠΑΓΚΛΕΩΝΟΣ ΟΤΙ ΟΤΚ ΗΝ
ΠΛΑΤΑΙΕΤΣ.

Πολλὰ μὲν λέγειν, ὡς ἄνδρες δικασταί, περὶ τοῦτου τοῦ πράγματος οὐτ' ἂν δυναίμην οὔτε μοι δοκεῖ δεῖν· ὡς δ' ὀρθῶς τὴν δίκην ἔλαχον τουτωῖ Παγκλέωνι

οὐκ ὄντι Πλαταιεῖ, τοῦθ' ὑμῖν πειράσομαι ἀποδείξαι.

Ὡς γὰρ ἀδικῶν με πολὺν χρόνον οὐκ ἐπαύετο, ἐλ-²
θὼν ἐπὶ τὸ γναφεῖον, ἐν ᾧ εἰργάζετο, προσεκαλεσάμην
αὐτὸν πρὸς τὸν πολέμαρχον, νομίζων μέτοικον εἶναι.
Εἰπόντος δὲ τούτου ὅτι Πλαταιεὺς εἶη, ἡρόμην ὁπόθεν
δημοτεύοιτο, παραινέσαντός τινος τῶν παρόντων προσ-
καλέσασθαι καὶ πρὸς τὴν Φυλὴν, ἧς τινος εἶναι σκή-
πτοιτο. Ἐπειδὴ δ' ἀπεκρίνατο ὅτι Δεκελειόθεν, προσ-
καλεσάμενος αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς τῆ Ἰπποθωντίδι δι-
κάζοντας, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ κουρεῖον τὸ παρὰ τοὺς Ἑρμᾶς,³
ἴν' οἱ Δεκελῆς προσφοιτῶσιν, οὓς ἐξευρίσκοιμι Δεκε-
λέων ἐπυθθανόμην εἴ τινα γινώσκουσιν Δεκελειόθεν
δημοτευόμενον Παγκλέωνα. Ἐπειδὴ δ' οὐδεὶς ἔφασκε
γινώσκειν αὐτὸν, πυθόμενος ὅτι καὶ ἑτέρας δίκας τὰς
μὲν Φεύγοι τὰς δ' ὠφλήκοι παρὰ τῷ πολεμάρχῳ, ἔλα-
χον καὶ ἐγώ.

Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν Δεκελέων οὓς ἡρόμην μάρτυρας⁴
παρέξομαι, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν λαχόντων τε
δίκας αὐτῷ πρὸς τὸν πολέμαρχον καὶ καταδικασαμένων,
ὅσοι τυγχάνουσι παρόντες. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐκ μὲν τούτων πεισθεὶς πρὸς τὸν πολέμαρχον αὐτῷ⁵
τὴν δίκην ἔλαχον· ἐπειδὴ δέ μοι αὐτὴν ἀντεγράψατο
μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι, περὶ πολλοῦ ποιούμενος μηδενὶ
δόξαι ὑβρίζειν βούλεσθαι μᾶλλον ἢ δίκην λαβεῖν ὣν
ἡδικήθην, πρῶτον μὲν Εὐθύκριτον, ὃν πρεσβύτατόν τε
Πλαταιῶν ἐγίνωσκον καὶ μάλιστα ᾧρόμην εἰδέναι, ἡρό-
μην εἴ τινα γινώσκει Ἰππαρμωδώρου υἱὸν Παγκλέωνα
Πλαταιᾶ· ἔπειτα δέ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀπεκρίνατό μοι⁶

- ὅτι τὸν Ἰππαρμόδωρον μὲν γινώσκουσι, οὖν δ' ἐκείνῳ οὐδένα οὔτε Παγκλέωνα οὔτε ἄλλον οὐδένα εἶδειν ὄντα, ἠρώτων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ὅσους ἤδη Πλαταιᾶς ὄντας. Πάντες οὖν ἀγνοοῦντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀκριβέστατα ἂν ἔφασάν με πυθέσθαι ἐλθόντα εἰς τὸν χλωρὸν τυρὸν τῆ ἔνῃ καὶ νέῃ· ταύτῃ γὰρ τῆ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐκάστου ἐκεῖσε συλλέγεσθαι τοὺς Πλαταιᾶς.
- 7 Ἐλθὼν οὖν εἰς τὸν τυρὸν ταύτῃ τῆ ἡμέρᾳ ἐπυθνανόμην αὐτῶν, εἴ τινα γινώσκουσιν Παγκλέωνα πολίτην σφέτερον. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οὐκ ἔφασαν γινώσκουσιν, εἰς δέ τις εἶπεν ὅτι τῶν μὲν πολιτῶν οὐδενὶ εἶδειν τοῦτο ὄν τὸ ὄνομα, δοῦλον μέντοι ἑαυτοῦ ἀφεστῶτα εἶναι Παγκλέωνα, τὴν θ' ἡλικίαν λέγων τὴν τούτου καὶ τὴν
- 8 τέχνην ἣ οὗτος χρῆται. Ταῦτ' οὖν ὡς ἀληθῆ ἔστι, τὸν τ' Εὐθύκριτον, ὃν πρῶτον ἠρόμην, καὶ τῶν ἄλλων Πλαταιῶν ὅσοις προσῆλθον, καὶ τὸν ὃς ἔφη δεσπότης τούτου εἶναι, μάρτυρας παρέξομαι. Καὶ μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 9 Ἡμέραις τοίνυν μετὰ ταῦτα οὐ πολλαῖς ὕστερον ἰδὼν ἀγόμενον τούτον Παγκλέωνα ὑπὸ Νικομήδους, ὃς ἐμαρτύρησεν αὐτοῦ δεσπότης εἶναι, προσῆλθον βουλόμενος εἰδέναι ὁποῖόν τι περὶ αὐτοῦ πραχθήσοιτο. Τότε μὲν οὖν ἐπειδὴ ἐπαύσαντο μαχόμενοι, εἶπόν τινες τῶν τούτῳ παρόντων ὅτι εἴη αὐτῷ ἀδελφὸς ὃς ἐξαιρήσοιτο αὐτὸν εἰς ἐλευθερίαν· ἐπὶ τούτοις ἐγγυη-
- 10 σάμενοι παρέξουσιν εἰς ἀγορὰν ᾗχοντο ἀπίοντες. Τῆ δ' ὕστεραίᾳ τῆς τ' ἀντιγραφῆς ἕνεκα ταυτησὶ καὶ αὐτῆς τῆς δίκης ἔδοξέ μοι χρῆναι μάρτυρας λαβόντι παρα-

γενέσθαι, ἵν' εἰδείην τόν τ' ἐξαιρησόμενον αὐτὸν καὶ ὅ
 τι λέγων ἀφαιρήσοιτο. Ἐφ' οἷς μὲν οὖν ἐξηγγυήθη,
 οὐτ' ἀδελφὸς οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς ἦλθε, γυνὴ δὲ Φάσκουσα
 αὐτῆς αὐτὸν εἶναι δοῦλον, ἀμφισβητοῦσα τῷ Νικομή-
 δεϊ, καὶ οὐκ ἔφη εἶσσειν αὐτὸν ἄγειν. Ὅσα μὲν οὖν 11
 αὐτόθι ἐρρήθη, πολλὸς ἂν εἴη μοι λόγος διηγεῖσθαι· εἰς
 τοῦτο δὲ βιαίότητος ἦλθον οἱ τε παρόντες τούτῳ καὶ
 αὐτὸς οὗτος, ὥστ' ἐθέλοντος μὲν τοῦ Νικομήδους ἐθε-
 λούσης δὲ τῆς γυναικὸς ἀφιέναι, εἴ τις ἢ εἰς ἐλευ-
 θερίαν τοῦτον ἀφαιροῖτο ἢ ἄγοι Φάσκων ἑαυτοῦ δοῦλον
 εἶναι, τούτων οὐδὲν ποιήσαντες ἀφελόμενοι ᾤχοντο. Ὡς
 οὖν τῇ τε προτεραίᾳ ἐπὶ τούτοις ἐξηγγυήθη καὶ τότε
 βία ᾤχοντο ἀφελόμενοι αὐτόν, μάρτυρας παρέξομαι
 ὑμῖν. Καὶ μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ῥάδιον τοίνυν εἰδέναι ὅτι οὐδ' αὐτὸς Παγκλέων νομί- 12
 ζει ἑαυτὸν μὴ ὅτι Πλαταιᾶ εἶναι, ἀλλ' οὐδ' ἐλεύθερον.
 Ὅστις γὰρ ἐβουλήθη βία ἀφαιρεθεὶς ἐνόχους καταστῆ-
 σαι τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιτηδείους τοῖς βίαιοις μᾶλλον ἢ κατὰ
 τοὺς νόμους εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἐξαιρεθεὶς δίκην λαβεῖν
 παρὰ τῶν ἀγόντων αὐτόν, οὐδενὶ χαλεπὸν γυνῶναι ὅτι
 εὖ εἰδὼς ἑαυτὸν ὄντα δοῦλον ἔδεισεν ἐγγυητὰς κατα-
 στήσας περὶ τοῦ σώματος ἀγωνίσασθαι.

Ἐπιμνηστέον οὖν Πλαταιεὺς εἶναι πολλοῦ δεῖ, οἶμαι 13
 ὑμᾶς ἐκ τούτων σχεδὸν τι γιγνώσκειν. ὅτι δὲ οὐδ' οὗ-
 τος, ὃς ἄριστα οἶδε τὰ αὐτοῦ, ἠγάσαστο δόξαι ἂν ὑμῖν
 Πλαταιεὺς εἶναι, ἐξ ὧν ἔπραξε ῥαδίως μαθήσεσθε. Ἐν
 τῇ ἀντωμοσίᾳ γὰρ τῆς δίκης ἦν αὐτῷ ἔλαχεν Ἄρι-
 στοδίκος οὐτοσί, ἀμφισβητῶν μὴ πρὸς τὸν πολέμαρχον

εἶναι οἱ τὰς δίκας διεμαρτυρήθη μὴ Πλαταιεὺς εἶναι,
 14 ἐπισκηψάμενος δὲ τῷ μάρτυρι οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἀλλ'
 εἶασε καταδικάσασθαι αὐτοῦ τὸν Ἀριστόδικον. Ἐπεὶ δ'
 ὑπερήμερος ἐγένετο, ἐξέτισε τὴν δίκην, καθότι ἔπειθεν.
 Καὶ τούτων, ὡς ἀληθῆ ἔστι, μάρτυρας ἐγὼ παρέξομαι
 ὑμῖν. Καὶ μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Πρὶν τοίνυν ταῦτα ὁμολογηθῆναι αὐτῷ, δεδιὼς τὸν
 Ἀριστόδικον, μεταστὰς ἐντεῦθεν Θήβησι μετώκει. Καί-
 τοι οἶμαι εἰδέναι ὑμᾶς ὅτι, εἴπερ ἦν Πλαταιεὺς, παν-
 ταχοῦ μᾶλλον ἢ Θήβησιν εἰκὸς ἦν αὐτὸν μετοικῆσαι.
 Ὡς οὖν ᾧκει ἐκεῖ πολὺν χρόνον, τούτων ὑμῖν μάρτυ-
 ρας παρέξομαι. Καὶ μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

16 Ἐξαρκεῖν μοι νομίζω τὰ εἰρημένα, ὧ ἄνδρες δικα-
 σταί· ἐὰν γὰρ διαμνημονεύητε, οἶδ' ὅτι τὰ τε δίκαια
 καὶ τὰ ληθῆ ψηφιεῖσθε, καὶ ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

24.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ
 ΔΙΔΟΣΘΑΙ ΤΩΙ ΑΔΤΝΑΤΩΙ ΑΡΓΤΡΙΟΝ.

^{ὁδὸν πολλοῦ}
 Ὀλίγου δέω χάριν ἔχειν, ὧ βουλή, τῷ κατηγό-
 ρῳ, ὅτι μοι παρεσκευάσατε τὸν ἀγῶνα τουτονί. Πρότερον
 γὰρ οὐκ ἔχων πρόφασιν ἐφ' ἧς τοῦ βίου λόγον δοίην,
 νυνὶ διὰ τοῦτον εἴληφα. Καὶ πειράσομαι τῷ λόγῳ τοῦ-
 τον μὲν ἐπιδείξαι ψευδόμενον, ἑμαυτὸν δὲ βεβιωκότα
 μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἐλέου μᾶλλον ἄξιον ἢ φθόνου.
 (Π. 110)

διὰ γὰρ οὐδὲν ἄλλο μοι δοκεῖ παρασκευάσαι τόνδε μοι
 τὸν κίνδυνον οὗτος ἢ διὰ Φθόνου. Καίτοι ὅστις τούτοις 2
 Φθονεῖ οὐς οἱ ἄλλοι ἐλεοῦσι, τίνας ἂν ὑμῖν ὁ τοιοῦτος
 ἀποσχεσθαι δοκεῖ ^{πρηγίας;} Οὐ μὲν γὰρ ἕνεκα χρημά-
 των συκοφαντεῖ, οὐδ' ὡς ἐχθρὸν ἑαυτοῦ με τιμωρεῖται, ^{φεύδεται}
 διὰ γὰρ τὴν πονηρίαν αὐτοῦ οὔτε Φίλῳ οὔτ' ἐχθρῷ
 πώποτε ἐχρησάμην αὐτῷ. Ἡδὴ τοίνυν, ὦ βουλή, δῆλός 3
 ἐστι Φθονῶν, ὅτι τοιαύτη κεχρημένος συμφορᾶ τούτου
 βελτίων εἰμι πολίτης. Καὶ γὰρ οἶμαι δεῖν, ὦ βουλή,
 τὰ τοῦ σώματος δυστυχήματα τοῖς τῆς ψυχῆς ἐπιτη-
 δεύμασιν ἰᾶσθαι, ^{εἰλατῶν} Εἰ γὰρ ἐξ ἴσου τῆ συμφορᾶ καὶ τὴν
 διάνοιαν ἔξω καὶ τὸν ἄλλον βίον διάξω, τί τούτου
 διοίσω;

Περὶ μὲν οὖν τούτων τσαυτὰ μοι εἰρήσθω ὑπὲρ 4
 ὧν δέ μοι προσήκει λέγειν ὡς ἄξιόν τε διὰ βραχυ-
 τάτων ἐρῶ. Φησὶ γὰρ ὁ κατήγορος οὐ δικαίως με
 λαμβάνειν τὸ παρὰ τῆς πόλεως ἀργύριον· καὶ γὰρ
 τῷ σώματι δύνασθαι καὶ οὐκ εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καὶ
 τέχνην ἐπίστασθαι τοιαύτην ὥστε καὶ ἄνευ τοῦ διδο-
 μένου τούτου ζῆν. Καὶ τεκμηρίοις χρῆται τῆς μὲν 5
 τοῦ σώματος βώμης, ὅτι ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω,
 τῆς δ' ἐν τῇ τέχνῃ εὐπορίας, ὅτι δύναμαι συνεῖναι
 δυναμένοις ἀνθρώποις ἀναλίσκειν. Τὴν μὲν οὖν ἐκ τῆς
 τέχνης εὐπορίαν καὶ τὸν ἄλλον βίον τὸν ἐμόν, οἷος ἂν
 τυγχάνει, πάντας ὑμᾶς οἶμαι γινώσκειν· ὅμως δὲ
 καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐρῶ. Ἐμοὶ γὰρ ὁ μὲν πατήρ κατ- 6—
 ἔλιπεν οὐδὲν, τὴν δὲ μητέρα τελευτήσασαν πέπαυμαι
 τρέφων τρίτον ἔτος τουτί, παῖδες δὲ μοι οὐπω εἰσὶν
 οἳ με θεραπεύσουσιν. Τέχνην δὲ κέκτημαι βραχέα δυ-
 ναμένην ὠφελεῖν, ἣν αὐτὸς μὲν ἤδη χαλεπῶς ἐργά-

- ζομαι, τὸν διαδεξόμενον δ' αὐτὴν οὐπω δύναμαι κτή-
 σασθαι. Πρόσοδος δέ μοι οὐκ ἔστιν ἄλλη πλὴν ταύτης,
 ἣν ἔὰν ἀφέλησθέ με, κινδυνεύσαιμ' ἂν ὑπὸ τῆ δυσχε-
 7 ρεστάτῃ γενέσθαι τύχῃ. Μὴ τοίνυν, ἐπειδὴ γ' ἔστιν,
 ᾧ βουλή, σῶσαί με δικαίως, ἀπολέσητε ἀδίκως· μηδ'
 ἂ νεωτέρῳ καὶ μᾶλλον ἔρρωμένῳ ὄντι ἔδοτε, πρεσβύ-
 τερον καὶ ἀσθενέστερον γιγνόμενον ἀφέλησθε· μηδὲ
 πρότερον καὶ περὶ τοὺς οὐδὲν ἔχοντας κακὸν ἐλεημο-
 νέστατοι δοκοῦντες εἶναι νυνὶ διὰ τοῦτον τοὺς καὶ τοῖς
 ἐχθροῖς ἐλπειοὺς ὄντας ἀγρίως ἀποδέξησθε· μηδ' ἐμὲ
 8 τολμήσαντες ἀδικῆται καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμοίως
 ἐμοὶ διακειμένους ἀθυμῆσαι ποιήσητε. Καὶ γὰρ ἂν
 ἄτοπον εἴη, ᾧ βουλή, εἰ, ὅτε μὲν ἀπλῆ μοι ἦν ἡ
 συμφορὰ, τότε μὲν φαίνεσθαι λαμβάνων τὰργύριον
 τοῦτο, νῦν δ', ἐπειδὴ καὶ γῆρας καὶ νόσοι καὶ τὰ τού-
 τοις ἐπόμενα κακὰ προσγίγνεται μοι, τότε ἀφαιρε-
 9 θείην. Δοκεῖ δέ μοι τῆς πενίας τῆς ἐμῆς τὸ μέγεθος
 ὁ κατήγορος ἂν ἐπιδείξαι σαφέστατα ἀνθρώπων. Εἰ
 γὰρ ἐγὼ κατασταθεὶς χορηγὸς τραγῳδοῖς προκαλεσαί-
 μην αὐτὸν εἰς ἀντίδοσιν, δεκάκις ἂν ἔλοιτο χορηγῆσαι
 μᾶλλον ἢ ἀντιδοῦναι ἅπαξ. Καίτοι πῶς οὐ δεινὸν ἔστι
 νῦν μὲν κατηγορεῖν ὡς διὰ πολλὴν εὐπορίαν ἐξ ἴσου
 δύναμαι συνεῖναι τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰ δ' ὢν ἐγὼ
 λέγω τύχοι τι γενόμενον, τοιοῦτον εἶναι; Καὶ ~~ἔτι~~ ἔτι
 10 πονηρότερον; *σὺ δὲ οὐ γίνεαι δὲ*
 Περὶ δὲ τῆς ἐμῆς ἰππικῆς, ἧς οὗτος ἐτόλμησε μνη-
 σθῆναι πρὸς ὑμᾶς, οὔτε τὴν τύχην δείσας οὔθ' ὑμᾶς
 αἰσχυνθείς, οὐ πολλὸς ὁ λόγος. Ἐγὼ γάρ, ᾧ βουλή, πάν-
 τας οἶμαι τοὺς ἔχοντας τι δυστύχημα ~~τοιοῦτον φησὶ τῶν~~ *τῶν*
 πρὸς ζητεῖν καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν, ὅπως ὡς ἀλυπτότατα

μεταχειριούνται τὸ συμβεβηκὸς πάθος. Ἐν εἰς ἐγώ, καὶ περιπεπτωκῶς τοιαύτη συμφορᾶ ταύτην ἐμαυτῶ βραστάνην ἐξήυρον εἰς τὰς ὁδοὺς τὰς μακροτέρας τῶν ἀναγκαίων. Ὁ δὲ μέγιστον, ὡ βουλή, τεκμήριον ὅτι 11 διὰ τὴν συμφορὰν ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ὕβριν, ὡς οὗτος φησιν, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, βῆδιόν ἐστι μαθεῖν: Εἰ γὰρ ἐκεκτῆμην οὐσίαν, ἐπ' ἀστράβης ἂν ὠχούμην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίους ἵππους ἀνέβαινον· νυνὶ δ' ἐπειδὴ τοιοῦτόν τι οὐ δύναμαι κτήσασθαι, τοῖς ἀλλοτρίοις ἵπποις ἀναγκάζομαι χρῆσθαι πολλαίκις. Καίτοι 12 πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστιν, ὡ βουλή, τοῦτον αὐτόν, εἰ μὲν ἐπ' ἀστράβης ὠχούμενον εἴωρα με, σιωπᾶν ~~ἄν~~ (τί γὰρ ἂν καὶ ἔλεγεν;), ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ἠτημένους ἵππους ἀναβαίνω, πειρᾶσθαι πείθειν ὑμᾶς ὡς δυνατὸς εἰμι. καὶ ὅτι μὲν δυοῖν βακτηρίαιν χρῶμαι, τῶν ἄλλων μιᾷ χρωμένων, μὴ κατηγορεῖν ὡς καὶ τοῦτο τῶν δυναμένων ἐστίν· ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τεκμηρίω χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰμι τῶν δυναμένων; Οἷς ἐγὼ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀμφοτέροις χρῶμαι.

Τοσοῦτον δὲ διενήνοχεν ἀναισχυντίᾳ τῶν ἀπάντων 13 ἀνθρώπων, ὡσθ' ὑμᾶς πειρᾶται πείθειν τοσοῦτους ὄντας εἰς ὧν ὡς οὐκ εἰμι τῶν ἀδυνάτων ἐγώ. Καίτοι εἰ τοῦτο πείσει τινὰς ὑμῶν, ὡ βουλή, τί με κωλύει κληροῦσθαι τῶν ἐννέα ἀρχόντων, καὶ ὑμᾶς ἐμοῦ μὲν ἀφέλῃσθαι τὸν ὄβολον ὡς ὑγιαίνοντος, τούτῳ δὲ ψηφίσασθαι πάντα ὡς ἀναπήρω; Οὐ γὰρ δήπου τὸν αὐτὸν ὑμεῖς μὲν ὡς δυνάμενον ἀφαιρήσετε τὸ διδόμενον, οἷς *δὲ* *δυνατὸς* *εἶτε* 14 δ' ὡς ἀδύνατον ὄντα κληροῦσθαι κωλύουσιν. Ἄλλὰ 14 γὰρ οὐθ' ὑμεῖς τούτῳ τὴν αὐτὴν ἔξετε γνώμην, οὐθ' οὗτος εὔποιων. Ὁ μὲν γὰρ ὡσπερ ἐπικλήρου τῆς συμ-

Φορᾶς οὔσης ἀμφισβητήσων ἦκει καὶ πειρᾶται πείθειν ὑμᾶς ὡς οὐκ εἰμι τοιοῦτος οἷον ὑμεῖς ὁρᾶτε πάντες· ὑμεῖς δὲ (ὁ τῶν εὖ Φρονούντων ἔργον ἐστὶ) μᾶλλον πιστεύσατε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἢ τοῖς τούτου λόγοις.

- 15 Λέγει δ' ὡς ὑβριστὴς εἰμι καὶ βίαιος καὶ λίαν ἀσελγῶς διακείμενος, ὥσπερ εἰ φοβεροῦς ὀνόμαστος (χρησάιτο), μέλλων (δοξέειν) ἀληθῆ λέγειν, ἀλλ' οὐκ, ἂν πάνυ πραδῶνως ~~φρονησάτω~~, ταῦτα ποιήσων. Ἐγὼ δ' ὑμᾶς, ὦ βουλή, σαφῶς οἶμαι δεῖν διαγιγνώσκειν οἷς τ' ἐγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων ὑβρισταῖς εἶναι καὶ οἷς οὐ προσήκει. Οὐ γὰρ τοὺς πενομένους καὶ λίαν ἀπόρως διακειμένους ὑβρίζειν εἰκός, ἀλλὰ τοὺς πολλῶ πλείω τῶν ἀναγκαίων κεκτημένους· οὐδὲ τοὺς ἀδυνάτους τοῖς σώμασιν ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα πιστεύοντας ταῖς αὐτῶν ῥήμασι· οὐδὲ τοὺς ἤδη προβεβηκότας τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοὺς ἔτι νέους καὶ
- 17 νέαις ταῖς διανοαῖς χρωμένους. Οἱ μὲν γὰρ πλούσιοι τοῖς χρήμασιν ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους, οἱ δὲ πένητες ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας σωφρονεῖν ἀναγκάζονται. Καὶ οἱ μὲν νέοι συγγνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, τοῖς δ' ~~ἐπεισὶν~~ ^{ἐπεισὶν} ἐξαμαρτάνουσιν
- 18 ὁμοίως ἐπιτιμῶσιν ἀμφότεροι· καὶ τοῖς μὲν ἰσχυροῖς ἐγχωρεῖ μηδὲν αὐτοῖς πάσχουσιν, οὓς ἂν βουληθῶσιν, ὑβρίζειν, τοῖς δ' ἀσθενέσιν οὐκ ἔστιν οὐθ' ὑβριζομένοις ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας οὐθ' ὑβρίζειν βουλομένοις περιγίγνεσθαι τῶν ἀδικουμένων. Ὡστε μοι δοκεῖ ὁ κατήγορος εἰπεῖν περὶ τῆς ἐμῆς ὑβρεως οὐ σπουδάζων, ἀλλὰ παίζων, οὐδ' ὑμᾶς πεῖσαι βουλόμενος ὡς εἰμι τοιοῦτος, ἀλλ' ἐμὲ κωμωδεῖν, ὥσπερ τι καλὸν ποιῶν.

Ἔτι δὲ καὶ συλλέγεσθαι Φησιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ 19
 πονηροῦς καὶ πολλοῦς, οἳ τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀνηλώκασι,
 τοῖς δὲ τὰ σφέτερα σώζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν.
 Ἔμεις δ' ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν
 ἐμοῦ κατηγορεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχου-
 σιν, οὐδὲ τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς
 ἄλλους δημιουργοῦς. Ἐκαστος γὰρ ὑμῶν εἵθισται προσ- 20
 φοιτᾶν, ὁ μὲν πρὸς μυροπωλεῖον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον,
 ὁ δὲ πρὸς σκυτοτομεῖον, ὁ δ' ὅποι ἂν τύχη, καὶ πλεῖ-
 στοι μὲν ὡς τοὺς ἐγγυτάτω τῆς ἀγορᾶς κατεσκευα-
 σμένους, ἐλάχιστοι δ' ὡς τοὺς πλεῖστον ἀπέχοντας
 αὐτῆς ὥστ' εἴ τις ὑμῶν πονηρίαν κατὰ γνώσεται τῶν
 ὡς ἐμὲ εἰσιόντων, δῆλον ὅτι καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις
 διατριβόντων· εἰ δὲ κάκεινων, ἀπάντων Ἀθηναίων·
 ἅπαντες γὰρ εἵθισθε προσφοιτᾶν καὶ διατριβεῖν ἀμοῦ
 γέ που.

Ἄλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λίαν με ἀκριβῶς ἀπο- 21
 λογούμενον πρὸς ἕνα καστον τῶν εἰρημένων ὑμῖν ἔνο-
 χλεῖν πλείω χρόνον. Εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν μεγίστων εἴρη-
 κα, τί δεῖ περὶ τῶν ὁμοίως τούτῳ Φαύλων σπουδάζειν;
 Ἐγὼ δ' ὑμῶν, ὦ βουλή, δέομαι πάντων τὴν αὐτὴν ἔχειν
 περὶ ἐμοῦ διάνοιαν, ἢν περ καὶ πρότερον. Μηδ' οὐ μόνον 22
 μεταλαβεῖν ἔδωκεν ἢ τύχη μοι τῶν ἐν τῇ πατρίδι,
 τούτου διὰ τούτον ἀποστερήσητέ με· μηδ' ἂν πάσαι
 κοινῇ πάντες ἔδοτέ μοι, νῦν οὗτος εἰς ὧν πείσῃ πάλιν
 ὑμᾶς ἀφελέσθαι. Ἐπειδὴ γὰρ, ὦ βουλή, τῶν μεγίστων
 ἀρχῶν ὁ δαίμων ἀπεστέρησεν ἡμᾶς, ἢ πόλις ἡμῖν
 ἐψηφίσατο τοῦτο τάργυριον, ἡγουμένη κοινὰς εἶναι
 τὰς τύχας τοῖς ἅπασιν καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγα-
 θῶν. Πῶς οὖν οὐκ ἂν δειλαιότατος εἶην, εἰ τῶν μὲν 23

καλλίστων καὶ μεγίστων διὰ τὴν συμφορὰν ἀπεστερη-
 μένος εἰμι, ἃ δ' ἡ πόλις ἔδωκε προνοηθεῖσα τῶν οὕτω
 διακειμένων, διὰ τὸν κατήγορον ἀφαιρεθείην; Μηδαμῶς,
 ὦ βουλή, ταύτη θῆσθε τὴν ψῆφον. Διὰ τί γὰρ ἂν καὶ
 24 τύχοιμι τοιούτων ὑμῶν; Πότερον ὅτι δι' ἐμέ τις εἰς
 ἀγῶνα πώποτε καταστὰς ἀπώλεσε τὴν οὐσίαν; Ἄλλ'
 οὐδ' ἂν εἰς ἀποδείξειεν. Ἄλλ' ὅτι πολυπράγμων εἰμι
 καὶ θρασὺς καὶ φιλαπεχθῆμων; Ἄλλ' οὐ τοιαύταις
 ἀφορμαῖς τοῦ βίου πρὸς τὰ τοιαῦτα τυγχάνω χρώμε-
 25 νος. Ἄλλ' ὅτι λίαν ὑβριστῆς καὶ βίαιος; Ἄλλ' οὐδ'
 ἂν αὐτὸς φήσειεν, εἰ μὴ βούλοιτο καὶ τοῦτο ψεύδε-
 σθαι τοῖς ἄλλοις ὁμοίως. Ἄλλ' ὅτι ἐπὶ τῶν τριάκοντα
 γενόμενος ἐν δυνάμει κακῶς ἐποίησα πολλοὺς τῶν πο-
 λιτῶν; Ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἔφυγον εἰς
 Χαλκίδα τὴν ἐπ' Εὐρίπῳ, καὶ ἐξόν μοι μετ' ἐκείνων
 ἀδεῶς ^{ἐπ' Ἐπίπῳ} πρῆλιτεύεσθαι, μεθ' ὑμῶν εἰλόμην κινδυνεύειν
 26 ~~ἐπάντων~~ Μὴ τοίνυν, ὦ βουλή, μηδὲν ἡμαρτηκῶς ὁμοίων
 ὑμῶν τύχοιμι τοῖς πολλὰ ἡδικηκόσιν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν
 ψῆφον θέσθε περὶ ἐμοῦ ταῖς ἄλλαις βουλαῖς, ἀναμνη-
 σθέντες ὅτι οὔτε χρήματα διαχειρίσας τῆς πόλεως δι-
 δῶμι λόγον αὐτῶν, οὔτ' ἀρχὴν ἄρχεας οὐδεμίαν εὐθύνας
 ὑπέχω νῦν αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ ὀβολοῦ μόνον ποιῶμαι
 27 τοὺς λόγους. Καὶ οὕτως ὑμεῖς μὲν τὰ δίκαια γνώ-
 σεσθε πάντες, ἐγὼ δὲ τῶν ὑμῶν τυχῶν ἔξω τὴν
 χάριν, οὗτος δὲ τοῦ λοιποῦ μαθήσεται μὴ τοῖς ἀσθε-
 νεστέροις ἐπιβουλεύειν ἀλλὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ περι-
 γίγνεσθαι.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΑΛΤΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Ἐγὼ μὲν πολλὴν συγγνώμην ἔχω, ὧς ἄνδρες δικασταί, ἀκούουσι τοιούτων λόγων καὶ ἀναμιμνησκομένοις τῶν γεγενημένων, εἰ ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθε τοῖς ἐν ἄστει μείνασι· τῶν δὲ κατηγορῶν θαυμάζω, οἳ ἀμελοῦντες τῶν οἰκείων τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμέλονται· οἳ σαφῶς εἰδότες τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς πολλὰ ἐξημαρτηκότας ζητοῦσι κερδαίνειν, ἢ ὑμᾶς πείθειν περὶ πάντων ἡμῶν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν. 2

Εἰ μὲν οὖν οἶονται ὅτι ὑπὸ τῶν τριάκοντα γεγένηται τῇ πόλει, ἐμοῦ κατηγορηκέναι, ἀδυνάτους αὐτοὺς ἡγοῦμαι λέγειν· οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰρήκασιν. 3

Χεῖρ δ' ὡς ἐμοί τι προσήκον περὶ αὐτῶν ποιῶνται τοὺς λόγους, ἀποδείξω τούτους μὲν ἅπαντα ψευδομένους, ἐμαυτὸν δὲ τοιοῦτον ὄντα· οἷός περ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς ὁ βέλτιστος ἐν ἄστει μείνας ἐγένετο. 4

Δέομαι δ' ὑμῶν, ὧς ἄνδρες δικασταί, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς συκοφάνταις. Τούτων μὲν γὰρ ἔργον ἐστὶ καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας εἰς αἰτίαν καθιστάναι (ἐκ τούτων γὰρ ἂν μάλιστα χρηματίζοιντο), ὑμέτερον δὲ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἐξ ἴσου τῆς πολιτείας μεταδιδόναι· οὕτω γὰρ ἂν τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι πλείστους συμμάχους ἔχοιτε. Ἀξιῶ δέ, ὧς ἄνδρες δικασταί, ἐὰν Φανῶ συμφορᾶς μὲν μηδεμιᾶς αἰτίας γεγενημένος, πολλὰ δὲ κάγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς χρήμασι, ταῦτα γοῦν μοι παρ' ὑμῶν ὑπάρχειν, ὧν οὐ μόνον τοὺς εὖ πε-

- 5 ποιηκότας ἀλλὰ καὶ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας τυγχάνειν
 δίκαιόν ἐστιν. Μέγα μὲν οὖν ἡγοῦμαι ἐμοὶ τεκμήριον
 εἶναι, ὅτι, εἴπερ ἐδύναντο οἱ κατήγοροι ἰδία με ἀδικοῦντα
 ἐξελέγξαι, οὐκ ἂν τὰ τῶν τριάκοντα ἁμαρτήματα
 ἐμοῦ κατηγοροῦν, οὐδ' ἂν ᾤοντο χρῆναι ὑπὲρ τῶν ἐκεί-
 νοις πεπραγμένων ἑτέρουσ διαβάλλειν, ἀλλ' αὐτοὺς
 τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι· νῦν δὲ νομίζουσι τὴν πρὸς
 ἐκείνους ὀργὴν ἱκανὴν εἶναι καὶ τοὺς μηδὲν κακὸν εἰρ-
 6 γασμένους ἀπολέσαι. Ἐγὼ δ' οὐχ ἡγοῦμαι δίκαιον
 εἶναι οὗτ' εἴ τινες τῇ πόλει πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι γε-
 γένηται, ἄλλους τινὰς ὑπὲρ τούτων τιμὴν ἢ χάριν
 κομίσασθαι παρ' ὑμῶν, οὗτ' εἴ τινες πολλὰ κακὰ εἰρ-
 γασμένοι εἰσίν, εἰκότως ἂν δι' ἐκείνους τοὺς μηδὲν
 ἀδικοῦντας ὄνειδους καὶ διαβολῆς τυγχάνειν· ἱκανοὶ γάρ
 οἱ ὑπάρχοντες ἐχθροὶ τῇ πόλει καὶ μέγα κέρδος
 νομίζοντες εἶναι τοὺς ἀδίκως ἐν ταῖς διαβολαῖς καθε-
 στηκότας.
- 7 Πειράσομαι δ' ὑμᾶς διδάξαι, οὓς ἡγοῦμαι τῶν πο-
 λιτῶν προσήκειν ὀλιγαρχίας ἐπιθυμεῖν καὶ οὓς δημο-
 κρατίας. Ἐκ τούτου γὰρ καὶ ὑμεῖς γνώσεσθε, καὶ γὰρ
 περὶ ἑμαυτοῦ τὴν ἀπολογίαὶν ποιήσομαι, ἀποφαίνων
 ὡς οὗτ' ἐξ ὧν ἐν δημοκρατίᾳ οὗτ' ἐξ ὧν ἐν ὀλιγαρχίᾳ
 πεποίηκα, οὐδὲν μοι προσῆκον κακόνου εἶναι τῷ πλή-
 8 θει τῷ ὑμετέρῳ. Πρῶτον μὲν οὖν ἐνθυμηθῆναι χρὴ ὅτι
 οὐδεὶς ἐστὶν ἀνθρώπων φύσει οὗτ' ὀλιγαρχικὸς οὔτε
 δημοτικὸς, ἀλλ' ἣτις ἂν ἐκάστῳ πολιτεία συμφέρῃ,
 ταύτην προθυμεῖται καθιστάναι· ὥστε οὐκ ἐλάχιστον
 ἐν ὑμῖν ἐστὶ μέρος ὡς πλείστους ἐπιθυμεῖν τῶν παρ-
 ὄντων νυνὶ πραγμάτων. Καὶ ταῦτα ὅτι οὕτως ἔχει,
 οὐ χαλεπῶς ἐκ τῶν πρότερον γεγενημένων μαθήσεσθε.

Σκέψασθε γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς προστάντας 9
 ἀμφοτέρων τῶν πολιτειῶν, ὅσάκις δὴ μετεβάλλοντο. Οὐ
 Φρύνιχος μὲν καὶ Πείσανδρος καὶ οἱ μετ' ἐκείνων δη-
 μαγωγοί, ἐπειδὴ πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἐξήμαρτον, τὰς περὶ
 τούτων δέισαντες τιμωρίας τὴν προτέραν ὀλιγαρχίαν
 κατέστησαν, πολλοὶ δὲ τῶν τετρακοσίων μετὰ τῶν ἐκ
 Πειραιῶς συγκατήλθον, ἔνιοι δὲ τῶν ἐκείνους ἐκβαλόν-
 των αὐτοὶ αὖθις τῶν τριάκοντα ἐγένοντο; Εἰσὶ δ' οἵτι-
 νες τῶν Ἐλευσινιάδε ἀπογραψαμένων, ἐξελθόντες μεθ'
 ὑμῶν, ἐπολιορκοῦντο μετ' αὐτῶν. Οὐκ οὐν χαλεπὸν γυνῶ- 10
 ναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐ περὶ πολιτείας εἰσὶν
 αἱ πρὸς ἀλλήλους διαφοραί, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδίᾳ συμ-
 φερόντων ἐκάστῳ. Ἐμᾶς οὖν χρὴ ἐκ τούτων δοκιμάζειν
 τοὺς πολίτας, σκοποῦντας μὲν ὅπως ἦσαν πολιτευόμενοι,
 ζητοῦντας δ' εἴ τις αὐτοῖς ἐγίνετο ὠφέλεια τῶν πραγ-
 μάτων μεταπεσόντων. Οὕτω γὰρ ἂν δικαιοτάτα τὴν
 κρίσιν περὶ αὐτῶν ποιῶσθε. Ἐγὼ τοίνυν ἡγοῦμαι, ὅσοι 11
 μὲν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν εὐθύνας ἐαλωκό-
 τες ἢ τῶν ὄντων ἀπεστερημένοι ἢ ἄλλῃ τινὶ συμφορᾷ
 τοιαύτῃ κεχρημένοι, προσήκειν αὐτοῖς ἐτέρας ἐπιθυμεῖν
 πολιτείας, ἐλπίζοντας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τινα
 αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὅσοι δὲ τὸν δῆμον πολλὰ κάγαθὰ
 εἰργασμένοι εἰσὶ, κακὸν δὲ μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται
 δ' αὐτοῖς χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ
 δοῦναι δίκην τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον τὰς κατὰ
 τούτων ἀποδέχεσθαι διαβολάς, οὐδ' εἰάν πάντες οἱ
 τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ὀλιγαρχικοὺς αὐτοὺς φάσ-
 κωσιν εἶναι. Ἐμοὶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὗτ' 12
 ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ συμφορὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐδε-
 μία πώποτε ἐγένετο, ἀνθ' ἧστινος ἂν προθυμούμενος

- τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι νεωτέρων ἐπεθύμουν πραγμάτων. Τετρηράρχηκα μὲν γὰρ πεντάκις, καὶ τετράκις νευαυμάχηκα, καὶ εἰσφορὰς ἐν τῷ πολέμῳ πολλὰς εἰσενήνοχα, καὶ τᾶλλα λελειτούργηκα
- 13 οὐδενὸς χειρόν τῶν πολιτῶν. Καίτοι διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως προσταττομένων ἔδαπανώμην, ἵνα καὶ βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζοίμην, καὶ εἴ πού μοι τις συμφορὰ γένοιτο, ἄμεινον ἀγωνιζοίμην. Ὡν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀπάντων ἀπεστερούμην· οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινος αἰτίους γεγενημένους χάριτος παρ' αὐτῶν ἠξίουں τυγχάνειν, ἀλλὰ τοὺς πλείστα κακὰ ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς τιμὰς καθίστασαν, ὡς ταύτην παρ' ἡμῶν πίστιν εἰληφότες. Ἄχρη πάντας ἐνθυμουμένους μὴ τοῖς τούτων λόγοις πιστεύειν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σποπεῖν ἅ ἐκάστῳ τυγ-
- 14 χάνει πεπραγμένα. Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην· ἢ τῶν κατηγορῶν ὁ βουλόμενος παρελθὼν ἐλεγξάτω· οὐ τοίνυν οὐδ' ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, οὐδεὶς με ἀποδείξει οὔτε βουλεύσαντα οὔτ' ἀρχὴν οὐδεμίαν ἄρξαντα. Καίτοι εἰ μὲν ἐξόν μοι ἄρχειν μὴ ἐβουλόμην, ὑφ' ὑμῶν νυνὶ τιμᾶσθαι δίκαιός εἰμι· εἰ δ' οἱ τότε δυνάμενοι μὴ ἠξίουں μοι μεταδιδόναι τῶν πραγμάτων, πῶς ἂν φανερώτερον ἢ οὔτω ψευδομένους ἀποδείξαιμι τοὺς κατηγοροὺς;
- 15 Ἐτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. Ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον ἑμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὑμῶν μηδεμιᾶ κεχρηῆσθαι συμφορᾶ. Ἐπ'

ἐμοῦ γὰρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ [οὔτ' ἀπαχθεῖς] οὐδεὶς Φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν [οὐδεὶς] τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον 16
θαυμάζειν· εὖ μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ βῆδιον.
Οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας
οὐδένα Φανήσομαι, οὐδὲ δίκαιαν καταδικαιησάμενος οὐ-
δενός, οὐδὲ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγωνώς
συμφορῶν. Καίτοι εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰ-
τίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας
βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. Καὶ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες 17
δικασταί, μεγίστην ἠγοῦμαι περὶ ἐμαυτοῦ τῇ δημο-
κρατίᾳ πίστιν δεδωκέναι. Ὅστις γὰρ τότε οὐδὲν ἐξη-
μαρτον οὕτω πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας, ἢ που νῦν
σφόδρα προθυμηθήσομαι χρηστὸς εἶναι, εὖ εἰδὼς ὅτι,
ἐὰν ἀδικῶ, παραχρῆμα δώσω δίκην. Ἀλλὰ γὰρ τοι-
αύτην διὰ τέλους γνώμην ἔχω, ὥστ' ἐν ὀλιγαρχίᾳ
μὲν μὴ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ
τὰ ὄντα προθύμως εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν.

Ἠγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἂν δικαίως 18
ὑμᾶς μισεῖν τοὺς ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ μηδὲν πεπονθότας
κακόν, ἐξὸν ὀργίζεσθαι τοῖς εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτη-
κόσιν, οὐδὲ τοὺς μὴ φυγόντας ἐχθροὺς νομίζειν, ἀλλὰ
τοὺς ὑμᾶς ἐκβαλόντας, οὐδὲ τοὺς προθυμουμένους τὰ
ἑαυτῶν σῶσαι, ἀλλὰ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων ἀφηρημέ-
νους, οὐδ' οἱ τῆς σφετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἕνεκα
ἔμειναν ἐν ἄστει, ἀλλ' οἵτινες ἐτέρους ἀπολέσαι βου-
λόμενοι μετέσχον τῶν πραγμάτων. Εἰ δ' οἴεσθε χρή-
ναι, οὗς ἐκεῖνοι παρέλιπον ἀδικοῦντες, ὑμεῖς ἀπολέσαι,
οὐδεὶς τῶν πολιτῶν ὑπολειφθήσεται.

- 19 Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ἐκ τῶνδε, ὧ ἄνδρες δικασταί. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν τῇ προτέρᾳ δημοκρατίᾳ τῶν τὰ τῆς πόλεως πραττόντων πολλοὶ μὲν τὰ δημόσια ἔκλεπτον, ἔτιοι δ' ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις ἐδωροδόκουν, οἱ δὲ συκοφαντοῦντες τοὺς συμμάχους ἀφίστασαν. Καὶ εἰ μὲν οἱ τριάκοντα τούτους μόνους ἐτιμωροῦντο, ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ ὑμεῖς ἂν αὐτοὺς ἠγεῖσθε· νῦν δέ, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις ἡμαρτημένων τὸ πλῆθος κακῶς ποιεῖν ἠξίου, ἠγανακτεῖτε, ἠγούμενοι δεινὸν εἶναι τὰ τῶν ὀλίγων ἀδικήματα πάσῃ τῇ πόλει κοινὰ γίνε-
- 20 σθαι. Οὐ τοίνυν ἄξιον χρῆσθαι τούτοις, οἷς ἐκείνους ἐωρᾶτε ἐξαμαρτάνοντας, οὐδ' ἂν πάσχοντες ἀδίκᾳ ἐνομίζετε πάσχειν, ὅταν ἐτέρους ποιῆτε, δίκαια ἠγεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν κατελθόντες περὶ τῶν ἄλλων γνώμην ἔχετε, ἥνπερ Φεύγοντες περὶ ὑμῶν αὐτῶν εἶχετε· ἐκ τούτων γὰρ καὶ ὁμόνοιαν πλείστην ποιήσετε, καὶ ἡ πόλις ἔσται μεγίστη, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιάρτοτα ψηφιεῖσθε.
- 21 Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα γεγενημένων, ἵνα τὰ τῶν ἐχθρῶν ἀμαρτήματα ἄμεινον ὑμᾶς ποιήσῃ περὶ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν βουλευσασθαι. Ὅποτε μὲν γὰρ ἀκούοιτε τοὺς ἐν ἄστει τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, μικρὰς ἐλπίδας εἶχετε τῆς καθόδου, ἠγούμενοι τὴν ἡμετέραν ὁμόνοιαν
- 22 μέγιστον κακὸν εἶναι τῇ ὑμετέρᾳ Φυγῇ· ἐπειδὴ δὲ πυνθάνοισθε τοὺς μὲν τρισχιλίους στασιάζοντας, τοὺς δ' ἄλλους πολίτας ἐκκεκηρυγμένους ἐκ τοῦ ἄστεος, τοὺς [δὲ ἢ τριάκοντα μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας, πλείους] δ' ὄντας τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν δεδιότας ἢ τοὺς ὑμῖν πολεμοῦντας, τότε ἤδη καὶ κατιέναι προσεδοκᾶτε καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν λήψεσθαι δίκην. Ταῦτα γὰρ τοῖς

θεοῖς ἠϋχεσθε, ἅπερ ἐκείνους ἐωρᾶτε ποιοῦντας, ἡγού-
 μενοι διὰ τὴν τῶν τριάκοντα πονηρίαν πολὺ μᾶλλον
 σωθήσεσθαι ἢ διὰ τὴν τῶν Φευγόντων δύναμιν κατιέ-
 ναι. Χρὴ τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τοῖς πρότερον 23
 γεγενημένοις παραδείγμασι χρωμένους βουλευέσθαι περὶ
 τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, καὶ τούτους ἡγεῖσθαι δημοτι-
 κωτάτους, οἵτινες ὁμοσοεῖν ὑμᾶς βουλόμενοι τοῖς ὄρκοις
 καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένουσι, νομίζοντες καὶ τῆς πό-
 λεως ταύτην ἰκανωτάτην εἶναι σωτηρίαν καὶ τῶν ἐχ-
 θρῶν μεγίστην τιμωρίαν· οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη αὐτοῖς
 χαλεπώτερον τούτων, ἢ πυθάνεσθαι μὲν ἡμᾶς μετέ-
 χοντας τῶν πραγμάτων, αἰσθάνεσθαι δ' οὕτω διακεί-
 μένους τοὺς πολίτας ὥσπερ μηδεὺς ἐγκλήματος πρὸς
 ἀλλήλους γεγενημένου. Χρὴ δ' εἰδέναί, ὧ ἄνδρες δικα- 24
 σταί, ὅτι οἱ Φεύγοντες τῶν ἄλλων πολιτῶν ὡς πλεί-
 στους καὶ διαβεβλήσθαι καὶ ἠτιμῶσθαι βούλονται, ἐλ-
 πίζοντες τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀδικουμένους ἑαυτοῖς ἔσεσθαι
 συμμάχους, τοὺς δὲ συκοφάντας εὐδοκιμεῖν δέξαιντ'
 ἂν παρ' ὑμῖν καὶ μέγα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει· τὴν
 γὰρ τούτων πονηρίαν ἑαυτῶν ἡγοῦνται σωτηρίαν.

Ἄξιον δὲ μνησθῆναι τῶν μετὰ τοὺς τετρακοσίους 25
 πραγμάτων· εὐ γὰρ εἴσεσθε ὅτι, ἃ μὲν οὗτοι συμβου-
 λεύουσιν, οὐδεπώποτε ὑμῖν ἐλυσιτέλησεν, ἃ δ' ἐγὼ παρ-
 αινῶ, ἀμφοτέραις ἀεὶ ταῖς πολιτείαις συμφέρει. Ἴστε
 γὰρ Ἐπιγένην καὶ Δημοφάνην καὶ Κλεισθένην ἰδίᾳ
 μὲν καρπωσαμένους τὰς τῆς πόλεως συμφοράς, δημο-
 σίᾳ δ' ὄντας μεγίστων κακῶν αἰτίους. Ἐνίων μὲν γὰρ 26
 ἔπεισαν ὑμᾶς ἀκρίτων θάνατον καταψηφίσασθαι, πολ-
 λῶν δ' ἀδίκως δημεῦσαι τὰς οὐσίας, τοὺς δ' ἐξελάσαι
 καὶ ἀτιμῶσαι τῶν πολιτῶν· τοιοῦτοι γὰρ ἦσαν ὥστε

τοὺς μὲν ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφιέναι,
 τοὺς δὲ μηδὲν ἡδίκηκότας εἰς ὑμᾶς εἰσάγοντες ἀπο-
 λύναι. Καὶ οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, ἕως τὴν μὲν πό-
 λιν εἰς στάσεις καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστη-
 27 σαν, αὐτοὶ δ' ἐκ πενήτων πλούσιοι ἐγένοντο. Ἐμεῖς
 δ' οὕτω διετέθητε· τοὺς μὲν Φεύγοντας κατεδέξασθε,
 τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιήσατε, τοῖς δ' ἄλλοις
 περὶ ὁμοιοῦς ὄρκους ἄμνυτε· τελευτῶντες δὲ ἡδίων ἂν
 τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκοφαντοῦντας ἐτιμωρήσασθε
 ἢ τοὺς ἄρξαντες ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ. Καὶ εἰκότως, ὡ
 ἄνδρες δικασταί· πᾶσι γὰρ ἤδη φανερόν ἐστιν ὅτι διὰ
 μὲν τοὺς ἀδίκως πολιτευομένους ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ δημο-
 κρατία γίγνεται, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκοφαν-
 τοῦντας ὀλιγαρχία δις κατέστη. Ὅστ' οὐκ ἄξιον τούτοις
 28 πολλάκις χρῆσθαι συμβούλοις, οἷς οὐδ' ἄπαξ ἐλυσιτέ-
 λησε πιθομένοις. Σκέψασθαι δὲ χρὴ ὅτι καὶ τῶν ἐκ Πει-
 ραιῶς οἱ μεγίστην δόξαν ἔχοντες καὶ μάλιστα κεκιν-
 δυνευκότες καὶ πλεῖστα ὑμᾶς ἀγαθὰ εἰργασμένοι πολ-
 λάκις ἤδη τῷ ὑμετέρῳ πλήθει διεκελεύσαντο τοῖς ὄρκοις
 καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένειν, ἡγούμενοι ταύτην δημο-
 κρατίαν εἶναι φυλακὴν· τοῖς μὲν γὰρ ἐξ ἄστεος ὑπὲρ
 τῶν παρεληλυθόντων ἄδειαν ποιήσειν, τοῖς δ' ἐκ Πειραιῶς
 οὕτω πλεῖστον χρόνον τὴν πολιτείαν ἂν παραμείναι.
 29 Οἷς ὑμεῖς πολὺ ἂν δικαιότερον πιστεύοιτε ἢ τούτοις,
 οἱ Φεύγοντες μὲν δι' ἑτέρους ἐσώθησαν, κατελθόντες δὲ
 συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν. Ἐγοῦμαι δ', ὡ ἄνδρες δικα-
 σταί, τοὺς μὲν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας ἐμοὶ τῶν
 ἐν ἄστει μεινάντων φανεροὺς γεγενησθαι καὶ ἐν ὀλι-
 γαρχίᾳ καὶ ἐν δημοκρατίᾳ, ὅποιοί τινές εἰσι πολῖται·
 30 τούτων δ' ἄξιον θαυμάζειν, ὃ τι ἂν ἐποίησαν, εἴ τις

αὐτοὺς εἶασε τῶν τριάκοντα γενέσθαι, οἱ νῦν δημοκρατίας οὔσης ταῦτὰ ἐκείνοις πράττουσι, καὶ ταχέως μὲν ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγενήνται, πολλὰς δ' ἀρχὰς ἀρχόντες οὐδεμιᾶς εὐθύνας διδῶσιν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν ὁμοιοῦσ ὑποψίαν πρὸς ἀλλήλους πεποιήκασι, ἀντὶ δ' εἰρήνης πόλεμον κατηγγέλκασι, διὰ τούτους δ' ἄπιστοι τοῖς Ἑλλήσι γεγενήμεθα. Καὶ τοσούτων κακῶν καὶ 31
ἐτέρων πολλῶν ὄντες αἴτιοι καὶ οὐδὲν διαφέροντες τῶν τριάκοντα, πλὴν ὅτι ἐκείνοι μὲν ὀλιγαρχίας οὔσης ἐπεθύμου ὥνπερ οὔτοι, οὔτοι δὲ δημοκρατίας τῶν αὐτῶν ὥνπερ ἐκείνοι, ὅμως οἴονται χρῆναι οὕτω βῆθίως ὅν ἂν βούλωνται κακῶς ποιεῖν, ὥσπερ τῶν μὲν ἄλλων ἀδικούντων, ἄριστοι δ' ἄνδρες αὐτοὶ γεγενημένοι. Καὶ τού- 32
των μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν, ὑμῶν δέ, ὅτι οἴεσθε μὲν δημοκρατίαν εἶναι, γίγνεται δὲ ὅ τι ἂν οὔτοι βούλωνται, καὶ δίκην διδῶσιν οὐχ οἱ τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἀδικούντες, ἀλλ' οἱ τὰ σφέτερ' αὐτῶν μὴ διδόντες. Καὶ δέξαιντ' ἂν μικρὰν εἶναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ δι' ἄλλους μεγάλην καὶ ἐλευθέραν, ἠγούμενοι νῦν μὲν διὰ τοὺς ἐκ Πειραιῶς αὐτοῖς ἐξεῖναι ποιεῖν ὅ τι ἂν βού- 33
λωνται, ἐὰν δ' ὕστερον ὑμῖν δι' ἐτέρους σωτηρία γένηται, τούτους μὲν παύσεσθαι, ἐκείνους δὲ μεῖζον δυνησεσθαι ὥστε τὸ αὐτὸ πάντες ἐμποδῶν εἰσιν, ἐὰν τι δι' ἄλλων ἀγαθὸν ὑμῖν φαίνηται. Τοῦτο μὲν οὖν οὐ 34
χαλεπὸν τῷ βουλομένῳ κατανοῆσαι· αὐτοὶ τε γὰρ οὐκ ἐπιθυμοῦσι λανθάνειν, ἀλλ' αἰσχύνονται μὴ δοκοῦντες εἶναι πονηροί, ὑμεῖς δὲ τὰ μὲν αὐτοὶ ὄρατε, τὰ δ' ἐτέρων πολλῶν ἀκούετε. Ἡμεῖς δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον μὲν ἠγούμεθ' εἶναι πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς πολίτας ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένειν, ὅμως 35

δέ, ὅταν μὲν ἴδαμεν τοὺς τῶν κακῶν αἰτίους δίκην δίδοντας, τῶν τότε περὶ ὑμᾶς γεγενημένων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν, ὅταν δὲ Φανεροὶ γένησθε τοὺς μηδὲν αἰτίους ἐξ ἴσου τοῖς ἀδικοῦσι τιμαροῦμενοι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑπο ***

26.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΑΝΔΡΟΤ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

*** ἡγούμενος ἀκριβῆ νῦν τὴν δοκιμασίαν αὐτοῦς διὰ τὸν χρόνον ποιήσεσθαι, ἐπεὶ σύνοισθα πολλὰ καὶ δευνὰ εἰς αὐτοὺς ἐξημαρτηκῶς, ὧν ἐπιλελῆσθαι καὶ οὐδ' ἀναμνησθῆσεσθαι ἐνίοις αὐτῶν νομίζεις. Ὁ δὲ ἔγωγε καὶ ἀγανακτῶ, εἰ ταύτῃ τῇ ἐλπίδι εἰς ὑμᾶς ἤκει πιστεύων, ὥσπερ ἄλλων μὲν τιων ὄντων τῶν ἡδίκημένων, ἐτέρων δὲ τῶν ταῦτα διαψηφιομένων, ἀλλ' οὐκ ἀμφότερα τῶν αὐτῶν καὶ πεπονθῶτων καὶ ἀκουσομένων.

2 Αἴτιοι δὲ τούτων ὑμεῖς ἐστε· οὐ γὰρ ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὗτοι μὲν, ὅτε ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἤρχετο, οὐδὲ τῆς αὐτῆς δουλείας ὑμῖν μεταδοῦναι ἠξίωσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἐξήλασαν, ὑμεῖς δ' ἐλευθέραν αὐτὴν ποιήσαντες οὐ μόνον τῆς ἐλευθερίας αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ τοῦ δικάζειν καὶ τοῦ ἐκκλησιάζειν περὶ τῶν κοινῶν μετέδοτε, ὥστ' εἰκότως ὑμῶν ταύτην τὴν εὐήθειαν καταγιγνώσκουσιν.

3 Ὡν εἰς οὗτος ὧν οὐκ ἀγαπᾷ εἴ τις αὐτὸν ἐξ τούτων μετέχειν, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἐκείνων δοῦναι δίκην πάλιν ἄρχειν ἀξιοῖ. Καὶ νυνὶ αὐτὸν ἀκούομεν ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ κατηγορουμένων διὰ βραχέων ἀπολογήσεσθαι, ἐπισύροντα τὰ πράγματα καὶ διακλιπτοντα τῇ ἀπολογίᾳ τὴν κατηγορίαν, λέξειν δὲ ὡς

πολλὰ εἰς τὴν πόλιν ἀνηλώκασι καὶ Φιλοτίμως λελει-
 τουργήκασι καὶ νίκας πολλὰς καὶ καλὰς ἐν δημοκρατίᾳ
 νενικήκασι, καὶ ὅτι αὐτὸς κόσμιός ἐστι καὶ οὐχ ὀρᾶ-
 ται ποιῶν ἢ ἕτεροι ἐνταῦθα τολμῶσιν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτοῦ
 πράττειν ἀξιοί. Ἐγὼ δὲ πρὸς τούτους τοὺς λόγους οὐ 4
 χαλεπὸν οἶμαι ἀντειπεῖν· πρὸς μὲν τὰς λειτουργίας,
 ὅτι κρείττων ἦν ὁ πατήρ αὐτοῦ μὴ λειτουργήσας ἢ
 τοσαῦτα τῶν ἑαυτοῦ ἀναλώσας· διὰ γὰρ ταῦτα πιστευ-
 θείς ὑπὸ τοῦ δήμου κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ὥστ'
 εἶναι ταῦτα τὰ ἔργα ἀειμνηστότερα ἢ τὰ ἐκ τῶν λει-
 τουργιῶν αὐτῷ ἀναθήματα· πρὸς δὲ τὴν ἡσυχίότητα 5
 τὴν τούτου, ὅτι οὐ νῦν δεῖ αὐτὸν ἐξετάζειν εἰ σώφρων
 ἐστίν, ὅτ' οὐκ ἔξεστιν ἀσελγαίνειν, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν
 χρόνον σκοπεῖν, ἐν ᾧ ἔξῃ ὅποτέρως ἐβούλετο ζῆν εἴλετο
 παρανόμως πολιτευθῆναι. Τοῦ μὲν γὰρ νῦν μηδὲν ἐξα-
 μαρτάνειν οἱ κωλύσαντες αἴτιοι, τῶν δὲ τότε γενομέ-
 νων ὁ τούτου τρόπος καὶ οἱ τούτῳ ἐπιτρέπειν ἀξιοῦν-
 τες. Ὡστ' ἐὰν ἐκ τούτων δοκιμάζεσθαι ἀξιοί, ταῦτα
 χρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ εὐήθεις αὐτῷ εἶναι δοκῆτε.

Ἐὰν δὲ καὶ ἐπὶ τοιούτῳ λόγον τράπωνται, ὡς ὁ χρό- 6
 νος οὐ συγχωρεῖ ἄλλον ἀποκληρῶσαι, ἀλλ' ἀνάγκη,
 ἐὰν αὐτὸν ἀποδοκιμάσητε, ἄβυτα τὰ πάτρια ἱερὰ γί-
 γνεσθαι, τὰ δ' ἐνθυμήθητε, ὅτι πάλαι ὁ χρόνος παρε-
 λήλυθεν. Ἡ γὰρ αὔριον ἡμέρα μόνη λοιπὴ τοῦ ἐνιαυ-
 τοῦ ἐστίν, ἐν δὲ ταύτῃ τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι θυσία γί-
 γνεται, δικαστήριον δὲ παρὰ τοὺς νόμους ἀδύνατον
 πληρωθῆναι. Εἰ δὲ ταῦτα πάνθ' οὗτος ὥστε γενέσθαι 7
 διαπέπρακται, τί προσδοκῆσαι δεῖ δοκιμασθέντ' αὐτὸν
 ποιῆσειν, εἰ τὴν ἐξιῶσαν ἀρχὴν πέπεικεν αὐτοῦ ἕνεκα
 παρανομήσαι; Ἄρ' ἂν ὀλίγα τοιαῦτα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ

- 8 διαπράξασθαι; Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν οἶμαι. Ἔστι δ' ὑμῖν οὐ τοῦτο μόνον σκεπτέον, ἀλλὰ καὶ πρότερον εὐσεβέστερον τὸν βασιλέα καὶ τοὺς συνάρχοντας τὰ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἄρξαι ἱερὰ θῦσαι, ὡς καὶ πρότερον ἤδη γεγένηται, ἢ τοῦτον, ὃν οὐδὲ καθαρὸν εἶναι τὰς χεῖρας οἱ εἰδότες μεμαρτυρήκασι, καὶ πρότερον ὑμεῖς ὠμόσατε εἰς τὴν ἀρχὴν ἀδοκίμαστον καταστήσειν, ἢ δοκιμάσαντες τὸν ἄξιον τῆς ἀρχῆς στεφανώ-
- 9 σαι. Ταῦτα γὰρ σκοπεῖσθε· κἀκεῖνο δ' ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ θεὸς τὸν περὶ τῶν δοκιμασιῶν νόμον οὐχ ἥκιστα τῶν ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἀρξάντων ἔνεκεν ἔθηκεν, ἡγούμενος δεινὸν εἶναι εἰ δι' οὗς ἡ δημοκρατία κατελύθη, οὔτοι ἐν αὐτῇ τῇ πολιτείᾳ πάλιν ἄρξουσι καὶ κύριοι γενήσονται τῶν νόμων καὶ τῆς πόλεως, ἣν πρότερον παραλαβόντες οὕτως αἰσχυρῶς καὶ δεινῶς ἐλωβήσαντο. Ὅστ' οὐκ ἄξιον τῆς δοκιμασίας ὀλιγῶρος ἔχειν, οὐδὲ μικρὸν ἡγούμενος τὸ πρᾶγμα μὴ φροντίζειν αὐτῆς, ἀλλὰ φυλάττειν· ὡς ἐν τῷ ἕκαστον δικαίως ἄρχειν ἢ τε πολιτεία καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος τὸ ὑμέτερον σώ-
- 10 ζεται. Εἰ μὲν δὴ βουλευσῶν νυνὶ ἐδοκιμάζετο καὶ ὡς ἰππευκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τριάκοντα τοῦνομα ἐν ταῖς σανίσι ἐνεγέγραπτο, καὶ ἄνευ κατηγοροῦ ἂν αὐτὸν ἀπεδοκιμάζετε· νυνὶ δέ, ὅτε μὴ μόνον ἰππευκῶς μηδὲ βεβουλευκῶς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτηκῶς φαίνεται, οὐκ ἂν ἄτοπον ποιήσαίτε, εἰ μὴ τὴν αὐ-
- 11 τὴν γνώμην ἔχοντες περὶ αὐτοῦ φαίνοισθε; Καὶ μὲν δὴ βουλεύειν γε δοκιμασθεὶς πεντακοσιοστὸς ὢν μετὰ τῶν ἄλλων ἐνιαυτὸν ἂν μόνον ἐβούλευεν, ὥστε καὶ εἴ τι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐξαμαρτάνειν ἐβούλετο, ῥαδίως ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκαλύετο. Ταύτην δὲ τὴν

ἀρχὴν ἀξιοῖ αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἄρχειν, καὶ μετὰ τῆς
 ἐν Ἀρείφ·πάγῳ βουλῆς τὸν ἅπαντα χρόνον τῶν μεγί-
 στων κύριος γενέσθαι, ὥσθ' ὑμῖν καθήκειν περὶ ταύτης ¹²
 τῆς ἀρχῆς ἀκριβεστέραν τὴν δοκιμασίαν ἢ περὶ τῶν
 ἄλλων ἀρχῶν ποιεῖσθαι. Εἰ δὲ μή, πῶς οἴεσθε τὸ
 ἄλλο πλῆθος τῶν πολιτῶν διακείσεσθαι, ὅταν αἰσθων-
 ται, ὃν προσῆκε δίκας τῶν ἡμαρτημένων διδόναι, τοῦ-
 τον ὑφ' ὑμῶν τοιαύτης ἀρχῆς ἠξιομένον; Καὶ Φόνου
 δίκας δικάζοντα, ὃν ἔδει αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀρείφ
 πάγῳ βουλῆς κρίνεσθαι; Καὶ πρὸς τούτοις ἴδωσιν ἔστε-
 Φανωμένον καὶ ἐπικλήρων καὶ ὄρφανῶν κύριον γεγε-
 νημένον, ὃν ἐνίοις αὐτὸς οὗτος τῆς ὄρφανίας αἴτιος
 γεγένηται; Ἄρ' οὐκ οἴεσθε αὐτοὺς χαλεπῶς διακείσε- ¹³
 σθαι καὶ ὑμᾶς αὐτῶν αἰτίους ἠγήσεσθαι, ὅταν γένωνται
 (τῇ διανοίᾳ) ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς αὐτῶν πολ-
 λοὶ εἰς τὸ δεσμοτήριον ἀπήγοντο καὶ ἄκριτοι ὑπὸ τούτων
 ἀπώλλυντο καὶ Φεύγειν τὴν σφετέραν αὐτῶν ἠναγκά-
 ζοντο; Κάκεινο πρὸς ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι ὁ αὐτὸς οὗτος
 ἀνὴρ Θρασύβουλος αἴτιος γεγένηται Λεωδάμαντά τε
 ἀποδοκιμασθῆναι καὶ τοῦτον δοκιμασθῆναι, τοῦ μὲν
 κατήγορος γενόμενος, ὑπὲρ τούτου δ' ἀπολογήσασθαι
 παρασκευασάμενος; Ὅς ὅπως πρὸς τὴν πόλιν διάκει-
 ται καὶ πόσων αἴτιος αὐτῇ κακῶν γεγένηται. . . . ἢ ¹⁴
 πηθόμενοι πῶς ἂν οἴεσθε διαβληθῆναι; Τότε μὲν γὰρ
 ὑμᾶς ᾤοντο ὀργισθέντας Λεωδάμαντα ἀποδοκιμάσαι·
 ἐὰν δ' αὐτὸν δοκιμάσητε, εὖ εἴσονται ὅτι οὐ δικαίᾳ
 γνώμῃ περὶ αὐτοῦ κέχρησθε. Ἔστι δὲ τούτοις μὲν
 πρὸς ὑμᾶς ἀγών, ὑμῖν δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν πόλιν, ἢ
 σκοπεῖ νυνὶ τίνα ὑμεῖς γνώμην περὶ αὐτῆς ἔξετε. Καὶ ¹⁵
 μηδεὶς ὑμῶν ἠγεῖσθω με Λεωδάμαντι χαριζόμενον κατη-

γορεῖν Εὐάνδρου, ὅτι Φίλος ὢν τυγχάνει, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς πόλεως προνοούμενον. Ῥάδιον δ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος μαθεῖν. Λεωδάμαντι γὰρ συμφέρει τοῦτον δοκιμασθῆναι, οὕτω γὰρ ὑμεῖς μάλιστα διαβληθήσεσθε καὶ δόξετε ἀντὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὀλιγαρχικοὺς εἰς τὰς ἀρχὰς καθιστάναι· ὑμῖν δὲ τόνδε ἀποδοκιμάσαι, δόξετε γὰρ κἀκεῖνον δικαίως ἀποδοκιμάσαι· ἐὰν δὲ μὴ τόνδε, οὐδ' ἐκεῖνον.

- 16 Καίτοιγε αὐτὸν ἀκούω λέγειν ὡς οὐ περὶ αὐτοῦ μόνον ἡ δοκιμασία ἐστίν, ἀλλὰ περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων, καὶ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας ὑμᾶς ὑπομνήσειν, ὡς ἐκ τούτων προσληψόμενον αὐτὸν δοκιμαστὰς τοὺς ἐν ἄστει μείναντας. Ἐγὼ δ' ὑπὲρ τοῦ πλήθους βραχέα πρὸς αὐτὸν εἶπεῖν βούλομαι, ὅτι ὁ δῆμος οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχει περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιαῦτα ἐξαμαρτανόντων οἷαν ἐγὼ Φημι δεῖν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων
- 17 τὴν ἐναντίαν. Τεκμήριον δέ· οὐ γὰρ ἐλάττους τούτων ἡ πόλις τετίμηκε τῶν ἐπὶ Φυλὴν ἐλθόντων καὶ τὸν Πειραιᾶ καταλαβόντων. Εἰκότως· τοὺς μὲν γὰρ Ἰσασιν ὁποῖοί τινες ἐν δημοκρατίᾳ μόνῃ γεγέννηται, ὁποῖοι δ' ἂν τινες ἐν ὀλιγαρχίᾳ γένοιτο οὕτω πείραν εἰλήφασιν, παρὰ δὲ τούτων ἑκατέρας τῆς πολιτείας ἱκανὴν βίασιν
- 18 ἔχουσιν, ὥστ' εἰκότως πιστεύειν. Καὶ ἡγοῦνται γε διὰ μὲν τοὺς τοιοῦτους τοὺς συλληφθέντας τότε ἀποθάνειν, διὰ δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς συλληφθέντας ἐκφυγεῖν, ἐπεὶ εἶγε τὴν αὐτὴν γνώμην ἅπαντες ἔσχον, οὔτ' ἂν Φυγὴ οὔτ' ἂν κἀθοδος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἂν τῶν γεγε-
- 19 νημένων τῇ πόλει συνέβη. Ἄλλὰ καὶ ὁ ἄλογον δοκεῖ εἶναι παρὰ τισιν, ὅπως ποτὲ πολλοὶ ὄντες ὑπ' ὀλίγων

τῶν ἐν Πειραιεῖ ἠττήθησαν, οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς τούτων προνοίας γεγένηται· οὗτοι γὰρ εἴλοντο μετὰ τῶν κατελθόντων πολιτεύεσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν τριάκοντα Λακεδαιμονίοις δουλεύειν. Τοιγάρτοι ἀντὶ 20 τούτων αὐτοὺς ὁ δῆμος ταῖς μεγίσταις τιμαῖς τετίμηκεν, ἰππαρχεῖν καὶ στρατηγεῖν καὶ πρεσβεύειν ὑπὲρ αὐτῶν αἰρούμενοι· καὶ οὐδέποτε αὐτοῖς μετεμέλησεν. Καὶ διὰ μὲν γε τοὺς πολλὰ ἐξαμαρτόντας τὰς δοκιμασίας εἶναι ἐψηφίσαντο, διὰ δὲ τοὺς μηδὲν τοιοῦτον πράξαντας τὰς συνθήκας ἐποιήσαντο. Τοιαῦτά σοι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ δήμου ἀποκρίνομαι.

Ἐμέτερον δὲ ἔργον ἐστίν, ὧ ἄνδρες βουλευταί, σκέ- 21
ψασθαι ποτέρῳ ἂν πιθόμενοι περὶ τῆς δοκιμασίας ταύτης ἄμεινον βουλευσάισθε, πότερον ἐμοὶ ἢ Θρασυβούλῳ, ὃς αὐτῷ ἀπολογήσεται. Περὶ μὲν οὖν ἐμοῦ ἢ τοῦ πατρὸς ἢ τῶν προγόνων οὐδὲν οὗτος εἰπεῖν ἔξει εἰς μισοδημίαν· οὔτε γὰρ ὡς ὀλιγαρχίας μετέσχον (ἕστερον γὰρ τῶν χρόνων τούτων ἀνὴρ εἶναι ἐδοκιμάσθην), οὔθ' ὡς ὁ πατήρ (πρὸ γὰρ τῶν στάσεων πολὺ ἐν Σικελίᾳ τριηραρχῶν ἐτελεύτησεν), οὐδ' ὡς οἱ πρόγονοι ὑπὸ τοῖς 22 τυράννοις ἐγένοντο· στασιάζοντες γὰρ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον διετέλεσαν. Ἄλλὰ μὲν δὴ οὐδὲ τὴν οὐσίαν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ Φήσει κτήσασθαι, εἰς δὲ τὴν πόλιν οὐδὲν ἀνηλωκέναι. Πᾶν γὰρ τούναντίον, ἐν εἰρήνῃ μὲν ὀγδοηκοντατάλαντος ἡμῶν ὁ οἶκος ἐγένετο, εἰς δὲ τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν ἐν τῷ πολέμῳ ἅπας ἀνηλώθη. Ἐγὼ δὲ περὶ τούτου τρία ἔξω εἰπεῖν τηλι- 23 καῦτα τὸ μέγεθος, ὥστ' ἄξιον εἶναι ἕκαστον ἔργον θανάτου· πρῶτον μὲν ὅτι τὴν ἐν Βοιωτοῖς πολιτείαν χρήματα λαβῶν μετέστησε καὶ τῆς συμμαχίας ἡμᾶς

ταύτης ἀπεστέρησεν, ἔπειτα ὅτι τὰς ναῦς προὔδωκε καὶ τὴν πόλιν περὶ σωτηρίας βουλευέσθαι πεποίηκεν, 24 ἔπειτα ὅτι παρὰ τῶν αἰχμαλώτων, οὓς αὐτὸς ἀπώλεσε, τριάκοντα μνᾶς ἐσυκοφάντησεν, οὐ φάσκων αὐτούς λύσεσθαι, εἰ μὴ τοῦτο αὐτῷ παρὰ σφῶν αὐτῶν παράσχοιεν. Συνειδότες οὖν ἡμῶν ἑκατέρῳ τὸν βίον, πρὸς ταῦτα βουλευέσθε ὁποτέρῳ χρῆ πιστεῦειν περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας, καὶ οὕτως οὐκ ἐξαμαρτήσεσθε.

27.

ΚΑΤΑ ΕΠΙΚΡΑΤΟΤΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΜΠΡΕΣΒΕΤ-
ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΩΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ.

Κατηγορήται μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἐπικράτους ἱκανὰ καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν, ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρῆ ὅτι πολλάκις ἠκούσατε τούτων λεγόντων, ὅποτε βούλοιντό 1
τινα ἀδίκως ἀπολέσαι, ὅτι, εἰ μὴ καταψηφιεῖσθε ὧν 2
αὐτοὶ κελεύουσιν, ἐπιλείψει ὑμᾶς ἡ μισθοφορά. Καὶ νῦν οὐδὲν ἤττον ἐνδεῖ, ὥστε τὸ μὲν ἔχθος καὶ ἡ αἰσχύνῃ ἢ διὰ τούτων ὑμῖν γίνεταί, ἢ δ' ὠφέλεια τούτοις· πεπειρανταὶ γὰρ ὅτι, ὅποταν οὗτοι καὶ οἱ τούτων λόγοι δοκῶσιν αἴτιοι εἶναι ψηφιεῖσθαι ὑμᾶς παρὰ τὸ δίκαιον, βραδίως παρὰ τῶν ἀδικούντων χρήματα 3
λαμβάνουσιν. Καίτοι τίνα χρῆ ἐλπίδα ἔχειν σωτηρίας, ὅποταν ἐν χρήμασιν ἢ καὶ σωθῆναι τὴν πόλιν καὶ μὴ, ταῦτα δ' οὗτοι, Φύλακες ὑφ' ὑμῶν καταστάντες, [οἱ τῶν ἀδικούντων κολασταί,] κλέπτωσί τε καὶ καταδωροδοκῶσιν; Καὶ οὐ νῦν πρῶτον ἄφθησαν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ 4
καὶ πρότερον ἤδη δῶρων ἐκρίθησαν. Καὶ ὑμῖν ἔχω ἐπι-

καλέσαι ὅτι τοῦ αὐτοῦ ἀδικήματος Λεωδάμαντος μὲν
κατεψηφίσασθε, τούτου δ' ἀπεψηφίσασθε, τοῦ αὐτοῦ
ἀνδρὸς ἀπάντων κατηγοροῦντος καὶ τῶν αὐτῶν κατα-
μαρτυρούντων, οἳ οὐχ ἐτέρων ἤκουσαν, ἀλλ' αὐτοὶ ἦσαν
οἱ περὶ τῶν χρημάτων καὶ τῶν δώρων πρὸς τούτους
πράττοντες. Καίτοι τοῦτο ἄπαντες ἐπίστασθε, ὅτι οὐχ 5
ὅταν τοὺς μὴ δυναμένους λέγειν κολάζητε, τότε ἔσται
παράδειγμα τοῦ μὴ ὑμᾶς ἀδικεῖν, ἀλλ' ὅπταν παρὰ
τῶν δυναμένων δίκην λαμβάνητε, τότε πάντες παύ-
σονται ἐπιχειροῦντες εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν. Νῦν δ' 6
ἀσφαλῶς αὐτοῖς ἔχει τὰ ὑμέτερα κλέπτειν. Ἐὰν μὲν
γὰρ λάθωσιν, ἀδεῶς αὐτοῖς ἔχουσι χρῆσθαι· ἐὰν δὲ
ὀφθῶσιν, ἢ μέρει τῶν ἀδικημάτων τὸν κίνδυνον ἐξεπρί-
αντο, ἢ εἰς ἀγῶνα καταστάντες τῇ αὐτῶν δυνάμει
ἐσώθησαν. Νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, παράδειγμα
ποιήσετε τοῖς ἄλλοις δικαίοις εἶναι, παρὰ τούτων δί-
κην λαβόντες. Ἦκουσι δὲ πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως 7
πράττοντες οὐχ ἡμῶν ἀκροασόμενοι, ἀλλ' ὑμᾶς εἰσόμε-
νοι ἦντινα γνώμην περὶ τῶν ἀδικούντων ἔξετε. Ὅστ'
εἰ μὲν ἀποψηφιεῖσθε τούτων, οὐδὲν δεινὸν δοῖει αὐτοῖς
εἶναι ὑμᾶς ἐξαπατήσαντας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφελεί-
σθαι· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι θανάτου τιμήσητε, τῇ
αὐτῇ ψήφῳ τοὺς τ' ἄλλους κοσμιωτέρους ποιήσετε
καὶ παρὰ τούτων δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. Ἠγοῦμαι δ' 8
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' εἰ μὴ προθέντες αὐτοῖς κρί-
σιν, ἢ ἀπολογουμένων μὴ ἐβελήσαντες ἀκοῦσαι, κατα-
ψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων τιμήσαιτε, οὐκ ἂν ἀκρί-
τους αὐτοὺς ἀπολωλέναι, ἀλλὰ τὴν προσήκουσαν δίκην
δεδωκέναι. Οὐ γὰρ οὗτοι ἄκριτοὶ εἰσι, περὶ ὧν ἂν
ὑμεῖς εἰδότες τὰ πραχθέντα ψηφίσησθε, ἀλλ' οἵτινες

ἂν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβληθέντες περὶ ὧν ὑμεῖς μὴ
 ἴστε, ἀκροάσεως μὴ τύχωσιν. Τούτων δὲ τὰ μὲν πράγ-
 9 ματα κατηγορεῖ, ἡμεῖς δὲ καταμαρτυροῦμεν. Καὶ οὐ
 τοῦτο δέδοικα, ὡς ἔαν ἀκροᾶσθε αὐτῶν ἀποψηφιεῖσθε·
 ἀλλ' οὐκ ἂν ἠγοῦμαι αὐτοὺς δίκην ἀξίαν δεδωκέναι,
 εἰ ἀκροασάμενοι αὐτῶν καταψηφίσαισθε. Πῶς γάρ, ὦ
 ἄνδρες δικασταί, οἷς οὐδὲ ταῦτά καὶ ὑμῖν συμφέρει;
 Οὔτοι μὲν γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκ πενήτων πλούσιοι
 γεγόνασιν ἐκ τῶν ὑμετέρων, ὑμεῖς δὲ διὰ τούτους πέ-
 10 νητες. Καίτοι οὐ ταῦτα ἀγαθῶν δημαγωγῶν ἔστι, τὰ
 ὑμέτερα ἐν ταῖς ὑμετέραις συμφοραῖς λαβάνειν, ἀλ-
 λά τὰ ἑαυτῶν ὑμῖν δίδόναι. Καὶ γὰρ τοι εἰς τοσοῦ-
 τον ἤκομεν, ὥσθ' οἱ πρότερον ἐν τῇ εἰρήνῃ οὐδὲ σφᾶς
 αὐτοὺς ἐδύναντο τρέφειν, νῦν ὑμῖν εἰσφορὰς εἰσφέρουσι
 11 καὶ χορηγοῦσι καὶ οἰκίας μεγάλας οἰκοῦσιν. Καίτοι
 ἑτέροις ὑμεῖς ἔστιν ὅτε τὰ πατρῶα κερτιμένοις ταῦτα
 ποιοῦσιν ἐφθονεῖτε· νῦν δ' οὕτως ἡ πόλις διάκειται,
 ὥστ' οὐκέτι ὧν οὔτοι κλέπτουσιν ὀργίζεσθε, ἀλλ' ὧν
 αὐτοὶ λαμβάνετε χάριν ἴστε, ὥσπερ ὑμεῖς τὰ τούτων
 μισθοφοροῦντες, ἀλλ' οὐ τούτων τὰ ὑμέτερα κλεπτόν-
 12 των. Τὸ δὲ πάντων ὑπερφυστάτον, ὅτι ἐν μὲν τοῖς
 ἰδίοις οἱ ἀδικούμενοι δακρύουσι καὶ ἐλεινοὶ εἰσιν, ἐν δὲ
 τοῖς δημοσίοις οἱ μὲν ἀδικοῦντες ἐλεινοί, ὑμεῖς δ' οἱ
 ἀδικούμενοι ἐλεεῖτε. Καὶ νῦν ἴσως ποιήσουσιν ἅπερ καὶ
 πρότερον ἦσαν εἰθισμένοι καὶ δημόται καὶ φίλοι, κλά-
 13 οντες ἐξαιτεῖσθαι αὐτοὺς παρ' ὑμῶν. Ἐγὼ δ' οὕτως
 ἀξιῶ γενέσθαι· εἰ μὲν ἀδικεῖν τούτους μηδὲν νομίζου-
 σιν, ἀποδείξαντας ὡς ψευδῆ τὰ κατηγορημένα, οὕτω
 πείθειν ὑμᾶς ἀποψηφίσασθαι, εἰ δὲ νομίσαντες ἀδικεῖν
 αἰτήσονται, δῆλον ὅτι τοῖς ἀδικοῦσιν εὐνοώστεροί εἰσιν

ἢ ὑμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ὥστ' οὐ χάριτος ἀξιοὶ τυχεῖν ἀλλὰ τιμωρίας, ὅποταν ὑμεῖς δύνησθε. Ἐτι δὲ τοὺς 14 αὐτοὺς ἠγεῖσθαι χρὴ καὶ τῶν κατηγορῶν σφόδρα δεδεῖσθαι, νομίζοντας πολὺ ἂν θάπτον παρ' ἡμῶν ὀλίγων ὄντων ταύτην τὴν χάριν λαμβάνειν ἢ παρ' ὑμῶν, ἔτι δὲ ῥᾶον ἂν ἄλλους τινὰς τὰ ὑμέτερα καταχαρίζεσθαι ἢ ὑμᾶς αὐτούς. Ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ ἠβελήσαμεν 15 προδοῦναι, ἀξιοῦμεν δὲ μὴδ' ὑμᾶς, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ' ἂν ἡμῖν ὀργίζεσθε καὶ ἐτιμωρεῖσθε, ὅπου παρεπίπτομεν, ὡς εἰκὸς τοὺς ἀδικοῦντας, εἰ ἡμεῖς ἢ χρήματα παρὰ τούτων λαβόντες ἢ ἄλλῃ τινὶ τρόπῳ διηλλάγημεν. Καίτοι εἰ τοῖς μὴ δικάϊως ἐπεξιοῦσιν ὀργίζεσθε, ἤπου σφόδρα χρὴ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι. Νῦν τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, καταψη- 16 Φισάμενοι Ἐπικράτους τῶν ἐσχάτων τιμῆσατε, καὶ μὴ, ὥσπερ ἐν τῷ τέως χρόνῳ εἰθισμένοι ἦσθε, ἐπειδὰν καταψηφισάμενοι ἐξελέγξητε τοὺς ἀδικοῦντας, ἐν τῷ τιμῆματι ἀζημίους ἀφίετε, ἔχθραν, οὐ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνοντες, ὥσπερ τοῦ ὄνειδους ἀλλ' οὐ τῆς ζημίας αὐτοῖς μέλον, εὖ εἰδότες ὅτι ἐν μὲν τῇ ψήφῳ οὐδὲν ἄλλο ποιεῖτε ἢ ὀνειδίετε τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐν δὲ τῷ τιμῆματι τιμωρεῖσθε τοὺς ἐξαμαρτάνοντας.

28.

ΚΑΤΑ ΕΡΓΟΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Τὰ μὲν κατηγορημένα οὕτως ἐστὶ πολλὰ καὶ δεινά, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστ' οὐκ ἂν μοι δοκεῖ δύνασθαι Ἐργοκλῆς ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολλάκις ἀποθανῶν δοῦναι δίκην ἀξίαν τῷ ὑμετέρῳ

- πλήθει. Καὶ γὰρ πόλεις προδεδωκὸς φαίνεται, καὶ
 προξένους καὶ πολίτας ὑμετέρους ἡδίκηκώς, καὶ ἐκ πέ-
 2 νητος ἐκ τῶν ὑμετέρων πλούσιος γεγενημένος. Καίτοι
 πῶς αὐτοῖς χρὴ συγγνώμην ἔχειν, ὅταν ὁρᾶτε τὰς
 μὲν ναῦς, ὧν ἤρχον οὗτοι, δι' ἀπορίαν χρημάτων κα-
 ταλυομένας καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγας γιγνομένας, τούτους
 δὲ πένητας καὶ ἀπόρους ἐκπλεύσαντας οὕτω ταχέως
 πλείστην τῶν πολιτῶν οὐσίαν κεκτημένους; Ὑμέτερον
 3 τοίνυν ἔργον ἐστίν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοῖς τοιού-
 τοις ὀργίζεσθαι. καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ νῦν μὲν
 οὕτως αὐτοὶ πιεζόμενοι ταῖς εἰσφοραῖς συγγνώμην τοῖς
 κλέπτουσι καὶ τοῖς δωροδοκοῦσιν ἔχοιτε, ἐν δὲ τῷ τέως
 χρόνῳ, καὶ τῶν οἴκων τῶν ὑμετέρων μεγάλων ὄντων
 καὶ τῶν δημοσίων προσόδων μεγάλων οὐσῶν, θανάτῳ
 4 ἐκολάζετε τοὺς τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦντας. Οἶμαι δ'
 ἔγωγε πάντα ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι, εἰ ὑμῖν Θρασύ-
 βουλος ἐπήγγελτο τριήρεις ἔχων ἐκπλεύσεσθαι καὶ ταύ-
 τας παλαιὰς ἀντὶ καινῶν παραδώσειν, καὶ τοὺς μὲν
 κινδύνους ὑμετέρους ἔσεσθαι, τὰς δ' ὀφελείας τῶν αὐ-
 τοῦ Φίλων, καὶ ὑμᾶς μὲν διὰ τὰς εἰσφοράς πενεστέ-
 ρους ἀποδείξειν, Ἐργοκλέα δὲ καὶ τοὺς κόλακας τοὺς
 αὐτοῦ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ποιήσειν, οὐδένα ἂν
 ὑμῶν ἐπιτρέψαι τὰς ναῦς ἐκεῖνον ἔχοντα ἐκπλεύσαι.
 5 Ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τὰ
 χρήματα ἀπογράψαι τὰ ἐκ τῶν πόλεων εἰλημμένα
 καὶ τοὺς ἄρχοντας τοὺς μετ' ἐκεῖνου καταπλεῖν εὐθύ-
 νας δάσοντας, Ἐργοκλῆς ἔλεγεν ὡς ἤδη συκοφαντεῖτε
 καὶ τῶν ἀρχαίων νόμων ἐπιθυμεῖτε, καὶ Θρασυβούλῳ
 συνεβούλευε Βυζάντιον καταλαβεῖν καὶ τὰς ναῦς ἔχειν
 6 καὶ τὴν Σεύθου θυγατέρα γαμεῖν. „Ἴν' αὐτῶν ἐκκό-

ψης" ἔφη „τὰς συκοφαντίας· ποιήσεις γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἐπιβουλεύοντας σοὶ καθῆσθαι καὶ τοῖς σοῖς φίλοις, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν δεδιέναι." Οὕτως, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ τάχιστα ἐνέπληντο τῶν ὑμετέρων, ἀλλοτρίους τῆς πόλεως ἑαυτοὺς ἠγάσαντο. Ἄμα γὰρ πλουτοῦσι καὶ ὑμᾶς μισοῦσι, καὶ οὐκέτι ὡς 7 ἀρξέμενοι παρασκευάζονται ἀλλ' ὡς ὑμῶν ἄρξοντες, καὶ δεδιότες ὑπὲρ ὧν ὑφῆρηνται ἔτοιμοί εἰσι καὶ χωρὶα καταλαμβάνειν καὶ ὀλιγαρχίαν καθιστάναι καὶ πάντα πράττειν, ὅπως ὑμεῖς ἐν τοῖς δεινοτάτοις κινδύνοις καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἔσεσθε· οὕτω γὰρ ἠγοῦνται οὐκέτι τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἁμαρτήμασι τὸν νοῦν ὑμᾶς προσέξειν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ὀρωδοῦντας ἠσυχίαν πρὸς τούτους ἄξειν. Θρασύβουλος μὲν οὖν, 8 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (οὐδὲν γὰρ δεῖ περὶ αὐτοῦ πλείω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν οὕτω τελευτήσας τὸν βίον· οὐ γὰρ ἔδει αὐτὸν οὔτε ζῆν τοιούτοις ἔργοις ἐπιβουλεύοντα, οὔθ' ὑφ' ὑμῶν ἀποθανεῖν ἤδη τι δοκοῦντα ὑμᾶς ἀγαθὸν πεποιηκέναι, ἀλλὰ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς πόλεως ἀπαλλαγῆναι. Ὅρῳ δ' αὐτοὺς διὰ τὴν πρόφην ἐκκλη- 9 σίαν οὐκέτι φειδομένους τῶν χρημάτων, ἀλλ' ὄνουμένους τὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ παρὰ τῶν λεγόντων καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ παρὰ τῶν πρυτάνεων, καὶ πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείροντας. Ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἀξιόν ἐστιν ἀπολογησασθαι παρὰ τούτου νῦν δίκην λαβοῦσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδείξαι ὅτι οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα, ὧν ὑμεῖς ἠττήσεσθε ὥστε μὴ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας. Ἐνθυμεῖσθε γάρ, ὧ ἄνδρες 10 Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐκ Ἐργοκλῆς μόνος κρίνεται, ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις ὅλη. Νυνὶ γὰρ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις

- ἐπιδείξετε πότερον χρὴ δίκαιους εἶναι, ἢ ὡς πλεῖστα τῶν ὑμετέρων ὑφελομένους τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν σωτηρίαν παρασκευάζεσθαι, ὥπερ οὗτοι νυνὶ πειρῶνται. Καί-
 11 τοι εὖ εἰδέναι χρὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὅστις ἐν τῷ αὐτῷ ἀπορίᾳ τῶν ὑμετέρων πραγμάτων ἢ πόλεις προδίδωσιν ἢ χρήματα κλέπτειν ἢ δωροδοκεῖν ἀξιοῖ, οὗτος καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις προδίδωσι καὶ ὀλιγαρχίαν ἐκ δημοκρατίας καθίστησιν· ὥστ' οὐκ ἀξίον ὑμῖν τῆς τούτων παρασκευῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ παράδειγμα πᾶσιν ἀνθρώποις ποιῆσαι καὶ μήτε κέρδος μήτ' ἔλεον μήτ' ἄλλο μὴδὲν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς τούτων τιμωρίας.
- 12 Οἶμαι δ' Ἐργοκλέα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ μὲν Ἀλικαρνασοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ περὶ τῶν αὐτῷ πεπραγμένων οὐκ ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἐρεῖν δ' ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατήλθε καὶ ὡς δημοτικός ἐστὶ καὶ ὡς τῶν κινδύνων τῶν ὑμετέρων μετέσχευεν. Ἐγὼ δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω περὶ τῶν
 13 τοιούτων· ἀλλ' ὅσοι μὲν ἐλευθερίας καὶ τοῦ δίκαιου ἐπιθυμοῦντες καὶ τοὺς νόμους ἰσχύειν βουλόμενοι καὶ τοὺς ἀδικοῦντας μισοῦντες τῶν ὑμετέρων κινδύνων μετέσχον, οὐ πονηροὺς εἶναι πολίτας, οὐδ' ἀδίκως τούτοις Φημί ἂν εἶναι ὑπόλογον τὴν ἐκείνων φυγὴν· ὅσοι δὲ κατελθόντες ἐν δημοκρατίᾳ τὸ μὲν ὑμέτερον πλῆθος ἀδικοῦσι, τοὺς δ' ἰδίους οἴκους ἐκ τῶν ὑμετέρων μεγάλους ποιοῦσι, πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς προσήκει ὀργίζεσθαι
 14 ἢ τοῖς τριάκοντα. Οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τούτ' ἐχειροτονήθησαν, ἵνα κακῶς, εἴ πη δύναιτο, ὑμᾶς ποιήσειαν· τούτοις δ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπετρέψατε, ὡς μεγάλην καὶ ἐλευθέραν τὴν πόλιν ποιήσουσιν· ὧν ὑμῖν οὐδὲν ἀποβέ-

βηκεν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτοις εἶναι ἐν τοῖς δεινοτάτοις
κινδύνοις καθεστήκατε, ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς
αὐτοὺς ἢ τούτους ἐλεοῖτε, καὶ τοὺς ὑμετέρους παῖδας
καὶ γυναῖκας, ὅτι ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν λυμαίνεσθε.
"Ὅτε γὰρ ἠγησάμεθα σωτηρίας ἀντειληφθαι, δεινό- 15
τερα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων πάσχομεν ἢ ὑπὸ
τῶν πολεμίων. Καίτοι πάντες ἐπίστασθε ὅτι οὐδεμία
ἐλπίς σωτηρίας ὑμῖν δυστυχήσασι. "Ὡστ' ἄξιον ὑμᾶς
παρακελευσαμένους ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τούτων νυνὶ τὴν
μεγίστην δίκην λαβεῖν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ἐπι-
δειξαι ὡς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθε καὶ τοὺς ὑμε-
τέρους ἄρχοντας βελτίους ποιήσετε. Ἐγὼ μὲν οὖν 16
ταῦθ' ὑμῖν παρακελεύομαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ εἰδέναί ὅτι,
ἐὰν μὲν ἐμοὶ πεισθῆτε, εὖ περὶ αὐτῶν βουλευέσθε, εἰ
δὲ μὴ, χεῖροσι τοῖς ἄλλοις πολίταις χρήσεσθε. "Ἐτι
δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κὰν αὐτῶν ἀποψηφίσθητε,
οὐδεμίαν ὑμῖν εἴσονται χάριν, ἀλλὰ τοῖς ἀνηλωμένοις
καὶ τοῖς χρήμασιν οἷς ὑφῆρηται· ὥστε τὴν μὲν ἐχθραν
ὑμῖν αὐτοῖς καταλείψετε, τῆς δὲ σωτηρίας ἐκείνοις
εἴσονται χάριν. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ 17
οἱ Ἀλικαρνασῆς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημέ-
νοι, ἐὰν μὲν παρὰ τούτων τὴν μεγίστην δίκην λάβητε,
νομιοῦσιν ὑπὸ τούτων μὲν ἀπολωλέναι, ὑμᾶς δ' αὐτοῖς
βεβοηθηκένας· ἐὰν δὲ τούτους σώσητε, ἠγῆσονται καὶ
ὑμᾶς ὁμογνώμονας γεγονέναι τοῖς αὐτοῖς προδεδωκό-
σιν. "Ὡστ' ἄξιον τούτων ἀπάντων ἐνθυμηθέντας ἅμα
τοῖς τε φίλοις τοῖς ὑμετέροις ἀποδοῦναι χάριν καὶ
παρὰ τῶν ἀδικοῦντων δίκην λαβεῖν.

29.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ὁ μὲν ἀγὼν οὗτος, ὃ ἄνδρες δικασταί, ἐρημότερος
 γεγένηται ἢ ἐγὼ προσεδόκων. Πολλοὶ γὰρ ἦσαν οἱ ἀπει-
 λοῦντες Φιλοκράτους κατηγορήσειν, ὧν οὐδεὶς νυνὶ φαί-
 νεται. Ὁ καμὸι δοκεῖ οὐδενὸς ἔλαττον εἶναι τεκμήριον
 τῆς ἀπογραφῆς ὅτι ἀληθῆς οὔσα τυγχάνει· εἰ γὰρ μὴ
 2 οἶός τ' ἦν ἀπαλλάξαι τοὺς κατηγοροῦς. Ἐγὼ δέ, ὃ
 ἄνδρες δικασταί, πάντας ὑμᾶς ἠγοῦμαι εἰδέναι ὅτι
 Ἐργοκλέους διὰ τοῦτο ὑμεῖς θάνατον κατεχειροτονή-
 σατε, ὅτι κακῶς διαθεῖς τὰ τῆς πόλεως πλεῖν ἢ τριά-
 κοντα ταλάντων οὐσίαν ἐκτήσατο. Καὶ τούτων τῶν
 χρημάτων οὐδὲν ἐν τῇ πόλει φαίνεται. Καίτοι ποῖ χρῆ
 τραπέσθαι [ἢ πῆ ζητῆσαι τὰ χρήματα], εἰ παρὰ τοῖς
 κηδεσταῖς καὶ οἷς ἐκεῖνος οἰκειότατ' ἀνθρώπων ἐχρήτο
 μὴ Φανήσεται; Χαλεπῶς γὰρ παρὰ τοῖς ἐχθροῖς εὔρε-
 3 θήσεται. Τίνα δ' Ἐργοκλῆς περὶ πλείονος Φιλοκράτους
 ἐποιεῖτο, ἢ πρὸς τίν' ἀνθρώπων διέκειτο οἰκειότερον; Οὐ
 τῶν μὲν ὑμετέρων πωλητὴν αὐτὸν ἐξήγαγε, τῶν δ'
 αὐτοῦ χρημάτων ταμίαν ἐποίησε, καὶ τὸ τελευταῖον
 4 τριῆραρχον αὐτὸν κατέστησεν; Καίτοι δεινὸν εἰ οἱ μὲν
 τὰς οὐσίας ἔχοντες ὀλοφυροῦνται τριῆραρχοῦντες, οὗ-
 τος δ' οὐδὲν πρότερον κεκτημένος ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
 ἐθελοντῆς ὑπέστη ταύτην τὴν λειτουργίαν. Οὐκοῦν δὴ
 οὐχ ὡς ζημιωσόμενον αὐτὸν τριῆραρχον κατέστησεν,
 ἀλλ' ὡς ὠφελισόμενον καὶ φυλάξοντα τὰ αὐτοῦ χρή-
 ματα, οὐκ ἔχων ὅτῳ χρῆ μᾶλλον τούτου πιστεῦσαι.

Ἦγοῦμαι δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, Φιλοκράτει δύο εἶναι 5
καὶ μόνας ἀπολογίας· προσήκειν γὰρ αὐτῷ ἀποδείξαι
ἢ ἐτέρους ἔχοντας τὰ Ἔργοκλέους χρήματα, ἢ ἀδίκως
ἀπολωλότα ἐκείνον καὶ οὐδὲν ὑφηρεμένον τῶν ὑμετέρων
οὐδὲ δεδωροδοκηκότα. Εἰ δὲ τούτων μηδέτερον ποιήσει,
δεδόχθαι καταψηφίζεσθαι, καὶ μὴ τοῖς μὲν παρὰ τῶν
ἄλλων λαμβάνουσιν ὀργίζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ ὑμέτερ'
αὐτῶν ἔχουσι συγγνώμην ἔχειν.

Τίς δ' οὐκ οἶδεν Ἀθηναίων τρία τάλαντα παρ' 6
Ἔργοκλέους μεσεγγυωθέντα τοῖς λέγουσιν, εἰ δύναιτο
αὐτὸν σῶσαι, οἱ ἐπειδὴ ἐώρων τὴν ὑμετέραν ὀργήν,
ἡσυχίαν ἦγον καὶ οὐκ ἐτόλμων σφᾶς αὐτοὺς φανε-
ροὺς ποιῆσαι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον οὗτος οὐ κομιζόμενος
παρ' αὐτῶν τὰ χρήματα μινύσειν ἔφη τῇ πόλει·
ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα ἀπέιληφε καὶ τῶν ἄλλων τῶν 7
ἐκείνου κύριος γεγένηται, εἰς τοῦτο τόλμης ἐλήλυθεν,
ὥστε μάρτυρας πεπόρισται οἱ μαρτυρήσουσιν αὐτῷ ὡς
ἦν ἔχθιστος ἀπάντων ἀνθρώπων Ἔργοκλεῖ. Καίτοι
οἶεσθ' ἂν αὐτόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰς τοῦτο μανίας
ἀφικέσθαι, ὥστε Θρασυβούλου στρατηγοῦντος καὶ
Ἔργοκλέους αὐτῷ διαφερομένου ἐβελοντὴν ὑποστῆναι
τριήραρχον; Πῶς γὰρ ἂν θᾶπτον ἀπώλετο, ἢ πῶς ἂν
μᾶλλον ἐπηρεάζετο;

Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· ἐγὼ δ' 8
ὑμᾶς ἀξιῶ ὑμῖν αὐτοῖς βοηθῆσαι καὶ πολὺ μᾶλλον
τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι ἢ τοὺς τὰ τῆς πόλεως
ἔχοντας ἐλεινοὺς ἡγεῖσθαι. Οὐδὲν γὰρ τῶν αὐτοῦ
καταθήσει, ἀλλὰ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ὑμῖν ἀποδώσει,
καὶ πολλῷ πλείω αὐτῷ τούτων περιέσται. Καὶ γὰρ 9
δὴ δεινὸν ἂν εἶη, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοῖς μὲν μὴ

- δυναμένοις τὰ σφέτερ' αὐτῶν εἰσφέρειν ὀργίζεσθε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ὡς ἀδικούντων δημεύετε, τοὺς δὲ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἔχοντας μὴ τιμωροῖσθε, ἀλλὰ τῶν τε χρημάτων ἀποστεροῖσθε καὶ τούτους χαλεπωτέρους
- 10 ἔχθρους ἔχοιτε. Ἔως γὰρ ἂν τὰ ὑμέτερα ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς συνειδῶσιν, οὐδέποτε ὑμῖν παύσονται κακόνιοι ὄντες, νομίζοντες τὰς τῆς πόλεως δυστυχίας μόνας ἀπαλλαγὴν εἶναι τῶν πρὸς αὐτοὺς πραγμάτων.
- 11 Ἦγοῦμαι δ', ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐ μόνον περὶ χρημάτων αὐτῶ προσήκειν ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύειν. Καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ οἱ μὲν τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἀπολλύμενα τοῖς κλέπταις συνειδότες τοῖς αὐτοῖς ἐνέχονται, οὗτος δὲ τὰ τῆς πόλεως Ἔργοκλει συνειδῶς κλέπτοντι καὶ ἐπὶ τοῖς ὑμέτεροις δωροδοκοῦντι μὴ τῆς αὐτῆς τιμωρίας τυγχάνοι, ἀλλ' ἄθλα λάβοι τὴν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθεῖσαν οὐσίαν
- 12 τῆς αὐτοῦ πονηρίας. Ἀξιοὶ δ' ὑμῖν εἶσιν ὀργῆς, ὧ ἄνδρες δικασταί. Οὗτοι γὰρ, ὅτε Ἔργοκλῆς ἐκρίνετο, ἐν τῷ δήμῳ περιμόντες ἔλεγον ὡς πεντακόσιοι μὲν αὐτοῖς εἶησαν ἐκ τοῦ Πειραιῶς δεδεκασμένοι, ἑξακόσιοι δὲ καὶ χίλιοι ἐκ τοῦ ἄστεος, μᾶλλον δὲ προσεποιοῦντο πιστεύειν τοῖς χρήμασιν ἢ δεδιέναι διὰ τὰ αὐτῶν ἀμαρτή-
- 13 ματα. Ἐκεῖ μὲν οὖν ἐπεδείξατε αὐτοῖς, ἔὰν δ' εὖ φρονῆτε, καὶ νυνὶ τοῦτο φανερὸν πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσετε, ὅτι οὐκ ἔστι τσαῦτα χρήματα ἅ ὑμᾶς, οὐς ἂν λαμβάνητε ἀδικούντας, ἀποτρέφει τιμωρεῖσθαι, καὶ οὐδεμίαν αὐτοῖς ἄδειαν δώσετε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν διαρπάζουσι καὶ κλέπτουσιν. Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ὑμῖν
- 14 παραινῶ. Πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι Ἔργοκλῆς χρηματιούμενος ἀλλ' οὐ πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμησόμενος ἐξέ-

πλευσε, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἔχει τὰ χρήματα ἢ οὗτος.
'Ἐὰν οὖν σωφρονῆτε, τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε.

30.

ΚΑΤΑ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ
ΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ἦδη, ὧ ἄνδρες δικασταί, τινὲς εἰς κρίσιν κατα-
στάντες ἀδικεῖν μὲν ἔδοξαν, ἀποφαίνοντες δὲ τὰς τῶν
προγόνων ἀρετὰς καὶ τὰς σφετέρως αὐτῶν εὐεργεσίας
συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ τῶν
ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε, ἐὰν τι ἀγαθὸν φαίνονται
τὴν πόλιν πεποικηκότες, ἀξιῶ καὶ τῶν κατηγορῶν ὑμᾶς
ἀκροάσασθαι, ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς Φεύγοντας παμ-
πονήρους ὄντας. Ὅτι μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ὁ Νικομάχου ²
δημόσιος ἦν, καὶ οἷα νέος ὢν οὗτος ἐπετηδεύσε, καὶ
ὄσα ἔτη γεγωνῶς εἰς τοὺς Φράτερας εἰσήχθη, πολὺ ἂν
ἔργον εἶη λέγειν. ἐπειδὴ δὲ τῶν νόμων ἀναγραφεὺς
ἐγένετο, τίς οὐκ οἶδεν οἷα τὴν πόλιν ἐλυμήνατο; Προσ-
ταχθὲν γὰρ αὐτῷ τεττάρων μηνῶν ἀναγράψαι τοὺς
νόμους τοὺς Σόλωνος, ἀντὶ μὲν Σόλωνος αὐτὸν νομο-
θέτην κατέστησεν, ἀντὶ δὲ τεττάρων μηνῶν ἑξέτη τὴν
ἀρχὴν ἐποιήσατο, καθ' ἑκάστην δ' ἡμέραν ἀργύριον
λαμβάνων τοὺς μὲν ἐνέγραφε, τοὺς δ' ἐξήλειφεν. Εἰς ³
τοῦτο δὲ κατέστημεν ὥστε ἐκ τῆς τούτου χειρὸς ἐτα-
μειυόμεθα τοὺς νόμους· καὶ οἱ ἀντίδικοι ἐν τοῖς δικασ-
τηρίοις ἐναντίους παρείχοντο, ἀμφότεροι παρὰ Νικο-
μάχου φάσκοντες εἰληφέναι. Ἐπιβαλλόντων δὲ τῶν
ἀρχόντων ἐπιβολὰς καὶ εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον
οὐκ ἠθέλησε παραδοῦναι τοὺς νόμους· ἀλλὰ πρότερον ἢ

- πόλις εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστη, πρὶν τοῦτον ἀπαλλαγῆναι τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν πεπραγμένων εὐθύ-
 4 νας ὑποσχεῖν. Καὶ γὰρ τοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ
 ἐκείνων δίκην οὐ δέδωκεν, ὁμοίαν καὶ νῦν τὴν ἀρχὴν
 κατεστήσατο. Ὅστις πρῶτον μὲν τέτταρα ἔτη ἀνέγρα-
 φεν, ἐξὸν αὐτῷ τριάκοντα ἡμερῶν ἀπαλλαγῆναι· ἔπειτα
 διωρισμένον ἐξ ὧν ἔδει ἀναγράφειν, αὐτὸν ἀπάντων κύ-
 ριον ἐποίησατο, καὶ ὅσα (ἐβούλετο χρήματα) διαχειρίσας
 μόνος οὗτος τῶν ἀρξάντων εὐθύνας οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ' οἱ
 5 μὲν ἄλλοι τῆς αὐτῶν ἀρχῆς κατὰ πρυτανείαν λόγον
 ἀναφέρουσι, σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, οὐδὲ τεττάρων ἐτῶν
 ἠξίως ἐγγράψαι, ἀλλὰ μόνῳ σοὶ τῶν πολιτῶν ἐξεῖ-
 ναι νομίζεις ἄρχειν πολὺν χρόνον, καὶ μήτ' εὐθύνας
 δίδοναι μήτε τοῖς ψηφίσμασι πείθεσθαι μήτε τῶν νό-
 μων φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐγγράφεις, τὰ δ' ἐξα-
 λείφεις, καὶ εἰς τοῦτο ὕβρεως ἤκεις ὥστε σαυτοῦ νομί-
 6 ζεις εἶναι τὰ τῆς πόλεως, αὐτὸς δημόσιος ὢν. Ὑμᾶς
 τοίνυν χρῆ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀναμνησθέντας καὶ
 τῶν προγόνων τῶν Νικομάχου, οἵτινες ἦσαν, καὶ οὗτος
 ὡς ἀχαρίστως ὑμῖν προσενήνεκται παρανομήσας, κολά-
 σαι αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ ἐνὸς ἐκάστου δίκην οὐκ εἰλή-
 φατε, νῦν ὑπὲρ ἀπάντων γε ἀθρώπων τὴν τιμωρίαν
 ποιήσασθαι.
- 7 Ἴσως δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴν περὶ αὐτοῦ
 μηδὲν δύνηται ἀπολογεῖσθαι, ἐμὲ διαβάλλειν πειράσε-
 ται. Τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ ἀξιῶ πιστεύειν
 ὑμᾶς, ὅποταν ἀπολογίας ἐμοὶ δοθείσης μὴ δύνωμαι
 ψευδόμενον αὐτὸν ἐξελέγξαι. Ἐὰν δ' ἄρα ἐπιχειρῆ
 λέγειν ἄπερ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐγὼ τῶν τετρακοσίων
 ἐγενόμην, ἐνθυμεῖσθε, ὅτι τούτων τοιαῦτα λεγόντων ἐκ

τῶν τετρακοσίων πλεῖν ἢ χίλιοι γενήσονται· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι παῖδας ὄντας ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ τοὺς ἀποδημοῦντας οἱ διαβάλλειν βουλόμενοι ταῦτα λοιδοροῦσιν. Ἐγὼ δὲ οὕτω πολλοῦ ἐδέησα τῶν τετρακοσίων 8 γενέσθαι, ὥστε οὐδὲ τῶν τρισχιλίων κατελέγην. Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὅτι, εἰ μὲν περὶ ἰδίων συμβολαίων ἀγωνιζόμενος οὕτω Φανερώς ἐξήλεγχον αὐτὸν ἀδικούντα, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἠξίωσε τοιαῦτα ἀπολογούμενος ἀποφεύγειν, νυνὶ δὲ περὶ τῶν τῆς πόλεως κρινόμενος οἴησεται χρῆναι ἐμοῦ κατηγορῶν ὑμῖν μὴ δοῦναι δίκην.

Ἔτι δέ, οἶμαι, θαυμαστὸν νομίζω Νικόμαχον ἑτέροισι ἀδικούσι μνησικακεῖν ἀξιῶν, ὃν ἐγὼ ἐπιβουλεύσαντα τῷ πλήθει ἀποδείξω. Καί μου ἀκούσατε· δίκαιον γάρ, ὧ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τὰς τοιαύτας κατηγορίας ἀποδέχεσθαι, οἵτινες τότε συγκαταλύσαντες τὸν δῆμον νυνὶ δημοτικοὶ Φασιν εἶναι. Ἐπειδὴ γὰρ ἀπολομένων τῶν νεῶν ἢ μετὰστασις 10 ἐπράττετο Κλεοφῶν τὴν βουλὴν ἐλοιδορεῖ, Φάσκων συνεστάναι καὶ οὐ τὰ βέλτιστα βουλεύειν τῇ πόλει. Σάτυρος δ' ὁ Κηφισιεὺς βουλεύων ἔπεισε τὴν βουλὴν δῆσαντας αὐτὸν παραδοῦναι δικαστηρίῳ. Οἱ δὲ βουλό- 11 μενοι αὐτὸν ἀπολέσαι, δεδιότες μὴ οὐκ ἀποκτείνωσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, πείθουσι Νικόμαχον νόμον ἀποδείξαι ὡς χρὴ καὶ τὴν βουλὴν συνδικάζειν. Καὶ ὁ πάντων οὗτος πονηρότατος οὕτω Φανερώς συνεστασίασεν, ὥστε τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἢ κρίσις ἐγένετο ἀποδείξαι τὸν νόμον. Κλεοφῶντος τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἕτερα μὲν ἂν 12 τις ἔχοι κατηγορῆσαι· τοῦτο δὲ παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὅτι οἱ καταλύοντες τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἐβούλοντο μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐκποδῶν γενέσθαι, καὶ ὅτι Σά-

- τυρος καὶ Χρέμων οἱ τῶν τριάκοντα γενόμενοι οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ὀργιζόμενοι Κλεοφῶντος κατηγοροῦν, ἀλλ' ἴν' ἐκείνον ἀποκτείναντες αὐτοὶ ὑμᾶς κακῶς ποιῶσιν.
- 13 Καὶ ταῦτα διεπράξαντο διὰ τὸν νόμον ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξεν. Εἰκὸς τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὅποσοι ὑμῶν ἐνόμιζον Κλεοφῶντα κακὸν πολίτην εἶναι, ὅτι καὶ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀποθανόντων ἴσως τις ἦν πονηρός, ἀλλ' ὅμως καὶ διὰ τοὺς τοιούτους ὠργίζεσθε τοῖς τριάκοντα, ὅτι οὐ τῶν ἀδικημάτων
- 14 ἕνεκα ἀλλὰ κατὰ στάσιν αὐτοὺς ἀπέκτειναν. Ἐὰν οὖ πρὸς ταῦτα ἀπολογῆται, τοσοῦτον μέμνησθε, ὅτι ἐν τοιοῦτῳ καιρῷ τὸν νόμον ἀπέδειξεν ἐν ᾧ ἡ πολιτεία μεθίστατο καὶ τούτοις χαριζόμενος οἱ τὸν δῆμον κατέλυον, καὶ ταύτην τὴν βουλήν συνδικάζειν ἐποίησεν ἐν ἧ Σάτυρος μὲν καὶ Χρέμων μέγιστον ἐδύναντο, Στρομβιχίδης δὲ καὶ Καλλιᾶδης καὶ ἕτεροι πολλοὶ καὶ καλοὶ κάγαθοὶ τῶν πολιτῶν ἀπάλλυντο.
- 15 Καὶ περὶ τούτων οὐδένα ἂν ἐποιησάμην λόγον, εἰ μὴ ἐπυθόμην αὐτὸν ὡς δημοτικὸν ὄντα πειράσσεσθαι παρὰ τὸ δίκαιον σώζεσθαι, τῆς εὐνοίας τῆς εἰς τὸ πλῆθος τεκμηρίῳ χρησόμενον ὅτι ἔφυγεν. Ἐγὼ δὲ καὶ ἑτέρους ἂν ἔχοιμι ἐπιδειξάμενος τῶν συγκαταλυσάντων τὸν δῆμον τοὺς μὲν ἀποθανόντας, τοὺς δὲ φυγόντας τε καὶ
- 16 οὐ μετασχόντας τῆς πολιτείας, ὥστ' οὐδὲν εἰκὸς αὐτῷ τοῦτο ὑπόλογον γενέσθαι. Τοῦ μὲν γὰρ ὑμᾶς φυγεῖν μέρος τι καὶ οὗτος συνεβάλετο, τοῦ δὲ τοῦτον κατελεθεῖν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον αἴτιον ἐγένετο. Ἐτι δὲ καὶ δεινόν εἰ ὧν μὲν ἄκων ἔπαθε χάριν αὐτῷ εἴσεσθε, ὧν δ' ἐκὼν ἐξήμαρτε μηδεμίαν τιμωρίαν ποιήσεσθε.
- 17 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν λέγειν ὡς ἀσεβῶ καταλύων

τὰς θυσίας. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν νόμους ἐτίθην περὶ τῆς
 ἀναγραφῆς, ἠγούμην ἂν ἐξεῖναι Νικομάχῳ τοιαῦτα
 εἰπεῖν περὶ ἐμοῦ· νῦν δὲ τοῖς κοινοῖς καὶ κειμένοις
 ἀξιῶ τοῦτον πείθεσθαι. Θαυμάζω δὲ εἰ μὴ ἐνθυμεῖται,
 ὅταν ἐμὲ Φάσκη ἀσεβεῖν λέγοντα ὡς χρὴ θύειν τὰς
 θυσίας τὰς ἐκ τῶν κύρβεων καὶ τῶν στηλῶν κατὰ
 τὰς συγγραφάς, ὅτι καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖ· ταῦτα
 γὰρ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. Ἐπειτα εἰ ταῦτα νομίζεις
 δεινὰ, ἢ που σφόδρα ἐκείνους ἠγεῖ ἀδικεῖν, οἱ τὰ ἐκ
 τῶν κύρβεων μόνον ἔθουον. Καίτοι, ὧ ἄνδρες δικασταί, 18
 περὶ εὐσεβείας οὐ παρὰ Νικομάχου χρὴ μανθάνειν,
 ἀλλ' ἐκ τῶν γεγενημένων σκοπεῖν. Οἱ τοίνυν πρόγονοι
 τὰ ἐκ τῶν κύρβεων θύοντες μεγίστην καὶ εὐδαιμονοστά-
 την τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν ἡμῖν παρέδωκαν, ὥστ'
 ἀξιον ἡμῖν τὰς αὐτὰς ἐκείνοις θυσίας ποιεῖσθαι καὶ εἰ
 μηδὲν δι' ἄλλο, τῆς τύχης ἕνεκα τῆς ἐξ ἐκείνων τῶν
 ἱερῶν γεγενημένης. Πῶς δ' ἂν τις εὐσεβέστερος γένοιτο 19
 ἐμοῦ, ὅστις ἀξιῶ πρῶτον μὲν κατὰ τὰ πάτρια θύειν,
 ἔπειτα ἃ μᾶλλον συμφέρει τῇ πόλει, ἔτι δὲ ἃ ὁ δῆ-
 μος ἐψηφίσαστο καὶ δυνησόμεθα δαπανᾶν ἐκ τῶν
 προσιόντων χρημάτων; Σὺ δέ, ὧ Νικόμαχε, τούτων
 τάναντία πεποίηκας, ἀναγράφας γὰρ πλείω τῶν προστα-
 χθέντων αἴτιος γεγένησαι τοῦ τὰ προσιόντα χρήματα
 εἰς ταῦτα μὲν ἀναλίσκεσθαι, ἐν δὲ ταῖς πατρίοις
 θυσίαις ἐπιλείπειν. Αὐτίκα πέρυσιν ἱερὰ ἄθυτα τριῶν 20
 ταλάντων γεγένηται τῶν ἐν ταῖς κύρβεσι γεγραμ-
 μένων. Καὶ οὐχ οἶδόν τε εἰπεῖν ὡς οὐχ ἱκανὰ εἶη ἃ
 προσῆλθε τῇ πόλει· εἰ γὰρ οὗτος μὴ πλείω ἀνέγρα-
 ψεν ἐξ ταλάντοις, εἷς τε τὰς θυσίας τὰς πατρίους
 ἂν ἐξήρκεσε καὶ τρία τάλαντα ἂν περιεγένετο τῇ

πόλει. Περὶ δὲ τῶν εἰρημένων καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 21 Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι, ὅταν μὲν κατὰ τὰς συγγραφὰς ποιῶμεν, ἅπαντα τὰ πάτρια θύεται, ἐπειδὴν δὲ κατὰ τὰς στήλας ἄς οὗτος ἀνέγραψε, πολλὰ τῶν ἱερῶν καταλύεται. Κάπειθ' οὗτος ὁ ἱερόσυλος περιτρέχει, λέγων ὡς εὐσέβειαν ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέγραψε· καὶ εἰ μὴ ταῦτα ὑμῖν ἀρέσκει, ἐξαλείφειν κελεύει, καὶ ἐκ τούτων οἴεται πείσειν ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ· ὅς ἐν δυοῖν μὲν ἐτοῖν πλείω ἤδη τοῦ δέοντος δώδεκα ταλάντοις ἀνήλωσε, παρ' ἕκαστον δὲ τὸν
- 22 ἐνιαυτὸν ἐπεχείρησεν ἕξ ταλάντοις τὴν πόλιν ζημιῶσαι, καὶ ταῦτα ὄρων αὐτὴν ἀποροῦσαν χρημάτων καὶ Λακεδαιμονίους μὲν ἀπειλοῦντας, ὅταν μὴ ἀποπέμφωμεν αὐτοῖς τὰ χρήματα, Βοιωτοὺς δὲ σῦλα ποιουμένους, ὅτι οὐ δυνάμεθα δύο τάλαντα ἀποδοῦναι, τοὺς δὲ νεωσοίκους καὶ τὰ τείχη περικαταρρέοντα, εἰδὼς δ' ὅτι ἢ βουλὴ ἢ βουλευούσα, ὅταν μὲν ἔχη ἱκανὰ χρήματα εἰς διοίκησιν, οὐδὲν ἐξαμαρτάνει, ὅταν δ' εἰς ἀπορίαν καταστῆ, ἀναγκάζεται εἰσαγγελίας δέχεσθαι καὶ δημεύειν τὰ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ῥητόρων τοῖς τὰ
- 23 πονηρότατα λέγουσι πείθεσθαι. Χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ τοῖς βουλευούσιν ἕκαστοτε ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς εἰς τοιαύτας ἀπορίας καθιστάσι τὴν πόλιν. Προσέχουσι δὲ τὸν νοῦν οἱ βουλόμενοι τὰ κοινὰ κλέπτειν, ὅπως Νικόμαχος ἀγωνιεῖται· οἷς ὑμεῖς, ἐὰν μὴ τοῦτον τιμωρήσθε, πολλὴν ἄδειαν ποιήσετε· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων αὐτῷ τιμήσητε, τῇ αὐτῇ

ψήφῳ τοὺς τε ἄλλους βελτίους ποιήσετε καὶ παρὰ
 τούτου δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. Ἐπίστασθε δέ, ὡ ἄν- 24
 δρες δικασταί, ὅτι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἔσται μὴ
 τολμᾶν εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν, οὐχ ὅταν τοὺς ἀδυνά-
 τους εἰπεῖν κολάζητε, ἀλλ' ὅταν παρὰ τῶν δυναμένων
 λέγειν δίκην λαμβάνητε. Τίς οὖν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπι-
 τηδεϊότερος Νικομάχου δοῦναι δίκην; Τίς ἐλάττω τὴν
 πόλιν ἀγαθὰ πεποίηκεν ἢ πλείω ἠδίκηκεν; Ὅς καὶ τῶν 25
 ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀναγραφεὺς γενόμενος εἰς ἀμφό-
 τερα ταῦτα ἠμάρτηκεν. Ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι πολλοὺς
 ἤδη τῶν πολιτῶν ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων ἀπεκτείνατε.
 Καίτοι ἐκεῖνοι μὲν τοσοῦτον μόνον ὑμᾶς ἔβλαψαν ὅσον
 ἐν τῷ παρόντι, οὗτοι δ' ἐπὶ τῇ τῶν νόμων ἀναγραφῇ
 καὶ τῶν ἱερῶν δῶρα λαμβάνοντες εἰς ἅπαντα τὸν χρό-
 νον τὴν πόλιν ζημιοῦσιν.

Διὰ τί δ' ἂν τις ἀποψηφίσαιτο τούτου; Πότερον ὡς 26
 ἄνδρὸς ἀγαθοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ πολλαῖς μά-
 χαις καὶ ναυμαχίαις παραγεγενημένου; Ἄλλ' ὅτε ὑμεῖς
 ἐκινδυνεύετε ἐκπλέοντες, οὗτος αὐτοῦ μένων τοὺς Σό-
 λωνος νόμους ἐλυμαίνεται. Ἄλλ' ὅτι χρήματα δεδαπά-
 νηκε καὶ πολλὰς εἰσφορὰς εἰσενήνοχεν; Ἄλλ' οὐχ ὅπως
 ὑμῖν τῶν αὐτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων
 πολλὰ ὑφῆρηται. Ἄλλὰ διὰ τοὺς προγόνους; ἤδη γάρ 27
 τινες καὶ διὰ τοῦτο συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν.
 Ἄλλὰ τούτῳ γε προσήκει διὰ μὲν αὐτὸν τεθνάναι,
 διὰ δὲ τοὺς προγόνους πεπρᾶσθαι. Ἄλλ' ὡς, ἐὰν νῦν
 αὐτοῦ φείσησθε, αὐθις ἀποδώσει τὰς χάριτας; Ὅς οὐδ'
 ὢν πρότερον μετέλαβε παρ' ὑμῶν ἀγαθῶν μέμνηται.
 Καίτοι ἀντὶ μὲν δούλου πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ
 πτωχοῦ πλούσιος, ἀντὶ δὲ ὑπογραμματέως νομοθέτης.

- 28 "Α καὶ ὑμῶν ἔχοι ἂν τις κατηγορῆσαι, ὅτι οἱ μὲν πρόγονοι νομοθέτας ἤρουντο Σόλωνα καὶ Θεμιστοκλέα καὶ Περικλέα, ἡγούμενοι τοιοῦτους ἔσσεσθαι τοὺς νόμους οἷοίπερ ἂν ᾧσιν οἱ τιθέντες, ὑμεῖς δὲ Τισαμενὸν τὸν Μηχανίωνα καὶ Νικόμαχον καὶ ἑτέρους ἀνθρώπους ὑπογραμματέας· καὶ τὰς μὲν ἀρχὰς ὑπὸ τῶν τοιοῦτων
- 29 ἡγεῖσθε διαφθειρεσθαι, αὐτοὶ δὲ τούτοις πιστεύετε. "Ο δὲ πάντων δεινότατον· ὑπογραμματεῦσαι μὲν οὐκ ἔξεστι δις τὸν αὐτὸν τῇ ἀρχῇ τῇ αὐτῇ, περὶ δὲ τῶν μεγίστων τοὺς αὐτοὺς ἔατε πολὺν χρόνον κυρίουσ εἶναι. Καὶ τὸ τελευταῖον Νικόμαχον εἴλεσθε ἀναγράφειν τὰ
- 30 πάτρια, ᾧ κατὰ πατέρα τῆς πόλεως οὐ προσήκει, καὶ ὃν ἔδει ὑπὲρ τοῦ δήμου κρίνεσθαι, οὗτος τὸν δῆμον συγκαταλύσας φαίνεται. Νῦν τοίνυν ὑμῖν μεταμελησάτω τῶν πεπραγμένων, καὶ μὴ ὑπὸ τούτων ἀεὶ κακῶς πάσχοντες ἀνέχεσθε, μὴδ' ἰδίᾳ μὲν ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐπειδὴν δ' ἐξῆ δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ἀποψηφίζεσθε.
- 31 Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανὰ μοι τὰ εἰρημένα· περὶ δὲ τῶν ἐξαιτησομένων βραχέα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν βούλομαι. Παρεσκευασμένοι τινὲς εἰσι καὶ τῶν Φίλων καὶ τῶν τὰ τῆς πόλεως πραττόντων δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ· ὧν ἐγὼ ἡγοῦμαι ἐνίοις προσήκειν ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῖς πεπραγμένων ἀπολογεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ἀδικοῦν-
- 32 τας σώζειν προαιρεῖσθαι. Δεινὸν δὲ μοι δοκεῖ εἶναι, ᾧ ἄνδρες δικασταί, εἰ τούτου μὲν ἑνὸς ὄντος καὶ οὐδὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἡδικημένου οὐκ ἐπεχείρησαν δεῖσθαι παύσασθαι εἰς ὑμᾶς ἑξαμαρτάνοντα, ὑμᾶς δὲ τοσούτους ὄντας καὶ ἡδικημένους ὑπὸ τούτου ζητήσουσι
- 33 πείθειν ὡς οὐ χρὴ δίκην παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. Χρῆ

τοίνυν, ὥσπερ αὐτοὺς τούτους ὄρατε προθύμως σώζον-
 τας τοὺς φίλους, οὕτω καὶ ὑμᾶς τοὺς ἐχθροὺς τιμω-
 ρεῖσθαι, εὖ εἰδόμενος ὅτι τούτοις πρώτοις ἄνδρες ἀμει-
 νους δόξετε εἶναι, ἐπὶ ἀνὰ τῶν ἀδικούντων δίκην
 λαμβάνητε. Ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι [οὔτε Νικόμαχος οὔτε]
 τῶν αἰτησομένων οὐδεὶς τοσαῦτα ἀγαθὰ πεποίηκε τὴν
 πόλιν, ὅσα οὗτος ἠδίκηκεν, ὥστε πολὺ μᾶλλον ὑμῖν
 προσήκει τιμωρεῖσθαι ἢ τούτοις βοηθεῖν. Εὖ δ' εἰδέναι ³⁴
 χρὴ τοὺς αὐτοὺς τούτους, ὅτι πολλὰ δεηθέντες τῶν
 κατηγορῶν ἡμᾶς μὲν οὐδαμῶς ἔπεισαν, τὴν δ' ὑμετέ-
 ραν ψῆφον καταπειράσונτες εἰσεληλύθασιν εἰς τὸ δι-
 καστήριον, καὶ ἐλπίζουσιν ὑμᾶς ἐξαπατήσαντες ἄδειαν
 εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον λήψεσθαι τοῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν
 βούλωνται. Ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ ἠβελήσαμεν ὑπὸ τού- ³⁵
 των αἰτούμενοι πεισθῆναι, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο παρακα-
 λούμεν ὑμᾶς, μὴ πρὸ τῆς κρίσεως μισοπονηρεῖν, ἀλλ'
 ἐν τῇ κρίσει τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν ὑμετέραν νομοθεσίαν
 ἀφανίζοντας· οὕτω γὰρ ἐννόμως διοικηθήσεται τὰ κατὰ
 τὴν πολιτείαν ἅπαντα.

31.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΟΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

᾽Ωμιην μὲν, ὧ βουλή, οὐκ ἂν ποτ' εἰς τοῦτο τόλ-
 μης Φίλωνα ἀφικέσθαι, ὥστ' ἐβελῆσαι εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν
 δοκιμασθησόμενον· ἐπειδὴ δ' οὐχ ἓν τι μόνον ἀλλὰ
 πολλὰ τολμηρὸς ἐστίν, ἐγὼ δ' ὁμόσας εἰσηλθὼν εἰς τὸ
 βουλευτήριον τὰ βέλτιστα συμβουλευέειν τῇ πόλει, ²
 ἔνεστί τε ἐν τῷ ὄρκῳ ἀποφανεῖν εἰ τίς τινα οἶδε τῶν
 λαχόντων ἀνεπιτήδειον ὄντα βουλεύειν, ἐγὼ τὴν κατὰ

- τουτουὶ Φίλωνος ποιήσομαι κατηγορίαν, οὐ μέντοι γε
 ἰδίαν ἔχθραν οὐδεμίαν μεταπορευόμενος, οὐδὲ τῷ δύνα-
 σθαι καὶ εἰσθέσθαι λέγειν ἐν ὑμῖν ἐπαρθείς, ἀλλὰ τῷ
 πλήθει τῶν ἀμαρτημάτων αὐτοῦ πιστεύων καὶ τοῖς
 3 ὄρκοις οἷς ὤμοσα ἐμμένειν ἀξιοῦν. Γνώσεσθε μὲν οὖν
 ὅτι οὐκ ἀπ' ἴσης παρασκευῆς ἐγὼ τε τοῦτον ἐλέγξω
 οἶός ἐστι καὶ οὗτος ἐπεχείρησε πονηρὸς εἶναι· ὁμῶς
 δ' εἴ τι ἐγὼ ἐλλείποιμι τῷ λόγῳ τῆς κατηγορίας, οὐκ
 ἂν δίκαιος εἴη οὗτος διὰ τοῦτο ὠφελιθῆναι, ἀλλὰ
 μᾶλλον, εἴ τι ἱκανῶς διδάξαιμι, ἐκ τούτων ἀποδοκι-
 4 μασθῆναι. Ἐνδεῶς μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀπειρίαν πάντων
 τῶν τούτῳ πεπραγμένων, ἱκανῶς δὲ διὰ τὴν περὶ αὐ-
 τὸν κακίαν εἰρηκῶς ἂν εἴην. Ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμῶν οἴτι-
 νες δυνατώτεροι ἐμοῦ εἰσι λέγειν, ἀποφῆναι μείζω ὄντα
 αὐτοῦ τὰ ἀμαρτήματα καὶ ἐξ ὧν ἂν ἐγὼ ὑπολίπω-
 μαι, πάλιν αὐτοὺς περὶ ὧν ἴσασι κατηγορῆσαι Φίλωνος·
 οὐ γὰρ ἐκ τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων μόνον δεῖ ὑμᾶς
 5 περὶ αὐτοῦ ὁποῖός ἐστι σκέψασθαι. Ἐγὼ γὰρ οὐκ ἄλ-
 λους τινὰς φημι δίκαιον εἶναι βουλευεῖν περὶ ἡμῶν,
 ἢ τοὺς πρὸς τῷ εἶναι πολίτας καὶ ἐπιθυμοῦντας τού-
 του. Τούτοις μὲν γὰρ μεγάλα τὰ διαφέροντά ἐστιν
 εὖ τε πράττειν τὴν πόλιν τήνδε καὶ ἀνεπιτηδεῖως διὰ
 τὸ ἀναγκαῖον σφίσι αὐτοῖς ἡγεῖσθαι εἶναι μετέχειν
 τὸ μέρος τῶν δεινῶν, ὥσπερ καὶ τῶν ἀγαθῶν μετέ-
 6 χουσιν· ὅσοι δὲ φύσει μὲν πολῖται εἰσι, γνώμη δὲ
 χρώνται ὡς πᾶσα γῆ πατρίς αὐτοῖς ἐστὶν ἐν ἧ ἂν
 τὰπιτηδεῖα ἔχωσιν, οὗτοι δῆλοι εἰσιν ὅτι παρέντες ἂν
 τὸ τῆς πόλεως κοινὸν ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ ἑαυτῶν ἴδιον κέρ-
 δος ἔλθοιεν διὰ τὸ μὴ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν οὐσίαν
 7 πατρίδα ἑαυτοῖς ἡγεῖσθαι. Ἐγὼ τοίνυν ἀποφανῶ Φί-

ἔλεγχω
 σαυτοῦ
 οστικ εἶ.

λωνα τουτονὶ περὶ πλείονος ποιησάμενον τὴν ἰδίαν ἀσφά-
 λειαν ἢ τὸν κοινὸν τῆς πόλεως κίνδυνον, καὶ ἡγη-
 σάμενον κρεῖττον εἶναι αὐτὸν ἀκινδύνως τὸν βίον διάγειν
 ἢ τὴν πόλιν σώζειν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις πολίταις κινδυ-
 νεύοντα. Οὗτος γάρ, ὡς βουλή, ὅτε ἡ συμφορὰ τῇ 8
 πόλει ἦν (ἢς ἐγὼ, καθ' ὅσον ἀναγκάζομαι, κατὰ τοσοῦτον
 μέμνημαι), ἐκκεκηρυγμένος ἐκ τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν
 τριάκοντα μετὰ τοῦ ἄλλου πλήθους τῶν πολιτῶν τέως
 μὲν ᾤκει ἐν ἀγρῶ, ἐπειδὴ δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατήλθον
 εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ οὐ μόνον οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀλλὰ
 καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑπερορίας, οἱ μὲν εἰς τὸ ἄστυ, οἱ δ' εἰς
 τὸν Πειραιᾶ συνελέγοντο, καὶ καθ' ὅσον ἕκαστος οἶδός
 τ' ἦν, κατὰ τοσοῦτον ἐβοήθει τῇ πατρίδι, τὰναντία 9
 ἅπασι τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐποίησε· συσκευασάμενος
 γὰρ τὰ ἑαυτοῦ ἐνθένδε εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐξῴκησε, καὶ
 ἐν Ὀρωπῶ μετοίκιον κατατιθεὶς ἐπὶ προστατοῦ ᾤκει,
 βουλευθεὶς παρ' ἐκείνοις μετοικεῖν μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμῶν
 πολίτης εἶναι. Οὐ τοίνυν οὐδ' ὥσπερ ἔνιοί τινες τῶν
 πολιτῶν μετεβάλλοντο, ἐπειδὴ ἐώρων τοὺς ἀπὸ Φυλῆς
 ἐν οἷς ἔπραττον εὐτυχοῦντας, οὐδὲ τούτων τι τῶν εὐ-
 τυχημάτων ἠξίωσε μετασχεῖν, ἐπὶ κατειργασμένοις
 μᾶλλον ἐλθεῖν βουλόμενος ἢ συγκατελθεῖν κατεργασά-
 μενός τι τῶν τῇ κοινῇ πολιτείᾳ συμφερόντων· οὐδ'
 ἦλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, οὐδ' ἔστιν ὅπου ἑαυτὸν ὑμῖν
 τάξαι παρέσχεν. Καίτοιγε ὅστις εὐτυχοῦντας ὄρων ὑμᾶς 10
 ἐτόλμα προδιδόναι, τί ποτε ὦν μὴ βουλόμεθά τι πράτ-
 τουντας ἐποίησεν ἄν; Ὅσοι μὲν τοίνυν διὰ συμφορὰς
 ἰδίας οὐ μετέσχον τῶν τότε γενομένων τῇ πόλει κιν-
 δύνων, συγγνώμης τινὸς ἄξιοί εἰσι τυχεῖν· οὐδενὶ γὰρ 11
 οὐδὲν ἐκούσιον δυστύχημα γίνεταί· ὅσοι δὲ γνώμη

- τοῦτ' ἔπραξαν, οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιοί εἰσιν· οὐ γὰρ διὰ δυστυχίαν ἀλλὰ δι' ἐπιβουλήν ἐποίησαν αὐτό. Καθέστηκε δέ τι ἕθος δίκαιον πᾶσιν ἀνθρώποις τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων μάλιστα ὀργίζεσθαι τοῖς μάλιστα δυναμένοις μὴ ἀδικεῖν, τοῖς δὲ πένησιν ἢ ἀδύνατοις τῷ σώματι συγγνώμην ἔχειν διὰ τὸ ἡγεῖσθαι ἄκοντας
- 12 αὐτοὺς ἀμαρτάνειν. Οὗτος τοίνυν οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιός ἐστι τυχεῖν· οὔτε γὰρ τῷ σώματι ἀδύνατος ἦν ταλαιπωρεῖν, ὡς καὶ ὑμεῖς ὄρατε οὔτε τῇ οὐσίᾳ ἄπορος λειτουργεῖν, ὡς ἐγὼ ἀποδείξω. "Ὅστις οὖν ὅσον δυνατὸς ἦν ὠφελεῖν, τοσοῦτον κακὸς ἦν, πῶς οὐκ ἂν
- 13 εἰκότως ὑπὸ πάντων ὑμῶν μισοῖτο; Ἄλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε τῶν πολιτῶν οὐδενὶ τοῦτον ἀποδοκιμάσαντες ὅς οὔτι τοὺς ἑτέρους ἀλλ' ἀμφοτέρους Φανερός ἐστι προδούς, ὥστε μῆτε τοῖς ἐν τῷ ἄστει γενομένοις Φίλον προσήκειν εἶναι τοῦτον (οὐ γὰρ ἠξίωσεν ὡς αὐτοὺς ἐλθεῖν κινδυνεύοντας), μῆτε τοῖς τὸν Πειραιᾶ καταλαβοῦσιν· οὐδὲ γὰρ τούτοις ἠθέλησε συγκατελεθεῖν.
- 14 Εἰ μέντοι τι μέρος περίεστι τῶν πολιτῶν ὃ τι τῶν αὐτῶν μετέσχε τούτῳ πραγμάτων, μετ' ἐκείνων, ἐάν ποτε (ὃ μὴ γένοιτο) λάβωσι τὴν πόλιν, βουλευεῖν ἀξιούτω.

Ὡς οὖν ᾧκει τ' ἐν Ὀρωπῷ ἐπὶ προστάτου καὶ ἐκἐκτητο ἱκανὴν οὐσίαν καὶ οὔτ' ἐν τῷ Πειραιεῖ οὔτ' ἐν τῷ ἄστει ἔθετο τὰ ὄπλα, ἵν' εἰδῆτε ὅτι ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτύρων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 15 Ἐπολείπεται τοίνυν αὐτῷ λέγειν ὡς τῷ μὲν σώματι δι' ἀσθeneiάν τινα γενομένην ἀδύνατος κατέστη βοηθῆ-

σαι εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐπαγ-
 γειλάμενος αὐτὸς ἢ χρήματ' εἰσενεγκεῖν εἰς τὸ πλῆθος
 τὸ ὑμέτερον ἢ ὀπλίσαι τινὰς τῶν ἑαυτοῦ δημοτῶν,
 ὥσπερ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν αὐτοὶ οὐ δυνά-
 μενοι λειτουργεῖν τοῖς σώμασιν. Ἴν' οὖν μὴ ἐγγένηται 16
 αὐτῷ ψευσαμένῳ ἐξαπατῆται, καὶ περὶ τούτων ἤδη
 σαφῶς ὑμῖν ἀποδείξω, ἐπειδὴ ὕστερον οὐκ ἐξέσται
 μοι παρελθόντι ἐνθάδ' ἐλέγχειν αὐτόν. Καί μοι κάλει
 αὐτὸν Διότιμον Ἀχαρνέα καὶ τοὺς αἰρεθέντας μετ'
 αὐτοῦ τοὺς δημότας ὀπλίσαι ἀπὸ τῶν εἰσενεχθέντων
 χρημάτων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ Αἰρεθέντων μετὰ Διοτίμου.

Οὗτος τοίνυν οὐχ ὅπως ὠφελήσει τὴν πόλιν ἐν τοι- 17
 οὔτῳ καιρῷ καὶ τοιαύτη καταστάσει διενουήθη, ἀλλ' ὅπως
 τι κερδαίνει ἀπὸ τῶν ὑμετέρων συμφορῶν παρεσκευά-
 σατο· ὀρμώμενος γὰρ ἐξ Ὀρωποῦ, τοτὲ μὲν αὐτὸς
 μόνος, τοτὲ δ' ἑτέροις ἠγούμενος οἷς τὰ ὑμέτερα δυστυ-
 χήματα εὐτυχήματα ἐγεγόνει, περιιών κατὰ τοὺς 18
 ἀγροὺς καὶ ἐντυγχάνων τῶν πολιτῶν τοῖς πρεσβυτά-
 τοις, οἳ κατέμειναν ἐν τοῖς δήμοις ὀλίγα μὲν τῶν
 ἐπιτηδείων ἔχοντες, ἀναγκαῖα δέ, εὖνοι μὲν ὄντες τῷ
 πλῆθει, ἀδύνατοι δ' ὑπὸ τῆς ἡλικίας βοηθεῖν, τούτους
 ἀΦηρεῖτο τὰ ὑπάρχοντα, περὶ πλείονος ποιούμενος αὐ-
 τὸς μικρὰ κερδαίνειν ἢ ἐκείνους μηδὲν ἀδικεῖν· οἳ νῦν
 αὐτῷ δι' αὐτὸ τοῦτο οὐχ οἰοί τέ εἰσιν ἐπεξελεθεῖν ἅπαν-
 τες, δι' ὅπερ καὶ τότε ἀδύνατοι τῇ πόλει βοηθεῖν ἦσαν.
 Οὐ μέντοι τοῦτόν γε χρὴ διὰ τὴν ἐκείνων ἀδυναμίαν 19
 δις ὠφεληθῆναι, τότε τ' ἀφελόμενον ἂ εἶχον, νῦν τε
 δοκιμασθέντα ὑφ' ὑμῶν· ἀλλὰ κἄν ὅστισοῦν παραγένη-

ται τῶν ἀδικηθέντων, μέγα αὐτὸ ἠγήσασθε εἶναι καὶ τοῦτον ὑπερμισήσατε, ὅστις ἐτόλμησεν, οἷς ἕτεροι δίδοναι παρ' ἑαυτῶν τι προηροῦντο διὰ τὴν ἀπορίαν οἰκτεῖραντες αὐτούς, τούτων ἀφαιρεῖσθαι τὰ ὑπάρχοντα. Κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 20 Οὐ τοίνυν ἔγωγ' οἶδα ὃ τι ὑμᾶς διαφερόντως δεῖ γινώσκειν περὶ αὐτοῦ ἢ οἱ οἰκεῖοι γινώσκουσι· τοιαῦτα γὰρ ἐστίν, ὥστ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ ἄλλο ἡμάρτητο, διὰ μόνα ταῦτα ἱκανὸν εἶναι ἀποδοκιμασθῆναι. Οἶα μὲν οὖν ζῶσα ἢ μήτηρ αὐτοῦ κατηγόρει, παρήσω· ἐξ ᾧ δὲ τελευτῶσα τὸν βίον διεπράξατο τεκμαιρομένοις βράδιόν ἐστιν ὑμῖν γινῶναι ὁποῖός τις ἦν περὶ αὐ-
- 21 τήν. Ἐκεῖνη γὰρ τούτῳ μὲν ἠπίστησεν ἀποθανοῦσαν ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι, Ἄντιφάνει δ' οὐδὲν προσήκουσα πιστεύσασα ἔδωκεν εἰς τὴν ἑαυτῆς ταφὴν τρεῖς μνᾶς ἀργυρίου, παραλιποῦσα τοῦτον υἷον ὄντα ἑαυτῆς. Ἄρα δῆλον ὅτι εὖ ἤδειν αὐτὸν οὐδὲ διὰ τὸ προσήκειν αὐτῇ
- 22 τὰ δέοντα ἂν ποιήσαντα; Καίτοι εἰ μήτηρ, ἢ πέφυκε καὶ ἀδικουμένη ὑπὸ τῶν ἑαυτῆς παιδῶν μάλιστα ἀνεχέσθαι καὶ σμίκρ' ὠφελουμένη μεγάλα ἔχειν ἠγεῖσθαι διὰ τὸ εὐνοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐλέγχῳ τὰ γιγνόμενα δοκιμάζειν, ἐνόμιζε τοῦτον κἂν ἀπὸ τεθνεώσης φέρειν
- 23 ἑαυτῆς, τί χρὴ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ διανοηθῆναι; Ὅστις γὰρ περὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀναγκαίους τοιαῦτα ἀμαρτάνει ἀμαρτήματα, τί ἂν περὶ γε τοὺς ἀλλοτρίους ποιήσειεν; Ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστίν, ἀκούσατε αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τ'ἀργύριον καὶ θάψαντος αὐτήν.

ΜΑΡΤΥΣ.

Τί οὖν διανοηθέντες ὑμεῖς τοῦτον δοκιμάσετε; Πό- 24
 τερον ὡς οὐχ ἡμαρτηκότα; Ἄλλὰ τὰ μέγιστα περὶ
 τὴν πατρίδα ἠδίκηκεν. Ἄλλ' ὡς ἔσται βελτίων; Τои-
 γάρτοι πρότερον βελτίων γενόμενος περὶ τὴν πόλιν
 ὕστερον βουλευεῖν ἀξιούτω, Φανερόν τι ἀγαθὸν ὡσπερ
 τότε κακὸν ποιήσας. (Σωφρονέστερον γὰρ ἔστιν ὕστερον 25
 πᾶσι τῶν ἔργων τὰς χάριτας ἀποδιδόναι.) Δεινὸν γὰρ
 ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, εἰ ἐξ ὧν μὲν ἤδη ἡμάρτηκε μηδέ-
 ποτε τιμωρηθήσεται, ἐξ ὧν δὲ μέλλει εὖ ποιήσῃν ἤδη
 τιμῆσεται. Ἄλλ' ἄρα ἵνα βελτίους ὦσιν οἱ πολῖται
 ὀρῶντες ἅπαντας ὁμοίως τιμωμένους, διὰ τοῦτο δοκι-
 μαστέος ἐστίν; Ἄλλὰ κίνδυνος καὶ τοὺς χρηστούς,
 εἰάν αἰσθάνωνται ὁμοίως τοὺς πονηροὺς τιμωμένους,
 παύσεσθαι τῶν χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων, τῶν αὐτῶν
 ἡγουμένους εἶναι τοὺς τε κακοὺς τιμᾶν καὶ τῶν ἀγα-
 θῶν ἀμνημονεῖν. Ἄξιον δὲ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆναι, ὅτι 26
 εἰ μὲν τις Φρουρίον τι προὔδωκεν ἢ ναῦν ἢ στρατό-
 πεδον, ἐν ᾧ μέρος τι ἐτύγχανε τῶν πολιτῶν ὄν,
 ταῖς ἐσχάταις ἂν ζημίαις ἐζημιούτο, οὗτος δὲ προδοὺς
 ὄλην τὴν πόλιν οὐχ ὅπως τιμωρηθήσεται (ἀλλὰ καὶ
 ὅπως τιμῆσεται) παρασκευάζεται. Καίτοι δίκαιός γ'
 ἂν ἦν ὅστις Φανερῶς ὡσπερ οὗτος προὔδωκε τὴν ἐλευ-
 θερίαν, οὐ περὶ τοῦ βουλευεῖν ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλεύειν
 καὶ τῆς μεγίστης τιμωρίας ἀγωνίζεσθαι.

Ἄκουσ' δ' αὐτὸν λέγειν ὡς, εἰ ἦν ἀδίκημα τὸ μὴ 27
 παραγενέσθαι ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, νόμος ἂν ἔκειτο
 περὶ αὐτοῦ διαρρήδην, ὡσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀδι-
 κημάτων. Οὐ γὰρ οἶεται ὑμᾶς γνώσεσθαι ὅτι διὰ τὸ

μέγεθος τοῦ ἀδικήματος οὐδεὶς περὶ αὐτοῦ ἐγράφη νόμος. Τίς γὰρ ἂν ποτε βήτωρ ἐνεθυμήθη ἢ νομοθέτης ἤλπισεν ἀμαρτήσεσθαι τινὰ τῶν πολιτῶν τοσαύτην
 28 ἀμαρτίαν; Οὐ γὰρ δήπου, εἰ μὲν τις λίποι τὴν τάξιν μὴ αὐτῆς τῆς πόλεως ἐν κινδύνῳ οὕσης ἀλλ' ἐτέρους εἰς τοῦτο καθιστάσης, ἐτέθη νόμος ὡς μεγάλα ἀδικούντος, εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς πόλεως ἐν κινδύνῳ οὕσης λίποι τὴν πόλιν αὐτήν, οὐκ ἂν ἄρα ἐτέθη. Ἡ σφοδρὰ γ' ἂν, εἰ τις ᾤθη τινὰ τῶν πολιτῶν ἀμαρ-
 29 τήσεσθαι τι τοιοῦτόν ποτε. Τίς δ' οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειεν ὑμῖν, εἰ τοὺς μετοίκους μὲν, ὅτι κατὰ τὸ προσῆκον ἑαυτοῖς ἐβοήθησαν τῷ δήμῳ, ἐτιμήσατε ἀξίως τῆς πόλεως, τοῦτον δέ, ὅτι παρὰ τὸ προσῆκον ἑαυτῷ προὔδωκε τὴν πόλιν, μὴ κολάσετε, εἰ μὴ ἄλλω
 30 τινὶ μείζονι, τῆ γε παρούσῃ ἀτιμίᾳ; Ἀναμνήσθητε δὲ δι' ὃ τι ποτὲ τοὺς ἀνδρας ἀγαθοὺς γενομένους περὶ τὴν πόλιν τιμᾶτε καὶ τοὺς κακοὺς ἀτιμάζετε. Εἰσῆχθη γὰρ ἀμφοτέρα ταῦτα οὐ τῶν γεγενημένων μᾶλλον τι ἕνεκα ἢ τῶν γενησομένων, ἴν' ἀγαθοὶ προθυμῶνται γίγνεσθαι ἐκ παρασκευῆς, κακοὶ δὲ μηδὲ ἐξ ἑνὸς τρό-
 31 που ἐπιχειρῶσιν. Ἐτι δ' ἐνεθυμήθητε ποίων ἂν ὑμῖν δοκεῖ οὗτος ὄρκων φροντίσαι, ὃς ἔργῳ τοὺς πατρώους θεοὺς προὔδωκεν, ἢ πῶς ἂν χρηστόν τι βουλευῆσαι περὶ τῆς πολιτείας, ὃς οὐδ' ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα ἐβουλήθη, ἢ ποῖ' ἂν ἀπόρρητα τηρῆσαι ὃς οὐδὲ τὰ προειρημένα ποιῆσαι ἠξίωσε. Πῶς δ' εἰκὸς ἐστὶ τοῦτον, ὃς οὐδὲ τελευταῖος ἐπὶ τοὺς κινδύνους ἦλθε, πρότερον τῶν κατεργασαμένων καὶ αὐτῶν κινδυνευσάντων τιμηθῆναι; Σχέτλιον δ' ἂν εἶη, εἰ οὗτος μὲν ἅπαντας τοὺς πολίτας περὶ οὐδενὸς ἠγήσατο, ὑμεῖς δὲ τοῦτον ἕνα ὄντα μὴ ἀποδο-

κιμάσταιτε. Ὅρῳ δέ τινας, οἳ νῦν μὲν τούτῳ παρ-³²
 σκευάζονται βοηθεῖν καὶ δεῖσθαι ὑμῶν, ἐπειδὴ ἐμὲ οὐκ
 ἠδύναντο πείσαι· τότε δέ, ὅτε οἱ κίνδυνοι μὲν ὑμῖν
 καὶ οἱ μέγιστοι ἀγῶνες ἦσαν, τὰ δ' ἄλλα αὐτῇ ἢ
 πολιτεία ἔκειτο, καὶ ἔδει οὐ μόνον περὶ τοῦ βουλευεῖν
 ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας βουλευέσθαι, τότε οὐκ
 ἐδέοντο αὐτοῦ βοηθῆσαι καὶ ὑμῖν καὶ κοινῇ τῇ πόλει,
 καὶ μὴ προδοῦναι μήτε τὴν πατρίδα μήτε τὴν βουλήν,
 ἧς νῦν ἀξιοὶ τυχεῖν οὐ μετὸν αὐτῶ, ἄλλων γε κντερ-
 γασαμένων. Μόνος δὲ, ὦ βουλή, δικαίως οὐδ' ἂν³³
 ἀγανακτοίη μὴ τυχόν· οὐ γὰρ ὑμεῖς νῦν αὐτὸν ἀτι-
 μάσετε, ἀλλ' αὐτὸς αὐτὸν τότε ἀπεστέρησεν, ὅτε οὐκ
 ἠξίωσεν, ὥσπερ νῦν προθύμως κληρωσόμενος ἦλθε, καὶ
 τότε διαμαχοῦμενος περὶ αὐτῆς καταστῆναι μεθ' ὑμῶν.

Ἰκανά μοι νομίζω εἰρησθαι, καίτοι πολλά γε παρ-³⁴
 λιπών· ἀλλὰ πιστεύω ὑμᾶς καὶ ἄνευ τούτων αὐτοῦς
 τὰ συμφέροντα τῇ πόλει γνώσεσθαι. Οὐ γὰρ ἄλλοις
 τισὶν ὑμᾶς δεῖ περὶ τῶν ἀξίων ὄντων βουλευεῖν τεκμη-
 ρίοις χρῆσθαι ἢ ὑμῖν αὐτοῖς, ὅποιοί τινες ὄντες αὐτοὶ
 περὶ τὴν πόλιν ἐδοκιμάσθητε. Ἔστι γὰρ τὰ τούτου
 ἐπιτηδεύματα κοινὰ παραδείγματα καὶ πάσης δημο-
 κρατίας ἀλλότρια.

32.

ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΙΤΟΝΟΣ.

(Tam hoc fragmentum cum hypothesis quam XXXIII et XXXIV
 cum hypothesesin servata sunt a Dion. Hal. V, 497 sq R.; 520 sqq.
 525 sqq.).

Διόδωτος, εἰς τῶν μετὰ Θρασύλου καταλεγέντων ἐν τῷ Πελο-
 ποννησιακῷ πολέμῳ, μέλλων ἐκπεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Γλαυ

κίππου ἄρχοντος, ἔχων νήπια παιδία, διαθήκας ἐποιήσατο, καταλιπὼν αὐτοῖς ἐπίτροπον τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀδελφόν, Διογεΐτονα, τῶν δὲ παιδίων θεῖόν τε καὶ πάππον ἀπὸ μητρός. Αὐτὸς μὲν οὖν ἐν Ἐφέσῳ μαχόμενος ἀπονήσκει· Διογεΐτων δὲ πᾶσαν τὴν οὐσίαν τῶν ὄρφανῶν διαχειρισάμενος καὶ ἐκ πολλῶν πάνυ χρημάτων οὐδὲν ἀποδείξας, αὐτὸς ἔτι περιῶν κατηγορεῖται πρὸς ἑνὸς τῶν μειρακίων δοκιμασθέντος κακῆς ἐπιτροπῆς. Λέγει δὲ κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ὁ τῆς ἐκείνου μὲν θυγατριδῆς, τῶν δὲ μειρακίων ἀδελφῆς ἀνὴρ.

- 1 Εἰ μὲν μὴ μεγάλα ἦν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τὰ διαφέροντα, οὐκ ἂν ποτε εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τούτους εἶσα, νομίζων αἴσχιστον εἶναι πρὸς τοῦς οἰκείους διαφέρεισθαι, εἰδὼς τε ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀδικούντες χεῖρους ὑμῖν εἶναι δοκοῦσιν, ἀλλὰ καὶ οἵτινες ἂν ἔλαττον ὑπὸ τῶν προσηκόντων ἔχοντες ἀνέχεσθαι μὴ δύνωνται· ἐπειδὴ μέντοι, ὧ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ἀπεστέρηνται καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑφ' ὧν ἤκιστ' ἐχρῆν, ἐπ' ἐμὲ κηδεστὴν οὕτα κατέφυγον, ἀνάγκη
- 2 μοι γεγένηται εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐχω δὲ τούτων μὲν ἀδελφὴν, Διογεΐτονος δὲ θυγατριδὴν, καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἀμφοτέρων τὸ μὲν πρῶτον ἔπεισα αὐτοὺς τοῖς φίλοις ἐπιτρέψαι δίκαιαν, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὰ τούτων πράγματα μηδένα τῶν ἄλλων εἰδέναί· ἐπεὶ δ' ὁ Διογεΐτων ἂ Φανερωῶς ἔχων ἐξηλέγχετο, περὶ τούτων οὐδενὶ τῶν αὐτοῦ φίλων ἐτόλμα πείθεσθαι, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ Φεύγειν δίκας καὶ μὴ οὔσας διώκειν καὶ ὑπομεῖναι τοὺς ἐσχάτους κινδύνους μᾶλλον ἢ τὰ δίκαια ποιήσας ἀπηλλάχθαι τῶν πρὸς τούτους ἐγκλήματων,
- 3 ὑμῶν δέομαι, εἰ μὲν ἀποδείξω οὕτως αἰσχυρῶς αὐτοὺς ἐπιτετροπευμένους ὑπὸ τοῦ πάππου ὡς οὐδεὶς πώποτε

ὑπὸ τῶν οὐδὲν προσηκόντων ἐν τῇ πόλει, βοηθεῖν αὐτοῖς τὰ δίκαια, εἰ δὲ μὴ, τούτῳ μὲν ἅπαντα πιστεῦειν, ἡμᾶς δ' εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμᾶς περὶ αὐτῶν διδάξαι πειράσομαι.

Ἄδελφοὶ ἦσαν, ὧ ἄνδρες δικασταί, Διδότος καὶ 4
 Διογεΐτων ὀμοπάτρισι καὶ ὀμομήτριοι, καὶ τὴν μὲν
 ἄφανῆ οὐσίαν ἐνειμάντο, τῆς δὲ Φανεραῆς ἐκκινώνουσιν.
 Ἐργασταμένου δὲ Διδότου κατ' ἐμπορίαν πολλὰ χρή-
 ματα πείθει αὐτὸν λαβεῖν Διογεΐτων τὴν ἑαυτοῦ θυ-
 γατέρα, ἥπερ ἦν αὐτῷ μόνη· καὶ γίνονται αὐτῷ δύο
 υἱοὶ καὶ θυγάτηρ. Χρόνῳ δ' ὕστερον καταλεγείς Διδό- 5
 τος μετὰ Ἐθρασύλῳ τῷ ἐπὶ τῶν ὀπλιτῶν, καλέσας
 τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἀδελφιδῆν οὖσαν, καὶ τὸν ἐκείνης
 μὲν πατέρα, αὐτοῦ δὲ κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν ὀμοπά-
 τριον, πάππον δὲ τῶν παιδίων καὶ θεῖον, ἡγούμενος
 διὰ ταύτας τὰς ἀνάγκας οὐδενὶ μᾶλλον προσήκειν
 δικαίῳ περὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας ἐπιτρόπῳ γενέσθαι,
 διαθήκην αὐτῷ δίδωσι καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου
 παρακαταθήκην· ναυτικὰ δ' ἐπέδειξεν ἐκδεδομένα ἑπτὰ 6
 τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς . . . , δισχιλίας δὲ
 ὀφειλομένας ἐν Χερρονήσῳ. Ἐπέσκηψε δέ, ἐάν τι πάθῃ,
 τάλαντον μὲν ἐπιδοῦναι τῇ γυναικὶ καὶ τὰ ἐν τῷ δω-
 ματίῳ δοῦναι, τάλαντον δὲ τῇ θυγατρὶ. Κατέλιπε δὲ
 καὶ εἴκοσι μνᾶς τῇ γυναικὶ καὶ τριάκοντα στατήρας
 Κυζικηνούς. Ταῦτα δὲ πράξας καὶ οἴκοι ἀντίγραφα 7
 καταλιπὼν ὄχρετο στρατευσόμενος μετὰ Ἐθρασύλῳ. Ἀπο-
 θανόντος δ' ἐκείνου ἐν Ἐφέσῳ Διογεΐτων τὴν μὲν θυγα-
 τέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός, καὶ τὰ γράμ-
 ματα λαμβάνει ἃ κατέλιπε σεσημασμένα, Φάσκων τὰ
 ναυτικὰ χρήματα δεῖν ἐκ τούτων τῶν γραμματείων

- 8 κομίσασθαι. Ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ ἐδήλωσε τὸν θάνατον αὐτοῖς καὶ ἐποίησαν τὰ νομιζόμενα, τὸν μὲν πρῶτον ἐνιαυτὸν ἐν Πειραιεῖ ἐδιητῶντο· ἅπαντα γὰρ αὐτοῦ κατελέλειπτο τάπιτήδεια· ἐκείνων δ' ἐπιλιπόντων τοὺς μὲν παῖδας εἰς ἄστὺ ἀναπέμπει, τὴν δὲ μητέρα αὐτῶν ἐκδίδωσιν ἐπίδοϋς πεντακισχιλίας δραχμᾶς, χιλίαις
- 9 ἔλαττον ὧν ὁ ἀνὴρ αὐτῇ ἔδωκεν. Ὀυδῶν δ' ἔτει δοκιμασθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ πρεσβυτέρου τοῖν μερικίοιιν, καλέσας αὐτοὺς εἶπε Διογεῖτων ὅτι καταλίποι αὐτοῖς ὁ πατὴρ εἴκοσι μυᾶς ἀργυρίου καὶ τριάκοντα στατήρας. „Ἐγὼ οὖν πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ δεδαπάνηκα εἰς τὴν ὑμετέραν τροφήν. Καὶ ἕως μὲν εἶχον, οὐδὲν μοι διέφερε· νυνὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπόρως διακείμαι. Σὺ οὖν, ἐπειδὴ δεδοκίμασαι καὶ ἀνὴρ γεγένησαι, σκόπει
- 10 αὐτὸς ἤδη ὁπόθεν ἕξεις τάπιτήδεια.” Ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκπεπληγμένοι καὶ δακρύνοντες ὄχοντο πρὸς τὴν μητέρα, καὶ παραλαβόντες ἐκείνην ἦγον πρὸς ἐμέ, οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους διακείμενοι καὶ ἀθλίως ἐκπεπτωκότες, κλάοντες καὶ παρακαλοῦντές με μὴ περιιδεῖν αὐτοὺς ἀποστερηθέντας τῶν πατρῶων μηδ' εἰς πτωχείαν καταστάντας, ὑβρισμένους ὑφ' ὧν ἦκιστ' ἐχρῆν, ἀλλὰ βοηθῆσαι καὶ τῆς ἀδελφῆς ἕνεκα καὶ σφῶν αὐτῶν.
- 11 Πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν, ὅσον πένθος ἐν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ ἦν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. Τελευτῶσα δ' ἡ μήτηρ αὐτῶν ἠντεβόλει με καὶ ἰκέτευε συναγαγεῖν αὐτῆς τὸν πατέρα καὶ τοὺς φίλους, εἰπούσα ὅτι, εἰ καὶ πρότερον μὴ εἴθισται λέγειν ἐν ἀνδράσι, τὸ μέγεθος αὐτὴν ἀναγκάσει τῶν συμφορῶν περὶ τῶν σφετέρων κακῶν
- 12 δηλῶσαι πάντα πρὸς ἡμᾶς. Ἐλθὼν δ' ἐγὼ ἠγανάκτου μὲν πρὸς Ἡγήμονα τὸν ἔχοντα τὴν τούτου θυγατέρα,

λόγους δ' ἐποιούμην πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιτηδεῖους, ἠξίουσαν δὲ τοῦτον εἰς ἔλεγχον ἵεναι περὶ τῶν πραγμάτων. Διογεῖται δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελε, τελευτῶν δ' ὑπὸ τῶν φίλων ἠναγκάσθη. Ἐπειδὴ δὲ συνήλομεν, ἤρετο αὐτὸν ἢ γυνή, τίνα ποτὲ ψυχὴν ἔχων ἀξιοῖ περὶ τῶν παιδῶν τοιαύτη γνώμη χρῆσθαι, „ἀδελφὸς μὲν ὢν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, πατὴρ δ' ἐμὸς, θεῖος δ' αὐτοῖς καὶ πάππος. Καὶ εἰ μηδένα ἀνθρώπων ἡσχύ- 13 νου, τοὺς θεοὺς ἐχρῶν σε" Φησὶ „δεδιέναι, ὃς ἔλαβες μὲν, ὅτ' ἐκεῖνος ἐξέπλει, πέντε τάλαντα παρ' αὐτοῦ παρακαταθήκην. Καὶ περὶ τούτων ἐγὼ θέλω τοὺς παῖδας παραστησαμένη καὶ τούτους καὶ τοὺς ὕστερον ἐμαυτῇ γενομένους ὁμόσαι ὅπου ἂν αὐτὸς λέγῃς. Καί- τοι οὐχ οὕτως ἐγὼ εἶμι ἀθλία, οὐδ' οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι χρήματα, ὥστ' ἐπιорκήσασα κατὰ τῶν παιδῶν τῶν ἐμαυτῆς τὸν βίον ἐκλιπεῖν, ἀδίκως δ' ἀφελῆσθαι τὴν τοῦ πατρὸς οὐσίαν." Ἔτι τοίνυν ἐξήλεγ- 14 χεν αὐτὸν ἑπτὰ τάλαντα κεκομισμένον ναυτικὰ καὶ τετρακισχιλίαις δραχμαῖς, καὶ τούτων τὰ γράμματα ἀπέδειξεν· ἐν γὰρ τῇ ἐξοικίσει, ὅτ' ἐκ Κολλυτοῦ ἐξοκίζετο εἰς τὴν Φαίδρου οἰκίαν, τοὺς παῖδας ἐπιτυχόντας ἐκβεβλημένῳ τῷ βιβλίῳ ἐνεγκεῖν πρὸς ταύτην. Ἄπέφηνε δ' αὐτὸν ἑκατὸν μναῖς κεκομισμένον ἐγγεῖους 15 ἐπὶ τόκῳ δεδανεισμένας, καὶ ἑτέρας δισχιλίαις δραχμαῖς καὶ ἐπιπλα πολλοῦ ἄξια· Φοιτᾶν δὲ καὶ σῖτον αὐτοῖς ἐκ Χερρονήσου καθ' ἕκαστον ἑνιαυτόν. „Ἐπειτα σὺ ἐτόλμησας" ἔφη „εἰπεῖν, ἔχων τοσαῦτα χρήματα, ὡς δισχιλίαις δραχμαῖς ὁ τούτων πατὴρ κατέλιπε καὶ τριάκοντα στατήρας, ἅπερ ἐμοὶ καταλειφθέντα ἐκείνου τελευτήσαντος ἐγὼ σοι ἔδωκα, καὶ ἐκβαλεῖν τούτους 16

ἡξίωκας θυγατριδοῦς ὄντας ἐκ τῆς οἰκίας τῆς αὐτῶν ἐν τριβωνίοις, ἀνυποδήτους, οὐ μετ' ἀκολουθού, οὐ μετὰ στρωμάτων, οὐ μετ' ἱματίων, οὐ μετὰ τῶν ἐπίπλων ἃ ὁ πατήρ αὐτοῖς κατέλιπεν, οὐδὲ μετὰ τῶν παρακα-
 17 ταθηκῶν ἃς ἐκεῖνος παρὰ σοὶ κατέθετο. Καὶ νῦν τοὺς μὲν ἐκ τῆς μητριᾶς τῆς ἐμῆς παιδεύεις ἐν πολλοῖς χρήμασιν εὐδαίμονας ὄντας· καὶ ταῦτα μὲν καλῶς ποιεῖς· τοὺς δ' ἐμοὺς ἀδικεῖς, οὓς ἀτίμως ἐκ τῆς οἰκίας ἐκβαλὼν ἀντὶ πλουσιῶν πτωχοὺς ἀποδειξαι προθυμεῖ. Καὶ ἐπὶ τοιούτοις ἔργοις οὔτε τοὺς θεοὺς φοβεῖ, οὔτε ἐμὲ τὴν σὴν θυγατέρα τὴν συνειδυῖαν αἰσχύνει, οὔτε τοῦ ἀδελφοῦ μέμνησαι, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς περὶ ἐλάτ-
 18 τonos ποιεῖ χρημάτων." Τότε μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν καὶ δεινῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς βήθέντων οὕτω διετέθημεν πάντες οἱ παρόντες ὑπὸ τῶν τούτῳ πεπραγμένων καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκεῖνης, ὄρωντες μὲν τοὺς παῖδας, οἳ ἦσαν πεπονθότες, ἀνκμιμνησκομένοι δὲ τοῦ ἀποθανόντος, ὡς ἀνάξιον τῆς οὐσίας τὸν ἐπίτροπον κατέλιπεν, ἐνθυμούμενοι δὲ ὡς χαλεπὸν ἐξευρεῖν ὅτῳ χρὴ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πιστεῦσθαι τινα, ὥστε, ὧ ἄνδρες δικασταί, μηδένα τῶν παρόντων δύνασθαι φθέγγασθαι, ἀλλὰ καὶ δακρύνοντας μηδὲν ἤττον τῶν πεπονθότων ἀπιόντας οἴχεσθαι σιωπῇ.

Πρῶτον μὲν οὖν τούτων ἀνάβητέ μοι μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἄξιῳ τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τῷ λογισμῷ προσέχειν τὸν νοῦν, ἵνα τοὺς μὲν νεανίσκους διὰ τὸ μέγεθος τῶν συμφορῶν ἐλεήσητε, τοῦτον δ' ἅπασιν τοῖς πολίταις ἄξιον ὀργῆς ἡγήσησθε. Εἰς τοσαύτην γὰρ ὑποψίαν

Διογείτων πάντας ἀνθρώπους εἰς ἀλλήλους καθίστησιν, ὥστε μήτε ζῶντας μήτ' ἀποθνήσκοντας μηδὲν μᾶλλον τοῖς οἰκειοτάτοις ἢ τοῖς ἐχθίστοις πιστεύειν· ὃς ἐτόλμησε ²⁰ τὰ μὲν ἕξαρνος γενέσθαι, τὰ δὲ τελευτῶν ὁμολογήσας ἔχειν, εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν λῆμμα καὶ ἀνάλωμα ἐν ὀκτῶ ἔτεσιν ἑπτὰ τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑπτακισχιλίας δραχμὰς ἀποδείξει. Καὶ εἰς τοῦτ' ἦλθεν ἀναισχυντίας, ὥστε οὐκ ἔχων ὅποι τρέψειε τὰ χρήματα, εἰς ὄψον μὲν δυοῖν παιδίοις καὶ ἀδελφῇ πέντε ὀβολοὺς τῆς ἡμέρας ἐλογίζετο, εἰς ὑποδήματα δὲ καὶ εἰς γναφεῖον καὶ εἰς κουρεῖον οὐκ ἦν αὐτῷ κατὰ μῆνα οὐδὲ κατ' ἐνιαυτὸν γεγραμμένα, συλλήβδην δὲ παντὸς τοῦ χρόνου πλεῖν ἢ τάλαντον ἀργυρίου. Εἰς δὲ τὸ μνη- ²¹ μα τοῦ πατρὸς οὐκ ἀναλώσας πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς, ἐκ πεντακισχιλίων δραχμῶν τὸ μὲν ἡμισυ αὐτῷ τίθησι, τὸ δὲ τούτοις λελόγισται. Εἰς Διονύσια τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, (οὐκ ἄτοπον γάρ μοι δοκεῖ καὶ περὶ τούτου μνησθῆναι) ἐκκαίδεκα δραχμῶν ἀπέφαινε ἐωνημένον ἀρνίον, καὶ τούτων τὰς ὀκτῶ δραχμὰς ἐλογίζετο τοῖς παισίν· ἐφ' ᾧ ἡμεῖς οὐχ ἤκιστα ὠργίσθημεν. Οὕτως, ὧ ἄνδρες, ἐν ταῖς μεγάλαις ζημίαις ἐνίστε οὐχ ἦττον τὰ μικρὰ λυπεῖ τοὺς ἀδικουμένους· λίαν γὰρ φανερὰν τὴν πονηρίαν τῶν ἀδικούντων ἐπιδείκνυσιν. Εἰς ²² τοίνυν τὰς ἄλλας ἑορτὰς καὶ θυσίας ἐλογίσατο αὐτοῖς πλεῖν ἢ τετρακισχιλίας δραχμὰς ἀνηλωμένας, ἕτερά τε παμπληθῆ, ἃ πρὸς τὸ κεφάλαιον συνελογίζετο, ὥσπερ διὰ τοῦτο ἐπίτροπος τῶν παιδίων καταλειφθεὶς, ἵνα γράμματα αὐτοῖς ἀντὶ χρημάτων ἀποδείξειε καὶ πενεστάτους ἀντὶ πλουσιῶν ἀποφῆνειε, καὶ ἵνα, εἰ μὲν τις αὐτοῖς πατρικὸς ἐχθρὸς ἦν, ἐκείνου μὲν ἐπιλάθων-

ται, τῷ δ', ἐπεὶ τῶν πατρῶων εἰσὶν ἀπεστερημένοι
 23 πολεμῶσιν. Καίτοι εἰ ἐβούλετο δίκαιος εἶναι περὶ τοὺς
 παῖδας, ἐξῆν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, οἷ κείνται περὶ
 τῶν ὀρφανῶν καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τῶν ἐπιτρόπων καὶ
 τοῖς δυναμένοις, μισθῶσαι τὸν οἶκον ἀπηλλαγμένους
 πολλῶν πραγμάτων, ἢ γῆν πριάμενος ἐκ τῶν προσιόν-
 των τοὺς παῖδας τρέφειν· καὶ ὁπότερον τούτων ἐποίη-
 σεν, οὐδενὸς ἂν ἤττον Ἀθηναίων πλούσιοι ἦσαν. Νῦν δέ
 μοι δοκεῖ οὐδεπώποτε διανοηθῆναι ὡς Φανεράν καταστή-
 σων τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἕξων τὰ τούτων, ἡγού-
 μενος δεῖν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν κληρονόμον εἶναι τῶν
 24 τοῦ τεθνεῶτος χρημάτων. Ὁ δὲ πάντων δεινότατον, ὃ
 δικασταί· οὗτος γὰρ συντριηραρχῶν Ἀλέξειδι τῷ Ἀριστο-
 δίκου, Φάσκων δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἐκείνῳ
 συμβαλέσθαι, τὸ ἥμισυ τούτων αὐτοῖς ὀρφανοῖς οὔσι
 λελόγισται, οὓς ἡ πόλις οὐ μόνον παῖδας ὄντας ἀτε-
 λεῖς ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴν δοκιμασθῶσιν ἐνιαυ-
 τὸν ἀφῆκεν ἀπασῶν τῶν λειτουργιῶν. Οὗτος δὲ πάπ-
 25 πος ὢν παρὰ τοὺς νόμους τῆς ἑαυτοῦ τριηραρχίας παρὰ
 τῶν αὐτοῦ θυγατριδῶν τὸ ἥμισυ πρᾶττεται. Καὶ ἀπο-
 πέμψας εἰς τὸν Ἀδρίαν ὀλκάδα δυοῖν ταλάντοιν, ὅτε
 μὲν ἀπέστελλεν, ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα αὐτῶν ὅτι
 τῶν παιδῶν ὁ κίνδυνος εἶη, ἐπεὶ δ' ἐσώθη καὶ ἐδιπλα-
 σίασεν, αὐτοῦ τὴν ἐμπορίαν ἔφασκεν εἶναι. Καίτοι εἰ
 μὲν τὰς ζημίας τούτων ἀποδείξει, τὰ δὲ σωθέντα τῶν
 χρημάτων αὐτὸς ἕξει, ὅποι μὲν ἀνήλωται τὰ χρήματα
 οὐ χαλεπῶς εἰς τὸν λόγον ἐγγράφει, βραδίως δ' ἐκ τῶν
 26 ἀλλοτρίων αὐτὸς πλουτήσει. Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν, ὃ
 δικασταί, πολὺ ἂν εἶη ἔργον πρὸς ὑμᾶς λογίζεσθαι·
 ἐπειδὴ δὲ μόλις παρ' αὐτοῦ παρέλαβον τὰ γράμματα,

μάρτυρας ἔχων ἡρώτων Ἀριστόδικον τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἀλέξιδος (αὐτὸς γὰρ ἐτύγχανε τετελευτηκώς), εἰ ὁ λόγος αὐτῷ εἶη τῆς τριηραρχίας· ὁ δ' ἔφασκεν εἶναι, καὶ ἐλθόντες οἴκαδε εὔρομεν Διογείτονα τέτταρας καὶ εἴκοσι μναῖς ἐκείνῳ συμβεβλημένον εἰς τὴν τριηραρχίαν. Οὔ-27
τος δ' ἐπέδειξε δυοῖν δεούσας πενήκοντα μναῖς ἀνηλω-
κέναι, ὥστε τούτοις λελογίσθαι ὅσον περ ὅλον τὸ ἀνά-
λωμα αὐτῷ γεγένηται. Καίτοι τί αὐτὸν οἴεσθε πεποιοη-
κέναι περὶ ὧν αὐτῷ οὐδεὶς σύνοιδεν ἀλλ' αὐτὸς μόνος
διεχειρίζεν, ὃς ἂν δι' ἐτέρων ἐπράχθη καὶ οὐ χαλεπὸν
ἦν περὶ τούτων πυθέσθαι, ἐτόλμησε ψευδάμενος τέτ-
ταρσι καὶ εἴκοσι μναῖς τοὺς αὐτοῦ θυγατρίδοὺς ζημιῶ-
σαι; Καὶ μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ᾧ δικασταί· ἐγὼ δ' 28
ὅσα τελευτῶν ὠμολόγησεν αὐτὸς ἔχειν χρήματα, ἑπτὰ
τάλαντα καὶ τετταράκοντα μναῖς, ἐκ τούτων αὐτῶν
λογιῶμαι, πρόσδοτον μὲν οὐδεμίαν ἀποφαίνων, ἀπὸ δὲ
τῶν ὑπαρχόντων ἀναλίσκων, καὶ θήσω ὅσῳ οὐδεὶς πώ-
ποτε ἐν τῇ πόλει, εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν καὶ
παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν χιλίας δραχμὰς ἐκάστου
ἐνιαυτοῦ, μικρῷ ἔλαττον ἢ τρεῖς δραχμὰς τῆς ἡμέρας.
Ἐν ὀκτῶ αὗται ἔτεσι γίνονται ὀκτακισχίλια δραχμαί, 29
καὶ ἀποδείκνυνται ἕξ τάλαντα περιόντα τῶν ἑπτὰ τα-
λάντων καὶ εἴκοσι μναῖ [τῶν τετταράκοντα μνῶν]. Οὐ
γὰρ ἂν δύναίτο ἀποδείξαι οὐθ' ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀπο-
λωλεκώς οὔτε ζημίαν εἰληφώς οὔτε χρήσταις ἀποδε-
δωκώς. . . .

33.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

"Ἔστι δὴ τις αὐτῶ πανηγυρικὸς λόγος, ἐν ᾧ πείθει τοὺς Ἑλληνας ἀγομένης Ὀλυμπίας τῆς πανηγύριως, ἐκβάλλειν Διονύσιον τὸν τύραννον τῆς ἀρχῆς καὶ Σικελίαν ἐλευθερῶσαι, ἄρξασθαι τε τῆς ἑχθρῆς αὐτίκα μάλα διαρπάσαντας τὴν τοῦ τυράννου σκηνὴν χρυσοῦ τε καὶ πορφύρας καὶ ἄλλω πλούτῳ πολλῷ κεκοσμημένην. Ἐπεμψε γὰρ θεωροὺς εἰς τὴν πανήγυριν ὁ Διονύσιος ἄγοντας θυσίαν τῷ θεῷ, μεγαλοπρεπῆς τε καταγωγῇ τῶν θεωρῶν ἐγίγνετο ἐν τῷ τεμένει καὶ πολυτελής, ἵνα θαυμασθεῖν μᾶλλον ὁ τύραννος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Ταύτην λαβὼν τὴν ὑπόθεσιν τοιαύτην πεποιήται τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου.

"Ἄλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἕνεκα, ᾧ ἄνδρες, ἄξιον Ἡρακλέους μεμνησθαι, καὶ ὅτι τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος συνήγειρε δι' εὐνοίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν μὲν γὰρ τῷ τέως χρόνῳ ἀλλοτρίως αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ τοὺς ὑβρίζοντας ἐκόλασεν, ἀγῶνα μὲν σωματῶν ἐποίησε, Φιλοτιμίαν δὲ πλούτου, γνώμης δ' ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τούτων ἀπάντων ἕνεκα εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωμεν, τὰ μὲν ὀφόμενοι, τὰ δ' ἀκουσόμενοι· ἠγήσατο γὰρ τὸν ἐνθάδε σύλλογον ἀρχὴν γενήσεσθαι τοῖς Ἑλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους Φιλίας.

8 Ἐκεῖνος μὲν οὖν ταῦθ' ὑφηγήσατο, ἐγὼ δ' ἦκω οὐ μικρολογησόμενος οὐδὲ περὶ ὀνομάτων μαχόμενος. Ἠγοῦμαι γὰρ ταῦτα μὲν ἔργα εἶναι σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων καὶ σφόδρα βίου δεομένων, ἀνδρὸς δ' ἀγαθοῦ καὶ

πολίτου πολλοῦ ἀξίου περὶ τῶν μεγίστων συμβουλεύειν, ὄρων οὕτως αἰσχρῶς διακειμένην τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλὰ μὲν αὐτῆς ὄντα ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, πολλὰς δὲ πόλεις ὑπὸ τυράννων ἀναστάτους γεγενημένας. Καὶ 4 ταῦτα εἰ μὲν δι' ἀσθένειαν ἐπάσχομεν, στέργειν ἂν ἦν ἀνάγκη τὴν τύχην· ἐπειδὴ δὲ διὰ στάσιν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους Φιλονικίαν, πῶς οὐκ ἄξιον τῶν μὲν παύσασθαι, τὰ δὲ κωλύσαι, εἰδότες ὅτι Φιλονικεῖν μὲν ἔστι τῶν εὖ πραττόντων, γνῶναι δὲ τὰ βέλτιστα τῶν κακῶς; ὄρωμεν γὰρ τοὺς κινδύνους καὶ μεγάλους καὶ παντα- 5 χόθεν περιστηκότας· ἐπίστασθε δὲ ὅτι ἡ μὲν ἀρχὴ τῶν κρατούντων τῆς θαλάττης, τῶν δὲ χρημάτων βασιλεὺς ταμίης, τὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων σώματα τῶν δαπανᾶσθαι δυναμένων, ναῦς δὲ πολλὰς μὲν αὐτοῖς κέκτηται, πολλὰς δ' ὁ τύραννος τῆς Σικελίας. Ὡστ' 6 ἄξιον τὸν μὲν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον καταθέσθαι, τῇ δ' αὐτῇ γνώμῃ χρωμένους τῆς σωτηρίας ἀντέχεσθαι, καὶ περὶ μὲν τῶν παρεληλυθότων αἰσχύνεσθαι, περὶ δὲ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι δεδιέναι, καὶ τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι, οἱ τοὺς μὲν βαρβάρους ἐποίησαν τῆς ἀλλοτρίας ἐπιθυμοῦντας τῆς σφετέρας αὐτῶν ἑστερηῆσθαι, τοὺς δὲ τυράννους ἐξελάσαντες κοινήν ἅπασιν τὴν ἐλευθερίαν κατέστησαν. Θυμάζω δὲ Λακεδαιμονίους πάν- 7 των μάλιστα, τίνι ποτὲ γνώμῃ χρώμενοι καομένην τὴν Ἑλλάδα περιορῶσιν, ἡγεμόνες ὄντες τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀδίκως καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἐπιστήμην, μόνοι δ' οἰκοῦντες ἀπόρθητοι καὶ ἀτείχιστοι καὶ ἀστασίαστοι καὶ ἀήττητοι καὶ τρόποις ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι. Ὡν ἕνεκα ἐλπίς ἀθάνατον τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς κекτῆσθαι, καὶ ἐν τοῖς

παρεληλυθόσι κινδύνοις σωτήρας γενομένουσ τῆσ Ἑλλά-
 8 δοσ περι τῶν μελλόντων προορᾶσθαι. Οὐ τοίνυν ὁ ἐπιὼν
 καιρὸσ τοῦ παρόντοσ βελτίων· οὐ γὰρ ἀλλοτρίασ δεῖ
 τὰσ τῶν ἀπολωλότων συμφορὰσ νομίζεῖν ἀλλ' οἰκείασ,
 οὐδ' ἀναμεῖναι, ἕωσ ἂν ἐπ' αὐτοὺσ ἡμᾶσ αἱ δυνάμεισ
 ἀμφοτέρων ἔλθωσιν, ἀλλ' ἕωσ ἔτι ἔξεστι, τὴν τούτων
 9 ὕβριν κολάσαι. Τίσ γὰρ οὐκ ἂν ἀγανακτήσειεν ὄρων τῶ
 πρὸσ ἀλλήλουσ πολέμῳ μεγάλουσ αὐτοὺσ γεγενημένουσ;
 Ὦν οὐ μόνον αἰσχρῶν ὄντων ἀλλὰ καὶ δεινῶν, τοῖσ μὲν
 10 μεγάλᾳ ἡμαρτηκόσιν ἐξουσίᾳ γεγένηται τῶν πεπραγ-
 μένων, τοῖσ δ' Ἑλλησιν οὐδεμία αὐτῶν τιμωρία

34.

ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΜΗ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΟΝ
 ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΑΘΗΝΗΣΙΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τοῦ δήμου κατελθόντοσ ἐκ Πειραιῶσ καὶ ψηφισαμένου διαλύσασ-
 θαι πρὸσ τοὺσ ἐν ἄστει καὶ μηδενοσ τῶν γεγενημένων μνηστικακῆν,
 θέουσ δὲ ὄντοσ μὴ πάλιν τὸ πλῆθοσ εἰσ τοὺσ εὐπόρουσ ὕβριζῃ τὴν
 ἀρχαίαν ἐξουσίαν κεκομισμένον, καὶ πολλῶν ὑπὲρ τούτου γιγνο-
 μένων λόγων, φορμίσιοσ τισ τῶν συγκατελθόντων μετὰ τοῦ δήμου
 γνώμην εἰσηγήσατο, τοὺσ μὲν φεύγοντασ κατιέναι, τὴν δὲ πολι-
 11 τείαν μὴ πᾶσιν ἀλλὰ τοῖσ γῆν ἔχουσι παραδοῦναι, βουλομένων
 ταῦτα γενέσθαι καὶ Λακεδαιμονίων. Ἐμελλον δὲ τοῦ ψηφίσματοσ
 τούτου κυρωθέντοσ πεντακισχίλιοσ σχεδὸν Ἀθηναίων ἀπελαλήτεσ-
 θαι τῶν κοινῶν. Ἰνα δὴ μὴ τοῦτο γένοιτο, γράφει τὸν λόγον
 12 τόνδε ὁ Λυσίας τῶν ἐπισήμων τινὶ καὶ πολιτευομένων.

Ὅτ' ἐνομιζόμεν, ὧ Ἀθηναῖοι, τὰς γεγενημένας συμ-
 φορὰς ἱκανὰ μνημεῖα τῇ πόλει καταλελειφθαι, ὥστε
 μηδ' ἂν τοὺς ἐπιγιγνομένους ἐτέρας πολιτείας ἐπιθυ-
 μεῖν, τότε δὴ οὗτοι τοὺς κακῶς πεπονθότας καὶ ἀμ-
 φοτέρων πεπειραμένους ἐξαπατῆσαι ζητοῦσι τοῖς αὐτοῖς
 ψηφίσμασιν ὁσπερ καὶ πρότερον δις ἤδη. Καὶ τούτων 2
 μὲν οὐ θαυμάζω, ὑμῶν δὲ τῶν ἀκρωμένων, ὅτι πάν-
 των ἔστέ ἐπιλησμονέστατοι ἢ πάσχειν ἐτοιμότατοι
 κακῶς ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν, οἱ τῇ μὲν τύχῃ τῶν ἐκ
 Πειραιῶς πρῶτων μετέσχον, τῇ δὲ γνώμῃ τῶν ἐξ
 ἄσπερος. Καίτοι τί ἔδει Φεύγοντας κατελλεῖν, εἰ χει-
 ροτονοῦντες ὑμᾶς αὐτοὺς καταδουλώσεσθε; Ἐγὼ μὲν 3
 οὔν, ὧ Ἀθηναῖοι, (οὔτε πλούτῳ) οὔτε γένοι ἀπελαυνό-
 μενος, ἀλλ' ἀμφότερα τῶν ἀντιλεγόντων πρότερος ὢν,
 ἠγοῦμαι ταύτην μόνην σωτηρίαν εἶναι τῇ πόλει, ἅπα-
 σιν Ἀθηναίοις τῆς πολιτείας μετεῖναι, ἐπεὶ ὅτε καὶ
 τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ χρήματα καὶ συμμά-
 χους ἐκεκτῆμεθα, οὐχ ὅπως Ἀθηναίων τινὰ ἀπόσωμεν
 διενοοῦμεθα, ἀλλὰ καὶ Εὐβοεῦσιν ἐπιγαμίαν ἐποιού-
 μεθα· νῦν δὲ καὶ τοὺς ὑπάρχοντας πολίτας ἀπελῶ-
 μεν; Οὐκ ἔάν ἕμοιγε πίθησθε, οὐδὲ μετὰ τῶν τειχῶν 4
 καὶ ταῦτα ἡμῶν αὐτῶν περιαιρητόμεθα ὀπλίτας πολ-
 λούς καὶ ἰππέας καὶ τοξότας, ὧν ὑμεῖς ἀντεχόμενοι
 βεβαιοτέρον δημοκρατήσεσθε, τῶν δ' ἐχθρῶν πλέον ἐπι-
 κρατήσετε, ὧφελιμώτεροι δὲ τοῖς συμμάχοις ἔσεσθε.
 Ἐπίστασθε γὰρ κὰν ταῖς ἐφ' ἡμῶν ὀλιγαρχίαις γεγε-
 νημέναις οὐ τοὺς γῆν κεκτημένους σχόντας τὴν πόλιν,
 ἀλλὰ καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀποθανόντας, πολλοὺς
 δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεσόντας, οὓς ὁ δῆμος καταγαγὼν 5
 ὑμῖν μὲν τὴν ὑμετέραν ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ ταύτης

οὐκ ἐτόλμησε μετασχεῖν. Ὡστε, ἐὰν ἔμοιγε πίθησθε, οὐ τοὺς εὐεργέτας, καθὼ δύνασθε, τῆς πατρίδος ἀποστερήσετε, οὐδὲ τοὺς λόγους πιστοτέρους τῶν ἔργων οὐδὲ τὰ μέλλοντα τῶν γεγενημένων νομιεῖτε, ἄλλως τε καὶ μεμνημένοι τῶν περὶ τῆς ὀλιγαρχίας μαχομένων, οἱ τῷ μὲν λόγῳ τῷ δῆμῳ πολεμοῦσι, τῷ δ' ἔργῳ τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦσιν· ἅπερ κτήσονται, ὅταν ὑμᾶς ἐρήμους συμμάχων λάβωσιν. Εἴτα τοιούτων ὑμῖν ὑπαρχόντων ἐρωτῶσι τίς ἔσται σωτηρία τῇ πόλει, εἰ μὴ ποιήσομεν ἅ Λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν; Ἐγὼ δὲ τούτους εἰπεῖν ἄξιόν τί τῷ πλήθει περιγενησεται, εἰ ποιήσομεν ἅ ἐκεῖνοι προστάττουσιν; Εἰ δὲ μή, πολὺ κάλλιον μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ Φανερώς ἡμῶν αὐτῶν θάνατον καταψηφίσασθαι. Ἐγοῦμαι γάρ, ἐὰν μὲν πείθω, ἀμφοτέροις κοινὸν εἶναι κίνδυνον. Ὅρῳ δ' Ἀργείους καὶ Μαντινέας τὴν αὐτὴν ἔχοντας γνώμην τὴν αὐτῶν οἰκοῦντας, τοὺς μὲν ὁμόρους ὄντας Λακεδαιμονίοις, τοὺς δ' ἐγγὺς οἰκοῦντας, καὶ τοὺς μὲν οὐδὲν ἡμῶν πλείους, τοὺς δ' οὐδὲ τρισχιλίους ὄντας. Ἴσασι γὰρ ὅτι, κἂν πολλάκις εἰς τὴν τούτων ἐμβάλλωσι, πολλάκις αὐτοῖς ἀπαντήσονται ὅπλα λαβόντες, ὥστ' οὐ καλὸς ὁ κίνδυνος αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι, ἐὰν μὲν νικήσωσι, τούτους οὐ καταδουλώσασθαι γε, ἐὰν δὲ ἠττηθῶσι, σφᾶς αὐτοῦς τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀποστερῆσαι, ὅσῳ δ' ἂν ἄμεινον πράττωσι, τοσοῦτῳ (ἦττον) ἐπιθυμοῦσι κινδυνεύειν.

9 Εἴχομεν δὲ, ὡς Ἀθηναῖοι, καὶ ἡμεῖς ταύτην τὴν γνώμην, ὅτε τῶν Ἑλλήνων ἤρχομεν, καὶ ἐδοκοῦμεν καλῶς βουλευέσθαι περιορῶντες μὲν τὴν χώραν τεμνομένην, οὐ νομίζοντες δὲ χρῆναι περὶ αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γὰρ ἦν ὀλίγων ἀμελοῦντας πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι.

Νῦν δέ, ἐπεὶ ἐκείνων μὲν ἀπάντων μάχη ἐστερήμεθα,
 ἡ δὲ πατρίς ἡμῖν λέλειπται, ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὐ-
 τος μόνος ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. Ἄλλὰ γὰρ ¹⁰
 χρὴ ἀναμνησθέντας ὅτι ἤδη καὶ ἑτέροις ἀδικουμένοις
 βοηθήσαντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλὰ τρόπαια τῶν πο-
 λεμίων ἐστήσαμεν, ἀνδρας ἀγαθοὺς περὶ τῆς πατρίδος
 καὶ ἡμῶν αὐτῶν γίγνεσθαι, πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς
 καὶ ἐλπίζοντας τὸ δίκαιον μετὰ τῶν ἀδικουμένων ἔσε-
 σθαι. Δεινὸν γὰρ ἂν εἶη, ὧ Ἄθηναῖοι, εἰ, ὅτε μὲν ¹¹
 ἐφεύγομεν, ἐμαχώμεθα Λακεδαιμονίοις, ἵνα κατέλθω-
 μεν, κατελθόντες δὲ Φευξόμεθα, ἵνα μὴ μαχώμεθα.
 Οὐκ οὖν αἰσχρὸν εἰ εἰς τοῦτο κακίας ἤξομεν, ὥστε οἱ
 μὲν πρόγονοι καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας Ἑλ-
 λήνων διεκινδύνεον, ὑμεῖς δὲ οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας
 αὐτῶν τολμᾶτε πολεμεῖν;

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

Ι. ΠΡΟΣ ΑΙΣΧΙΝΗΝ ΤΟΝ ΣΩΚΡΑΤΙΚΟΝ ΧΡΕΩΣ.

1. Οὐκ ἂν ποτ' ᾤθηην, ὦ ἄνδρες δικασταί, Αἰσχί-
νην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην δικάσασθαι, νομίζω
δ' οὐκ ἂν βλάβῃς αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφανταδε-
στέραν ἐξευρεῖν. Οὗτος γάρ, ὦ, ἄνδρες δικασταί, ὀφεί-
λων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσινόμῳ τῷ τραπε-
ζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι προσελθὼν πρὸς ἐμὲ ἔδειτο μὴ
περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπε-
2 σόντα. „Κατασκευάζομαι δ'” ἔφη „τέχνην μυρεψικὴν·
ἀφορμῆς δὲ δέομαι, καὶ οἶσω δέ σοι ἑννὲ' ὀβολοὺς τῆς
μνᾶς τόκον.” Πεισθεῖς δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγον-
τος καὶ ἅμα οἰόμενος τουτονὶ Σωκράτους γεγενοῦτα
μαθητὴν καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ
σεμνοὺς λέγοντα λόγους οὐκ ἂν ποτε ἐπιχειρῆσαι οὐδὲ
τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι
ἐπιχειροῦσι πράττειν
- 3 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον
τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας
τοὺς αὐτῷ κεκρημένους. Οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγ-
γύς οἰκοῦντες, παρ' ὧν προδόσεις λαμβάνων οὐκ ἀπο-
δίδωσι, δικάζονται αὐτῷ συγκλήσαντες τὰ καπηλεῖα,
οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν ὥστ'

ἐκλιπόντες τὰς αὐτῶν οἰκίας ἐτέρας πόρρω μισθοῦνται; Ὅσους δ' ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους 4 Φορὰς οὐ κατατίθησιν, ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην περιφθείρονται. Τοσοῦτοι δὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται, ὥστ' οἶσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐτοὺς ἔκειν [τοῦ τεθνεῶτος]. Οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται, ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν ἢ τούτῳ συμβάλλειν· πολὺ γὰρ μᾶλλον ἂν δανείσθαι αὐτοῦ νομίζει εἶναι ἢ ἂν ὁ πατήρ αὐτῷ κατέλιπεν. Ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου μυροπώλου, τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἐβδμήκοντα ἔτη γεγонуῖαν; Ἦς ἐρᾶν προσποιησάμενος οὕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν, αὐτὸν δὲ ἀντὶ κάπηλου μυροπώλην ἀπέδειξεν. Οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο, τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἥς ῥᾶον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους. Καὶ μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. Athen. 13. p. 611 E—612 F. Vocc. ἥς ῥᾶον — δακτύλους etiam apud Demetr. leguntur. (Rhet. Gr. ed. Walz IX, 58. Ibidem et fragm. 93).

II. ΚΑΤ' ΑΙΣΧΙΝΟΤ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΕΤΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΤΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

2. Ἐπειδὴ τοίνυν τοὺς Χύτρος ὁ Δημάρατος ἐάλω προδιδούς. Harpocr. v. Χύτροι.

III. ΠΡΟΣ ΛΙΣΧΙΝΗΝ ΒΛΑΒΗΣ.

3. Οὗτος ἐμοὶ βλάβης δεδίκασται. Bekk. Anecd. p. 132, 23.

IV. ΠΡΟΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΝ ΠΕΡΙ ΟΙΚΙΑΣ.

4. Ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλάσποντον ἔγρημαν ἐν Ἀβύδῳ δὺ ὄντε Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνὴν καὶ συνωκείτην. Ἐπειτα αὐτοῖν γίγνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἐφάτην δύνασθαι γυνῶναι ὁποτέρου εἴη. Ἐπεὶ δ' ἦν ἀνδρὸς ὠραία, συνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν [χρῶτο καὶ] ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιοχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα, εἰ δ' Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. Athen. 12. p. 534 F.

5. Οἶμαι τοίνυν καὶ ἐκεῖνο ὑμᾶς αἰσθάνεσθαι ὅτι Ἀρχεβιάδης οὐκ ἄλλο τι ἐζήτει κομίσασθαι, ἀλλὰ τῶν ἐμῶν ἡμφεσβήτει. Suid. v. αἰσθέσθαι.

6. Καίτοι εἰ ἀπεδεδώκει τῷ Κτησικλεῖ τὰς ν' παλαιάς, ὥσπερ οὗτός φησιν. Phot. lex. II p. 46 Nab. Suid. v. παλαιόν.

V. ΠΡΟΣ ΑΝΔΟΚΙΔΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΥ.

7. Οὔτε τιμῆς τεταγμένης πωλοῦσιν, ἀλλ' ὡς ἂν δύναιτο πλειστηριάσαντες. Harpocr. v. πλειστηριάσαντες (addit: Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Ἀνδοκίδην εἰ γνήσιος. Isaeo fragmentum tribuit Pollux 7 § 14).

VI. ΚΑΤΑ ΑΝΤΙΓΕΝΟΤΣ ΑΜΒΛΩΣΕΩΣ.

8. Σκέψασθε δὲ καὶ ὡς Ἀντιγένης πεποίηκεν οὕτως ἡ γραφάμενος τὴν μητέρα ἡμῶν ἀξιοῖ λαβεῖν τὴν ἀδελφὴν καὶ ἀγωνίσασθαι μὲν, ἵνα μὴ ἀποτίσῃ τὰς χιλίας δραχμάς, ὡς δεῖ ἀποτίνειν εἰάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ γρα-

ψάμενος. Lex. rhet. Cantabr. i. v. ἐπιτίμιον p. 16, 24
Houtsma.

VII. ΠΡΟΣ ΑΡΕΣΑΝΔΡΟΝ.

9. Νῦν δὲ πρὸς τοὺς ἐκλογέας τοῦ Φόρου ἅπαντα
ἀπογραφόμεθα. Harpocr. v. ἐκλογεῖς.

VIII. ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ ΑΡΓΙΑΣ.

10. Δράκων ἦν ὁ θεὸς τὸν νόμον, αὐθις δὲ καὶ Σό-
λων ἐχρήσατο, θάνατον οὐχ ὀρίσας ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀλλ'
ἀτιμίαν, ἐὰν τις ἀλφῶ τρίς, ἐὰν δ' ἅπαξ, ζημιοῦσθαι
δραχμαῖς ἑκατόν. Lex. rhet. Cantabr. i. v. ἀργίας
δίκη p. 12, 3 Houtsma.

IX. ΠΡΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΝ ΠΕΡΙ ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ ΔΩΡΕΩΝ.

11. Εἰ, πρὶν ποιῆσαι, ἤξιουν τῆς εἰκόνης τυχεῖν
ἐὰν ποιήσω, ἔδοτε ἄν, ποιήσαντι δ' ἄρ' οὐ δώσετε; Μὴ
τοίνυν μέλλοντες μὲν ὑπισχνεῖσθε, εὖ παθόντες δ' ἀφαι-
ρεῖσθε. Aristot. rhetor. 2. 23. Dionys. Hal. 6. p. 739 R.

12. Καὶ γὰρ Ἀρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι οὐδὲν πρό-
τερον ὑπῆρχε γενναῖον πρὶν γενναῖόν τι πράξειαι.

Τὰ γοῦν ἔργα συγγενέστερά ἐστι τὰ ἐμὰ τοῖς Ἀρ-
μοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἢ τὰ σά. Aristot. ibid.

13. Εἰ ἐπτά ὑμῖν ἦσαν τοιοῦτοι στρατηγοὶ οἷος ἐγώ,
ἀοίκητος ἂν ἦν ἡ Λακεδαίμων. Aristid. or. 49 p. 519.
Dind. Praecedunt haec Aristidis verba: τίθει μὲν, εἰ
βούλει Λυσίου τὸν λόγον εἶναι, τίθει δ' Ἰφικράτους εἰ
τοῦτο αἰρεῖ.

14. Ὑμεῖς μὲν οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ'
ὑμῶν ταῦτά μοι τὰ γράμματα καὶ τὴν στήλην εἶναι

τι σεμνόν, ἐμοὶ δὲ στήλη οὐρανομήκης ἔστηκεν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ μαρτυροῦσα τὴν ἀρετὴν. Aristid. *ibid.*

15. Τὸ μὲν ἐμὸν ἀπ' ἐμοῦ γένος ἄρχεται, τὸ δὲ σὸν ἐν σοὶ παύεται. Plut. *Apophthegm.* p. 187 B., II, 42 Bern. (cfr. Arsenius *viol.* Walz p. 308. Io. Stobaeus *floril.* III p. 156 M. Ulpianus *ad Demosth.* Mid. § 62 p. 80 ed. Meier. ita habet idem *fragm.*: Τὸ μὲν ἐμὸν γένος ἀπ' ἐμοῦ τὴν ἀρχὴν τοῦ γνωρίζεσθαι λαμβάνει, τὸ δὲ σὸν μέχρι σοῦ τὴν δόξαν ἔστησεν).

X. ΠΡΟΣ ΑΡΧΕΒΙΑΔΗΝ.

16. Ἐπειδὴ τάχιστα ἔλαχέ μοι ταύτην τὴν δίκην Ἀρχεβιάδης, ὃ ἄνδρες δικασταί, προσῆλθον αὐτῷ λέγων ὅτι νέος καὶ ἄπειρος εἶην πραγμάτων καὶ οὐδὲν δεόμενος εἰσιέναι εἰς δικαστήριον. „ἐγὼ οὖν σε ἀξιῶ μὴ εὕρημα ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν, ἀλλὰ παρλαβόντα τοὺς ἐμοὺς φίλους καὶ τοὺς σαυτοῦ διηγήσασθαι περὶ τοῦ χρέως ὅθεν γεγένηται. Κἂν δόξης ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, οὐδὲν σοι δεήσει πραγμάτων, ἀλλ' ἄπει λαβῶν τὰ σαυτοῦ. Δίκαιος δ' εἶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ἅπαντα, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τοῦ συμβολαίου, ἴν' ἀκούσαντες περὶ ὧν οὐκ ἴσμεν βουλευσώμεθα περὶ ὧν σὺ λέγεις, ἐάν πως φανερόν γένηται, πότερον ἀδίκως τῶν ἐμῶν ἐφίεσαι ἢ δικαίως τὰ σαυτοῦ ζητεῖς κομίσασθαι.” Ταῦτ' ἐμοῦ προκαλουμένου οὐδεπώποτ' ἠθέλησε συνελθεῖν, οὐδὲ λόγον περὶ ὧν ἐνεκάλει ποιήσασθαι, οὐδὲ δίκαιαν ἐπιτρέψαι, ἕως ἡμεῖς τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν δαιτητῶν ἔθεσθε. Dionys. Hal. 5 p. 601 coll. p. 604 R.

XI. ΚΑΤ' ΑΤΤΟΚΛΕΟΥΣ (εἰ Λυσίου Poll.).

17. Ψηφοπαικτοῦσι τὸ δίκαιον. Pollux 7, 200.

XII. ΚΑΤ' ΑΤΤΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.

18. Τοῖς ὀψιζομένοις ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιτιθέμενοι τὰ ἰμάτια ἀποδύονται. Bekk. Anecd. p. 110, 29.

19. Τετύχηκε δέ μοι καὶ εἰκοσίμῳ ἔρανος. Pollux 9, 57.

20. Τὸν παῖδα τὸν ἀκολουθοῦντα μετ' αὐτοῦ. Phry-nichi epitome p. 353 Lob.

21. Μεταλλαξαμένη χιτῶνα. Pollux 7, 44.

XIII. ΤΗΡ ΑΧΙΛΛΕΙΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.

22. Ἄκρατῆς λύπης γενηθεῖσα αὐτὴν ἀπέκτεινε. Longin. apud Walz Rhetor. Gr. IX p. 592 = Apsines p. 109, 13 Bake. (Non Lysiae sed ipsius Apsinis, locum Lysiacum in brevissimum spatium contrahentis, verba videntur. cf. quod praecedit de Hypéride: ἐπέξεισι γὰρ τὰ συμβεβηκότα τῆ τοῦ Ὀνειδου μητρί).

XIV. ΠΡΟΣ ΓΛΑΥΚΩΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟ-
ΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

23. Καὶ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτο ἂν ἔχοι Γλαύκων εἰπεῖν ἢ ἄλλος τις τῶν Δικαιογένους συγγενῶν, ὡς, ὅτε μὲν προὔκειτο, ᾧκνουν καὶ ἡσχύνοντο λόγους περὶ αὐτοῦ ποιεῖσθαι, ἐξενεχθέντος δ' ἢ περὶ τῶν χρημάτων τινὰ μνείαν εἶχετε ἢ τὰς θυγατέρας ἡξιοῦτε διαιτᾶσθαι. Suid. v. προὔκειτο.

24. Δικαιογένης δὲ τέως μὲν ᾧκει παρ' ἡμῖν, δοκιμασθεὶς δ' ἔγημε. Suid. v. τέως (ubi haec or. tamquam Antiphontis citatur, errore manifesto.)

XV. ΠΕΡ ΤΗΡ ΔΕΞΙΟΥ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΥ.

25. Καθίστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὰς αἴγας καὶ ἠπόλει αὐταῖς Bekk Anecd. p. 129, 15.

26. Ἐχρῆν τὸν Κλειτοφῶντα καὶ τοὺς ἀντιδικοῦντας αὐτῷ. Ibid. p. 129, 18.

XVI. ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

27. Εἰ γὰρ τι ἐγκαλεῖς τῷδε τῷ μεираκίῳ καὶ τῶν σῶν τι ἔχει, δίκασαι αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, εἰ μὲν χωρίου ἀμφισβητεῖς, καρποῦ, εἰ δ' οἰκίας, ἐνοικίου, ὥσπερ οὗτος σοὶ νῦν ἐπιτροπῆς δικάζεται. Harpocr. v. καρποῦ δίκη. (addito εἰ γνήσιος).

28. Πέντε μῆσι μετὰ τῶν ἐλεοκόπων διαιτώμενος. Harpocr. v. ἐλεοκόπων.

XVII. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

29. Διογένει δὲ οἰκειότατα πάντων ἀνθρώπων ἐχρῶμεθα, καὶ ἕως γε ὑγίαιεν, ἐξ ἀγροῦ ὁπότε ἔλθοι, παρ' ἡμῖν ἐδιητᾶτο. Priscian. 18. c. 25. Vol. II. p. 230. Kr.

30. Ἦν γὰρ αὐτῆ υἱὸς ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἔτη γεγονῶς ἐκκαίδεκα. Priscian. ib. p. 210. Kr.

31. Μόλπεις ὁ τῶν ἐν Πειραιεῖ. Harpocr. v. Μόλπεις.

XVIII. ΠΡΟΣ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΗΝ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ.

32. Ἄρ' οὖν ἀπράγμων εἶναι δοκεῖ ὑμῖν Δικαιογένης, ὃς ἐπιδικάζεται μὲν τῶν κλήρων, ἀμφισβητεῖ δὲ τοῖς ὀρφανοῖς ὧν αὐτοῖς οἱ πατέρες κατέλιπον; Bekk. Anecd. p. 145, 8 et 120, 14.

XIX. ΚΑΤΑ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΤΥΡΕΩΣ.

33. Ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς καὶ Κτήσων, οἰκεῖος ὧν ἡμῖν, συντυγχάνουσι τῷ Ἑρμῶνι ἐς βόθυνον ἀπίοντι. Bekk. Anecd. p. 173, 26.

XX. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΓΤΘΗΚΗΣ.

34. Εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγέ τι ἢ μέτριον, ὧ ἄνδρες δικασταί, Λυσιμένης.

οὐκ ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθῆκης δικαιολογεῖσθαι, ἢ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν. Πέρυσι δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐξέδωκα εἰς τι χαλκεῖον. Ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ Σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλια.

ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. Ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης πολλὰ σκεύη ταῦτά καὶ ὅμοια ἐργάζεται. Athen. 5. p. 209 F. (add. vocc. εἰς Λυσίαν ἀναφέρεται).

XXI. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΓΕΝΟΤΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

35. Ἐπειδὴ τοίνυν Ἐπιγένης ἀσθενὴς τριηραρχεῖν ἠναγκάζετο, ἀνάργυρος ὢν καὶ τῆς γῆς τῶν πολεμίων κρατούντων. Suid. v. ἀνάργυρος.

XXII. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΤΕΡΓΕΣΙΩΝ.

36. Οἱ κεῖτοι μὲν πόλις τσαύτη. Harpocr. v. κεῖτοι.

XXIII. ΚΑΤ' ΕΤΘΤΛΙΚΟΤ.

37. Οὐ δυνάμενος δ' ἐκβαλεῖν διὰ τὸ ἀμφιδέαις δεδέσθαι τὰς θύρας. Harpocr. v. ἀμφιδέαι.

XXIV. ΤΠΕΡ ΕΤΘΤΝΟΤ.

38. Καὶ τοῦτο ἐποιήσαμεν οὐκ αὐτοτελῶς, ἀλλ' ἀκριβῶς. Bekk. Anecd. p. 467, 32.

XXV. ΤΠΕΡ ΕΤΚΡΙΤΟΤ ΔΙΑΜΑΡΤΤΡΙΑ.

39. Ἄδηφάγους τριήρεις. Harpocr. h. v. add. εἰ γνήσιος ὁ λόγος.

XXVI. ΠΕΡΙ ΤΟΤ ΗΓΗΣΑΝΔΡΟΤ ΚΛΗΡΟΤ.

40. Ὡς ἔμελλεν ἐπὶ τε τοὺς βωμοὺς ἰέναι καὶ τὰ

νομιζόμενά γε ποιήσειν. Priscian. 18 c. 25 Vol. II p. 221. Krehl.

41. Τοῖς ἐγγύτατα γένους συνήκουν. Idem 18 p. 187 Kr.

XXVII. ΚΑΤΑ ΘΕΟΠΟΜΠΟΤ ΑΙΚΙΑΣ.

42. Εγὼ δ' ὄξύμελι πίνω. Athen. 2 p. 67 F.

XXVIII. ΠΡΟΣ ΤΟΤΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΤΣ ΠΑΙΔΑΣ.

43. Οὐχ ἱκανόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τοῖς ἐπιτρόποις ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπείαν ἔχουσιν ἀλλὰ καὶ διασώζοντες τὰς τῶν Φίλων οὐσίας συκοφαντοῦνται ὑπὸ τῶν ὀρφανῶν πολλοί· ὅπερ κάμοι νῦν συμβέβηκεν. Ἐγὼ γάρ, ὧ ἄνδρες δικασταί, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος τῶν Ἰπποκράτους χρημάτων καὶ διαχειρίσας ὀρθῶς καὶ δικαίως τὴν οὐσίαν καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς δοκιμασθεῖσι τὰ χρήματα ὧν ἐπίτροπος κατελείφθην, συκοφαντοῦμαι νῦν ὑπ' αὐτῶν ἀδίκως. Dionys. Hal. 5 p. 599 sq. R.

XXIX. ΠΡΟΣ ΙΣΟΚΡΑΤΗΝ [ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΝ Poll. 8, 46] ΑΙΚΙΑΣ.

44. Καίτοι τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν ὅτι τὴν μὲν αἰκίαν χρημάτων ἔστι μόνον τιμῆσαι, τοὺς δὲ ὑβρίζειν δόξαντας ἔξεστιν ὑμῖν θανάτῳ ζημιοῦν; Phot. II p. 236 Nab. Suid. et Etym. M. v. ὕβρις.

[XXX. ΠΕΡ ΙΦΙΚΡΑΤΟΤΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

45. Εἶτα σὺ μὲν ὦν Ἀριστοφῶν οὐκ ἂν προδοίης, ἐγὼ δ' ὦν Ἰφικράτης; Aristot. rhetor. 2, 23 p. 1398. (Σὺ δ' αὐτὸς εἰ κύριος ἦσθα τῶν νεῶν, πότερον προὔδωκας ἂν ἢ οὐ; — Εἶτα σὺ μὲν οὐκ ἂν προὔδωκας ὦν Ἀριστοφῶν, Ἰφικράτης δὲ προὔδωκεν; Aristid. or. 49 vol. 2 p. 519 Dind.).

46. Ἡ γὰρ ὁδὸς μοι τῶν λόγων διὰ μέσων τῶν Χάριτι πεπραγμένων ἐστίν. Arist. rhetor. 3, 10 p. 1411.

47. Τραύματα ἔχων οὐχ ἑτέρων ἐπ' ἐμὲ ἐρχομένων, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιών. Schol. V ad Hom. II. N, 291.

48. Οἷα ποιεῖς, ὦ ἄνθρωπε, πολέμου περιστῶτος τὴν πόλιν περὶ ἐμοῦ πείθων βουλευέσθαι καὶ μὴ μετ' ἐμοῦ. Plut. Mor. 187 B. (v. II p. 41 Bern.).

49. Βελτίων μὲν ὁ τῶν ἀντιδίκων ὑποκριτής, δρᾶμα δὲ τοῦμὸν ἄμεινον. ibid. p. 801 F.]

Fragmenta 45, 46, 48, 49 a nullo testium citatorum Lysiae tribuuntur. eff. Aristidis verba ad fragm. 13 citata.

XXXI. ΠΕΡ ΚΑΛΛΑΙΣΧΡΟΤ.

50. Μετ' ἀβακίου δὲ καὶ τραπεζίου πωλῶν ἑαυτόν. Pollux 10, 105.

XXXII. ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΟΥ ΤΥΡΕΩΣ.

51. Καὶ ἐξελθοῦσα ἡ παιδίσκη τὴν θύραν ἀνοίγνυσι. Poll. 3, 76.

XXXIII. ΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ.

52. Οὗτοι δὲ φάσκοντες πλείονος μισθώσασθαι καὶ τίμημα καταστήσασθαι. Harpoer. et Suid. v. τίμημα. (Ad Lysiam uterque hoc fragm. refert, sed orationis titulum Suid. omittit).

XXXIV. ΚΑΤΑ ΚΙΝΗΣΙΟΥ ΠΕΡ ΦΑΝΙΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.

53. Θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοῖς νόμοις βοηθός, ὃν ὑμεῖς πάντες ἐπίστασθε ἀσεβέστατον ἀπάντων καὶ παρανομώτατον ἀνθρώπων γεγονέναι. Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοῦς

ἑξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰσχρὸν ἔστι καὶ λέγειν, τῶν κωμωδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον
 2 ἐνιαυτόν; Οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ
 Μυσταλίδης καὶ Λυσίθεος συνειστιῶντο, μίαν ἡμέραν
 ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νομηνιαστῶν κακο-
 δαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τοῦνομα θέμενοι, πρέπον
 μὲν ταῖς αὐτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραττό-
 3 μενοι τὴν διάνοιαν ἔσχον, ἀλλ' ὡς καταγελῶντες τῶν
 θεῶν καὶ τῶν νόμων τῶν ἡμετέρων. Ἐκείνων μὲν οὖν
 ἕκαστος ἀπώλετο, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιοῦτους· τοῦτον
 δὲ τὸν ὑπὸ πλείστων γιγνωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτω διέ-
 θεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλ-
 λον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' εἰδῶσιν
 ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένους
 οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ'
 αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύασι, μείζους καὶ χαλεπωτέρας
 τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις
 4 προσβάλλοντες. Τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νο-
 μίμως κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἔστι, τὸ δ' οὕτως ἔχοντα
 τοσοῦτον χρόνον διατελεῖν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν
 ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον τούτοις
 μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα ἅπερ οὗτος ἐξημαρ-
 τηκόσιν. Athen. 12 p. 551 E—552 B.

XXXV. ΠΡΟΣ ΚΛΕΙΝΙΑΝ ΔΙΑΜΑΡΤΤΡΙΑ.

54. Ἐπειδὴ πάντες κατέδαρθον, ἐσκευασμένος τῶν
 χαλκωμάτων ὅσα οἶός τ' ἦν πλεῖστα, λαβῶν ἐξήγαγε
 εἶφος ἔχων ὑπὸ μάλης, Suid. v. ὑπὸ μάλης.

XXXVI. ΠΡΟΣ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΝ.

55. Οὐδὲ εἴ τι ὁ εἰσποίητος πάθοι, οὐκ ἀποστρεφεῖ

τὴν μητέρα τούτων τῶν χρημάτων. Priscian. 18 c. 25
Vol. II. p. 235 Kr.

XXXVII. ΠΡΟΣ ΚΛΕΩΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ ΧΡΥΣΟΥΤ ΤΡΙΠΟΔΟΣ.

56. Ἀργυρώματα τε ἢ χρυσάματα ἔτι ἦν διδόναι.
Athen. 6 p. 231 B. add. vocc. εἰ γνήσιος ὁ λόγος.
(cfr. Poll., qui de auctore huius or. non dubitat,
10, 174. 7, 103 et 104).

XXXVIII. ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ.

57. Καὶ τοὺς μὲν τῶν ἄλλων Ἀθηναίων παιῖδας,
ὧν οἱ πατέρες βοηθήσαντες ὑμῖν ἔτι ζῶσιν, ἀπειπεῖν
ἐν τοῖς νόμοις μήτε ἄδικον μήτε δίκαιον λέγειν. Suid.
v. ἀπειπεῖν.

XXXIX. ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ ΚΤΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

58. Ἐλυμαίνοντο γάρ μου τὸν καρκίνον εἰσφοιτῶσαι
αἱ κύνες. Harpocr. v. καρκίνος add. vocc. εἰ γνήσιος.

XL. ΠΡΟΣ ΛΑΙΔΑ.

59. Φιλύρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα
οὔσα καὶ Σκιώνη καὶ Ἰππάφεις καὶ Θεόκλεια καὶ
Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια (καὶ Ἀριστόκλεια.
Athen. 13 p. 592 E) Athen. 13 p. 586 E. addita
utrobique de auctore dubitatione.

XLI. ΠΡΟΣ ΛΑΚΡΑΤΗΝ.

60. Οὐδ' ἂν εἰ πολὺ ἐλάττονα τόκον λογίσαιτό τις
ἢ ὅσον οὗτοι οἱ ὀβολοστατοῦντες τοὺς ἄλλους πράττον-
ται. Harpocr. v. ὀβολοστατεῖ.

XLII. ΚΑΤΑ ΛΥΣΙΘΕΟΥΤ.

61. Ἔστι δὲ κάμψαντι τοῦ τείχους, ᾧ βουλή, γω-

νιασμός ἐν ἀριστερᾷ καὶ εὐρυχωρία. Harpocr. v. γωνιασμός. In codd. D E de auctore orationis dubitatur.

62. Ἐβιάζετό τε γὰρ καὶ οἶος ἦν ἐξαιρεῖν τὴν θύραν. Phot. lex. II p. 8 Nab. ἐξαιρεῖν dedi pro ἐξευρεῖν.

XLIII. ΚΑΤΑ ΜΙΚΙΝΟΥ ΦΟΝΟΥ.

63. Τὴν νύκτα ἐκάθητο ἐν τῷ ἱερῷ τὴν ὄψιν κατακαλυψάμενος. Anonym. in Rhet. Gr. 7 p. 268 Walz.

64. Οἱ μὲν ἄλλοι συγγενεῖς παρεγένοντο, μόνος δ' ἀπελείφθη. Idem eod. loco.

65. Τὰ πρὸς ἑτέρας αἰτίας ἀνήκειν δοκοῦντα παραλελείφεται. Priscian. 18 c. 24 Vol. II p. 194 Kr.

66. Ἐπὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον. Athen. 8 p. 365 B.

XLIV. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΙΣΙΔΗΜΟΥ ΓΡΑΦΗΝ.

67. Καὶ δύο παῖδας αὐτῷ ἀκολουθούς εἶναι, ὧν οὗτος τὸν μὲν Μουσαῖον καλεῖ, τὸν δὲ Ἡσίοδον. Harpocr. v. Μουσαῖος add. vocc. εἰ γνήσιος.

XLV. ΠΡΟΣ ΜΝΗΣΙΜΑΧΟΝ.

68. Συντίθεται δὲ τούτοις καὶ Καρκίνος ὁ ποιητῆς εἰπών·

Οὐκ οἶνος ἐξέστησε· τὰς γὰρ ἐμφύτους.

ὀρθῶς παγείσας — μὲν — Φρένας.

οὔδεις ἐπαίρει καιρὸς ἐξαμαρτάνειν. Harpocr. v. Καρκίνος.

XLVI. ΠΡΟΣ ΝΑΤΣΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.

69. Ἀλλὰ διὰ τὸ τρεῖς τέχναις ἐργάζεσθαι, τὴν τε λιθουργικὴν καὶ λιθοτριβικὴν καὶ πρὸς τούτοις τὸ τετραφυκέηναι. Suid. v. λιθουργική.

XLVII. ΠΡΟΣ ΝΙΚΙΑΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΣ.

70. Τὴν μὲν παρασκευὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἀντιδίκων ὁρᾶτε, ὧ ἄνδρες δικασταί. Clem. Alex. Strom. 6 p. 626. Sylb.

[XLVIII. ΤΠΕΡ ΝΙΚΙΟΥ.

71. Κλάω τὸν ἀμάχητον καὶ ἀναυμάχητον ὄλεθρον. — Ἰκέται μὲν αὐτοὶ τῶν θεῶν καθίζοντες, πρόδοτας δὲ τῶν ὄρκων ἡμᾶς ἀποφαίνοντες. — Ἀνακαλοῦντες συγγένειαν, εὐμένειαν. Dionys. Hal. 5 p. 484 R. apud quem sequuntur haec: ταῦτα γὰρ εἰ μὲν τῷ ὄντι Λυσίας ἔγραψε, δικαίως ἂν ἐπιτιμῆσεως ἀξιοῖτο, χαριεντιζόμενος ἐν οὐ χαρίεντι καιρῷ. εἰ δὲ ἐτέρου τινός ἐστιν ὁ λόγος, ὥσπερ ἐστὶν κτέ.]

XLIX. ΠΡΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΝ (vel ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ).

72. Συγκομίσας δ' ὀπώραν καὶ ἀποδόμενος τὸν ἀγρόν. Phot. lex. II p. 183 Nab. Suid. v. συγκομιδή. (cf. Etym. M. p. 733. 22, ubi est Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Ξενοκράτην. Phot. et Suid. πρὸς Ξενοφῶντα).

L. ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΑ.

73. Οἱ δ' ἀλαζονεύονται μὲν Τίμωνι παραπλησίως καὶ ἐσχηματισμένοι περιέρχονται ὥσπερ οὗτος. Suid. v. ἐσχηματισμένος.

LI. ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΙΔΗΝ.

74. Πῶς δ' ἂν τῆς διαθέσεως τοῦ τετελευτηκότος ἀμελήσαιμεν, ἢν ἐκεῖνος διέθετο οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πεισθείς; Suid. v. διάθεσις.

LII. ΚΑΤΑ ΤΙΣΙΔΟΣ.

75. Ἄρχιππος γὰρ οὐτοσί, ὧ Ἀθηναῖοι, ἀπεδύετο μὲν εἰς τὴν αὐτὴν παλαιστράν οὔπερ καὶ Τίσις ὁ

Φεύγων τὴν δίκην, ὀργῆς δὲ γενομένης ἐς σκώμματα
 τε αὐτοῖς καὶ ἀντιλογία καὶ ἔχθραν καὶ λοιδορίαν
 κατέστησαν. Ἔστιν οὖν Πυθέας ἐραστὴς μὲν τοῦ μει-
 ρακίου — πάντα γὰρ εἰρήσεται τάλιθῃ πρὸς ὑμᾶς —
 2 ἐπίτροπος δ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλελειμμένος. Οὗτος,
 ἐπειδὴ Τίσις πρὸς αὐτὸν τὴν ἐν τῇ παλαιστρᾷ λοιδο-
 ρίαν διηγῆσατο, βουλόμενος χαρίζεσθαι καὶ δοκεῖν δει-
 νὸς καὶ ἐπίβουλος εἶναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν, ὡς ἡμεῖς
 ἔκ τε τῶν πεπραγμένων ἠσθήμεθα καὶ τῶν εὖ εἰδότεων
 ἐπυθόμεθα, ἐν μὲν τῷ παρόντι διαλλαγῆναι, σκοπεῖν
 3 δ' ὅπως αὐτὸν μόνον που λήψεται. Πεισθεὶς δὲ ταῦτα
 καὶ καταλλαγεὶς καὶ χρώμενος καὶ προσποιούμενος
 ἐπιτήδειος εἶναι εἰς τοῦτο μανίας τηλικούτος ὢν ἀφί-
 κετο, ὥστε ἐτύγχανε μὲν οὔσα ἵπποδρομία Ἀνακείων,
 ἰδὼν δ' αὐτὸν μετ' ἐμοῦ παρὰ τὴν θύραν παριόντα —
 γείτονες γὰρ ἀλλήλοις τυγχάνουσιν ὄντες — τὸ μὲν
 πρῶτον συνδειπνεῖν ἐκέλευεν, ἐπειδὴ δ' οὐκ ἠθέλησεν,
 ἐδεήθη ἥκειν αὐτὸν ἐπὶ κῶμον, λέγων ὅτι μεθ' αὐτοῦ
 4 καὶ τῶν οἰκείων πίεται. Δειπνήσαντες οὖν ἤδη συσκο-
 τάζοντος ἔλθόντες κόπτομεν τὴν θύραν, οἱ δ' ἡμᾶς ἐκέ-
 λευον εἰσιέναι. Ἐπειδὴ δ' ἔνδον ἐγενόμεθα, ἐμὲ μὲν
 ἐκβάλλουσιν ἐκ τῆς οἰκίας, τουτονὶ δὲ συναρπάσαντες
 ἔδησαν πρὸς τὸν κίονα, καὶ λαβῶν μάλιστα τις ἐντεί-
 νας πολλὰς πληγὰς εἰς οἴκημα αὐτὸν καθεῖρξε. Καὶ
 οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτῷ ταῦτα μόνον ἐξαμαρτεῖν, ἀλλ'
 ἐζηλωκῶς μὲν τῶν νεωτέρων τοὺς πονηροτάτους τοὺς ἐν
 τῇ πόλει, νεωστὶ δὲ τὰ πατρῶα παρειληφῶς καὶ προσ-
 ποιούμενος νέος καὶ πλούσιος εἶναι, πάλιν τοὺς οἰκέ-
 τας ἐκέλευσεν ἡμέρας ἤδη γενομένης πρὸς τὸν κίονα
 5 αὐτὸν μαστιγοῦν δῆσαντας. Οὕτω δὲ τὸ σῶμα πονη-

ρως ἤδη διακειμένου. Ἀντίμαχον μεταπεμφάμενος τῶν μὲν γεγενημένων οὐδὲν εἶπεν, ἔλεγε δ' ὡς αὐτὸς μὲν δειπνῶν τύχοι, οὗτος δὲ μεθύων ἔλθοι, ἐκκόψας δὲ τὴν θύραν καὶ εἰσελθὼν κακῶς λέγοι αὐτὸν καὶ τὸν Ἀντίμαχον καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Ἀντίμαχος δ' ὠργίζετο μὲν αὐτοῖς ὡς μεγάλα ἡμαρτηκόσιν, ὅμως δὲ μάρτυρας παρακαλέσας ἠρώτα αὐτὸν πῶς εἰσέλθοι· ὁ δὲ κελεύσαντος Τίσιδος καὶ τῶν οἰκετῶν ἔφασκε. Συμβουλεύοντων δὲ τῶν εἰσελθόντων ὡς τάχιστα λῦσαι καὶ τὰ γεγενημένα δεινὰ νομιζόντων εἶναι ἀπέδωσαν αὐτὸν τοῖς ἀδελφοῖς. Οὐ δυναμένου δὲ βαδίζειν ἐκόμισαν αὐτὸν εἰς τὸ δεῖγμα ἐν κλίνῃ, καὶ ἐπέδειξαν πολλοῖς μὲν Ἀθηναίων πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ξένων οὕτω διακείμενον ὥστε τοὺς ἰδόντας μὴ μόνον τοῖς ποιήσασιν ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖν ὅτι οὐ δημοσίᾳ οὐδὲ παραχρῆμα τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντας τιμωρεῖται. Dionys. Hal. 6 p. 983—986 R.

76. Ἐπιτήδειός μοι ἐστίν Ἄρχιππος οὗτοςί, ὃ δικασταί. Anonymus editus ab M. Seguiet Parisiis a. 1840 Typis regiis p. 34 (Notice du Manuser. Grec de la Bibl. Roy. portant le N. 1874).

LIII. ΠΡΟΣ ΤΗΗΠΟΛΕΜΟΝ.

77. Οὗτοςί δὲ πυροὺς ἐπὶ καλάμῃ ἀροῖ. Suid. v. ἐπὶ καλάμῃ ἀροῦν.

LIV. ΤΠΕΡ ΦΕΡΕΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΚΛΕΙΔΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

78. Ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι, ὃ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῆς Φιλίας, τῆς ἐμῆς καὶ Φερενίκου πρῶτον εἰπεῖν

πρὸς ὑμᾶς, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν θαυμάσῃ ὅτι ὑπὲρ οὐδενὸς ὑμῶν πώποτε εἰρηκῶς πρῶτον ὑπὲρ τούτου νυνὶ λέγω.

2 Ἐμοὶ γάρ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ξένος ἦν Κηφισόδοτος ὁ τούτου πατήρ, καὶ ὅτε ἐφεύγομεν, ἐν Θήβαις παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος Ἀθηναίων ὁ βουλούμενος, καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ παθόντες ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν αὐτῶν κατ-
3 ἤλθομεν. Ἐπεὶ δ' οὖν οὗτοι ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσαντο καὶ Φυγάδες Ἀθήναζε ἀφίκοντο, ἡγούμενος τὴν μεγίστην αὐτοῖς ὀφείλειν χάριν, οὕτως οἰκειῶς αὐτοῦς ὑπεδεξάμην, ὥστε μηδένα γυνῶναι τῶν εἰσιόντων, εἰ μὴ τις πρότερον ἠπίστατο, ὀπίτερος ἡμῶν ἐκέκμητο
4 τὴν οὐσίαν. Οἶδε μὲν οὖν καὶ Φερένικος, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλοὶ λέγειν εἰσὶν ἐμοῦ δεινότεροι καὶ μᾶλλον τοιοῦτων πραγμάτων ἔμπειροι· ἀλλ' ὅμως ἡγεῖται τὴν ἐμὴν οἰκειότητα πιστοτάτην εἶναι. Αἰσχρὸν οὖν δοκεῖ εἶναι κελεύοντος τούτου καὶ δεομένου τὰ δίκαια αὐτῷ βοηθῆσαι περιδεῖν αὐτόν, καθ' ὅσον οἶός τ' εἰμὶ ἐγώ, τῶν ὑπ' Ἀνδροκλείδου δεδομένων στερηθῆναι. Dionys. Hal. 5 p. 594 sq. R.

79. Εἰ μὲν γὰρ ἀγροὺς κατέλιπεν Ἀνδροκλείδης ἢ ἄλλην Φανεράν οὐσίαν, ἐξῆν ἂν εἰπεῖν τῷ βουλομένῳ, ὅτι οὗτος μὲν ψεύδεται, αὐτῷ δὲ δέδοται. Περὶ δ' ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ καὶ ἀφανοῦς οὐσίας δῆλον ὅτι, ὅστις ἔχων αὐτὰ φαίνεται, τούτῳ δέδωκεν. Suid. v. οὐσία Φανερά.

LV. ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

80. Φιλίππῳ δὲ μὴ οἴεσθε ταῦτ' ἀποχρᾶν. Zonar. Lex. v. ἀποχρῆν καὶ ἀποχρᾶν.

LVI. ΠΡΟΣ ΦΙΛΩΝΑ ΤΗΡ ΘΕΟΚΛΕΙΔΟΥ
ΦΟΝΟΥ.

81. Ἄλλ' εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὀπισθε τῆς γυναικωνί-
τιδος. Poll. 9, 39.

LVII. ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΙΔΟΥ ΒΙΑΙΩΝ.

82. Ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα, Ναῖς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας
κύριός ἐστιν, ὃ δ' Ἰγμέναιος ἐπιτήδειος, ὃ Φιλωνίδης δ'
ἔραν Φησίν. Athen. 13 p. 592 C. add. εἰ γνήσιος ὁ λόγος.

LVIII. ΠΡΟΣ ΧΥΤΡΙΝΟΝ.

83. Ἐξαίφνης τοῦ συνακολουθοῦντος οἰκέτου λίθον τις
λαβὼν ἔκρουσε τὸν λυχνοῦχον. Pollux 10. 116.

ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ.

84. Καὶ Φανερὸς γέγονεν οὐ τῶν σωμάτων συγγενῆς ὦν
ἀλλὰ τῶν χρημάτων. Clem. Alex. Strom. 6. p. 626 Sylb.

85. Ὅστις τοῦ μὲν μὴ ἀδικεῖν οὐ προνοεῖται, τοῦ δὲ μὴ
δοῦναι δίκην ἐπιμέλεται, κακουργεῖ. Stob. Floril. 2, 24.

86. Ψεύδεσθαι προχειρότατον τοῖς πολλάκις ἀμαρ-
τάνουσιν. Id. 12, 21.

87. Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν δικάζοντας ἄξιον ἦνπερ
νομοθετοῦντας. Id. 46, 17.

88. Εἰ μὲν οἶόν τ' ἦν ἐκ τῶν προτέρων λόγων τὰ
δίκαια γινώσκειν, οὐδὲν ἂν ἔδει τοὺς Φεύγοντας ἀπο-
λογεῖσθαι, ἀλλ' ἀκρίτους ἀποθνήσκειν· ἐπεὶ δὲ τὰ
ψευδῆ λέγειν δυνατὸν ἐστὶ τοῖς κατηγοροῦσι, δίκαιον
ἀμφοτέρων τῶν ἀντιδίκων ἀκούσαντας τῆνικαῦτα τὴν
περὶ τοῦ δικαίου ψῆφον φέρειν. Id. 46, 110.

89. Προσῆκει δ' ὑμῖν περὶ ψυχῆς δικάζουσι μὴ πα-
ρανομεῖν ἀλλ' εὐσεβεῖν, μηδὲ θορύβῳ τὰ πράγματα
κρίνειν ἀλλὰ σιωπῇ τὰ δίκαια γινώσκειν. Id. 46, 111.

90. Ἡ γὰρ ἂν ἡμέρα γυνὴ προδῶ τὸ σῶμα καὶ τὴν τάξιν λίπη τῆς αἰδοῦς, εὐθέως παραλλάττει τῶν Φρενῶν, ὥστε νομίζειν τοὺς μὲν οἰκείους ἐχθροὺς, τοὺς δ' ἄλλοτρίους πιστούς, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ αἰσχυρῶν ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην. Id. 68, 32.

91. Τοῦ νόμου κελεύοντος τοὺς ἐπιτρόπους τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔγγειον τὴν οὐσίαν καθιστάναι, οὗτος δὲ ναυτικούς ἡμᾶς ἀποφαίνει. Suid. v. ἔγγειον.

92. Ἡ γὰρ γλῶττα νοῦν οὔτε πολὺν οὔτε μικρὸν ἔχει, ὁ δὲ νοῦς, ᾧ μὲν πολὺ, πολὺς, ᾧ δὲ μικρὸν, μικρός. Gregor. Cor. Praef. p. 4 Schaeff.

93. Ὅσας ἄξιους ἦν λαβεῖν πληγᾶς, τοσαύτας εἴληφε δραχμᾶς. Demetr. in Rhetor. Gr. 9 p. 58 W. cf. ann. ad fragm. I.

94. Εἰσιόντων πρὸς τῇ Νεμέᾳ ἔστηκεν ἐπιδέξια. Poll. 2, 159.

95. Ἀρπάσας τὴν κνημίαν τῆς ἀμάξης. Poll. 7, 116.

96. Ἀδελφίδους μοί ἐστίν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Max. Plan. in Rhet. Gr. 5 p. 382 W.

97. Πολλαχοῦ οἰκειότατον ἐμαυτῷ νομίζω βοηθεῖν. Apsines in Rhet. Gr. 9 p. 482.

98. Εἴ τις ἄλλος βούλεται, αἰτείσθω ὑμῶν. Bekk. Anecd. p. 122.

99. Ὅς λειτουργῆσαι μὲν οὐδὲν πάποτε ἐτόλμησε τῇ πόλει. Ibid. p. 155.

100. Ὅτι προδικῶ τοῦ ἄλλοτρίου ἀπελευθέρου. Ibid. p. 169.

101. Ἦν γὰρ προῖδόντα τινὰ καὶ τὸ πῦρ τῆς Χιμαίρας φυλάξασθαι. Tzetz. ad Lycophr. v. 17.

INDEX NOMINUM.

INDEX NOMINUM.

- ¹ Ἀγασίλαος eius in Boeotiam expeditio XVI, 16.
² Ἀγνόδωρος ὁ Ἀμφιτροπαιεύς Critiae affinis XIII, 55.
³ Ἀγνων Theramenis pater XII, 65.
⁴ Ἀγόρατος. De eius delationibus or. XIII.
⁵ Ἀδείμαντος in classe Spartanis prodenda Alcibiadis socius XIV, 38.
⁶ Ἀδραστος in bello Thebano τῶν ἐπτά dux. II, 7.
⁷ Ἀδρίας (ὁ) XXXII, 25. fr. 1.
⁸ Ἀθήναι VI, 25; Ἀθήνηθεν XIII, 25; Ἀθήνησι XVII, 13.
⁹ Ἀθηναία XIII, 81; XIX, 39.
¹⁰ Ἀθηναῖοι passim.
¹¹ Ἄθως a Xerxe perfossus II, 29.
¹² Ἀΐγινα. Bellum Atheniensium cum Aeginetis II, 48 sq.
¹³ Αἴγυπτος bellum Aegypto illatum II, 49.
¹⁴ Αἰσμος Pompae civium e Piraeo in arcem praeest XIII, 80 sq.
¹⁵ Αἰσχίνης Socraticus fr. 1. alius fr. 2. alius fr. 3.
¹⁶ Αἰσχυλίδης delator XII, 48.
¹⁷ Ἀκαδήμεια XVIII, 10.
¹⁸ Ἀλεξίας archon a Chr. 405. XXI, 3.
¹⁹ Ἀλεξίς ὁ Ἀριστοδίκου XXXII, 24, 26.
²⁰ Ἀλίαρτος XVI, 13.
²¹ Ἀλικαρνασῆς XXVIII, 17.
²² Ἀλικαρνασός XXVIII, 12.
²³ Ἀλκίας Antisthenis libertus VII, 10.
²⁴ Ἀλκιβιάδης maior XIV, 39.
²⁵ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου XIV inde a 16 passim. XIX, 52. fr. 4—6.
²⁶ Ἀλκιβιάδης ὁ Ἀλκιβιάδου orr. XIV et XV.
²⁷ Ἀμαζόνες II, 4 sq.
²⁸ Ἀνδοκίδης or. VI. alius fr. 7.
²⁹ Ἀνδροκλείδης fr. 78.
³⁰ Ἄνθεια hetaera fr. 59.
³¹ Ἀντιγένης fr. 8.
³² Ἀντικλῆς or. VII, 4, alius XIII, 64.
³³ Ἀντίμαχος fr. 75.
³⁴ Ἀντισθένης VII, 10.
³⁵ Ἀντιφάνης XXXI, 21.
³⁶ Ἀντιφῶν (ὁ Ῥαμνούσιος) XII, 67.
³⁷ Ἄνυτος XIII, 78 sqq. alius XXII, 8 sq.
³⁸ Ἀξίσοχος Alcibiadis amicus fr. 4.
³⁹ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρέυς VII, 4. XIII, 71.
⁴⁰ Ἀπολλοφάνης fr. 53.
⁴¹ Ἀπόλλων XIX, 39.
⁴² Ἀργεῖοι XXXIV, 7.
⁴³ Ἄρειος πάγος I, 30; VI, 14 sq.;

- VII, 22, 25 sq.; X, 11, 31;
XII, 69: XXVI, 11 sq.
- Ἀρέσανδρος fr. 9.
- Ἀριστογείτων fr. 1.
- Ἀριστόδικος XXIII, 13 sqq. alius
XXXII, 24; huius filius
XXXII, 26.
- Ἀριστόκλεια hetaera fr. 59.
- Ἀριστοκράτης εἰς τῶν τετρακοσίων
XII, 66.
- Ἀριστόκριτος III, 8.
- Ἀριστοφάνης ὁ Χολλείδης XIII,
58. Nicophemi fil. or. XIX.
alius fr. 2.
- Ἀριστοφῶν fr. 45—49.
- Ἀρίστων fr. 10.
- Ἀρμόδιος I, 41 alius fr. 11—15.
Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων fr.
12.
- Ἀρτεμίσιον II, 30.
- Ἀρχεβιάδης XIV, 27. fr. 5; 15.
- Ἀρχέδημος ὁ γλάμων XIV, 25.
- Ἀρχίας fr. 82.
- Ἀρχένεως Lysiae amicus XII, 16.
- Ἀρχεπτόλεμος amicus Anti-
phontis et Theramenis XII,
67.
- Ἀρχεστρατίδης XIV, 3; XV, 12.
- Ἀρχέστρατος ὁ Φρεάρριος XXI, 8.
- Ἀρχιππος VI, 11 sq. alius fr.
75 et 76.
- Ἀσία II, 21.
- Αὐτοκλῆς III, 12 fr. 17.
- Αὐτοκράτης VIII, 15 fr. 18—21.
- Ἀχιλλεΐδης fr. 22.
- Βάτραχος delator VI, 45; XII, 48.
Βοιωτὸς XII, 58; XVI, 13; XX, 4;
XXVI, 23; XXX, 22.
- Βυζάντιον XXVIII, 5.
- Γεράνεια mons II, 49.
- Γλαύκιππος archon a. 410; XXI, 1.
Γλαύκων fr. 23.
- Δάμνιππος Lysiae amicus XII,
12 sqq.
- Δεκέλεια XIV, 30; XVIII, 9.
- Δεελφοί XIX, 39.
- Δεξιός fr. 25 sq.
- Δημάρτος fr. 2.
- Δημήτριος VII, 10.
- Δῆμος ὁ Πυριλάμπους XIX, 25 sq.
- Δημοσθένης fr. 27 sq.
- Δημοφάνης sycophanta XXV, 25.
- Διαγόρας ὁ Μήλιος VI, 17.
- Δικαιογένης fr. 23 sq. 32.
- Διογεΐτων or. XXXII.
- Διογένης fr. 29 sqq.
- Διόγνητος Niciae frater XVIII, 9.
- Διοκλῆς fr. 33.
- Διόδωτος Diogitonis frater
XXXII, 4 sq.
- Διόδωρος VIII, 10 et 14.
- Διοκλῆς IV, 4; alius VI, 54;
archon anni 409 XXI, 2.
- Διόμνηστος XVIII, 21.
- Διονύσια IV, 3; XXI, 2; XXXII,
21.
- Διονύσιος Syracusarum tyran-
nus VI, 6; XIX, 20; argum.
or. XXXIII. Alius X, 24 et
30. Dionysodori frater XIII,
41, 86, 90.
- Διονυσόδωρος a trigintaviris in-
terfectus. Or. XIII passim.
- Διότιμος XIX, 50 alius XXXI, 16.
- Δρακοντίδης XII, 73.
- Δράκιον fr. 10.
- Ἐλαφόστικτος XIII, 19.
- Ἐλευσίσιον VI, 4, 52.
- Ἐλευσίς II, 10; VI, 4; VIII, 5;
XII, 52; XIII, 44; XXV, 9.

- Ἐλλήσποντος II, 29, 58; XII, 42; XVI, 4; XIX, 16; fr. 4.
 Ἐπιγένης sycophanta XXV, 25. fr. 35.
 Ἐπικράτης XXVII, 1 sqq.
 Ἐπιχάρης ὁ Λαμπτρεύς XII, 55.
 Ἐρασινίδης XXI, 8.
 Ἐρασίστρατος XVII, 3, 5 sq.
 Ἐρασιφῶν XVII, 2, 3, 5 sqq.
 Ἐρατοσθένης Οἴηθεν or. I.
 Ἐρατοσθένης unus tringintavirorum or. XII.
 Ἐράτων XVII, 2; eius filius ib. 3
 Ἐργοκλῆς XXVIII, 1 sqq. XXIX, 1 sqq.
 Ἐρέτρια XX, 14.
 Ἐρμαῖος fr. 1.
 Ἐρμων fr. 33.
 Ἐθαγόρας rex Cypri VI, 28; XIX, 20, 23, 27.
 Εὐάνδρος or. XXVI.
 Εὐβουλος archon. a 394 XIX, 28.
 Εὐθύκριτος XXIII, 5.
 Εὐθύδικος fr. 37.
 Εὐθύνοος fr. 38.
 Εὐκλείδης archon a. 403 XXI, 4.
 Εὐκράτης Niciae frater XVIII, 4.
 Εὐκρίτος fr. 39.
 Εὐμάρης XIII, 64.
 Εὐμολπίδαι VI, 10.
 Εὐνομος XIX, 19 et 23.
 Εὐριπίδης XIX, 14.
 Εὐριππος XXIV, 25.
 Εὐρυπτόλισμος VIII, 15.
 Εὐρυσεύς II, 11 sq.
 Εὐφίλιτος or. I.
 Ζακῆρος VI, 54.
 Ζεὺς ὁ σωτήρ XXVI, 6.
 Ἠγήμων XXXII, 12.
 Ἠγέσανδρος fr. 40 sq.
 Ἡρακλῆς II, 11. XXXIII, 1.
 Ἡσίοδος fr. 67.
 Ἄλλος XIX, 46.
 Ἐαργήλια XXI, 1.
 Ἐμιστοκλῆς II, 42; XII, 63; XXX, 28.
 Ἐόγνις unus tringintavirorum XII, 6 sqq.
 Ἐόδοτος III, 5, 22.
 Ἐόκλεια hetaera fr. 59.
 Ἐοκλείδης fr. 81.
 Ἐόκριτος Agorati amicus XIII, 19 sqq.
 Ἐόμνηστος or. X.
 Ἐόπομπος fr. 42.
 Ἐότιμος XIV, 26.
 Ἐόφιλος III, 12.
 Ἐερμοπόλαι II, 30.
 Ἐερμώδων II 4.
 Ἐεσμοφόρια I, 20.
 Ἐέων X, 12.
 Ἐήβαι II, 7 sqq. XXIII, 15.
 Ἐηραμένης XII, inde a 50 passim.
 Ἐρήκη XIV, 38.
 Ἐρασύβουλος ὁ Στειριεύς XII, 52; XXVIII, 4 sqq.; XXIX, 7.
 Ἐρασύβουλος ὁ Καλυδώνιος XIII, 74.
 Ἐρασύβουλος ὁ Κολλυττεύς XXVI, 13 et 21.
 Ἐράσυλος XXI, 7; XXX, 5, 7.
 Ἐρασύμαχος VIII, 14 sqq.
 Ἰατροκλῆς XII, 42.
 Ἰππαριμόδωρος XXIII, 5 sq.
 Ἰππάφεις hetaera fr. 59.
 Ἰππίας ὁ Θάσιος XIII, 54.
 Ἰπποκλῆς XII, 55.
 Ἰπποκράτης fr. 43.
 Ἰππόνικος Calliae pater XIX, 48.
 Ἰππόνικος Calliae filius XIV, 28.

- Ἰσθμοῖ XIX, 63.
 Ἰσθμός II, 44.
 Ἰσοκράτης fr. 44.
 Ἰσχύμαχος XIX, 46.
 Ἰφικράτης fr. 11—15. fr. 45—49.
- Καδμείοι II, 7.
 Κάλλιστοχος εἰς τῶν τετρακοσίων XII, 66. fr. 50.
 Καλλιάρχης XXX, 14.
 Καλλίας ὁ Ἰπποκίτου XIX, 48. al. fr. 51, al. fr. 52.
 Καλλίας μέτοκος or. V.
 Καλλικράτης IX, 5.
 Καλλίστρατος VII, 9.
 Κατάνη XX, 24.
 Κεῖοι fr. 36.
 Κέφαλος Lysiae pater XII, 4.
 Κηφίσσιος VI, 42.
 Κηφισόδοτος fr. 78.
 Κηφισιόδωρος XXI, 4.
 Κινησίας XXI, 20 fr. 53.
 Κιτιέων βασιλεύς VI, 26.
 Κλεινίας fr. 54.
 Κλεισθένης sycophanta XXV, 25.
 Κλειτοφῶν fr. 26.
 Κλεόδικος VIII, 13.
 Κλεόστρατος fr. 55.
 Κλεοφῶν XIII, 8 sqq.; XIX, 48. XXX, 10 sqq.
 Κλέων fr. 56.
 Κόνων XIX inde a 12 passim.
 Κορίνθιοι II, 49 et 67; Κόρινθος XIII, 67; bellum Corinthiacum III, 45; XVI, 15 sqq.
 Κορώνεια III, 45.
 Κριτίας trigtintavirorum saevissimus XII, 43 sqq.; XIII, 55.
 Κριτόδημος XIX, 16.
 Κτησικλῆς IX, 6. fr. 6.
 Κτησιφῶν fr. 57.
- Κτήσων fr. 33.
 Κυζικηνοί nummorum nomen XII, 11; XXXII, 6.
 Κύπριοι XIX, 43.
 Κύπρος XIX inde a 21 passim.
- Λαγίσκη hetaera fr. 59.
 Λαίς fr. 59.
 Λακεδαιμόνιοι II, 30 sqq.; VI, 38, 40; VII, 6; XII et XIII passim; XIV, 30; XVIII, 10; XXX, 22.
 Λακεδαίμων XII, 58; XIII, 11 et 13. fr. 13.
 Λακράτης fr. 60.
 Λάμαχος XIII, 67.
 Λάμπων III, 17.
 Λάχης III, 45.
 Λευκή ἄκτις XIV, 27.
 Λύσανδρος XII, 59; 71 sqq.; XIII, 34; XIV, 38.
 Λυσίας XIX, 19.
 Λυσίθεος X, 1. fr. 53. fr. 61 sq.
 Λυσιμένης fr. 34.
- Μαντίθεος or. XVI.
 Μαντινῆς XXXIV, 7.
 Μαραθῶν II, 21.
 Μεγακλῆς XIV, 39.
 Μέγαρο XII, 17.
 Μεδοντίας ἡ Ἄβυδῆνη fr. 4.
 Μενέστρατος XIII, 55 sqq.
 Μηλόβιος trigtintavirorum unus XII, 12 sqq.
 Μηνόφιλος VIII, 15.
 Μηχανίων XXX, 28.
 Μίκινος fr. 63—66.
 Μιλτιάδης Lysandri comes XII, 72.
 Μιξίδημος fr. 67.
 Μνησιθείδης trigtintavirorum unus XII, 12.

- Μνησίμαχος fr. 68.
 Μόλπις fr. 31.
 Μόλων III, 16.
 Μουνοχία XIII, 24, 52, 55.
 Μουσαίος fr. 67.
 Μυρανίδης II, 52.
 Μυσταλίδης fr. 53.
 Μυτιλήνη XXI, 8.
- Ναίς hetaera fr. 82.
 Ναυσίμαχος XXI, 9 sqq.
 Ναυσίας fr. 69.
 Νεμέα XIX, 63; fr. 94.
 Νικήρατος ὁ Νικίου XVIII, 6;
 XIX, 47.
 Νικίας XIII, 23; alius XVIII,
 1 sq.; ὁ πᾶν XIX, 47. fr.
 70, 71.
 Νικοκλῆς XIII, 64.
 Νικόμαχος or. VII.
 Νικόμαχος γραμματεὺς or. XXX.
 Νικομένης XIII, 23.
 Νικομήδης XXIII, 9 sqq.
 Νικόφημος Aristophanis pater
 or. XIX.
- Ξεναίνετος archon a. 401. XVII, 3.
 Ξενοκράτης fr. 72.
 Ξενοφῶν ὁ Καριδεύς XIII, 54.
 Ξενοφῶν Euripidis filius XIX, 14.
 Ξερξῆς II, 27.
- Ὀλύμπιοι θεοί XIX, 34, 54.
 Ὀρθόβουλος XVI, 13.
 Ὀρνεαί oppidum XIV, 26.
- Παγκλέων or. XXIII.
 Πάμφιλος XV, 5.
 Παναθήναια τὰ μεγάλα XXI, 1;
 τὰ μικρά XXI, 2, 4.
 Παυσανίας XVIII, 10.
 Πειραιεὺς passim.
- Πείσανδρος VII, 4; XII, 66;
 XXV, 9.
 Πείσων trīgintavirorum unus
 XII. 6 sqq.
 Πελοπόννησος fr. 14.
 Περικλῆς VI, 10; XII, 4; XXX,
 28.
 Πλαταιαί II, 46. Πλαταιεὺς
 XXIII, 1 sqq.
 Πολέμαρχος Lysiae frater XII,
 17 sqq.
 Πολύαινος IX, 5.
 Πολυκλῆς VIII, 10 sqq.
 Πολυνείκης II, 7.
 Πολύστρατος εἰς τῶν τετρακοσίων
 or. XX.
 Ποντος XVI, 4; XXII, 14.
 Προϊήθεια XXI, 3.
 Πρώταρχος III, 12.
 Πρωτέας VII, 10.
 Πυθέας fr. 75.
 Πυριλάμπης Demi pater XIX, 25.
- Σαλαμίς II, 34 sqq.; XII, 52;
 XIII, 44.
 Σάμος XII, 71.
 Σάτυρος Bosphori rex XVI, 4.
 Σ. ὁ Κηφισιεύς XXX, 10 sqq.
 Σεύθης rex Thraciae XXVIII, 5.
 Σικελία VI, 6; XIII, 67; XIX,
 19, 43; XX, 4, 24, 27; XXVI,
 21.
 Σίμων or. III.
 Σκιώνη hetaera fr. 59.
 Σόλων X, 15; XXX, 2, 26, 28;
 fr. 10.
 Σουινιάδης archon a 397 VII, 11.
 Σούνιον XXI, 5.
 Στέφανος ὁ Θάλλου XIX, 46.
 Στρομβιχίδης XIII, 13; XXX, 14.
 Συρακόσιος XX, 26.
 Σωκράτης fr. I.

- Σωσίνομος fr. I.
 Σώστρατος I. 22, 38; alius IX, 13.
 Τιμόθεος Cononis filius XIX, 34.
 Τίμων fr. 73.
 Τιμωνίδης fr. 74.
 Τισαμενός XXX, 28.
 Τῖσις fr. 75.
 Τληπόλεμος fr. 77.
 Τυδεύς Atheniensis XX, 26.
 Τυμεναῖος fr. 82.
 Φαῖδρος XXXII, 14. Φ. ὁ Μυρ-
 ρινούσιος XIX, 15.
 Φαινιππίδης XIII, 68.
 Φεῖδων XII, 54 sqq.
 Φερένικος fr. 78.
 Φιλέας IX, 5.
 Φιλῖνος IV, 4.
 Φίλιππος fr. 80.
 Φιλοκράτης XXIX, 1 sqq.
 Φιλόμηλος ὁ Παιανιεύς XIX, 15.
 Φιλοχάρης XII, 72.
 Φίλων or. XXXI. al. fr. 81.
 Φιλωνίδης fr. 82.
 Φιντίας XXI, 10.
 Φρύνιχος εἰς τῶν τετρακοσίων
 XIII, 70 sqq.; XX, 11. XXV, 9.
 Φύλη castellum ab exsulibus
 Atheniensium occupatum,
 passim.
 Χαλκίς ἢ ἐπ' Εὐρίπω XXIV, 25.
 Χαρικλῆς Critiae inter trigin-
 taviros socius XII, 55.
 Χερρόνησος XXXII, 6, 15.
 Χῆσι XIV, 36.
 Χρέμων unus e trigintaviris
 XXX, 12, 14.
 Χυτρίνος fr. 83.
 Χύτροι fr. 2.
 Ψαμάθη hetaera fr. 59.
 Ὠρωπός urbs Boeotiae XX, 6
 XXXI, 4, 14, 17.